

Informe ICAB 2019

Informe
ICAB 2019

IL·LUSTRE COL·LEGI DE
L'ADVOCACIA DE BARCELONA

edició
en català

IL·LUSTRE COL·LEGI DE
L'ADVOACIA DE BARCELONA

Índex

DIRECCIÓ:

Noemí Juaní

EQUIP D'INVESTIGACIÓ:

Sandra Peiron
César Martínez
Sonia Torras

COL·LABORACIÓ:

Hem d'agrair la col·laboració de tots els col·legiats i col·legiades, així com al personal de l'ICAB, per la seva participació en l'elaboració d'una obra com aquesta.

Pròleg	5
Introducció	7
Què és l'informe ICAB	7
Per què una obra com aquesta?	9
Algunes dades sobre els nostres col·legiats i col·legiades	11
Estructura judicial i recursos humans en l'Administració de Justícia	24
L'àmbit Contenciós-Administratiu	29
1. Introducció	29
2. Part general.....	30
2.1 Litigiositat.....	30
2.2 Moviment d'assumpes	32
2.3 Principals indicadors judicials	37
3 Contenciós-administratiu per òrgans jurisdiccionals.....	41
3.1 Jutjats contenciosos administratius.....	41
3.2 Tribunal Superior de Justícia. Sala Contenciosa-administrativa	46
4 Estrangeria	50
4.1 Situació general	50
4.2 Jutjats Contenciosos administratius en matèria d'estrangeria	51
4.3 Jutjats d'instrucció en matèria d'estrangeria	54
5 Execucions	57
6 Conclusions.....	59
L'àmbit Civil	63
1 Introducció	63
2 Part general.....	64
2.1 Litigiositat.....	64
2.2 Moviment d'assumpes	66
2.3 Principals indicadors judicials	70
3 Civil per especialitats.....	74
3.1 Jutjats de Família.....	75
3.2 Jutjats d'Estat Civil i Incapacitats	85
3.3 Dades sobre nens tutelats: especial referència als MENAS.....	87
3.4 Jutjats Mercantils.....	94
3.5 El dret a l'habitatge a través de les dades judicials	101
3.6 Procediments en matèria de Clàusules Sòl i Segona Oportunitat	112
4 Civil per òrgans jurisdiccionals.....	120

4.1	Jutjats de primera instància.....	120
4.2	Audiències Provincials. Sales civils.....	126
4.3	Tribunal Superior de Justícia. Sala civil-penal	132
5	Execucions civils.....	135
6	Conclusions.....	137
L'àmbit Social		141
1	Introducció	141
2	Part general.....	143
2.1	Litigiositat.....	143
2.2	Conjuntura socioeconòmica del Mercat de Treball ...	144
2.3	Moviment d'assumptes	153
2.4	Principals indicadors judicials	158
3	Social per òrgans jurisdiccionals	162
3.1	Jutjats Socials.....	162
3.2	Tribunal Superior de Justícia. Sala Social	167
4	Conciliacions	169
5	Fons de Garantia Salarial.....	172
6	Execucions.....	174
7	Conclusions.....	177
L'àmbit Penal		179
1	Introducció	179
2	Part general.....	180
2.1	Litigiositat.....	180
2.2	Moviment d'assumptes	185
2.3	Principals indicadors judicials	188
3	Penal per òrgans jurisdiccionals.....	192
3.1	Jutjats de Primera Instància i Instrucció	192
3.2	Jutjats Penals	199
3.3	Audiències Provincials. Sales penals.....	204
3.4	Tribunal Superior de Justícia. Sala civil-penal	208
4	Penal per especialitats	212
4.1	Jutjats de Menors	212
4.2	Jutjats de Vigilància Penitenciària	216
4.3	Jutjats de Violència sobre la Dona.....	221
5	Execucions.....	227
6	Conclusions.....	230
Conclusions generals		233
1	Introducció	233
2	Comparativa entre els quatre ordres jurisdiccionals.....	235
2.1	Litigiosidad.....	235
2.2	Moviment dels assumptes.....	241
2.3	Principals indicadors judicials	252
2.4	Durada mitjana dels procediments	257
3	La rutina de l'Advocacia en els jutjats.....	263
Fonts		271

Pròleg

Un any més el Col·legi de l'Advocacia de Barcelona ha elaborat l'Informe de la Justícia, constatant a partir de les dades publicades pel CGPJ, que l'Administració de Justícia continua tenint problemes de caràcter estructural, presentant intolerables nivells de saturació en moltes de les jurisdiccions i afectant greument en la confiança del ciutadà en un servei públic que s'ha de prestar sempre sota els paràmetres del rigor, la qualitat i l'eficiència.

Hem d'apostar per una justícia oberta a la resolució alternativa dels conflictes, posant l'accent en un acord amistós entre les parts, per tal de desjudicialitzar determinats conflictes interindividuals, com assumptes mercantils o propis del dret de família, en els que, precisament per conèixer aquelles quines són les circumstàncies que envolten el seu cas, són les que estan en millor disposició per assolir la solució més satisfactòria. Aprofundir en mesures alternatives a l'accés a la jurisdicció no ha d'implicar una disminució del dret a la tutela judicial efectiva, sinó tot el contrari, ja que l'establiment de sistemes de conciliació, mediació i arbitratge per evitar intra i extra processalment els conflictes judicials, és propi dels ordenaments jurídics moderns del paísos del nostre entorn.

Precisament, els esforços que es destinen a la modernització de l'Administració de Justícia i dels sistemes judicials són símptoma i reflex de bona salut democràtica, transparència i credibilitat d'un Estat; i en això pot jugar un paper fonamental la instauració de l'expedient electrònic, el desplegament d'una veritable Nova Oficina Judicial que funcioni sota esquemes propis del Segle XXI, l'elaboració i l'aplicació de lleis amb perspectiva de gènere, i la dotació dels recursos humans i materials suficients per tal de donar resposta a una societat que cada vegada és més complexa i canviant, no sols a nivell global, sinó també en termes de litigiositat.

Des del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona reivindicuem una Justícia Digna, i això passa per l'elaboració d'una Llei Orgànica sobre el dret de defensa que asseguri la intervenció lletrada com a única garantia d'un accés ple i efectiu a la jurisdicció; amb un reconeixement constitucional del dret de defensa com a dret fonamental, gaudint per tant, d'aplicabilitat directa i protecció especial

tant a través d'un procés basat en principis de preferència i sumarietat com a través d'un recurs d'empara.

És necessari renovar els compromisos que es van assolir l'any 2001 a través d'un nou Pacte d'Estat per la Justícia, aprofundint en les reformes que han quedat pendents i impulsant aquelles que han sorgit dues dècades després fruit de les noves exigències de la societat, que posen de manifest la necessitat una reforma profunda i valenta de l'Administració de Justícia, que ha de comptar imperativament amb la participació activa de l'advocacia, tant per a la seva elaboració com per a la seva aplicació.

Ma. Eugènia Gay

Degana

Introducció

Que és el Informe ICAB

L'Informe ICAB com a eina d'anàlisi

El que el lector té a les seves mans és, sobretot, una eina que té per objecte analitzar l'activitat duta a terme pels òrgans judicials del nostre país al llarg dels últims anys, examinada des del punt de vista de l'Advocacia institucional de Barcelona.

Aquesta **eina d'anàlisi**, té com a punt de partida les dades que es publiquen regularment pel Consell General del Poder Judicial a la seva pàgina WEB institucional, en el marc del Pla Nacional d'Estadística Judicial (PEJ). Tal com es pot llegir en la referida pàgina, les *estadístiques judicials es regeixen per principis generals que regulen la producció estadística per a fins estatals recollides en la Llei de la funció Estadística Pública i pel Codi de bones pràctiques de les estadístiques europees*. També, l'art. 461 LOPJ disposa que ***l'Estadística Judicial constitueix un instrument bàsic al servei de les administracions públiques i del Consell General del Poder Judicial per a la planificació, desenvolupament i execució de les polítiques públiques relatives a l'Administració de Justícia i, en particular, per a les següents finalitats:***

- a) *L'exercici de la política legislativa de l'Estat en matèria de justícia.*
- b) *La modernització de l'organització judicial.*
- c) *La planificació i gestió dels recursos humans i mitjans materials al servei de l'Administració de Justícia.*
- d) *L'exercici de la funció d'inspecció sobre els jutjats i tribunals.*

A través d'aquest treball, el lector podrà veure quin és l'estat de l'actual planta judicial en termes de capacitat resolutiva i congestió. A partir de diferents operacions estadístiques recollides i expressades

en diferents taules i gràfiques d'elaboració pròpia, el lector podrà obtenir les seves pròpies conclusions sobre l'adequació o falta d'aquesta, entre els diferents recursos que es destinen a l'Administració de Justícia i la litigiositat real del moment.

Per tant, d'aquesta anàlisi d'adequació entre recursos disponibles i litigiositat, es desprèn la pretensió d'aquest treball, que no és altra que la de realitzar un **diagnòstic** que identifiqui i **assenyali les necessitats existents** en el funcionament de l'Administració de Justícia, des del punt de vista dels Advocats i les Advocades de Barcelona.

Mètode

Pel desenvolupament d'aquests propòsits, es pren com a unitat de referència el "assumpte" que s'identifica amb l'expedient judicial, és a dir, cada cas ingressat en una oficina judicial, al que se li ha donat un número de procediment per ser tramitat i resolt per part de la jurisdicció competent. L'oficina judicial serà per tant la principal "unitat informant", ja que és la mateixa que, sota la responsabilitat i supervisió dels Lletrats de l'Administració de Justícia, recull i recopila les dades individuals que després s'agruparan en àrees temàtiques d'acord amb el codi o índex sistematitzat conforme al Pla Estadístic judicial.

En funció de la concreta situació en què es trobi l'esmentat expedient judicial dins l'any natural, s'agrupen els valors en 4 grans categories, el que ens permet distingir entre:

- Assumptes **pendents a l'inici** de cada exercici.
- Assumptes **ingressats**.
- Assumptes **resolts** durant el mateix.
- Assumptes **pendents al finalitzar** l'any.

Aquestes categories, que configuren l'anomenat "moviment d'assumptes", ens informen sobre l'activitat de cada òrgan judicial o conjunt d'aquests en termes absoluts. És a dir, al llarg de l'Informe podem veure quants procediments i de quin tipus s'han iniciat davant d'una determinada jurisdicció, així com examinar quina ha estat la seva evolució al llarg dels últims anys. La combinació de les referides categories d'acord amb unes determinades fórmules, ens permet obtenir una sèrie d'indicadors judicials que, des de diferents punts de vista, ens informen en termes relatius sobre l'estat d'un òrgan jurisdiccional o conjunt d'aquests, d'acord amb la seva capacitat resolutiva i situació de congestió. Els principals indicadors judicials que s'utilitzen al llarg d'aquest Informe, són:

- **Taxa de resolució** = resolts/ingressats
- **Taxa de pendència** = pendents en finalitzar/resolts
- **Taxa de congestió** = (ingressats + pendents a l'inici)/resolts

Els indicadors ressenyats són els mateixos que s'utilitzen per part del CGPJ a l'hora d'actualitzar el seu portal estadístic, sent fins ara la principal font d'informació disponible sobre la realitat judicial (i social) que es pretén analitzar a través de la present obra. Juntament amb els referits indicadors, s'analitza també la **Taxa de Litigiositat**, que posa en relació el volum d'assumptes judicials que s'inicien en un determinat període, amb la densitat poblacional existent en l'àmbit d'actuació de l'òrgan en qüestió. La fórmula que resumeix el que s'ha exposat és la següent: Taxa de Litigiositat = Afers ingressats X 1.000/Població.

Estructura

Pel que fa a l'estructura de l'Informe, es manté l'esquema utilitzat en les edicions anteriors: un capítol introductori en el qual es recullen algunes dades sobre els col·legiats i les col·legiades de l'ICAB, seguit de l'estudi de cada un dels quatre ordres jurisdiccionals. Finalment, un capítol de tancament en el qual es recullen, en clau comparativa, les principals fites i conclusions generals que, després de l'anàlisi de cada àmbit jurisdiccional, s'ha considerat interessant destacar com especialment significatives respecte a aquest últim exercici 2018.

També, a cada capítol es porta a terme una tasca de contextualització de les dades judicials en l'entorn social i temporal en què tenen lloc. D'una banda, a través de ressenyes a un altra tipus de dades de caràcter sociològic i demoscòpic, extretes de diferents fonts i organismes oficials (INE, Idescat, Ministeris Públics, etc.). D'altra banda, a través de contínues referències a les principals reformes legislatives que han pogut tenir un impacte més o menys intens en el moviment dels assumptes judicials durant els últims anys. La finalitat de situar l'estadística judicial en el context social i temporal en què es desenvolupa, no només és útil sinó que és necessària per entendre i aprofundir en clau de millora en les importants finalitats a què es refereix l'art. 461 LOPJ abans esmentat.

Com a element vertebrador i amb l'objectiu d'impregnar de la coherència que una obra com aquesta mereix, també es fan ressenyes a distintes obres acadèmiques o treballs d'investigació, que comparteixen amb el present Informe una vocació d'anàlisi i millora de l'estat actual de l'Administració de Justícia. També, i en vista de l'èxit assolit en anteriors edicions, no podem deixar passar l'ocasió per recollir l'opinió expressada pel col·lectiu dels Advocats i les Advocades de Barcelona, a través de les conclusions resultants d'unes enquestes realitzades en el marc de la "rutina de l'advocacia a peu de toga". A més de l'evident valor que té aquesta eina per expressar les impressions i experiències del col·lectiu, aquest últim apartat que es recull de forma específica en les Conclusions Generals, ens servirà per personalitzar l'anàlisi que es fa sobre el funcionament de l'Administració de Justícia des del punt de vista de l'ICAB.

Per què una obra como aquesta?

De la lectura de l'apartat anterior es podria deduir la resposta a la pregunta que dóna títol al present apartat. En efecte, la importància de les finalitats previstes a l'art. 461 LOPJ i la funció que ha de tenir aquesta obra com a eina d'anàlisi, són el fonament i a la vegada la motivació de la mateixa. No hem d'oblidar que estem davant d'una publicació que s'edita i actualitza per l'ICAB des de l'any 2007, que parteix del **compromís institucional que el Col·legi assumeix a l'hora de reivindicar una Administració de Justícia moderna i de qualitat** en nom de la realització material i efectiva de les llibertats i drets de la ciutadania. L'Administració de Justícia, com qualsevol altra administració pública, té un caràcter instrumental. Per això, a més d'erigir-se en un dels grans Poders i pilars del nostre Estat social i democràtic de Dret, l'Administració de Justícia constitueix un servei públic adreçat a la ciutadania el funcionament del qual ha de respondre als principis d'eficàcia i eficiència. En aquest punt, hem de fer referència al document elaborat per l'ICAB "15 propostes per a una Justícia digna" resultant de la campanya realitzada pel Col·legi a través de la xarxa social Twitter sota les etiquetes #JusticiaDigna i #EleccionesGenerales2019 amb motiu de les eleccions generals celebrades el passat 28 d'abril.

En el referit document, que es pot analitzar de forma conjunta amb aquesta obra per compartir en essència els seus objectius, es realitzen un total de 15 propostes (que pel seu interès ressenyem més avall) que reivindiquen del Govern resultant de la XIII Legislatura, la concreció de un Pacte d'Estat per

la Justícia que compti amb la participació activa de l'Advocacia institucional. Per descomptat, també dels Procuradors a través de les seves respectives corporacions. I és que l'art. 1 dels seus Estatuts disposa que *l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona és una corporació de dret públic, de caràcter professional, amb personalitat jurídica pròpia, i plena capacitat per al compliment dels seus fins públics i privats*. Fundada el 17 de gener passat de 1833, la competència territorial d'aquesta corporació es projecta a la província de Barcelona, en aquells partits judicials o àmbits geogràfics en els quals no hi ha altres Col·legis d'advocats. En efecte, els col·legis professionals són corporacions de Dret Públic les finalitats estatutàries del quals fan que la seva participació en les decisions que s'adoptin pels poders públics en matèria de Justícia, resulti gairebé imprescindible.

Un dels propòsits que es recull en els Estatuts de l'ICAB és procurar que *l'exercici de l'Advocacia serveixi a les necessitats de la societat i defensi correctament els seus interessos, així com defensar l'Estat social i democràtic de dret proclamat en la Constitució i en l'Estatut d'Autonomia, i treballar per a la promoció i la defensa dels drets humans i de les llibertats públiques*. D'aquí el perquè d'una obra com aquesta, que ofereix una anàlisi pròpia de l'activitat judicial, situant-la en el context socioeconòmic i temporal en què la mateixa té lloc. Obra necessària, sobretot tenint en compte que **l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona és un dels col·legis professionals més importants, amb més pes i de clara referència tant a nivell estatal com a nivell europeu**.

15 propostes per a una Justícia digna

Com dèiem, aquesta obra és una mostra més del compromís institucional que té l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona en aconseguir millores que es projectin, no només en l'exercici professional dels seus col·legiats i col·legiades, sinó també en benefici de la ciutadania. Per això creiem interessant llistar aquestes 15 propostes que l'ICAB entén d'imprescindible consideració, en nom d'una Justícia digna:

1. Per una Llei del Dret de Defensa que assegurï la intervenció de l'Advocacia com a única garantia de l'accés ple i efectiu a la Justícia per a tota la ciutadania.
2. Per una Justícia respectuosa amb el temps de la ciutadania i els professionals. Reivindiquem celeritat en els processos i puntualitat en els assenyalaments.
3. Per una Justícia que assegurï la justa i puntual retribució per als professionals excel·lents qualificats del Torn d'Ofici, garantint el Dret de Defensa a la ciutadania.
4. Per una Justícia dotada de mitjans suficients i complementaris a l'Advocacia com a traductors, intèrprets i perits, imprescindibles per garantir la defensa dels drets de la ciutadania.
5. Per una planta judicial que assegurï l'accés a la judicatura d'un nombre de jutges i jutgesses suficient a les necessitats de la ciutadania i equiparat a la resta d'Europa.
6. Per la reorganització de l'oficina judicial: un funcionament que respongui a criteris d'eficiència i eficàcia garantint una resposta judicial a temps.
7. Per una Justícia del segle XXI que doni resposta a les necessitats de l'Advocacia i de la societat davant l'imparable avenç tecnològic.
8. Per una Justícia eficient, sostenible i interconnectada en la qual la implementació de l'Expedient Judicial Electrònic sigui una realitat accessible a tota la ciutadania.
9. Per una Justícia que avanci d'acord amb l'ODS 16: Pau, Justícia i Institucions sòlides d'Agenda 2030 de l'ONU. Construïm una societat més lliure, igualitària i justa.
10. Per una Justícia que avanci d'acord amb els Objectius de Desenvolupament sostenible (ODS) de l'Agenda 2030.
11. Per un pacte d'estat per la Justícia amb la participació activa de l'advocacia.
12. Per una Justícia capaç de jutjar amb perspectiva de gènere.
13. Per una Justícia oberta a la resolució alternativa de conflictes que pal·liï l'actual congestió i tingui com a objectiu l'acord entre les parts.

14. Per una Justícia on es garanteixi que tots els seus intervinents disposen de formació continuada, actualitzada i especialitzada.
15. Posada en marxa d'una campanya proposant 15 mesures concretes dirigides als partits polítics i els seus programes de Justícia.

Algunes dades sobre els nostres col·legiats i col·legiades

El perfil dels col·legiats del ICAB

En els apartats anteriors, dèiem que estem davant d'una eina d'anàlisi de l'activitat judicial, que es fa des del punt de vista de l'Advocacia institucional de Barcelona. Per això, creiem interessant fer referència a algunes dades sobre les nostres col·legiades i col·legiats.

En l'art. 4 dels Estatuts de l'ICAB, s'estableix que la incorporació com a membres del Col·legi pot fer-se en qualitat de persona col·legiada "exercent", "no exercent" o d'advocat o advocada "comunitari inscrit". També hi ha altres categories, com la de "persona associada" o la de "col·legiat d'honor", previstes respectivament en els apartats 3r i 4t de l'esmentat article. En el Gràfic 1, veiem com el cens d'advocats i advocades de l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona a 31 de desembre de 2018 és de 24.038, dels quals 16.649 (un 69%) ho estan en qualitat de "exercents" i 7.389 com "no exercents". Això suposa que els col·legiats de l'ICAB representen el 9% respecte al cens total dels advocats inscrits a Espanya (254.910), d'acord amb les dades publicades pel CGAE a data de 31 de desembre de 2018 que es recullen a la Taula 7. A la referida taula, veiem com l'ICAB ocupa el 2n lloc, numèricament parlant, per darrere de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Madrid, que té un cens de 76.802 lletrats. Tal com podem veure a la Taula 8, a Catalunya els col·legiats de l'ICAB representen un 68% dels 35.193 advocats inscrits en total.

Es produeix un descens respecte a l'exercici anterior, en què el nombre de col·legiats se situava en 24.779. L'any 2017 va ser de fet l'exercici en el qual el cens d'advocats de la Corporació va assolir la xifra més alta dels últims anys. En efecte, si mirem en perspectiva l'evolució del cens de l'Advocacia de Barcelona en els últims 10 anys (Taula 2), veiem com l'any 2017 es va registrar la xifra més alta de la sèrie. No obstant això, de la referida taula es desprèn que la tendència en aquests últims 10 anys, ha estat alcista. En efecte, d'un cens de 19.765 col·legiats en l'any 2009 hem passat a l'actual de 24.038 a l'any 2018, fet que suposa que la incorporació ha crescut un 22% en els últims 10 anys.

Pel que fa a la distribució del cens col·legial entre "exercents" i "no exercents", en els Gràfics 3 i 4 veiem com ha disminuït el volum d'advocats en exercici. En concret, si l'any 2009 la relació era entre un 22% de "no exercents" davant d'un 78% "exercents", l'any 2018 la mateixa se situa en una proporció de 31 i 69%, respectivament. Pel que fa al descens del nombre de col·legiats en aquest últim any, si ens fixem en el detall numèric de la Taula 2, veiem com és més intens pel que fa als "no exercents", passant dels 7.835 de l'any 2017 als 7.389 a l'any 2018 (2.955 menys), mentre que el descens dels col·legiats com "exercents" en l'últim any és de 1.318 persones menys respecte a l'exercici anterior.

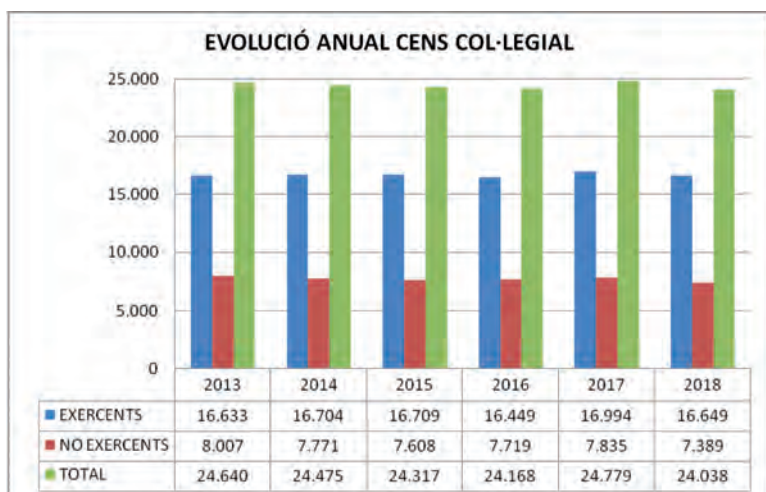
L'any 2018 s'han incorporat 563 nous companys i companyes, xifra que confirma la tendència regressiva registrada en exercicis anteriors. No obstant això, veiem que està en la línia, numèricament parlant, de les altes realitzades en els últims exercicis, i en clar contrast amb la xifra anotada l'any 2013, en què es produeixen 2.328 noves incorporacions. Aquest fenomen, que també es va donar

L'any 2011 segons vam poder veure en anteriors edicions, es deu als canvis legislatius operats per la *Llei 34/2006, de 30 d'octubre, sobre l'accés a les professions d'advocat i procurador dels Tribunals*. Si bé aquesta norma és de l'any 2006, la mateixa va tenir una *vacatio legis* de 5 anys, de manera que no va entrar en vigor fins el passat 31 d'octubre de 2011. Això suposa un clar exemple de l'impacte que certes reformes poden tenir sobre determinats assumptes. L'any 2013, es produeix una nova manifestació d'aquesta norma, amb una nova redacció de la disposició addicional vuitena en fa la *Llei 5/2012, de 6 de juliol, de mediació en assumptes civils i mercantils*, per la qual s'ofereix un termini de 2 anys a aquells que obtinguin el títol de Llicenciats en Dret amb posterioritat a l'entrada en vigor de la llei, per poder col·legiar sense necessitat de passar pels nous requisits d'accés.

A la Taula 6, podem veure com ha estat la distribució per gèneres d'aquestes 563 noves incorporacions. Més de la meitat de les noves altes registrades al llarg de l'any 2018, en concret un 61%, han estat de dones. Xifra una mica superior respecte a les altes que es van produir l'any 2017, en què la relació entre homes i dones se situava en un 47 i un 53%, respectivament.

Pel que fa a les formes d'exercir la professió, disposa l'art. 46 dels Estatuts de l'ICAB que *els advocats i les advocades poden exercir l'advocacia de manera individual, ja sigui per compte propi o per compte d'altri, o bé de manera col·lectiva*. Les societats professionals d'advocats, són les que tenen per objecte l'exercici de l'Advocacia, ja sigui de manera exclusiva o juntament amb una altra activitat o professió sobre la qual no hi hagi cap incompatibilitat legal o reglamentària. Tal com disposa la *Llei 2/2007, de 15 de març, de societats professionals*, les societats que tinguin per objecte social l'exercici en comú d'una activitat professional, s'hauran de constituir com a tal en els termes que preveu l'esmentada normativa, podent adoptar qualsevol de les formes societàries previstes en el nostre ordenament, i havent de inscriure's necessàriament en el Registre de Societats Professionals d'Advocats del Col·legi. A la Taula 9, podem veure una comparativa de les formes societàries que han adoptat les societats professionals que s'han inscrit a l'ICAB al llarg dels últims dos anys. A data de 31 de desembre de 2018, el cens de societats professionals inscrites en la nostra Corporació, és de 1.150, un 2% més respecte a l'exercici anterior. En aquesta gràfica, veiem com els tipus societaris més importants en nombre són, d'una banda, les "societats limitades professionals" amb una representació el 79% sobre el total i, d'altra banda, les "societats civils professionals" amb un 19%. Quant a la resta de societats professionals (poc més del 2%), veiem que es distribueixen en diferents i menors proporcions entre anònimes, col·lectives o cooperatives.

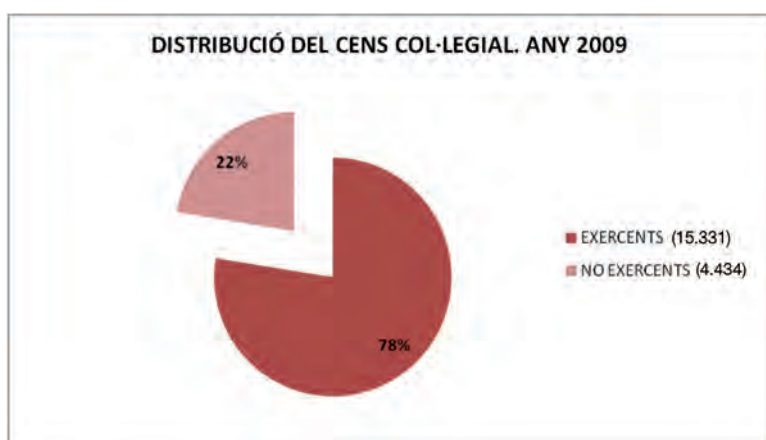
Finalment, a la Taula 10 veiem quina és la composició de les esmentades societats tenint en compte el seu nombre de socis. La gran majoria de les societats estan formades per menys de 5 socis. En efecte, de les 1.150 societats professionals que consten inscrites en la nostra Corporació, el 89% són despatxos petits, mentre que 111 (un 10%) estan integrades entre 5 i 10 socis. Només 15 societats professionals estan compostes per més de 10 socis, la qual cosa amb prou feines suposa un 1% respecte al total. Pel que fa a les societats que estan integrades entre 5 i 10 socis i aquelles que ho estan per més de 10, veiem que es produeix un descens respecte a l'any anterior, a diferència de les societats de menys de 5 socis que passen de 998 a l'any 2017 a 1.024 el 2018, un 3% més.

Gràfic 1. Evolució anual del cens col·legial.

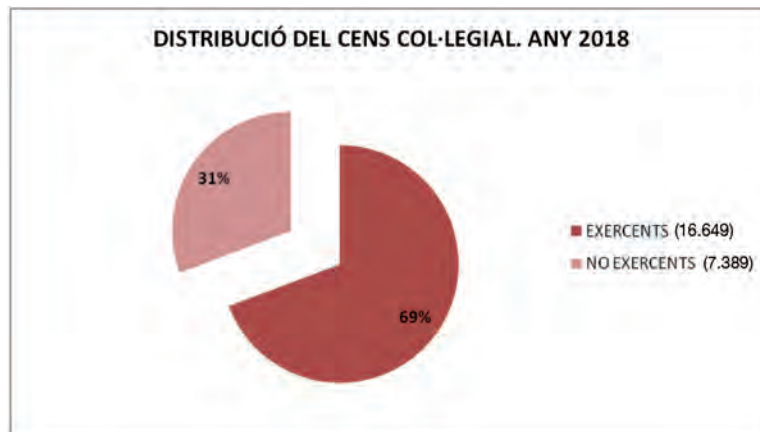
EN PERSPECTIVA. CENS COL-LEGIAL			
	EXERCENTS	NO EXERCENTS	TOTAL
2009	15.331	4.434	19.765
2010	15.693	5.035	20.728
2011	16.343	6.357	22.700
2012	16.457	6.605	23.062
2013	16.633	8.007	24.640
2014	16.704	7.771	24.475
2015	16.709	7.608	24.317
2016	16.449	7.719	24.168
2017	16.994	7.835	24.829
2018	16.649	7.389	24.038

Taula 2. En perspectiva. Censo col·legial.

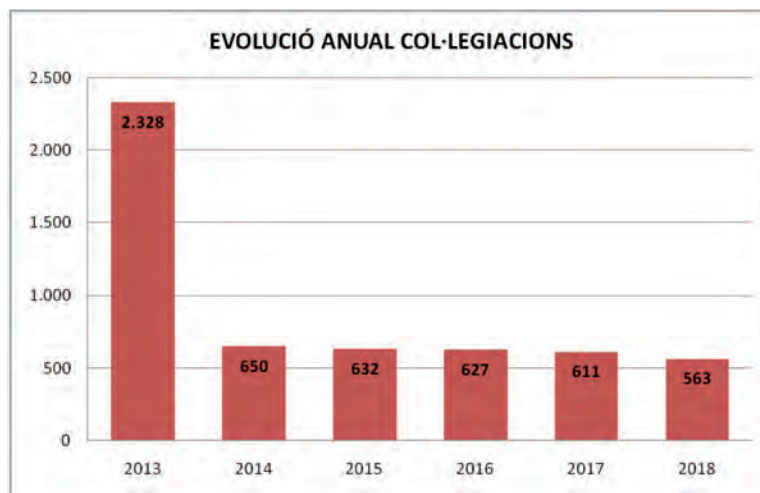

Gràfic 3. Distribució del cens col·legial. Any 2009.

Gràfic 4. Distribució del cens col·legial. Any 2018.

Gràfic 5. Evolució anual del nombre de col·legiacions.

DISTRIBUCIÓ ALTES 2018 PER GÈNERE			
	HOMES	DONES	TOTAL
EXERCENTS	178	280	458
NO EXERCENTS	44	61	105
TOTAL	222	341	563

Taula 6. Distribució per gèneres d'altres 2018.

CENS COL·LEGIATS A NIVELL ESTATAL SEGONS CGAE A 31/12/2018			
	EXERCENTS	NO EXERCENTS	TOTAL
A CORUÑA	2.219	1.111	3.330
ALAVA	569	299	868
ALBACETE	928	897	1.825
ALCALÁ DE HENARES	1.360	196	1.556
ALCOY	190	368	558
ALICANTE	3.073	1.457	4.530
ALMERÍA	1.677	1.325	3.002
ALZIRA	381	494	875

ANTEQUERA	111	89	200
ÀVILA	272	329	601
BADAJOS	1.154	534	1.688
BALEARES	2.872	1.200	4.072
BARCELONA	16.649	7.389	24.038
BURGOS	699	416	1.115
CÁCERES	699	263	962
CÁDIZ	2.125	543	2.668
CANTABRIA	1.240	953	2.193
CARTAGENA	633	498	1.131
CASTELLÓN	1.204	560	1.764
CEUTA	233	373	606
CIUDAD REAL	829	505	1.334
CÓRDOBA	1.853	505	2.358
CUENCA	285	193	478
ELCHE	728	355	1.083
ESTELLA	52	22	74
FERROL	357	304	661
FIGUERES	212	52	264
GIJÓN	924	481	1.405
GIPUZKOA	1.617	513	2.130
GIRONA	1.266	637	1.903
GRANADA	2.881	803	3.684
GRANOLLERS	538	229	767
GUADALAJARA	413	417	830
HUELVA	1.057	605	1.662
HUESCA	315	531	846
JAÉN	1.346	756	2.102
JEREZ DE LA FRONTERA	497	158	655
LA RIOJA	657	341	998
LANZAROTE	266	115	381
LAS PALMAS	2.850	1.918	4.768
LEÓN	1.044	772	1.816
LLEIDA	774	479	1.253
LORCA	333	157	490
LUCENA	245	12.783	13.028
LUGO	601	297	898
MADRID	43.730	33.072	76.802
MÁLAGA	5.283	899	6.182
MANRESA	268	195	463
MATARÓ	415	235	650
MELILLA	213	94	307
MURCIA	3.086	1.475	4.561
ORIHUELA	693	324	1.017
OURENSE	708	933	1.641
OVIEDO	2.313	1.964	4.277

PALENCIA	271	185	456
PAMPLONA	1.119	523	1.642
PONTEVEDRA	1.004	511	1.515
REUS	352	136	488
SABADELL	810	372	1.182
SALAMANCA	899	643	1.542
SANT FELIU	470	733	1.203
SANTA CRUZ DE LA PALMA	2.464	404	2.868
SANTA CRUZ DE TENERIFE	2.311	1.691	4.002
SANTIAGO	882	552	1.434
SEGOVIA	260	188	448
SEVILLA	6.321	1.559	7.880
SORIA	138	149	287
SUECA	165	712	877
TAFALLA	33	11	44
TALAVERA DE LA REINA	245	76	321
TARRAGONA	844	500	1.344
TERRASSA	619	178	797
TERUEL	163	84	247
TOLEDO	807	252	1.059
TORTOSA	250	170	420
TUDELA	122	90	212
VALENCIA	7.514	4.261	11.775
VALLADOLID	1.306	259	1.565
VIC	240	181	421
VIGO	1.471	967	2.438
VIZCAYA	3.498	1.388	4.886
ZAMORA	334	302	636
ZARAGOZA	2.656	915	3.571
TOTALS	154.505	100.405	254.910

Taula 7. Cens d'Advocats a Espanya a 31 de desembre de 2018 segons dades publicats per el CGAE.

CENS COL·LEGIATS A CATALUNYA SEGONS CGAE A 31/12/2018			
	EXERCENTS	NO EXERCENTS	TOTAL
BARCELONA	16.649	7.389	24.038
FIGUERES	212	52	264
GIRONA	1.266	637	1.903
GRANOLLERS	538	229	767
LLEIDA	774	479	1.253
MANRESA	268	195	463
MATARÓ	415	235	650
REUS	352	136	488
SABADELL	810	372	1.182
SANT FELIU	470	733	1.203
TARRAGONA	844	500	1.344

TERRASSA	619	178	797
TORTOSA	250	170	420
VIC	240	181	421
TOTALS	23.707	11.486	35.193

Taula 8. Cens d'Advocats a Catalunya a 31 de desembre de 2018 segons dades publicats per el CGAE.

SOCIETATS PROFESSIONALS REGISTRADES	2017	2018
SOCIETATS COOPERATIVES	1	1
SOCIETATS ANÒNIMES PROFESSIONALS	11	10
SOCIETATS LIMITADES PROFESSIONALS	856	913
SOCIETATS CIVILS PROFESSIONALS	262	224
SOCIETATS COL·LECTIVES	2	2
TOTAL	1.132	1.150

Taula 9. Societats Professionals Registrades.

SOCIETATS PROFESSIONALS PER NOMBRE DE SOCIS	2017	2018
MENYS DE 5 SOCIS	998	1024
ENTRE 5 I 10 SOCIS	115	111
MÉS DE 10 SOCIS	19	15

Taula 10. Societats Professionals per nombre de socis.

El ICAB i el Torn d'Ofici

Gran part dels objectius i funcions que es recullen en les normes estatutàries de l'ICAB tenen un caràcter públic que es projecta directament en benefici de la ciutadania, sent una de les més importants la que es desplega a través del Torn d'Ofici. La funció que es desenvolupa a través del Servei de Defensa d'Ofici resulta fonamental, ja que suposa donar compliment al que disposa l'art. 119 CE, en el fet de que *la justícia serà gratuïta quan així ho disposi la llei i, en tot cas, respecte d'aquells que acrediten insuficiència de recursos per litigar*, amb la finalitat de garantir l'accés de tot ciutadà a la tutela judicial efectiva. La Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, determina el contingut i abast d'aquest dret previst constitucionalment.

Tal com s'estableix en l'art. 22 LAJG *els Consells Generals de l'Advocacia Espanyola i dels Col·legis de Procuradors dels Tribunals d'Espanya i els seus respectius col·legis regularan i organitzaran, a través de les seves Juntes de Govern, els serveis obligatoris d'assistència lletrada i representació gratuïtes, garantint, en tot cas, la seva prestació continuada i atenent a criteris de funcionalitat i d'eficiència*. Amb el propòsit de "desjudicialitzar" el procediment per al reconeixement del benefici de Justícia Gratuïta, es confia als Col·legis Professionals la tramitació d'aquest de forma sumària i normalitzada, reduint amb això la càrrega de treball dels jutjats, per tractar-se d'una tasca eminentment administrativa.

En efecte, és l'ICAB qui, en el marc del seu àmbit territorial i com a col·laboradors de l'Administració de Justícia, s'encarrega de la designació o denegació provisional del dret a l'assistència jurídica gratuïta, resolent la Comissió d'Assistència Jurídica Gratuïta de la Generalitat de manera definitiva sobre la concessió o no del dret, sense perjudici dels mecanismes impugnatoris que preveu la Llei per a la seva revisió judicial en última instància.

En l'àmbit territorial de l'ICAB, aquest servei compta amb un total de 3.229 Advocats i Advocades, tenint en compte el cens a data de 31 de desembre de 2018. Un any més, es confirma el descens (en aquest cas d'un 5% respecte l'exercici anterior) dels lletrats inscrits en el TOAD, sent la xifra més alta de la sèrie, la registrada l'any 2015 amb un total de 3.512 Advocats. Si analitzem les dades des d'una perspectiva temporal de 10 anys (Taula 14) veiem com fins l'any 2015, el nombre d'inscrits al Servei de Defensa d'ofici s'incrementa gradualment. A partir de l'any 2016, veiem com es produeix un canvi de tendència, de manera que des d'aleshores es registra un descens progressiu del nombre d'Advocats donats d'alta en el TOAD.

El comportament de la gràfica coincideix temporalment parlant amb la crisi econòmica de l'any 2008, en el sentit que per compensar el descens de facturació registrat, molts companys es van donar d'alta en el Torn d'Ofici per tal d'obtenir una font d'ingressos extra. Sobretot tenint en compte que el gruix dels col·legiats treballen en despatxos unipersonals o que estan integrats per menys de 5 socis segons vam poder veure a l'apartat anterior. L'augment dels advocats inscrits en el TOAD fins a l'any 2015, coincideix també amb l'augment del cens col·legial a què abans s'ha fet referència. Per tant, també és lògic que molts lletrats es donessin d'alta en el Servei de Defensa d'Ofici, un cop superats els requisits previstos al Col·legi d'especialització a través de l'Escola de Pràctica Jurídica i una experiència mínima de 3 anys.

Pel que fa al descens que es registra a partir de l'any 2016, el vinculem sens dubte a la deficient remuneració amb què compta el servei. Per descomptat, el Servei de Defensa d'Ofici no ha de tenir una finalitat lucrativa i no és tampoc un terreny transitat per advocats en pràctiques. Com dèiem, l'ICAB no només distribueix als seus advocats del Torn en diferents branques d'exercici, sinó que controla l'accés al mateix tenint en compte criteris d'especialització i experiència. En efecte, l'accés a moltes d'aquestes branques està subjecte a la superació de cursos específics i l'acreditació d'una experiència prèvia d'entre 3, 5 i 10 anys, segons el cas. No hem d'oblidar que el TOAD és sobretot un servei públic.

Però que no tingui una finalitat lucrativa no vol dir que les Advocades i els Advocats que el presten, no tinguin dret a una retribució digna i suficient. De fet, una de les reivindicacions contingudes en el document "15 propostes per a una Justícia digna" és la d'una retribució puntual i justa del (essencial) servei que es presta a través del Torn d'Ofici. Estem davant d'un treball que actualment es presta en unes condicions molt deficitàries des del punt de vista retributiu, en comparació amb la realització d'altres serveis públics que es procuren des d'altres àmbits com ara la Sanitat o l'Educació, en els quals sens dubte, no es produeix la desigualtat econòmica respecte als serveis que s'executen en el marc de l'activitat privada.

Pel que fa a l'evolució anual de les designes i dels telefonemes, en els Gràfics 12 i 13 veiem com en l'any 2018 es confirma la tendència alcista registrada en els exercicis precedents. En efecte, en aquest últim any veiem com s'anota un total de 53.462 designes i 54.098 telefonemes. La principal diferència entre una designa i un telefonema, és que aquest últim es refereix a les "trucades" que l'ICAB realitza als seus col·legiats que estan de "guàrdia", quan es produeix la detenció d'una persona. De les referides gràfiques veiem com l'evolució del nombre de designes i telefonemes s'ha desenvolupat de forma parella, encara que amb diferents valors, al llarg dels últims anys. No obstant, si mirem les dades amb una perspectiva temporal de 10 anys, veiem que no sempre han descrit una mateixa tendència. En efecte, les designes han registrat una constant tendència alcista, amb excepcions puntuals en els anys 2012 i 2015. Mentre que el nombre de telefonemes ha baixat de forma progressiva des de l'any 2009 fins a l'any 2015, moment en què es produeix un canvi en la tendència en el sentit apuntat anteriorment. Sobretot en aquest últim any, en què el nombre de telefonemes s'incrementa en un 11% respecte a l'exercici anterior.

Respecte a la distribució de les designes realitzades l'any 2018, en el Gràfic 15 veiem quina ha estat aquesta en funció de la matèria. Com ja passava en anteriors exercicis, els àmbits del dret penal, civil i de família, congreguen la major part de les designes, amb una representació de més del 70% entre les tres. La resta es distribueix irregularment en inferiors percentatges, en matèries tan variades com: eclesiàstic, estrangeria, penitenciari, hipotecari, laboral, etc. Al cap i a la fi, l'ICAB aposta per l'especialització del servei que es presta des del Torn d'Ofici, mitjançant el repartiment de les designacions entre diferents "torns", als quals els lletrats accedeixen d'acord amb la seva especialitat professional. L'ICAB sempre ha apostat per la formació continuada i especialitzada dels seus col·legiats i col·legiades, el que sens dubte es tradueix en la prestació d'un servei públic de qualitat en interès de la ciutadania. Sobre aquest particular, ens remetem a la Memòria que anualment es publica a la pàgina WEB de la Corporació, on es recullen d'una forma més detallada les activitats dutes a terme per les diferents seccions i comissions que formen part del Col·legi.

Pel que fa al nombre de "sol·licituds de justícia gratuïta", en el Gràfic 16 veiem com la seva evolució es correspon amb l'increment del nombre de designacions realitzades al llarg dels darrers anys. En efecte, l'any 2018 veiem com s'han instat un total de 40.463 sol·licituds directament pel ciutadà, un 2% més respecte a l'exercici anterior. Aquestes sol·licituds són notablement inferiors a les designes realitzades en el mateix període (53.462). I és que no totes les designacions que es realitzen tenen origen en una petició directament instada per un justiciable davant el SERTRA, sinó que moltes vegades és el mateix jutjat qui dirigeix el pertinent Ofici als respectius col·legis professionals, a fi i efecte de que procedeixin a nomenar un advocat i un procurador que assumeixin la defensa tècnica i la representació d'un litigant. En efecte, disposa l'art. 6.3 LAJG que quan la intervenció d'aquests professionals no sigui legalment preceptiva, pot ser *expressament requerida pel Jutjat o tribunal mitjançant interlocutòria motivada per garantir la igualtat de les parts en el procés*.

En el Gràfic 17 veiem com la gran majoria dels dictàmens que s'emeten confirmen la designació realitzada. En concret, l'any 2018 el 75% dels dictàmens han resultat "favorables", mentre que el 25% han estat "desfavorables". Si bé un 25% pot resultar una xifra força elevada tenint en quant a l'objecte a què es refereix, de la sèrie temporal recollida en la gràfica veiem com es manté la tendència positiva respecte als primers anys que es recullen a la taula. Precisament, el resultat de l'expedient en qüestió, ha de determinar l'efecte previst en l'art. 18 LAJG, confirmant les designacions d'advocat i procurador efectuades provisionals pels col·legis professionals, o deixant sense efecte les que s'haguessin realitzat, i el peticionari abonar en el seu cas els honoraris i drets econòmics ocasionats per la seva intervenció en el procediment.

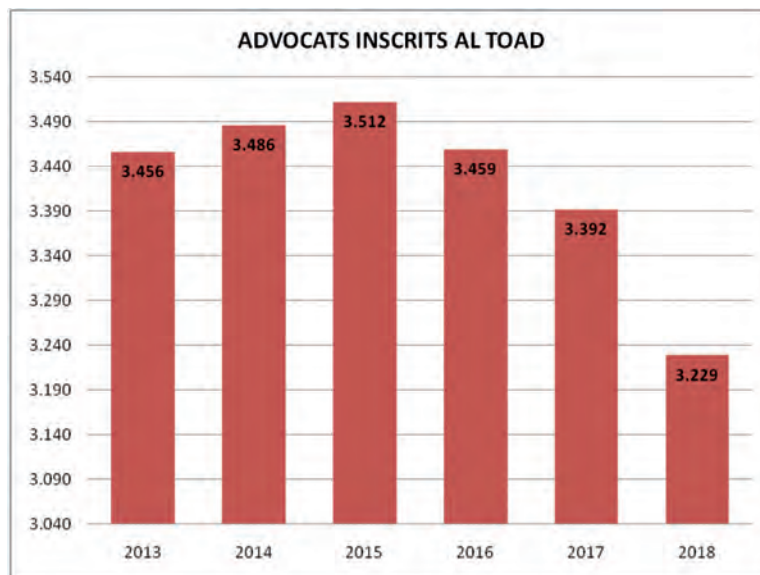
Finalment, l'any 2018 veiem com es produeix un lleuger descens de les consultes realitzades davant el Servei d'Orientació Jurídica (en endavant, SOJ), que és un servei públic i gratuït d'atenció personalitzada i de caràcter presencial, que té per objecte proporcionar un primer consell orientador sobre un determinat tema plantejat per un ciutadà, i informar de la viabilitat d'acudir als tribunals, així com d'altres possibles vies alternatives de resolució de conflictes. Per tant, suposa també un filtre per certs dubtes i consultes, que poden ser dissipades i resoltes sense necessitat d'iniciar un procediment judicial. De fet, una de les propostes de millora previstes en el PEJ 2017-2020, així com una de les propostes formulades per aquesta Corporació en el document "15 propostes per a una Justícia digna", és l'impuls d'una Justícia oberta a la resolució alternativa de conflictes, que tingui per objectiu alleujar d'una banda la congestió judicial i situar d'altra banda l'acord de les parts com a mètode ideal de la resolució de les seves controvèrsies en els àmbits civil i mercantil. Aquest propòsit respon a la inquietud de resoldre el que s'ha denominat la *paradoxa de la mediació a la UE*, que es dona entre els enormes avantatges que a priori ofereix els mecanismes alternatius de resolució de conflictes (ADR) i el poc ús que s'ha fet dels mateixos per part de la ciutadania. Per a això, i sense perdre de vista la voluntarietat d'aquest tipus de solucions, s'aposta per introduir una "obligatorietat mitigada" regulada en una norma específica que actualitzi i harmonitzi els recursos ja existents.

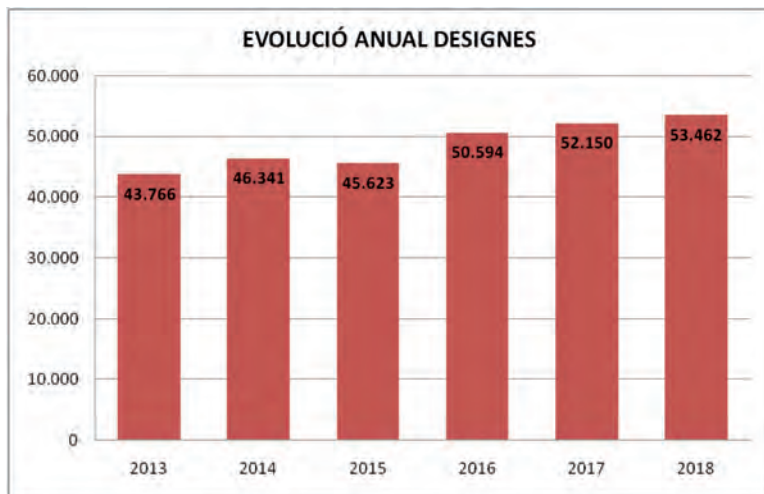
L'any 2018 el SOJ ha atès un total de 53.473 consultes, xifra que està lleugerament per sota de la registrada l'any 2017, amb un total de 53.661 peticions anotades. No obstant això, la perspectiva temporal que ens ofereix la Taula 19, assenyalava un augment progressiu del servei, especialment si tenim en compte les dades publicades en anteriors edicions relatives als exercicis 2006 i 2007, en els quals es van registrar un total de 22.579 i 25.289 consultes, respectivament. En primer lloc, hem de tenir en compte que l'esclat de la crisi econòmica en l'any 2008, va suposar un increment de la litigiositat en termes generals. En segon lloc, no hem d'obviar que aquest servei ha tingut un creixement progressiu, en el sentit que s'han anat obrint més delegacions territorials, tal com s'han anat succeint els anys. En efecte, de 21 punts d'orientació jurídica existents l'any 2009, hem passat a un total de 41 a finals de l'any 2013, responent així al propòsit de apropar-se al ciutadà.

Respecte a la tipologia de consultes ateses pel SOJ, en el Gràfic 20 veiem com en la seva gran majoria giren al voltant del dret privat, especialment sobre dret civil i sobre dret matrimonial i de família. Hem de destacar les consultes realitzades en matèria d'arrendaments i propietat horitzontal, que a causa del volum de les mateixes i a la significació social que tenen (per la problemàtica que revelen al voltant del dret a l'habitatge), tenen un tractament diferenciat en la gràfica. Així, de les 53.473 consultes ateses al llarg del 2018, un total de 10.392 (un 19%) han versat sobre qüestions d'arrendaments i propietat horitzontal. Sobre aquest punt hem d'advertir de l'augment d'aquest tipus de consultes respecte a l'exercici anterior, en què es van anotar 8.767. En el capítol en què s'analitza l'activitat duta a terme per la jurisdicció civil, s'aprofundeix una mica més en la crisi estructural sobre l'habitatge a Espanya.

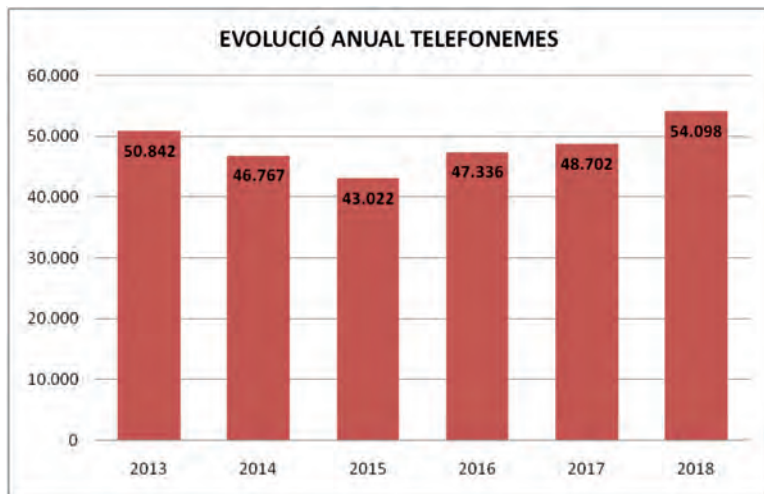
Com a colofó a l'ho exposat anteriorment, en el Gràfic 21 es fa una comparativa entre el volum de consultes (presencials) que han estat ateses pel SOJ, les sol·licituds de Justícia Gratuïta per petició directa del ciutadà i el nombre de dictàmens resolts com a favorables a llarg de l'any 2018.

Gràfic 11. Evolució anual Advocats inscrits en el TOAD.

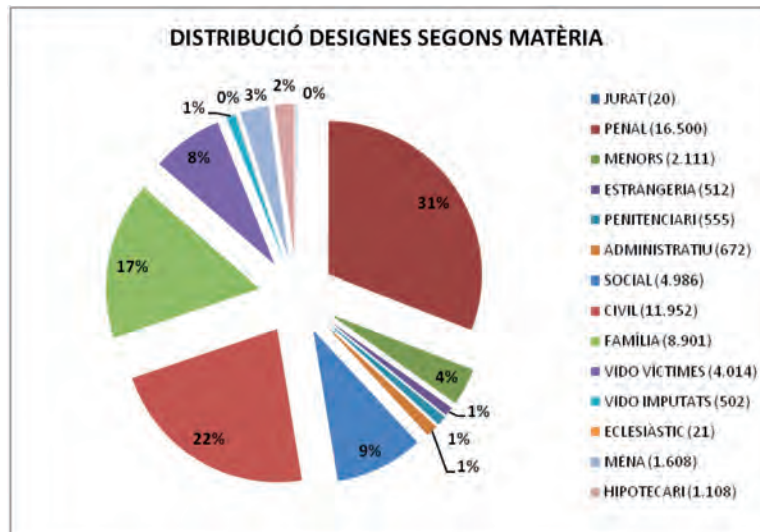
Gràfic 12. Evolució anual dissenys.

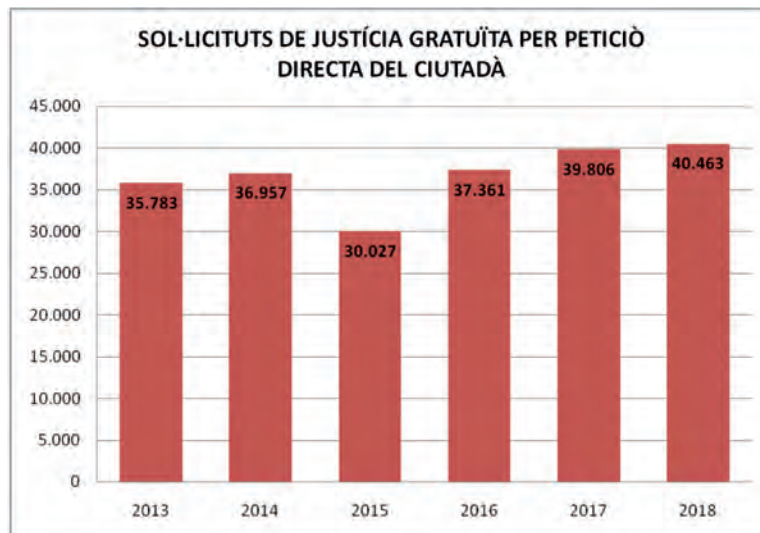
Gràfic 13. Evolució anual telefonemes.

EN PERSPECTIVA. TORN D'OFICI I ASSISTÈNCIA AL DETINGUT			
	ADVOCATS INSCRITS AL TOAD	DESIGNES	TELEFONEMES
2009	3.163	39.857	55.754
2010	3.331	43.613	54.055
2011	3.400	43.247	54.561
2012	3.458	43.099	51.868
2013	3.456	43.766	50.842
2014	3.486	46.341	46.767
2015	3.512	45.623	43.022
2016	3.459	50.594	47.336
2017	3.392	52.150	48.702
2018	3.229	53.462	54.098

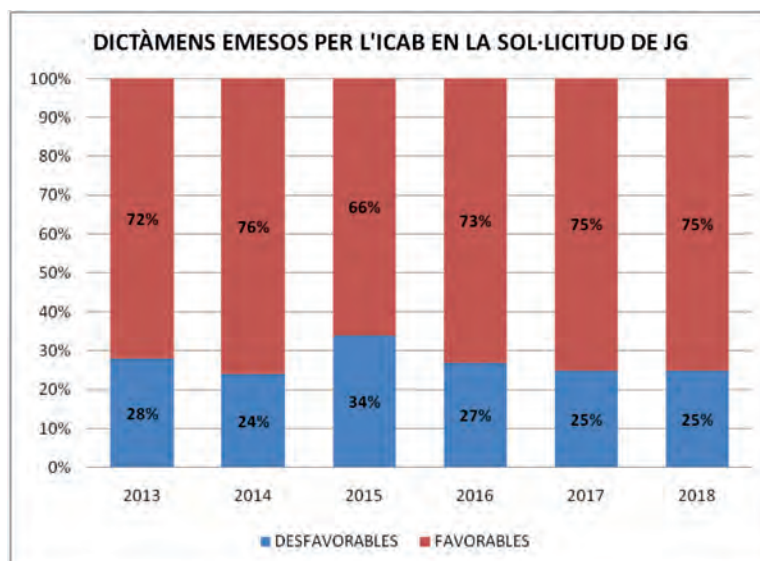
Taula 14. En perspectiva. Torn d'Ofici i Assistència al Detingut.

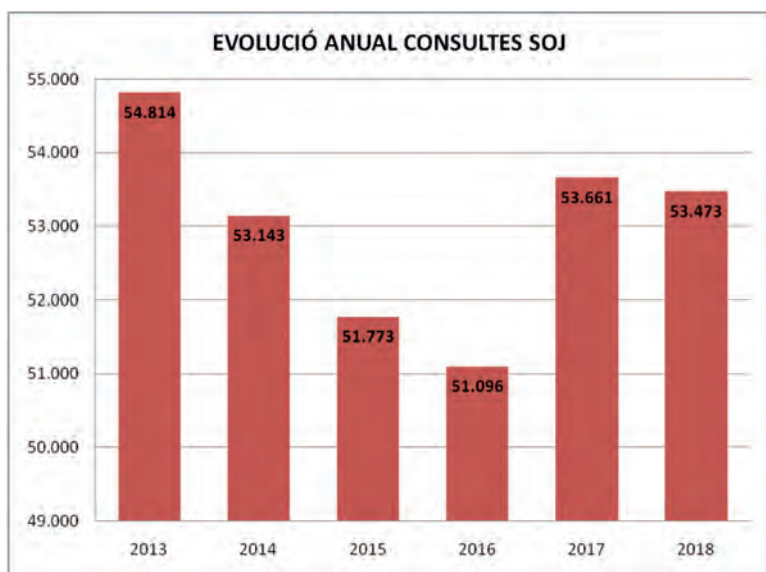
Gràfic 15. Distribució designes segons matèria.

Gràfic 16. Evolució de sol·licituds de Justícia Gratuïta per petició directa del ciutadà.

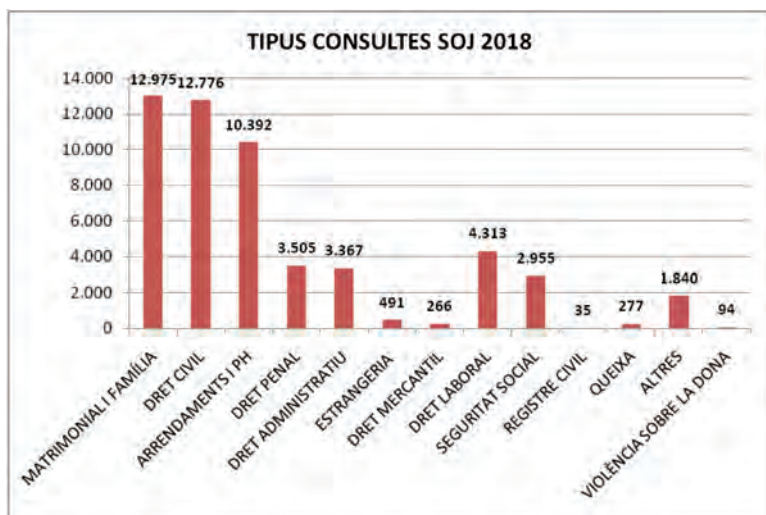
Gràfic 17. Distribució dictàmens emesos sobre JG.

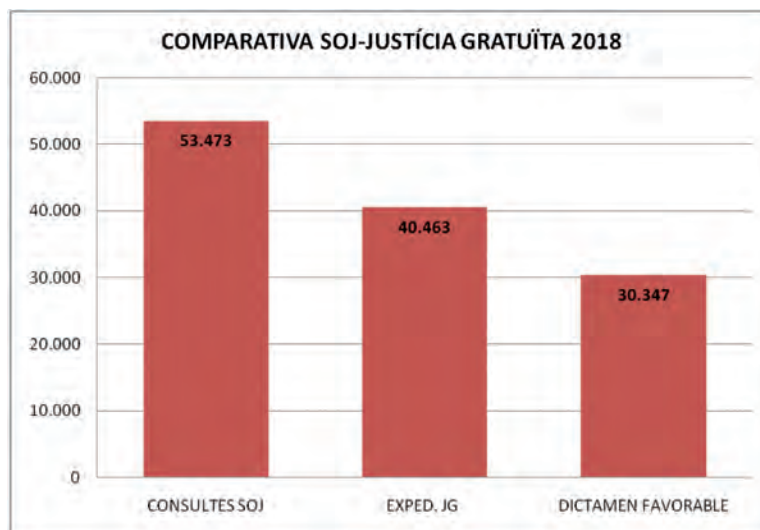
Gràfic 18. Evolució anual consultes SOJ.

EN PERSPECTIVA: L'ACTIVITAT DEL SOJ I LES SOL·LICITUDS DE JG		
	CONSULTES REALITZADES EN EL SOJ	SOL·LICITUDS DE JUSTÍCIA GRATUITA
2009	47.157	32.581
2010	48.430	35.739
2011	52.419	32.202
2012	52.739	33.200
2013	54.814	35.783
2014	53.143	36.957
2015	51.773	30.027
2016	51.096	37.361
2017	53.661	39.806
2018	53.473	40.463

Taula 19. En perspectiva: l'activitat del SOJ y les sol·licituds de JG.

Gràfic 20. Tipologia de les consultes davant el SOJ.

Gràfic 21. Comparativa SOJ-Justícia Gratuïta 2018.

Estructura judicial y recursos humans en l'Administració de Justícia

Tal com estableix l'art. 117.5 CE *el principi d'unitat jurisdiccional és la base de l'organització i funcionament dels tribunals*, el que significa que la Jurisdicció, com un dels Poders de l'Estat, és única a Espanya. A excepció de la militar, també prevista en el citat precepte, i regulada per la Llei en l'àmbit estrictament castrense i en els supòsits d'estat de setge. El principi d'unitat jurisdiccional no impedeix la divisió funcional en diferents jurisdiccions (civil, penal, contenciós-administratiu i social) d'acord amb les especialitats en les que s'ha anat ramificant el Dret. La *Llei Orgànica 6/1985, de 01 de juliol del Poder Judicial* i la *Llei 38/1988, de 28 de desembre de demarcació i planta judicial*, són les principals normes que configuren actualment el sistema organitzatiu de l'Administració de Justícia. A nivell estructural, aquesta es desplega en diferents òrgans col·legiats i unipersonals, organitzats jeràrquicament com si d'una piràmide es tractés.

En les Taules següents es recullen les dades relatives a la situació de la demarcació i la planta judicial a 01 de gener de 2018, d'acord amb la informació publicada pel CGPJ en el document "Justícia dada a dada". Així mateix, es recullen dades relatives a la plantilla i personal col·laborador que treballa a l'Administració de Justícia. A Espanya hi ha 431 partits judicials, dels quals 49 s'ubiquen a Catalunya. A nivell orgànic, l'Administració de Justícia està formada per un total de 3.733 òrgans unipersonals i 309 òrgans col·legiats, distribuïts entre els diferents ordres jurisdiccional d'acord amb el detall numèric que es recull a les Taules 23 i 24.

En les referides taules no es recull el nombre de Jutjats de Pau existents. Aquests, són òrgans servits per jutges que no pertanyen a la carrera judicial, ubicats en municipis on no hi ha Jutjats de Primera Instància i Instrucció, i amb competències en assumptes d'escassa importància en els àmbits civil i penal (art. 47 LEC). Aquests òrgans, tenen una important funció de cooperació i auxili judicial en actes de comunicació (art. 170 LEC). D'acord amb les dades publicades pel CGPJ a Espanya hi ha un total de 7.694 Jutjats de Pau, dels quals 899 estan en municipis catalans.

Finalment, a la Taula 25 es recullen dades relatives a la plantilla així com del personal col·laborador al servei de l'Administració de Justícia. A Espanya, a 01 de gener de 2018 hi ha un total de 5.551 jutges i magistrats (820 a Catalunya). Tenint en compte el nombre d'habitants existent a 31 de desembre de 2017 (46.528.024) d'acord amb les dades publicades per l'INE, això suposa que existeix 1 jutge/magistrat per cada 8.382 persones.

PARTITS JUDICIALS A ESPANYA	
ANDALUSIA	85
ARAGÓ	16
ASTÚRIES	18
BALEARS	6
CANÀRIES	19
CANTABRIA	8
CASTILLA I LLEÓ	41
CASTILLA LA MANXA	31
CATALUNYA	49
COMUNITAT VALENCIANA	36
EXTREMADURA	21
GALICIA	45
COMUNITAT DE MADRID	21
MÚRCIA	11
NAVARRA	5
PAÍS VASC	14
LA RIOJA	3
CEUTA	1
MELILLA	1
TOTAL	431

Taula 22. Distribució dels partits judicials a Espanya.

ÒRGANS UNIPERSONALS	
JUTJATS DEGANS EXCLUSIUS	8
JURISDICCIO CIVIL	
JUTJATS DE PRIMERA INSTÀNCIA	718
JUTJATS DE PRIMERA INSTÀNCIA ESPECIALITZATS EN FAMÍLIA	104
JUTJATS DE PRIMERA INSTÀNCIA ESPECIALITZATS EN ASSUMPTES HIPOTECARIS	3
JUTJATS DE PRIMERA INSTÀNCIA ESPECIALITZATS EN TUTELES	18
JUTJATS DE PRIMERA INSTÀNCIA ESPECIALITZATS EN ARBITRATGE	1
JUTJATS MERCANTILS	68
REGISTRES CIVILS EXCLUSIUS	26
REGISTRE CIVIL CENTRAL	2
TOTAL	940
JURISDICCIO PENAL	
JUTJATS D'INSTRUCCIO	498
JUTJATS DE VIOLÈNCIA SOBRE LA DONA	106
JUTJATS DE VIGILÀNCIA PENITENCIÀRIA	51
JUTJATS PENALS	338
JUTJATS PENALS ESPECIALITZATS EN VIOLÈNCIA SOBRE LA DONA	32

JUTJATS PENALS EXECUTÒRIES	18
JUTJATS DE MENORS	81
JUTJATS CENTRALS D'INSTRUCCIÓ	6
JUTJATS CENTRALS PENALS	1
JUTJATS CENTRALS DE MENORS	1
JUTJATS CENTRALS DE VIGILÀNCIA PENITENCIÀRIA	0
TOTAL	1.132
JURISDICCIO MIXTA CIVIL-PENAL	
JUTJATS DE PRIMERA INSTÀNCIA E INSTRUCCIÓ	1.066
TOTAL	1.066
JURISDICCIO CONTENCIOSO ADMINISTRATIVA	
JUTJATS DEL CONTENCIÓS ADMINISTRATIU	229
JUTJATS CENTRALS DEL CONTENCIÓS ADMINISTRATIU	12
TOTAL	241
JURISDICCIO SOCIAL	
JUTJATS SOCIALS	350
JUTJATS SOCIALS D'EXECUCIONS	4
TOTAL	354
TOTAL JURISDICCIONS	
	3.733

Taula 23. Distribució dels òrgans unipersonals a nivell estatal.

ÒRGANS COL·LEGIATS	
JURISDICCIO CIVIL	
AUDIÈNCIES PROVINCIALS. SECCIONS CIVILS	103
SALA 1ª DEL TRIBUNAL SUPREM	1
TOTAL	104
JURISDICCIO PENAL	
AUDIÈNCIES PROVINCIALS. SECCIONS PENALS	104
SALA PENAL DE L'AUDIÈNCIA NACIONAL	4
SALA 2ª DEL TRIBUNAL SUPREM	1
TOTAL	109
JURISDICCIO MIXTA CIVIL-PENAL	
AUDIENCIAS PROVINCIALES. SECCIONES MIXTAS	23
TSJ SALA CIVIL Y PENAL	17
TOTAL	40
JURISDICCIO CONTENCIOSO ADMINISTRATIVA	
TSJ SALA DEL CONTENCIÓS ADMINISTRATIU	21
SALA DEL CONTENCIÓS ADMINISTRATIU DE L'AUDIÈNCIA NACIONAL	8
SALA 3ª DEL TRIBUNAL SUPREM	1
TOTAL	30
JURISDICCIO SOCIAL	
TSJ SALA SOCIAL	21
SALA SOCIAL DE L'AUDIÈNCIA NACIONAL	1
SALA 4ª DEL TRIBUNAL SUPREM	1
TOTAL	23

JURISDICCION MILITAR	
SALA 5ª DEL TRIBUNAL SUPREM	1
SALES ESPECIALS DEL TRIBUNAL SUPREM	1
SALA D'APEL·LACIONS DE L'AUDIÈNCIA NACIONAL	1
TOTAL JURISDICCIONS	309

Taula 24. Distribució de los òrgans col·legiats a nivell estatal.

PLANTILLA I COL·LABORADORS DE L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA		
	ESPANYA	CATALUNYA
JUTGES I MAGISTRATS	5.551	820
FISCALS	2.473	386
LLETRATS DE L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA	4.209	641
COS DE GESTIÓ PROCESSAL	12.087	1.963
COS DE TRAMITACIÓ PROCESSAL	19.379	2.910
COS D'AUXILI JUDICIAL	7.770	1.250
METGES FORENSES	958	213
ADVOCATS EXERCENTS	154.505	23.707
PROCURADORS	10.148	1.003
GRADUATS SOCIALS	17.264	2.167
REGISTRADORS DE LA POPIETAT I MERCANTILS	1.109	155
NOTARIS	2.756	428

Taula 25. Plantilla y col·laboradors al servei de l'Administració de Justícia.

L'àmbit Contenciós-Administratiu

1. Introducció

Abans d'entrar de ple en l'anàlisi de l'activitat judicial dels òrgans que s'integren en l'ordre Contenciós-administratiu, hem de tenir en compte una sèrie de consideracions que ens serviran, d'una banda, per situar i contextualitzar les dades publicades pel CGPJ relatives a la jurisdicció esmentada i, d'altra banda, per entendre millor el comportament de les mateixos.

En primer lloc, hem de tenir en compte l'evolució social i política que ha experimentat el nostre país al llarg dels últims 60 anys, tal com es pot llegir en la pròpia exposició de motius de la *Llei 29/1998, de 13 de juliol, Reguladora de la Jurisdicció Contenciosa Administrativa*. D'una banda, hem passat d'un règim autoritari a un Estat social i democràtic de Dret, construït a partir de la Constitució Espanyola de 1978, que suposa la consolidació d'uns principis que, en l'àmbit de la jurisdicció contenciosa administrativa, ja es recollien en part en la innovadora LRJCA de 1956 i en la jurisprudència que la va desenvolupar. D'altra banda, es produeix un canvi significatiu pel que fa a la forma d'organitzar-se de l'Administració com a tal, passant d'un sistema fortament centralitzat a un altre eminentment descentralitzat, tant des del punt de vista territorial com des del punt de vista funcional.

En segon lloc, cal tenir en compte que estem en una societat cada vegada més complexa i global, que fa que el Dret en general i el Administratiu en particular, s'hagi d'ocupar d'una sèrie de matèries que exigeixen un alt grau d'especialització. Als tradicionals nivells de repartiment competencial en què es divideixen les nostres administracions (estatal, autonòmic i local), cal sumar els ens supranacionals, especialment la Unió Europea, que han incidit de manera notable en la regulació de matèries tan diverses com: protecció de dades, seguretat alimentària, telecomunicacions, contractació en el sector públic, etc.

En tercer lloc, l'Administració pública té un caràcter instrumental dirigit al servei del ciutadà. Això vol dir que l'actuació de les administracions públiques en el marc de les seves competències, ha d'estar supeditada a l'interès general i servir els objectius marcats per la Llei i l'ordenament jurídic. Així es recull en la pròpia Constitució Espanyola del 1978, en el seu art. 103 en dir que *l'Administració pública serveix amb objectivitat els interessos generals i actua d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, amb submissió plena a la Llei i al dret.*

El succintament apuntat fins ara, revela que al llarg dels últims anys s'ha produït un canvi significatiu en la manera de relacionar-se entre les diferents administracions entre si, així com entre aquestes i els ciutadans. Per això és tan important el control judicial que a través d'aquesta jurisdicció es fa de l'Administració, d'acord amb el que preveu l'art. 106 CE: *Els Tribunals controlen la potestat reglamentària i la legalitat de l'actuació administrativa, així com la submissió d'aquesta als fins que la justifiquen.*

La jurisdicció contenciosa administrativa va ser creada amb la intenció de que s'ocupés d'una quantitat relativament petita d'assumpes. De fet, en les Conclusions Generals que es recullen en l'últim capítol d'aquest informe, veiem com aquest ordre s'ocupa d'un volum notablement inferior al de la resta de jurisdiccions. No obstant això, i malgrat que en els últims anys s'ha vingut registrant un descens en la taxa de litigiositat, tal com s'assenyala en la Memòria elaborada pel Jutjat Degà de Barcelona per a l'any 2018, hi ha una necessitat en termes de congestió que exigeix l'adopció de mesures de reforç, tenint en compte la variant i creixent complexitat dels assumptes de què s'ocupa aquesta jurisdicció. Especialment quan en aquest últim exercici 2018 s'ha produït un increment del 6% de la taxa de litigiositat respecte a l'exercici anterior, segons tindrem ocasió d'analitzar en els següents apartats.

2. Part general

2.1 Litigiositat

Quan parlem de litigiositat, ens referim al volum d'assumpes que s'ingressen en un determinat òrgan judicial o conjunt d'aquests, en relació amb la densitat de població que hi ha al partit on aquests despleguen la seva jurisdicció.

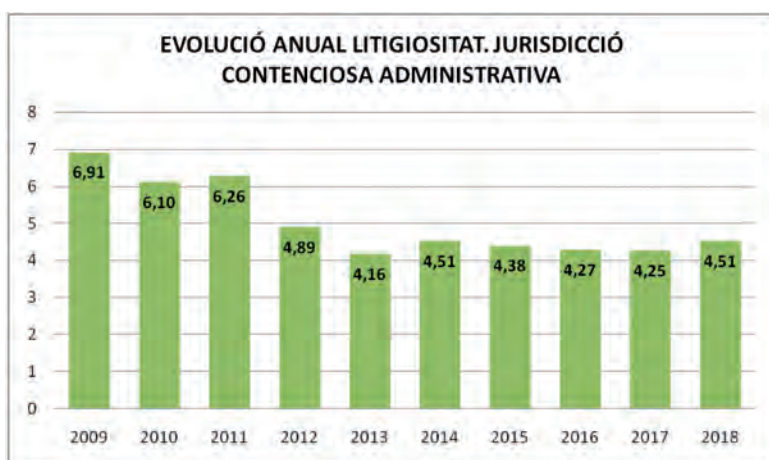
La taxa de litigiositat en la Jurisdicció contenciosa administrativa que es registra l'any 2018 és de 4,51 assumptes per cada mil habitants, un 6% més respecte a l'exercici anterior. Es produeix per tant un canvi de la tendència regressiva que es venia registrant en els últims anys, tal com es pot veure en el Gràfic 1. No obstant això, en aquest veiem com continua sent una taxa que està ostensiblement per sota a les xifres que s'anoten en els primers exercicis de la sèrie. En efecte, durant els anys 2009 i 2011, veiem com la taxa de litigiositat referida a la Jurisdicció contenciosa administrativa es situava per sobre dels 6 punts. Si bé a priori la variació no sembla molt alta, sobretot si ho comparem amb els valors registrats en altres àmbits jurisdiccional, si hem de destacar que la mateixa es deu en gran part a les següents normes:

- La primera, és la *Llei 36/2011, de 10 d'octubre, Reguladora de la Jurisdicció Social*, que va entrar en vigor el passat 11 de desembre de 2011 i que suposa una reordenació competencial d'algunes matèries a favor de la Jurisdicció social, contribuint a la reducció del volum d'assumpes ingressats a l'ordre Contenciós-administratiu.
- La segona, és la *Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses*,

que va entrar en vigor el passat 22 de novembre de 2012. L'extensió de les taxes judicials operada per aquesta norma, ha funcionat com una mena de mecanisme dissuasori per a molts ciutadans, limitant amb això l'accés d'aquests als tribunals per una simple qüestió econòmica. No hem d'oblidar, que un dels paràmetres que s'utilitza a l'hora de mesurar la qualitat de la Justícia, és la facilitat existent en els mecanismes d'accés a la mateixa, de manera que les taxes judicials suposen un minvament en aquest sentit. I és que el recorregut que a partir de l'esmentada llei de 2012 han tingut les taxes judicials, es resumeix en un fort rebuig per part de tots els operadors jurídics, 5 reformes normatives, de les que hem de destacar l'operada pel *Reial Decret Llei 1/2015, de 27 de febrer* en virtut del qual se suprimeixen les mateixes per a les persones físiques, i una Sentència del Tribunal Constitucional dictada el 21 de juliol de 2016 que, tot i mantenir la legalitat conceptual de les taxes judicials, considera que les quanties de les mateixes són contràries al marc constitucional per ser desproporcionades.

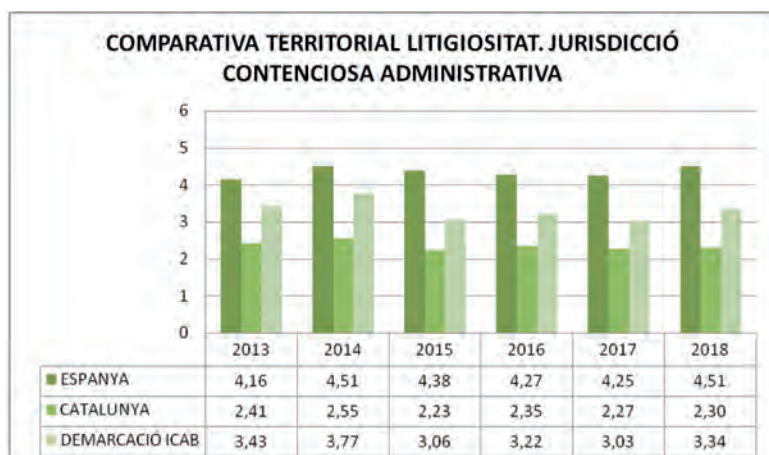
Un altre element que ha influït en el descens de la litigiositat en l'àmbit Contenciós-administratiu a partir de l'any 2012, és l'evolució de la població estrangera en els anys immediatament posteriors. Els assumptes en matèria d'estrangeria representen una litigiositat important dins d'aquest ordre jurisdiccional. Per això, més endavant li dediquem un epígraf específic en el qual podrem veure com durant el període comprès entre els anys 2013 i 2015, el volum de població estrangera es redueix sensiblement i, amb això, l'activitat judicial d'assumptes en matèria d'estrangeria.

A la "demarcació ICAB", la litigiositat de l'àmbit Contenciós-administratiu per a l'any 2018, se situa en un 3,34 per cada mil habitants, xifra sensiblement superior a la de l'exercici anterior, en què es va anotar una taxa del 3,03 segons es pot veure en el Gràfic 2. A Catalunya la xifra és encara menor, situant-se en un 2,30 per cada mil habitants. En aquest àmbit geogràfic, veiem com la taxa de litigiositat es desenvolupa sempre amb xifres que se situen ostensiblement per sota, en comparació amb Espanya o amb la "demarcació ICAB". La diferència d'activitat en funció de la concreta àrea geogràfica que s'analitza, es deu principalment a l'heterogeneïtat pròpia dels partits judicials que s'integren en cadascuna d'elles. Si bé l'àmbit d'actuació dels Jutjats Contenciosos administratius, que són els que constitueixen la base de la planta judicial d'aquest ordre, és provincial (art. 90 LOPJ) i, per tant, no es correspon exactament amb els partits judicials que s'integren en l'anomenada "demarcació ICAB", les diferències pel que fa a la densitat de població i pel que fa a l'activitat econòmica, urbana i industrial, fan que es produeixin variacions en la taxa litigiositat. En aquest cas, força evidents, segons s'observa del detall numèric del Gràfic 2.

Gràfic 1. Evolució anual litigiositat. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Gràfic 2. Comparativa territorial litigiositat. Jurisdicció contenciosa administrativa.

2.2 Moviment d'assumptes

L'Activitat judicial en termes absoluts

A nivell estatal, la Jurisdicció contenciosa administrativa arrenca l'any 2018 amb un total de 186.075 assumptes pendents a l'inici, un 3% menys respecte a l'exercici anterior. A Catalunya però, veiem com l'exercici s'inicia amb un major nombre d'assumptes pendents respecte a l'any 2017. En concret, els òrgans d'aquesta circumscripció inicien l'any 2018 amb un total de 21.577 assumptes pendents d'altres exercicis, dels quals 7.547 estan sent coneguts per òrgans que se situen en la "demarcació ICAB". Es tracta per tant d'un increment de 7 i 9 punts respecte a l'any anterior.

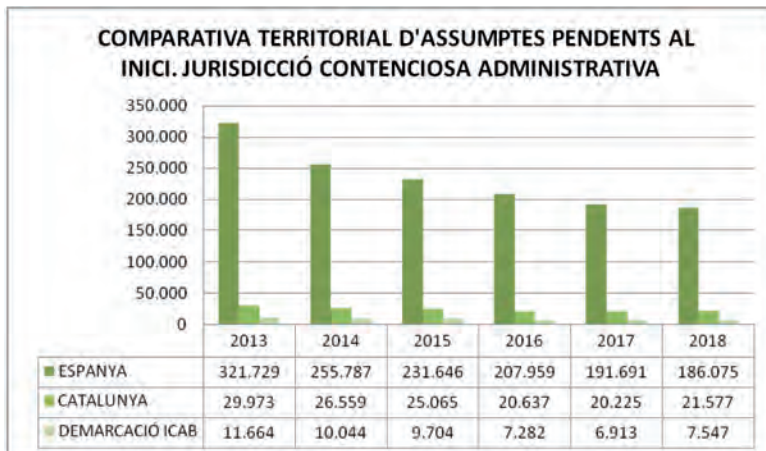
A més dels procediments pendents a l'inici, l'any 2018 s'han ingressat un total de 210.330 assumptes, tal com es pot observar en el Gràfic 4. D'acord amb el comentat sobre la taxa de litigiositat, veiem com s'incrementa el volum de processos que es coneixen i resolen en el marc d'aquest ordre jurisdiccional. Aquesta pujada, ha estat més intensa en l'àmbit de la "demarcació ICAB" en comparació amb la de la resta de circumscripcions analitzades. En concret, estem parlant d'un increment del 11%, mentre que a nivell estatal i autonòmic, la pujada ha estat del 6 i del 2%, respectivament.

Tal com s'ha fet esment en la introducció d'aquest capítol, una de les notes que ha caracteritzat l'activitat pròpia dels òrgans que s'integren en aquesta Jurisdicció, és la situació de congestió que els mateixos han presentat sempre a nivell general. En efecte, estem davant d'una jurisdicció que va ser creada per ocupar-se d'un volum relativament petit d'assumptes (en comparació amb altres ordres) però que històricament ha presentat unes taxes de pendència i congestió molt altes. Més endavant, analitzarem amb detall quin ha estat el resultat dels principals indicadors judicials al llarg dels últims anys. No obstant això, hem de ressenyar, que a mesura que s'han anat succeint els anys, s'ha anat escurçant la distància entre els valors relatius als assumptes pendents a l'inici i els ingressats durant un mateix exercici, reflectint amb això una reducció de l'acumulació de la càrrega de treball a la qual s'han d'enfrontar aquests òrgans.

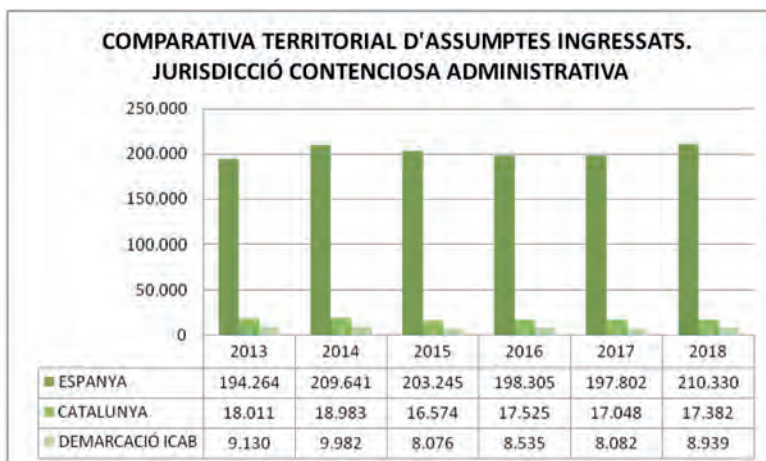
L'any 2018, els òrgans que s'integren en l'àmbit Contenciós-administratiu, s'han resolt un total de 209.342 assumptes, dels quals 9.063 han estat ventilats per òrgans que es troben en l'anomenada "demarcació ICAB". En el Gràfic 5, veiem com la tendència es correspon tant amb la taxa de litigiositat com amb la referida als assumptes ingressats. En efecte, si comparem aquests valors amb els anotats en l'any 2017, veiem com en aquest últim exercici s'ha registrat un augment que resulta

especialment significatiu en l'àmbit de la "demarcació ICAB", ja que estem parlant d'una pujada del 10%. Sobre aquest particular, en la "Memòria del Jutjat Degà de Barcelona per a l'any 2018", es torna a insistir respecte als Jutjats Contenciosos Administratius (que constitueix la base de la piràmide des del punt de vista orgànic d'aquest ordre jurisdiccional), que la càrrega de treball supera amb escreix els mòduls considerats com acceptables pel propi CGPJ. Recordem que la Jurisdicció contenciosa administrativa s'ocupa d'una tipologia d'assumptes de variant i creixent complexitat, que es tradueix en majors exigències per a la seva resolució des del punt de vista de l'especialització i constant reciclatge professional.

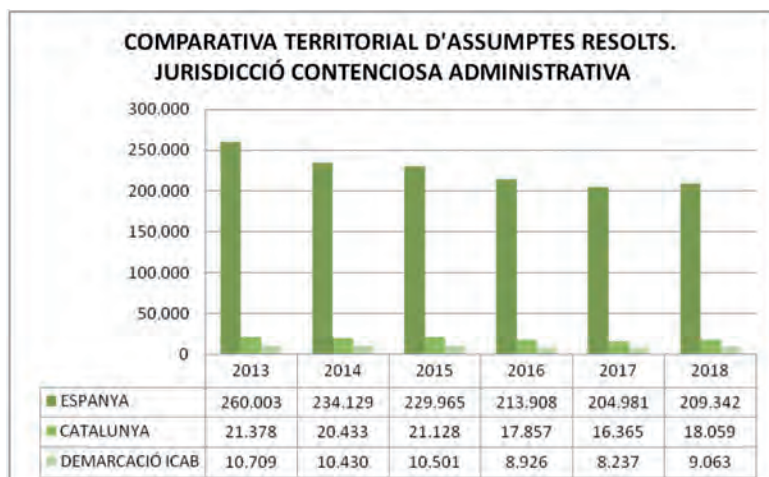
Finalment, al Gràfic 6 veiem com l'any 2018 es tanca amb un total de 187.677 assumptes pendents en acabar, un 1% menys respecte a l'exercici anterior, dels quals 21.418 estan a càrrec d'òrgans judicials que se situen en l'àmbit geogràfic de Catalunya i, al seu torn, 7.994 en els de la "demarcació ICAB". D'acord amb el que assenyala abans, és en aquest últim àmbit territorial on es registra la major pujada d'assumptes pendents respecte a l'any 2017. En concret, estem davant d'una pujada del 6%, consonant amb l'augment de la taxa de litigiositat segons vam tenir ocasió de veure en l'apartat anterior.

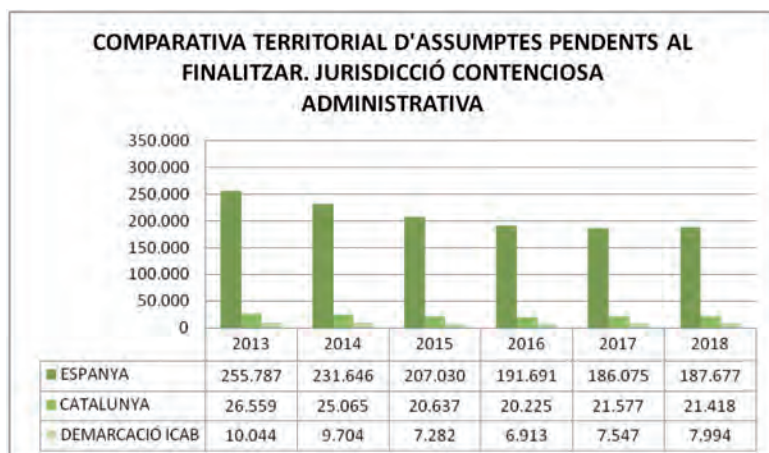
Gràfic 3. Comparativa territorial d'assumptes pendents al inici. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Gràfic 4. Comparativa territorial d'assumptes ingressats. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Gràfic 5. Comparativa territorial d'assumptes resolts. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Gràfic 6. Comparativa territorial d'assumptes pendents en finalitzar. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Sentències i recursos

Un dels paràmetres per valorar la "qualitat" de l'activitat dels nostres òrgans jurisdiccionals, que s'utilitzen en la major part dels treballs d'investigació que, com aquest, recullen i analitzen l'evolució de l'estadística judicial, és la relació entre les sentències dictades i els recursos que contra les mateixes s'interposen, d'acord amb els mecanismes d'impugnació legalment previstos. L'objectiu, és veure el "gra d'acceptació" per part dels ciutadans de les resolucions dictades per un determinat òrgan judicial o conjunt d'aquests, així com el "gra d'encert" de l'esmentada resolució, d'acord amb la decisió que sobre la mateixa s'emet en el marc d'un recurs.

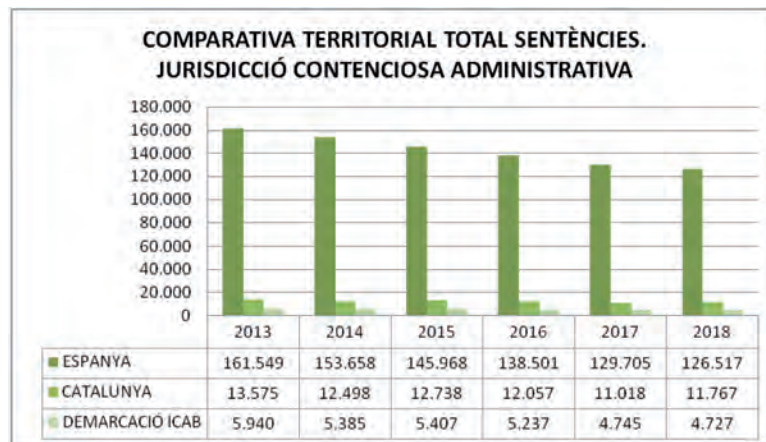
L'any 2018, s'han dictat un total de 126.517 sentències per part dels òrgans judicials que s'integren en l'ordre Contenciós administratiu. Es redueix, per tant, el volum de resolucions emeses respecte a l'exercici anterior en un 2%. A la "demarcació ICAB" s'han dictat un total de 4.727 sentències en l'any 2018, gairebé sense variació respecte a l'exercici anterior. A Catalunya, s'han resolt per sentència un total de 11.767 assumptes; a diferència del que va passar a nivell estatal i a nivell "local", en aquell àmbit territorial sí que s'ha registrat un increment respecte a l'any 2017.

Si comparem els valors absoluts de les sentències dictades (Gràfic 7) amb el volum d'assump-tes resoltos (Gràfic 5), veiem com **dels 210.330 expedients que s'han ventilat al llarg de l'any 2018, tan sols 126.517 ho han fet a través de una sentència, el que suposa un 60% respecte al total**. El 40% restant, és a dir un total de 83.813 assumptes, s'ha tancat d'una altra manera. I és que, tal com succeeix en altres jurisdiccions, l'art. 74 i ss. LJCA preveuen *altres maneres de terminació del procediment*, com ara el desistiment pel recurrent, l'assentiment del demandat, el reconeixement per part de l'Administració en via administrativa de la totalitat de les preten-sions del demandant un cop interposat el recurs contenciós administratiu, o l'acord entre les parts litigants. A la Taula 8, veiem com el nombre de sentències que han estat dictades pels Jutjats Contenciosos Administratius que s'integren en la "demarcació ICAB", va des de les 232 emeses pel N° 3, fins a les 447 del N° 16. Curiosament, s'inverteixen les posicions des del punt de vista del nombre total de sentències dictades, entre els JCA N° 3 i 16, respecte a l'exercici anterior.

Al Gràfic 9 es fa una comparativa dels recursos d'apel·lació que han estat resoltos per les Sales del Contenciós administratiu dels Tribunals Superiors de Justícia, a nivell estatal. A part dels recursos d'apel·lació, hi ha altres mitjans d'impugnació. No obstant això, per la representativitat que els mateixos tenen sobre el conjunt, s'han escollit els recursos d'apel·lació que han estat resoltos pels Tribunals Superiors de Justícia, per tal de conèixer el "grau d'acceptació" dels litigants de les sen-tències dictades en primera instància, així com el "grau d'encert" de les mateixes, tenint en compte el volum de les quals han estat confirmades en segona instància. Tal com dèiem abans, aquests elements transmeten una informació molt valuosa a l'hora de valorar la qualitat de l'Administració de Justícia, per la qual cosa no podem deixar passar l'oportunitat de referir-nos als mateixos, encara que sigui breument.

L'art. 81 LJCA disposa que es pot recórrer en apel·lació les sentències dels Jutjats Contenciosos admi-nistratius i dels Jutjats centrals Contenciosos administratius, llevat que s'hagin dictat en els assumptes següents: aquells la quantia dels quals no excedeixi de 30.000 euros i els relatius a matèria electoral compresos en l'art. 8è 4. Així mateix, el precitat precepte disposa que sempre seran susceptibles d'apel·lació les sentències que declarin la inadmissibilitat del recurs en el cas de la lletra a) de l'apartat anterior, les dictades en el procediment per a la protecció dels drets fonamentals de la persona, les que resolguin litigis entre administracions públiques i les que resolguin impugnacions indirectes de disposicions generals.

L'any 2018, les Sales del Contenciós-administratiu dels Tribunals Superiors de Justícia han resolt un total de 20.694 recursos d'apel·lació, a nivell estatal. D'aquests, tan sols 5.295 han estat esti-mats, mentre que la resta (un 75%) han estat desestimats, el que significa la confirmació de la sen-tència que es va dictar en primera instància. A Catalunya, el resultat de les apel·lacions es distribueix, encara que amb altres valors, de manera similar: dels 2.744 recursos d'apel·lació resoltos pel TSJ de Catalunya, només 953 han estat estimats, tot just un 35%.

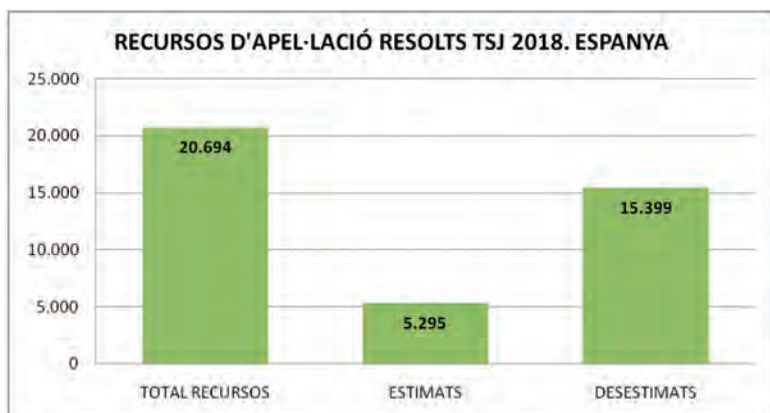

Gràfic 7. Comparativa territorial del total de sentències. Jurisdicció contenciosa administrativa.

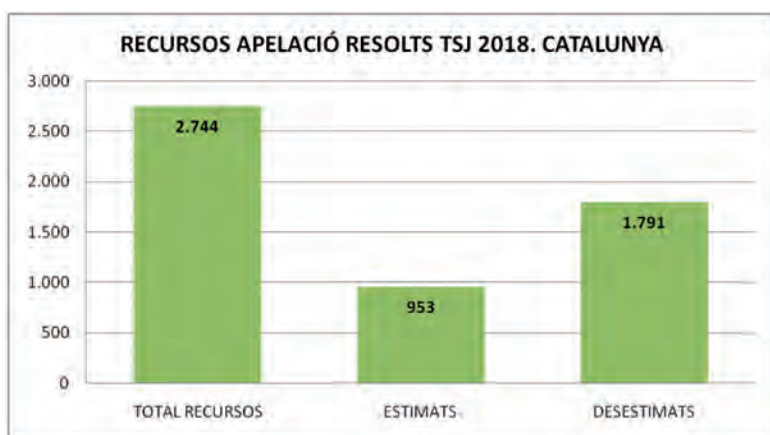
LA LUPA. SENTÈNCIES TOTALES JUTJATS DEL CONTENCIÓS ADMINISTRATIU. DEMARCACIÓ ICAB						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
JCA N° 1 BARCELONA	263	246	234	221	264	267
JCA N° 2 BARCELONA	389	351	378	320	293	270
JCA N° 3 BARCELONA	338	240	314	394	348	233
JCA N° 4 BARCELONA	438	277	261	254	243	253
JCA N° 5 BARCELONA	292	278	304	332	314	247
JCA N° 6 BARCELONA	333	282	270	264	240	244
JCA N° 7 BARCELONA	339	373	402	258	284	262
JCA N° 8 BARCELONA	378	347	380	328	294	303
JCA N° 9 BARCELONA	310	318	343	295	279	274
JCA N° 10 BARCELONA	379	430	323	298	310	265
JCA N° 11 BARCELONA	348	320	335	328	265	280
JCA N° 12 BARCELONA	316	305	325	360	305	267
JCA N° 13 BARCELONA	434	300	333	336	250	281
JCA N° 14 BARCELONA	360	352	316	291	254	246
JCA N° 15 BARCELONA	352	300	312	285	257	295
JCA N° 16 BARCELONA	274	237	244	276	222	447
JCA N° 17 BARCELONA	397	429	333	397	323	293

Taula 8. La Lupa. Sentències totals dels Jutjats contenciosos administratius de Barcelona.

Gràfic 9. Recursos d'apel·lació resolts pel TSJ. Espanya sense Catalunya. Any 2018.

Gràfic 10. Recursos d'apel·lació resolts pel TSJ de Catalunya. Any 2018.

2.3 Principals indicadors judicials

Un cop analitzat el moviment d'assumptes en termes absoluts, passem a veure quin és l'estat d'aquesta Jurisdicció en termes de capacitat resolutiva i congestió.

Taxa de resolució

La taxa de resolució mostra la capacitat resolutiva d'un determinat òrgan judicial o conjunt d'aquests, d'acord amb la següent fórmula: **Taxa de resolució = assumptes resolts/assumptes ingressats**. Per ser molt més gràfic, presentem el resultat de la taxa de resolució, així com el de la resta d'indicadors, en forma de percentatge. Si el resultat de la taxa de resolució és inferior al 100%, vol dir que els òrgans judicials estan resolent un nombre d'assumptes inferior als que s'han ingressat en un mateix període. Per contra, com més gran sigui el valor obtingut com a resultat d'aplicar aquest indicador, major serà la capacitat resolutiva de l'òrgan a què representa.

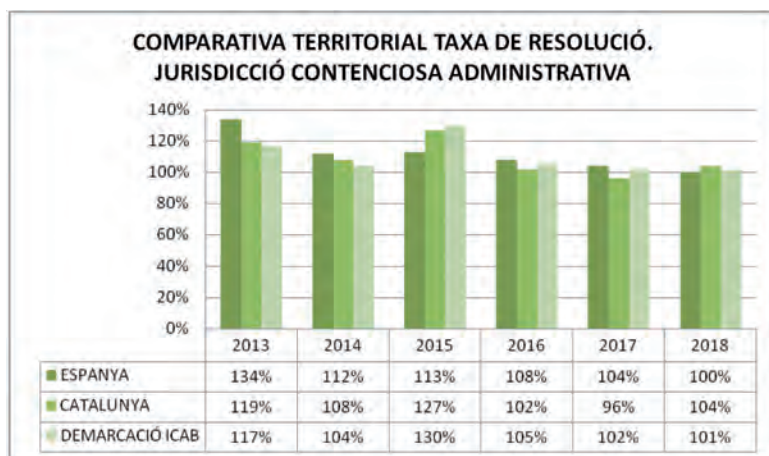
L'any 2018, la taxa de resolució que es registra a la Jurisdicció contenciosa administrativa és del 100%. En el Gràfic 11, veiem com es confirma un any més la tendència regressiva de la taxa de resolució. En efecte, es produeix un descens del 4% respecte a l'exercici anterior, tenint en compte que la taxa de resolució en l'any 2017 se situava en un 104%. L'evolució d'aquest indicador és conseqüent amb l'increment de la litigiositat que es registra en aquest últim exercici (Gràfic 1), encara que reve-

la certa acumulació i falta de mitjans si tenim en compte que durant els últims anys, amb excepció d'aquest últim, la taxa de litigiositat ha baixat progressivament.

En el Gràfic 12, veiem com la taxa de resolució a Catalunya i en la "demarcació ICAB", són una mica més altes respecte a les de l'Estat espanyol. Fins i tot en l'àmbit de Catalunya, veiem com la taxa de resolució que es registra en el 2018 és del 104%, mentre que en la "demarcació ICAB" la mateixa ha estat del 101%. En aquest últim àmbit territorial es registra un lleuger descens respecte a l'any 2017. Sobre les causes d'aquest fenomen, no podem sinó remetre'ns al que hem comentat abans en analitzar el moviment dels assumptes i la taxa de litigiositat.

Gràfic 11. Evolució anual de la taxa de resolució. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Gràfic 12. Comparativa territorial de la taxa de resolució. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Taxa de pendència

La taxa de pendència, és un indicador que fa referència a l'acumulació registrada en els òrgans jurisdiccionals durant un determinat període, el resultat del qual s'obté de l'aplicació de la següent fórmula: **Taxa de pendència = assumptes pendents al finalitzar/assumptes resolts**. Juntament amb les taxes de resolució i de congestió, permet a les autoritats competents saber el grau d'eficàcia i eficiència aconseguit en un determinat període, i amb això aplicar les mesures correctores que s'estimin pertinents per tal d'oferir un servei públic de qualitat. De la mateixa manera que vam fer amb la taxa de resolució, hem traduït els resultats a un valor percentual, ja que sens dubte resulta més expressiu. En aquest cas, com més baix sigui el valor resultant, menor serà la saturació dels tribunals. Si aquest

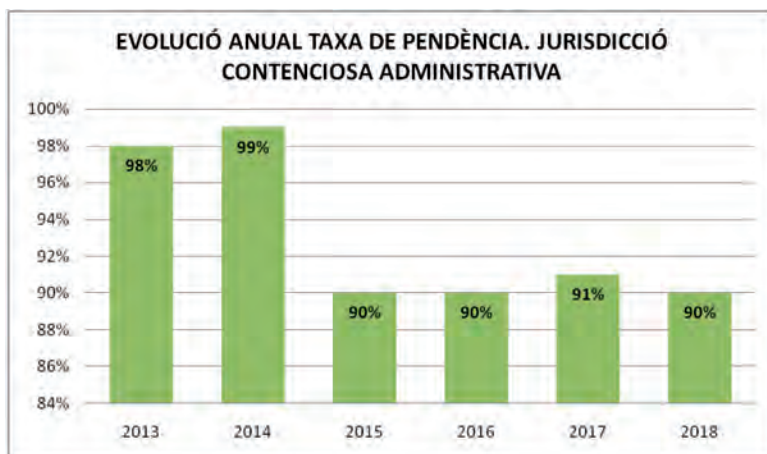
valor és superior al 100%, vol dir que s'han resolt un nombre d'assumpes inferior al dels que han quedat pendents en finalitzar l'any. Per contra, si el resultat està per sota del 100%, significarà que s'ha resolt un major volum d'assumpes que els que han quedat pendents.

L'any 2018, la taxa de pendència que es registra a la Jurisdicció contenciosa administrativa és del 90%. Durant els tres últims exercicis, gairebé no s'ha produït una variació significativa de la referida taxa, tal com es pot observar en el Gràfic 13. Si bé la mateixa se situa per sota del 100% i, per tant, vol dir que s'han resolt més assumpes que els que han quedat pendents en un mateix exercici, segueix havent-hi un nombre molt alt d'assumpes pendents al finalitzar. En efecte, recordem que l'any 2018 es tanca amb un total de 187.677 assumpes pendents al finalitzar l'exercici (Gràfic 6).

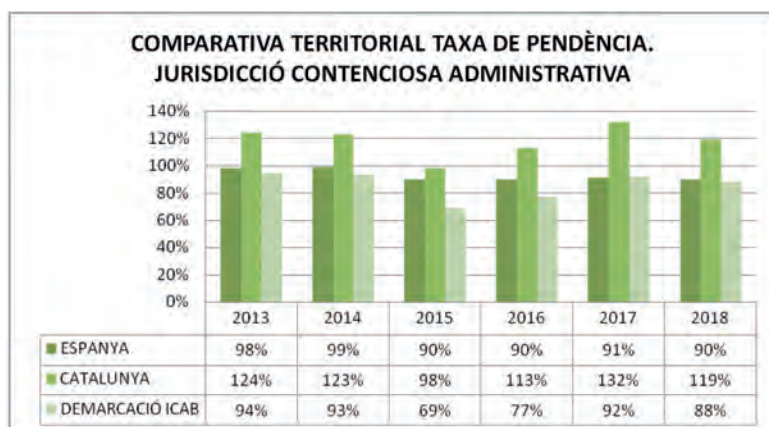
En el Gràfic 14, veiem com l'evolució de la taxa de pendència varia en funció del concret àmbit territorial que s'analitza, especialment a Catalunya, on a excepció de l'any 2015, ha registrat xifres que superen la barrera del 100%, la qual cosa sens dubte és una dada positiva. En concret, l'any 2018 la taxa de pendència que es registra a Catalunya és del 119%.

A la "demarcació ICAB", la taxa de pendència en l'any 2018 ha estat del 88%. Tot i que la mateixa se situa per sota de la barrera del 100%, hem de portar a col·lació el ressenyat en la "Memòria del Jutjat Degà de Barcelona per a l'any 2018", per entendre millor el comportament de les dades que es refereixen a aquest àmbit territorial: *ens trobem davant d'una jurisdicció que no es pot mesurar ni examinar en nombres, ja que el seu principal problema rau en la diversitat i complexitat de les matèries sobre les quals s'ha de sentenciar [...] el que implica per a els jutges haver d'examinar i estudiar matèries, pel que fa al dret substantiu es refereix, de contingut variadíssim i amb un alt grau d'especialització.*

En definitiva, hi ha una necessitat que passa pel reforç tant material com humà de la planta judicial, segons reclamen tots els operadors jurídics implicats.

Gràfic 13. Evolució anual de la taxa de pendència. Jurisdicció contenciosa administrativa.

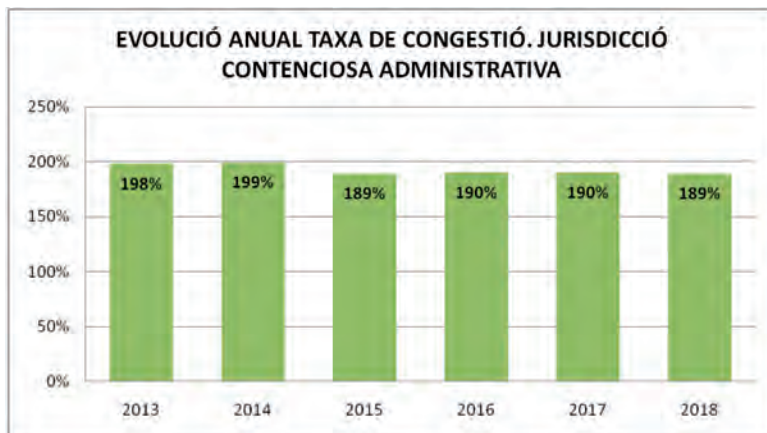
Gràfic 14. Comparativa territorial de la taxa de pendència. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Taxa de congestió

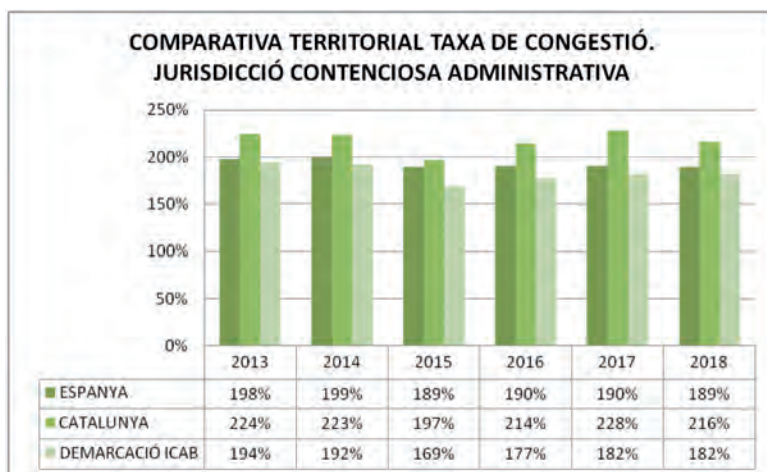
La taxa de congestió és un altre dels indicadors que utilitzem per mesurar la qualitat de l'Administració de Justícia, posant l'accent en aquest cas en els nivells de col·lapse que presenten els òrgans judicials, d'acord amb l'aplicació de la següent fórmula: **Taxa de congestió = (ingressats + pendents a l'inici)/resultats**. Juntament amb els anteriors indicadors, la taxa de congestió ens permet veure si la planta judicial actualment operativa, és capaç d'absorbir la litigiositat real del moment. Per tant, com més baix sigui el resultat de la taxa de congestió, en millor situació es trobaran els òrgans jurisdiccionals a què es refereix.

L'any 2018, la taxa de congestió que es registra a la Jurisdicció contenciosa administrativa és del 189%. Tal com es pot observar en el Gràfic 15, si bé s'ha registrat una reducció de la mateixa respecte a l'any 2013 (en el qual se situava en un 198%), estem parlant d'uns nivells de saturació molt elevats. I és que, d'acord amb el manifestat abans, no n'hi ha grans diferències entre el volum d'assumptes registrats respecte als que resten pendents en acabar l'any. Tal com es va exposar en la introducció del present Capítol, la Jurisdicció Contenciosa administrativa es va crear per ocupar-se de un nombre relativament petit d'assumptes. De fet, és la Jurisdicció que menor volum maneja, quantitativament parlant. No obstant això, estem davant d'una tipologia d'assumptes tan diversa com complexa, que requereix d'un constant reciclatge i d'un alt grau d'especialització. A més, cal tenir en compte que en molts d'aquests assumptes, s'està decidint sobre la utilització d'espais i recursos públics, de manera que la transcendència de les controvèrsies de les que s'ocupa aquesta Jurisdicció és molt alta.

Pel que fa a la comparativa territorial de la taxa de congestió, en el Gràfic 16 veiem com la mateixa és ostensiblement superior en l'àmbit de Catalunya, tal com succeïa amb la taxa de pendència. En efecte, l'any 2018 a Catalunya es registra una congestió del 216%. A la "demarcació ICAB", la taxa de congestió que es registra en aquest últim exercici és del 182%. Pel que fa a les causes explicatives d'aquest resultat tan elevat, ens remetem al que s'ha exposat en parlar sobre el desenvolupament de la taxa de pendència, que en definitiva es resumeix en una inadequació dels recursos assignats a aquesta Jurisdicció, tenint en compte la litigiositat de la qual s'ha d'ocupar.

Gràfic 15. Evolució anual de la taxa de congestió. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Gràfic 16. Comparativa territorial de la taxa de congestió. Jurisdicció contenciosa administrativa.

3. Contenciós administratiu per òrgans jurisdiccionals

A continuació, i seguint el mateix esquema metodològic utilitzat en l'apartat anterior, procedim a l'anàlisi dels Jutjats Contenciosos Administratius i de les Sales Contencioses administratives dels Tribunals Superiors de Justícia, per ser els òrgans més representatius de la Jurisdicció d'acord amb el volum d'assumptes dels que s'ocupen.

3.1 Jutjats Contenciosos Administratius

Moviment d'assumptes

La creació d'aquests òrgans judicials ja estava prevista a la *Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial*, en concret en els seus arts. 90 i 91. No obstant això, no va ser fins a la promulgació de la LJCA de 1998 quan aquests òrgans s'implanten de forma definitiva en l'organització judicial del nostre ordenament jurídic. Al principi, la creació d'aquests òrgans unipersonals va causar un cert

escepticisme en una part de la doctrina científica. No obstant això, aviat van veure que la seva posada en funcionament va ajudar a descongestionar la tramitació de determinats assumptes, millorant la capacitat resolutiva de l'estructura judicial de l'ordre Contenciós administratiu. Després d'uns anys d'experiència positiva en el funcionament d'aquests òrgans, es va optar per una ampliació de les seves competències a través de la *Llei Orgànica 19/2003, de 23 de desembre*, per la qual es modifica la LOPJ 1985.

L'art. 8 LJCA estableix l'àmbit competencial dels esmentats òrgans, que es resumeix de la següent manera:

- Recursos que es dirigeixin contra actes de les entitats locals i d'entitats i corporacions dependents o vinculades a aquestes, amb exclusió de les impugnacions de qualsevol classe d'instruments de planejament urbanístic. Això suposa que els Jutjats Contenciosos Administratius s'encarreguen del control ordinari de l'Administració local.
- Recursos que es dirigeixin contra actes administratius, ja siguin expressos o presumptes, de l'Administració de les CCAA, llevat que procedeixin del respectiu Consell de Govern, quan tinguin per objecte:
  - o Qüestions de personal, llevat que es refereixin al naixement o extinció de la relació de servei de funcionaris públics de carrera.
  - o Les sancions administratives que consisteixen en multes no superiors a 60.000 euros i en cessaments d'activitats o privació d'exercici de drets que no excedeixin de sis mesos.
  - o Les reclamacions per responsabilitat patrimonial la quantia de les quals no excedeixi de 30.050 euros.
- Recursos que es dedueixin davant disposicions i actes de l'Administració perifèrica de l'Estat i de les Comunitats Autònomes, contra els actes dels organismes, ens, entitats o corporacions de dret públic, la competència de les quals no s'estengui a tot el territori nacional i contra les resolucions dels òrgans superiors quan confirmin íntegrament els dictats per aquells en via de recurs, fiscalització o tutela.
- Coneixeran de les resolucions que es dictin en matèria d'estrangeria per l'Administració perifèrica de l'Estat o pels òrgans competents de les Comunitats Autònomes.
- Impugnacions contra actes de les Juntes Electorals de Zona i de les formulades en matèria de proclamació de candidatures i candidats efectuada per qualsevol de les Juntes Electorals, en els termes que preveu la legislació electoral.
- Coneixeran de les autoritzacions per a l'entrada en domicilis i altres llocs l'accés als quals requereixi el consentiment del seu titular, en execució forçosa d'actes de l'administració, així com autoritzacions o ratificacions de les mesures urgents i restrictives de drets fonamentals que puguin adaptar les autoritats sanitàries competents.

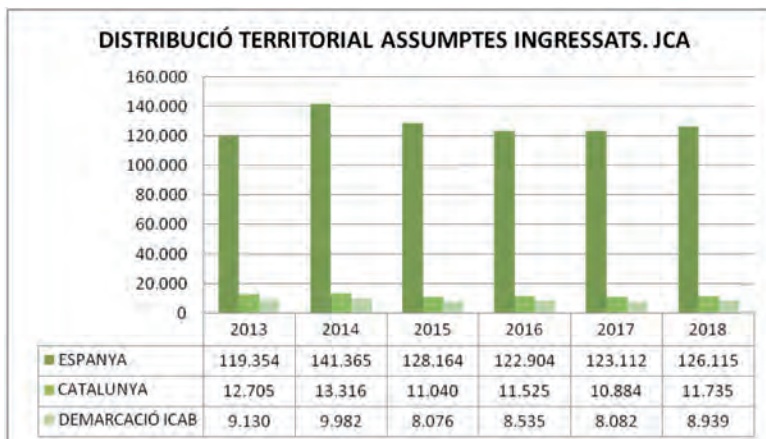
Per tant, d'acord amb l'ho manifestat a l'inici d'aquest capítol, tot i que el nombre total d'assumptes que es ventilen en aquesta Jurisdicció és menor a nivell quantitatiu respecte al d'altres ordres, la diversitat i complexitat dels mateixos ha fet necessària la creació d'aquests òrgans unipersonals, per tal d'establir una reordenació competencial i descongestionar amb això l'activitat judicial d'aquest àmbit.

Pel que fa al moviment dels assumptes d'aquests jutjats, en el Gràfic 17 veiem com es correspon amb l'evolució de la taxa de litigiositat, com no podia ser d'una altra manera. **L'any 2018 s'han ingressat un total de 126.115 assumptes en els Jutjats Contenciosos Administratius**, el que significa que s'ha produït un lleuger increment respecte a l'exercici anterior, en què es van iniciar un total de 123.112 procediments a nivell estatal. A Catalunya, s'han ingressat 11.735 procediments, dels quals 8.939 han estat instats davant els òrgans judicials que s'integren en la "demarcació ICAB". En efecte,

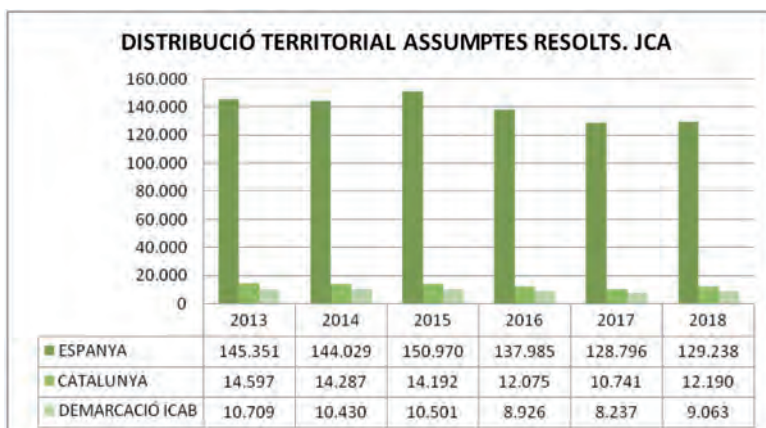
veiem com al voltant del 76% dels assumptes que es tramiten a Catalunya davant els Jutjats Contenciosos Administratius, té lloc a la Província de Barcelona. Tal com es va comentar anteriorment, la diferència de les xifres en funció de la concreta circumscripció territorial a què es refereixen, es deu principalment a l'heterogeneïtat pròpia dels partits judicials que s'integren en una i altra demarcació. La Província de Barcelona (i per tant, la "demarcació ICAB") està integrada per partits judicials en què es concentra una activitat econòmica, urbana i industrial més intensa, així com una major densitat de població, el que sens dubte repercuteix en la litigiositat de tots els àmbits jurisdiccionals, incloent en la dels Jutjats Contenciosos administratius.

L'any 2018, aquests òrgans han resolt un total de 129.238 procediments a nivell estatal. A nivell autonòmic, s'han resolt 12.190 expedients (segons és de veure en el Gràfic 18), dels quals 9.063 han estat tramitats en el marc de la "demarcació ICAB". A Catalunya i a la "demarcació ICAB", veiem com es registra un increment del volum d'assumptes resolts, correlatiu a l'augment del nombre d'assumptes ingressats.

Finalment, pel que fa als assumptes pendents al finalitzar l'any 2018 per part dels Jutjats Contenciosos Administratius, a nivell estatal la xifra se situa en 91.250 assumptes, un 3% menys respecte a l'exercici anterior. A Catalunya, en acabar l'any 2018, resten per finalitzar un total de 10.867, xifra molt similar a la dels assumptes ingressats en el mateix període (Gràfic 17), la qual cosa reflecteix un col·lapse d'assumptes significatiu. Finalment a la "demarcació ICAB", el nombre d'assumptes pendents al finalitzar l'any 2018, ha estat de 7.994.

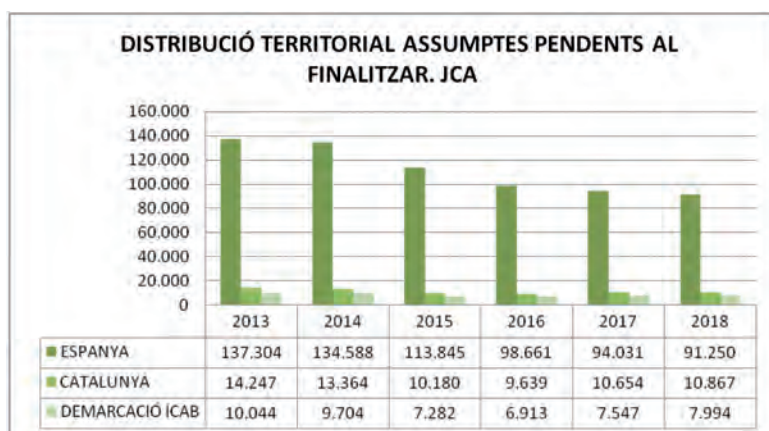

Gràfic 17. Distribució territorial d'assumptes ingressats. Jutjats Contenciosos administratius.

Gràfic 18. Distribució territorial d'assumptes resolts. Jutjats Contenciosos administratius.

Gràfic 19. Distribució territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Jutjats Contenciosos administratius.

Principals indicadors judicials

Pel que fa a l'evolució dels principals indicadors referits als Jutjats Contenciosos administratius, veiem com es correspon amb el moviment dels assumpes abans indicat.

A la Taula 20, veiem com **l'any 2018 a nivell estatal els Jutjats Contenciosos administratius registren una taxa de resolució del 102%**, molt similar per tant a la que s'anota en la Jurisdicció en termes generals que, recordem, en aquest últim exercici s'ha situat en un 100% (Gràfic 11). A Catalunya, la mateixa se situa lleugerament per sota, en concret en un 104%, mentre que en la "demarcació ICAB" el 2018 es tanca amb una taxa de resolució del 101%.

Pel que fa a la taxa de pendència d'aquests òrgans a Espanya, l'any 2018 la mateixa se situa en un 71%, mentre que la taxa de congestió que es registra és del 170%. En els Gràfics 22 i 23, veiem com a Catalunya i a la "demarcació ICAB" es registren uns valors sensiblement més elevats, d'acord amb els nivells més discrets que es registren en la taxa de resolució, abans comentats. En definitiva, els indicadors analitzats reflecteixen la manca de mitjans suficients, tenint en compte la litigiositat i la tipologia d'assumpes de què s'ocupa aquesta Jurisdicció.

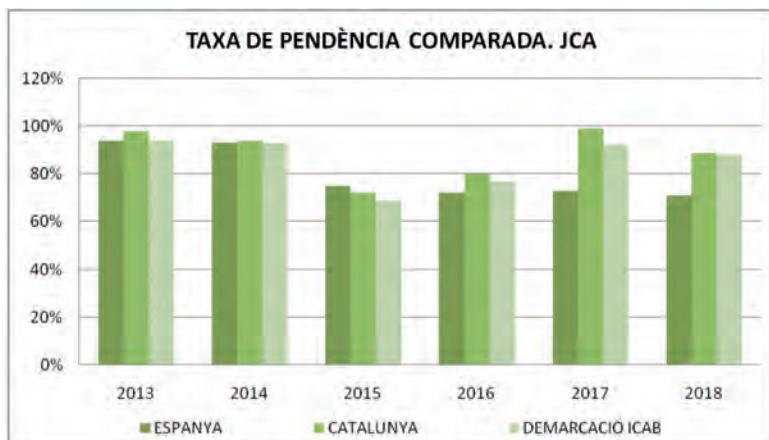
Finalment, a la Taula 24 podem veure el detall dels indicadors judicials referits a cada un dels Jutjats del Contenciós administratiu que s'integren en la "demarcació ICAB". En aquesta, veiem les notables diferències que hi ha entre els diferents òrgans judicials, el que ve a confirmar el que assenyalava la Memòria elaborada pel Jutjat Degà de Barcelona per a l'any 2018, respecte a les diferents baixes de llarga durada que han patit alguns magistrats, circumstància que, si no va acompanyada dels pertinents reforços més enllà del sistema de substitucions actual, repercuteix negativament en el temps mig que dura la tramitació dels assumpes.

PRINCIPALS INDICADORS. JUTJATS CONTENCIOSOS ADMINISTRATIUS			
	TAXA DE RESOLUCIÓ	TAXA DE PENDÈNCIA	TAXA DE CONGESTIÓ
2013	122%	94%	194%
2014	102%	93%	193%
2015	118%	75%	174%
2016	112%	72%	172%
2017	105%	73%	172%
2018	102%	71%	170%

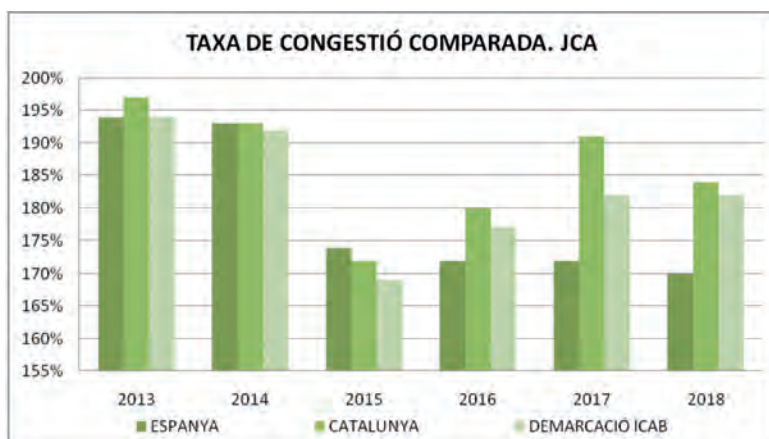
Taula 20. Principals indicadors judicials. Jutjats Contenciosos administratius.

Gràfic 21. Taxa de resolució comparada. Jutjats Contenciosos administratius.

Gràfic 22. Taxa de pendència comparada. Jutjats Contenciosos administratius.

Gràfic 23. Taxa de congestió comparada. Jutjats Contenciosos administratius.

LA LUPA. JUTJATS CONTENCIOSOS ADMINISTRATIUS. DEMARCACIÓ ICAB			
	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA CONGESTIÓ	TAXA PENDÈNCIA
JCA N° 1 BARCELONA	91%	235%	134%
JCA N° 2 BARCELONA	91%	203%	103%
JCA N° 3 BARCELONA	75%	185%	85%
JCA N° 4 BARCELONA	83%	249%	149%
JCA N° 5 BARCELONA	97%	190%	90%
JCA N° 6 BARCELONA	93%	202%	102%
JCA N° 7 BARCELONA	79%	232%	132%
JCA N° 8 BARCELONA	98%	184%	84%
JCA N° 9 BARCELONA	90%	184%	84%
JCA N° 10 BARCELONA	89%	178%	78%
JCA N° 11 BARCELONA	93%	194%	94%
JCA N° 12 BARCELONA	85%	203%	103%
JCA N° 13 BARCELONA	89%	195%	95%
JCA N° 14 BARCELONA	88%	210%	110%
JCA N° 15 BARCELONA	100%	181%	81%
JCA N° 16 BARCELONA	222%	105%	37%
JCA N° 17 BARCELONA	89%	209%	109%

Taula 24. La lupa. Jutjats Contenciosos administratius. Demarcació ICAB. Any 2018.

3.2 Tribunal Superior de Justícia. Sala Contenciosa administrativa

Moviment d'assumpes

Les sales dels Tribunals Superiors de Justícia són els òrgans fiscalitzadors de les Administracions Públiques de les Comunitats Autònomes, i sorgeixen de la planta judicial prevista en l'art. 26 LOPJ 1985, d'acord amb el model territorial autonòmic que preveu la Constitució Espanyola de 1978.

Quant a l'àmbit competencial de les mateixes, hem d'acudir al que disposa l'art. 10 LJCA 1998 en el qual, en diferents apartats, preveu el següent repartiment d'assumpes que molt resumidament passem a exposar:

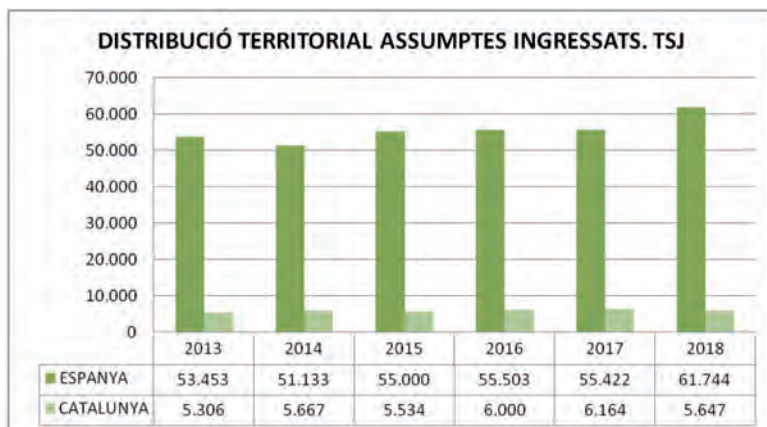
- Competències en única instància, en la qual les Sales Contencioses administratives dels TSJ gaudeixen d'una competencial residual, sobre aquells assumptes el coneixement dels quals no estigui expressament atribuït a altres òrgans de la Jurisdicció.
- Competències en la resolució en segona instància de recursos:
  - o d'apel·lació contra sentències i interlocutòries dels Jutjats Contenciosos administratius, en els termes que preveu la llei.
  - o de revisió contra la sentències fermes dels JCA.
  - o sobre qüestions de competència entre els JCA amb seu a las CCAA.
  - o de cassació per a la unificació de doctrina en els termes previstos en l'art. 99 LJCA, o d'interès de llei d'acord amb el que disposa l'art. 101 LJCA.

Formadas per 25 magistrats en servei actiu i dividides en 5 seccions, les Sales Contencioses administratives dels Tribunals Superiors de Justícia, al costat dels JCA, s'ocupen del volum més important d'assumpes, quantitativament parlant, d'aquesta Jurisdicció.

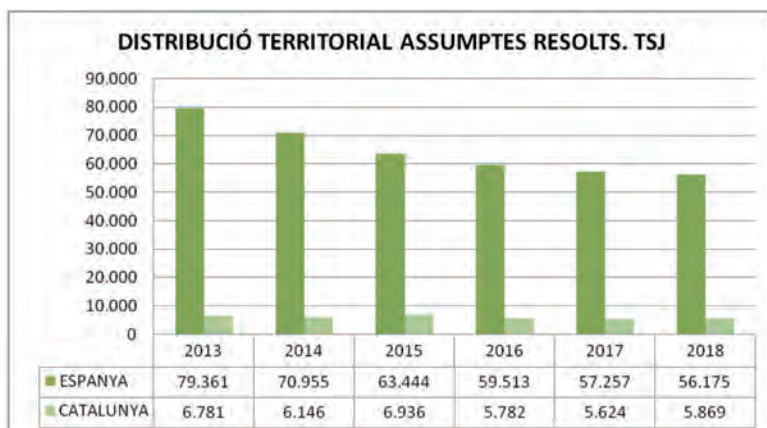
L'any 2018 s'han ingressat un total de 61.744 assumptes a tot Espanya, fet que suposa que s'ha produït un increment del 11% respecte a l'exercici anterior, en què es van iniciar un total de 55.422 expedients. En el Gràfic 25, veiem com en els anys 2013 i 2014, es registren les xifres més baixes de la sèrie, provocat principalment per l'efecte dissuasori de les taxes judicials en la seva configuració donada per la reforma del passat novembre de 2012 a la qual abans s'ha fet referència. A principis de l'any 2015, amb l'eliminació de les taxes judicials per a les persones físiques, veiem com es produeix de nou un increment en el nombre d'assumpes ingressats. Sens dubte, la referida gràfica reflecteix l'impacte que determinades reformes tenen sobre la litigiositat i, per extensió sobre l'activitat judicial dels nostres òrgans judicials. Pel que fa al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, l'any 2018 s'ingressen un total de 5.647 assumptes, un 8% menys respecte a l'exercici anterior.

Quant als assumptes que s'han resolt durant l'any 2018, en el Gràfic 26 veiem com es produeix una disminució del 2% respecte a l'exercici anterior. En efecte, de 57.257 assumptes resolts en l'any 2017, passem a un total de 56.175 el 2018. No obstant això, a Catalunya veiem com es registra un lleuger increment respecte a l'exercici anterior, puix que s'han resolt un total de 5.869 procediments.

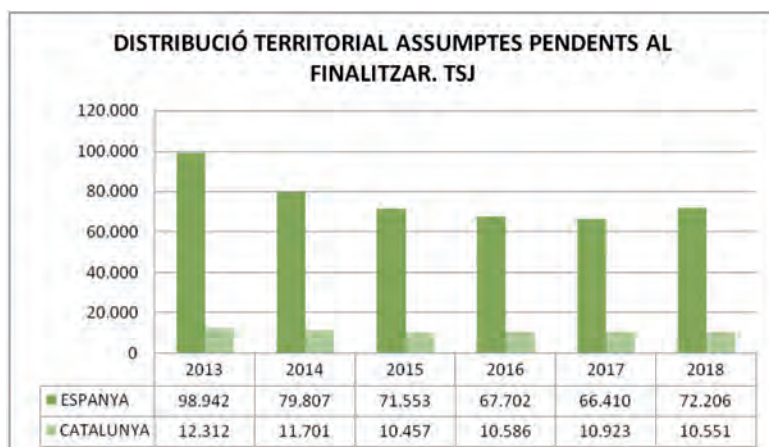
Finalment, han quedat pendents en finalitzar l'any 2018 un total de 72.206, un 9% més respecte a l'exercici anterior. Si bé aquesta xifra és ostensiblement menor que la registrada l'any 2013, en el Gràfic 27 veiem com la mateixa pot significar un canvi en la tendència, després de diversos anys de descens pel que fa als assumptes pendents al finalitzar es refereix, circumstància que podrem comprovar en futurs exercicis.

Gràfic 25. Distribució territorial assumptes ingressats. Tribunal Superior de Justícia.

Gràfic 26. Distribució territorial d'assumpes resolts. Tribunal Superior de Justícia.

Gràfic 27. Distribució territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Tribunal Superior de Justícia.

Principals indicadors judicials

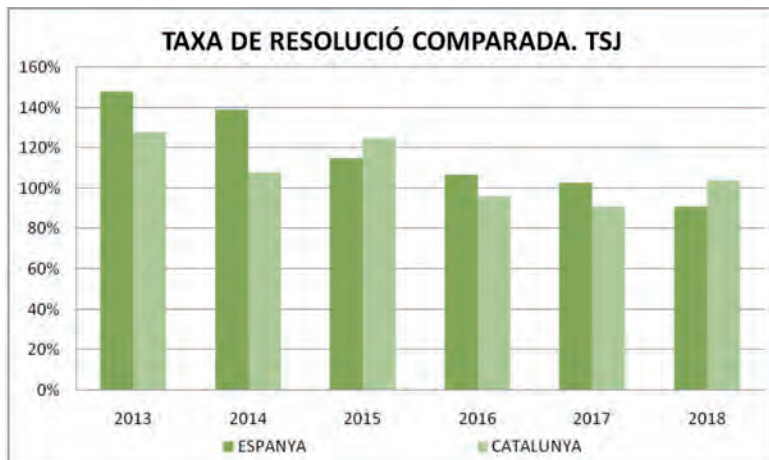
Els principals indicadors judicials aplicats a l'activitat judicial dels Tribunals Superiors de Justícia, encara que amb altres valors, revelen un comportament similar pel que fa a l'evolució de la capacitat resolutiva d'aquests òrgans, així com dels nivells d'acumulació que presenten.

Reproduïm per tant la conclusió referida en epígrafs anteriors, sobre el fet de que estem davant d'una jurisdicció que requereix de mesures de reforç, tant materials com humanes, per aconseguir reduir la saturació judicial i obtenir una millora en el temps mitjà de resolució dels assumpes. En aquest sentit, en les següents gràfiques veiem com la taxa de resolució registra un descens progressiu a mesura que es van succeint els anys, estant en aquest últim any 2018 per sota del 100%. En concret, la taxa de resolució referida a les Sales contencioses administratives dels Tribunals Superiors de Justícia en l'any 2018 ha estat del 91%, un 12% menys respecte a l'exercici anterior. Per contra, veiem com a Catalunya es produeix una millora pel que fa a la capacitat resolutiva d'aquest òrgan, ja que l'any 2018 s'anota una taxa de resolució del 104%, un 14% més respecte a l'any 2017.

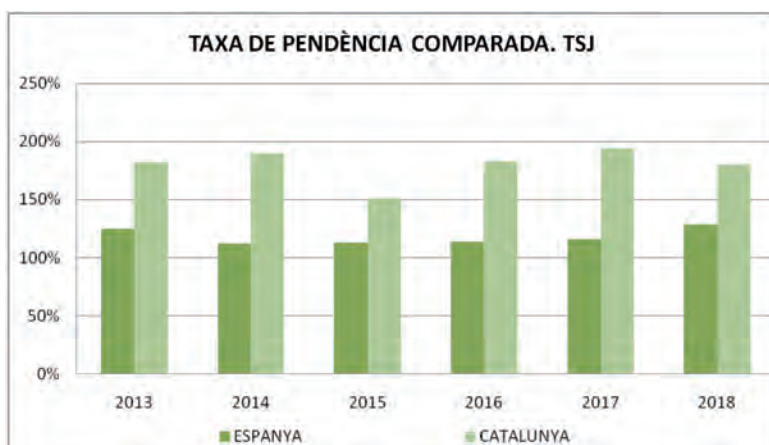
Pel que fa al comportament de les taxes de pendència i congestió, el detall numèric de les quals podem observar a la Taula 28, veiem com es correspon de manera correlativa a la taxa de resolució. Al cap i a la fi aquests indicadors no fan sinó reflectir, des de diferents punts de vista, quin és l'estat en què es troben els òrgans judicials en termes de capacitat resolutiva i nivells de saturació.

PRINCIPALS INDICADORS. TRIBUNALS SUPERIORS DE JUSTÍCIA			
	TAXA DE RESOLUCIÓ	TAXA DE PENDÈNCIA	TAXA DE CONGESTIÓ
2013	148%	125%	223%
2014	139%	112%	212%
2015	115%	113%	212%
2016	107%	114%	214%
2017	103%	116%	215%
2018	91%	129%	228%

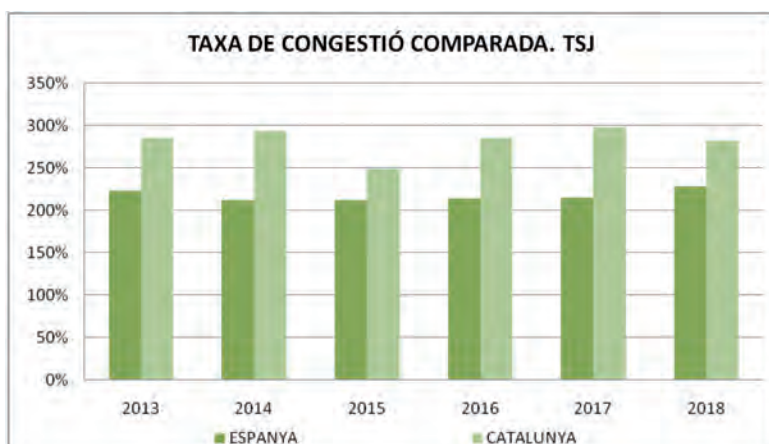
Taula 28. Principals indicadors judicials. Sales Contencioses administratives dels Tribunals Superiors de Justícia.

Gràfic 29. Taxa de resolució comparada. Tribunal Superior de Justícia.

Gràfic 30. Taxa de pendència comparada. Tribunal Superior de Justícia.

Gràfic 31. Taxa de congestió comparada. Tribunal Superior de Justícia.

4. Estrangeria

4.1 Situació general

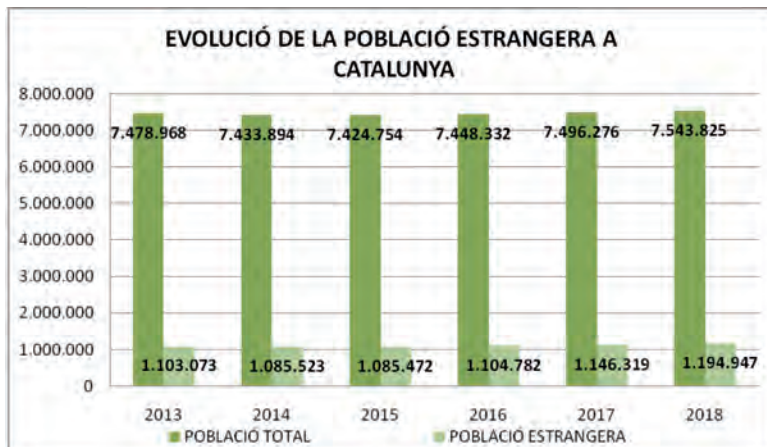
Tal com vam dir en epígrafs anteriors, els assumptes en matèria d'estrangeria representen una litigiositat molt important dins de l'àmbit Contencions administratiu. Per això, en el present apartat farem referència a un fenomen que ha tingut una incidència més o menys intensa en aquest ordre jurisdiccional, des del punt de vista de l'activitat judicial dels òrgans que s'integren en el mateix. Es tracta dels assumptes relacionats amb el Dret d'Estrangeria, l'evolució dels quals va lligada als canvis socioeconòmics que ha experimentat el nostre país en els últims 60 anys. En aquest punt, hem de tenir en compte que Espanya ha passat de ser un Estat d'emigrants a un país que rep una quantitat important de fluxos migratoris. En tots dos casos, la motivació és la mateixa: persones que, a causa de la falta d'oportunitats en els seus països d'origen, decideixen provar fortuna en un país estranger.

A Espanya, el marc normatiu del fenomen migratori s'ha concretat en la *Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social*, i des del punt de vista processal, els òrgans jurisdiccional que tenen atribuïda la competència per al coneixement i resolució de la situació administrativa d'un estranger o estrangera, és precisament l'ordre contencions administratiu. En el Gràfic 32 podem veure com ha estat el desenvolupament de la població al llarg del període comprès entre els anys 2013 i 2018, en l'àmbit territorial de Catalunya, d'acord amb les dades publicades per l'IDESCAT. En aquesta gràfica, es fa una comparativa de la mateixa pel que fa a la població estrangera. D'una banda, veiem com la població estrangera ha tingut un desenvolupament similar a l'evolució de la població total. Així, fins l'any 2015 veiem com es registra un descens progressiu de la població. En anteriors edicions, ja es va posar de manifest que en aquest exercici es registra un creixement vegetatiu de la població, el que significa que el nombre de defuncions supera al de naixements, d'acord amb les dades que a nivell estatal es publiquen al respecte pel INE. També s'ha de tenir en compte que un volum important de població emigra d'Espanya, bé perquè es tracta de joves espanyols que busquen a l'estranger l'oportunitat laboral que no han pogut trobar aquí, bé perquè es tracta d'estrangers que tornen als seus països d'origen tenint en compte la precarietat laboral que des de la crisi s'estén al nostre país. Sobre l'evolució del mercat de treball, ens remetem a les dades que s'inclouen al Capítol dedicat a la Jurisdicció social.

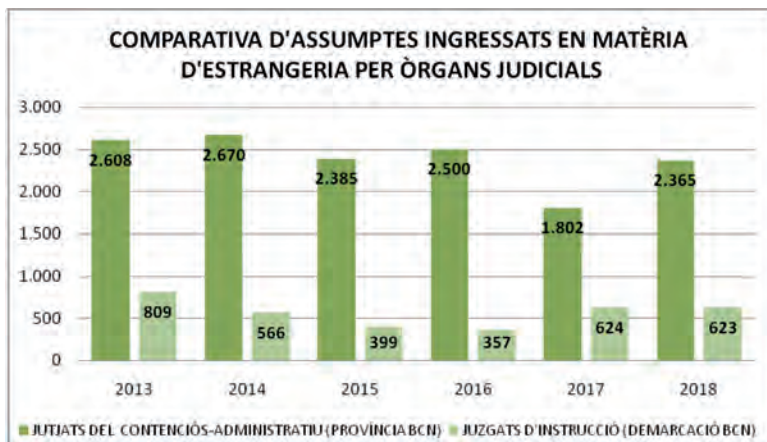
D'altra banda, veiem com la població estrangera representa un 16% de la població total. En efecte, l'any 2018 a Catalunya hi ha una població total de 7.543.825 persones, de les quals 1.194.947 es correspon amb persones estrangeres. Amb una representació tan important a nivell demoscòpic, és evident la necessitat d'una branca específica del Dret que s'ocupi de la situació (administrativa) d'aquestes persones. En el Gràfic 33 es fa una comparativa dels assumptes ingressats en matèria d'estrangeria en els Jutjats Contenciosos administratius de la província de Barcelona i dels Jutjats d'Instrucció que es troben en l'àmbit de la "demarcació ICAB". En els primers, l'any 2018 s'ingressen un total de 2.365 assumptes, mentre que en els segons s'inicia un total de 623 expedients. En relació a aquesta gràfica, si bé els Jutjats d'Instrucció són òrgans que s'integren en l'àmbit de la Jurisdicció penal, hem optat per incloure aquí algunes dades sobre els mateixos, amb la finalitat d'obtenir una visió de conjunt sobre els assumptes que es tramiten en matèria d'estrangeria.

En els Jutjats d'Instrucció s'ha mantingut el volum d'assumptes ingressats respecte a l'exercici anterior, havent variat en 1 únic assumpte segons es pot veure al detall numèric del Gràfic 33. No obstant això, els Jutjats Contenciosos administratius registren un 31% d'assumptes més respecte l'any 2017. En els apartats següents, s'analitza amb més detall el moviment dels assumptes en matèria d'estrangeria en cada un dels òrgans judicials referits, així com la seva evolució al llarg dels últims anys.

Gràfic 32. Evolució de la població estrangera a Barcelona.

Gràfic 33. Comparativa d'assumpes ingressats en matèria d'estrangeria per òrgans judicials.

4.2 Jutjats Contenciosos administratius en matèria d'estrangeria

Moviment d'assumpes

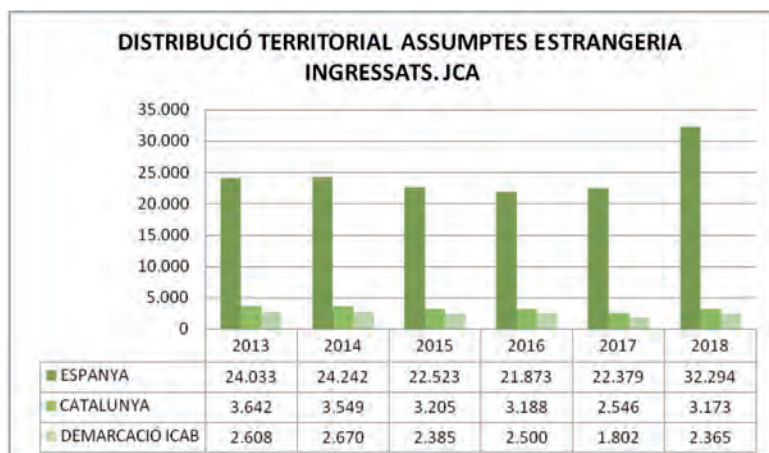
Quant a la distribució territorial dels assumpes ingressats en matèria d'estrangeria en els Jutjats Contenciosos Administratius, en el Gràfic 34 veiem com la tendència que es registra en els últims 6 anys, discorre de forma paral·lela a l'evolució de la població estrangera. Fins a l'any 2016, veiem com el volum d'assumpes ingressats registra un descens progressiu a mesura que es van succeint els anys, amb una lleugera excepció en l'any 2014, en què es produeix un lleu increment a nivell estatal.

L'any 2018, veiem com a nivell estatal els JCA han rebut un total de 32.294 ingressos en assumpes relatius al dret d'estrangeria. Es tracta d'un augment significatiu, ni més ni menys que d'un 44% respecte a l'exercici anterior, en què es van anotar un total de 22.379 procediments a nivell estatal. A Catalunya, aquest increment ha estat del 25%, havent-se ingressat a l'any 2018 un total de 3.173 assumpes, dels quals 2.365 han tingut entrada davant òrgans que se situen en la "demarcació ICAB". A la "Memòria del Jutjat Degà de Barcelona per a l'any 2018" es recull com a circumstància especialment ressenyable l'increment dels assumpes en matèria d'estrangeria en aquest últim exercici. A més, es diu sobre aquest tipus de procediments, que s'aprecia un cert increment pel que fa a la complexitat dels mateixos, el que s'ha de tenir en compte a l'hora de valorar l'adequació dels recursos que es destinen a aquesta jurisdicció atenent la litigiositat de la qual s'ocupen en cada moment.

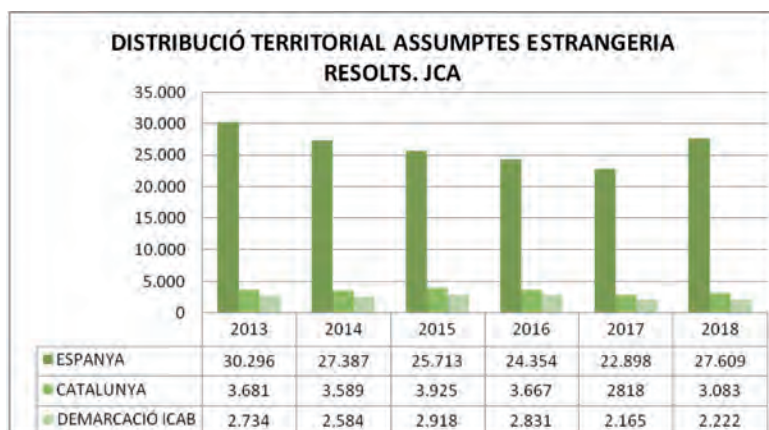
Recordem que una de les notes característiques dels procediments administratius a nivell general, és la seva variant i creixent complexitat, la qual cosa exigeix un major temps de dedicació per a la seva òptima resolució.

Pel que fa al nombre d'assumpes resolts, en el Gràfic 35 veiem que l'any 2018 a nivell estatal la xifra se situa en 27.609, dels quals 3.083 es corresponen amb expedients tramitats a Catalunya i 2.222 amb procediments gestionats en l'àmbit de la "demarcació ICAB". Veiem com el volum d'assumpes que es resolen és sensiblement inferior al dels assumpes que s'ingressen en el mateix període, especialment a nivell estatal, on la diferència entre els procediments resolts pel que fa als ingressats és de 4.685 expedients.

Finalment, l'any 2018 resten per finalitzar un total de 17.126 assumpes al final de l'exercici a nivell estatal, dels quals 2.018 es troben davant JCA de l'àmbit territorial de Catalunya i 1.520 davant òrgans de la "demarcació ICAB". La figura del Gràfic 36 revela un canvi en la tendència fins regressiva que es venia registrant en els últims exercicis. En efecte, s'aprecia de forma clara un increment important, correlatiu a la pujada de la litigiositat sobre els assumpes en matèria d'estrangeria segons comentàvem més amunt. Si bé en l'any 2018 els valors anotats es troben per sota dels que es registren en els primers anys de la sèrie, estem parlant d'un increment del 43% a nivell estatal.

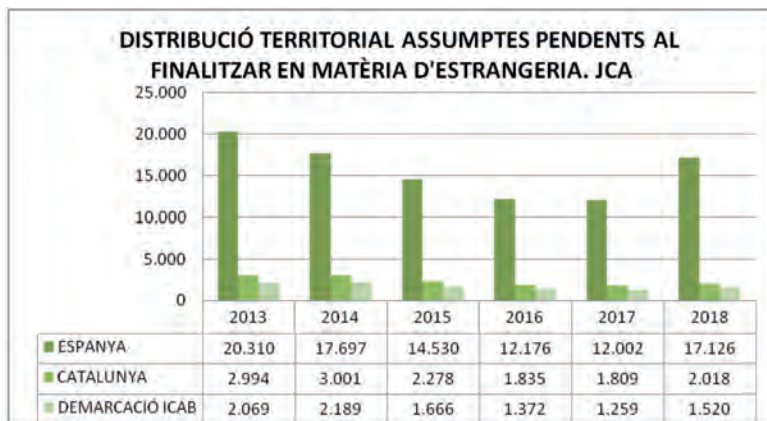

Gràfic 34. Distribució territorial d'assumpes en estrangeria ingressats. Jutjats Contenciosos administratius.

Gràfic 35. Distribució territorial d'assumpes en estrangeria resolts. Jutjats Contenciosos administratius.

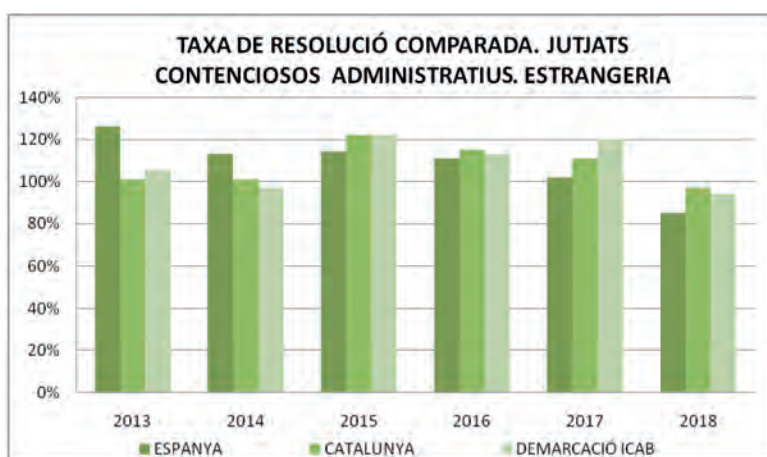

Gràfic 36. Distribució territorial d'assumpes en estrangeria pendents al finalitzar. Jutjats Contenciosos Administratius.

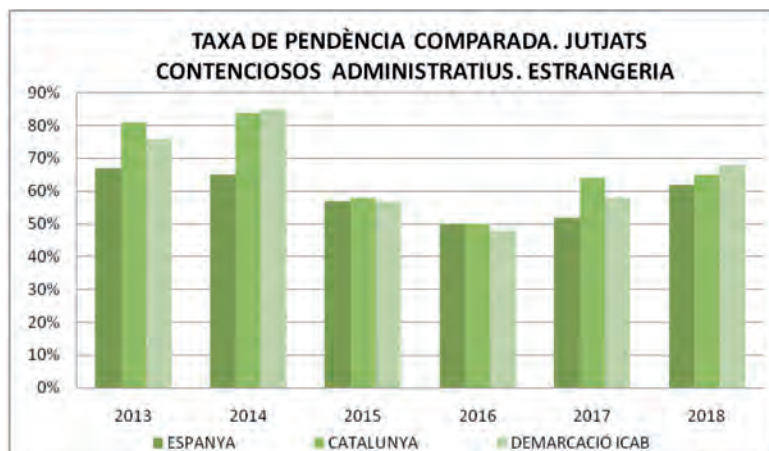
Principals indicadors judicials

Quant als indicadors judicials aplicats de forma específica sobre els assumpes en matèria d'estrangeria, més enllà de la curiositat del detall numèric dels mateixos, aquests s'han de llegir de forma conjunta respecte a l'activitat total registrada per aquests òrgans, a l'anàlisi realitzat en l'epígraf segon del present capítol, ens remetem. En els següents gràfics, es pot veure el detall de les taxes de resolució, pendència i congestió, referits als assumpes tramitats en matèria d'estrangeria pels Jutjats Contenciosos administratius.

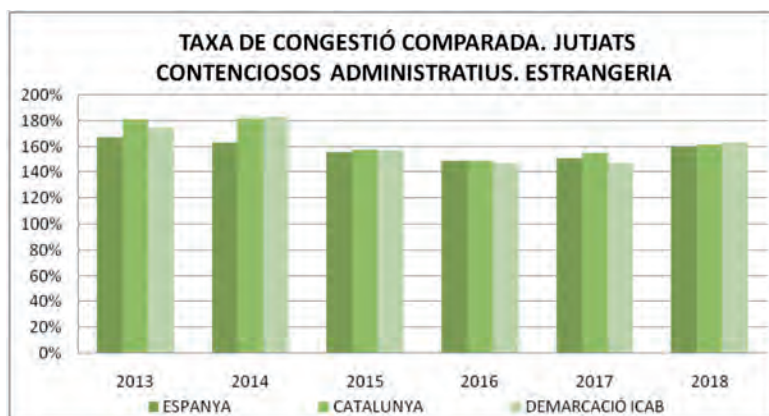
D'acord amb el que es manifesta sobre el moviment dels assumpes, l'augment de la càrrega de treball s'ha traduït en un descens de la capacitat resolutiva d'aquests òrgans respecte als procediments en matèria d'estrangeria. En efecte, en el Gràfic 37 veiem com la taxa de resolució se situa per sota del 100%, el que significa que s'ha resolt un volum d'assumpes inferior al dels ingressats, segons vam tenir ocasió de veure en l'epígraf anterior. En el mateix sentit ens hem de pronunciar respecte a les taxes de pendència i congestió, en les gràfiques de les quals s'aprecia un augment dels nivells de saturació d'aquests òrgans.

Gràfic 37. Taxa de resolució comparada. Jutjats Contenciosos administratius. Estrangeria.

Gràfic 38. Taxa de pendència comparada. Jutjats Contenciosos administratius. Estrangeria.

Gràfic 39. Taxa de congestió comparada. Jutjats Contenciosos administratius. Estrangeria.

4.3 Jutjats d'Instrucció en matèria d'estrangeria

Moviment d'assumptes

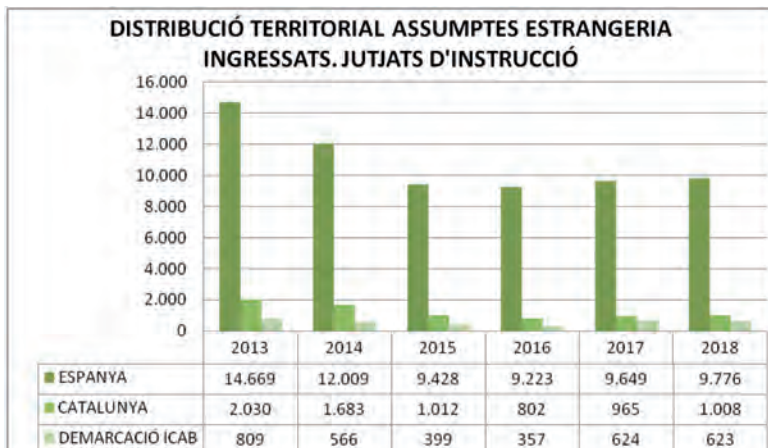
Tal com dèiem a l'inici del present epígraf, tot i que els Jutjats d'Instrucció són òrgans judicials que s'integren en la Jurisdicció penal, en haver-se posat el focus en els assumptes relatius a estrangeria, hem considerat oportú fer referència a l'activitat de els mateixos en l'apartat. Tal com s'estableix en l'art. 87.2 LOPJ, els Jutjats d'Instrucció coneixeran de l'autorització de l'internament d'estrangers en els centres d'internament, així com del control de l'estada d'aquests en els mateixos i a les sales d'inadmissió de fronteres. També coneixeran de les peticions i queixes que plantegin els interns pel que fa als seus drets fonamentals.

Un Centre d'Internament d'Estrangers (CIE) és un establiment públic de caràcter no penitenciari on s'interna de manera cautelar a aquells estrangers que estan sent sotmesos a un expedient d'expulsió del territori nacional. La norma que regula el seu funcionament és el Reial Decret 162/2014, de 14 de març, pel qual s'aprova el reglament de funcionament i règim interior dels centres d'internament d'estrangers.

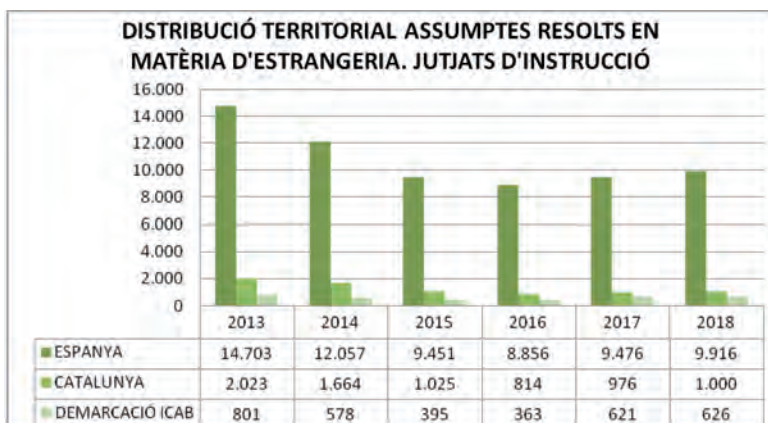
L'any 2018, s'ha produït un lleuger increment en el nombre d'assumptes que s'han ingressat en els Jutjats d'Instrucció en matèria d'estrangeria. Així, de 9.649 procediments en l'any 2017, hem

passat a 9.776 en l'any 2018, un 1% més. No obstant, si ens fixem en el detall numèric del Gràfic 40, veiem com la xifra segueix sent bastant inferior a la registrada fa 6 anys, havent-se produït una regressió del 33% des de l'any 2013. Això es deu, d'una banda, al descens de la taxa de litigiositat que en termes generals es registra a nivell general en l'àmbit Contenciós administratiu (malgrat que estiguem analitzant òrgans que pertanyen a l'ordre penal, recordem que es tracta d'assumpes en matèria de dret d'estrangeria) i, per altra banda, al descens de la població estrangera a la qual abans es feia referència.

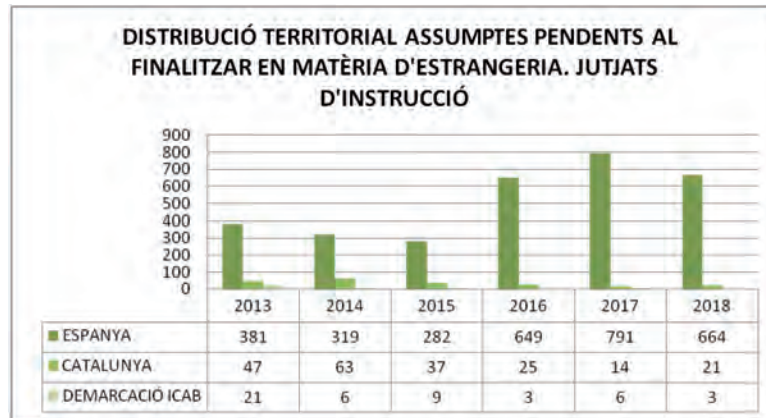
Similar evolució experimenta la tendència relativa als assumpes resolts i als assumpes pendents a finalitzar. Pel que fa als primers, en el Gràfic 41 veiem com en **l'any 2018 s'han resolt a nivell estatal un total de 9.916 procediments**, dels quals 1.000 han estat tramitats a Catalunya i 626 en l'àmbit de la "demarcació ICAB". **Mentre que han quedat pendents en finalitzar l'any 2018, un total de 664 assumpes a Espanya**, dels quals 21 estan sent coneguts pels òrgans situats a Catalunya i només 3 en l'àmbit de la "demarcació ICAB". Si comparem aquestes dades amb les registrades pels Jutjats Contenciosos administratius, veiem com hi ha una gran diferència pel que a l'acumulació d'assumpes es refereix. En el Capítol dedicat a l'estudi de l'activitat jurisdiccional de l'ordre penal, veurem com, tot i que es tracta de l'àmbit judicial que s'ocupa d'un major volum d'assumpes, és també el que registra uns millors ràtios en termes de pendència i congestió. I és que les qüestions de les que s'ocupen dels òrgans de l'ordre penal, incloent els assumpes en matèria d'estrangeria d'acord amb el que disposa l'art. 87.2 LOPJ abans referit, requereixen d'una resposta ràpida i eficaç tenint en compte els drets que en aquests s'enjudicien.

Gràfic 40. Distribució territorial d'assumpes en estrangeria ingressats. Jutjats d'Instrucció.

Gràfic 41. Distribució territorial d'assumpes resolts en matèria d'estrangeria. Jutjats d'Instrucció.

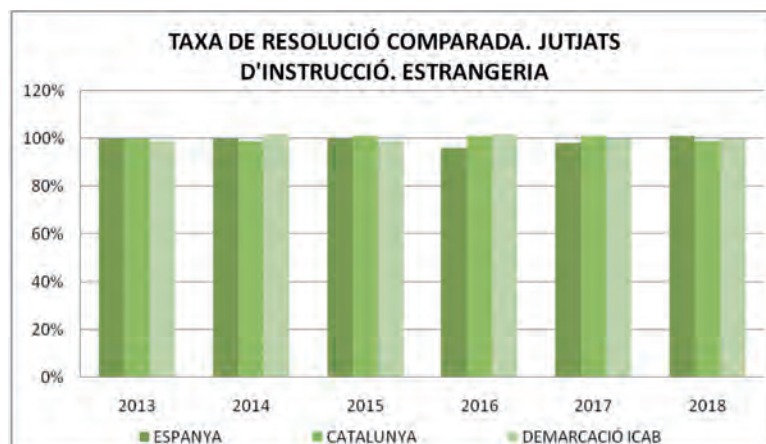

Gràfic 42. Distribució territorial d'assumpes pendents al finalitzar en matèria d'estrangeria. Jutjats d'Instrucció.

Principals indicadors judicials

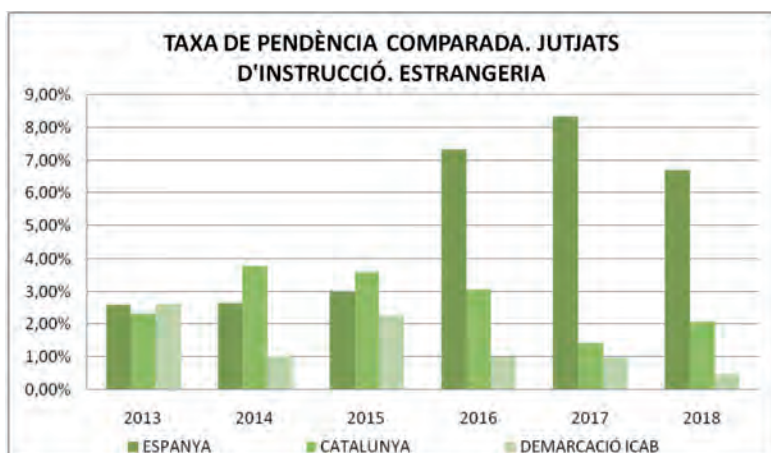
Quant als indicadors judicials aplicats de forma específica sobre el moviment dels assumpes en matèria d'estrangeria resolts pels Jutjats d'Instrucció, en les gràfiques següents podem veure quina ha estat la seva evolució.

Pel que fa a la taxa de resolució, l'any 2018 la mitjana se situa en el 100%, mentre que la taxa de pendència se situa en un 4% i la taxa de congestió en un 104%. Tot i que els resultats dels indicadors són bons, sobretot el de pendència, ja hem vist en estudiar el moviment dels assumpes, que en els últims exercicis s'ha registrat un augment significatiu dels assumpes pendents al finalitzar, influint en el resultat d'algunes de les taxes analitzades. En efecte, en els darrers 2 anys, veiem com la taxa de pendència i la taxa de congestió, reflecteixen un lleuger increment en termes d'acumulació, sobretot a nivell estatal.

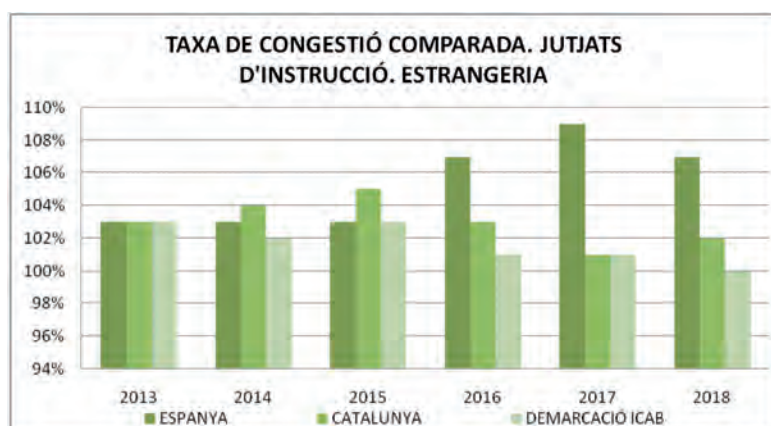

Gràfic 43. Taxa de resolució comparada. Jutjats d'Instrucció. Estrangeria.

Gràfic 44. Taxa de pendència comparada. Jutjats d'Instrucció. Estrangeria.

Gràfic 45. Taxa de congestió comparada. Jutjats d'Instrucció. Estrangeria.

5. Execucions

El dret a la tutela judicial efectiva comprèn el dret a que s'executin les resolucions judicials, en els seus propis termes i sense dilacions indegudes. Fins i tot si es tracta de sentències que contenen un pronunciament de condemna dirigit contra una Administració Pública, segons ha declarat en diverses ocasions el Tribunal Constitucional, i segons es desprèn de l'art. 118 CE que estableix l'obligació de *complir les sentències i altres resolucions fermes dels Jutges i dels Tribunals i de prestar la col·laboració que aquests requereixin en el curs del procés i en l'execució del que s'ha resolt*.

No obstant això, a fi d'evitar que l'incompliment del contingut d'una resolució judicial ferma, o el seu compliment tardà o irregular, pugui causar una indefensió al justiciable, en l'art. 103 i ss. de la LJCA 1998 es regula un procediment d'execució específic per a les resolucions que s'han dictat en l'àmbit de l'ordre Contenciós-administratiu. En sintonia amb el que preveu l'art. 117.3 CE, l'art 103.1 LJCA 1998 disposa que *la potestat de fer executar les sentències i altres resolucions judicials correspon exclusivament als jutjats i tribunals d'aquest ordre jurisdiccional, i el seu exercici és competència del que hagi conegut de l'assumpte en primera o única instància, ja sigui en els seus propis termes o mitjançant una indemnització substitutòria en cas d'impossibilitat objectiva de l'objecte d'aquella*. L'Administració Pública que ha estat condemnada en virtut d'una resolució judicial ferma, ha de complir d'ofici amb diligència i bona fe, el que disposa aquella. No obstant això, si aquesta no compleix

de forma voluntària, en els terminis legals o expressament previstos en la resolució de què es tracti, les parts i altres persones afectades poden demanar l'execució forçosa, adoptant les mesures necessàries per a l'efectivitat del que s'ha resolt per l'òrgan judicial.

L'any 2018 s'han iniciat un total de 14.887 processos d'execució en l'ordre Contenciós administratiu, sense que pràcticament s'hagi produït una variabilitat significativa respecte a l'exercici anterior. Tal com es pot observar a la Taula 46, en què es fa un desglossament de les execucions per òrgans judicials, la gran majoria de les execucions es ventilen davant els Jutjats Contenciosos administratius i davant els Tribunals Superiors de Justícia, de acord amb el criteri de la competència funcional previst en l'art. 103.1 LJCA 1998. En el Gràfic 4, vam veure com el nombre d'assumpes que s'han ingressat en aquesta Jurisdicció en l'any 2018, ha estat de 210.330. Si comparem aquesta xifra amb la del volum de procediments d'execució, veiem com aquests suposen un 7% sobre el total. A Catalunya, la gràfica mostra també un descens en la tendència, havent-se ingressat un total de 800 procediments d'execució en aquest últim exercici, dels quals 571 han estat instats davant òrgans judicials que es troben en l'àmbit de la "demarcació ICAB".

En el Gràfic 48, veiem com es resol un volum similar de procediments als quals s'ingressen en el mateix període. **L'any 2018, a nivell estatal s'han resolt un total de 15.417 execucions**, de les quals 731 han estat tramitades en l'àmbit de Catalunya i 438 han estat resoltes per òrgans que s'ubiquen en l'àmbit de la "demarcació ICAB".

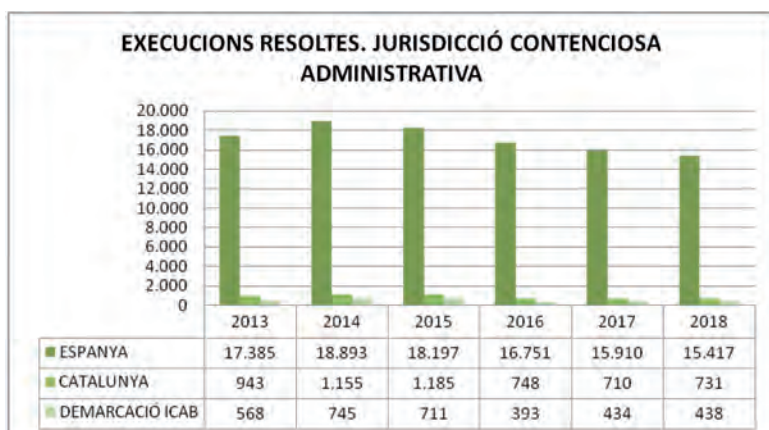
Finalment, pel que fa al nombre d'assumpes pendents al finalitzar l'any, veiem com a nivell estatal la xifra se situa en 14.769 expedients, mentre que en la "demarcació ICAB" resten per acabar un total de 356 assumpes.

EXECUCIONS TRAMITADES A NIVELL ESTATAL. ANY 2018				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
JCA	8.307	9.392	9.149	8.330
AN	422	350	369	403
J CENTRAL	146	398	390	154
TS	218	214	217	215
TSJ	6.326	4.533	5.292	5.667
TOTAL	15.419	14.887	15.417	14.769

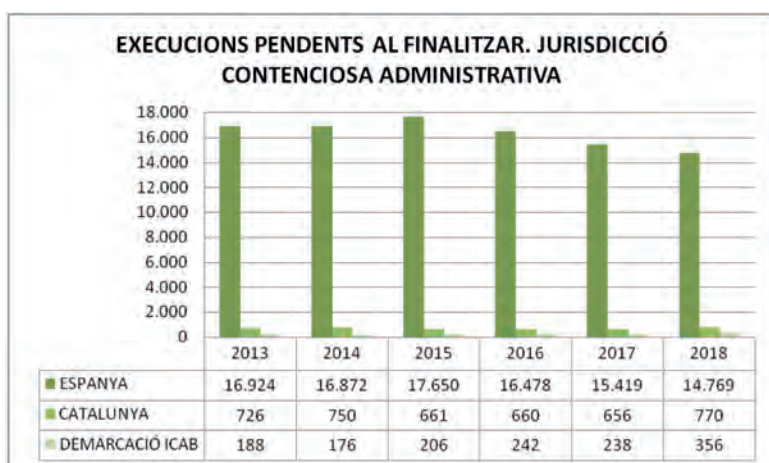
Taula 46. Desglossament per òrgans judicials a nivell estatal de las execucions tramitades en 2018.

Gràfic 47. Execucions ingressades. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Gràfic 48. Execucions resoltes. Jurisdicció contenciosa administrativa.

Gràfic 49. Execucions pendents al finalitzar. Jurisdicció contenciosa administrativa.

6. Conclusions

Després de l'anàlisi de l'activitat judicial dels òrgans jurisdiccional que s'integren en l'àmbit Contenciós administratiu, procedirem a destacar les circumstàncies més ressenyables que s'han registrat en aquest últim exercici.

Tal com es va exposar en l'apartat introductori del present Capítol, estem davant d'una Jurisdicció que neix amb la intenció d'ocupar-se un nombre relativament petit d'assumptes. De fet, si comparem els valors absoluts del moviment dels assumptes que es manegen en aquesta Jurisdicció amb els de la resta, veiem com estem davant l'àmbit judicial que menor volum de procediments tramita. No obstant això, els indicadors judicials analitzats, revelen que hi ha un problema en termes de saturació, que requereix d'una assignació adequada de recursos tant materials com humans, per tal d'aconseguir una millora en les ràtios de resolució dels òrgans que s'integren en l'ordre Contenciós administratiu.

La taxa de litigiositat en la Jurisdicció contenciosa administrativa que s'ha registrat en l'any 2018 ha estat de 4,51 assumptes per cada mil habitants, un 6% més respecte a l'exercici anterior. Es produeix per tant un canvi de la tendència regressiva que es venia registrant en els últims anys, encara que sense arribar als valors que s'anotaven fa 10 anys. En efecte, en el Gràfic 1 en el qual s'analiza

L'evolució de la taxa de litigiositat dins d'un període temporal bastant ampli (2008-2018), hem vist com a partir de l'any 2012 es produeix un descens significatiu, sent que abans de dit exercici, la litigiositat en aquest àmbit se situava per sobre dels 6 punts, mentre que a partir de llavors la mateixa es redueix a xifres properes als 4 punts. Aquesta diferència es deu sobretot a la implantació de les taxes judicials operada per la *Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses*, que va entrar en vigor el passat 22 de novembre de 2012. També, hem de tenir en compte la reordenació competencial que es fa a favor de l'ordre Social, a través de la *Llei 36/2011, de 10 d'octubre, Reguladora de la Jurisdicció Social*, que va entrar en vigor el passat 11 de desembre de 2011. Aquestes normes, repercuteixen de forma significativa en el descens de la taxa de litigiositat a partir de l'any 2012. Un altre element que influeix en el descens de la litigiositat, és l'evolució que ha tingut el Dret d'Estrangeria en els últims anys. Si bé en aquest últim exercici es registra un increment dels assumptes ingressats en matèria d'estrangeria (Gràfic 34), hem vist com el descens de la població estrangera que es registra a partir de l'any 2012, també incideix en el desenvolupament de la litigiositat general, tenint en compte la representativitat que el Dret d'Estrangeria suposa dins l'àmbit Contenciós administratiu. Com dèiem, l'any 2018 es produeix un ressenyable increment dels assumptes ingressats en matèria d'estrangeria, ni més ni menys que el 44% respecte a l'exercici anterior. Així, hem passat dels 22.379 assumptes anotats a l'any 2017 als 32.294 de l'any 2018, dels quals un total de 2.365 expedients han tingut entrada davant els òrgans ubicats a la "demarcació ICAB".

Pel que fa al moviment dels assumptes, l'any 2018 arrenca amb un total de 186.075 assumptes pendents a l'inici (Gràfic 3). A més, els òrgans d'aquest ordre jurisdiccional han tingut una entrada de 210.310 procediments nous a nivell estatal (Gràfic 4), havent-se resolt un total de 209.342 (Gràfic 5) i quedant pendents en acabar l'exercici 187.677 (Gràfic 6). En l'àmbit de la "demarcació ICAB", s'inicia l'exercici amb un total de 7.547 assumptes pendents a l'inici, ingressant 8.939 procediments nous. Durant l'any 2018, els òrgans d'aquest ordre que se situen en l'àmbit d'actuació de la "demarcació ICAB", han resolt un total de 9.063 assumptes, quedant pendents en acabar l'any 2018 un total de 7.944 procediments.

Així mateix, durant l'any 2018 els òrgans judicials que formen part de l'àmbit Contenciós administratiu, han dictat un total de 127.517 sentències, de les quals 4.727 ha estat emeses dins l'àmbit territorial de la "demarcació ICAB" (Gràfic 7). Si comparem aquesta xifra amb la quantitat total de procediments resolts, veiem com hi ha un volum important (un 40%) d'assumptes que han acabat d'una forma diferent a una sentència, d'acord amb el que preveu l'art. 74 LJCA sobre *altres maneres de terminació del procediment*.

Un altre element que hem de destacar, és que la major part dels recursos d'apel·lació que s'han interposat contra resolucions dels JCA, han estat desestimats. En efecte, en el Gràfic 10 vam veure com dels 2.744 recursos d'apel·lació tramitats pel TSJ de Catalunya, tan sols 953 han estat estimats el que vol dir que un 65% de les resolucions dictades en primera instància, han estat confirmades. Aquesta gràfica revela dos elements importants a l'hora de mesurar la qualitat de la justícia. D'una banda, un nombre ostensiblement menor de recursos d'apel·lació en relació al volum total d'assumptes ingressats, reflecteix cert "grau d'acceptació" per part dels justiciables de les resolucions emeses en primera instància. D'altra banda, la proporció que es reflecteix en l'esmentada gràfica denota un important "grau d'encert" de les resolucions dictades pels Jutjats Contenciosos Administratius, tenint en compte que tan sols el 35% dels recursos d'apel·lació són estimats.

Pel que fa als principals indicadors judicials, la taxa de resolució que es registra en aquest àmbit jurisdiccional en l'any 2018 ha estat d'un 100% (Gràfic 11), un 4% menys respecte a l'exercici anterior. Paral·lelament, es produeix un lleuger descens en la taxa de pendència situant-se aquesta en un 90%

(Gràfic 13), així com en la taxa de congestió situant-se en un 189% (Gràfic 15). D'acord amb el manifestat abans, tot i que aquesta Jurisdicció s'ocupa d'una quantitat ostensiblement menor d'assumpes en comparació amb altres àmbits, estem davant d'un Ordre que presenta una congestió històrica. I això es deu, d'una banda, a la manca de mitjans (element comú en tots els àmbits jurisdiccionals). Però d'altra banda, això obeeix a la variant i creixent complexitat dels assumptes que es tramiten en aquest àmbit jurisdiccional. El Dret Administratiu ha experimentat un canvi substancial en els últims 60 anys, passant d'un sistema eminentment centralitzat a una organització estructural i funcional fortament descentralitzada, que té el seu punt d'inflexió en la Constitució Espanyola de 1978 i en el posterior desenvolupament de l'Estat autonòmic. Coexisteixen tres nivells d'administració (estatal, autonòmica i local) als quals se'ls ha de sumar un quart nivell marcat per estructures supranacionals, com la UE, la regulació i desenvolupament jurisprudencial de la qual ha provocat una certa harmonització (i necessitat d'adaptació) en una tipologia molt diversa d'assumpes, i que ha tingut una afectació més o menys intensa en l'activitat judicial d'aquest àmbit jurisdiccional.

Per això, es fa necessari articular una bateria de mesures que tinguin per objecte el desenvolupament complet de la nova oficina judicial com a tal, la implantació d'un sistema de substitucions i reforços efectius i, en definitiva, l'optimització dels recursos tant materials com humans, per tal d'adequar-los a la litigiositat real del moment i aconseguir amb això una millora en les ràtios de resolució.

L'àmbit Civil

1. Introducció

La Jurisdicció civil s'ocupa, d'acord amb el que preveu l'art. 21 LOPJ i de l'art. 36 LEC, de la resolució dels assumptes que tenen lloc en el marc del Dret Privat, les relacions jurídiques dels quals no tindran una transcendència més enllà de l'esfera personal de les parts implicades.

A nivell processal, el que s'ha exposat es reflecteix a través del principi de justícia rogada contingut en l'art. 216 LEC, pel qual *els Tribunals civils han de decidir els assumptes en virtut de les aportacions de fets, proves i pretensions de les parts, llevat que la llei disposi una altra cosa en casos especials*. L'expressió "en casos especials", es refereix precisament a certes matisacions del principi dispositiu, que sorgeixen de la necessitat de protegir determinats subjectes, com ho és el cas dels menors, els presumptes incapaços o les persones en situació d'absència legal, i que giraran al voltant de l'existència de l'anomenat dret necessari, present sobretot en matèries pròpies de dret de família (art. 751 LEC).

En el present Capítol, es porta a terme l'anàlisi de l'activitat dels òrgans judicials que s'integren en la Jurisdicció civil, a partir de les dades publicades pel CGPJ. S'analitza el període comprès entre els anys 2013 i 2018, aplicant diferents indicadors judicials per tal de conèixer la situació dels òrgans jurisdiccionals d'aquest àmbit, en termes de capacitat resolutiva i nivells de saturació. Per això, en un primer apartat es recullen les dades relatives al moviment dels assumptes civils a nivell general, distingint en clau comparativa tres nivells territorials: estatal, autonòmic i el relatiu a la "demarcació ICAB".

En segon lloc, a l'apartat "Civil per especialitats" es porta a terme l'estudi de l'especialització que ha experimentat la planta judicial dins de l'ordre civil. En aquest apartat s'analitza l'activitat judicial portada

a terme pels Jutjats de Primera Instància referida als assumptes propis del Dret de família, els relatius als processos d'estat civil i incapacitats (dins el partit judicial de Barcelona), i els referits al Dret mercantil. L'especialització dels jutjats en determinades matèries és una possibilitat prevista en l'art 98 LOPJ, que s'ha anat concretant en diverses lleis d'organització de la planta judicial. Sense que això suposi la creació d'una jurisdicció diferent de la civil, aquesta tècnica permet aglutinar el coneixement de determinats assumptes que, per la seva naturalesa i característiques pròpies, aconsellen que siguin resolts per determinats òrgans especialitzats. Això contribueix a una millor aplicació i interpretació doctrinal i jurisprudencial de la norma, que es tradueix en una justícia més eficaç en benefici dels justiciables.

Dins d'aquest apartat, es recull l'epígraf que porta per títol "El dret a l'habitatge a través de les dades judicials" en què es pretén analitzar de forma succinta l'evolució de l'activitat judicial que gira al voltant de les execucions hipotecàries, els procediments en matèria d'arrendament i les diligències de llançament. Aquest any s'introdueix com a novetat dades relatives als judicis verbals possessoris per ocupació il·legal d'habitatges, un procediment regulat en la *Llei 5/2018, d'11 de juny*, així com una referència als anomenats "llançaments oberts".

També, i com a novetat en la present edició, analitzem les dades relatives als Jutjats especialitzats en Clàusules Sòl, i fem referència als anomenats procediments de la Llei de Segona Oportunitat. Així mateix, es recupera l'apartat relatiu a les "Dades sobre nens tutelats", però posant especial èmfasi en la problemàtica que existeix al voltant dels Menors Estrangers No Acompanyats (MENAS), la presència dels quals a Espanya s'ha disparat en els últims anys.

En tercer lloc, en l'apartat de "Civil per òrgans judicials", es fa referència a l'activitat dels Jutjats de Primera Instància, les Audiències Provincials i els Tribunals Superiors de Justícia. D'una banda, mostrant el volum d'assumptes que es ventilen davant els mateixos i, d'altra banda, a través dels principals indicadors judicials: taxa de resolució, taxa de pendència i taxa de congestió.

En quart lloc, es fa referència als procediments d'execució en l'àmbit civil, en els quals la distribució competencial operada a favor dels Lletrats de l'Administració de Justícia ha jugat un paper molt important, permeten alliberar als jutges i magistrats d'una sèrie de tasques no estrictament jurisdiccionals. En aquest sentit, un cop dictada l'ordre general d'execució per part del jutge o magistrat, la realització material del que disposa el títol executiu, es durà a terme per l'Oficina Judicial sota la supervisió del Lletrat de l'Administració de Justícia.

Finalment, tanca el Capítol un epígraf dedicat a les "Conclusions" més importants a les que s'arriba després d'haver realitzat l'anàlisi de l'activitat judicial dels òrgans que s'integren en l'ordre civil, relacionant la mateixa amb les principals reformes legislatives hagudes en els últims anys, així com amb el context socioeconòmic en què s'emmarca.

2. Part General

2.1 Litigiositat

En el Gràfic 1 observem l'evolució de la taxa de litigiositat en l'àmbit civil en els últims 10 anys. Recordem, que la taxa de litigiositat posa en relació l'activitat desenvolupada per un òrgan judicial o conjunt d'aquests durant un període determinat, amb la densitat poblacional del territori en què aquell desplega la seva jurisdicció. La fórmula que resumeix el que s'ha exposat és la següent:

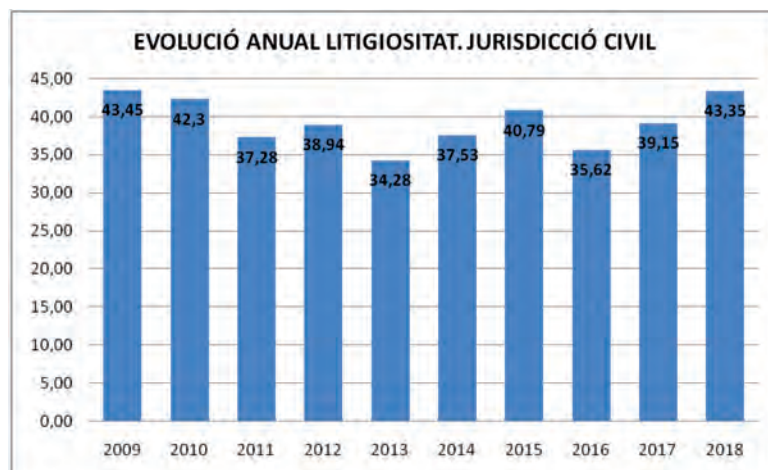
Litigiositat = Assumptes ingressats X 1.000/Població.

L'any 2018 la taxa de litigiositat civil ha estat de 43,35 assumptes per cada mil habitants. Es produeix un increment del 11% respecte a l'exercici anterior, en què la litigiositat en l'àmbit civil es va situar en un 39,15 per cada mil habitants. Si ens fixem en la figura de la gràfica, veiem com la taxa de litigiositat en aquest àmbit jurisdiccional, avança de forma oscil·lant a mesura que es van succeir els anys. Durant els primers anys de la sèrie, veiem com es registra un descens de la litigiositat. En efecte, l'any 2009 la taxa de litigiositat se situa en 43,45 per cada mil habitants, la xifra més alta de la sèrie. Per entendre millor el desenvolupament de la taxa de litigiositat civil, hem de portar a col·lació les dades registrades en els anys 2006 i 2007, publicades en anteriors edicions de l'Informe. En els referits exercicis, la litigiositat es va situar respectivament en 31,13 i 32,28 assumptes per cada mil habitants, xifres que reflecteixen l'enorme impacte que va tenir la crisi a nivell judicial en termes de litigiositat. Més endavant, s'analitza amb més detall l'afectació de la crisi econòmica a través de les dades de determinada tipologia de procediments, dels quals destacarem aquells que giren al voltant del dret de l'habitatge a Espanya.

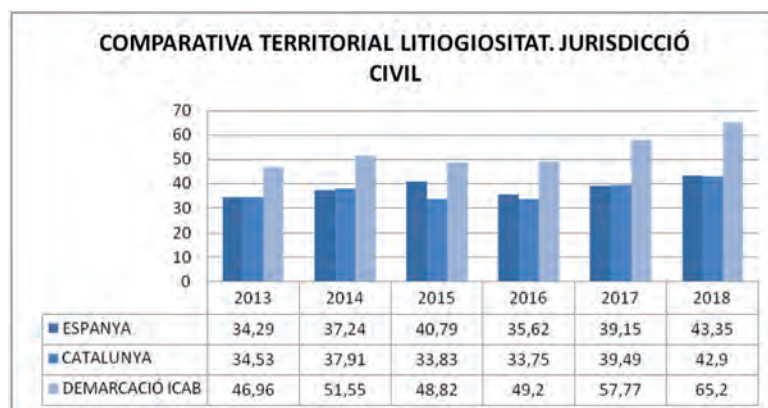
L'any 2013, veiem com la taxa de litigiositat registra un descens significatiu respecte a l'exercici present, situant-se aquella en un 34,28 per cada mil habitants, la xifra més baixa de la sèrie. La causa explicativa d'aquest fenomen, la hem de situar en la reforma operada per la *Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses*. Aquesta norma implanta (o estén en sentit estricte) de forma generalitzada les taxes judicials, que han suposat un mecanisme dissuasori per a moltes persones a l'hora de fer valer els seus drets davant els tribunals. Tal ha estat el rebuig a les taxes judicials per part dels operadors jurídics i diversos sectors de la societat, que han estat modificades a través del *Reial decret llei 1/2015, de 27 de febrer, de mecanisme de segona oportunitat, reducció de càrrega financera i altres mesures d'ordre social*, de manera que ja no els són exigibles a les persones físiques, en cap tipus de procediment i recurs. Així mateix, una sentència del Tribunal Constitucional, ha declarat que les quanties de les mateixes són contràries a la Constitució per excessives. I és que un dels elements que mesura la qualitat de la justícia, segons es pot llegir en nombrosos estudis jurídics d'àmbit europeu, és precisament la facilitat en l'accés als Tribunals per part dels justiciables, sent les taxes judicials un impediment per això en nombroses ocasions.

Quant a la distribució territorial de la taxa de litigiositat en l'àmbit civil, en el Gràfic 2 veiem com es registren algunes diferències significatives, que es concentren sobretot a la "demarcació ICAB". En efecte, a nivell estatal veiem com no s'aprecien diferències numèriques importants respecte a Catalunya, a excepció dels exercicis 2015 i 2016 en què en aquest últim àmbit territorial es registren valors sensiblement més baixos. No obstant això, en la "demarcació ICAB" veiem com al llarg de tota la sèrie temporal analitzada, la taxa de litigiositat és ostensiblement més alta respecte a la resta de circumscripcions. Així, en l'últim any la taxa de litigiositat que es registra a la "demarcació ICAB" ha estat de 65,20 punts per cada mil habitants. Veiem també, que l'increment que es produeix en la "demarcació ICAB" respecte a l'exercici anterior, és sensiblement més intens respecte a la resta d'Espanya, en concret aquest ha estat del 13%. Al llarg del present estudi, hem tingut ocasió de comentar que les diferències numèriques en una i altra demarcació, es deuen principalment a l'heterogeneïtat pròpia dels partits judicials que s'integren en cadascuna d'elles. En el cas de la "demarcació ICAB", aquesta heterogeneïtat és més evident, tenint en compte que en la mateixa es concentren territoris amb una densitat de població més important, així com amb una activitat econòmica, urbana i industrial més intensa.

Gràfic 1. Evolució anual de la litigiositat civil.

Gràfic 2. Comparativa territorial de la taxa de litigiositat civil.

2.2 Moviments d'assumptes

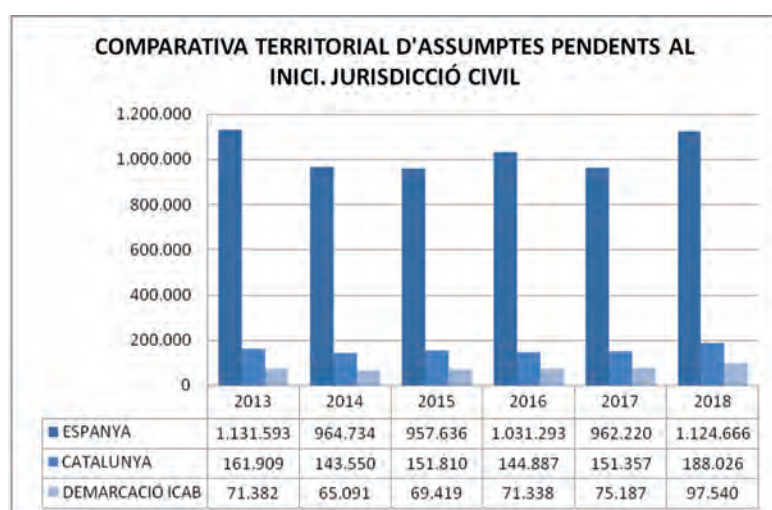
Pel que fa al moviment d'assumptes, **els òrgans que s'integren en la Jurisdicció civil arrenquen l'any 2018 amb un total de 1.124.666 assumptes pendents d'exercicis anteriors** (Gràfic 3). En aquest sentit, veiem com es registra un increment del 17% respecte als assumptes que es trobaven pendents en iniciar l'exercici 2017. Pel que fa a la distribució territorial dels assumptes pendents a l'inici de l'any 2018, ha estat la següent: 1.124. 666 a nivell estatal, 188.026 a nivell autonòmic i 97.540 en l'àmbit de la "demarcació ICAB".

A aquests, cal sumar que **durant el 2018 s'han ingressat un total de 2.022.621 procediments nous** (Gràfic 4), dels quals 323.607 han tingut entrada davant els òrgans judicials de Catalunya i 174.518 davant els de la "demarcació ICAB". En primer lloc, veiem com el nombre d'assumptes que es tramiten en el marc de la Jurisdicció civil és molt important, només superat pel dels que es tramiten en l'ordre penal, amb 3.280.456 assumptes ingressats en aquest últim exercici. En segon lloc, si posem en relació el volum dels assumptes que s'ingressen en els àmbits de Catalunya i de la "demarcació ICAB", veiem com el 54% dels assumptes que s'ingressen a nivell autonòmic han estat tramitats per òrgans que s'integren en aquesta última.

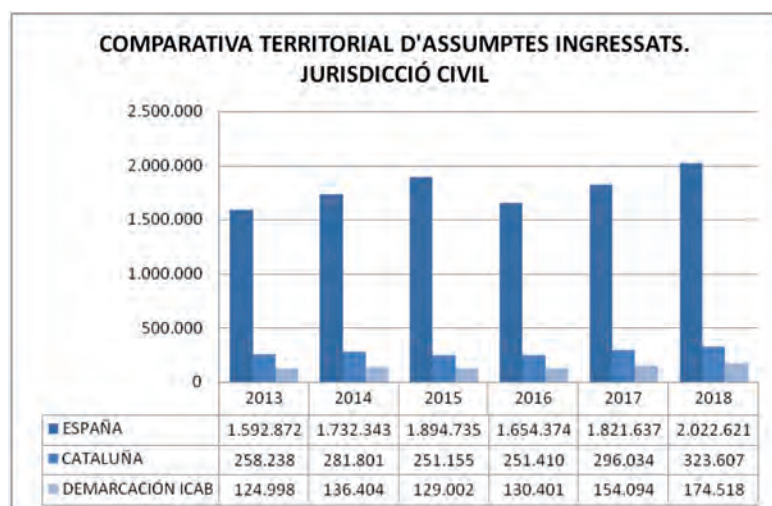
En el Gràfic 5, veiem com **en l'any 2018 s'han resolt un total de 1.809.729 assumptes, un 9% més respecte a l'exercici anterior**. Aquest augment, encara que sensiblement per sota, es correspon amb

la pujada de la taxa de litigiositat a la què abans s'ha fet referència. En els àmbits de Catalunya i de la "demarcació ICAB", l'increment registrat dels assumptes resolts respecte a l'exercici anterior, és similar, amb variacions de pocs decimals des del punt de vista territorial. A la primera circumscripció, l'any 2018 s'han resolt un total de 284.675 assumptes, mentre que en la "demarcació ICAB" la xifra s'ha situat en 144.959 procediments, fet que suposa una pujada del 8,84 i del 9,17%, respectivament.

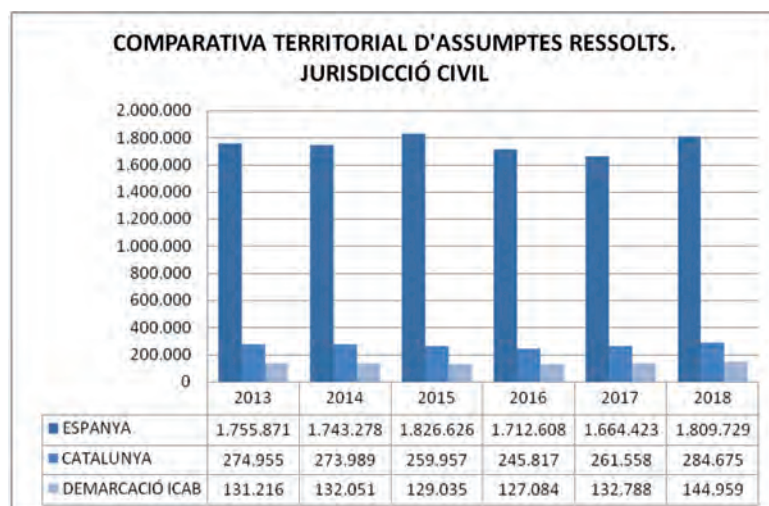
Finalment, **els òrgans judicials que s'integren dins de l'àmbit civil han tancat l'any 2018 amb un total de 1.341.753 assumptes pendents, un 19% més respecte al volum d'assumptes amb els quals es va iniciar l'any.** Per segon any consecutiu augmenta la xifra dels assumptes pendents al finalitzar. A Catalunya, els assumptes pendents en finalitzar l'any 2018 han estat 226.198, mentre que en la "demarcació ICAB" la xifra s'ha situat en 127.005. Les dades del Gràfic 6 relatiu a aquesta última circumscripció, revelen una acumulació d'assumptes significativa. En efecte, en aquest últim exercici en la "demarcació ICAB" s'ha registrat un increment del 30% pel que fa als assumptes pendents al finalitzar.

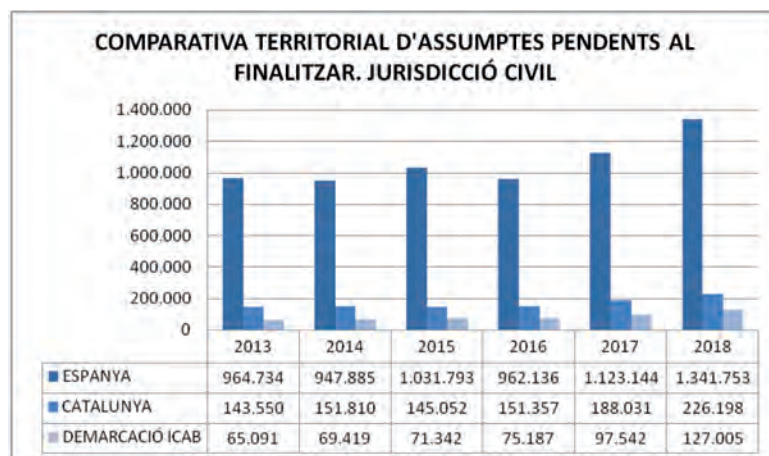
Gràfic 3. Comparativa territorial d'assumptes pendents al inici. Jurisdicció civil.

Gràfic 4. Comparativa territorial d'assumptes ingressats. Jurisdicció civil.

Gràfic 5. Comparativa territorial d'assumptes ressolts. Jurisdicció civil.

Gràfic 6. Comparativa territorial d'assumptes pendents al finalitzar. Jurisdicció civil.

Sentències

En el següent grup de gràfiques, es fa referència al nombre total de resolucions dictades pels òrgans judicials, al llarg del període comprès entre els anys 2013 i 2018.

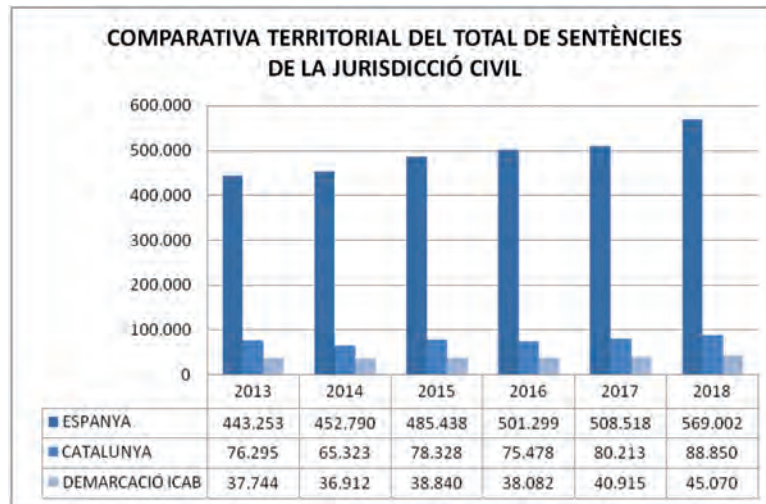
En el Gràfic 7, es fa una comparativa territorial del nombre total de sentències dictades pels Jutjats i Tribunals que s'integren a l'àmbit civil. El primer que ens crida l'atenció de les xifres anotades, és que són ostensiblement inferiors al volum total d'assumptes registrats i resolts en un mateix període, els valors absoluts han estat referits en l'apartat anterior. I és que un procediment pot finalitzar de diverses maneres, a més de amb una sentència sobre el fons de l'assumpte. Dèiem en la introducció del present Capítol, que el procés civil es regeix pels principis de justícia rogada i per la disposició de les parts de l'objecte del procediment. Aquest dret de disposició dels litigants pot manifestar-se en una transacció i en una suspensió del procediment. En efecte, les parts poden arribar a un acord entre elles, posant fi a un procediment obert.

Així mateix, la part actora pot desistir o renunciar al procediment iniciat, i la part demandada pot aplanar-se a les pretensions del demandant. D'altra banda, pot produir-se el que s'anomena una satisfacció extra processal o mancança sobrevinguda de l'objecte del procediment. El que tenen en comú totes aquestes situacions, és que suposen el tancament d'un procediment iniciat, i no necessàriament amb una sentència.

L'any 2018, els òrgans que s'integren en la Jurisdicció civil han dictat un total de 569.002 sentències, un 12% més respecte a l'exercici anterior (Gràfic 7). Si comparem el nombre de sentències dictades (569.002) amb el volum d'assumpes que s'han resolt (1.809.729) en aquest últim any, veiem com la relació entre una i altra categoria és de 69-31%. A nivell territorial, veiem com 88.850 sentències han estat dictades per òrgans que s'ubiquen a Catalunya, de les quals 45.070 han estat emeses per òrgans de la "demarcació ICAB". En aquestes circumscripcions, veiem com també es registra un increment respecte al nombre de sentències dictades en l'exercici anterior, d'un 11 i un 10% respectivament.

A la Taula 8, veiem un altre tipus de resolucions dictades pels òrgans judicials de la "demarcació ICAB". En concret, es fa referència a les Interlocutòries i als Decrets, sent que en l'any 2018 s'han dictat un total de 46.524 i 60.507, respectivament. En aquest punt, i d'acord amb el que s'assenyala l'inici del present epígraf, hem de subratllar l'important transvasament competencial operat per la *Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial a favor dels Lletrats de l'Administració de Justícia* (antics Secretaris Judicials), en determinats procediments com els d'execució, o en aquells en què s'utilitza la tècnica monitòria, com pot ser el procediment de desnonament o el mateix procediment monitori en els quals, de no existir una activitat d'oposició per la part demandada, finalitzaran mitjançant un decret dictat per aquells, acordant el que correspongui. Si mirem les dades amb una perspectiva temporal de 10 anys veiem que l'impacte que ha tingut l'esmentada normativa és evident. En efecte, l'any 2009 el nombre d'Interlocutòries que es van dictar va ser de 101.331, mentre que el de Decrets va ser de tan sols 7, xifres que contrasten de manera clara amb les dades registrades en els últims exercicis.

I és que en els últims anys, s'han anat reordenant les competències a favor dels lletrats de l'Administració de Justícia, descarregant als Jutges i Magistrats de tasques que no són estrictament jurisdiccionals (sempre deixant fora de perill la possibilitat de revisió mitjançant el pertinent sistema de recursos). Un exemple més recent el trobem en els procediments de divorci tramitats de mutu acord en què no hi ha fills menors no emancipats o amb la capacitat modificada judicialment que depenguin dels seus progenitors, la competència dels quals s'ha atribuït als Lletrats de l'Administració de Justícia de acord amb l'apartat 10 de l'art. 777 LEC, que s'aprova amb la disposició final tercera de la *Llei 15/2015, de 2 de juliol, de la Jurisdicció Voluntària*.

Gràfic 7. Comparativa territorial del total de sentències de la Jurisdicció civil.

EN PERSPECTIVA. INTERLOCUTÒRIES I DECRETS CIVILS. DEMARCACIÓ ICAB		
	INTERLOCUTÒRIES	DECRETS
2009	101.331	7
2010	88.074	31.641
2011	49.260	69.203
2012	43.523	75.010
2013	41.358	71.082
2014	43.217	67.935
2015	40.784	65.255
2016	41.091	63.185
2017	44.915	61.894
2018	46.524	60.507

Taula 8. En perspectiva. Interlocutòries y Decrets dictats pels Jutjats de Primera Instància de la "demarcació ICAB".

2.3 Principals indicadors judicials

Després de l'anàlisi de l'activitat judicial dels òrgans que s'integren en la Jurisdicció civil en termes absoluts, passem a veure quina ha estat la mateixa en termes relatius a través dels següents indicadors judicials.

Taxa de resolució

La taxa de resolució té per objecte mostrar el nivell de capacitat resolutiva que ha ofert un concret òrgan judicial o conjunt d'aquests, en un determinat període, d'acord amb la següent fórmula: **Taxa de resolució = assumptes resolts/assumptes ingressats**. Tal com hem dit en altres Capítols, per fer-ho més gràfic, presentem el resultat d'aquest indicador, així com la resta dels que hem utilitzat al llarg de la present anàlisi, en un tant per cent. Recordem que, si el resultat d'aquest indicador és inferior al 100%, vol dir que els òrgans judicials estan resolent un nombre d'assumptes inferior al que han ingressat en un mateix període. Per contra, com més alt sigui el valor obtingut com

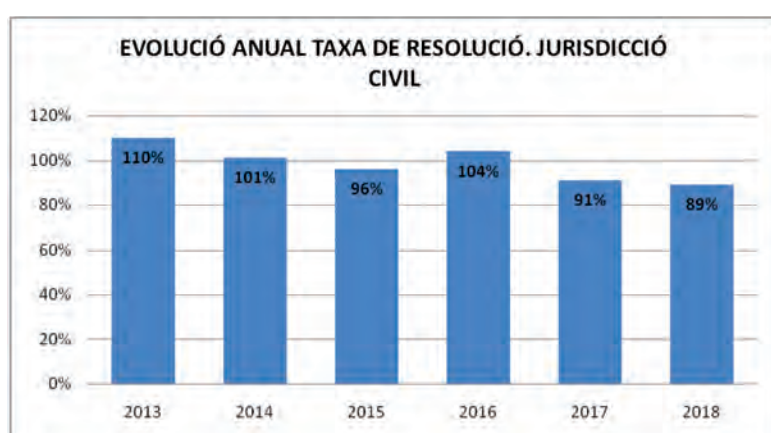

a resultat d'aplicar la taxa de resolució, més gran serà la capacitat resolutiva de l'òrgan a què es refereix.

L'any 2018 la taxa de resolució que s'ha registrat a la Jurisdicció civil en termes generals, ha estat del 89%. Es confirma la tendència regressiva registrada en l'exercici anterior, en sintonia amb la pujada de la taxa de litigiositat a la qual abans s'ha fet referència, revelant que la mateixa no ha anat acompanyada dels recursos pertinents per a absorbir l'increment. Que la taxa de resolució estigui per sota del 100%, vol dir que s'està resolent un menor volum d'assumptes dels que s'han anat ingressant durant el mateix període. Recordem que durant l'any 2018, s'han ingressat 2.022.621 procediments, havent-se resolt un total de 1.809.729, fet que suposa una diferència de gairebé 213.000 assumptes, a més dels que es trobaven pendents d'exercicis anteriors.

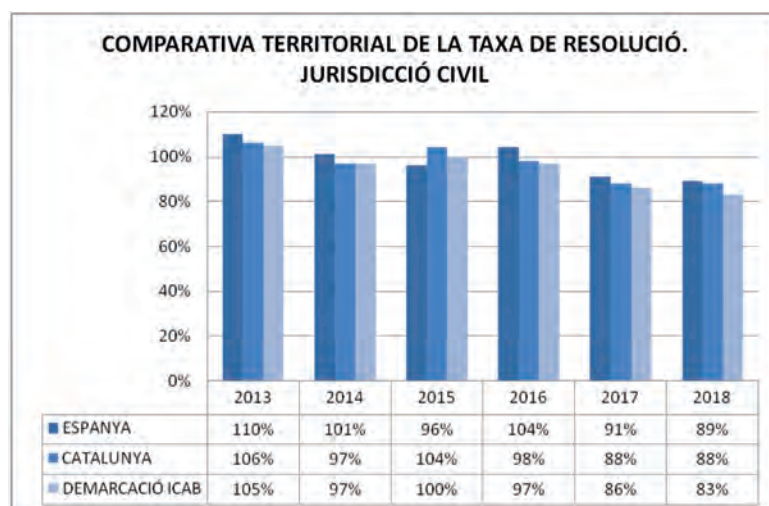
A nivell territorial, les xifres són encara més alarmants. En efecte, en el Gràfic 10 veiem com a Catalunya, la taxa de resolució en aquest últim any s'ha situat en un 88%, mentre que en la "demarcació ICAB" la mateixa experimenta una regressió del 3% respecte al 2017, fixant-se en un 83%, la xifra més baixa de la sèrie. Recordem que la litigiositat en l'àmbit de la "demarcació ICAB" és sensiblement superior a la que es registra a nivell autonòmic i a nivell estatal. Per això, les dades coincideixen amb el ressenyat en la "Memòria del Jutjat Degà de Barcelona per a l'any 2018", en el sentit que es requereix d'una major dotació de mitjans materials i humans, que reforcin la planta judicial actualment operativa, a més de la creació de nous òrgans per tal d'adequar-la a la litigiositat real del moment.

A més, en la referida gràfica veiem com els nivells de resolució registrats en aquest últim any, són juntament amb els de l'exercici 2017 els més baixos dels últims anys. Sobre aquest particular, cal tenir en compte una sèrie de factors. No només aquesta jurisdicció ha experimentat un increment en el volum d'assumptes ingressats, sinó que també s'ha produït un augment de la complexitat en determinades matèries. Serveixi d'exemple la inclusió de determinades clàusules de forma massiva en contractes d'adhesió, que han motivat el pronunciament de les més altes instàncies, incloent el propi Tribunal Suprem o el Tribunal de Justícia de la Unió Europea, motivant diverses reformes a nivell legislatiu.

Gràfic 9. Evolució anual de la taxa de resolució. Jurisdicció civil.

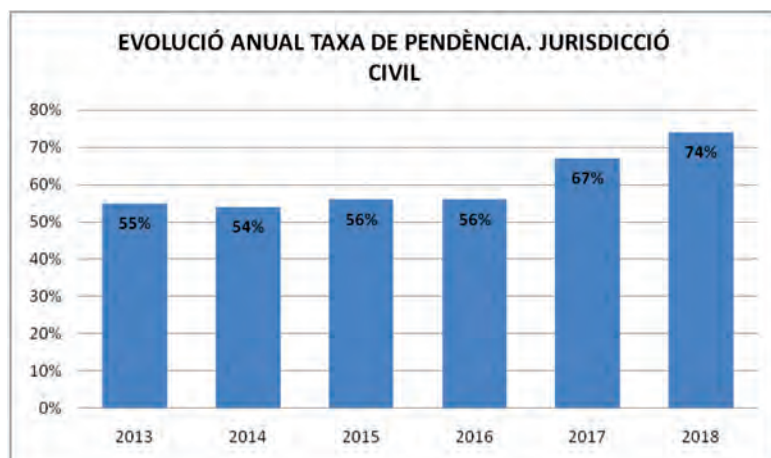
Gràfic 10. Comparativa territorial de la taxa de resolució. Jurisdicció civil.

Taxa de pendència

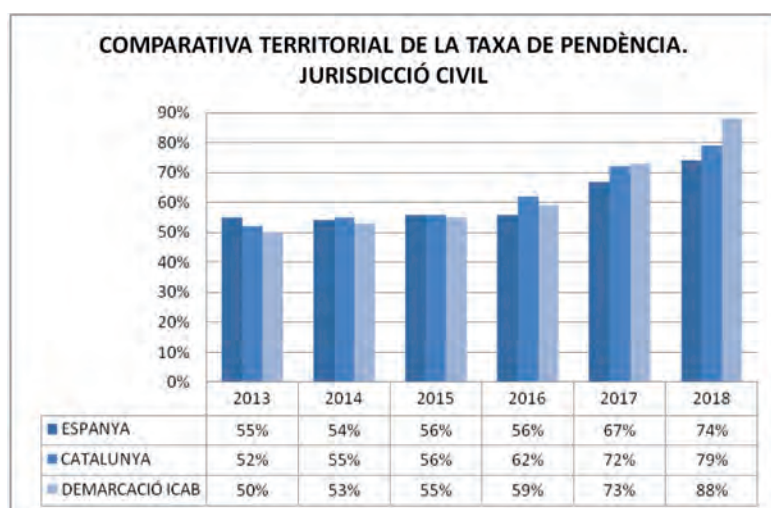
La taxa de pendència és un altre dels indicadors judicials que serveixen al propòsit de mesurar l'adequació de la capacitat resolutiva dels òrgans judicials i la litigiositat real del moment, però en aquest cas posant l'accent en els nivells de saturació referits al volum d'assumpes que resten per finalitzar l'acabar l'exercici. Per a això, utilitzem la següent fórmula: **Taxa de pendència = assumptes pendents al finalitzar/assumpes resolts**. De la mateixa manera que vam fer amb la taxa de resolució, hem traduït els resultats a un valor percentual, ja que sens dubte resulta més expressiu en la seva exposició. En aquest cas, com més baix sigui el valor resultant, menor serà la saturació dels tribunals. Si aquest valor és superior al 100%, vol dir que s'han resolt un nombre d'assumpes inferior dels que han quedat pendents en finalitzar l'any. Per contra, si el resultat està per sota del 100%, significarà que s'ha resolt un major volum d'assumpes, que els que han quedat pendents.

Pel que fa a l'evolució de la taxa de pendència al llarg dels últims anys, en el Gràfic 11 veiem com es correspon amb l'evolució de la taxa de litigiositat i amb la de la taxa de resolució. En efecte, si bé la tònica durant els últims anys havia estat una lleugera disminució dels nivells de pendència a mesura que s'anaven succeint els anys, amb una certa tendència cap a l'estabilització, veiem com **l'any 2018 es produeix un increment de la mateixa fins situar-se en un 74%**, la xifra més alta de la sèrie. Es confirma per tant la tendència a l'alça registrada l'any 2017, allunyant-se dels valors anotats en els primers anys de la sèrie, en què la taxa de pendència se situava al voltant del 55%.

A nivell territorial, veiem com els nivells de dependència que es registren a Catalunya i en la "demarcació ICAB" són encara més grans. En concret, en l'àmbit de Catalunya vam passar d'una taxa de pendència el 72% l'any 2017 a una altra el 79% l'any 2018, mentre que en la "demarcació ICAB" la mateixa passa del 73% al 88%, el que suposa un increment del 21% en aquest últim any.

Gràfic 11. Evolució anual de la taxa de pendència. Jurisdicció civil.

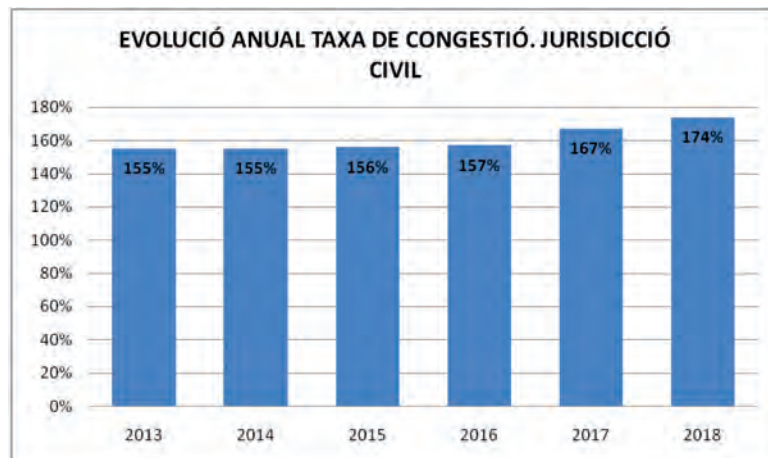

Gràfic 12. Comparativa territorial de la taxa de pendència. Jurisdicció civil.

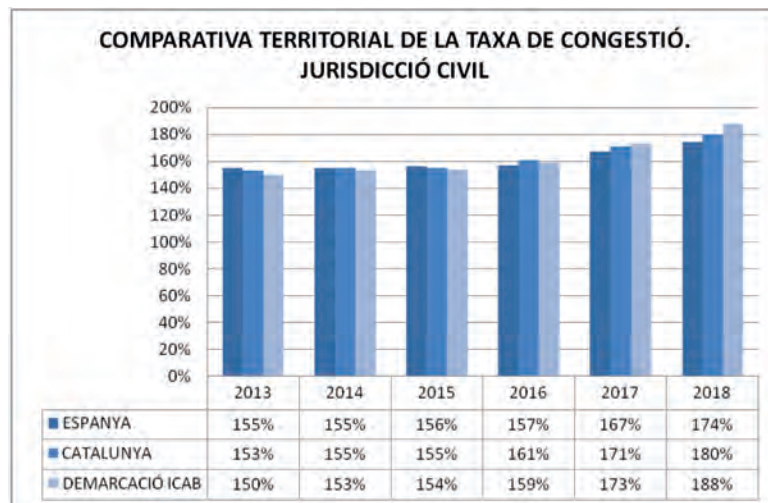
Taxa de congestió

La taxa de congestió ens informa del nivell de saturació en què es troben els òrgans judicials, d'acord amb la següent fórmula: **Taxa de congestió = (ingressats + pendents a l'inici)/resultats**. De la mateixa manera que succeeix amb la taxa de pendència, com més petit sigui el resultat de la taxa de congestió, millor serà la situació en què es trobi l'òrgan judicial en qüestió.

A nivell general, veiem com el desenvolupament de la taxa de congestió, tot i que amb altres valors, es correspon amb el de la taxa de pendència. En efecte, **la taxa de congestió que es registra a nivell estatal en la jurisdicció civil ha estat del 174%, un 4% més respecte a l'exercici anterior**. A Catalunya, la mateixa s'ha situat en un 180%, mentre que en la "demarcació ICAB" s'han assolit uns nivells de saturació del 188%, la xifra més alta de la sèrie.

Gràfic 13. Evolució anual de la taxa de congestió. Jurisdicció civil.

Gràfic 14. Comparativa territorial de la taxa de congestió. Jurisdicció civil.

3. Civil per especialitats

L'especialització dels òrgans judicials pretén augmentar l'efectivitat i eficàcia dels mateixos, per escurçar així el temps mitjà de la durada d'un procediment, incrementant al seu torn el nombre d'assumptes resolts, i millorar el nivell d'encert i qualitat de les resolucions judicials.

Un dels avantatges de l'especialització judicial, a més de permetre un millor control i racionalització dels (escassos) recursos disponibles, és l'obtenció d'un major grau d'uniformitat i coherència en la interpretació i aplicació de la norma, el que sens dubte suposa un benefici en termes de seguretat jurídica i redunja en la igualtat dels justiciables.

Alguns autors també han exposat algunes de les seves desavantatges, com són les del cost del seu establiment i posada en funcionament dels concrets òrgans que assumiran l'especialització dels assumptes que es produeixen en el marc d'una àrea específica del Dret, o la pèrdua de proximitat envers el justiciable, en el sentit que la creació de nous òrgans especialitzats, comporta una certa centralització territorial. En efecte, la mateixa sol fer-se en aquells partits judicials en què hi ha una

densitat de població més intensa, situant-se en les capitals de província. El que es pot entendre com un cert allunyament per al justiciable que viu en poblacions més retirades, que ha d'assumir el cost de la distància.

No obstant això, l'experiència de l'especialització orgànica i funcional de la planta judicial, ha revelat més avantatges que inconvenients. Per això, la tendència de l'organització de l'estructura judicial segueix en aquesta línia, d'acord amb el Pla de Modernització de la Justícia a través de la implantació progressiva de la Nova Oficina Judicial i el desplegament de les TIC. L'avantprojecte de la LOPJ, estableix una nova organització territorial de l'Administració de Justícia, basada en els anomenats Tribunals d'Instància d'àmbit provincial i la implantació d'un sistema més flexible que permeti absorbir i adequar-se a la litigiositat real de cada moment. Ja no només a través de l'especialització d'un nombre determinat d'òrgans judicials mitjançant la implantació de normes de repartiment per un temps determinat (com es va fer al 2017 amb les clàusules sòl), sinó mitjançant una estructura certament permanent i permeable a les circumstàncies de les necessitats que es produeixen en cada moment, en termes de litigiositat.

A continuació, i com a desenvolupament del que s'ha apuntat en els paràgrafs anteriors a manera d'introducció, s'analitzen les principals dades dels òrgans especialitzats dins de la jurisdicció civil, segons la matèria de què s'ocupen, analitzant en primer lloc, el moviment judicial experimentat pels mateixos durant els últims anys, i aplicant en segon lloc, les principals taxes o indicadors judicials per veure en quina situació es troben en termes de capacitat resolutiva.

3.1 Jutjats de Família

La *Llei 11/1981, de 13 de maig, de modificació del Codi Civil en matèria de filiació, pàtria potestat i règim del matrimoni*, preveu en la seva disposició final un mandat dirigit al Govern, en virtut del qual aquest ha de posar en funcionament el nombre de Jutjats de Primera Instància necessaris, a les capitals en què es trobi separada la Jurisdicció civil de la penal, que per la seva població i nombre d'actuacions relatives al dret de família ho requereixin, els quals coneixeran de forma exclusiva, per via de repartiment, de les actuacions judicials relatives a aquests assumptes. Aquest mandat es concreta en el *RD 1322/1981, de 3 de juliol, pel qual es creen els Jutjats de Família*, que inicien la seva activitat com a tal a partir l'1 de setembre del 1981.

En sentit estricte, no estem davant la creació d'uns Jutjats de Família, sinó davant l'especialització d'alguns Jutjats de Primera Instància en assumptes de Dret de Família. La necessitat d'aquesta especialització, sorgeix de les particularitats pròpies dels assumptes que versen sobre aquesta matèria, en els quals es dirimeixen interessos que van més enllà d'una qüestió civil merament patrimonial. En efecte, el principi dispositiu i de justícia rogada que regeix el procés civil previst en l'art. 216 LEC, es matisa en els assumptes que versen sobre matèries pròpies del Dret de Família, amb l'existència d'una sèrie de normes de *ius cogens* o dret necessari, i amb la intervenció del Ministeri Fiscal en aquells supòsits en què existeixi en el procediment un interessat que sigui menor, incapacitat o que estigui en situació d'absència legal. Tot això sota els principis de l'interès superior del menor i de la protecció de l'incapaç, que inspiraran els procediments en matèria de Dret de Família.

Tot i les particularitats pròpies dels assumptes de família, no estem davant d'una Jurisdicció especial o diferent de la civil. De fet, actualment coexisteixen tres tipus d'òrgans dins de l'ordre civil (que en el present estudi s'han considerat de forma conjunta), que resolen sobre aquest tipus de temes:

- Jutjats de Primera Instància especialitzats en Dret de Família.
- Jutjats mixtes de Primera Instància i Instrucció.
- Jutjats de Primera Instància no especialitzats en matèria de família.

Contextualització prèvia: fenòmens sociodemogràfics.

Abans d'entrar de ple en l'anàlisi de l'activitat judicial relativa als assumptes que versen sobre matèries pròpies del Dret de Família, farem referència a una sèrie de fites i fenòmens sociodemogràfics, a partir de les dades extretes del CGPJ i de l'INE, per tal de situar aquesta litigiositat en el context en què es desenvolupa.

Nota: En relació a les dades contingudes a la Taula 15, no es disposa de les dades relatives a l'any 2018 per no haver estat actualitzades encara a la font de la qual s'extreuen els mateixos. Així mateix, s'ha procedit a actualitzar les dades relatives als matrimonis, per haver-se detectat una errada de caràcter material a l'hora de la seva transcripció a la taula.

L'any 2017 s'han celebrat un total de 173.626 matrimonis a Espanya i 29.335 a Catalunya. D'acord amb el manifestat en els apartats inicials a l'hora de parlar dels elements que poden influir en la litigiositat, veiem com aquesta recuperació econòmica a la qual es fa referència en el Capítol dedicat a l'àmbit social, també ha tingut certa incidència en les unions matrimonials. Això no obstant, tal com es va comentar en anteriors edicions d'aquest informe, el nombre de matrimonis celebrats el 2017, segueix estant ostensiblement per sota de la xifra d'unions nupcials registrades en els anys 2006 i 2007. Així, l'any 2006 es van contreure 207.766 unions matrimonials a Espanya i 32.049 a Catalunya, mentre que l'any 2007 es van celebrar 204.772 casaments a Espanya i 31.316 a Catalunya. Si comparem aquestes dades amb les registrades a la gràfica, veiem com la situació econòmica del moment, incideix d'una manera més o menys intensa en les celebracions nupcials.

És que la celebració d'un matrimoni suposa, a més de la part emocional, un dispendi econòmic important. Per això, un context de recessió econòmica i d'inestabilitat laboral, pot fer postergar la presa d'aquesta decisió. L'any 2013, veiem com s'anoten les xifres més baixes de la sèrie, coincidint amb les pitjors dades sobre la taxa d'atur, registrades en els últims anys: un 26,1% a Espanya i un 23,1% a Catalunya. Sobre l'evolució de la conjuntura socioeconòmica del Mercat de Treball, ens remetem a les dades analitzades en el Capítol relatiu al "àmbit laboral".

Un altre dels factors que ha tingut incidència en el descens dels casaments celebrats en els darrers anys, és el desplaçament cap a altres formes d'unió anàlogues a la matrimonial. En aquest sentit, hem de destacar la figura de les "parelles de fet", que a Catalunya la trobem regulada en l'art. 234-1 i ss. CCCat. En virtut de la citada normativa, dues persones que conviuen en una comunitat anàloga a la matrimonial, es consideraran parella estable si compleixen determinats requisits legals. A causa de que diverses comunitats autònomes tenen una regulació específica sobre les "parelles de fet", i no en totes hi ha l'obligació de registrar aquesta unió, no ha estat possible a dia d'avui elaborar una estadística fiable de les mateixes constituïdes a Espanya.

A Catalunya, el *Decret Llei 3/2015, de 06 de octubre* modifica el Llibre segon del Codi Civil de Catalunya, incorporant la disposició addicional desena per la qual es crea un Registre de parelles estables, la inscripció de las quals és de caràcter voluntari i no constitutiu. El Registre de parelles estables de Catalunya, entra en funcionament el dia 1 d'abril de 2017.

Pel que fa al moviment natural de la població, és a dir, el constituït pels "naixements" i les "defuncions", a la Taula 15 veiem com en l'any 2017 es confirma la tendència regressiva anotada en l'exercici anterior, tant a Espanya com a Catalunya. Pel que fa al volum de defuncions registrat, veiem com a partir de l'any

2015 aquestes superen el nombre de naixements, complint-se la previsió continguda en la “Projecció de la Població d’Espanya 2014-2064” elaborada per l’INE. Segons dades publicades en l’informe, es redueix el nombre de dones en edat fèrtil (de 15 a 49 anys) i l’edat mitjana de maternitat, que actualment se situa en 31,7 anys, tendeix a retardar-se en els propers anys. Això implica que el creixement vegetatiu de la població (diferència entre naixements i defuncions) serà negatiu en els propers anys.

Tot i que els processos referents a la jurisdicció voluntària no estan inclosos en les dades estadístiques dels processos relatius al Dret de Família aquí analitzats, s’ha considerat interessant fer referència als processos d’adopció, tenint en compte que la filiació adoptiva produeix els mateixos efectes que la filiació per naturalesa, a més dels específics previstos en l’art. 235-47 i ss. del CCCat i que, per tant, es tracta d’una realitat que pot arribar a transcendir en un posterior procediment de família.

A la Taula 16 podem observar les dades relatives a les adopcions que s’han celebrat a Espanya i a Catalunya, al llarg del període comprès entre els anys 2013 i 2018. A nivell estatal, veiem com en l’últim any s’han celebrat un total de 2.565 adopcions, mentre que a nivell autonòmic la xifra se situa en 318. Pel que fa a la tendència d’aquest fenomen, si ens fixem en el detall numèric de la taula, veiem com durant els primers anys la tendència es mostra regressiva, canviant a partir de l’any 2015, en què la mateixa creix de forma progressiva a mesura que es van succeint els anys. D’altra banda, veiem com la relació entre les adopcions celebrades a nivell nacional i a nivell autonòmic, s’ha distribuït en una proporció de 88-12%, tenint en compte les dades publicades per a aquest últim exercici.

L’evolució dels fenòmens demogràfics exposats, ajudarà a comprendre millor el desenvolupament de l’activitat judicial dels assumptes relatius al Dret de família, les dades del qual s’exposen en l’apartat següent.

FENÒMENS DEMOGRÀFICS. MOVIMENT NATURAL DE LA POBLACIÓ						
	NAIXEMENTS		DEFUNCIONS		MATRIMONIS	
	ESPANYA	CATALUNYA	ESPANYA	CATALUNYA	ESPANYA	CATALUNYA
2013	425.715	71.591	390.419	60.807	156.446	26.044
2014	427.595	71.589	395.830	61.319	162.554	26.823
2015	420.290	70.450	422.568	64.866	168.910	27.592
2016	410.583	68.908	410.611	63.289	175.343	29.355
2017	393.181	66.803	424.523	66.165	173.626	29.335
2018	-	-	-	-	-	-
AÑO 2006	486.957	82.300	371.478	57.863	207.766	32.049
AÑO 2007	492.527	84.037	385.361	60.005	204.772	31.316

Taula 15. Fenòmens demogràfics. Moviment natural de la població.

JURISDICCIÓ VOLUNTÀRIA: ADOPCIONS		
	ESPANYA	CATALUNYA
2013	2.155	384
2014	2.001	380
2015	2.112	339
2016	2.331	307
2017	2.461	341
2018	2.565	318

Taula 16. Jurisdicció voluntària. Adopcions.

Moviment d'assumpes

En el Gràfic 17 veiem com a nivell estatal s'han ingressat un total de 306.822 procediments relatius al Dret de família, sense que amb prou feines es registri una variació significativa respecte a l'exercici anterior. D'aquests, 50.472 assumptes han estat tramitats davant òrgans judicials de Catalunya, dels quals, al seu torn, 21.536 han estat instats davant òrgans que s'integren en la "demarcació ICAB". Per tant, un 43% dels procediments de família que s'han iniciat a Catalunya l'any 2018, han estat tramitats davant òrgans judicials que es troben dins l'àmbit territorial de la "demarcació ICAB".

En els àmbits territorials de Catalunya i de la "demarcació ICAB", s'han ingressat un menor nombre d'assumpes en aquest últim any respecte al exercici anterior, mentre que a nivell estatal s'han registrat poc més de 700 procediments de més respecte a l'any 2017. Veiem per tant, que aquest increment en la litigiositat que destacàvem com especialment significatiu a l'inici d'aquest capítol, no es deu al moviment dels procediments de família.

En el Gràfic 18 es recullen les dades de la tipologia més representativa dels procediments de família, referits als òrgans judicials de Catalunya. En aquesta gràfica, veiem com el tipus de procediment que més litigiositat causa, és el de divorci. L'any 2018, a Catalunya s'han registrat un total de 17.220 divorcis, dels quals 11.887 s'han tramitat de forma consensuada i 5.333 ho han estat de forma contenciosa. La tramitació d'un procediment de família (ja sigui un divorci, un guarda o una modificació de mesures) de forma consensuada, té múltiples avantatges respecte a fer-ho de forma contenciosa. Per als justiciables, suposa l'oportunitat de regular els efectes i les mesures d'una forma més completa i satisfactòria, ja que aquests sempre tindran més dades que qualsevol tercer (el Jutge o Magistrat) que pugui decidir per ells. A més, es redueixen notablement els costos del procediment, tant des del punt de vista material com temporal. Per a l'Administració de Justícia, suposa una reducció de la càrrega de treball, ja que el gran pes en la tramitació d'un procediment consensuat l'assumeixen les parts a través dels seus professionals, sent que la funció jurisdiccional del Tribunal es circumscriu al control i revisió de que el s'ha acordat pels litigants no resulti perjudicial per als menors o incapaçs implicats.

Quant als procediments de separació, veiem com el volum dels mateixos es redueix de forma progressiva a mesura que es van succeint els anys. Així, l'any 2018 s'anoten un total de 751 separacions, de les quals 583 es tramiten de forma consensuada i 168 de forma contenciosa. Xifres que estan notablement per sota de les referides als procediments de divorci, segons hem pogut veure. La causa explicativa d'aquest fenomen, la trobem en la *Llei 15/2005, de 8 de juliol, per la qual es modifiquen el Codi Civil i la Llei d'enjudiciament civil en matèria de separació i divorci*. Aquesta norma, coneguda com la llei del "divorci exprés", va fer que ja no fos necessari tramitar un procediment de separació de forma prèvia al divorci, sent actualment l'únic requisit per poder-lo instar, que hagin transcorregut més de 3 mesos des que es va celebrar el matrimoni. Això explica també, que la tendència dels procediments de separació disminueixi a mesura que es van succeint els anys.

En el Gràfic 18, veiem com en l'últim any s'han reduït totes les categories de procediments recollides com a més representatives, respecte a l'any 2017. L'única excepció la trobem en els procediments de modificació de mesures, sent que en l'any 2018 s'han registrat 20 assumptes més respecte a l'exercici anterior. Així, els divorcis s'han reduït en un 4% i les separacions en un 9%, mentre que els procediments de modificació de mesures s'han incrementat en un 0,3%.

Finalment, pel que fa a la tipologia dels procediments de família es refereix, destacar el progressiu increment dels relatius a la modificació de mesures, anotant-se en l'any 2018 un total de 6.707 assumptes. Les relacions de família tenen un caràcter dinàmic. Per això, la llei preveu que quan es produeix una variació substancial de les circumstàncies que van ser tingudes en compte a l'hora

d'adoptar una determinada mesura, l'autoritat judicial pugui acordar la modificació de la mateixa. La crisi econòmica i la inestabilitat laboral dels darrers anys, ha motivat la revisió d'un volum important de mesures definitives adoptades en el seu dia en el marc d'un procés de família, per tal d'adaptar la situació dels integrants de la família a les circumstàncies actuals, preservant així l'interès de la unitat familiar. Si bé no totes les mesures a revisar tenen un contingut econòmic (com ho pot ser la revisió d'un règim de visites o un sistema de guarda), la major part d'aquests procediments han estat motivats per aquest tipus de motius.

Pel que fa a les dades referides als procediments de modificació de mesures, a diferència dels processos de divorci o de separació, no s'ha fet distinció entre els tramitats de forma consensuada i els de forma contenciosa. Això no obstant, advertir que la llei preveu també la possibilitat de tramitar un procediment de modificació de mesures, de mutu acord entre les parts, sempre subjecte a la revisió del ministeri fiscal i al control judicial, per tal d'assegurar que aquest acord no suposa cap perjudici per al menor.

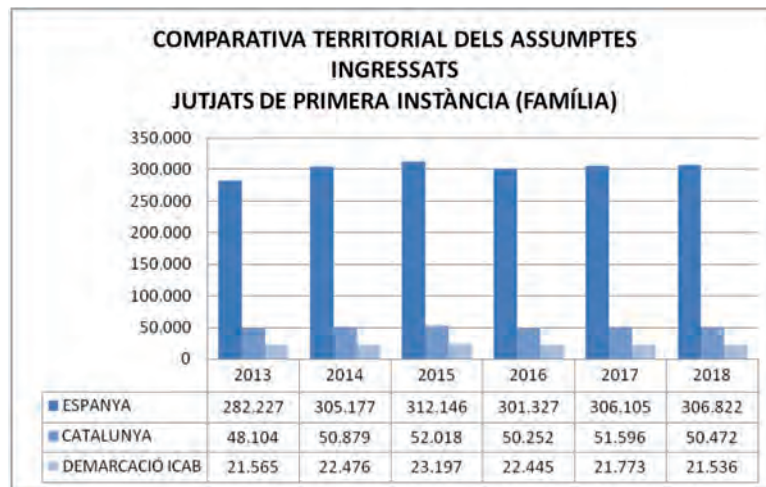
Precisament, la potenciació de la resolució dels conflictes d'una manera consensuada entre les parts, resulta especialment significativa en els assumptes que versen sobre el Dret de família. No obstant això, en el Gràfic 19 veiem com la tendència dels processos que es deriven a Mediació, si bé durant els primers anys de la sèrie es mostra a l'alça, durant els últims exercicis ha registrat un descens progressiu a mesura que es van succeint els anys. En efecte, l'any 2018 s'han derivat a mediació un total de 519 procediments, un 24% menys respecte a l'exercici anterior. D'aquests, tan sols s'han tancat amb avinença un total de 20.

La mediació es configura com una mesura alternativa o complementària en la resolució de conflictes. En l'àmbit del Dret de Família té especial importància, tenint en compte les característiques pròpies de les qüestions que en aquest tipus de procediments es dirimeixen. Es tracta d'una institució, que a poc a poc es va implementant en nombrosos àmbits del Dret. En aquest sentit, el jutge juga un paper fonamental com a impulsor del servei, donant a conèixer a les parts l'existència d'aquest mecanisme.

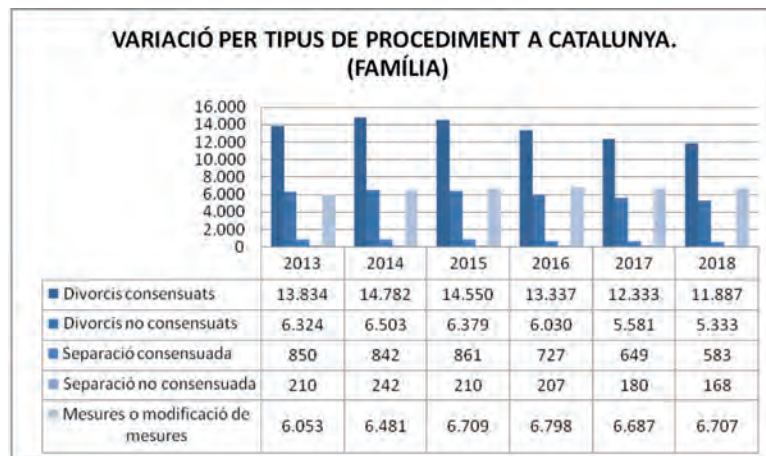
D'aquí que una de les reivindicacions que es fa en el document elaborat per l'ICAB "15 propostes per a una Justícia digna" amb motiu de les últimes eleccions generals celebrades al nostre país, sigui la de potenciar aquest mecanisme, per superar l'anomenada "paradoxa de la mediació a Europa". En efecte, la mediació revela nombrosos avantatges, però sembla que no fa justícia el poc ús que es fa d'aquest mecanisme per part de les institucions i els justiciables.

L'any 2018 s'han resolt un total de 305.066 assumptes relatius al dret de família, dels quals 50.324 han estat tramitats per òrgans judicials que se situen en l'àmbit territorial de Catalunya, dels quals al seu torn 21.516 han estat coneguts en el marc de la "demarcació ICAB". Respecte a l'exercici anterior, amb prou feines es registren variacions significatives, tal com es pot observar en el Gràfic 21, on es pot apreciar fins i tot una certa estabilitat pel que fa als volums que s'han manejat al llarg dels últims anys.

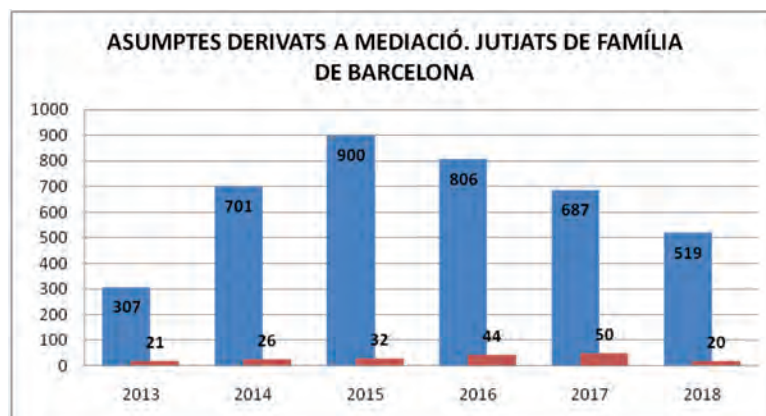
Finalment, **resten per finalitzar en concloure l'any 2018 un total de 136.813 assumptes**, fet que suposa una regressió de l'1% respecte a l'exercici anterior (Gràfic 22). A Catalunya, es tanca l'any amb un total de 22.506 assumptes pendents, dels quals 8.275 estan sent tramitats en l'àmbit de la "demarcació ICAB".

Gràfic 17. Comparativa territorial dels assumptes ingressats. Jutjats de Primera Instància (família).

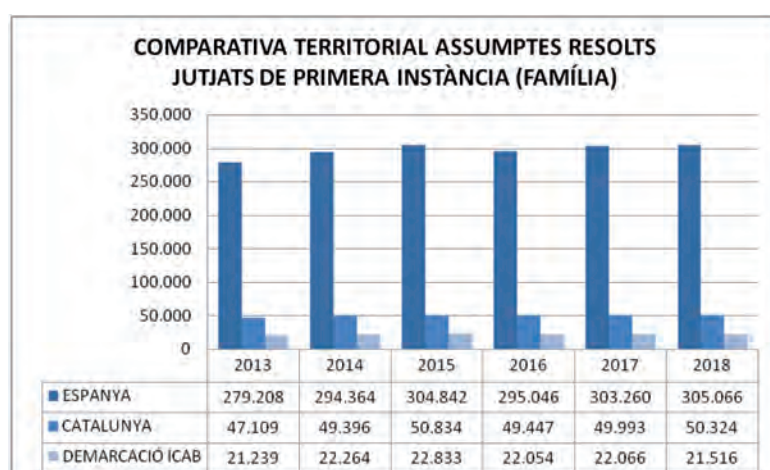
Gràfic 18. Variació per tipus de procediments en Catalunya (família).

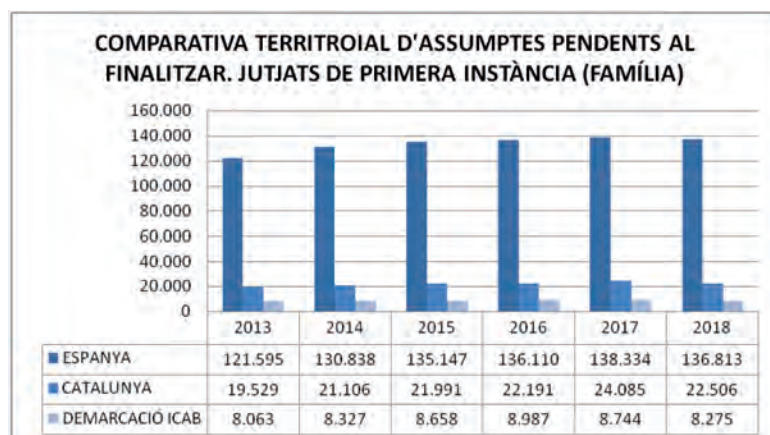
Gràfic 19. Assumptes derivats a Mediació per part dels Jutjats de Família de Barcelona.

DISTRIBUCIÓ D'ASSUMPTESS DERIVATS A MEDIACIÓ. JUTJAS DE FAMÍLIA DE BCN. ANY 2018			
JUTJAT	DERIVATS	FINALITZATS AMB AVINENÇA	FINALITZATS SENSE AVINENÇA
J.FAMÍLIA N° 14 DE BARCELONA	1	0	0
J.FAMÍLIA N° 15 DE BARCELONA	47	2	13
J.FAMÍLIA N° 16 DE BARCELONA	145	2	10
J.FAMÍLIA N° 17 DE BARCELONA	65	6	9
J.FAMÍLIA N° 18 DE BARCELONA	88	5	12
J.FAMÍLIA N° 19 DE BARCELONA	104	1	13
J.FAMÍLIA N° 45 DE BARCELONA	5	0	5
J.FAMÍLIA N° 51 DE BARCELONA	64	4	3
TOTAL	519	20	65

Taula 20. Distribució d'assumpes derivats a Mediació pels Jutjats de Família de Barcelona. Any 2018.

Gràfic 21. Comparativa territorial dels assumpes resolts. Jutjats de Primera Instància (família).

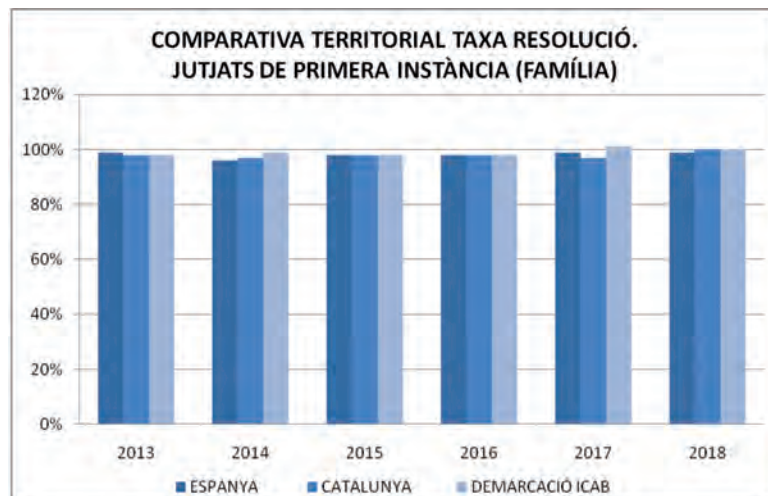
Gràfic 22. Comparativa territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Jutjats de Primera Instància (família).

Principals indicadors judicials

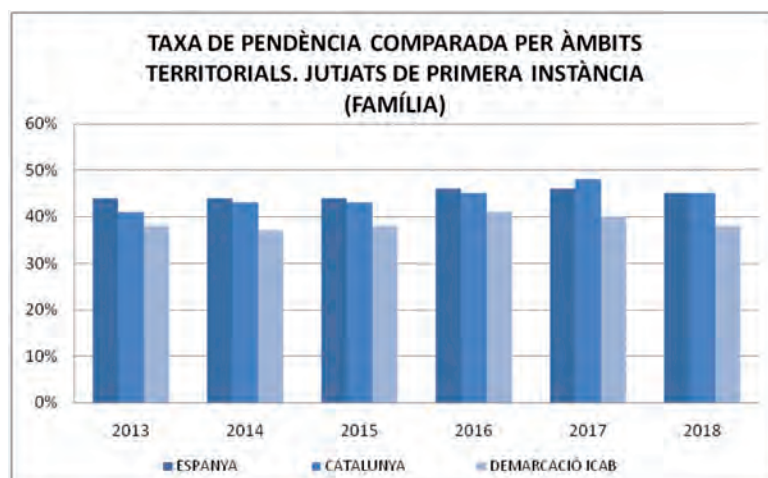
Pel que fa a l'evolució dels principals indicadors judicials, referits als assumptes relatius al Dret de família resolts pels Jutjats de Primera Instància, en el període comprès entre els anys 2013 i 2018, veiem com va lligada al comportament del moviment dels assumptes abans comentat.

No es registren grans variacions al llarg de la sèrie temporal analitzada, ja que la tendència dels principals indicadors judicials discorre amb petites oscil·lacions a mesura que es van succeint els anys. Pel que fa a la taxa de resolució, en el Gràfic 23 veiem com es produeix una lleugera regressió de les ràtios obtingudes en la "demarcació ICAB", mentre que en l'àmbit de Catalunya la mateixa augmenta sensiblement respecte a l'exercici anterior.

En el mateix sentit hem de pronunciar-nos sobre les taxes de pendència i de congestió, el detall de les quals es recull en les gràfiques que es mostren a continuació. En aquest sentit, es confirma el que s'ha dit anteriorment en el fet que s'aprecia certa estabilitat pel que fa al desenvolupament de l'activitat judicial d'aquests òrgans. Destaca no obstant això, la diferència existent pel que fa als nivells de congestió que es registren en l'àmbit de Catalunya, que es troben notablement per sobre dels que s'anoten a nivell estatal i local, reflectint una acumulació que creix de forma progressiva a mesura que es van succeint els anys. En efecte, l'any 2018 veiem com els nivells de congestió de l'esmentat territori han estat del 148%, mentre que els d'Espanya i els de la "demarcació ICAB" s'han situat en un 146 i 141%, respectivament.

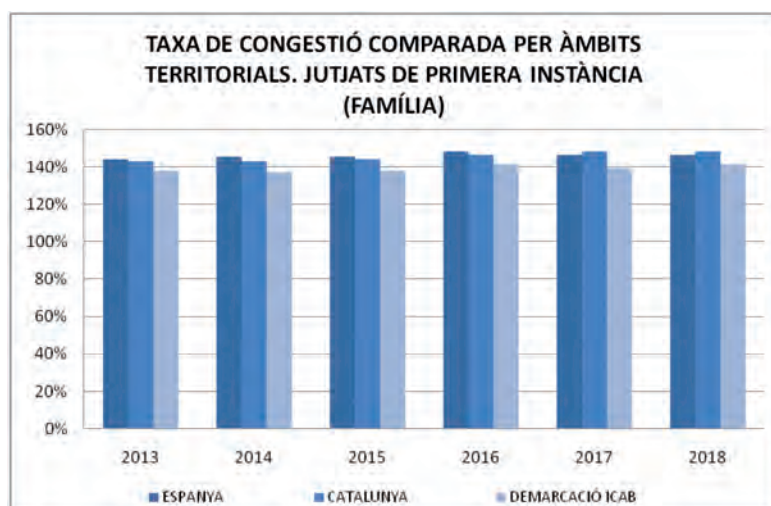

Gràfic 23. Taxa de resolució comparada per àmbits territorials. Jutjats de Primera Instància (família).

Gràfic 24. Taxa de pendència comparada per àmbits territorials. Jutjats de Primera Instància (família).

Gràfic 25. Taxa de congestió comparada per àmbits territorials. Jutjats de Primera Instància (família).

LA LUPA. JUTJATS DE PRIMERA INSTÀNCIA (ASSUMPTES DE FAMÍLIA). DEMARCACIÓ ICAB			
JUTJAT	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA CONGESTIÓ	TAXA PENDÈNCIA
J1II N° 1 ARENYS DE MAR	109%	42%	142%
J1II N° 2 ARENYS DE MAR	88%	60%	160%
J1II N° 3 ARENYS DE MAR	89%	47%	147%
J1II N° 4 ARENYS DE MAR	104%	68%	168%
J1II N° 5 ARENYS DE MAR	95%	59%	166%
J1II N° 6 ARENYS DE MAR	82%	74%	174%
J1II N° 7 ARENYS DE MAR	86%	48%	148%
J1II N° 1 IGUALADA	94%	65%	165%
J1II N° 2 IGUALADA	108%	46%	146%
J1II N° 3 IGUALADA	129%	23%	123%
J1II N° 4 IGUALADA	105%	31%	131%
J1II N° 5 IGUALADA	116%	50%	150%
J1II N° 1 BERGA	104%	53%	153%
J1II N° 2 BERGA	116%	20%	120%
J1II N° 1 VILAFRANCA DEL Penedès	104%	72%	173%
J1II N° 2 VILAFRANCA DEL Penedès	108%	33%	133%
J1II N° 3 VILAFRANCA DEL Penedès	70%	118%	292%
J1II N° 4 VILAFRANCA DEL Penedès	86%	70%	170%
J1II N° 5 VILAFRANCA DEL Penedès	94%	97%	197%
J1I N° 7 BADALONA	116%	26%	160%
J1I N° 8 BADALONA	85%	82%	117%
J1I N° 14 BARCELONA	98%	42%	142%
J1I N° 15 BARCELONA	97%	38%	136%

J1I N° 16 BARCELONA	106%	28%	128%
J1I N° 17 BARCELONA	100%	48%	147%
J1I N° 18 BARCELONA	111%	30%	134%
J1I N° 19 BARCELONA	112%	29%	129%
J1I N° 45 BARCELONA	98%	37%	144%
J1I N° 51 BARCELONA	107%	37%	138%
J1II N° 1 SANT BOI DE LLOBREGAT	109%	28%	122%
J1II N° 2 SANT BOI DE LLOBREGAT	99%	31%	131%
J1II N° 3 SANT BOI DE LLOBREGAT	106%	38%	138%
J1II N° 4 SANT BOI DE LLOBREGAT	93%	47%	147%
J1II N° 5 SANT BOI DE LLOBREGAT	105%	34%	134%
J1II N° 6 SANT BOI DE LLOBREGAT	94%	38%	138%
J1II N° 1 VILANOVA I LA GELTRÚ	88%	88%	188%
J1II N° 2 VILANOVA I LA GELTRÚ	70%	115%	215%
J1II N° 3 VILANOVA I LA GELTRÚ	97%	35%	135%
J1II N° 4 VILANOVA I LA GELTRÚ	105%	61%	161%
J1II N° 5 VILANOVA I LA GELTRÚ	98%	68%	196%
J1II N° 6 VILANOVA I LA GELTRÚ	72%	119%	248%
J1II N° 7 VILANOVA I LA GELTRÚ	111%	33%	132%
J1II N° 8 VILANOVA I LA GELTRÚ	75%	69%	169%
J1II N° 9 VILANOVA I LA GELTRÚ	72%	75%	175%
J1I N° 1 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	90%	68%	168%
J1I N° 2 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	94%	56%	156%
J1I N° 3 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	75%	67%	229%
J1I N° 4 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	89%	68%	168%
J1I N° 5 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	107%	53%	153%
J1I N° 6 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	89%	71%	171%
J1I N° 7 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	96%	53%	153%
J1II N° 1 SANTA COLOMA DE GRAMENET	108%	74%	174%
J1II N° 2 SANTA COLOMA DE GRAMENET	118%	27%	127%
J1II N° 3 SANTA COLOMA DE GRAMENET	92%	62%	162%
J1II N° 4 SANTA COLOMA DE GRAMENET	76%	102%	202%
J1II N° 5 SANTA COLOMA DE GRAMENET	105%	41%	141%
J1II N° 6 SANTA COLOMA DE GRAMENET	91%	68%	168%
J1II N° 1 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	99%	53%	170%
J1II N° 2 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	86%	52%	152%
J1II N° 3 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	98%	87%	187%
J1II N° 4 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	104%	35%	135%
J1II N° 1 GAVÀ	102%	49%	149%
J1II N° 2 GAVÀ	98%	39%	139%

J1II N° 3 GAVÀ	111%	27%	125%
J1II N° 4 GAVÀ	115%	19%	117%
J1II N° 5 GAVÀ	110%	30%	130%
J1II N° 6 GAVÀ	106%	26%	126%
J1II N° 7 GAVÀ	120%	30%	130%
J1II N° 8 GAVÀ	104%	22%	122%
J1II N° 9 GAVÀ	96%	48%	148%
J1II N° 1 EL PRAT DE LLOBREGAT	91%	50%	150%
J1II N° 2 EL PRAT DE LLOBREGAT	84%	58%	158%
J1II N° 3 EL PRAT DE LLOBREGAT	102%	35%	135%
J1II N° 4 EL PRAT DE LLOBREGAT	109%	37%	144%
J1II N° 5 EL PRAT DE LLOBREGAT	127%	28%	128%

Taula 26. La Lupa. Jutjats de Família.

3.2 Jutjats d'Estat Civil i Incapacitats

L'art. 98 LOPJ disposa que *el Consell General del Poder Judicial podrà acordar, previ informe de les sales de govern, que en aquelles circumscripcions on hi hagi més d'un jutjat de la mateixa classe, un o diversos d'ells assumeixin amb caràcter exclusiu, el coneixement de determinades classes d'assumptes*. En virtut d'aquesta norma, a la ciutat de Barcelona hi ha tres òrgans (JPI N° 40, el JPI N° 58 i JPI N° 59) que tenen atribuït el coneixement en exclusiva dels assumptes en matèria de Capacitat i Estat Civil de les persones, incloent també els procediments sobre Internaments i Institucions Tutelars.

En el Gràfic 27 podem veure quina ha estat l'evolució de l'activitat judicial dels esmentats òrgans, al llarg del període comprès entre els anys 2013 i 2018. Pel que fa al volum d'assumptes ingressats, veiem com aquest ha augmentat de forma progressiva a mesura que s'han anat succeint els anys, amb una lleugera excepció registrada l'any 2014. Durant els últims anys, veiem com s'ha produït un increment notable en el volum d'assumptes ingressats, sent especialment significatiu en l'any 2017 en el qual es van anotar 9.048 assumptes. **L'any 2018 els JPI de la ciutat de Barcelona especialitzats en procediments d'estat civil i incapacitats registren un total de 5.890 assumptes, un 35% menys respecte a l'any 2017.**

L'any 2018, s'han resolt un total de 7.222 assumptes, un 19% més respecte l'any anterior. Amb això, s'ha aconseguit reduir el volum dels assumptes pendents en finalitzar en un 38% respecte a l'exercici anterior. En l'efecte, **l'any 2018 el nombre d'assumptes pendents en finalitzar es redueix fins als 2.523 assumptes.** La tramitació dels procediments dels que coneixen aquests Jutjats, supera amb escreix els mòduls previstos pel CGPJ, com volums recomanables de treball. Tenint en compte la naturalesa intrínseca d'aquest tipus de procediments i que la protecció de l'incapaç mereix un especial interès per part del sistema judicial, és una dada que ha d'alarmar als responsables polítics de torn. En efecte, no hem d'oblidar que una de les tasques fonamentals del Jutge o Magistrat en aquest tipus de procediments, és la de dur a terme un control i un seguiment de les mesures adoptades en un determinat procediment en garantia de la protecció de l'incapaç.

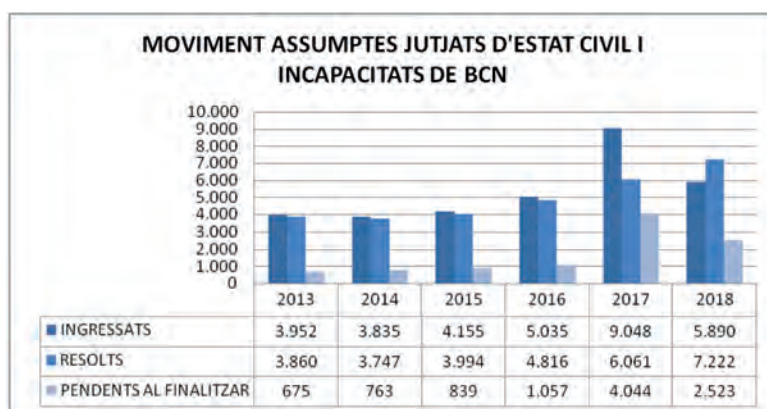
Pel que fa al desenvolupament dels principals indicadors judicials aplicats sobre l'activitat dels Jutjats d'Estat Civil i Incapacitats, en el Gràfic 28 es recullen les dades al respecte referides al període

comprès entre els anys 2013 i 2018. En aquest, veiem com es confirma que ja s'ha apuntat en els paràgrafs anteriors. En efecte, la taxa de resolució experimenta una regressió progressiva a mesura que se succeeixen els anys, situant-se en l'any 2017 en un 67%, xifra que contrasta amb la registrada en l'últim any, en què de nou es torna a situar per sobre de la barrera del 100%. En concret, **la taxa de resolució registrada pels jutjats d'Estat Civil i Incapacitats l'any 2018 ha estat del 123%, un 83% més respecte a l'exercici anterior.**

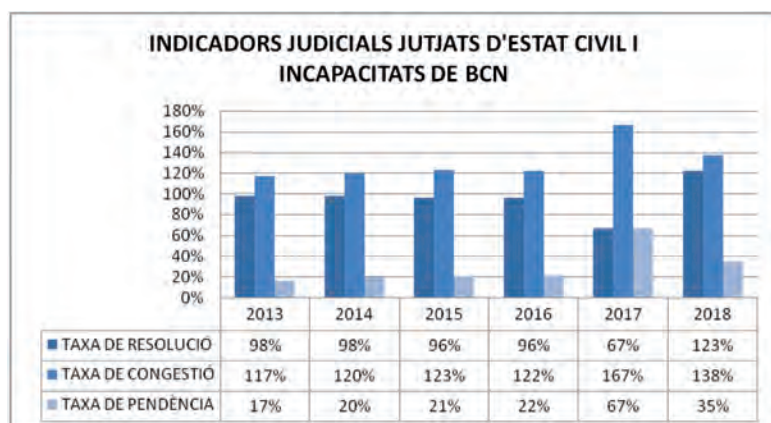
En el mateix sentit encara que des d'un altre punt de vista, s'han comportat les taxes de pendència i de congestió, que experimenten un increment progressiu a mesura que es van succeint els anys, amb una ressenyable millora en l'any 2018. En efecte, en aquest últim any, la taxa de pendència es redueix fins a un 35%, situant-se la de congestió en un 138%, xifres ostensiblement millors que les anotades en l'any 2017.

El RD 902/2017, de 13 d'octubre, de creació de noranta-tres jutjats i places judicials va aprovar, d'acord amb el que preveu la Llei 38/1988, de 28 de desembre, la modificació i ampliació de la planta judicial. En virtut de la citada norma, el 02 de juliol de 2018 entra en funcionament el Jutjat de Primera Instància N° 59 de Barcelona. La implantació d'un nou jutjat durant l'any 2018, unit al descens de la càrrega de treball d'aquest últim any en termes de litigiositat, s'ha traduït en una millora dels principals indicadors judicials. En aquest punt, hem de destacar la jurisprudència dictada per l'Audiència Provincial de Barcelona, i el criteri establert sobre la correcta interpretació que s'ha de fer de l'obligació de comunicar la guarda prevista en l'art. 225.2 CCCat. En efecte, no sempre que hi ha un ingrés d'una persona gran en un centre residencial, cal demanar l'autorització del jutge per a la continuïtat d'aquest. Especialment quan aquest consentiment ja ha estat prestat de forma prèvia per la mateixa persona mitjançant el pertinent contracte d'assistència, o quan hi ha una persona (normalment un familiar) que actua com a guardador de fet en interès del presumpte incapaç, vetllant perquè aquest rebí una correcta assistència socio sanitària.

No obstant això, si bé s'ha notat una millora respecte a l'exercici anterior segons hem pogut veure de l'anàlisi de les gràfiques, a la "Memòria del Jutjat Degà de Barcelona per a l'any 2018" s'assenyala la necessitat d'ampliar la planta en 2 jutjats més, per tal d'atendre adequadament la litigiositat que dimana de la tipologia d'assumptes de la qual s'ocupen aquests òrgans.

Gràfic 27. Moviments dels assumptes judicials en els Jutjats d'Estat Civil i Incapacitats de BCN.

Gràfic 28. Indicadors judicials en els Jutjats d'Estat Civil i Incapacitats de BCN.

3.3 Dades sobre nens tutelats: especial referència als MENAS

Situació i contextualització de la problemàtica

La Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, (en endavant, la LDOIA) té per objecte la promoció del benestar personal i social dels infants i els adolescents, així com articular les actuacions de prevenció, atenció, protecció i participació dirigides als mateixos, per tal de garantir l'exercici dels seus drets, l'assumpció de les seves responsabilitats i l'assoliment del seu desenvolupament integral. L'esmentada llei suposa el desenvolupament normatiu de l'art. 17 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, que recull el dret de tota persona menor d'edat, a rebre l'atenció integral necessària per al desenvolupament de la seva personalitat i benestar.

L'art. 98 LDOIA, estableix que *l'Administració de la Generalitat exerceix la protecció sobre els infants i els adolescents mitjançant el departament que té atribuïda aquesta competència, que és la Direcció General d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència (en endavant, la DGAIA).*

La DGAIA és l'organisme que promou el benestar de la infància i l'adolescència en alt risc de marginació social, amb l'objectiu de contribuir al seu desenvolupament personal, segons es recull en la pàgina web institucional de la Generalitat. En el desenvolupament de l'activitat protectora de l'Administració sobre un menor, es distingeixen dues situacions en les que aquest es pot trobar:

- Situació de risc: en l'art. 102 LDOIA s'estableix una definició legal d'aquest concepte en el següent sentit. *S'entén per situació de risc, la situació en què el desenvolupament i el benestar del infant o l'adolescent es veuen limitats o perjudicats per qualsevol circumstància personal, social o familiar, sempre que per a la protecció efectiva del infant o l'adolescent no sigui necessària la separació del nucli familiar.* El mateix precepte recull un llistat de les situacions que es consideren de risc per al menor, com per exemple:
  - o La falta, voluntària o no, d'atenció física o psíquica del infant o l'adolescent per part dels progenitors, o pels titulars de la tutela o de la guarda, que comporti un perjudici greu per a la salut física o emocional d'aquell.
  - o La utilització del càstig físic o emocional sobre el menor que, sense constituir un episodi greu o un patró crònic de violència, perjudiqui el seu desenvolupament.
  - o Les mancances que, per no poder ser adequadament compensades en l'àmbit familiar, ni impulsades des d'aquest mateix àmbit per al seu tractament mitjançant els serveis i recursos normalitzats, puguin produir la marginació, la inadaptació o el desemparament del menor.

- o La manca d'escolarització en edat obligatòria, l'absentisme i l'abandonament escolar.
- o El conflicte obert i crònic entre els progenitors, separats o no, quan anteposen les seves necessitats a les del menor.
- o La incapacitat o la impossibilitat dels progenitors o titulars de la tutela o la guarda, de controlar la conducta del menor que provoqui un perill evident de causar un dany o perjudici a si mateix o a terceres persones.
- o Les pràctiques discriminatòries, per part dels progenitors o titulars de la tutela o la guarda, contra les nenes i les joves, que comportin un perjudici per al seu benestar i la seva salut mental i física, incloent-hi el risc de patir l'ablació genital femenina i la violència exercida contra elles.
- o Qualsevol altra circumstància que, en cas de persistir, pugui evolucionar i derivar en el desemparament del menor.

Detectar una situació de risc implica la col·laboració de tots els ciutadans, especialment d'aquells que per la seva feina estiguin en contacte amb menors, com els professionals de la salut, dels serveis socials i del sector educatiu. Rebuda una notícia per part dels Serveis socials bàsics i els Serveis socials especialitzats en atenció a la infància, d'una situació que la llei defineixi com de risc, s'obrirà un expedient del menor, que serà únic i individualitzat, a través del qual es durà a terme el seguiment i la investigació pertinent del mateix.

- Situació de desemparament: L'art. 105 LDOIA estableix que *es consideren desemparrats els infants o els adolescents que es troben en una situació de fet en què els manquen els elements bàsics per al desenvolupament integral de la seva personalitat, sempre que per a la seva protecció efectiva calgui aplicar una mesura que impliqui la separació del nucli familiar*. La llei conté un llistat obert amb exemples de situacions en què es considera que un menor està en desemparament, com ara:
  - o L'abandonament.
  - o Els maltractaments físics o psíquics, els abusos sexuals, l'explotació o altres situacions de naturalesa anàloga, per les persones a les quals els correspon l'exercici de la guarda, o portats a terme amb el coneixement i connivència d'aquestes.
  - o Els perjudicis greus al nadó causats per maltractament prenatal. S'entén per maltractament prenatal la manca de cura del propi cos, conscient o inconscient, la ingestió de drogues durant el procés de gestació, així com el produït indirectament al nadó per part de la persona que maltracta la dona durant l'embaràs.
  - o La desatenció física, psíquica o emocional greu o cronificada.

En el moment en què es té coneixement que un menor pot trobar-se en aquesta situació, la DGAIA ha d'incoar l'expedient de desemparament. La declaració de desemparament té com a principal efecte la retirada cautelar de la pàtria potestat als progenitors, assumint l'Administració pública la tutela del menor.

Una vegada que la DGAIA assumeix la tutela d'un nen o adolescent en situació de desemparament, s'ha de proporcionar al mateix un recurs alternatiu a la família, que de forma temporal o previsiblement indefinida, ha exercit de manera inadequada les funcions parentals, no assegurant al menor el seu desenvolupament en un entorn adequat. En el cas de Catalunya, l'art. 120 LDOIA estableix la tipologia de les mesures que es poden adoptar com a recurs alternatiu a la família, relacionant-les de la següent manera:

- L'acolliment familiar simple per una persona o una família que pugui suplir, temporalment, el nucli familiar natural del infant o adolescent.

- L'acolliment familiar permanent.
- L'acolliment familiar en unitat convivencial d'acció educativa, pensat fonamentalment per a menors amb diversitat funcional, grups de germans i altres amb dificultats o necessitats educatives especials.
- L'acolliment en un centre públic o concertat.
- L'acolliment pre-adoptiu.
- Les mesures de transició a la vida adulta i a l'autonomia personal.
- Qualsevol altra mesura de tipus assistencial, educatiu o terapèutic aconsellable, d'acord amb les circumstàncies del menor.

El recurs més apropiat alternatiu a la unitat familiar formada pel menor desemparat i els seus progenitors, és l'acolliment familiar. Tal com estableix el precepte abans esmentat, aquest té *preferència respecte de les mesures que comportin l'internament del menor o la menor, en un centre públic o concertat*. L'acolliment familiar pot ser simple, si es preveu que el desemparament serà transitori (6 mesos si es tracta d'un acolliment "d'urgència i diagnòstic", i 2 anys com a màxim si es tracta d'un "curta durada"), o es pot constituir de manera permanent si s'intueix de manera raonable que el desemparament del menor serà definitiu.

Les dues grans formes de dur a terme aquest acolliment familiar són, d'una banda, les realitzades en el si de la "família extensa" i, d'altra banda, a través d'una "família aliena". A la primera, es tracta que familiars diferents als progenitors, com els avis o els oncles, s'ocupin de la cura del menor o la menor. En la segona, es tracta que la guarda sigui assumida per una família amb la qual el menor no comparteix cap vincle de parentiu. Dins de les famílies d'acollida alienes, és a dir, sense vincles de parentiu amb el menor desemparat, podem diferenciar dos grans tipus. D'una banda, les anomenades "voluntàries", que són aquelles que, com el seu propi nom indica, no reben remuneració econòmica en contraprestació a la tasca desenvolupada. Tan sols reben una prestació en concepte de manutenció per al menor. D'altra banda, hi ha un tipus de famílies d'acollida professionalitzades, que es caracteritzen per a rebre un estipendi per la feina exercida envers el menor desemparat i per tenir una formació específica. No obstant això a Espanya, a diferència d'altres països, aquesta última modalitat de famílies acollidores, té una escassa presència.

Previ a l'assignació del recurs alternatiu, la DGAIA fa un estudi de la situació personal i familiar del menor, i valora les necessitats pròpies d'aquest. Després d'assignar a l'infant el recurs d'acolliment familiar, la DGAIA ha d'assegurar que l'Institut Català de l'Acolliment i l'Adopció (en endavant ICAA), té cura degudament del menor que posa al seu càrrec. En efecte, és la DGAIA qui manté la tutela del menor, i autoritza a l'ICAA a delegar la seva guarda en una família d'acollida. Aquesta tasca es porta a terme mitjançant les entitats que l'ICAA disposi, així com les coordinadores establertes entre els diferents equips que intervenen en el seguiment.

Especial referència als MENAS

El Reial Decret 557/2011, de 20 d'abril pel qual s'aprova el Reglament de la Llei Orgànica 4/2000, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya, estableix en el seu art. 189 la definició de "MENA" en el següent sentit: *El que preveu el present capítol és aplicable a l'estranger menor de divuit anys que arribi a territori espanyol sense venir acompanyat d'un adult responsable, ja sigui legalment o d'acord amb el costum, apreciant risc de desprotecció del menor, mentre tal adult responsable no s'hagi fet càrrec efectivament del menor, així com a qualsevol menor estranger que un cop a Espanya es trobi en aquella situació*. En efecte, quan parlem de MENAS ens referim als menors estrangers no acompanyats de cap adult, circumstància que els situa automàticament en situació de desemparament per abandonament, havent de quedar per tant sota la tutela de les institucions de protecció de les CCAA.

Es tracta de nens i joves, majoritàriament homes, que arriben a Espanya principalment en pasteres o altres embarcacions similars, o per carretera amagats en vehicles de motor, fugint dels seus països d'origen per diversos motius: pobresa, guerres, catàstrofes naturals, víctimes de tràfic d'éssers humans, desarrelament i violència en l'àmbit familiar, etc.

A la "Memòria de la Fiscalia General de l'Estat per a l'any 2018" es fa referència a aquest fenomen, alertant d'un imprevist augment del mateix. En el referit document es distingeix entre els menors estrangers "no acompanyats" i els "acompanyats". No obstant, en el cas que hi hagi dubtes sobre la filiació d'aquests menors, el Protocol Marc permet la realització de proves biològiques per tal d'acreditar aquella de manera fefaent. Si bé es va dubtar de la legalitat de la realització de proves d'ADN d'acord amb el que disposa l'esmentat Protocol, el Tribunal Suprem va dictaminar la validesa del mateix atenent a l'interès superior del menor. En efecte, si determina que la filiació sobre un menor no era realment la que en aparença es pretenia, el mateix hauria de quedar sotmès a les institucions de protecció competents. En el referit Informe de la Fiscalia, es ressenya que durant l'any 2017 el Cos Nacional de Policia va practicar un total de 379 proves d'ADN per determinar el vincle de filiació de menors que anaven acompanyats d'algun adult que manifestava ser parent dels mateixos, encara que sense proves fefaents d'això: 358 van resultar positives, 15 negatives i 6 estan pendents.

Una altra de les categories que es maneja en el citat informe de la Fiscalia, és la dels anomenats menors "en fuga", utilitzada per referir-se a aquells menors sobre els quals es té constància que en algun moment han estat sota la supervisió o tutela d'una institució pública, però que actualment es desconeix el seu parador. En efecte, una de les dificultats amb què es troben les institucions de protecció de les diferents CCAA, és l'abandó per part dels menors dels programes de formació/protecció, i fins i tot dels propis centres en què es trobaven adscrits.

L'art. 190 del *Reial Decret 557/2011, de 20 d'abril* estableix que localitzat un presumpte MENA per part dels Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat, *la minoria d'edat del qual sigui indubtable per raó de la seva documentació o de la seva aparença física, aquest serà posat a disposició dels serveis de protecció de menors competents, posant-se aquest fet en coneixement del Ministeri Fiscal.* En els casos en què hi hagi dubtes raonables sobre l'edat del mateix, el Ministeri Fiscal durà a terme diligències pre processals per a la determinació de l'edat. L'any 2017 es van incoar pel Ministeri Fiscal un total de 5.600 expedients per a la determinació de l'edat. Cal tenir en compte, que dins d'aquesta xifra, es consideren també aquelles peticions de revisió de decrets ja incoats. No obstant, si ens fixem en el detall numèric del Gràfic 31, veiem com el volum d'expedients s'incrementa de forma significativa respecte a l'exercici anterior, d'acord amb l'evolució del nombre de MENAS localitzats al nostre país al llarg dels darrers anys. La determinació de l'edat d'aquestes persones és fonamental, ja que el resultat d'aquesta diligència determinarà el destí d'aquella entre un Centre d'Internament d'Estrangers o un Centre de Protecció tutelar per a menors.

Una altra de les circumstàncies que s'ha de tenir en compte a l'hora d'analitzar la problemàtica que gira al voltant dels MENAS, és la pluralitat d'institucions implicades, que exigeix la coordinació entre les mateixes des de la lleialtat institucional i en interès d'aquests menors. Així, tindrem com a institucions implicades a: Fiscalia de Menors, Direcció del CIE, Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat, Jutjats de Control de les Estadades als CIE, Col·legi d'Advocats, Jutjat Degà, Defensor del Poble, entre d'altres. A més de Govern estatal, autonòmics i Ajuntaments, a l'hora de determinar la ubicació i adequació d'instal·lacions, així com la correcta assignació de mitjans tant materials com humans per a l'atenció de les necessitats d'aquests menors. Quant als referits "Jutjats de Control", s'ha de tenir en compte el que disposa l'art. 62.6 de la *Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social*, que atribueix al jutge d'instrucció la competència per autoritzar i controlar l'estada dels estrangers en els CIE i en les sales d'Inadmissió de Fronteres. Tenint en compte la inexistència d'una normativa de desenvolupament específica, tot i el mandat contingut

a l'efecte en la DF 6ª de l'esmentada Llei Orgànica, s'ha desenvolupat un protocol per part del CGPJ. A Barcelona, els jutjats d'instrucció que assumeixen el control en virtut del citat protocol, són el N° 1 i el N° 30.

Identificat i determinada l'edat d'un menor no acompanyat, a més de posar-ho sota la tutela de la institució de protecció competent, serà inscrit en el Registre de menors estrangers no acompanyats. No obstant això, tot i l'existència d'aquest registre, no hem d'obviar la dificultat que hi ha a l'hora de saber amb exactitud, quants nens menors no acompanyats hi ha actualment a Espanya. El que sí que s'ha pogut constatar, és el significatiu augment dels mateixos. Sobre aquest particular, referim a continuació una sèrie de dades.

Anàlisi gràfica de la seva evolució anual

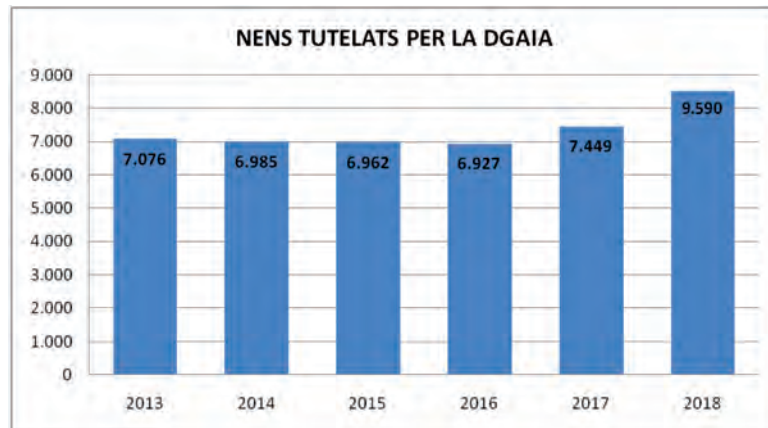
En el Gràfic 29 podem veure l'evolució anual dels nens que estan sota el paraigua tutelar de la DGAIA, en el període comprès entre els anys 2013 i 2018. Les dades han estat extretes, del "Informe sobre els drets del infant" elaborat per el "Síndic de Greuges" en la seva edició de novembre 2018. Durant els primers anys de la sèrie, veiem com el nombre de nens tutelats per la DGAIA es manté força estable, amb xifres properes als 7.000. No obstant això, i amb motiu del fenomen MENA a què abans s'ha fet referència, veiem com es produeix un increment significatiu en els dos últims exercicis, que s'evidencia de manera clara en la figura de la gràfica. L'any 2017, el nombre de menors que estan sota la protecció de la DGAIA és de 7.449, mentre que l'any 2018 s'incrementa fins als 9.590.

En el Gràfic 30, veiem com els menors estrangers no acompanyats atesos a Catalunya al llarg dels últims anys, ha crescut de forma alarmant. En efecte, l'any 2013 el nombre de MENAS atesos va ser de 431, mentre que en el 2018, la xifra se situa en 3.450. Es tracta d'un augment del 700% en poc més de 6 anys. Creixen de manera correlativa les diligències realitzades sota la supervisió de la Fiscalia de Menors per a la determinació de l'edat d'aquestes persones. En el Gràfic 31, s'han recollit dades del període comprès entre els anys 2015 i 2017, d'acord amb les dades publicades en la seva Memòria elaborada per a l'any 2018. En aquestes dades, s'inclou la revisió d'algunes diligències ja realitzades. No obstant això, la figura de la gràfica revela l'exponencial increment de les mateixes, d'acord amb el manifestat anteriorment. En efecte, l'any 2017 es registre un total de 5.600 expedients. En la gran majoria d'aquests, les analítiques han determinat la minoria d'edat del pacient, en concret un 57% segons es pot veure en el Gràfic 32.

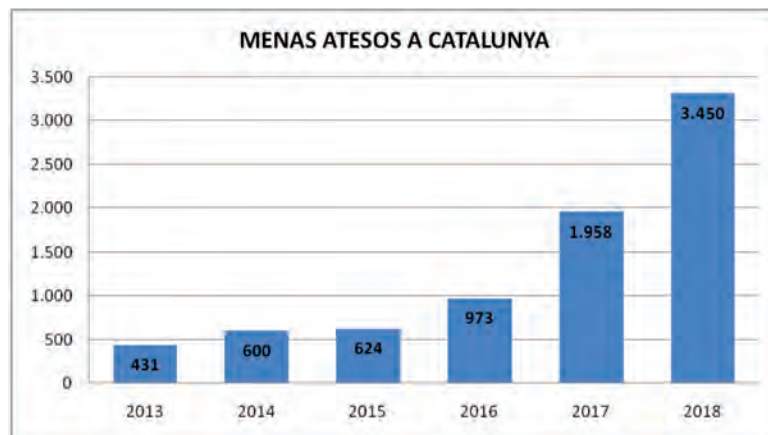
A la WEB institucional de la Generalitat es publiquen mensualment dades relatives al sistema de protecció a la infància a Catalunya. En aquest, s'inclouen amb més detall les mesures d'actuació que s'han dut a terme al voltant dels menors i adolescents sobre els quals s'ha iniciat un expedient informatiu (18.262 segons les dades publicades a desembre de 2018). Aquí, i pel seu interès, ens limitarem a reproduir algunes dades de caràcter més demoscòpic referents als MENAS, com ara la seva distribució per sexe, procedència geogràfica i grups d'edat. En els Gràfics 34 a 36 veiem com gairebé el 98% dels menors estrangers no acompanyats són menors, procedents en gairebé un 81% del Marroc, que majoritàriament tenen entre 16 i 17 anys.

Finalment, hem de ressaltar l'increïble augment de les designacions realitzades pel Servei de Defensa d'Ofici de l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona en matèria de MENAS, al llarg dels últims anys. Tal com es va posar de manifest en el Capítol introductori d'aquest informe, l'ICAB organitza el Torn d'Ofici sota el criteri de l'especialització i l'experiència dels Advocats i Advocades inscrites en el mateix. Un dels Torns específics és el dels anomenats MENAS, creat amb la finalitat de reunir a lletrats especialistes en la matèria per poder oferir una millor atenció a les persones interessades. Qüestió de summa importància, tenint en compte sobretot que aquests "interessats" són menors que es troben en una presumpta situació de desemparament. En els primers exercicis de la sèrie, veiem

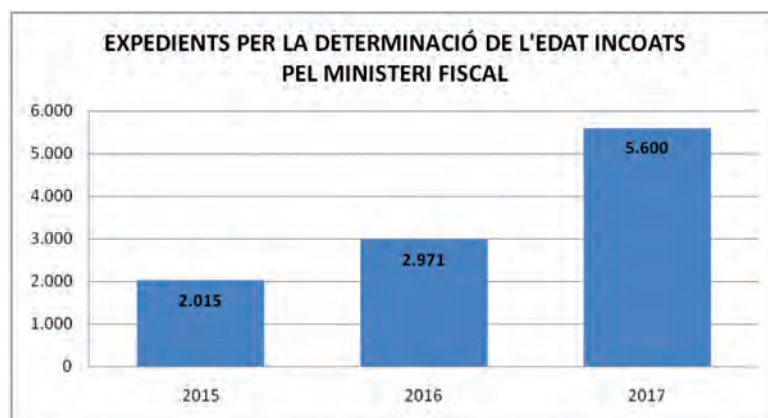
com el nombre de designes era relativament baix, d'unes 250 de mitjana. L'any 2016, es va registrar un augment significatiu, ja que es van produir 487 designes, superades amb escreix en els últims dos exercicis segons es pot veure en el detall numèric de la gràfica. En efecte, l'any 2017 es realitzen un total de 1.165 designes del torn especial de MENAS, mentre que en el 2018 la xifra se situa en 1.608, la més alta de la sèrie.

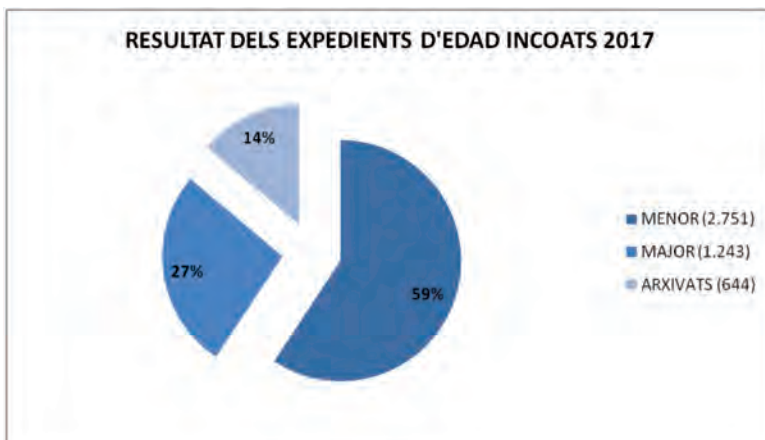
Gràfic 29. Nens tutelats per la DGAIA.

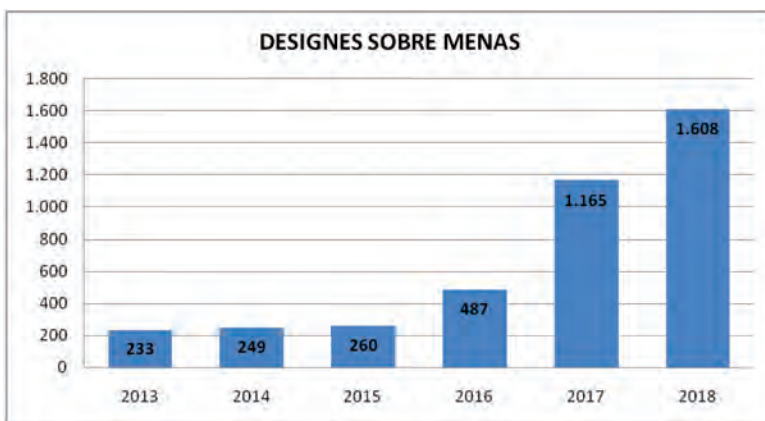
Gràfic 30. Menors estrangers no acompanyats atesos a Catalunya.

Gràfic 31. Expedients per a la determinació de l'edat incoats pel Ministeri Fiscal a nivell estatal.

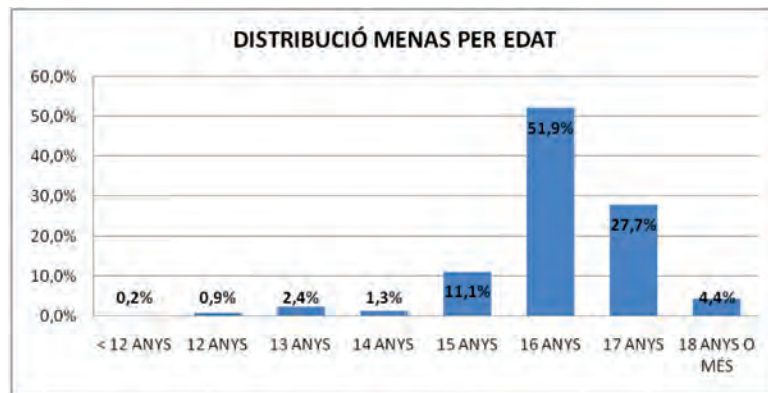
Gràfic 32. Resultat dels expedients d'edat incoats durant l'any 2017.

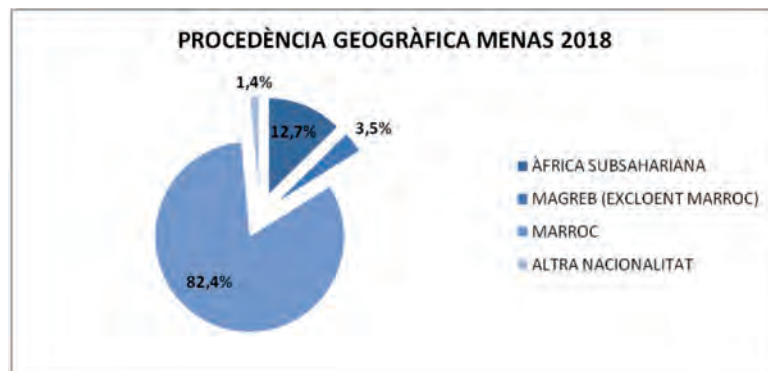
Gràfic 33. Designacions realitzades pel Servei de Defensa d'Ofici de l'ICAB en matèria de MENAS.

Gràfic 34. Distribució MENAS per sexes.

Gràfic 35. Distribució MENAS per grups d'edat.

Gràfic 36. Distribució MENAS segons procedència geogràfica.

3.4 Jutjats Mercantils

La posada en funcionament dels Jutjats Mercantils, suposa un avanç cap a l'especialització dins de l'àmbit jurisdiccional civil. La creació d'aquests òrgans és conseqüència del Pacte per la Justícia del 28 de maig de l'any 2001, i té lloc a través de la *Llei Orgànica 8/2003, de 9 de juliol, per a la Reforma Concursal*, per la qual es modifica la LOPJ de 1985, i de la profunda reforma de la institució del "concurso de creditors" operada amb la *Llei 22/2003, de 9 de juliol, Concursal*.

La creixent complexitat de l'activitat econòmica, comercial i industrial, en un context cada vegada més internacional, fa necessari l'existència d'un òrgan judicial amb coneixements específics i profunds sobre aquestes matèries, amb l'objecte d'obtenir una major qualitat i celeritat en la resolució dels "assumptes dels comerciants". A més, l'especialització judicial, tant en primera com en segona instància, ens permet assolir un major grau de coherència i unitat en la tasca interpretativa de les normes.

Actualment existeixen a Espanya 68 òrgans judicials especialitzats en matèria mercantil, dels quals 11 es troben a la ciutat de Barcelona. Recentment, en concret el 30 de juny passat de 2018, ha entrat en funcionament el Jutjat del Mercantil N° 11 de Barcelona, el que sens dubte ajudarà a absorbir l'increment de la litigiositat que es preveu durant els propers exercicis, arran de la entrada en vigor d'una sèrie de normes a les que succinctament es farà referència en els següents apartats.

Pel que fa a les matèries de les que s'ocupen aquests òrgans, en l'art. 86 ter. LOPJ s'estableix una enumeració de les mateixes, com per exemple, concurs de creditors, propietat intel·lectual, dret del transport i competència deslleial, entre d'altres.

Moviment d'assumpes

L'any 2018 s'ha registrat un total de 121.176 assumpes en els Jutjats Mercantils, el que suposa un increment del 46% respecte a l'exercici anterior (Gràfic 37). Es confirma per tant el canvi en la tendència respecte a l'any 2016, en què es va registrar una regressió del 41% en relació al 2015 en el qual es van ingressar un total de 117.112 assumpes mercantils. En anteriors edicions, ja vam dir que la tendència creixent del volum d'assumpes mercantils que es registra fins a l'any 2015, es deu fonamentalment a l'augment dels procediments concursals, els relatius al Dret del Transport, així com a la proliferació de demandes en matèria de condicions generals de la contractació, especialment per nul·litat de clàusules sòl i IRPH. En relació a aquestes últimes, hem de fer referència a la *Llei Orgànica 7/2015, de 21 de juliol, per la qual es modifica la Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial*, en la qual es preveu una sèrie de mesures de caràcter organitzatiu i estructural que tenen per objecte aconseguir una millor resposta per part de l'Administració de Justícia. Entre aquestes, se li dona una nova redacció a l'art. 86 ter, aclarint la dicotomia que existia pel que fa a la distribució competencial per al coneixement de les demandes en matèria de condicions generals de la contractació, entre els Jutjats de Primera Instància i els Jutjats Mercantils. L'actual redacció de l'esmentat precepte disposa que els Jutjats Mercantils coneixen de *les accions col·lectives previstes en la legislació relativa a condicions generals de la contractació i a la protecció de consumidors i usuaris*. En virtut de la citada reforma, les accions individuals que es plantegin a partir de la seva entrada en vigor (1 d'octubre de 2015), s'han d'instar davant els Jutjats de Primera Instància. Això ha provocat un descens de la litigiositat dels Jutjats Mercantils derivada dels assumpes que versin sobre aquesta matèria, reducció especialment significativa en l'any 2016, segons s'observa a la figura de la gràfica. No obstant això, el descens de la litigiositat de la qual s'ocupen els Jutjats Mercantils ha durat poc, sent que el nombre d'assumpes ingressats en aquest últim exercici ha estat el més alt dels últims anys.

Pel que fa al moviment dels assumpes a nivell territorial, veiem com en la "demarcació ICAB" s'ha registrat un creixement constant i progressiu, al llarg dels últims anys. A diferència del que passa a Espanya i a Catalunya, en la "demarcació ICAB" no es produeix regressió, ni tan sols en l'any 2016. En efecte, veiem com dels 12.054 assumpes mercantils que es registren en l'any 2015, vam passar a 12.338 expedients en el 2016, situant-se la xifra en 13.674 el 2017. Però és que si ens fixem en el detall numèric de la gràfica, veiem com l'any 2018 s'han ingressat un total de 30.303 assumpes davant els Jutjats del Mercantil que se situen la "demarcació ICAB". Es tracta d'un increment molt significatiu respecte a l'exercici anterior, ni més ni menys que del 122%.

A la Taula 38 es fa una relació de les principals matèries de què coneixen els Jutjats Mercantils de Barcelona, així com la seva evolució al llarg dels últims anys. En aquesta es revela l'increment d'algunes matèries pròpies d'aquesta disciplina, que expliquen l'augment de la litigiositat en la "demarcació ICAB" de manera progressiva al llarg dels últims anys. En concret l'any 2018 s'ha produït un augment de la següent tipologia de procediments:

- Propietat intel·lectual: 2.081 processos, el que representa un (sorprenent) increment del 365%.
- Dret de Transport: amb 12.905 assumpes ingressats, un 121% més respecte a l'any passat.
- Competència deslleial: amb 60 assumpes, un 71% més.

En aquesta Taula, també es revela el descens dels procediments relatius a les condicions generals de la contractació, d'acord amb la reforma que va entrar en vigor l'1 d'octubre de 2015 i a la qual abans s'ha fet referència. Com veiem, l'entrada en vigor de l'esmentada reforma ja va suposar un descens significatiu en el mateix any, evidenciant el seu impacte sobretot a partir de l'any 2016. Com a circumstància ressenyable, veiem com en l'any 2018 tan sols s'han plantejat 4 procediments relatius a les condicions generals de la contractació.

Així mateix, veiem com al llarg dels últims anys, s'ha produït un descens progressiu dels assumptes en matèria concursal. L'any 2013 es van ingressar 1.224 concursos, mentre que en aquest últim exercici s'han iniciat un total de 469, fet que suposa que hi ha hagut una regressió del 56% en aquests 6 últims anys. Circumstància que també es reflecteix en la categoria de "incidents concursals", a excepció d'aquest últim any, en què es produeix un augment d'aquesta tipologia d'assumptes. Això és símptoma d'una lleugera recuperació econòmica, encara que només ho sigui a nivell macroeconòmic, segons s'ha comentat en el Capítol dedicat a l'àmbit social, en el qual s'inclou un epígraf dedicat a recollir les principals dades de la conjuntura socioeconòmica del nostre Mercat de Treball.

D'altra banda, i d'acord amb aquesta recuperació econòmica a la qual s'ha fet referència, veiem com es produeix un augment de les societats mercantils constituïdes al llarg dels últims anys. A la Taula 39, veiem com aquest increment es concentra principalment en les societats limitades. L'any 2018 a nivell estatal es constitueixen un total de 93.560 societats limitades, de les quals 17.185 s'han inscrit a Catalunya, d'acord amb les dades estadístiques que es publiquen sobre aquest tema en el Registre Mercantil Central.

Pel que fa als assumptes resolts pels Jutjats Mercantils, l'any 2018 el volum dels mateixos se situa en 102.834 a nivell estatal, un 18% més respecte a l'exercici anterior (Gràfic 41). D'aquests, 22.962 han estat tramitats per òrgans ubicats a Catalunya, dels quals al seu torn, 19.779 han estat resolts pels Jutjats Mercantils de Barcelona. En la referida gràfica, veiem com es produeix un augment en el nombre d'assumptes resolts en tots els nivells territorials analitzats, encara que no amb la mateixa intensitat que l'increment registrat pel que fa al volum d'assumptes ingressats es refereix.

En relació a l'organització dels Jutjats Mercantils de la "demarcació ICAB", hem de fer referència a una sèrie d'iniciatives que s'han anat assumint al llarg d'aquests darrers anys, segons es publica al "annex a la Memòria del TSJ 2015 elaborat pel Jutjat Degà de Barcelona", per tal d'aconseguir una major eficàcia en el funcionament dels mateixos. Les iniciatives a què es fa referència en l'esmentat document són:

- L'elaboració d'una plantilla o imprès a través del qual es pot sol·licitar en format electrònic la declaració del concurs de creditors. Això suposa un estalvi en l'espai i el temps que comporta la gestió física d'un expedient judicial.
- L'adopció de consensos en els criteris interpretatius sobre les qüestions jurídiques més recurrents en aquests òrgans, i la seva posterior divulgació a través dels diferents col·legis professionals que davant ells operen. Això permet augmentar el nivell d'encert en la resolució dels assumptes, així com una millora en els temps de resposta.
- També compten amb un servei comú de comunicació de crèdits per part dels creditors, segons es publica en el citat document, que gestiona les comunicacions que es reben de tot Espanya referides a qualsevol concurs que es tramita a la Província de Barcelona i que assumeix a més, la notificació als administradors concursals i a les parts de qualsevol resolució judicial que emana dels jutjats, i també el tràmit de comunicacions previst en l'art. 5 bis LC.
- Protocol d'Estatut del Tribunal de Primera Instància del Mercantil de Barcelona, acordat per la junta sectorial de Jutges Mercantils de Barcelona. Tal com es publica a la seva web, el Protocol té el seu origen en l'acord adoptat pel ple del CGPJ al novembre de 2011, pel qual s'atribueix el coneixement de diverses matèries, amb caràcter exclusiu, a determinats Jutjats Mercantils de Barcelona, com a part d'un pla pilot de Tribunal de Primera Instància en què els magistrats treballaran de forma col·legiada. D'aquesta manera, en nom d'una major especialització que redundi en una millora en el temps de resposta i en el nivell d'encert de les resolucions, el coneixement de determinats assumptes s'ha distribuït de la següent manera:

- o Els Jutjats 1, 4 i 5 passen a conèixer els assumptes relatius a Patents i Publicitat.
- o Els Jutjats 2 i 8, els relatius a Marques, Disseny Industrial i Propietat Intel·lectual.
- o Els Jutjats 3 i 7, els relatius a Competència Deslleial i Defensa de la Competència.
- o Els Jutjats 6, 9 i 10, els relatius a Impugnació d'Acords Socials i Acció Social de Responsabilitat d'Administradors de Societats Mercantils.

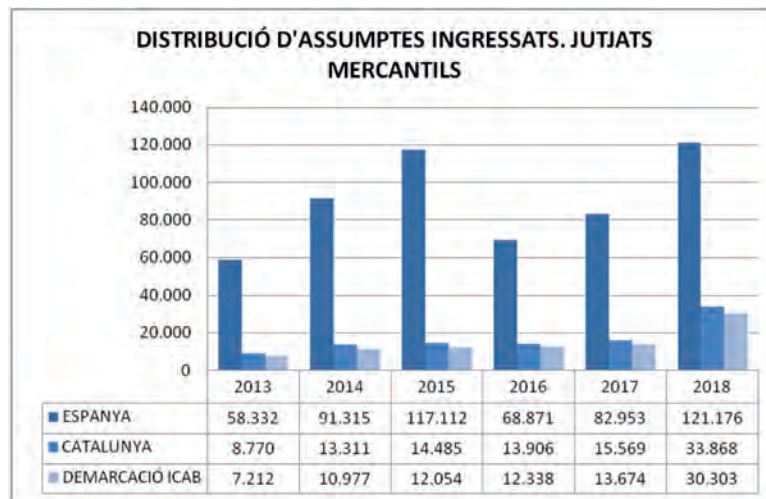
Així mateix, els òrgans judicials que s'integren en la "demarcació ICAB", han adoptat un protocol d'actuació en matèria de mesures cautelars urgents, en previsió o amb motiu de la celebració de determinades Fires i Congressos, com el Mobile World Congress (MWC) o el Saló Internacional de l'Alimentació i Begudes (Alimentaria).

Es tracta per tant d'un conjunt de mesures, que contribueixen a la racionalització dels recursos existents per tal de poder oferir una resposta més àgil i precisa, en benefici dels justiciables.

Finalment, en el Gràfic 42 veiem com l'evolució de les dades relatives als assumptes pendents a finalitzar l'exercici, discorre de forma paral·lela a la dels assumptes resolts. Així, **a nivell estatal resten per finalitzar l'any 2018, un total de 97.171 assumptes en matèria de Dret mercantil, fet que suposa un increment del 25% respecte a l'exercici anterior.** A Catalunya, veiem com aquest augment és encara més intens, ja que l'any 2018 es tanca amb un total de 21.307 procediments, dels quals 18.732 estan sent tramitats en l'àmbit de la "demarcació ICAB", el que suposa una pujada del 115 i 135%, respectivament.

En l'apartat introductori del present epígraf, dèiem que es preveu un augment de la litigiositat en matèria mercantil durant els pròxims exercicis, amb motiu de l'entrada en vigor d'una sèrie de normes. Una d'elles és la *Llei 24/2015, de 24 de juliol de patents*, que va entrar en vigor el passat 01 d'abril de 2017, que suposa una actualització important de la regulació existent en aquesta matèria, d'acord amb les exigències internacionals d'una societat cada vegada més complexa i global. Així mateix, aquesta norma preveu que la competència per al coneixement dels litigis en matèria de patents, marques i disseny, es distribueixi entre els Jutjats Mercantils de Barcelona, València i Madrid. En efecte, en l'art. 118.2 de l'esmentada llei es recull el següent: *Serà objectivament competent el Jutge Mercantil de la ciutat seu del Tribunal Superior de Justícia de les Comunitats Autònomes en què el Consell General del Poder Judicial hagi acordat atribuir en exclusiva el coneixement dels assumptes de patents.* Això explica que la litigiositat que dimana d'aquests procediments hagi augmentat en un sorprenent 365%, segons comentàvem més amunt.

D'altra banda, s'ha dictat el *RD 9/2017, de 26 de maig, per a la transposició de la Directiva 2014/104, sobre danys per infraccions del dret de la competència.* Així mateix, s'ha detectat un tímid increment dels concursos de persona física, previst en el *RD-Llei 1/2015, de 27 de febrer, de mecanisme de segona oportunitat, reducció de càrrega financera i altres mesures d'ordre social.* Sobre els procediments en matèria de segona oportunitat, es fa referència més endavant en un epígraf específic.

Gràfic 37. Distribució d' assumptes ingressats. Jutjats Mercantils.

EVOLUCIÓ ANUAL ASSUMPTESS JUTJATS MERCANTILS. DISTRIBUCIÓ PER MATÈRIES. DEMARCACIÓ ICAB						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
LIQUIDACIÓ CONCURS	1.074	962	783	635	579	468
INCIDENTS CONCURSALS	1.224	1.177	828	644	350	503
COMPETÈNCIA DESLLEIAL	32	25	43	44	35	60
PROPIETAT INDUSTRIAL	88	78	70	97	95	83
PROPIETAT INTEL·LECTUAL	195	376	202	349	448	2.081
PUBLICITAT	15	8	8	33	13	14
AMPARO NORM. SOCIETATS MERC. I COOP.	779	733	670	557	411	517
TRANSPORT	1.050	2.030	3.277	4.889	5.842	12.905
MARÍTIM	7	12	9	7	19	20
CONDICIONS GENERALS DE LA CONTRACTACIÓ	620	1.731	1.412	23	20	4

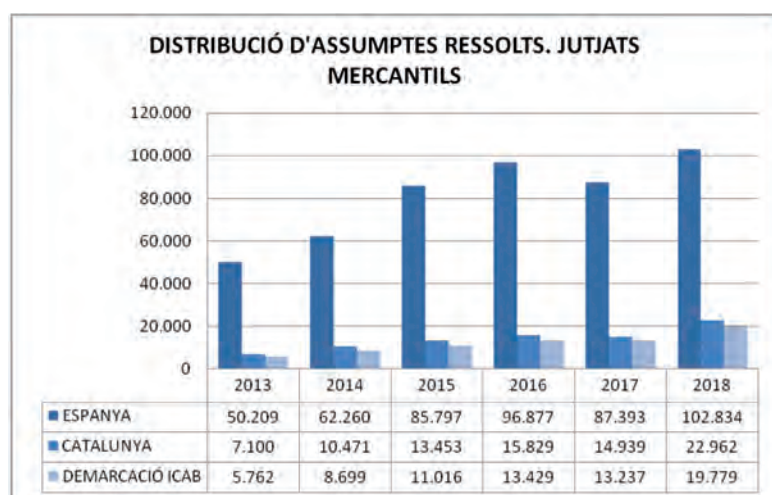
Taula 38. Evolució anual dels assumptes ingressats en els Jutjats Mercantils. Distribució de les principals matèries. Demarcació ICAB.

EVOLUCIÓ ANUAL CONSTITUCIÓ SOCIETATS. ESPANYA			
	ANÒNIMES	LIMITADES	ALTRES
2013	550	90.373	3.084
2014	687	91.544	2.724
2015	622	91.750	2.202
2016	407	98.824	3.196
2017	405	92.613	2.326
2018	410	93.560	2.497

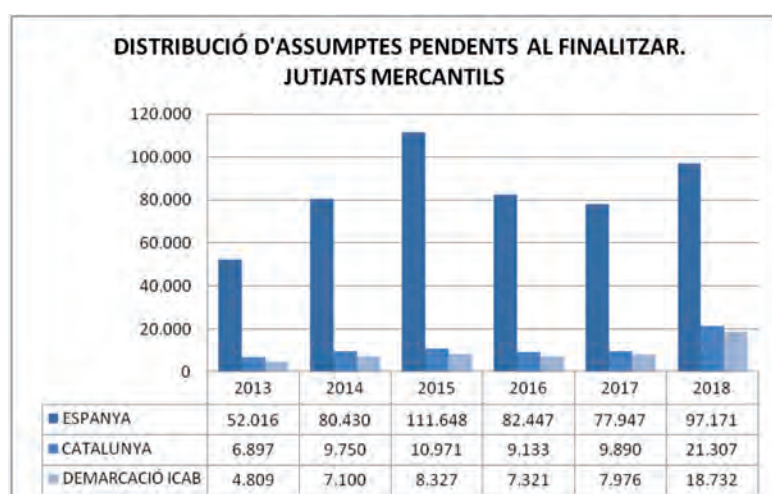
Taula 39. Evolució anual de constitucions societàries. Espanya.

EVOLUCIÓ ANUAL CONSTITUCIÓ SOCIETATS. CATALUNYA			
	ANÒNIMES	LIMITADES	ALTRES
2013	80	17.141	561
2014	87	17.289	447
2015	108	18.235	410
2016	92	21.415	739
2017	87	18.325	504
2018	59	17.185	483

Taula 40. Evolució anual de constitucions societàries. Catalunya.

Gràfic 41. Distribució assumptes resolts. Jutjats Mercantils.

Gràfic 42. Distribució assumptes pendents al finalitzar. Jutjats Mercantils.

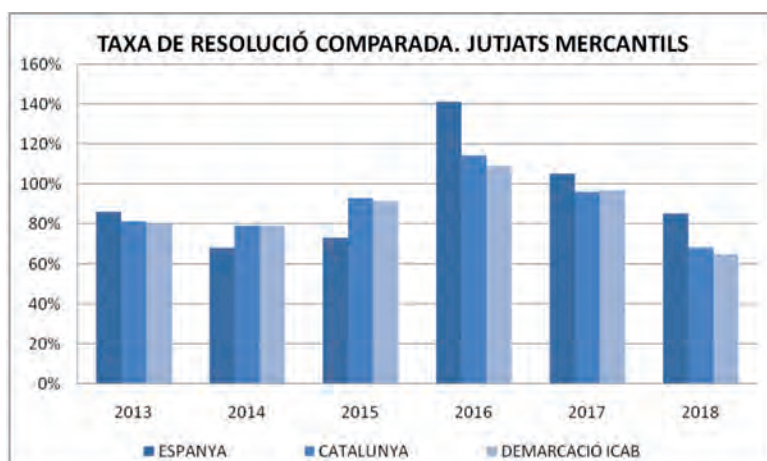
Principals indicadors judicials

L'augment de la càrrega de treball en l'últim any, ha fet que es produeixi una regressió pel que fa als nivells de saturació que es reflecteixen a partir dels indicadors judicials que es recullen en les gràfiques següents. En efecte, en el Gràfic 43 veiem com es produeix un significatiu descens de la taxa de resolució respecte a l'exercici anterior. A nivell estatal la taxa de resolució dels Jutjats Mercantils ha estat del 85%, un 19% menys respecte a l'any 2017, mentre que a Catalunya la mateixa s'ha situat

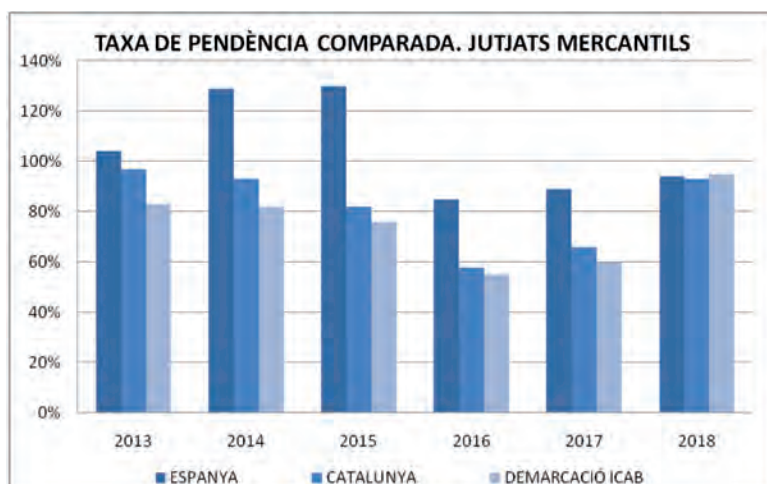
en un 68%. A la "demarcació ICAB" la capacitat resolutiva d'aquests òrgans judicials és encara més preocupant, havent-se anotat una taxa de tan sols el 65%, la xifra més baixa de la sèrie. S'evidencia per tant aquest augment de litigiositat, a causa del increment de determinada tipologia de procediments, segons comentàvem en l'apartat anterior. I és que a diferència del que s'assenyala a l'edició anterior, en aquest últim any s'ha resolt un nombre d'assumpes inferior al volum dels ingressats.

Les taxes de pendència i congestió s'incrementen correlativament, reflectint una acumulació d'assumpes important. A nivell estatal, la taxa de pendència en aquest últim exercici ha estat del 94%, mentre que la taxa de congestió s'ha situat en un 194%. A nivell autonòmic i local, s'han registrat valors similars pel que fa als anotats a nivell estatal. Sobre aquest particular, en anteriors edicions vam veure que a Catalunya i a la "demarcació ICAB", es registraven unes millors ràtios en termes de pendència i congestió, respecte als valors que s'anotaven a Espanya. No obstant això, en els Gràfics 44 i 45, veiem com s'ha reduït la distància entre els tres nivells territorials en aquest últim exercici a causa, precisament, d'aquest augment de la litigiositat mercantil a Catalunya i en la "demarcació ICAB". Un increment com aquest dels nivells de saturació que es reflecteixen a través dels indicadors judicials analitzats, revela la necessitat d'adoptar mesures, per tal d'adequar la planta actualment operativa a la litigiositat real del moment.

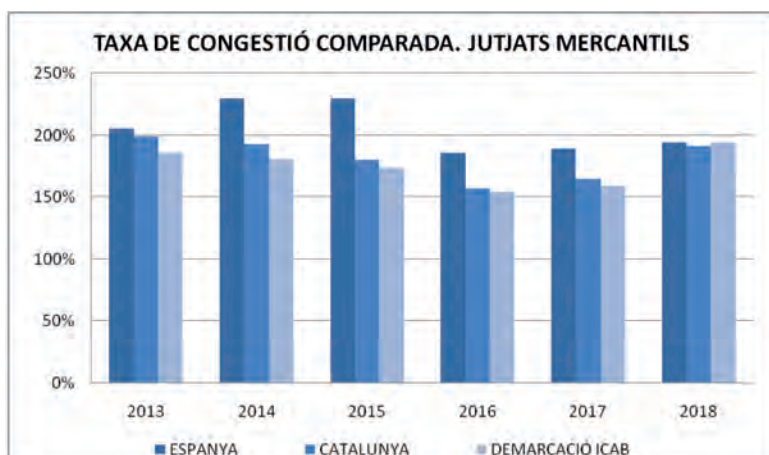
A la "Memòria del Jutjat Degà de Barcelona per al 2018", s'assenyala que el volum actual dels assumpes mercantils és d'una entitat tal, que s'ha previst la creació d'un nou Jutjat Mercantil durant l'exercici 2019.

Gràfic 43. Taxa de resolució comparada. Jutjats Mercantils.

Gràfic 44. Taxa de pendència comparada. Jutjats Mercantils.

Gràfic 45. Taxa de congestió comparada. Jutjats Mercantils.

LA LUPA. JUTJATS MERCANTILS. DEMARCACIÓ ICAB			
	TASA RESOLUCIÓ	TASA CONGESTIÓ	TASA PENDÈNCIA
JMER N° 1 BARCELONA	78%	178%	79%
JMER N° 2 BARCELONA	78%	177%	77%
JMER N° 3 BARCELONA	73%	173%	72%
JMER N° 4 BARCELONA	55%	246%	141%
JMER N° 5 BARCELONA	81%	166%	70%
JMER N° 6 BARCELONA	66%	201%	102%
JMER N° 7 BARCELONA	67%	180%	80%
JMER N° 8 BARCELONA	77%	163%	63%
JMER N° 9 BARCELONA	86%	161%	70%
JMER N° 10 BARCELONA	89%	170%	70%
JMER N° 11 BARCELONA	30%	334%	234%

Taula 46. La Lupa. Jutjats Mercantils. Demarcació ICAB. Any 2018.

3.5 El dret a l'habitatge a través de les dades judicials

Tal com hem pogut observar en els apartats precedents, la crisi econòmica que esclata al nostre país l'any 2008, ha tingut un decisiu impacte en l'augment de la litigiositat civil, segons es va poder analitzar en el Gràfic 1. En aquest apartat es pretén descendir a un nivell més de detall, analitzant les greus conseqüències que ha tingut la crisi sobre determinats procediments, que giren al voltant d'un dret bàsic com ho és el de l'habitatge. En efecte, l'art. 47 CE estableix: *Tots els espanyols tenen dret a gaudir d'un habitatge digne i adequat. Els poders públics han de promoure les condicions necessàries i establiran les normes pertinents per fer efectiu aquest dret, regulant la utilització del sòl d'acord amb l'interès general per impedir l'especulació.* En el mateix sentit es pronuncia l'art. 25 de la Declaració Universal dels Drets Humans, tractant el dret a l'habitatge com un dret bàsic i elemental.

La realitat social que es desprèn de la litigiositat que emana dels procediments registrats que giren al voltant de l'habitatge durant els últims anys, indica que el precepte constitucional està lluny de complir-se. A través de les següents gràfiques, es posa de manifest el problema de l'habitatge a Espanya (a nivell judicial i social), la importància del qual com a dret fonamental, que connecta i permet la realització d'altres drets de forma digna i eficaç, bé mereix un epígraf específic dins el

present Informe sobre l'Estat de la Justícia. Quant als factors que han contribuït al fet que estiguem en una situació d'emergència habitacional, ens hem de remetre a l'anàlisi que es realitza en l'Informe *Emergència Habitacional a l'Estat espanyol: la crisi de les Execucions Hipotecàries i els desallotjaments des d'una perspectiva de drets humans*, elaborat pel " Observatori DESC "i la" Plataforma d'Afectats per la Hipoteca ".

D'una banda, les polítiques en matèria d'urbanisme i habitatge que s'han dut a terme al nostre país en les últimes dècades, han fet possible configurar un model de negoci basat en la construcció d'habitatges i grans infraestructures, convertint-les en importants fonts d'inversió i especulació. Els enormes beneficis obtinguts, han permès al sector immobiliari i al sector financer acumular una enorme quantitat de poder, que ha transcendit i influenciat també en l'àmbit polític a tots els nivells. La relació entre aquests tres sectors, ha permès portar el país a uns nivells de progrés i desenvolupament econòmic sense precedents, en la nostra història moderna. No obstant això, també ha tingut uns efectes negatius sobre la qüestió de l'habitatge a Espanya.

D'altra banda, segons dades publicades en el citat document, entre els anys 1997 a 2007, es van construir 6,6 milions d'habitatges a Espanya, la mateixa quantitat que Itàlia, Alemanya i França junts; i som el país de la UE amb més quilòmetres d'autopista i trens d'alta velocitat per km2, el que no es correspon ni s'ajusta amb una necessitat o demanda real.

L'impuls per part de les institucions d'accedir a l'habitatge en règim de propietat per sobre d'altres formes, com el lloguer, unit a un context d'accés generalitzat al crèdit, ha fet que el nivell d'endeutament de la població en els últims anys hagi crescut de forma notable. La construcció ha representat una part important del PIB al nostre país. Pel que, quan va esclatar la crisi econòmica l'any 2008, es va produir un augment importantíssim de l'atur i aviat moltes famílies van començar a tenir dificultats per fer front al pagament de la hipoteca. Sobre les estadístiques relatives a l'evolució de l'atur, així com les dades referents a la conjuntura socioeconòmica del Mercat de Treball, s'ha dut a terme una anàlisi específica en el Capítol de l'àmbit laboral, al qual ens remetem.

Pel que no ha estat només una crisi econòmica i financera. També ha estat una crisi social i política, tenint en compte les implicacions que aquesta ha tingut sobre les famílies i la insuficient resposta per part de les institucions per resoldre la problemàtica que gira entorn al dret de l'habitatge. En efecte, la Sentència TJUE del 14 de maig de 2013 (assumpte C-415/11) ha declarat que la legislació hipotecària espanyola és incompatible amb el dret dels consumidors i usuaris de serveis bancaris previst a la UE. I, tot i que el Govern ha aprovat alguna normativa en resposta a les directrius i alertes europees, com la *Llei 1/2013, de 14 de maig, de mesures per reforçar la protecció als deutors hipotecaris, reestructuració de deute i lloguer social*, aquesta no ha estat tot l'eficàç que hauria.

A Catalunya, la preocupació sobre l'emergència habitacional i la pobresa energètica, es plasma en dos importants normes: la *Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge*, que té com un dels seus objectius principals l'augment del parc públic d'habitatges, per acostar-los als nivells en què se situa la mitjana europea (15%); i la *Llei 24/2015, de 29 de juliol, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica*, sobre la qual el TC ha imposat la suspensió cautelar de determinats preceptes, amb motiu del recurs d'inconstitucionalitat plantejat pel Govern el passat 5 de maig de 2016. En el moment d'escriure aquestes línies, s'ha aixecat la suspensió d'alguns dels preceptes que es trobaven en suspens.

Així mateix, el 2 de juliol de 2018, va entrar en vigor la *Llei 5/2018, d'11 de juny, de modificació de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, en relació a l'ocupació il·legal d'habitatges*. Es tracta d'una llei en la proposta i elaboració de la qual, ha participat un grup de treball impulsat per l'ICAB a través de la Comissió de Normativa i del CICAC. El títol de la reforma, ja és indicatiu del

problema que es pretén resoldre amb la mateixa, resultant especialment significatiu el que s'exposa en el preàmbul de l'esmentada llei al respecte:

De forma gairebé simultània, i en la major part dels casos sense que hi hagi cap relació amb situacions d'extrema necessitat, han aparegut també fenòmens d'ocupació il·legal premeditada, amb finalitat lucrativa, que, aprofitant de forma molt reprovable la situació de necessitat de persones i famílies vulnerables, s'han emparat en l'alta sensibilitat social sobre el seu problema per disfressar actuacions il·legals per motivacions diverses, poques vegades responenent a l'extrema necessitat. Fins i tot, s'han arribat a ocupar il·legalment habitatges de lloguer social de persones en situació econòmica molt precària o propietat d'avis amb pocs recursos i per abandonar-les se'ls ha exigint el pagament de quantitats a canvi d'un sostre immediat, o s'ha extorquit al propietari o posseïdor legítim de l'habitatge per obtenir una compensació econòmica com a condició per recuperar l'habitatge de la seva propietat o que legítimament venia posseïnt.

L'impacte de l'esmentada reforma, podrà ser analitzat a partir dels pròxims exercicis, tenint en compte de la seva entrada en vigor a partir del 2 de juliol del 2018, segons dèiem abans. No obstant això, l'agilitat o immediatesa que es pretén amb l'esmentada reforma, dependrà més aviat de l'adequació de mitjans materials i humans a la litigiositat real moment, que es faci per part de les autoritats competents. Recordem que en els interessos que s'emparen en els arts. 33 (dret a la propietat privada) i 47 (dret a un habitatge digne) de la Constitució Espanyola 1978, s'ha de trobar el correcte equilibri entre els mateixos, per tal d'evitar situacions d'abús o exercici antisocial del dret, prohibides a tenor del que disposa l'art. 7.2 CC.

Recentment s'ha aprovat el *Reial decret llei 7/2019, de 01 de març, de mesures urgents en matèria d'habitatge i lloguer*, en el preàmbul del qual es pot llegir el següent:

Espanya afronta reptes importants en matèria d'habitatge que, en l'actualitat, es lliguen de manera especial a la dificultat d'accés a la mateixa en règim de lloguer. La reforma liberalitzadora de 2013, a més de no donar els resultats esperats pel que fa a l'increment de l'oferta de l'habitatge i la moderació dels preus, ha situat a l'arrendatari de l'habitatge com a residència habitual en una posició de debilitat que no respon a les condicions mínimes d'estabilitat i seguretat amb què s'ha de dotar al inquilí d'un habitatge en possessió de just títol.

El conjunt de normes referit, a més de contextualitzar l'anàlisi de les dades judicials que giren al voltant dels procediments que porten o poden portar aparellat un llançament, revelen la necessitat d'adoptar mesures que coordinin les resolucions judicials amb les actuacions dels serveis socials competents, a fi i efecte d'evitar que famílies vulnerables caiguin en una situació d'exclusió residencial permanent.

Entorn social i econòmic de la litigiositat hipotecària

En primera instància, analitzarem el dret a l'habitatge a través de la litigiositat que s'ha registrat en els procediments d'execució hipotecària, al llarg dels últims anys.

En el Gràfic 47, podem observar l'evolució de la litigiositat que dimana de les execucions hipotecàries, instades durant el període comprès entre els anys 2013 i 2018. Afortunadament, al llarg dels últims veiem com s'ha reduït de forma progressiva la litigiositat derivada d'aquest tipus de procediments. L'any 2018, la litigiositat a nivell estatal se situa en 0,59 procediments per cada mil habitants. Es tracta d'una reducció del 9% respecte a l'exercici anterior, en què es va registrar una litigiositat de 0,65 punts. No obstant això, a nivell autonòmic i local hem de ressaltar que es produeix un increment del volum d'execucions hipotecàries, amb un augment de la litigiositat hipotecària per primera vegada en diversos anys. En concret, en el Gràfic 47 veiem

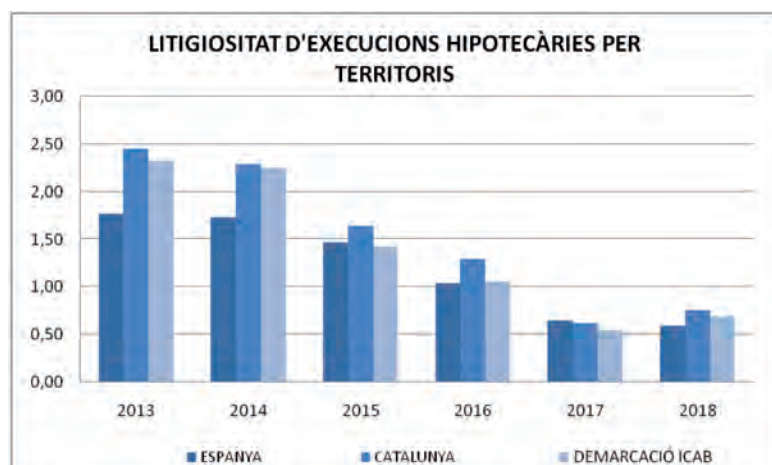
com la litigiositat hipotecària a Catalunya l'any 2018 ha estat de 0,76 punts mentre que en la "demarcació ICAB" la mateixa s'ha situat en 0,69 procediments per cada mil habitants, un 25% més respecte l'any anterior.

Pel que fa a l'evolució de la tendència de la taxa de litigiositat relativa als procediments d'execució, hem de tenir en compte el següent: l'any 2012 va entrar en vigor la reforma laboral operada pel *Reial decret llei 3/2012, de 10 de febrer, de mesures urgents per a la reforma del mercat laboral*, molt més agressiva que la de l'any 2010 i que, lluny de complir els seus objectius de "flexibilitzar" el Mercat de Treball, va desencadenar una onada d'acomiadaments sense precedents, augmentant amb això els impagaments i els processos hipotecaris. A partir d'aquí, veiem com la litigiositat referida a aquest tipus de procediments descendeix de forma progressiva a mesura que es van succeint els anys.

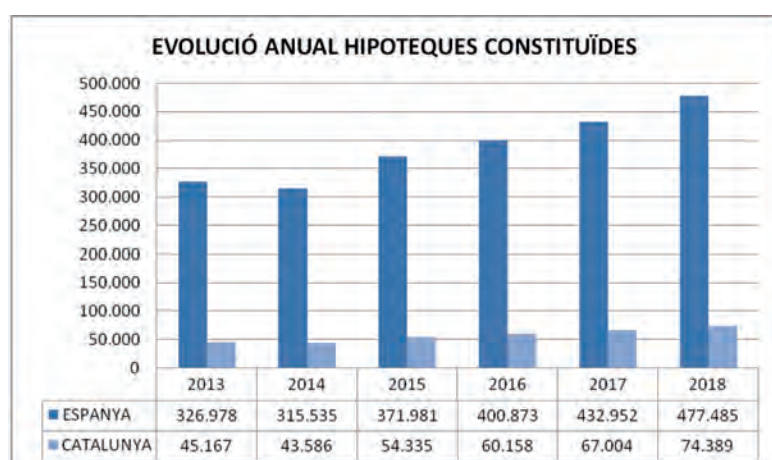
Això s'ha de posar en relació amb l'increment del nombre d'hipoteques constituïdes al llarg dels últims anys. L'evolució d'aquestes operacions la podem observar en el gràfic 48, en què s'analitza el període comprès entre els anys 2013 i 2018. Durant els primers anys de la sèrie, veiem com es registra un descens, tant a Espanya com a Catalunya. Així, l'any 2014, a Espanya es van constituir un total de 315.535 hipoteques, de les quals 43.586 van tenir lloc a Catalunya. Aquesta xifra està molt per sota del volum d'operacions que es van celebrar a l'any 2006, en el zenit de la bombolla immobiliària; així en l'indicat exercici es van constituir un total de 1.896.515 hipoteques a Espanya, mentre que a Catalunya el nombre de operacions va ser de 316.429. Abans de la crisi, el missatge i la política per part de les institucions i de les entitats financeres, era el d'impulsar la propietat per sobre d'altres formes d'accés a un habitatge. Això, unit a una certa laxitud a l'hora de concedir crèdits, ha fet que es signés un volum desorbitat d'hipoteques, augmentant l'endeutament generalitzat de les famílies. Aquest endeutament ha tingut el seu reflex en el moviment judicial dels procediments d'execucions hipotecàries, que s'analitza a continuació.

A partir de l'any 2015, veiem com es produeix un canvi en la tendència reflex d'aquesta recuperació econòmica a la qual fèiem referència en línies anteriors. En efecte, l'any 2018 es tanquen un total de 477.485 operacions hipotecàries a Espanya, de les quals 74.389 es constitueixen a Catalunya, fet que suposa un creixement del 10% en termes generals. Així mateix, s'incrementa el nombre de transaccions immobiliàries realitzades, tant a Espanya com a Catalunya, sobretot en habitatge usat, segons es pot veure a les Taules 49 i 50. Tot i això, segons es desprèn de les mateixes, veiem com el volum d'operacions es troba notablement per sota de les registrades en els anys 2006 i 2007.

Finalment, en relació al règim de protecció de l'habitatge, veiem com la major part d'operacions recau sobre "habitatge lliure". Precisament una de les preocupacions de la normativa en matèria d'habitatge (de les que s'han citat les més importants a l'inici del present apartat), és que el parc d'habitatge públic a Espanya, està lluny de la mitjana europea, que se situa en voltant del 15%. De fet, en el preàmbul de l'esmentat *RD 7/2019, de 01 de març*, es posa de manifest l'escassetat del parc d'habitatge social, que a Espanya ofereix cobertura a menys del 2,5% de les llars.

Gràfic 47. Litigiositat de execucions hipotecàries per territoris.

Gràfic 48. Evolució anual d'hipoteques constituïdes.

NOMBRE DE TRANSACCIONS IMMOBILIÀRIES D'HABITATGES. ESPANYA				
	ANTIGUITAT DE L'HABITATGE		RÈGIMEN DE PROTECCIÓ DE LA VIVENDA	
	HABITATGE USAT	HABITATGE NOU	HABITATGE LLIURE	HABITATGE PROTEGIT
2013	244.050	56.518	285.304	15.264
2014	310.758	54.863	347.170	18.451
2015	352.603	49.110	383.107	18.606
2016	410.624	47.114	436.574	21.164
2017	481.864	50.397	509.847	22.414
2018	525.379	56.414	557.919	23.874
2006	544.994	410.192	907.987	47.199
2007	424.432	412.439	768.864	68.007

Taula 49. Nombre de transaccions immobiliàries d'habitatges a Espanya.

NOMBRE DE TRANSACCIONS IMMOBILIÀRIES D'HABITATGES. CATALUNYA				
	ANTIGUITAT DE L'HABITATGE		RÈGIMEN DE PROTECCIÓ DE LA VIVENDA	
	HABITATGE USAT	HABITATGE NOU	HABITATGE LLIURE	HABITATGE PROTEGIT
2013	38.413	6.127	43.853	687
2014	48.876	6.072	53.808	1.140
2015	55.981	5.125	59.946	1.162
2016	69.837	5.315	73.774	1.378
2017	79.236	6.331	83.820	1.747
2018	82.279	7.078	87.627	1.730
2006	108.880	51.406	156.665	3.621
2007	70.333	41.109	108.170	3.272

Taula 50. Nombre de transaccions immobiliàries d'habitatges a Catalunya.

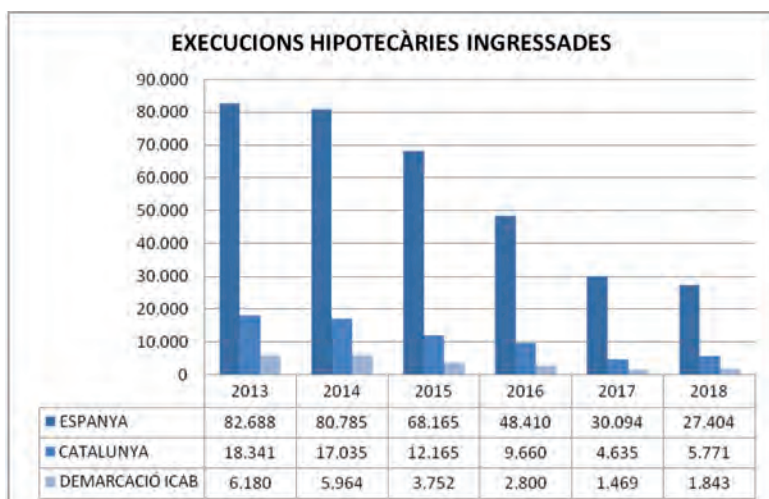
Moviment d'assumptes

Pel que fa a l'activitat judicial relativa als procediments en termes absoluts, en el Gràfic 51 veiem com en **l'any 2018 s'han ingressat un total de 27.404 execucions hipotecàries**, de les quals 5.771 s'han tramitat a Catalunya i, al seu torn, 1.843 s'han instat en l'àmbit de la "demarcació ICAB". D'acord amb el manifestat en l'apartat anterior, veiem com es produeix una regressió del 9% a nivell estatal, mentre que a nivell autonòmic i a nivell local, es registra un increment de les execucions hipotecàries en un 25% respecte a l'any 2017.

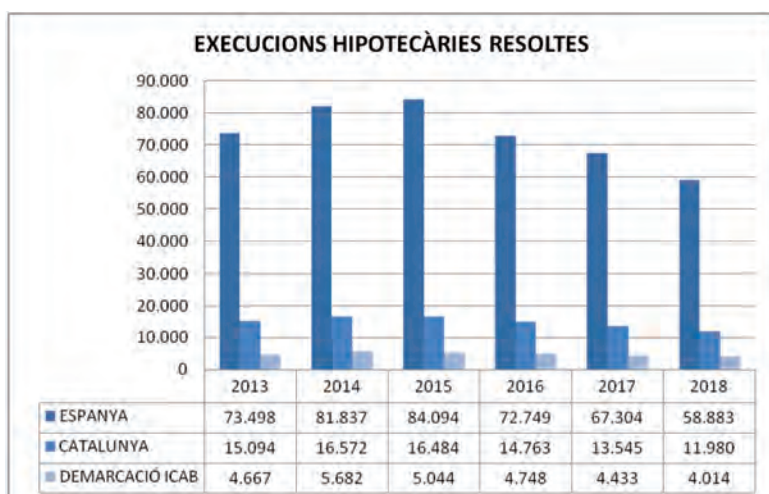
Per tenir una visió més completa de l'evolució de les execucions hipotecàries, hem de portar a col·lació les dades publicades en anteriors edicions sobre el volum de procediments que s'iniciaven amb anterioritat a la crisi. L'any 2006 es van iniciar un total de 17.592 expedients, mentre que l'any 2007 van tenir entrada 25.916. L'any 2011 però, es registren un total de 93.532 execucions hipotecàries, i en l'últim any veiem com el volum d'assumptes se situa en 27.404, segons s'ha comentat abans. La litigiositat d'aquest tipus de procediments, reflecteix una de les cares més amargues que la crisi ha tingut sobre l'activitat judicial registrada en els últims anys, tenint en compte la realitat social que hi ha darrere de la mateixa.

Pel que fa al nombre d'execucions hipotecàries resoltes, en el Gràfic 52 veiem que, tot i que amb altres valors, el desenvolupament de les mateixes és correlatiu al volum d'assumptes ingressats. En efecte, **l'any 2018 s'han resolt un total de 58.883 execucions hipotecàries a nivell estatal**, un 13% menys respecte a l'exercici anterior. A Catalunya, el nombre d'execucions resoltes al llarg de l'any 2018 ha estat de 11.980, de les quals 4.014 han estat tramitades pels òrgans de la "demarcació ICAB".

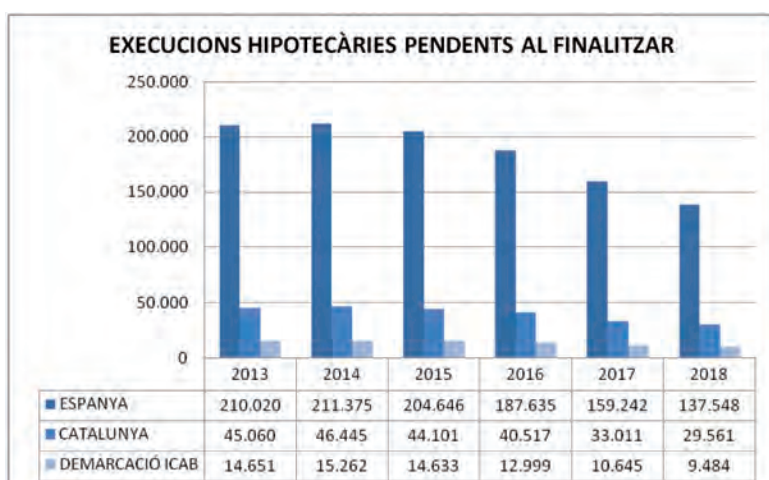
Finalment, a nivell estatal han restat per finalitzar l'any 2018 un total de 137.548 execucions hipotecàries (Gràfic 53), un 14% menys respecte a l'exercici anterior, mentre que a Catalunya, el nombre d'execucions pendents ha estat de 29.561 de les quals 9.484 s'han tramitat en el marc de la "demarcació ICAB".

Gràfic 51. Execucions hipotecàries ingressades.

Gràfic 52. Execucions hipotecàries resoltes.

Gràfic 53. Execucions hipotecàries pendents al finalitzar.

La litigiositat en matèria d'arrendaments

A continuació, analitzem el dret a l'habitatge a través de la litigiositat que dimana dels procediments d'arrendaments. A diferència de les execucions hipotecàries, els procediments arrendaticis no han parat de créixer al llarg dels últims anys, tal com es pot veure del detall numèric de les gràfiques que es mostren a continuació.

En efecte, la tendència que es dibuixa a la figura del Gràfic 54, és clara: l'any 2013 es van ingressar un total de 59.960 judicis verbals en matèria d'arrendaments, mentre que l'any 2018 la xifra s'ha situat en 72.638. Això suposa que, en poc més de 6 anys, s'ha produït un increment del 21% d'aquest tipus de procediments. A nivell territorial, veiem com a Catalunya i a la "demarcació ICAB", el moviment d'aquest tipus de procediments avança de manera oscil·lant a mesura que es van succeint els anys. No obstant això, veiem com en aquest últim exercici també es produeix un increment de la litigiositat arrendaticia, havent-se ingressat un total de 17.156 assumptes a Catalunya, dels quals 8.504 (el 49,5%) han estat tramitats davant òrgans que se situen en la "demarcació ICAB".

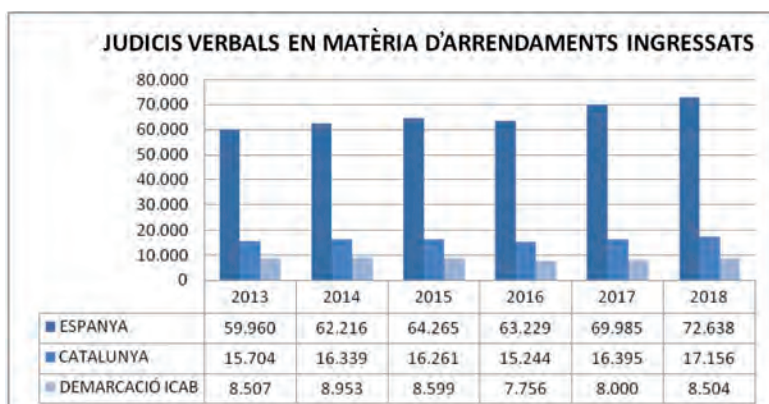
El 2 de juliol de 2018, va entrar en vigor la *Llei 5/2018, d'11 de juny, de modificació de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, en relació a l'ocupació il·legal d'habitatges*. En el Gràfic 55 veiem com des de l'entrada en vigor de l'esmentada norma, s'han ingressat un total de 1.740 procediments de presa de possessió per ocupació il·legal d'habitatge. A Catalunya, s'han iniciat 463 assumptes d'aquest tipus, dels quals 209 s'han tramitat davant la "demarcació ICAB".

Encara és aviat per saber l'impacte de l'esmentada normativa, segons s'assenyalava més amunt. La mateixa preveu una sèrie de mecanismes incidentals per agilitzar la recuperació d'un habitatge ocupat sense cap legitimació. Tanmateix, i com ja s'ha dit en diverses ocasions al llarg d'aquest Informe, l'èxit en termes d'eficàcia de l'esmentada normativa, dependrà de l'adequació dels recursos que es destinin a l'Administració de Justícia.

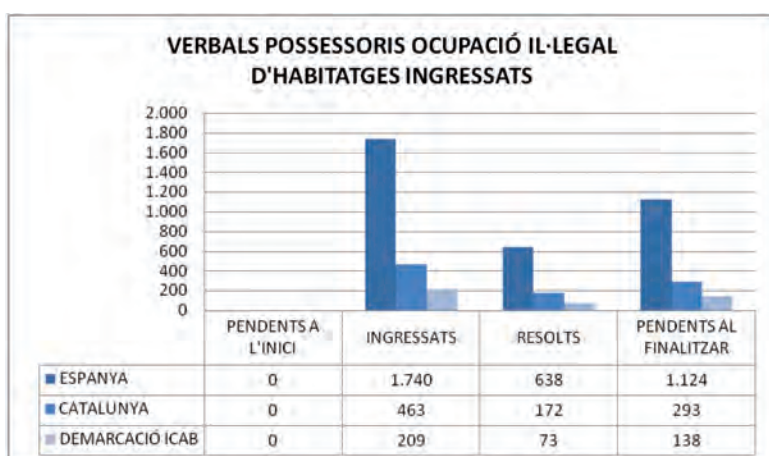
De moment, veiem com s'han resolt 638 procediments a nivell estatal, havent quedat pendents en acabar l'any altres 1.124 assumptes. Això suposa que hi ha hagut una resolució del 37% d'aquest tipus d'expedients. Similars resultats es registren a nivell territorial, segons es desprèn del detall numèric de la gràfica. En els pròxims exercicis, podrem comprovar si aquesta llei ha resultat eficaç per lluitar contra l'ocupació il·legal d'habitatges.

Finalment, en el Gràfic 56 es recullen les dades relatives a la resta de judicis verbals possessoris (inclosos els precaris) que s'han ingressat al llarg d'aquests últims anys. En aquesta categoria entraria la protecció dels drets reals inscrits (art. 250.1.7º) així com la d'altres supòsits, però per sintetitzar ens referirem a la mateixa com "precari". D'acord amb el manifestat abans, veiem com els precaris no han parat de créixer; d'un total de 4.335 expedients ingressats a l'any 2013, passem a 21.387 iniciats l'any 2018, fet que suposa un increment en poc més de 6 anys del 393%. L'any 2007, immediatament anterior a la crisi, es van ingressar un total de 2.276 verbals de precari.

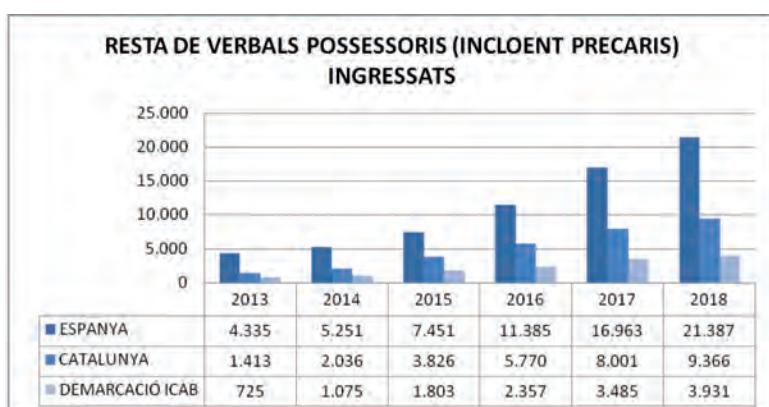
A nivell territorial, aquesta pujada és encara més intensa, tal com es pot veure del detall numèric de la referida gràfica. A Catalunya s'han ingressat un total de 9.366 precaris en l'any 2018, dels quals 3.931 estan sent tramitats davant els òrgans de la "demarcació ICAB".

Gràfic 54. Judicis verbals en matèria d'arrendaments ingressats.

Gràfic 55. Judicis verbals possessoris ocupació il·legal d'habitatges.

Gràfic 56 Judicis verbals possessoris restants (incloent precaris).

Llançaments

La figura del "llançament", constitueix l'acte executiu pel qual es materialitza el despullament efectiu de la possessió d'un bé immoble, contra una persona que figura com a obligat al lliurament del mateix, en virtut d'un títol executiu. En el present apartat s'analitza l'evolució dels llançaments practicats al llarg dels últims anys, per part dels serveis comuns d'execució dels Tribunals. Cal tenir en compte que en les dades registrades, no es fa distinció entre si es tracta d'un habitatge o d'un altre tipus d'immoble, com un local, una nau o una finca rústica.

En el Gràfic 57, veiem com el volum de les diligències de llançament que es van practicar per aquests SCE en l'any 2013 va ser de 65.182. Des de llavors, i només a excepció de l'any 2016, veiem com el nombre de llançaments s'ha anat incrementant progressivament. L'any 2018, el volum de llançaments practicats se situa en 72.023, un 3% més respecte a l'exercici anterior.

A l'inici del present epígraf, fèiem referència a una sèrie de normes amb què el Govern ha intentat frenar o mitigar els efectes negatius de la crisi econòmica, com la *Llei 1/2013, de 14 de maig, de mesures per reforçar la protecció als deutors hipotecaris, reestructuració de deute i lloguer social*. No obstant això, aquestes mesures han estat insuficients i no han aconseguit els seus objectius, ja que el nombre de llançaments segueix sent massa alt. Algunes d'aquestes mesures han estat la implantació del Codi de bones pràctiques bancàries, el lloguer social, o la dació en pagament. No obstant això, són tants els requisits a complir que la seva aplicació té un caràcter excepcional i no s'ha entrat de ple en el fons de l'assumpte.

En el Gràfic 58 podem veure el desenvolupament numèric de les diligències de llançament al llarg dels últims anys, distingint entre els àmbits territorials d'Espanya, Catalunya i de la "demarcació ICAB". L'any 2018 s'han practicat un total de 72.023 llançaments a nivell estatal, mentre que a nivell autonòmic i nivell "demarcació ICAB" s'han registrat 15.787 i 9.631 diligències, respectivament. Les referides dades s'han de prendre amb cautela, tenint en compte que es refereixen als llançaments practicats per aquests Serveis Comuns de Execució, l'extensió dels quals s'ha anat fent de forma progressiva al llarg dels últims anys, juntament amb el desplegament de la NOJ.

En el Gràfic 59 podem observar els principals tipus de procediments que han motivat els llançaments practicats a la "demarcació ICAB". Des de l'any 2013, el CGPJ recull informació estadística de l'origen dels llançaments diligenciats pels Tribunals. Conèixer la motivació dels mateixos, ens permet fer-nos una composició més fidedigna de la realitat judicial i social que hi ha darrere d'aquestes actuacions.

Els procediments que més diligències originen, són els derivats de la *Llei 29/1994, de 24 de novembre, d'Arrendaments Urbans*, com ara els judicis verbals de desnonament per falta de pagament de renda o quantitats degudes, o per expiració legal o contractual de termini. Els llançaments derivats d'una execució hipotecària ocupen el segon lloc, amb una diferència substancial respecte als procediments sobre arrendaments. L'any 2018, d'acord amb el que s'ha comentat anteriorment, es registra un descens dels llançaments diligenciats tant en els procediments d'execució hipotecària (965, un 1% menys respecte a l'exercici anterior), com en els que porten causa d'un procés sobre arrendaments (3.754 en l'últim any, fet que suposa una regressió del 4%).

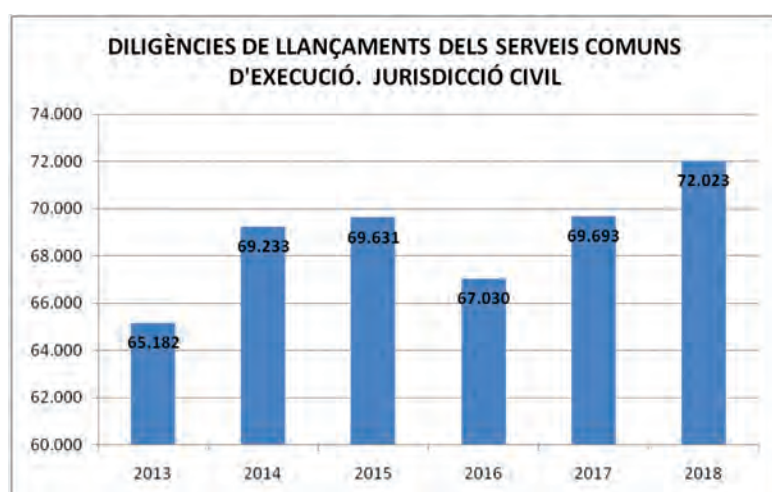
Tan sols es registra un augment de les diligències de llançament que tenen el seu origen en "altres procediments", categoria que ocupa un lloc residual en comparació amb les altres dues categories analitzades. Aquí trobem llançaments que poden estar motivats per l'execució d'un laude arbitral, o per un procés de família (atribució de l'ús de l'habitatge a un dels cònjuges, per exemple), entre altres. En aquesta categoria, s'han anotat un total de 548 llançaments diligenciats, un 29% més respecte a l'exercici anterior.

Finalment, dèiem a l'inici del present epígraf, que en les dades publicades pel CGPJ relatius als llançaments que tenen el seu origen en la LAU, no es fa distinció entre si l'immoble objecte d'execució constitueix un habitatge, un local o una finca rústica. Conèixer aquesta dada resultaria del tot interessant, tenint en compte la problemàtica (de caràcter estructural) que hi ha al nostre país al voltant del dret a l'habitatge, i del qual aquí només s'han pogut donar algunes pinzellades. Sobretot tenint en compte la reforma de la LAU operada per la *Llei 4/2013, de 04 de juny, de mesures de flexibilització i foment del mercat del lloguer d'habitatges*, en la qual s'escurcen els terminis legals de durada dels contractes en detriment dels inquilins. Això ha fet que molts contractes hagin finalitzat, motivant alguns procediments de desnonament per expiració contractual o legal del termini.

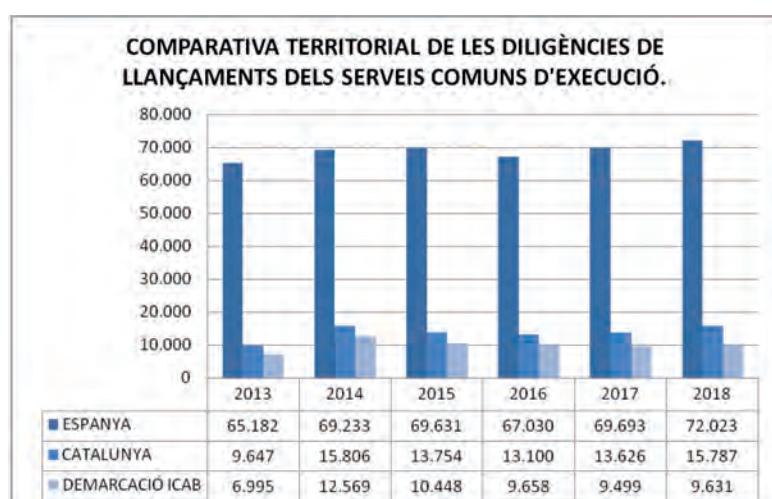
Així mateix, això ha afavorit l'increment dels preus dels lloguers, aprofitant l'aparent recuperació econòmica experimentada en el sector, unit a l'atracció d'inversors interessats en adquirir habitatges i finques completes per destinar-les a un altre tipus de clients amb major poder adquisitiu, provocant la gentrificació i expulsió dels "veïns de tota la vida" de determinats barris.

Els mitjans han qualificat alguns d'aquests desplaçaments com "desnonaments silenciosos". Aquells que, tot i no aparèixer reflectits en les estadístiques judicials, s'han produït com a conseqüència de diversos factors socials, econòmics i legislatius. També, al llarg de l'any 2017 han aparegut nous agents de la societat civil (com el Sindicat de Llogaters), en resposta a la problemàtica plantejada al voltant dels arrendaments. Reacció d'altra banda lògica, tenint en compte que els procediments en matèria d'arrendaments ocupen un lloc molt important de la litigiositat de la qual s'ocupa l'ordre civil. Segons les dades publicades pel CGPJ, l'any 2006, per tant abans de la crisi, es van ingressar un total de 51.999 a nivell estatal, mentre que l'any 2018 la xifra s'ha situat en 72.023.

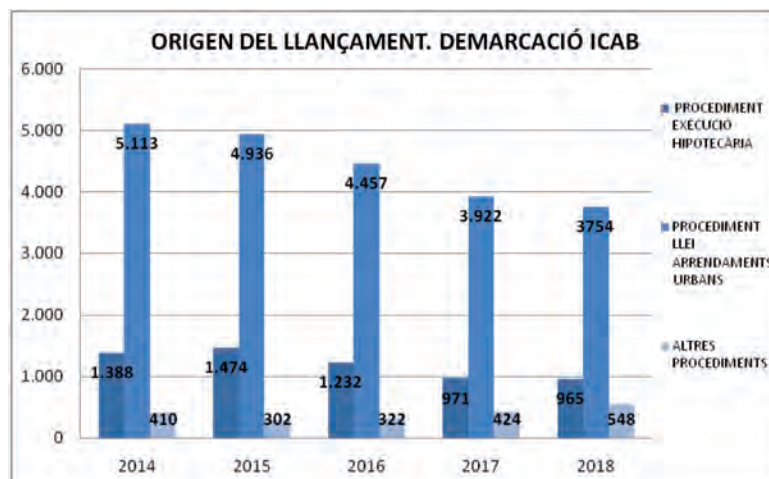
Afortunadament, el RD 7/2019, de 01 de març reformula la durada dels terminis mínims als quals un arrendatari té dret. I és que l'escurçament de la durada als lloguers, en el moment conjuntural en què va entrar en vigor la Llei 4/2013, de 04 de juny, unit a altres factors que, si bé es poden intuir de la lectura d'aquest informe no és objecte del mateix comentari, ha fet que els preus es disparin de manera desproporcionada.

Gràfic 57. Evolució anual dels Llançaments dels Serveis Comuns d'Execució. Jurisdicció civil.

Gràfic 58. Comparativa territorial de les diligències de Llançaments dels Serveis Comuns d'Execució.

Gràfic 59. Origen del llançament segons el tipus de procediment. Demarcació ICAB.

Llançaments oberts

Com a colofó a aquest epígraf, voldríem fer referència als anomenats llançaments amb data oberta ordenats per alguns Jutjats amb un marge temporal de normalment 15 dies, per tal de dificultar la capacitat organitzativa de certes entitats socials que es concentraven en un habitatge amb la finalitat d'impedir l'execució d'un desnonament, en determinats supòsits on es donava una emergència habitacional.

No existeixen dades oficials sobre el nombre de llançaments que s'han fixat amb una data oberta, però nombroses entitats en defensa del dret a l'habitatge, alertaven que el seu ús havia augmentat en els últims mesos. No obstant això, recentment s'ha aprovat el *RD 7/2019, de 01 de març, de mesures urgents en matèria d'habitatge i lloguer*, que entre altres novetats introdueix una reforma en l'art. 440.3 LEC, en el sentit que en el requeriment que es faci al demandat en un procediment de desnonament per falta de pagament de rendes o quantitats degudes, s'ha d'indicar el dia i hora exactes en què tindrà lloc l'eventual llançament. Per tant, sembla que el legislador ha volgut resoldre la qüestió sobre la legalitat dels anomenats "llançaments oberts". No obstant això, la pràctica dels propers mesos i anys ens confirmarà si realment s'ha resolt la problemàtica que gira al voltant d'aquest tipus de diligències.

3.6. Procediments en matèria de Clàusules Sòl i Segona Oportunitat

Jutjats de Clàusules Sòl

Tal com es va dir a l'hora d'analitzar les dades sobre els Jutjats Mercantils, des l'1 d'octubre de 2015, la reforma de l'art. 86 ter LOPJ operada per la *LO 7/2015, de 21 de juliol*, resol la problemàtica pel que fa a la distribució competencial dels litigis en matèria de condicions generals de la contractació, limitant la competència d'aquells a les demandes col·lectives. Per tant, aquelles accions sobre aquesta matèria que s'exerciten de forma individual, passen a ser competència dels jutjats de primera instància que per torn correspongui.

No obstant això, cal tenir en compte l'Acord aprovat per la Comissió Permanent del CGPJ de data de 27 de maig de 2017, en virtut del qual es porta a terme l'especialització de 54 jutjats, que s'ocupen del coneixement i resolució d'aquells assumptes que es plantegin de forma individual al voltant de les

condicions generals incloses en els contractes de finançament amb garanties reals immobiliàries, el prestatari dels quals sigui una persona física. En efecte, amb suport en el que disposa l'art 98.2 LOPJ, a partir l'1 de juny de 2017 aquests 54 jutjats assumiran la competència per conèixer, en el territori de la Província o Illa en la qual tinguin la seu, els assumptes relatius a:

- Clàusules sòl.
- Clàusules de venciment anticipat.
- Clàusules sobre interessos moratoris.
- Despeses de formalització d'hipoteca.
- Hipoteques multidivisa.

L'esmentada data de l'especialització d'aquests 54 òrgans, coincideix amb la finalització dels 4 mesos que sumen els terminis previstos en el *Reial decret llei 1/2017, de mesures urgents de protecció de consumidors en matèria de clàusules sòl*, que va tenir per objecte l'establiment d'un procediment extrajudicial de caràcter voluntari i gratuït per al consumidor, per tal de canalitzar la devolució de les quantitats indegudament satisfetes per aquests a les entitats financeres, per l'aplicació d'aquest tipus de clàusules contingudes en un contracte de préstec hipotecari. Aquest pla per tant, respon al previsible augment de la litigiositat derivada d'aquest tipus d'assumptes, sobretot a partir de la Sentència de 21 de desembre de 2016 dictada pel Tribunal de Justícia de la Unió Europea, que resol a favor del consumidor la polèmica creada per la limitació de la retroactivitat efectuada (incomprendiblement) pel Tribunal Suprem en la Sentència de 25 de març de 2015, que fixava la devolució de les quantitats indegudament abonades solament a partir del 9 de maig de 2013. Per tant, la ingent quantitat d'assumptes que han quedat sense resposta per part de les entitats bancàries, per a aquells que hagin optat per acollir-se als mecanismes previstos en el *Reial decret llei 1/2017*, passaran majoritàriament a una fase judicial, l'impacte explica en part l'increment de la taxa de litigiositat civil, tal com es pot intuir a partir de les dades i taules que es mostren gràficament a continuació.

Hem de ressenyar que aquest pla d'especialització orgànica, ha estat criticat per diversos sectors del Dret i de la societat. Per la seva banda, el CGAE va presentar el passat 15 de juny de 2017 un recurs contra dit Acord d'especialització judicial aprovat pel CGPJ, davant la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem. En aquest recurs, el CGAE sol·licita com a mesura cautelar la suspensió del referit acord, per considerar que altera el dret al jutge predeterminat previst en l'art. 24.2 CE, en el sentit que impedeix que els jutges competents d'acord amb els criteris legalment previstos, puguin conèixer dels litigis derivats d'aquest tipus de matèries, i no és admissible en el nostre ordenament l'existència de jutges excepcionals o especials. En efecte, es argüeix que l'atribució competencial duta a terme pel CGPJ en el seu Acord de data de 27 de maig de 2017, s'hauria d'haver realitzat per llei. No obstant això, els jutjats especialitzats en clàusula sòl, segueixen funcionant.

Tal com es va apuntar en anteriors edicions de l'Informe, de les dades que tenim fins ara (relatives als exercicis 2017 i 2018), podem dir que aquesta mesura d'especialització ha resultat insuficient, en el fet que els jutjats designats no disposen dels mitjans materials i humans necessaris per poder absorbir l'ingent volum de demandes a què s'han d'enfrontar, en aplicació de l'esmentat Acord del CGPJ pel que, en lloc de solucionar aquest previsible augment de litigiositat en matèria hipotecària a la qual fèiem referència, s'ha creat una borsa d'assumptes que produirà dilacions indegudes i retards injustificats, que trigarà (molts) anys a resoldre. En efecte, dit Acord s'ha adoptat sense la necessària dotació material i pressupostària per part de l'Estat i les CCAA amb competències transferides.

Així mateix, la concentració d'aquest volum d'assumptes en un únic òrgan judicial a nivell provincial, fa que es desaprofiti la força resolutiva que la resta de Jutjats de cada territori podria oferir en aquest tipus d'assumptes, independentment de les mesures de reforç que s'adoptin en aquells partits la

densitat de població i litigiositat dels quals ho requereixin. També, la “provincialització” dels Jutjats allunya el justiciable resident a poblacions llunyanes a la capital, havent d’assumir un major cost en la defensa dels seus interessos. I és que, si bé l’especialització judicial resulta a priori positiva tal com s’ha defensat al llarg d’aquest informe, perquè els seus beneficis resultin nítidament apreciables, la mateixa ha d’anar acompanyada dels recursos materials i humans necessaris, per tal d’adequar-se a la litigiositat real del moment.

A Catalunya, els Jutjats que s’han especialitzat en el coneixement d’aquest tipus d’assumpes, són:

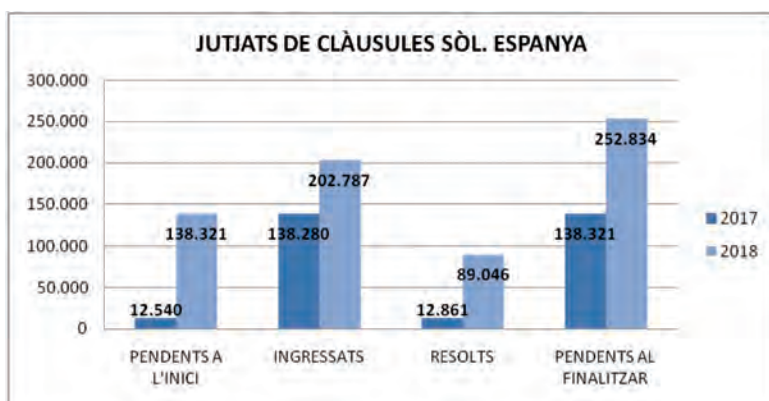
- Jutjat de Primera Instància núm. 50 de Barcelona.
- Jutjat de Primera Instància núm. 3 de Girona.
- Jutjat de Primera Instància núm. 6 de Lleida.
- Jutjat de Primera Instància núm. 8 de Tarragona.

Moviment d’assumpes

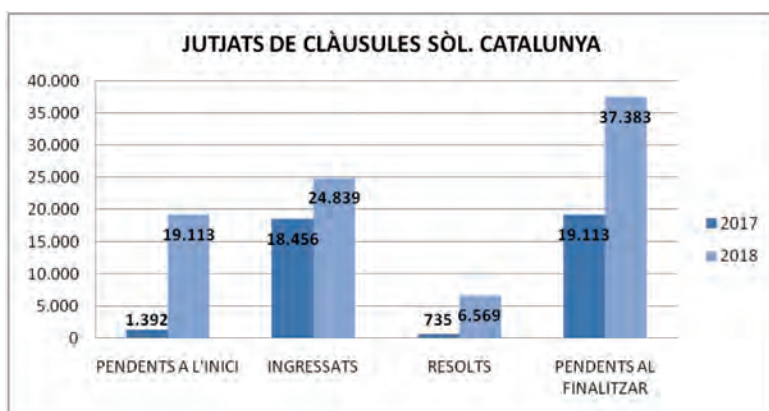
En les següents gràfiques es recullen les dades relatives al moviment d’assumpes en matèria de Clàusules Sòl, registrat durant els anys 2017 i 2018. Tal com s’ha apuntat abans, l’augment de la litigiositat per aquest tipus de procediments és enorme. En efecte, l’any 2017 es van ingressar 138.280 assumpes mentre que l’any 2018 la xifra s’ha situat en 202.787 procediments. Recordem que en aquest últim exercici, la Jurisdicció civil ha ingressat un total de 2.022.621 assumpes, el que significa que el 10% dels procediments civils que s’han ingressat a l’any 2018, es corresponen amb accions individuals de consumidors en matèria de condicions generals de la contractació.

D’aquests, s’han resolt un total de 12.861 litigis en l’any 2017 i uns altres en l’any 2018. Veiem per tant que ni tan sols s’arriben a resoldre la meitat dels assumpes que s’ingressen. L’any 2017, la relació d’ingressats i resolts va ser del 9,3%, mentre que l’any 2018 la mateixa ha estat del 43,9%. Si bé és cert que es produeix una millora en aquest últim exercici, fruit de l’especialització i experiència acumulada i de les mesures de reforç implementades, les dades revelen una situació preocupant. En efecte, l’any 2017 van quedar pendents en finalitzar l’any un total de 138.321 assumpes, mentre que l’any 2018 la xifra s’ha situat en 252.834. Si comparem aquesta última xifra amb la dels assumpes civils que han quedat pendents en finalitzar l’any 2018 en termes generals (1.341.753 segons vam veure en el Gràfic 6), veiem com un 18,8% dels assumpes acumulats es concentra en procediments sobre Clàusula Sòl.

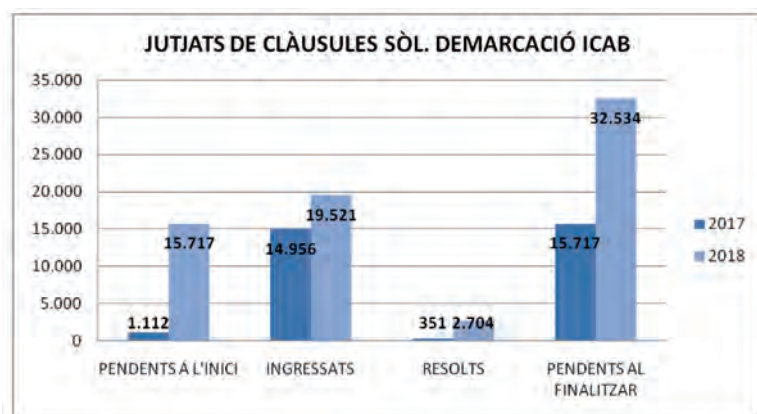
A nivell territorial, tot i que amb els valors propis de cadascuna de les demarcacions analitzades, veiem com la tendència és la referida en el paràgraf anterior. Simplement destacar que un 79% dels assumpes que es tramiten a Catalunya, tenint en compte les dades dels assumpes ingressats a l’any 2018, els està assumint un únic Jutjat, en concret el N° 50 de Barcelona. Així, en el Gràfic 62 veiem com en l’any 2018 dit Jutjat ha ingressat 19.521 assumpes (que se sumen als 15.717 pendents de l’exercici anterior) i ha resolt 2.704, restant al finalitzar un total de 32.534 expedients.

Gràfic 60. Moviment d'assumpes dels Jutjats de Clàusules Sòl. Espanya.

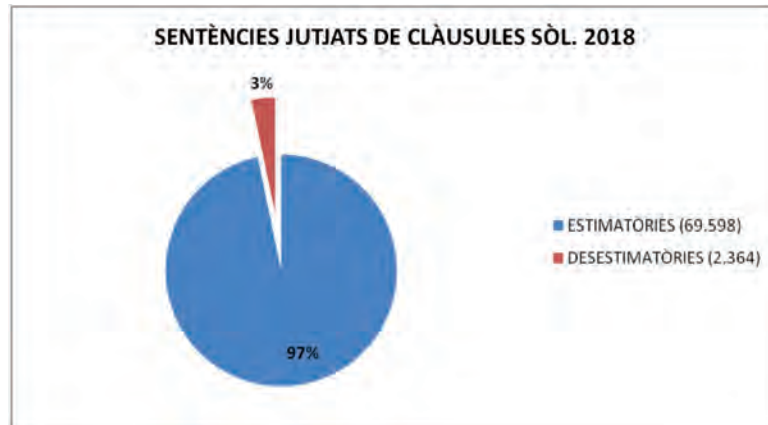
Gràfic 61. Moviment d'assumpes dels Jutjats de Clàusules Sòl. Catalunya.

Gràfic 62. Moviment d'assumpes dels Jutjats de Clàusules Sòl. Demarcació ICAB.

Sentències

L'any 2018 els Jutjats especialitzats en Clàusula Sòl han dictat un total de 71.962 sentències. En el Gràfic 63 podem veure que un 97% de les mateixes s'han resolt de forma favorable als consumidors, mentre que tan sols 2.364 han estat desestimàries. Similar distribució s'ha registrat a nivell territorial segons és de veure a la Taula 64. A la "demarcació ICAB" s'han dictat un total de 2.006 sentències de les quals 1.985 han estat estimatòries i tan sols 21 desestimàries.

Gràfic 63. Relació de Sentències dictades pels Jutjats de Clàusules Sòl. 2018.

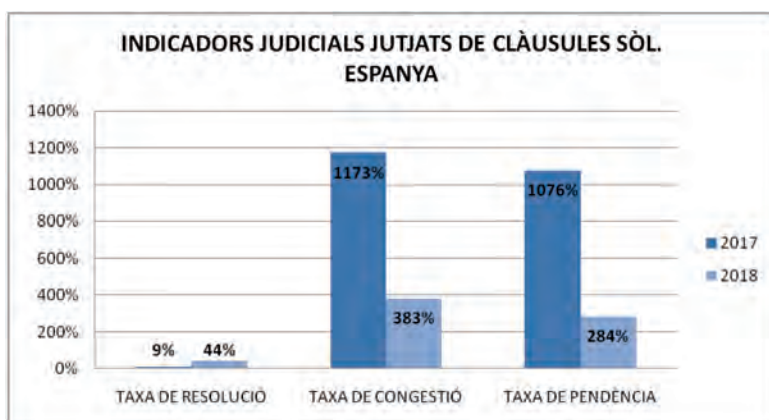
SENTÈNCIES DICTADES PELS JUTJATS DE CLÀUSULES SÒL			
ESPANYA	TOTAL	ESTIMATÒRIES	DESESTIMATÒRIES
2017	9.326	9.162	164
2018	71.962	69.598	2.364
CATALUNYA	TOTAL	ESTIMATÒRIES	DESESTIMATÒRIES
2017	493	492	1
2018	5.399	5.312	87
DEMARCACIÓ ICAB	TOTAL	ESTIMATÒRIES	DESESTIMATÒRIES
2017	210	210	0
2018	2.006	1.985	21

Taula 64. Sentències dictades pels Jutjats de Clàusules Sòl.

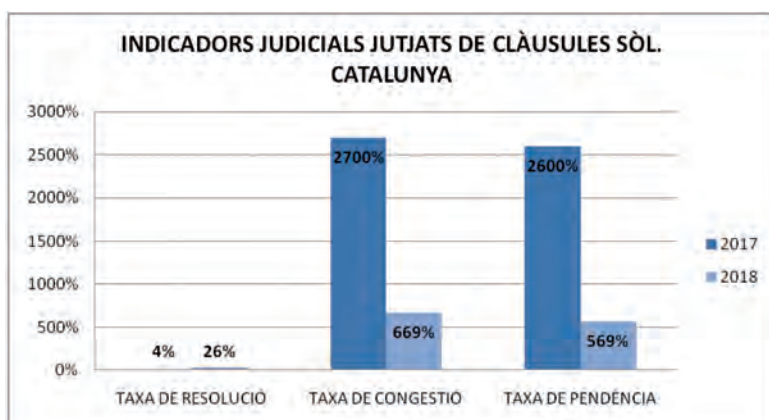
Principals indicadors judicials

Les dades relatives als principals indicadors judicials referits als Jutjats especialitzats en Clàusula Sòl, no fan sinó revelar el que s'ha apuntat més amunt. La situació és alarmant. En efecte, en el Gràfic 65 veiem com aquests òrgans judicials presenten els nivells de resolució de tota la planta judicial. L'any de la seva creació, veiem com la taxa de resolució a nivell estatal se situa en un 9%, mentre que l'any 2018 la mateixa puja fins al 44%. La taxa de congestió i de pendència va superar la barrera del 1.000% (i) l'any 2017. És comprensible que en l'any de la seva creació la capacitat resolutiva i els nivells de congestió no siguin els més òptims. No obstant això, veiem com l'any 2018, aquests òrgans registren una taxa de congestió i de pendència del 383 i del 284%, respectivament.

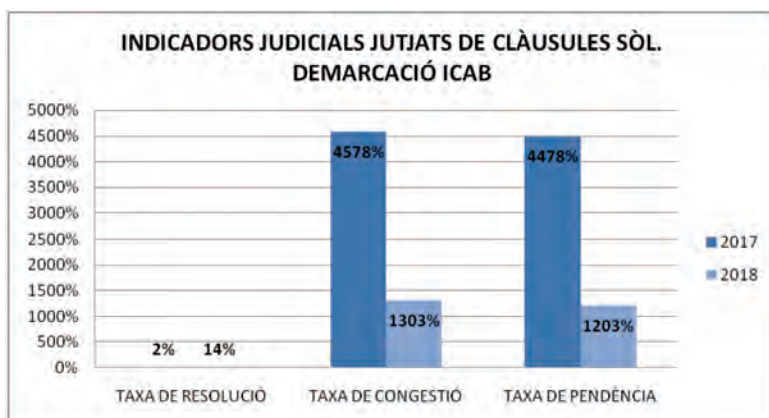
No obstant això, hem d'assenyalar que al temps d'escriure aquestes línies el CGPJ ha publicat dades relatives al primer trimestre del 2019, que revelen una certa millora respecte al 2018. En efecte, en la notícia publicada el 21 de maig de 2019 a la pàgina web del CGPJ, es pot llegir el següent: *El nombre d'assumptes resolts va augmentar un 122,7 per cent respecte al mateix trimestre de l'any anterior; van ingressar un 24% menys assumptes que fa un any. La taxa de resolució, que mesura la relació entre assumptes ingressats i resolts, va ser del 82 per cent. En els tres primers mesos de 2018 havia estat del 28 per cent.*

Gràfic 65. Principals indicadors Jutjats de Clàusules Sòl. España.

Gràfic 66. Principals indicadors Jutjats de Clàusules Sòl. Catalunya.

Gràfic 67. Principals indicadors Jutjats de Clàusules Sòl. Demarcació ICAB.

Segona Oportunitat

La Llei 25/2015, de 28 de juliol, de mecanisme de segona oportunitat, reducció de la càrrega financera i altres mesures d'ordre social es va promulgar amb un objectiu molt concret. I és que tal com es pot llegir el seu preàmbul, la norma neix amb el propòsit que una persona física, malgrat un fracàs econòmic empresarial o personal, tingui l'oportunitat d'encarrilar novament la seva vida i fins i tot arriscar-se a noves iniciatives. El rerefons de la Llei és desincentivar l'economia submergida i afavorir la cultura empresarial, mitjançant la introducció dels anomenats mecanismes de segona oportunitat,

destinats a modular la responsabilitat universal prevista en l'art. 1.911 CC a través d'un procediment estructurat en tres fases:

- Una fase extrajudicial, en la qual el deutor persona natural que es trobi en una situació d'insolvència en els termes previstos en l'art. 2 LC, inicia el procediment a fi i efecte d'assolir un Acord extrajudicial de Pagaments (AEP) amb els seus creditors (art. 231 i ss. LC).
- Una fase judicial, el concurs de creditors, que normalment serà el concurs consecutiu (CC), a fi i efecte de liquidar el patrimoni embargable del deutor i el pagament dels crèdits dels creditors amb l'import resultant.
- Una darrera fase per la qual es tramita la sol·licitud de concessió del Benefici de la Exoneració del Passiu Insatisfet (BEPI), en els termes de l'art. 178 bis LC.

Pel que fa a la segona fase, el concurs de creditors, si es tracta d'una persona natural no empresària, s'instarà davant el Jutjat de Primera Instància del domicili del deutor (art. 85.6 LOPJ i 45.2 b LEC) i, si es tracta de una persona física empresària o una persona jurídica, es farà davant el Jutjat del Mercantil (arts. 86 ter LOPJ i 8 LC). En alguns casos, la jurisprudència ha admès que si el deute procedeix majoritàriament d'una activitat professional, es pot instar al CC davant el Jutjat del Mercantil tot i que el deutor es tracti d'una persona natural no empresària.

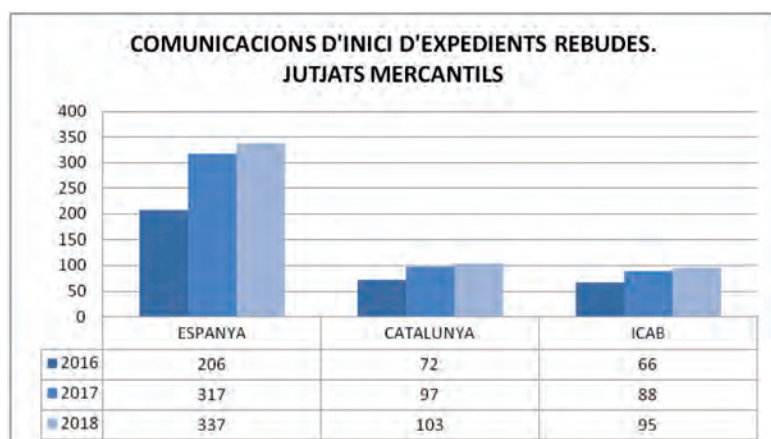
La citada Llei de Segona Oportunitat va entrar en vigor el passat 01 de març de 2015, recollint-les primeres dades de l'ús dels esmentats mecanismes en l'exercici 2016. Des de llavors, tal com es desprèn de la figura de les gràfiques, els anomenats mecanismes de segona oportunitat han crescut any rere any. Quant als Acords Extrajudicials de Pagaments (AEP), en el Gràfic 68 veiem com en l'any 2016 es comunica l'inici de 206 expedients a nivell estatal, el tancament de 57 i es insta un total de 194 concursos consecutius davant els Jutjats Mercantils. L'any 2018 en canvi, el nombre de comunicacions de l'inici d'expedients rebuts puja fins als 337, els de tancament fins als 71 i els concursos consecutius fins als 557. Pel que fa als concursos de persona física natural que no sigui empresari instats davant els Jutjats de Primera Instància, veiem com també es registra un increment constant a mesura que es van succeint els anys. En efecte, en el Gràfic 71 veiem com dels 1.579 concursos instats davant els JPI a l'any 2016, vam passar als 3.273 a l'any 2018, fet que suposa una progressió del 107%.

Si ens fixem en el detall numèric de les gràfiques comentades, veiem com l'ús dels anomenats mecanismes de segona oportunitat ha estat més intens en els òrgans judicials tant de Catalunya com de la "demarcació ICAB", a proporció de les dades que es registren a nivell estatal. En efecte, dels 557 concursos consecutius que es registren en els jutjats mercantils en l'últim exercici, 408 han estat instats davant òrgans ubicats a Catalunya, dels quals, al seu torn, 354 s'han presentat en l'àmbit de la "demarcació ICAB". En el mateix sentit, veiem com dels 3.273 concursos presentats davant els JPI a nivell estatal, 1.130 han estat registrats a Catalunya i 562 a la "demarcació ICAB", el que suposa un 35 i un 17% respectivament.

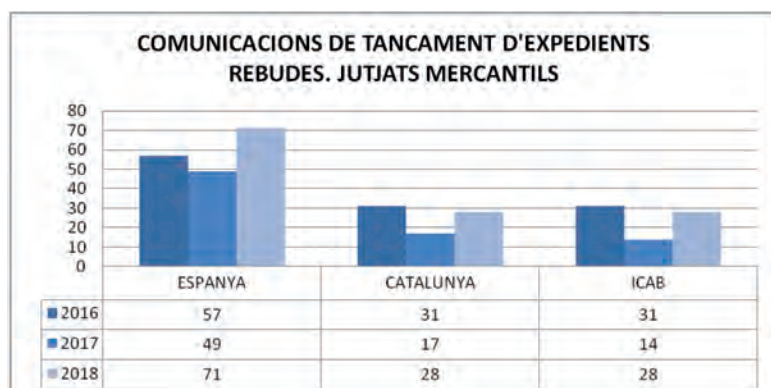
Pel que fa a les causes explicatives d'aquestes diferències numèriques referides a nivell territorial, hem de fer dues consideracions: La primera, relativa a l'heterogeneïtat pròpia dels partits judicials que s'integren en cadascuna de les diferents circumscripcions analitzades, i les seves diferències pel que fa a densitat de població, així com a una activitat econòmica i empresarial més intensa. La segona, amb més incidència en el resultat de les dades ressenyades, es deu a la campanya duta a terme per l'ICAB i pel CICAC, per tal de donar a conèixer i impulsar l'ús dels anomenats mecanismes de segona oportunitat. En aquest sentit, no podem deixar de destacar la WEB desenvolupada a aquest efecte (www.segonaoportunitat2018.cat), que conté informació útil tant per a la ciutadania com per l'Advocat, com a reflex dels amplis esforços realitzats pel Grup de Treball Segona Oportunitat Comissió de Normativa ICAB-CICAC.

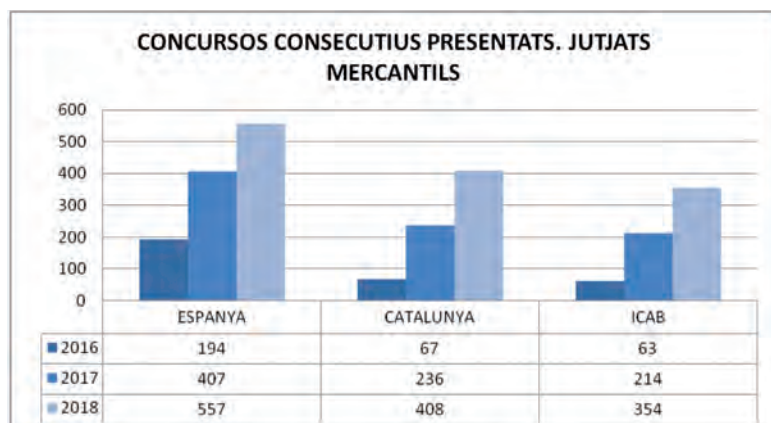
Finalment, en relació als assumptes que es tramiten en l'àmbit del partit judicial de Barcelona, hem de recordar que el Jutjat de Primera Instància N° 50 de Barcelona, és l'òrgan que té atribuït per repartiment dels assumptes relatius als concursos de persona natural que no sigui empresari, a més dels assumptes en matèria de Clàusules abusives, les dades dels quals en termes de litigiositat s'han comentat en l'epígraf anterior.

Gràfic 68. AEP: comunicacions d'inici d'expedient rebudes. Jutjats Mercantils.

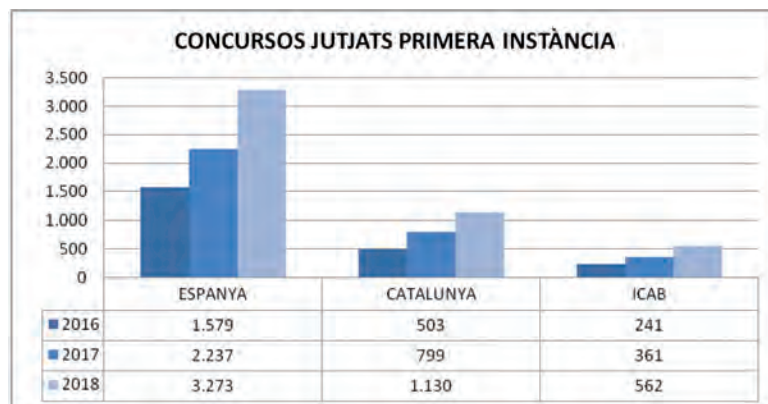

Gràfic 69. AEP: comunicacions de tancament d'expedient rebudes. Jutjats Mercantils.

Gràfic 70. AEP: concursos consecutius presentats. Jutjats Mercantils.

Gràfic 71. Concursos presentats davant els Jutjats Primera Instància.

4. Civil por òrgans jurisdiccionals

4.1 Jutjats de Primera Instància

Moviment d'assumpes

Els Jutjats de Primera Instància constitueixen la base de piràmide de l'organització judicial de la Jurisdicció civil. Si ens fixem en les dades recollides en les següents gràfiques, veiem com aquests s'ocupen del gruix dels assumptes que s'ingressen en aquest àmbit.

Així, **l'any 2018 els Jutjats de Primera Instància han tingut un ingrés de 1.450.533 assumptes a nivell estatal**. Es produeix un increment d'un 11% respecte a l'exercici anterior, en què es van registrar 1.304.997 procediments. Aquesta progressió es correspon amb l'augment de la taxa de litigiositat a què es fa referència a l'inici d'aquest capítol (Gràfic 1), que recordem passa d'un 39,15 per cada mil habitants en l'any 2017 a un 43,35 punts en l'any 2018. Una de les principals causes que pot haver contribuït a l'increment del volum d'assumpes, ha estat la recuperació econòmica experimentada al llarg d'aquest últim any. En efecte, al llarg de la present anàlisi, hem tingut l'ocasió de comentar com la crisi ha incidit en l'increment de la litigiositat d'alguns procediments, com els procediments d'execució hipotecària, les reclamacions de quantitat, o els procediments de modificació de mesures. No obstant això, també hem vist com s'ha produït l'augment d'un altre tipus de processos, com els relatius a les condicions generals de la contractació, o alguns relacionats directament amb el Dret mercantil segons es pot observar a la Taula 38.

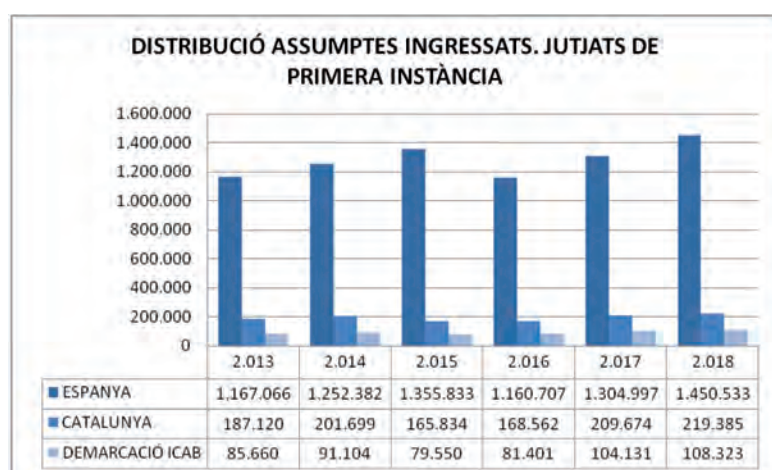
A nivell territorial veiem que dels 1.450.533 assumptes abans referits, un total de 219.385 s'han iniciat abans òrgans ubicats a Catalunya, dels quals al seu torn, 108.323 expedients han estat tramitats per òrgans de la "demarcació ICAB". En el Gràfic 2, ja vam veure que els nivells de litigiositat que es registren en aquesta circumscripció, sempre han estat més elevats respecte a la d'altres àmbits territorials. Així, l'any 2018 la taxa de litigiositat que s'anota en la "demarcació ICAB" és de 65,20 assumptes per cada mil habitants.

Si posem en relació aquestes dades amb el volum d'assumpes ingressats en matèria d'arrendaments (72.638) o consistents en execucions hipotecàries (27.404), veiem com els primers representen un 5% sobre el total dels processos que s'inicien davant els JPI a nivell estatal, mentre que els segons suposen un 1,9%. Xifres en qualsevol cas molt elevades, tenint en compte el que signifiquen.

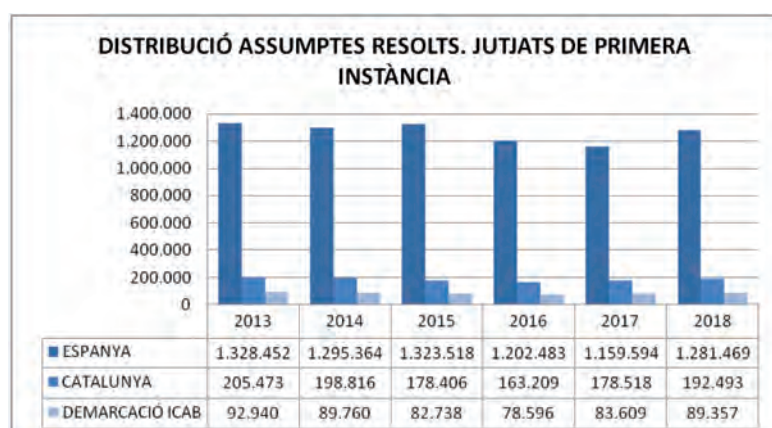
Pel que fa als assumptes resolts, al llarg de l'any 2018 s'han ventilat un total de 1.281.469 procediments (Gràfic 73), un 11% més respecte a l'exercici anterior. D'aquests, han estat tramitats davant òrgans ubicats a Catalunya un total de 192.493 processos, havent-se ocupat els de la "demarcació ICAB" d'un total de 89.357 expedients.

Finalment, pel que fa als assumptes pendents en finalitzar l'any 2018 per part dels jutjats de primera instància, a nivell estatal la xifra se situa en 1.002.192 expedients, un 21% més respecte l'any anterior (Gràfic 74). A Catalunya resten en finalitzar l'any un total de 162.439 assumptes, dels quals 84.341 estan sent tramitats en l'àmbit de la "demarcació ICAB". La gràfica revela que l'augment de la taxa de litigiositat no ha estat ben absorbit, en el sentit que s'ha produït per segon any consecutiu una acumulació significativa respecte a l'exercici anterior. A nivell estatal, aquesta ha estat del 21%, segons dèiem abans, mentre que a nivell autonòmic i a nivell local, s'ha produït un increment dels assumptes pendents al finalitzar del 20 i el 29%, respectivament.

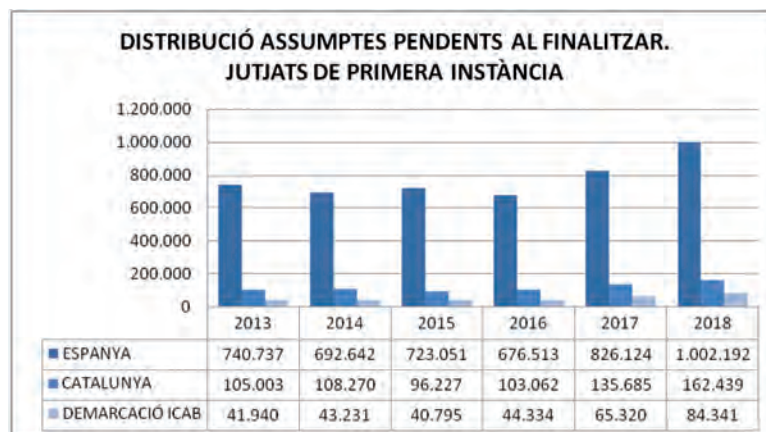
Sobre aquest particular, en la Memòria elaborada pel Jutjat Degà de Barcelona per a l'any 2018, es ressenya que la càrrega de treball a la qual s'enfronta la planta judicial actualment operativa a la ciutat de Barcelona, està per sobre dels mòduls previstos per el propi CGPJ com recomanables, pel que, es fa necessària l'ampliació orgànica de la planta actual amb la creació de nous òrgans judicials, així com el reforç dels ja existents.

Gràfic 72. Distribució assumptes ingressats. Jutjats de Primera Instància.

Gràfic 73. Distribució assumptes resolts. Jutjats de Primera Instància.

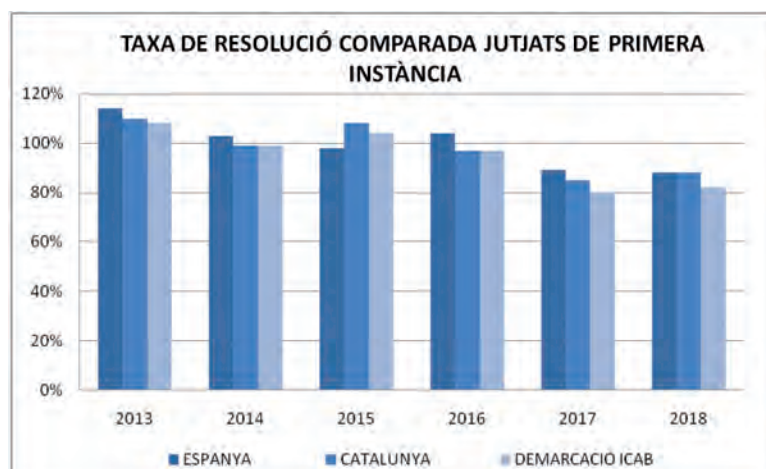
Gràfic 74. Distribució assumptes pendents al finalitzar. Jutjats de Primera Instància.

Principals indicadors judicials

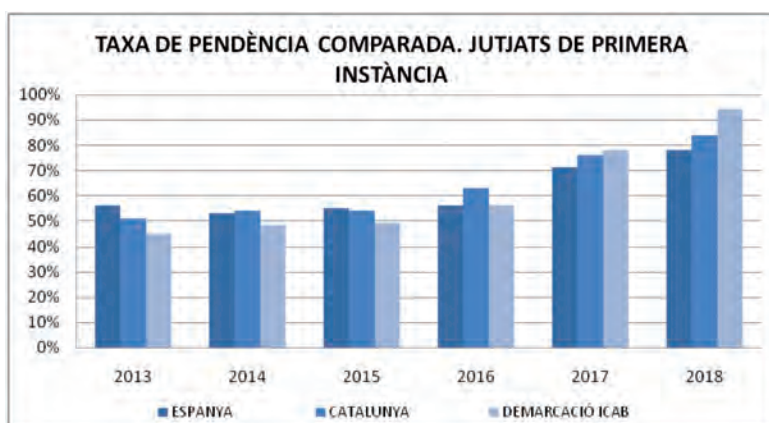
D'acord amb el que s'ha manifestat abans a l'hora d'analitzar i comentar el moviment dels assumptes judicials registrat davant els JPI, veiem com els principals indicadors judicials revelen un descens en la capacitat resolutiva dels mateixos, així com un augment en els nivells de saturació, al llarg d'aquest últim exercici.

Pel que fa a la taxa de resolució, en el Gràfic 75 veiem com l'any 2018 la mateixa indica que s'està resolent un volum d'assumpes inferior al que s'està ingressant: a nivell estatal la taxa de resolució se situa en un 88%, mentre que a nivell autonòmic i a nivell local, la mateixa ha estat d'un 88 i un 82%, respectivament. En termes generals, veiem com es confirmen els mals resultats en termes de capacitat resolutiva, anotats l'any anterior.

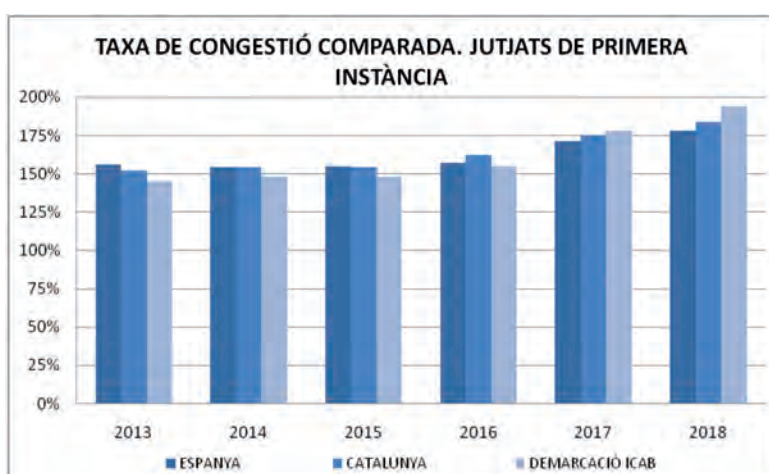
Pel que fa a les taxes de pendència i congestió, veiem com es produeix un correlatiu increment de les mateixes en aquest últim exercici, arribant a superar fins i tot la barrera dels 70 punts i dels 170, respectivament. A la "demarcació ICAB", en la qual la litigiositat ha estat més elevada en termes relatius, veiem com es registren les "pitjors" ràtios, reflectint uns nivells de saturació i pendència més elevats.

Gràfic 75. Taxa de resolució comparada. Jutjats de Primera Instància.

Gràfic 76. Taxa de pendència comparada. Jutjats de Primera Instància.

Gràfic 77. Taxa de congestió comparada. Jutjats de Primera Instància.

LA LUPA. JUTJATS DE PRIMERA INSTÀNCIA. DEMARCACIÓ ICAB			
JUTJAT	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA CONGESTIÓ	TAXA PENDÈNCIA
J1II N° 1 ARENYS DE MAR	83%	102%	202%
J1II N° 2 ARENYS DE MAR	72%	115%	215%
J1II N° 3 ARENYS DE MAR	86%	76%	176%
J1II N° 4 ARENYS DE MAR	88%	102%	202%
J1II N° 5 ARENYS DE MAR	114%	75%	158%
J1II N° 6 ARENYS DE MAR	106%	23%	123%
J1II N° 7 ARENYS DE MAR	73%	122%	222%
J1II N° 1 IGUALADA	113%	44%	144%
J1II N° 2 IGUALADA	94%	59%	159%
J1II N° 3 IGUALADA	72%	104%	204%
J1II N° 4 IGUALADA	89%	75%	175%
J1II N° 5 IGUALADA	98%	70%	170%

J1II N° 1 BERGA	102%	77%	177%
J1II N° 2 BERGA	110%	50%	150%
J1II N° 1 VILAFRANCA DEL PENEDÈS	96%	118%	212%
J1II N° 2 VILAFRANCA DEL PENEDÈS	104%	61%	161%
J1II N° 3 VILAFRANCA DEL PENEDÈS	96%	89%	212%
J1II N° 4 VILAFRANCA DEL PENEDÈS	92%	90%	190%
J1II N° 5 VILAFRANCA DEL PENEDÈS	85%	116%	216%
J1I N° 1 BADALONA	95%	69%	167%
J1I N° 2 BADALONA	98%	48%	148%
J1I N° 3 BADALONA	97%	43%	143%
J1I N° 4 BADALONA	95%	49%	149%
J1I N° 5 BADALONA	86%	64%	164%
J1I N° 6 BADALONA	93%	46%	146%
J1I N° 1 BARCELONA	94%	46%	146%
J1I N° 2 BARCELONA	101%	47%	149%
J1I N° 3 BARCELONA	104%	47%	147%
J1I N° 4 BARCELONA	88%	85%	185%
J1I N° 5 BARCELONA	102%	59%	159%
J1I N° 6 BARCELONA	98%	76%	176%
J1I N° 7 BARCELONA	100%	48%	148%
J1I N° 8 BARCELONA	100%	39%	139%
J1I N° 9 BARCELONA	86%	71%	171%
J1I N° 10 BARCELONA	99%	49%	149%
J1I N° 11 BARCELONA	100%	54%	154%
J1I N° 12 BARCELONA	93%	50%	150%
J1I N° 13 BARCELONA	95%	60%	160%
J1I N° 20 BARCELONA	94%	51%	151%
J1I N° 21 BARCELONA	98%	44%	145%
J1I N° 22 BARCELONA	100%	41%	141%
J1I N° 23 BARCELONA	100%	38%	138%
J1I N° 24 BARCELONA	98%	62%	162%
J1I N° 25 BARCELONA	95%	56%	156%
J1I N° 26 BARCELONA	98%	45%	145%
J1I N° 27 BARCELONA	99%	36%	136%
J1I N° 28 BARCELONA	98%	56%	153%
J1I N° 29 BARCELONA	89%	73%	173%
J1I N° 30 BARCELONA	98%	46%	146%
J1I N° 31 BARCELONA	97%	55%	155%
J1I N° 32 BARCELONA	101%	56%	156%
J1I N° 33 BARCELONA	91%	51%	151%
J1I N° 34 BARCELONA	100%	62%	158%
J1I N° 35 BARCELONA	97%	66%	159%
J1I N° 36 BARCELONA	99%	43%	143%

J1I N° 37 BARCELONA	93%	45%	157%
J1I N° 38 BARCELONA	101%	46%	146%
J1I N° 39 BARCELONA	97%	68%	171%
J1I N° 41 BARCELONA	91%	64%	164%
J1I N° 42 BARCELONA	95%	52%	152%
J1I N° 43 BARCELONA	101%	53%	153%
J1I N° 44 BARCELONA	88%	90%	190%
J1I N° 46 BARCELONA	94%	51%	151%
J1I N° 47 BARCELONA	99%	42%	142%
J1I N° 48 BARCELONA	101%	61%	161%
J1I N° 49 BARCELONA	98%	75%	175%
J1I N° 50 BARCELONA	17%	1048%	1147%
J1I N° 52 BARCELONA	83%	72%	173%
J1I N° 53 BARCELONA	94%	55%	155%
J1I N° 54 BARCELONA	94%	57%	157%
J1I N° 55 BARCELONA	91%	72%	172%
J1I N° 56 BARCELONA	89%	87%	187%
J1I N° 57 BARCELONA	97%	57%	157%
J1II N° 1 SANT BOI DE LLOBREGAT	114%	43%	143%
J1II N° 2 SANT BOI DE LLOBREGAT	90%	77%	177%
J1II N° 3 SANT BOI DE LLOBREGAT	102%	63%	163%
J1II N° 4 SANT BOI DE LLOBREGAT	93%	64%	164%
J1II N° 5 SANT BOI DE LLOBREGAT	101%	63%	163%
J1II N° 6 SANT BOI DE LLOBREGAT	109%	56%	156%
J1II N° 1 VILANOVA I LA GELTRÚ	92%	94%	194%
J1II N° 2 VILANOVA I LA GELTRÚ	74%	154%	254%
J1II N° 3 VILANOVA I LA GELTRÚ	84%	72%	168%
J1II N° 4 VILANOVA I LA GELTRÚ	94%	88%	188%
J1II N° 5 VILANOVA I LA GELTRÚ	105%	75%	183%
J1II N° 6 VILANOVA I LA GELTRÚ	95%	99%	184%
J1II N° 7 VILANOVA I LA GELTRÚ	88%	47%	159%
J1II N° 8 VILANOVA I LA GELTRÚ	89%	79%	179%
J1II N° 9 VILANOVA I LA GELTRÚ	85%	72%	172%
J1I N° 1 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	72%	129%	229%
J1I N° 2 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	79%	80%	180%
J1I N° 3 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	57%	186%	278%
J1I N° 4 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	58%	176%	276%
J1I N° 5 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	74%	128%	228%
J1I N° 6 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	76%	87%	187%
J1I N° 7 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	87%	82%	182%
J1II N° 1 SANTA COLOMA DE GRAMENET	85%	92%	192%
J1II N° 2 SANTA COLOMA DE GRAMENET	112%	39%	139%

J1II N° 3 SANTA COLOMA DE GRAMENET	77%	92%	192%
J1II N° 4 SANTA COLOMA DE GRAMENET	72%	116%	216%
J1II N° 5 SANTA COLOMA DE GRAMENET	89%	74%	174%
J1II N° 6 SANTA COLOMA DE GRAMENET	58%	169%	269%
J1II N° 1 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	82%	94%	191%
J1II N° 2 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	82%	91%	191%
J1II N° 3 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	89%	83%	177%
J1II N° 4 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	76%	102%	202%
J1II N° 1 GAVÀ	101%	40%	140%
J1II N° 2 GAVÀ	91%	65%	165%
J1II N° 3 GAVÀ	93%	77%	169%
J1II N° 4 GAVÀ	98%	57%	157%
J1II N° 5 GAVÀ	87%	58%	156%
J1II N° 6 GAVÀ	99%	66%	166%
J1II N° 7 GAVÀ	101%	52%	152%
J1II N° 8 GAVÀ	97%	51%	151%
J1II N° 9 GAVÀ	100%	51%	151%
J1II N° 1 EL PRAT DE LLOBREGAT	86%	83%	183%
J1II N° 2 EL PRAT DE LLOBREGAT	85%	78%	178%
J1II N° 3 EL PRAT DE LLOBREGAT	107%	38%	138%
J1II N° 4 EL PRAT DE LLOBREGAT	95%	75%	168%
J1II N° 5 EL PRAT DE LLOBREGAT	103%	53%	153%

Taula 78. La lupa. Jutjats de Primera Instància.

4.2 Audiències Provincials. Sales civils

Moviment d'assumptes

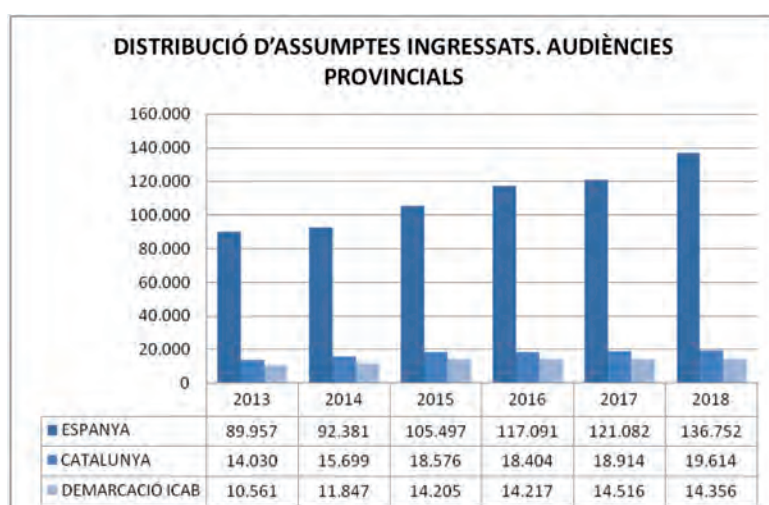
La tendència que es registra a les sales civils de l'Audiència Provincial, es correspon amb l'augment de la taxa de litigiositat que es produeix en aquest últim exercici. En efecte, **pel que fa al volum d'assumptes ingressats a l'any 2018, el Gràfic 79 veiem com la xifra se situa en 136.752 procediments**, un 13% més respecte a l'exercici anterior. D'aquests, 19.614 han estat tramitats davant els òrgans que s'ubiquen a Catalunya dels que, al seu torn, 14.356 han estat gestionats per les sales civils de l'Audiència Provincial de Barcelona.

Pel que fa al desenvolupament de la tendència dels assumptes ingressats per aquests òrgans, hem de portar a col·lació les dades publicades en anteriors edicions pel que fa al nombre d'expedients registrats l'any 2012 (113.014 procediments a nivell estatal), per tal de ressaltar el significatiu descens que s'anota en els anys 2013 i 2014. La causa justificativa d'aquest fenomen la trobem en la implantació (o ampliació en sentit estricte) de les taxes judicials per la *Llei 10/2012, de 20 de novembre*. En efecte, les taxes han influït de manera substancial en el descens dels assumptes dels quals té coneixement l'Audiència Provincial. Plantejar un recurs d'apel·lació suposa haver de pagar una quota fixa de 800 euros més un variable calculat sobre el tipus de gravamen previst en l'art. 7.2 de la Llei de Taxes. Per

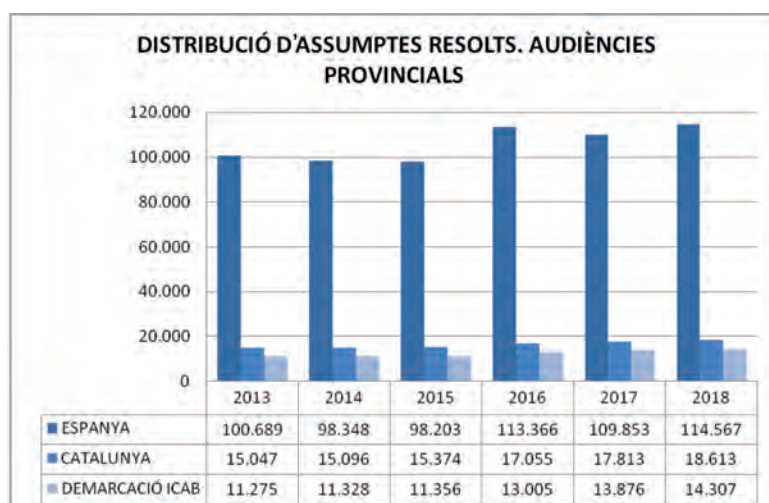
això, molts ciutadans, malgrat la seva disconformitat amb la sentència obtinguda en primera instància, s'han resignat a exercir el seu dret al recurs. Un altre motiu que ha incidit en el descens dels assumptes ingressats, el trobem en el límit per a recórrer en apel·lació introduït per la *Llei 37/2011, de 10 d'octubre, de mesures d'agilització processal*, en els judicis verbals per raó de la quantia quan aquesta no superi els 3.000 euros. L'objectiu de la llei és acabar amb l'abús en la utilització dels recursos. No obstant això, la impossibilitat de revisar algunes resolucions judicials, tot i ser considerades pel legislador com a assumptes d'escàs valor econòmic, fa que es cristal·litzin alguns errors que repercuteixen de forma negativa en la credibilitat d'un servei públic de qualitat envers els justiciables.

Pel que fa al volum d'assumpes resolt l'últim any, a nivell estatal la xifra se situa en 114.567 procediments, un 4% més respecte a l'exercici anterior. Similar evolució es registra en els tres àmbits territorials analitzats, segons es pot veure en el Gràfic 80. A Catalunya, les seccions civils de la AP han resolt un total de 18.613 assumptes, dels quals 14.307 s'han tramitat en l'àmbit territorial de la "demarcació ICAB".

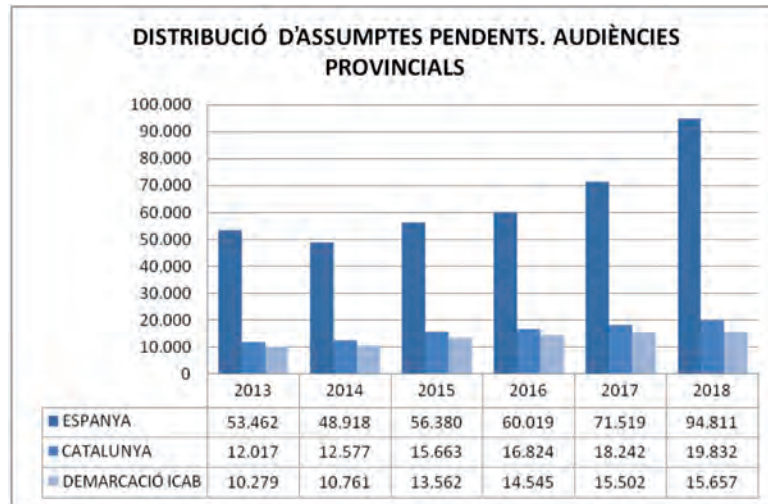
Finalment, en acabar l'any 2018 han quedat pendents un total de 94.811 assumptes a nivell estatal, 19.832 a nivell autonòmic i 15.657 a nivell local (Gràfic 81). L'augment de la càrrega de treball ha fet que també es produeixi un augment en l'acumulació dels procediments.

Gràfic 79. Distribució d'assumpes ingressats. Audiències Provincials.

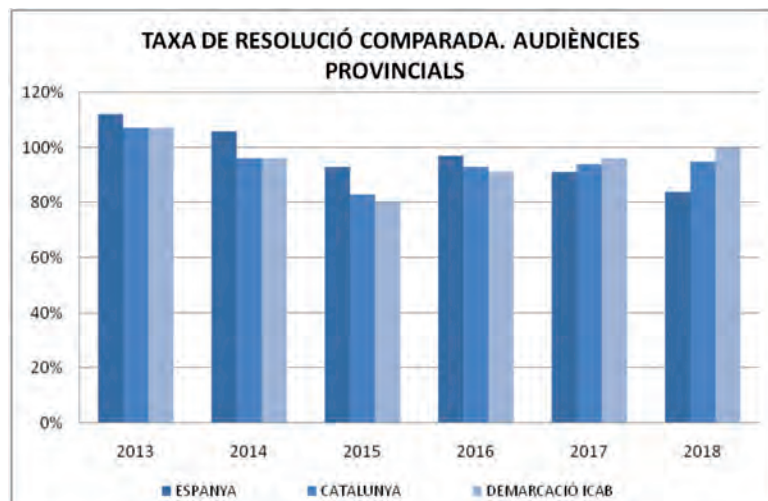
Gràfic 80. Distribució d'assumpes resoltos. Audiències Provincials.

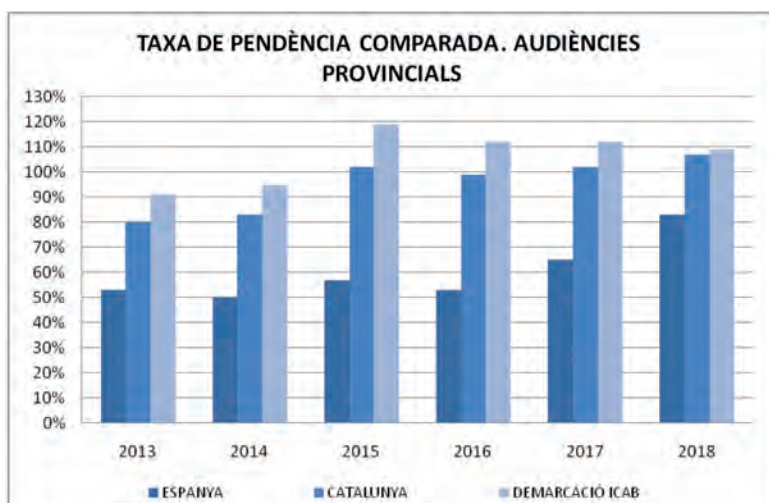
Gràfic 81. Distribució d'assumpptes pendents. Audiències Provincials.

Principals indicadors judicials

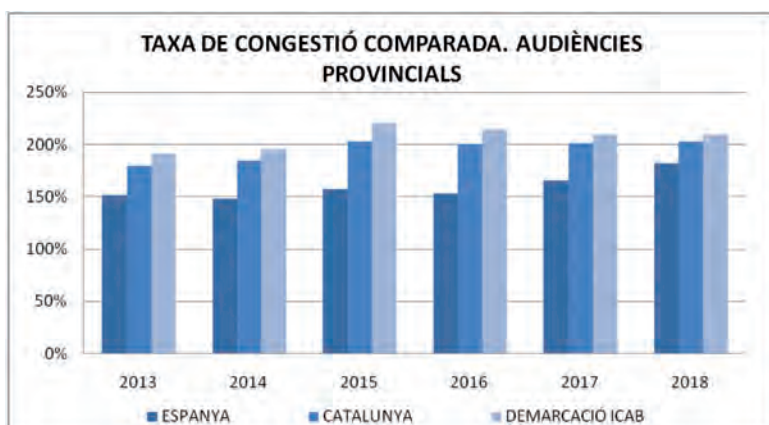
Els principals indicadors judicials aplicats a aquests òrgans, revelen que els mateixos presenten uns nivells d'acumulació notable i que no són capaços d'absorbir la litigiositat real del moment, en un període de temps raonable. Així, en el Gràfic 82 veiem com la taxa de resolució se situa normalment per sota de la barrera del 100%, el que significa que s'ingressen més assumpptes dels quals es resolen en un mateix període. Així mateix, els nivells de pendència i de congestió que es reflecteixen a partir de les respectives taxes, mostren una tendència alcista al llarg dels últims anys. A la "demarcació ICAB", sí es registra una lleugera millora respecte a les dades anotades en l'exercici anterior. Tot i això, hem d'advertir que els mateixos segueixen sent encara molt elevats. En efecte, els nivells de congestió i pendència que es registren a l'any 2018 a la "demarcació ICAB", segueixen sent significativament alts, amb valors del 109 i 209%, respectivament.

Gràfic 82. Taxa de resolució comparada. Audiències Provincials.

Gràfic 83. Taxa de pendència comparada. Audiències Provincials.

Gràfic 84. Taxa de congestió comparada. Audiències Provincials.

LA LUPA. AUDIÈNCIES PROVINCIALS. DEMARCATIÓ ICAB			
	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA PENDÈNCIA	TAXA CONGESTIÓ
secc.1 AP BARCELONA	118%	117%	217%
secc.4 AP BARCELONA	101%	99%	199%
secc.11 AP BARCELONA	110%	131%	230%
secc.12 AP BARCELONA	125%	53%	152%
secc.13 AP BARCELONA	99%	124%	224%
secc.14 AP BARCELONA	98%	175%	274%
secc.15 AP BARCELONA	58%	168%	268%
secc.16 AP BARCELONA	106%	121%	220%
secc.17 AP BARCELONA	106%	113%	213%
secc.18 AP BARCELONA	112%	52%	152%
secc.19 AP BARCELONA	99%	163%	257%

Taula 85. La Lupa. Audiències Provincials. Demarcació ICAB.

Resolució de sentències de recursos de apel·lació

Un dels elements que s'ha de tenir en compte a l'hora de valorar el nivell de qualitat d'un sistema de justícia, és el de la resolució dels recursos interposats contra les sentències dictades en primera instància. Les dades que es recullen en les següents gràfiques, es refereixen als recursos d'apel·lació a resoldre per les Audiències Provincials.

En el Gràfic 86 es fa una comparativa dels recursos d'apel·lació plantejats contra les sentències dictades en el marc d'un procediment de judici verbal, en el període comprès entre els anys 2013 i 2018. En aquest, podem veure el sentit en el qual es resolen aquests recursos d'apel·lació, distingint entre sentències estimatòries i desestimatòries. D'una banda, veiem com es dicten un major nombre de sentències desestimatòries, confirmant en conseqüència les decisions adoptades pel Jutge d'instància. És una dada positiva, en tant que suposa l'existència d'un major nivell de "encert" a la sentències dictades pels jutjats de primera instància. D'altra banda, pel que fa a l'evolució de la gràfica, veiem que a mesura que es van succeint els anys es produeix un augment del nombre de recursos interposats. L'any 2018 el nombre d'impugnacions s'incrementa en un 6% respecte a l'exercici anterior. No obstant això, i tal com ja succeïa en l'any 2017, l'any 2018 es registra un augment dels que són desestimats (2.140), enfront dels estimats (1.420).

El comportament de les dades registrades en el Gràfic 64, està influenciat per tres normes que han tingut una transcendència a nivell processal fonamental:

- *Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial.*
- *Llei 37/2011, de 10 d'octubre, de mesures d'agilització processal.*
- *Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses.*

Quant a la primera norma esmentada, s'eleva la quantia que delimita l'àmbit del judici verbal, que passa de 3.000 a 6.000 euros (art. 250.2 LEC). Això fa que es produeixi un lleuger increment dels procediments tramitats per les vies del judici verbal. Tanmateix, la segona norma esmentada, introdueix un límit pel qual s'exclouen del recurs d'apel·lació, els judicis verbals que per raó de la quantia no superin els 3.000 euros. Pel que, malgrat aquest increment en el volum de sentències potencialment objecte de recurs a què s'ha fet referència, aquesta limitació fa que en els exercicis 2014 i 2015 es produeixi un descens en el nombre total de recursos plantejats. Tot i que aquestes normes es van promulgar en l'any 2009 i l'any 2011 respectivament, els efectes de les mateixes s'han manifestat una mica més tard tenint en compte que quan van entrar en vigor, molts procediments que ja estaven en tràmit van haver de ser resolts d'acord amb la legislació processal anterior. Així s'estableix en la disposició transitòria de les dues lleis, en dir que *els processos que estiguin en tràmit en qualsevol de les seves instàncies a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, es continuen substanciant fins que es dicti sentència en la instància d'acord amb la legislació processal anterior.*

La tercera norma esmentada, la Llei de taxes del 2012, ha estat la que més impacte ha tingut sobre els resultats de la gràfica, provocant una disminució notable dels recursos plantejats. En efecte, aquesta llei ha funcionat com a mecanisme dissuasori a l'hora de recórrer, ja que és perceptiu el pagament d'una taxa amb una quota fixa de 800 euros més un variable d'un 0,25 o un 0,5%, en funció de la quantia del plet. Afortunadament, una Sentència del Tribunal Constitucional ha declarat nul·les per l'excessiu de la seva quantia, les taxes judicials. No obstant això, hem d'advertir que conceptualment les mateixes es mantenen.

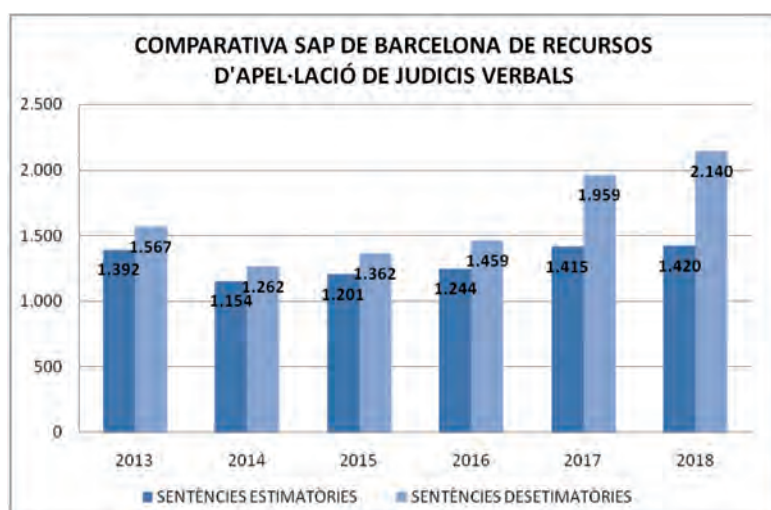
En el Gràfic 87 podem veure l'evolució al llarg dels darrers anys, del nombre de recursos plantejats contra les sentències dictades en el marc d'un procediment ordinari, davant l'Audiència Provincial

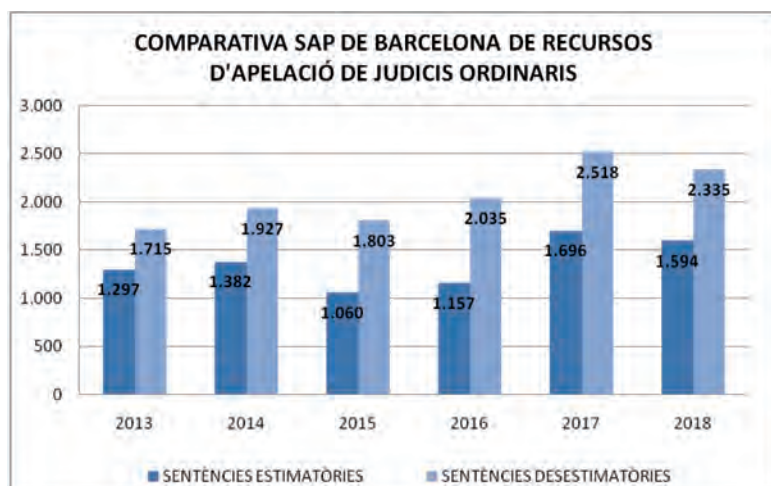
de Barcelona. En primer lloc, veiem com la tendència es correspon amb la manifestada en la gràfica anterior, relativa als recursos plantejats contra una sentència dictada en un judici verbal. En efecte, es desestima un major nombre de recursos d'apel·lació, confirmant per tant, la decisió presa pel Jutjat de Primera Instància de torn.

En segon lloc, destaca com els volums relatius als recursos que provenen d'un Judici Ordinari, són més alts que els que provenen d'un procediment verbal. La causa explicativa d'aquest fenomen la trobem en què els procediments de Judici Ordinari, solen versar sobre matèries que presenten una major complexitat i són d'una quantia elevada. La importància dels interessos que es discuteixen, fa que en ocasions les parts esgotin totes les possibilitats legals que els permet l'ordenament jurídic, abans de donar per tancat un tema.

No obstant això, l'impacte de les taxes judicials també ha tingut el seu reflex en el nombre de recursos plantejats a partir de l'any 2013, reduint-se el volum dels mateixos en els últims anys. L'any 2018, veiem com s'han resolt un total de 3.929 recursos d'apel·lació, dels quals 1.594 han estat estimatoris i 2.335 desestimatoris. Es confirma per tant, un percentatge més elevat pel que fa al nivell de "encert" de les resolucions dictades en primera instància.

Gràfic 86. Comparativa de sentències de recursos d'apel·lació de judicis verbals en las Audiències Provincials.

Gràfic 87. Comparativa de sentències de recursos d'apel·lació de judicis ordinaris en las Audiències Provincials.

4.3 Tribunal Superior de Justícia. Sala civil-penal

Moviment d'assumptes

Quant a l'àmbit d'actuació competencial d'aquests òrgans, l'art. 73 LOPJ disposa que la Sala Civil i Penal del Tribunal Superior de Justícia coneixerà, com Sala Civil:

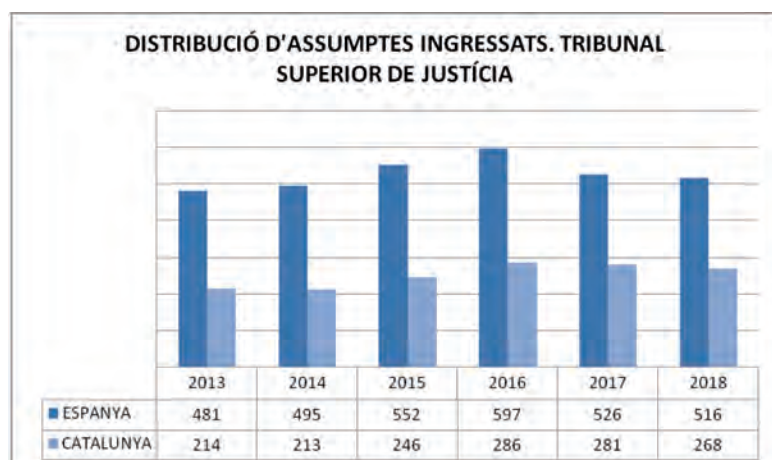
- Del recurs de cassació que estableixi la llei contra resolucions d'òrgans jurisdiccionals de l'ordre civil amb seu a la comunitat autònoma, sempre que el recurs es fonamenti en infracció de normes del dret civil, foral o especial, propi de la comunitat, i quan el corresponent Estatut d'Autonomia hagi previst aquesta atribució.
- Del recurs extraordinari de revisió que estableixi la llei contra sentències dictades per òrgans jurisdiccionals de l'ordre civil amb seu a la comunitat autònoma, en matèria de dret civil, foral o especial, propi de la comunitat autònoma, si l'Estatut d'Autonomia ha previst aquesta atribució.
- De les funcions de suport i control de l'arbitratge que s'estableixin en la llei, així com de les peticions d'exequàtur de laudes o resolucions arbitrals estrangers, llevat que, d'acord amb l'ho acordat en els tractats o les normes de la Unió Europea, correspongui el seu coneixement a un altre jutjat o tribunal.
- En única instància, de les demandes de responsabilitat civil, per fets comesos en l'exercici dels seus respectius càrrecs, dirigides contra el President i membres del Consell de Govern de la comunitat autònoma i contra els membres de l'Assemblea legislativa, quan aquesta atribució no correspongui, segons els Estatuts d'Autonomia, al Tribunal Suprem.
- En única instància, de les demandes de responsabilitat civil, per fets comesos en l'exercici del seu càrrec, contra tots o la major part dels magistrats d'una Audiència Provincial o de qualssevol de les seves seccions.
- De les qüestions de competència entre òrgans jurisdiccionals de l'ordre civil amb seu a la comunitat autònoma que no tingui un altre superior comú.

En les gràfiques següents podem observar el detall numèric de l'activitat judicial experimentada per aquests òrgans al llarg del període comprès entre els anys 2013 i 2018.

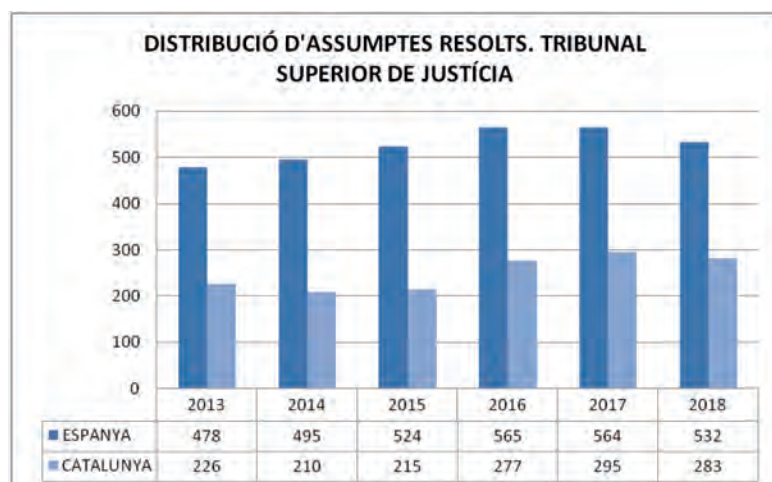
L'any 2018, les sales civils del TSJ han ingressat un total de 516 assumptes, un 2% menys respecte a l'exercici anterior (Gràfic 88). D'aquests, 268 s'han ingressat a Catalunya. Veiem per tant com el 52% dels assumptes que es tramiten davant aquests òrgans judicials, es concentra a Catalunya. La causa explicativa d'aquest fenomen la trobem en l'existència d'un desenvolupament molt important del Dret civil propi de la CA de Catalunya, el que suscita la interposició d'un volum important de recursos de cassació. Sobre els recursos de cassació, cal tenir en compte la distribució competencial que sobre els mateixos fa l'art. 478.1 LEC: *El coneixement del recurs de cassació, en matèria civil, correspon a la Sala Primera del Tribunal Suprem. No obstant això, correspon a les Sales Civil i Penal dels Tribunals Superiors de Justícia conèixer dels recursos de cassació que siguin procedents contra les resolucions dels tribunals civils amb seu a la Comunitat Autònoma, sempre que el recurs es fonamenti, exclusivament o juntament a altres motius, en infracció de les normes del Dret civil, foral o especial propi de la Comunitat, i quan el corresponent Estatut d'Autonomia hagi previst aquesta atribució.*

L'any 2018 s'han resolt un total de 532 assumptes a nivell estatal, dels quals 283 han estat tramitats pel TSJ de Catalunya (Gràfic 89). En termes generals, veiem com les dades de la gràfica reflecteixen una evolució similar a la dels assumptes ingressats. No obstant això, comparant les dades registrades en cadascuna de les categories analitzades, veiem com el nombre d'assumptes "resolts" és lleugerament superior al dels "ingressats", el que sens dubte suposa una dada positiva.

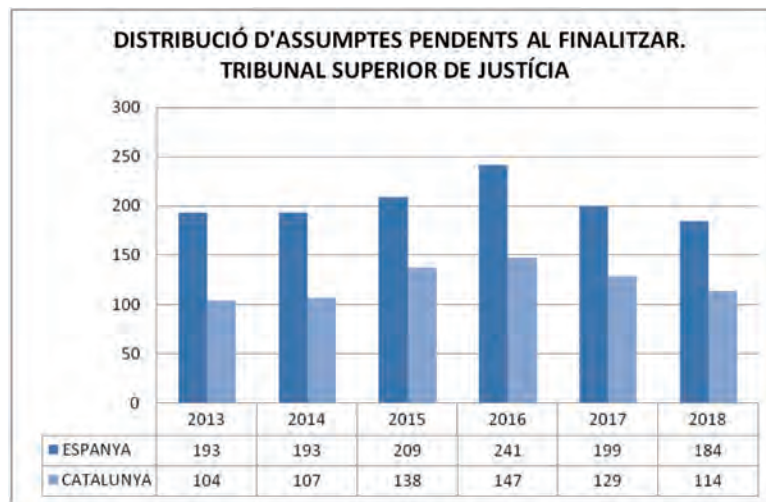
Finalment, en el Gràfic 90 podem veure el desenvolupament de les dades relatives als assumptes pendents en finalitzar l'any 2018. **Al tancament de l'últim exercici, han restat per finalitzar un total de 184 procediments, un 8% menys respecte l'any anterior.** D'aquests, la major part es concentren a Catalunya, on han quedat pendents en finalitzar l'any un total de 114 assumptes, un 12% menys respecte a l'exercici 2017. Això es correspon amb la distribució de la càrrega de treball entre un i altre territori, d'acord amb les xifres d'assumpes ingressats i resolts abans comentades.

Gràfic 88. Distribució d'assumpes ingressats. Tribunal Superior de Justícia.

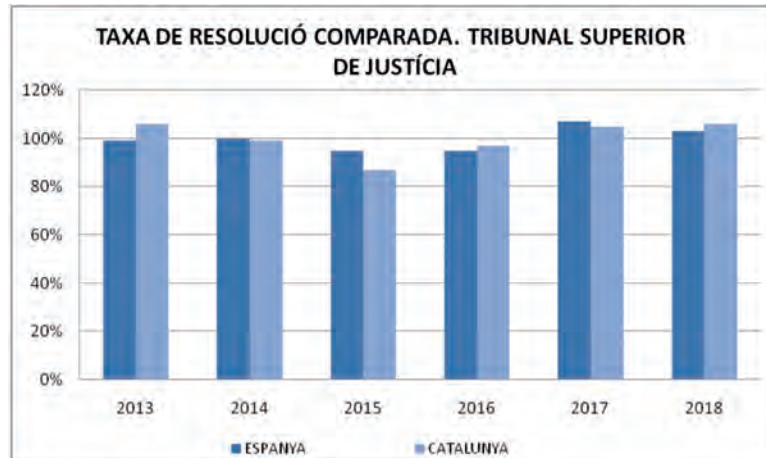
Gràfic 89. Distribució d'assumpes resolts. Tribunal Superior de Justícia.

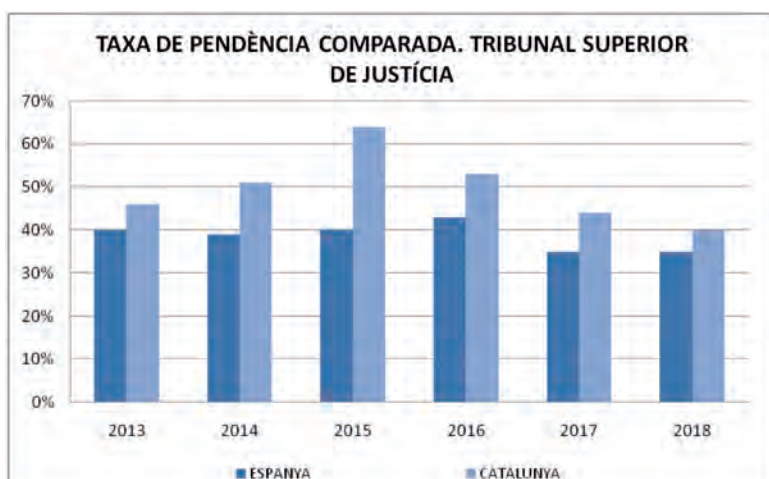
Gràfic 90. Distribució d'assumpes pendents al finalitzar. Tribunal Superior de Justícia.

Principals indicadors judicials

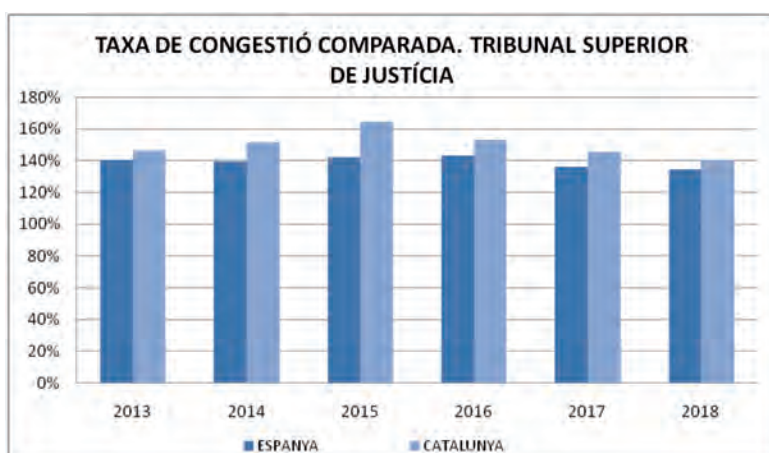
D'acord amb el que s'ha comentat a l'hora d'analitzar el moviment dels assumpes que es tramiten davant d'aquests òrgans, veiem com la disminució del volum d'assumpes ingressats, ha permès una millora pel que fa a les ràtios de resolució i una reducció dels nivells de saturació, en aquests dos últims exercicis, segons es pot veure en les gràfiques següents.

Gràfic 91. Taxa de resolució comparada. Tribunal Superior de Justícia.

Gràfic 92. Taxa de pendència comparada. Tribunal Superior de Justícia.

Gràfic 93. Taxa de congestió comparada. Tribunal Superior de Justícia.

5. Execucions civils

Tal com disposa l'art. 117.3 CE, l'exercici de la potestat jurisdiccional comprèn l'activitat pròpia de jutjar i la de fer executar el jutjat; aquesta última canalitzada a través d'un procediment independent que l'interessat pot instar per posar en marxa la maquinària coercitiva de l'Estat, davant la falta de compliment voluntari per part de l'obligat, del que conté un títol al qual la llei reconeix força executiva.

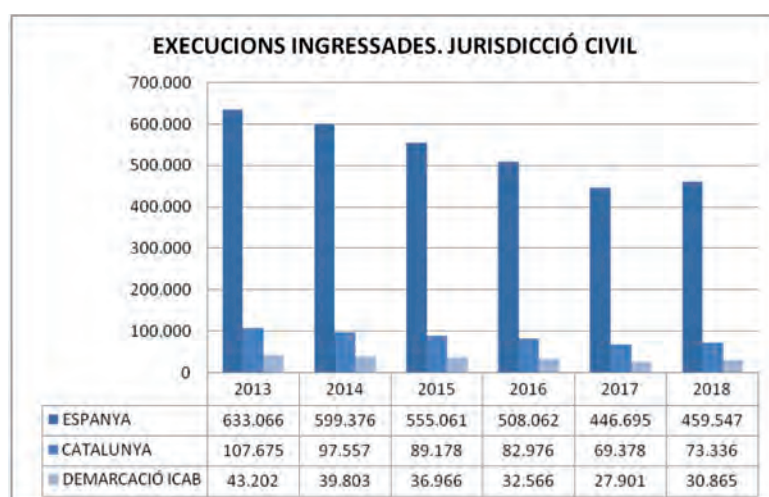
Al llarg dels últims anys, s'ha produït un descens progressiu dels procediments d'execució, tal com es pot observar en les gràfiques que s'acompanyen a continuació. No obstant això, veiem com **l'any 2018, s'ingressen un total de 459.547 procediments d'execució a nivell estatal**, un 3% més respecte a l'exercici anterior. Es produeix per tant un canvi en la tendència de la gràfica, d'acord amb l'increment de la taxa de litigiositat que s'ha registrat en els últims exercicis, que s'ha traduït en un major volum d'assumptes resolts i en un major nombre de sentències dictades, segons vam tenir ocasió de veure a l'hora d'analitzar el moviment dels assumptes. A Catalunya, el nombre d'execucions civils ingressades ha estat de 73.336, de les quals 30.865 han estat tramitades en l'àmbit territorial de la "demarcació ICAB". És precisament en aquest àmbit territorial, en el qual l'increment respecte a l'exercici anterior ha estat més intens, amb una pujada del 11%. Recordem que en l'àmbit de la

“demarcació ICAB”, la taxa de litigiositat s’ha situat en 65,20 assumptes per cada mil habitants, notablement per sobre respecte als valors anotats tant a nivell estatal com a nivell autonòmic.

Pel que fa al volum d’assumpes resolts, en el Gràfic 95 veiem que durant els primers anys de la sèrie, el nombre d’execucions creix de forma progressiva. A partir de l’any 2015, veiem com es produeix un canvi en la tendència, reduint-se durant els últims anys de forma progressiva el volum dels procediments d’execució resolts. **L’any 2018, el nombre total d’execucions resoltes a nivell estatal ha estat de 617.469**, lleugerament superior a les resoltes en l’exercici anterior, d’acord amb l’augment del nombre d’execucions ingressades.

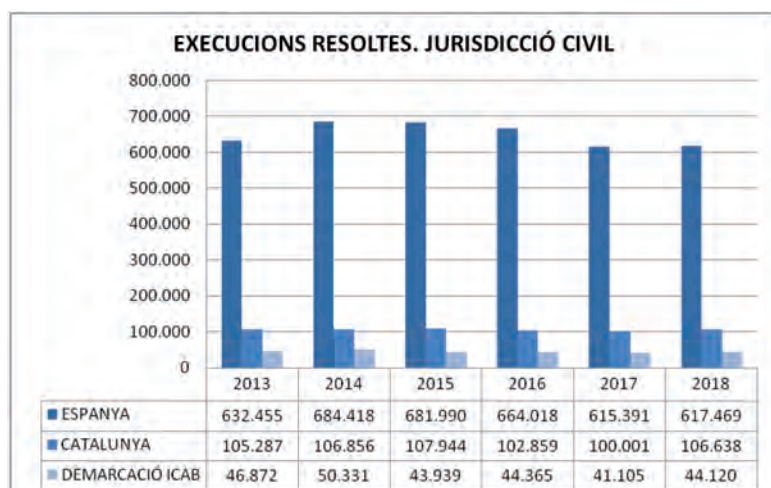
En relació al moviment dels procediments d’execució en la Jurisdicció civil, hem de fer referència a dos importants reformes legislatives: la *Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova Oficina judicial*, i la *Llei 37/2011, de 10 d’octubre, de mesures d’agilització processal*. A través d’aquestes, s’han canalitzat part dels esforços que s’estan duent a terme per a la modernització de l’Administració de Justícia, d’una banda amb el desplegament progressiu de la Nova Oficina Judicial, i d’altra banda amb una distribució de funcions i competències a favor dels lletrats de l’Administració de Justícia. La implantació de les UPAD (unitats processals de suport directe) i les SCOP (Servei Comú d’Ordenació del Procediment), així com la realització material del procés d’execució sota la supervisió i responsabilitat del secretari judicial (ara LAJ) un cop dictat l’Acte despatxant execució, ha incidit en la millora resolutiva d’aquest tipus de procediments, mitjançant l’optimització dels recursos disponibles.

Finalment, destaca l’important volum d’assumpes pendents al finalitzar, segons es pot veure en el Gràfic 96. **Així, a nivell estatal resten en acabar l’any 2018 un total de 1.869.182 procediments d’execució**, dels quals 351.121 estan sent tramitats davant òrgans judicials ubicats a Catalunya i d’aquests, al seu torn, 142.340 estan pendents davant òrgans de la “demarcació ICAB”. Malgrat que aquest últim any es registra un lleuger descens del volum d’execucions civils pendents, veiem com la magnitud de les mateixes supera amb escreix al nombre d’assumpes ingressats i resolts. Això es deu al fet que la tramitació d’un procés d’execució es pot demorar al llarg de diversos anys, per estar condicionada la realització de la responsabilitat continguda en un títol executiu a la capacitat econòmica del deutor, sent que molts dels procediments d’execució continuaran oberts de forma indefinida, tot i la insolvència d’aquell.

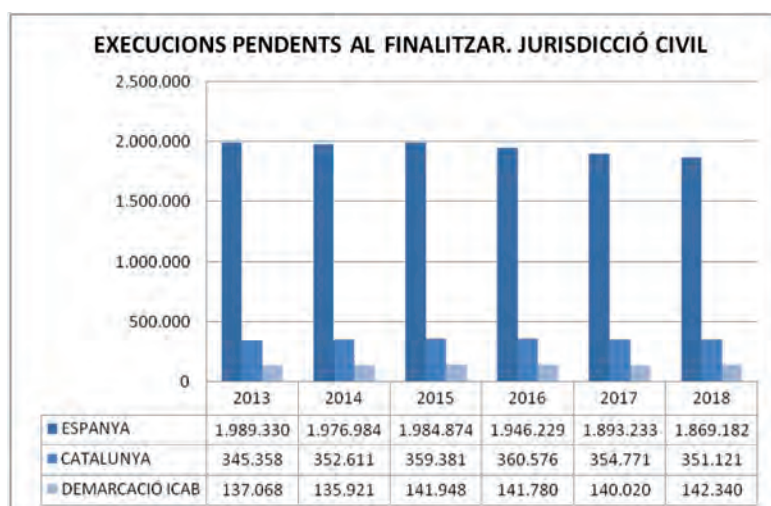

Gràfic 94. Execucions ingressades. Jurisdiccions civil.

Gràfic 95. Execucions resoltes. Jurisdicció civil.

Gràfic 96. Execucions pendents al finalitzar. Jurisdicció civil.

6. Conclusions

Després de l'anàlisi de l'activitat dels òrgans que s'integren en la Jurisdicció civil a partir de les dades publicades pel CGPJ, situant-la en el context econòmic i social en la qual es desenvolupa, procedim a ressaltar els principals fets i circumstàncies esdevinguts en aquest últim exercici 2018.

En primer lloc, l'any 2018 la taxa de litigiositat civil ha estat de 43,35 assumptes per cada mil habitants, el que suposa un increment del 11% respecte a l'exercici anterior. Per trobar una taxa més alta que la registrada el 2018 hem de remuntar-nos a l'any 2009, en què es va situar en 43,45 assumptes per cada mil habitants. A la "demarcació ICAB" la taxa de litigiositat és ostensiblement més alta respecte a la resta de circumscripcions, circumstància que es produeix al llarg de tota la sèrie temporal analitzada. Així, en l'últim any la taxa de litigiositat que es registra a la "demarcació ICAB" ha estat de 65,20 punts per cada mil habitants, un 13% més respecte a l'any 2017. Les diferències numèriques que es registren tant en els diferents indicadors judicials que s'utilitzen al llarg de la present anàlisi, com en el moviment dels assumptes, es deu principalment a l'heterogeneïtat pròpia dels partits judicials que s'integren en

cada circumscripció. En efecte, els territoris que s'integren en la "demarcació ICAB", concentren una major densitat de població així com una activitat econòmica, urbana i industrial més intensa.

En segon lloc, pel que fa al moviment d'assumpes, els òrgans que s'integren en la Jurisdicció civil arrenquen l'exercici amb un total de 1.124.666 assumpes pendents d'exercicis anteriors, als que hi ha que sumar que durant l'any 2018 s'han ingressat un total de 2.022.621 procediments nous. En total s'han resolt 1.809.729 assumpes, un 9% més respecte a l'exercici anterior, i han quedat pendents en finalitzar l'any 1.341.753 d'assumpes, un 19% més respecte al volum d'assumpes amb els quals es va iniciar l'any. D'acord amb el manifestat abans, l'última vegada que es va superar la barrera dels 2.000.000 d'assumpes ingressats va ser fa 10 anys, sent la xifra registrada en aquest exercici la més alta que s'ha conegut abans en aquesta Jurisdicció. A la "demarcació ICAB", s'inicia l'exercici amb un total de 97.540 assumpes pendents d'anys anteriors, als quals se sumen 174.518 procediments de nou ingrés. Durant l'any 2018, els òrgans de la "demarcació ICAB" han resolt un total de 144.959 assumpes, quedant pendents en tancar l'exercici altres 127.005. Les dades relatives a l'activitat judicial dels òrgans que s'integren en la "demarcació ICAB" revelen una acumulació, tenint en compte que en aquest últim exercici s'ha registrat un increment del 30% pel que fa als assumpes pendents al finalitzar.

En tercer lloc, i d'acord amb el manifestat abans sobre el moviment dels assumpes, els indicadors judicials reflecteixen que aquest últim any s'ha produït una regressió pel que fa a la capacitat resolutiva dels tribunals i un augment en els nivells de saturació dels mateixos. L'any 2018 la taxa de resolució que s'ha registrat a la jurisdicció civil en termes generals, ha estat del 89%. Es produeix una regressió de 2 punts percentuals respecte a l'exercici anterior, en què es va anotar una taxa de resolució del 91%. Aquesta regressió es correspon amb la pujada de la taxa de litigiositat a la qual abans s'ha fet referència, i denota que la mateixa no ha anat acompanyada dels recursos pertinents per a absorbir l'increment. Que la taxa de resolució estigui per sota del 100%, vol dir que s'està resolent un menor volum d'assumpes dels que s'han anat ingressant durant el mateix període. En el mateix sentit, hem vist com l'any 2018 s'ha produït un significatiu increment de la taxa de pendència a nivell estatal, situant-se la mateixa en un 74%, la xifra més alta dels últims anys. Correlativament, la taxa de congestió ha crescut un 4% respecte a l'exercici anterior, fins situar-se en un 174%.

A la "demarcació ICAB", els resultats dels principals indicadors judicials són encara més alarmants. En efecte, la taxa de resolució en aquesta circumscripció ha estat del 83%, sent la xifra més baixa dels últims anys. Pel que fa a la taxa de pendència, aquesta passa del 73% al 88%, el que suposa un increment del 21% en aquest últim any. I pel que fa a la taxa de congestió, aquesta reflecteix uns nivells de saturació del 188%, la xifra més alta dels últims anys.

Per tant, l'increment de la litigiositat no ha anat acompanyat dels recursos materials i humans necessaris per fer front a aquella. Una de les conclusions a què s'arriba cada any i que és comú en tots els àmbits jurisdiccionals, és la necessitat d'adequar la planta judicial actualment operativa, a la litigiositat real del moment. Recordem que l'Administració de Justícia no només és un dels poders de l'Estat, sinó que també és un servei públic que s'ha de prestar al conjunt de la ciutadania en termes d'eficiència i qualitat, el que obliga les autoritats competents a aplicar les mesures de reforç oportunes, perquè la resolució dels assumpes es faci en un temps raonable.

En quart lloc, l'especialització orgànica de la planta judicial d'acord amb el que preveu l'art. 98 LOPJ, resulta especialment necessària segons hem pogut veure a l'hora d'analitzar les dades relatives als Jutjats Mercantils i als Jutjats de Família. Pel que fa als primers, a nivell estatal s'han ingressat un total de 121.176 assumpes, i han quedat pendents en finalitzar l'exercici 97.171. Els Jutjats Mercantils han experimentat un increment del 46%, sent encara més intens en la "demarcació ICAB", on els seus 11 jutjats han tingut una entrada de 30.303, un 122% més respecte a l'exercici anterior. Aquest

increment, s'ha produït sobretot en assumptes relatius a propietat intel·lectual (amb una pujada del 365% en la "demarcació ICAB"), dret de transport i competència deslleial.

Pel que fa als assumptes relatius al dret de família, s'ha registrat una entrada de 306.822 procediments, quedant pendents un total de 136.813 en acabar l'any 2018. Si bé en la tramitació dels assumptes han participat tres tipus d'òrgans (Jutjats amb competència civil i penal, amb competència exclusiva civil, i especialitzats en família), la veritat és que els indicadors judicials referits als òrgans especialitzats mostren unes millors ràtios en termes generals. En els últims anys, s'ha produït un augment dels anomenats MENAS. Gairebé el 98% dels menors estrangers no acompanyats són barons, procedents en gairebé un 81% del Marroc, que majoritàriament tenen entre 16 i 17 anys. S'ha registrat un correlatiu increment de les designacions realitzades pel Servei de Defensa d'Ofici, en interès dels MENAS, havent-se anotat un total de 1.608 designes en l'àmbit de l'ICAB, la xifra més alta dels últims anys.

L'any passat es va ressenyar com a circumstància especialment significativa, l'increïble augment de la litigiositat que experimentada pels Jutjats d'Estat Civil i Incapacitats de la ciutat de Barcelona. Aquest any, s'ha produït una millora pel que fa als valors registrats per aquests òrgans. A influït en això l'entrada en funcionament d'un nou òrgan, en concret el Jutjat de Primera Instància núm. 59 de Barcelona. També, la clarificadora jurisprudència dictada per la APB al voltant de la forma d'interpretar l'art. 225.2 CCCat sobre l'obligació de comunicar la guarda d'una persona per part d'un centre assistencial. Aquests òrgans, han rebut durant el 2018 un total de 5.890 assumptes nous, un 35% menys respecte a l'exercici anterior, en què es van instar 9.048 procediments. Així mateix, han quedat pendents en finalitzar l'any, 2.523 procediments. Tot i l'entrada en funcionament d'un nou Jutjat, des de la Memòria elaborada pel Jutjat degà per a l'any 2018 es reclama la necessitat d'ampliar la planta judicial a altres 2 òrgans, el que ens sembla pertinent, tenint en compte les característiques pròpies dels procediments que es tramiten davant d'aquests òrgans i dels interessos que en els mateixos s'han de protegir i tutelar.

Com a novetat, aquest any s'ha introduït un apartat per tal d'analitzar el dret de l'habitatge a partir de les dades judicials. En concret, s'ha dut a terme a través de la litigiositat que dimana dels procediments d'execució hipotecària, els que tenen origen en matèries pròpies de la LAU (bàsicament impagament de rendes o finalització de termini), així com aquells que s'han instat en virtut de la *Llei 5/2018, d'11 de juny, de modificació de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, en relació a l'ocupació il·legal d'habitatges*, que va entrar en vigor el 2 de juliol de 2018. L'any 2018 la litigiositat dels procediments d'execució hipotecària ha disminuït a Espanya (situant-se en un 0,59), mentre que ha augmentat notablement en la "demarcació ICAB". En aquesta, la taxa de litigiositat ha estat de 0,69 execucions hipotecàries per cada mil habitants, un 25% més respecte a l'exercici anterior.

Quant als procediments d'arrendaments, no han parat de créixer al llarg dels últims anys. L'any 2013 es van ingressar un total de 59.960 judicis verbals en matèria d'arrendaments, mentre que l'any 2018 la xifra s'ha situat en 72.638, fet que suposa una pujada del 21% en poc més de 6 anys. En l'ICAB, el nombre de procediments en matèria d'arrendaments en l'any 2018, ha estat de 8.504. En relació als judicis verbals per ocupació il·legal de l'habitatge, des de l'entrada en vigor de la *Llei 5/2018 de 11 de juny*, s'han instat 1.740 assumptes a Espanya, dels quals 209 han estat tramitats per òrgans ubicats a la "demarcació ICAB". D'aquests 1.740 expedients, s'han resolt 638 procediments, havent quedat pendents en finalitzar l'any 2018 un total de 1.124 assumptes.

Els Serveis Comuns de Execució, han practicat en l'any 2018 un total 72.023 llançaments a nivell estatal (dels quals 9.361 han tingut lloc a la "demarcació ICAB"), un 3% més respecte a l'exercir anterior. En la seva majoria, dimanen de procediments de la LAU (impagament de renda o expiració contractual o legal del termini). Així, i tenint en compte les dades registrades a la "demarcació ICAB", la distribució dels llançaments han tingut el següent origen: 3.754 procediments de la LAU, 965 d'Execucions

hipotecàries i 548 d'altres tipus de procediments (per exemple per a l'execució de un dret d'ús sobre l'habitatge familiar). Cal tenir en compte que en les dades del CGPJ no es distingeix entre si estem davant un habitatge o un local. Així mateix, tampoc contempen els anomenats "desnonaments silenciosos", producte de la gentrificació de determinats barris. Pel que fa a la problemàtica dels llançaments oberts, entenem que la mateixa s'ha resolt legalment amb la reforma de l'art. 440.3 operada per el RD 7/2019, de 01 de març, de mesures urgents en matèria d'habitatge i lloguer, en virtut de la qual les diligències han de assenyalar-se amb dia i hora exactes.

Des l'1 d'octubre de 2015, la reforma de l'art. 86 ter LOPJ operada per la LO 7/2015, de 21 de juliol, resol la problemàtica pel que fa a la distribució competencial dels litigis en matèria de condicions generals de la contractació, dirigint les demandes col·lectives als Jutjats Mercantils i les plantejades de manera individual als Jutjats de Primera Instància. En aquest punt, cal tenir en compte l'Acord aprovat per la Comissió Permanent del CGPJ de data de 27 de maig de 2017, en virtut del qual es porta a terme l'especialització de 54 jutjats, que s'ocupen del coneixement i resolució d'aquells assumptes que es plantegin de forma individual al voltant de les condicions generals incloses en els contractes de finançament amb garanties reals immobiliàries, el prestatari dels quals sigui una persona física. Aquesta especialització funcional, coincideix amb la finalització dels 4 mesos que sumen els terminis previstos en el *Reial Decret-Llei 1/2017, de mesures urgents de protecció de consumidors en matèria de clàusules sòl*, que va tenir per objecte l'establiment d'un procediment extrajudicial de caràcter voluntari i gratuït per al consumidor, per tal de canalitzar de devolució de les quantitats indegudament satisfetes per aquests a les entitats financeres, per l'aplicació d'aquest tipus de clàusules contingudes en un contracte de préstec hipotecari.

Hem d'advertir, que la mesura relativa a l'especialització funcional d'aquests 54 jutjats, no ha estat el satisfactòria que es podria esperar. L'any 2017 es van ingressar 138.280 assumptes mentre que l'any 2018 la xifra s'ha situat en 202.787 procediments, havent quedat pendents un total de 252.834 procediments. Per tant veiem que dels 2.022.621 assumptes civils, un 10% es correspon amb demandes sobre clàusula sòl. Així mateix, de les 71.962 sentències que s'han dictat en matèria de clàusules sòl, el 97% de les mateixes han estat estimatòries.

Pel que fa als mecanismes de segona oportunitat que preveu la *Llei 25/2015, de 28 de juliol*, s'ha registrat un increment dels mateixos, sobretot a Catalunya, tenint en compte l'esforç desplegat per l'ICAB i el CICAC per donar a conèixer aquest tipus d'instruments. L'any 2018, s'han registrat un total de 354 concursos de persones físiques en els Jutjats Mercantils de Barcelona i altres 3.274 en els Jutjats de Primera Instància, el que suposa una progressió pel que fa a aquests últims òrgans del 107 des de l'entrada en vigor de l'esmentada normativa.

Finalment, en relació als procediments d'execució que es tramiten en el marc de la jurisdicció civil, l'any 2018 s'han ingressat un total de 459.547 processos nous. Així mateix, en finalitzar l'exercici resten per finalitzar un total de 1.869.182 procediments d'execució. Veiem que aquest valor està notablement per sobre dels procediments d'execució que s'ingressen i resolen en un mateix període. I és que la satisfacció del creditor i conseqüent acabament de molts dels procediments d'execució, dependrà de la solvència que tingui el deutor, el que pot ocasionar que la tramitació d'aquests processos s'allargui de manera indefinida.

En definitiva, l'any 2018 es produeix un retrocés de les principals ràtios a la Jurisdicció Civil, encara més significativa que la registrada en l'exercici anterior. Això és símptoma de la manca d'adequació dels recursos disponibles a la planta judicial actualment operativa, a la litigiositat real del moment. De fet, hem de retrocedir 10 anys per trobar uns resultats pitjors als registrats en aquest últim exercici, pel que fa als principals indicadors judicials es refereix.

L'àmbit Social

1. Introducció

L'art. 1 de la *Llei 36/2011, de 10 d'octubre Reguladora de la Jurisdicció Social*, (des d'ara LRJS), disposa que els òrgans jurisdiccionals de l'ordre social coneixeran de les pretensions que es promoguin dins de la branca social del Dret, tant en la seva vessant individual com col·lectiva, incloent aquelles que versin sobre matèries laborals i de la Seguretat Social, així com de les impugnacions de les actuacions de les administracions públiques realitzades en l'exercici de les seves potestats i funcions sobre les anteriors matèries. Completa la delimitació de l'àmbit competencial dels òrgans judicials que s'integren en aquest ordre, el que disposen els arts. 2 i 3 de la LRJS, en concretar les matèries incloses i excloses de les que s'ocupa aquesta Jurisdicció.

Quant als concrets òrgans que formen part de l'estructura jurisdiccional de l'àmbit social, l'activitat dels quals s'analiza en els següents apartats, són els següents:

- Jutjats Socials (art. 6 LRJS)
- Sales Socials dels Tribunals Superiors de Justícia (art. 7 LRJS)
- Sala Social de l'Audiència Nacional (art. 8 LRJS)
- Sala Social del Tribunal Suprem (art. 9 LRJS)

El present Capítol s'ha estructurat en 6 grans blocs. En el primer, sota el títol de "part general", a més de l'anàlisi propi de la taxa de litigiositat i del moviment dels assumptes que es tramiten en el marc de la Jurisdicció social, es fa referència a les principals circumstàncies conjunturals i socioeconòmiques de nostre Mercat de Treball: evolució dels contractes de treball, taxes d'atur i ocupació, treballadors i empreses inscrites en la Seguretat Social, entre d'altres. Aquestes dades, que han estat extretes de diverses fonts oficials com l'IDESCAT, l'INE o el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, ens serveixen

per situar i contextualitzar l'anàlisi que es fa dels Jutjats i Tribunals que s'integren en la jurisdicció social. És un fet notori, que la crisi econòmica ha tingut un impacte significatiu en aquest àmbit jurisdiccional i, tot i que les dades relatives al Mercat de Treball dels últims exercicis reflecteixen una certa millora a nivell macroeconòmic, hi ha un problema de caràcter estructural determinat per una alta temporalitat en la contractació, així com una precarització de les relacions laborals produïda durant els últims anys.

Un cop analitzat el moviment dels assumptes així com els principals indicadors judicials, en l'epígraf "Social per òrgans jurisdiccionals" farem el mateix prenent com a referència l'activitat registrada pels Jutjats Socials i per les Sales Socials del Tribunal Superior de Justícia. Aquests òrgans, són els que s'ocupen de la major part dels assumptes que es tramiten i resolen en el marc d'aquesta Jurisdicció.

A continuació, en apartats diferenciats es fa un estudi de les principals dades relatives a dues institucions que, si bé no exerceixen funcions estrictament jurisdiccionals, ens ajuden a comprendre millor l'activitat que es desenvolupa en el marc del Dret Laboral. D'una banda es porta a terme l'anàlisi de les "conciliacions", que es configuren com un mecanisme per a l'evitació del procediment (arts. 63 i ss. LRJS). D'altra banda, es fa referència a les principals dades del Fons de Garantia Salarial, institució prevista en l'art. 33 ET.

També, es recullen les dades relatives al moviment dels procediments d'execució que es tramiten en el marc de la Jurisdicció Social. Sobre l'activitat judicial dels processos d'execució en aquest ordre jurisdiccional, hem de tenir en compte el que disposa l'art. 237.4 LRJS que estableix que *on hi hagi diversos Jutjats Socials es pot establir, en els termes que preveu la Llei Orgànica del Poder Judicial, que el coneixement de les execucions l'assumeixin en exclusiva determinats jutjats de la mateixa circumscripció, amb exclusió total o parcial del repartiment d'altres assumptes*. A Espanya, solament quatre jutjats han fet ús d'aquesta facultat especialitzant-se en matèria d'execucions. Tres d'aquests jutjats es troben ubicats a la "demarcació ICAB", segons podrem veure més endavant.

Finalment, hem de tenir en compte els diferents canvis normatius que s'han anat produint al llarg dels últims anys, que han afectat d'una manera més o menys intensa el moviment dels assumptes d'aquesta Jurisdicció. Des del punt de vista processal, hem de destacar la *Llei 36/2011, de 10 d'octubre, Reguladora de la Jurisdicció Social* que porta a terme una sistematització i unificació a nivell competencial, de totes aquelles matèries que per la seva especialitat s'han d'integrar en l'àmbit social. Amb això es pretén acabar amb la dispersió del coneixement de determinades matèries entre diversos ordres judicials (social, contencions administratiu i civil) provocant un "pelegrinatge de jurisdiccions" amb negatives conseqüències: risc de provocar una disparitat de criteris jurisprudencials, dilació en la resolució dels assumptes i, en definitiva, una minva en el principi de seguretat jurídica.

Aquest transvasament competencial, fruit d'una millor delimitació dels assumptes que han de ser coneguts per la Jurisdicció social, es refereix bàsicament a:

- Les qüestions litigioses derivades d'accidents de treball.
- El compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals.
- El coneixement ordinari dels Drets Fonamentals i Llibertats Públiques de treballadors i empresaris en l'àmbit de les relacions laborals, incloent les situacions d'assetjament.
- La impugnació d'actes administratius, singulars o generals, en matèria laboral, Seguretat Social i resolucions contractuals col·lectives per causes objectives.

La reorganització competencial d'aquests últims, suposa també un alleugeriment en la càrrega de treball dels Jutjats Contenciosos Administratius, i sobre això es fa referència en el Capítol sobre "L'àmbit Contencions administratiu". A més, la LRJS s'incardina en l'eix de la modernització normativa

del nostre sistema processal, que s'està portant a terme a través del Pla de Modernització de la Justícia, en el qual destaquen la *Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova Oficina judicial*, la implantació de les noves tecnologies en el marc de la E-Justícia i l'adaptació interpretativa efectuada d'acord amb la Jurisprudència social, constitucional i europea.

Des del punt de vista del dret material o substantiu, destaquen dues importants reformes: la *Llei 35/2010, de 17 de setembre, de mesures urgents per a la reforma del mercat de treball* i el *Reial Decret-llei 3/2012, de 10 de febrer, de mesures urgents per a la reforma del mercat laboral*. Aquesta última, molt més dura que l'anterior, ha girat al voltant de tres eixos fonamentals: la flexibilitat interna (acomiadaments i modificacions substancials de les condicions de treball), acomiadaments col·lectius i negociació col·lectiva. Aquestes reformes tenien l'objectiu de flexibilitzar el Mercat de Treball per "adequar" les condicions laborals i els costos salarials, i afavorir la competitivitat i eficiència de les empreses. No obstant això, aquests objectius no només no s'han aconseguit, sinó que aquestes han tingut més efectes negatius que positius sobre el Mercat de Treball, i en aquest sentit han estat durament criticades per molts sectors de la societat i del Dret.

Tanca el Capítol un apartat en el qual es recullen les principals "conclusions" obtingudes a partir de les diferents dades analitzades, en el qual es destaquen les principals fites i incidències ocorregudes a l'àmbit laboral en aquest últim exercici.

2. Part general

143

2.1 Litigiositat

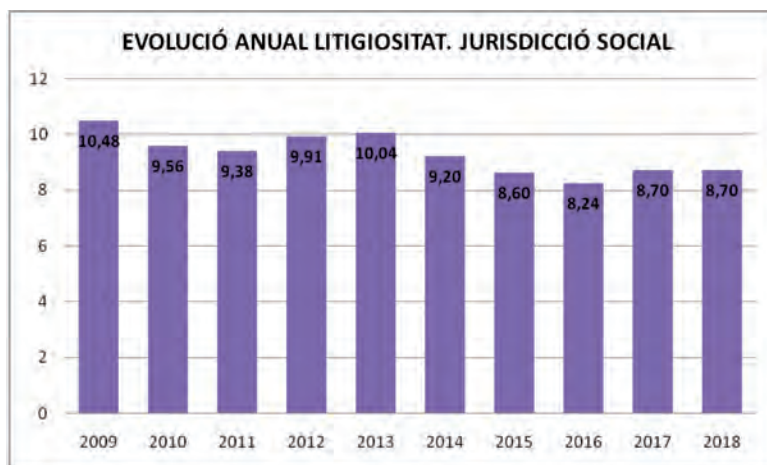
En el Gràfic 1 es recullen les dades relatives a la taxa de litigiositat registrada en el període comprès entre els anys 2009 i 2018 en el marc de la Jurisdicció laboral. Es tracta d'una sèrie temporal relativament àmplia, que reflecteix l'impacte que ha tingut la crisi econòmica al llarg de l'última dècada al nostre país. Així, durant els primers anys de la sèrie veiem com es registren les xifres més altes, coincidint amb l'esclat de la crisi econòmica de l'any 2008. L'any 2009 la taxa de litigiositat se situa en 10,48 assumptes per cada mil habitants, la xifra més alta de la sèrie. Només cal comparar aquesta xifra, amb la registrada l'any 2007 publicada en anteriors edicions: l'any 2007 la taxa de litigiositat en l'àmbit laboral es situava en 7,53 assumptes per cada mil habitants. A partir de l'any 2013, veiem com es registra un descens en la taxa de litigiositat fins a l'any 2016, en què la mateixa se situa en un 8,24 per cada mil habitants. No obstant això, en els dos últims exercicis es torna a registrar un increment. **L'any 2018 la taxa de litigiositat laboral és de 8,70 assumptes per cada mil habitants.**

Si ens fixem en la comparativa territorial que es fa en el Gràfic 2 sobre la taxa de litigiositat laboral, veiem com la que es registra en l'àmbit de la "demarcació ICAB" és ostensiblement superior a la que s'anota a nivell estatal, mentre que a Catalunya, la mateixa se situa sempre per sota segons podem veure a la sèrie. Pel que fa al desenvolupament de la taxa de litigiositat en la "demarcació ICAB", hem de tenir en compte que els partits judicials que s'integren en la mateixa, es caracteritzen per tenir una major densitat de població, així com una activitat econòmica i industrial més intensa, en comparació a altres àmbits territorials.

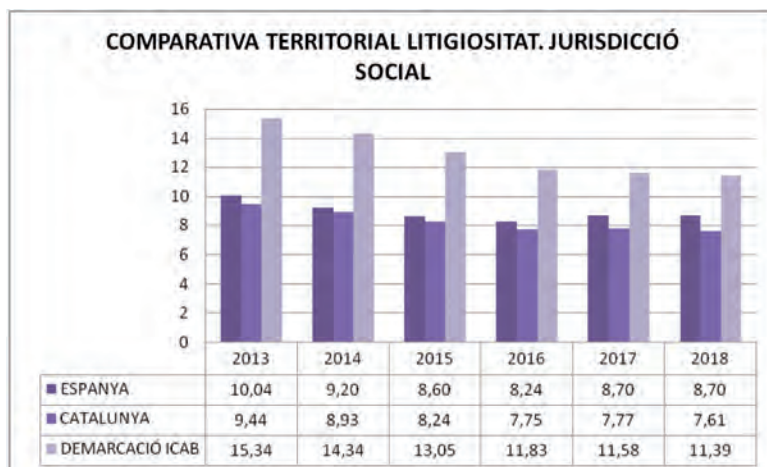
L'any 2018, la taxa de litigiositat laboral que es registra a la "demarcació ICAB", és de 11,39 per cada mil habitants. A diferència del que passa a nivell estatal, en aquesta demarcació es registra una lleugera regressió (un 2%) respecte a l'exercici anterior, en què es va anotar una litigiositat d'un 11,58

per cada mil habitants. A Catalunya, la taxa amb prou feines registra una variació respecte a l'any passat, situant-se en aquest últim exercici en un 7,61 per cada mil habitants.

Gràfic 1. Evolució anual litigiositat. Jurisdicció social.

Gràfic 2. Comparativa territorial litigiositat. Jurisdicció social.

2.2 Conjuntura socioeconòmica del Mercat de Treball

En aquest epígraf es porta a terme l'anàlisi d'una sèrie de dades relatives a la conjuntura socioeconòmica del Mercat de Treball, amb el propòsit de contextualitzar l'activitat jurisdiccional dels òrgans que s'integren en l'ordre social.

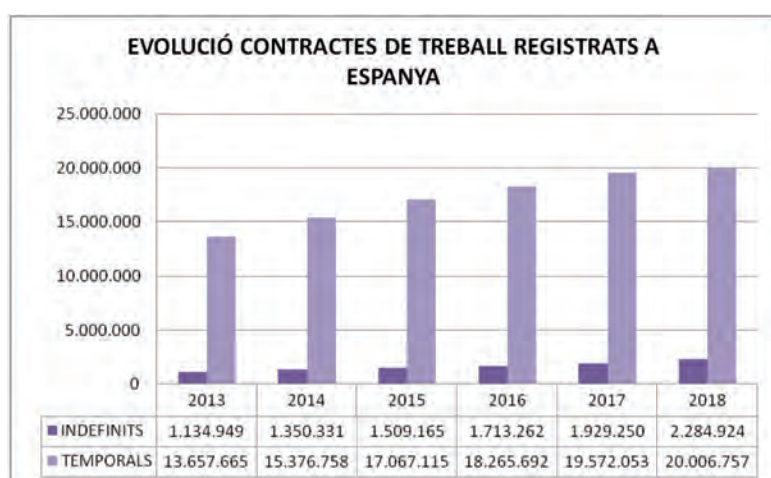
Contractes de treball

Les següents gràfiques, han estat elaborades a partir de les dades publicades pel "Observatori d'empresa i ocupació" de la Generalitat de Catalunya. En aquestes, s'analitza l'evolució dels contractes de treball celebrats a Espanya i a Catalunya, durant els últims anys. S'han diferenciat dues grans categories, d'acord amb la dualitat existent en el nostre actual sistema de contractacions: "indefinites" i "temporals".

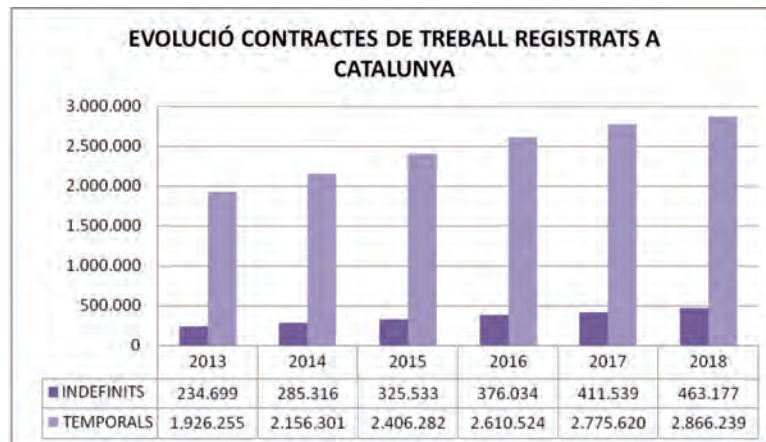
L'any 2018, s'han celebrat un total de 22.291.681 de contractes de treball a Espanya, un 4% més respecte l'any anterior. Si bé és cert que el volum dels contractes subscrits durant els últims anys ha augmentat, no podem dir que es tracti d'una dada del tot positiva. En efecte, si ens fixem en la modalitat dels contractes, veiem com els celebrats amb caràcter temporal superen amb escreix als subscrits de forma indefinida. I és que, dels 22.291.681 de contractes de treball celebrats l'any 2018, veiem com 20.006.757 han estat concertats de forma temporal. Això vol dir que en aquest últim exercici la temporalitat en la contractació laboral ha estat del 90%. Per tant, tal com dèiem en la introducció del present Capítol, si bé hi ha hagut una certa millora a nivell macroeconòmic, aquesta s'ha produït a costa d'augmentar (encara més) els nivells de temporalitat en la contractació.

D'altra banda, cal tenir en compte que un contracte de treball no sempre és sinònim d'un lloc de treball ja que, com dèiem, els alts nivells de temporalitat suposen que una persona pot causar alta i baixa en un mateix dia per cobrir un determinat lloc segons les necessitats d'una empresa, repetint l'operació diverses vegades al mes o fins i tot a la setmana. De manera que, si bé cada alta compte com un nou contracte en termes estadístics, això no vol dir que s'hagi creat un lloc de treball. I és que, el Mercat de Treball a Espanya té un problema estructural, ja que en principi la norma general en el nostre dret laboral, és la contractació amb caràcter indefinit, podent concertar-se per un durada determinada, sempre que hi hagi una causa que justifiqui la temporalitat del mateix (art. 15 ET). Per tant, molts d'aquests contractes temporals, s'han celebrat en frau de llei. D'altra banda, hi ha moltes relacions laborals camuflades en una formalitat mercantil, els anomenats falsos autònoms, així com noves formes contractuals de difícil o dubtosa qualificació d'acord amb la "uberització" de determinats llocs de treball.

A Catalunya, el nombre de contractes celebrats al llarg de l'any 2018 ha estat de 3.329.416, un 4% més respecte l'any anterior. D'aquests, 463.177 (el 14%) s'han concertat per temps indefinit i 2.866.239 (el 86%) ho han estat per una durada determinada.

Gràfic 3. Evolució dels contractes de treball registrats a Espanya.

Gràfic 4. Evolució dels contractes de treball registrats a Catalunya.

	ESPANYA			CATALUNYA		
	TOTAL	INDEFINITS	TEMPORALS	TOTAL	INDEFINITS	TEMPORALS
2008	16.601.237	1.902.605	14.698.632	2.521.892	425.932	2.095.960
2009	14.021.837	1.312.414	12.709.423	2.077.080	282.630	1.794.450
2010	14.417.150	1.228.214	13.188.936	2.174.425	259.712	1.914.713
2011	14.433.232	1.110.163	13.323.069	2.137.449	232.868	1.904.581
2012	14.240.991	1.432.976	12.808.015	2.127.925	286.155	1.841.770
2013	14.792.614	1.134.949	13.657.665	2.160.954	234.699	1.926.255
2014	16.727.089	1.350.331	15.376.758	2.441.617	285.316	2.156.301
2015	18.576.280	1.509.165	17.067.115	2.731.815	325.533	2.406.282
2016	19.978.954	1.713.262	18.265.692	2.986.558	376.034	2.610.524
2017	21.501.303	1.929.250	19.572.053	3.187.159	411.539	2.775.620
2018	22.291.681	2.284.924	20.006.757	3.329.416	463.177	2.866.239

Taula 5. Evolució comparada dels contractes de treball registrats.

Població activa e inactiva

Abans d'entrar en l'anàlisi de les dades que es recullen en aquest apartat, convé recordar algunes definicions i conceptes, que ens ajudaran a entendre millor l'escenari en el qual es mouen les mateixes. La "població activa" d'un territori, és el conjunt de persones que s'han incorporat al Mercat de Treball. No hem de confondre aquest concepte amb el de "població en edat de treballar", que abasta a totes aquelles persones que, segons la legislació laboral, tenen la capacitat legal per incorporar-se al Mercat de Treball. Per tant, formen part de la població activa, tant aquelles persones que efectivament estan exercint una feina ("població ocupada"), com aquelles altres que, tot i estar buscant una feina no en troben ("població desocupada"). Finalment, la "població inactiva" està formada per aquelles persones que, sent majors de 16 anys i que, per tant, tenen a priori capacitat legal per treballar, no estan ocupades ni aturades, comprenent a sectors de la població com: estudiants, jubilats i incapacitats que no poden treballar. A la Taula 8 es recullen les principals dades publicades per l'IDESCAT, sobre les categories referides, distingint d'una banda entre Espanya i Catalunya, i d'altra banda entre homes i dones.

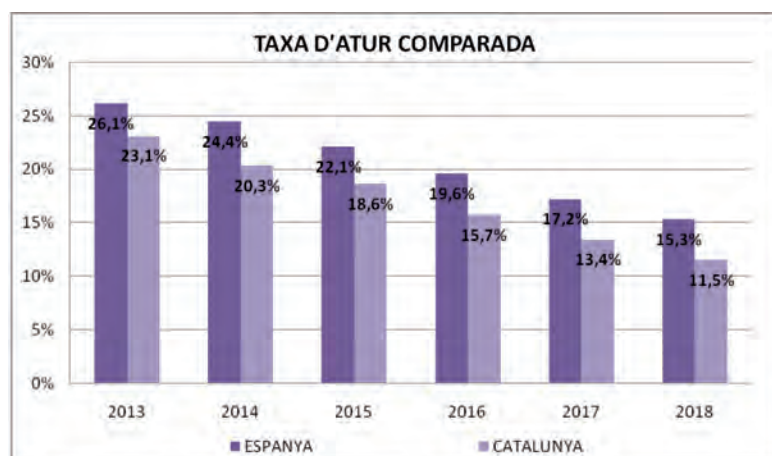
En el Gràfic 6, es fa una comparativa de l'evolució de la taxa d'atur entre Espanya i Catalunya, en el període comprès entre els anys 2013 i 2018. La taxa d'atur s'obté de l'aplicació de la següent fórmula:

Taxa d'atur = $100 \times (\text{població desocupada}/\text{població activa})$. Pel que fa al comportament de la mateixa, veiem com es correspon amb l'evolució tant de la litigiositat laboral, analitzada en el Gràfic 1, així com a la dels contractes laborals subscrits (Taula 5).

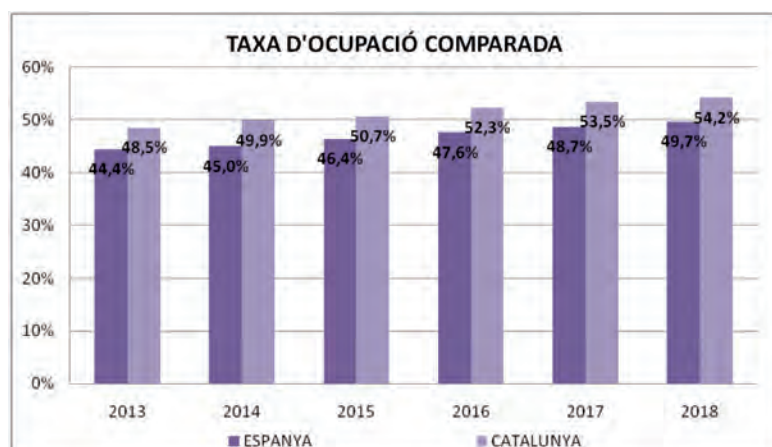
Al Gràfic 6 veiem com la taxa d'atur descendeix de manera progressiva a mesura que es van succeint els anys. **L'any 2018, la taxa d'atur a Espanya ha estat del 15,3% mentre que a Catalunya la mateixa s'ha situat en un 11,5%.** Veiem per tant, que la mateixa evoluciona de forma correlativa al creixement del nombre de contractes laborals a què abans s'ha fet referència. No obstant això, veiem com segueixen sent encara xifres molt altes, tenint en compte el que aquestes representen. I és que, una alta temporalitat en la contractació laboral, va lligada a l'existència d'unes taxes d'atur elevades, a causa de com està configurat el Mercat de Treball a casa nostra.

La taxa d'ocupació, discorre de forma paral·lela a la de la taxa d'atur. La taxa d'ocupació reflecteix el percentatge de les persones que, estant en edat de treballar, ho fan de forma efectiva, ja sigui per compte propi (autònoms), ja sigui per compte d'altri (assalariats), o bé perquè són ocupadors. La fórmula que resumeix el que s'ha exposat és la següent: **Taxa d'ocupació = població ocupada/població en edat de treballar.**

L'any 2018, la taxa d'ocupació que es registra a Espanya és del 49,7%, mentre que la que s'anota a Catalunya és del 54,2%. Xifres lleugerament superiors a les registrades en l'exercici anterior, d'acord amb el descens de la taxa d'atur i l'augment de la contractació, abans comentat.

Gràfic 6. Taxa d'atur comparada.

Gràfic 7. Taxa d'ocupació comparada.

POBLACIÓ ACTIVA I INACTIVA 2018	ESPANYA	CATALUNYA
POBLACIÓ EN EDAT DE TREBALLAR	39.019,40	6.230,90
HOMES	18.971,50	3.020,30
DONES	20.047,90	3.210,60
POBLACIÓ ACTIVA	22.868,80	3.842,50
HOMES	12.227,20	2.017,80
DONES	10.641,60	1.824,70
POBLACIÓ OCUPADA	19.564,60	3.391,20
HOMES	10.653,10	1.797,80
DONES	8.911,50	1.593,40
POBLACIÓ DESOCUPADA	3.304,30	451,40
HOMES	1.574,10	220,10
DONES	1.730,20	231,30
POBLACIÓ INACTIVA	16.150,60	2.388,40
HOMES	6.744,30	1.002,50
DONES	9.406,30	1.385,90

Taula 8. Distribució territorial de la població activa i inactiva. Any 2018. Font: IDESCAT, a partir de dades de l'Enquesta de població activa del INE. Unitats: Milers (mitjanes anuals).

Incidència en el sistema de Seguretat Social

Un dels principis rectors de la política social i econòmica del nostre país, és el manteniment per part dels poders públics d'un règim públic de Seguretat Social per a tots els ciutadans que garanteixi l'assistència i prestacions socials suficients davant situacions de necessitat, especialment en cas de desocupació, tal com disposa el mateix art. 41 CE.

Aquest dret constitucional té el seu desenvolupament legislatiu a través del *Reial Decret Legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei General de la Seguretat Social*, d'ara endavant LGSS. L'art. 15 LGSS estableix l'obligatorietat de l'afiliació al sistema de la Seguretat Social. **L'any 2018, el nombre de treballadors afiliats al sistema de la Seguretat Social ha estat de 18.914.563, un 3% més respecte l'any anterior.** En el Gràfic 9, veiem com la tendència en el nombre de treballadors afiliats, es mostra clarament a l'alça, d'acord amb el que s'ha comentat sobre les dades relatives a la contractació.

Dins del sistema de la Seguretat Social, podem trobar dos grans règims, d'acord amb el que preveu l'art. 9 LGSS. D'una banda, tenim **el règim general, en el qual s'integren la gran majoria dels treballadors: 14.370.362 l'any 2018, que suposa un 76% sobre el total** (Gràfic 10). D'altra banda, hi ha una pluralitat de règims especials previstos per a *aquelles activitats professionals en les quals, per la seva naturalesa, les seves peculiars condicions de temps i lloc o per l'índole dels seus processos productius, es fa necessari el seu establiment per a l'adequada aplicació dels beneficis de la Seguretat Social*, tal com disposa l'art. 10 LGSS. En l'apartat segon de l'esmentat precepte, es distingeixen els següents règims especials:

- Treballadors per compte propi o autònoms.
- Treballadors del mar.
- Funcionaris públics, civils i militars.
- Estudiants.
- Els altres grups que determini el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, per considerar necessari l'establiment per a ells d'un règim especial.

Els treballadors per compte propi o autònoms, representen un 18% dels afiliats al sistema de la Seguretat Social per a l'any 2018, amb un total de 3.253.039 persones. Si bé amb la crisi molts treballadors autònoms van perdre la feina, des de l'any 2013 el nombre d'altres en aquest règim ha crescut de forma progressiva (Gràfic 11). En aquest punt, cal tenir en compte que s'ha produït un transvasament de persones que fins fa poc treballaven per compte d'altri, cap a noves modalitats de treball i professionals caracteritzades per la "emprenedoria" i la "uberització". Aquest fenomen respon a canvis que van de la mà d'una societat cada vegada més globalitzada, i amb una tendència econòmica i de mercat cada vegada més liberal. Es tracta dels anomenats "emprenedors", que no deixen de ser autònoms o petits empresaris.

La norma més representativa d'aquest "nou" col·lectiu és la *Llei 14/2013, de 27 de setembre, de suport als emprenedors i la seva internacionalització*. Aquesta llei tracta d'impulsar la creació de nova activitat econòmica i per a això adopta una sèrie de mesures fiscals i legislatives amb la finalitat d'incentivar i facilitar la posada en marxa d'un negoci. Altres normes que ha de tenir en compte un autònom o "emprenedor" són, la *Llei de societats de capital aprovada pel RD 1/2010, de 2 de juliol*, la *Llei 2/2007, de 15 de març, de societats professionals*, les ordenances municipals sobre llicències d'activitat de l'Ajuntament on es vagi a emprendre un negoci, les lleis relatives als impostos de societats, IVA, IRPF i la *Llei Orgànica 3/2018, de 05 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals*, entre d'altres.

L'art. 18 LGSS estableix que *la cotització a la Seguretat Social és obligatòria en tots els règims del sistema*. La base de la piràmide de finançament del sistema de la Seguretat Social, la componen d'una banda, les contribucions realitzades sobre els salaris i aportacions dels treballadors afiliats i, d'altra banda, les cotitzacions que realitzen les empreses pels seus treballadors. Per això, a més de l'evolució de les afiliacions dels treballadors, hem de fer referència al nombre d'empreses inscrites en el sistema al llarg dels últims anys, que ha registrat un desenvolupament força similar a la del nombre de treballadors afiliats. En el Gràfic 13, veiem com en els últims anys s'ha registrat un augment del nombre d'empreses inscrites: **l'any 2018, el nombre d'empreses inscrites en la Seguretat Social ha estat de 1.346.629.**

Sens dubte es tracta d'una dada positiva, ja que suposa un reflex de la reactivació de l'economia. A aquest increment, ha contribuït de manera notable aquesta massa d'emprenedors i petits empresaris a què fèiem referència abans, que s'han traslladat d'un sistema laboral exercit per compte d'altri, cap a un altre exercit per compte propi.

L'art. 42 LGSS estableix que *l'acció protectora del sistema de la Seguretat Social comprèn:*

- *L'assistència sanitària en els casos de maternitat, de malaltia comuna o professional i d'accident, sigui o no de treball.*
- *La recuperació professional, la procedència de la qual s'aprecii en qualsevol dels casos que s'esmenten en la lletra anterior.*
- *Les prestacions econòmiques en les situacions d'incapacitat temporal; maternitat; paternitat; risc durant l'embaràs; risc durant la lactància natural; cura de menors afectats per càncer o una altra malaltia greu; incapacitat permanent contributiva i invalidesa no contributiva; jubilació, en les modalitats contributiva i no contributiva; desocupació, en els nivells contributiu i assistencial; protecció per cessament d'activitat; mort i supervivència; així com les que s'atorguin en les contingències i situacions especials que es determinin per real decret, a proposta del titular del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.*
- *Les prestacions familiars de la Seguretat Social, en les modalitats contributiva i no contributiva.*
- *Les prestacions de serveis socials que puguin establir-se en matèria de formació i rehabilitació de persones amb discapacitat i d'assistència a la gent gran, així com en aquelles altres matèries en què es consideri convenient.*

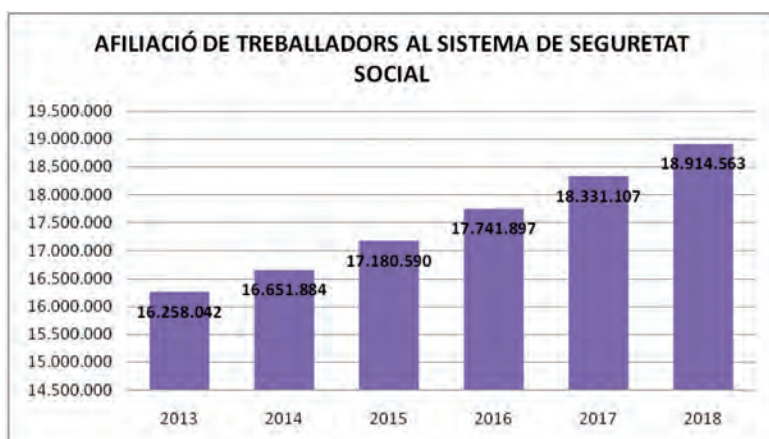

L'any 2018, el nombre de beneficiaris d'una prestació per desocupació ha estat de 1.835.488, un 3% menys respecte a l'exercici anterior (Gràfic 14). Aquesta gràfica, mostra una clara tendència regressiva del volum de beneficiaris que reben una prestació per desocupació. Aquest descens pot ser degut, d'una banda, a l'extinció de la prestació per la reincorporació laboral del beneficiari i, d'altra banda, a l'extinció de la prestació per l'esgotament de la mateixa. És a dir, pot succeir, que molts beneficiaris deixin de rebre una prestació d'atur (amb les matisacions que s'expressaran a continuació) per haver expirat el període al qual tenien dret a la mateixa, tot i que encara no hagin trobat una nova feina .

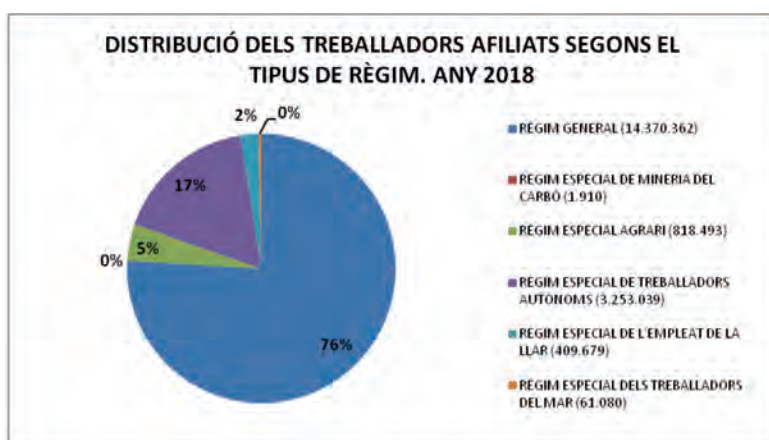
En el Gràfic 15 podem veure com es distribueixen les prestacions per desocupació entre els seus beneficiaris, segons la tipologia de la mateixa. En efecte, en la gràfica podem observar tres nivells d'acció protectora sobre la contingència de la desocupació: "nivell contributiu", "nivell assistencial" i "renda activa de reinserció". Hi ha tres tipus d'ajudes per a un treballador que es troba en una situació d'atur. En primer lloc, tenim la prestació contributiva, que és la que cobra l'aturat d'acord amb el cotitzat mentre va estar treballant. En segon lloc, les prestacions assistencials o ajudes, suposen un subsidi que l'Estat dóna als aturats que no poden accedir a una prestació contributiva, bé perquè no han cotitzat prou, o bé perquè han esgotat aquesta i segueixen sense trobar una feina. En darrer lloc, hi ha unes ajudes de caràcter extraordinari, que només es poden sol·licitar en el cas d'haver esgotat totes les prestacions i subsidis, entre les quals destaquem la Renda Activa d'Inserció.

En la gràfica, veiem com la tendència del "nivell contributiu" es manté regressiva durant tot el període temporal analitzat, sent més acusat durant els primers anys de la sèrie. En l'últim any, veiem com es produeix un increment del 5% respecte a l'exercici anterior. Mateixa evolució es reflecteix en el "nivell assistencial", que fins i tot arriba a superar numèricament parlant a "nivell contributiu". Pel que fa al tercer nivell, el de "renda activa d'inserció", tot i presentar uns valors que estan notablement per sota en comparació a la resta, experimenta una tendència creixent durant els primers anys de la seqüència, produint-se un canvi en la tendència a partir de l'any 2015. L'any 2018, un total de 806.949 persones han estat beneficiàries d'una prestació per desocupació en la modalitat contributiva, mentre que 876.591 han estat perceptores de l'anomenat subsidi i 151.948 d'una "renda activa d'inserció". En definitiva, la gràfica mostra un pelegrinatge d'una part de la població que va saltant d'un nivell a un altre, sent cada un d'aquests estadis més penós que l'anterior.

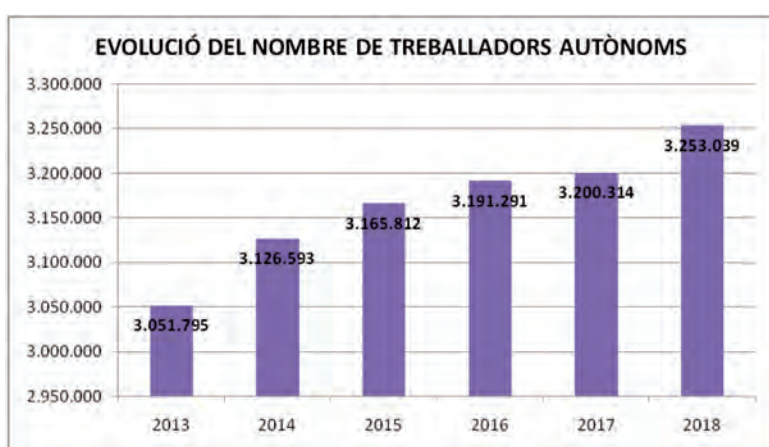
Finalment, pel que fa a l'evolució de les pensions contributives del sistema de Seguretat Social, la tendència que s'expressa en el Gràfic 16 mostra un creixement constant a mesura que es van succeint els anys. **L'Any 2018, el nombre total de pensions contributives se situa en 9.696.272.** L'augment de les pensions contributives suposa que el sistema de Seguretat Social ha d'assumir una major despesa social, i això malgrat que durant els últims anys, ha vist reduïda una de les seves principals fonts de finançament a causa de la crisi (Gràfic 9 i Gràfic 13). L'augment dels pensionistes, és causa i conseqüència de molts procediments en matèria de Seguretat Social, que suposen un volum important de la litigiositat que es registra en l'ordre social.

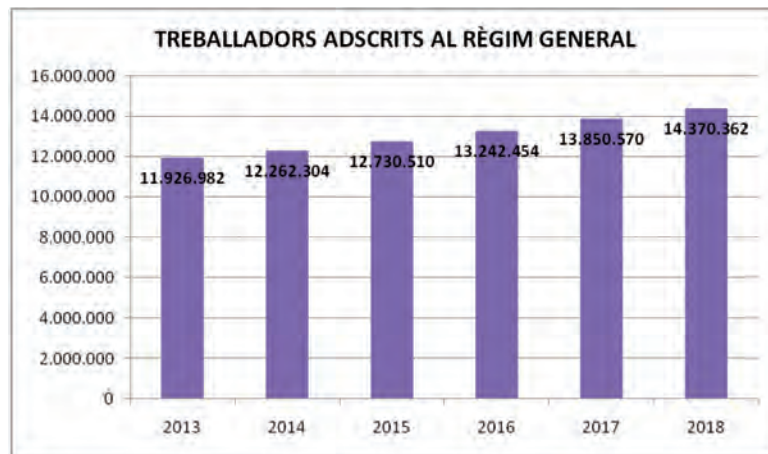
Gràfic 9. Evolució de l'afiliació de treballadors al sistema de Seguretat Social.

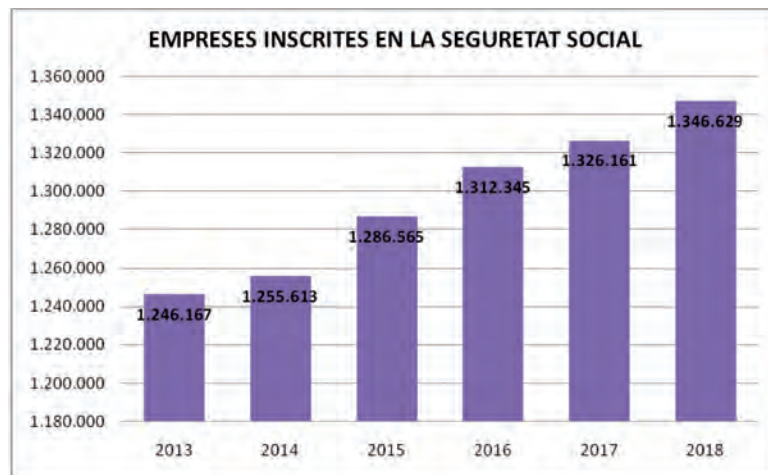
Gràfic 10. Distribució dels treballadors afiliats segons el tipus de règim. Any 2018.

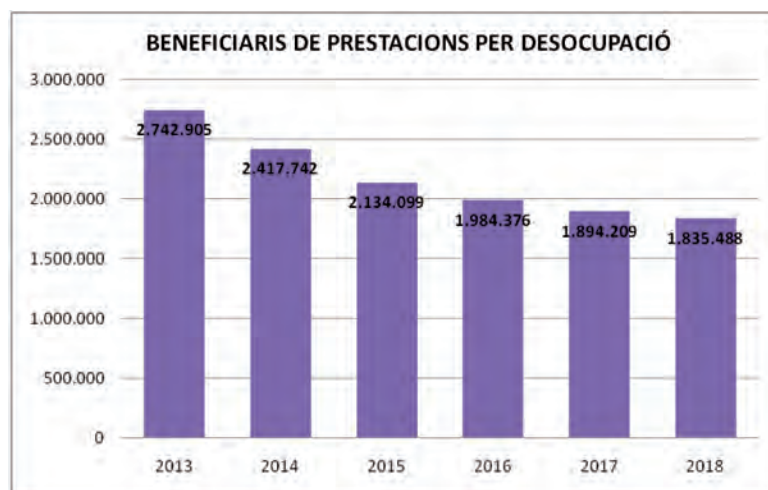
Gràfic 11. Evolució del nombre de treballadors autònoms.

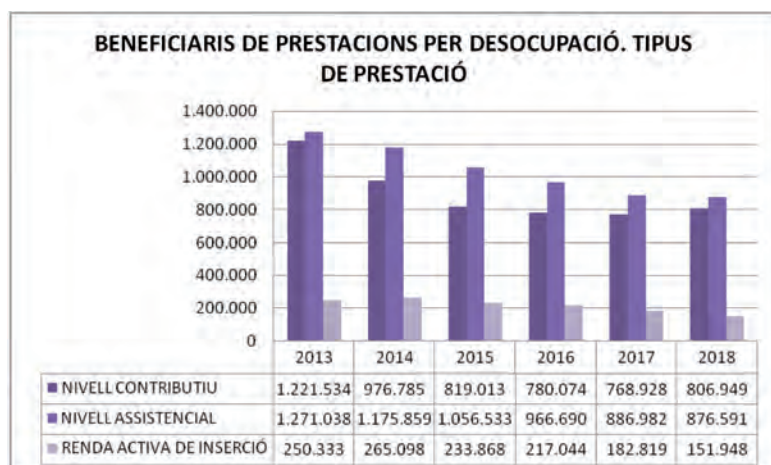
Gràfic 12. Evolució del nombre de treballadors adscrits al Règim General.

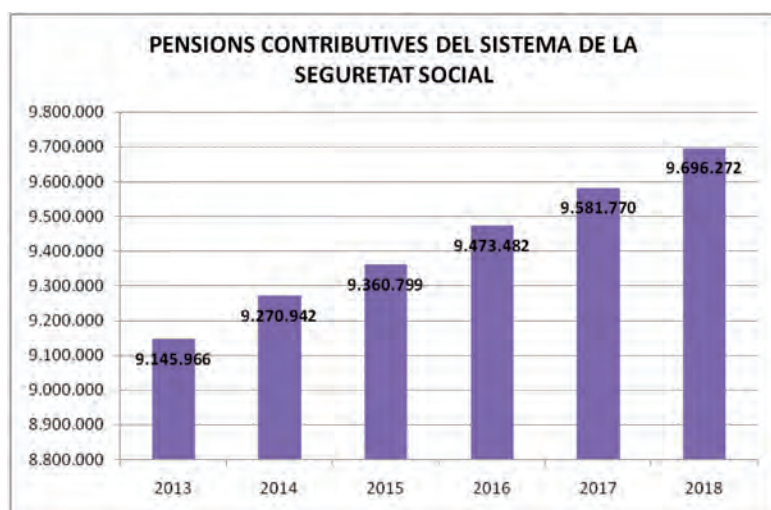
Gràfic 13. Evolució de les empreses inscrites en la Seguretat Social.

Gràfic 14. Evolució del nombre de beneficiaris de prestacions per desocupació.

Gràfic 15. Beneficiaris de prestacions per desocupació. Tipus de prestació.

Gràfic 16. Pensions contributives del sistema de la Seguretat Social.

2.3 Moviment d'assumptes

L'Activitat judicial en termes absoluts

Pel que fa a l'activitat dels òrgans judicials que s'integren en la Jurisdicció social en termes absoluts, **l'any 2018 veiem com a nivell estatal s'inicia l'exercici amb un total de 282.385 assumptes pendents**. En efecte, en el Gràfic 17 veiem com a partir de l'any 2014 es produeix un descens progressiu dels assumptes pendents a l'inici, d'acord amb la baixada de la taxa de litigiositat en l'àmbit laboral en els últims anys. Tant a Catalunya com a la "demarcació ICAB", veiem com també es registra un descens dels assumptes pendents a l'inici, i que el desenvolupament de la tendència es correspon amb l'anotada a nivell estatal. A Catalunya, el nombre d'assumptes pendents a l'inici de l'any 2018 ha estat de 41.783, mentre que en la "demarcació ICAB" la xifra s'ha situat en 29.158.

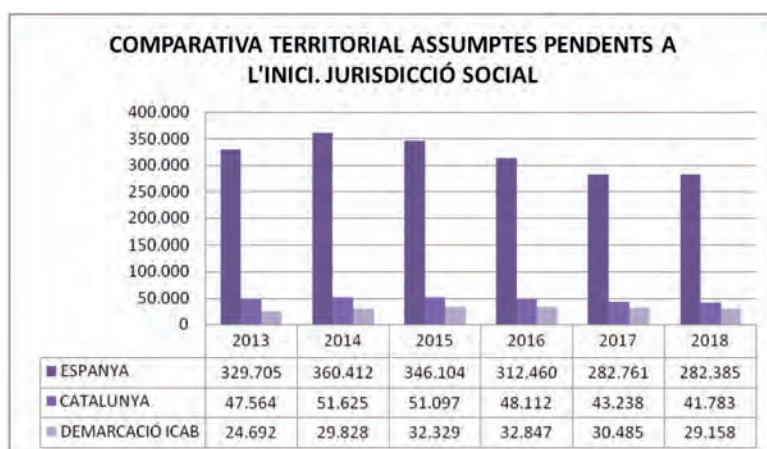
A aquests cal sumar que **l'any 2018 s'han ingressat un total de 405.945 assumptes al llarg de tot l'exercici**, dels quals 57.392 han estat instats davant òrgans judicials ubicats a Catalunya dels que, al seu torn, 30.478 han estat tramitats en l'àmbit territorial de la "demarcació ICAB" (Gràfic 18). A nivell estatal, veiem com la tendència es desenvolupa de forma correlativa a la taxa de litigiositat

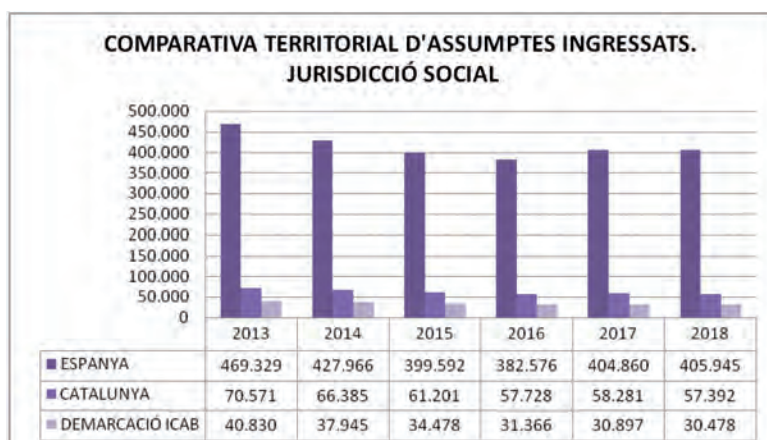
que es registra en aquests últims anys. Així, des de l'any 2013, el volum d'assumpes ingressats havia anat disminuint de forma progressiva a mesura que s'anaven succeint els anys, fins l'any 2017 en què es registra de nou un increment. No obstant això, en la "demarcació ICAB" veiem com el nombre d'assumpes que s'han ingressat durant l'any 2018, ha estat menor respecte a l'exercici anterior. En efecte, d'un total de 30.987 procediments iniciats l'any 2017, hem passat a 30.478 el 2018, fet que suposa una regressió de l'1%. En la comparativa territorial que es va fer sobre la taxa de litigiositat (Gràfic 2), ja vam veure que la mateixa es redueix lleugerament a la "demarcació ICAB", a diferència de la resta d'àmbits territorials.

Pel que fa al volum d'assumpes resoltos, a nivell estatal la xifra se situa en 389.971 procediments (Gràfic 19). S'han resolt menys assumpes dels que s'han ingressat, el que revela certa acumulació sobre la qual aprofundirem més endavant, en analitzar els principals indicadors judicials referits a la jurisdicció social. A Catalunya s'han resolt un total de 57.482 assumpes al llarg de l'any 2018, dels quals 31.806 han estat tramitats davant òrgans que s'integren en la "demarcació ICAB".

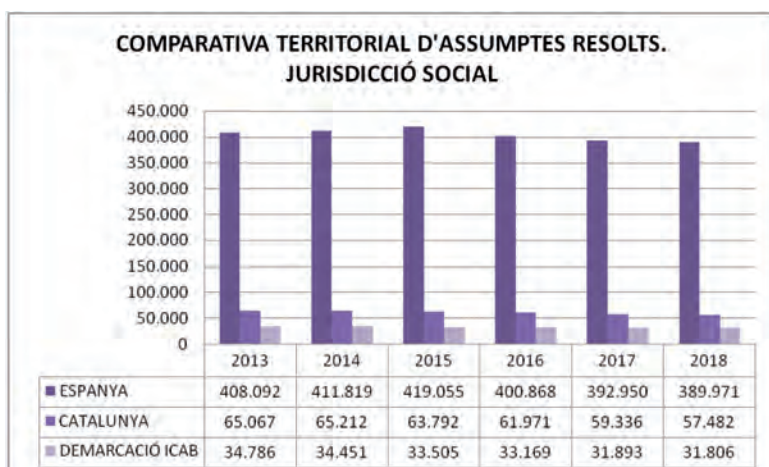
En acabar l'exercici, a nivell estatal han quedat pendents un total de 287.434 assumpes, dels quals 41.843 estan sent tramitats a Catalunya i, dins d'aquests, 27.743 es corresponen amb expedients que es troben en l'àmbit de la "demarcació ICAB" (Gràfic 20). Si comparem aquestes xifres amb les de l'exercici anterior, veiem com a nivell estatal es registra un lleuger increment de tot just 2 punts percentuals, mentre que en la "demarcació ICAB" es produeix una regressió del 5% respecte a l'exercici anterior.

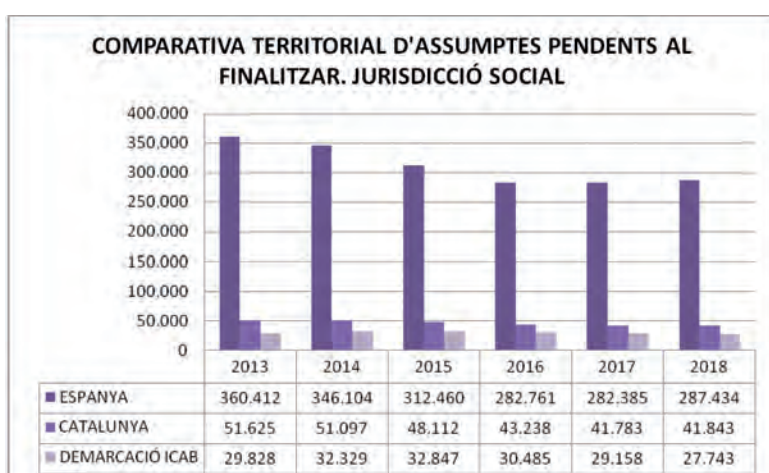
Gràfic 17. Comparativa territorial d'assumpes pendents a l'inici. Jurisdicció social.

Gràfic 18. Comparativa territorial d'assumpes ingressats. Jurisdicció social.

Gràfic 19. Comparativa territorial d'assumpes resolts. Jurisdicció social.

Gràfic 20. Comparativa territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Jurisdicció social.

Sentències i recursos

En el present apartat, es porta a terme l'anàlisi de l'activitat judicial prenent com a referència les dades publicades pel CGPJ relatives a les sentències i els recursos, que han tingut lloc en el marc de la Jurisdicció social. La relació d'aquests dos elements, ens serveix per veure quin ha estat el "grau d'acceptació" dels ciutadans amb les sentències emeses pels Jutjats Socials, així com el seu "grau d'encert". D'una banda, un volum de recursos de suplicació substancialment menor al de les sentències emeses, reflectirà cert grau de conformitat amb el resultat pel Jutge del Social. D'altra banda, un major nombre de recursos de suplicació desestimats, suposarà un major volum de sentències que es confirmen i, en conseqüència, un major nivell d'encert per part de les resolucions que s'hi contenen.

A nivell estatal, s'han dictat un total de 203.577 sentències al llarg de l'any 2018, un 2% menys respecte a l'exercici anterior, en el qual es van emetre 208.125. En el Gràfic 21, veiem com durant els últims exercicis, es registra un descens progressiu del nombre total de sentències dictades, a mesura que es van succeint els anys. Això encaixa amb el descens de la taxa de litigiositat registrada en els últims anys (Gràfic 1), així com amb el moviment dels assumpes a què abans hem fet referència. Si bé en els darrers 2 anys s'ha registrat un increment de la litigiositat en l'àmbit social, tenint en compte els temps de resolució dels assumpes, no "notarem" aquesta pujada en el dictat de les sentències fins als pròxims exercicis.

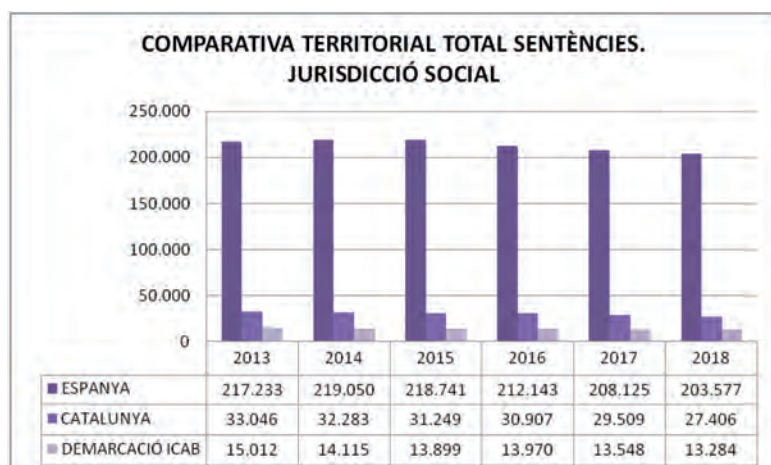
A Catalunya, el nombre total de sentències emeses al llarg d'aquest últim exercici ha estat de 27.406, de les quals 13.284 han estat dictades per òrgans que es troben en l'àmbit territorial de la "demarcació ICAB". Si ens fixem en els volums de les sentències emeses en una i altra circumscripció, veiem com gairebé la meitat de les resolucions s'han dictat en aquesta última demarcació. En concret, tenint en compte les dades registrades en l'any 2018, un 48% de les sentències que s'han dictat a Catalunya, han estat emeses dins de la "demarcació ICAB". Tal com hem comentat anteriorment, això es deu a la pròpia heterogeneïtat dels partits judicials que s'integren en una i altra demarcació, sent que en la de l'ICAB hi ha una major densitat de població, així com una activitat econòmica i industrial més intensa, el que sens dubte va a tenir el seu reflex en l'activitat dels òrgans judicials en termes absoluts.

A la Taula 22, podem veure el desglossament de les sentències dictades pels diferents òrgans judicials que s'integren en la Jurisdicció Social. En el detall numèric de la mateixa, veiem com la gran majoria de sentències s'emeten pels Jutjats Socials i pels Tribunals Superiors de Justícia, amb un total de 153.549 i de 48.721 resolucions en l'any 2018, respectivament. A la Taula 23, es fa un desglossament de les sentències emeses pels Jutjats Socials de la "demarcació ICAB", diferenciant d'una banda les matèries sobre les quals han versat, així com el sentit estimatori o desestimatori de la mateixa. S'han pres com a referència tres categories de procediments, per ser precisament els que major volum en termes de litigiositat generen en el marc d'aquesta jurisdicció: acomiadaments, quantitats i seguretat social.

Dels procediments referits, veiem com els que versen sobre qüestions relatives a seguretat social, resulten ser els més quantiosos. Així, l'any 2018 els Jutjats Socials de la "demarcació ICAB" han conegut un total de 6.662 assumptes d'aquesta classe, mentre que s'han resolt (amb sentència) 3.000 reclamacions de quantitat i 2.439 procediments d'acomiadament. Pel que fa al sentit de la decisió, veiem com en els procediments de "acomiadament" i en els de "quantitats" la proporció de sentències estimatories és més alta, sent la relació 79-21% i 83-17%, respectivament, mentre que en els processos en matèria de "seguretat social", es produeixen més sentències desestimatories, sent la proporció en l'any 2017 de 40-60%.

Finalment, pel que fa als mitjans d'impugnació l'art 190 LRJS estableix que *les sales socials dels Tribunals Superiors de Justícia coneixeran dels recursos de suplicació que s'interposin contra les resolucions dictades pels jutjats socials de la seva circumscripció, així com contra les interlocutòries i sentències que puguin dictar els Jutges Mercantils que es troben en la seva circumscripció i que afectin el dret laboral. L'any 2018 s'han registrat un total de 51.565 recursos de suplicació a Espanya, dels quals 7.246 s'han tramitat davant el TSJ de Catalunya*, tal com es pot observar en el Gràfic 24. En aquest, es prenen com a referència els recursos de suplicació interposats contra resolucions dictades pels jutjats socials. També hi ha recursos interposats contra resolucions dels Jutjats Mercantils, en aquells procediments per als quals és competent aquest òrgan d'acord amb el que disposa el citat precepte, però no s'han considerat en aquesta sèrie pel seu escàs volum, quantitativament parlant (entre 60-90 anuals).

En el Gràfic 25, veiem com dels 6.750 recursos de suplicació resolts per TSJ de Catalunya al llarg de l'any 2018, tan sols 1.175 ho han estat amb resultat estimatori (un 17%), mentre que la gran majoria, ni més ni menys que 5.542 (un 82%), han estat desestimats i només 33 han resolt anul·lació. D'això es dedueix, que un gran nombre de sentències dictades pels jutjats socials han estat confirmades, sent una dada que indirectament reflecteix un bon nivell de "encert" dels òrgans que es troben a la piràmide de l'estructura judicial de la Jurisdicció Social.

Gràfic 21. Comparativa territorial del nombre total de sentències. Jurisdicció social.

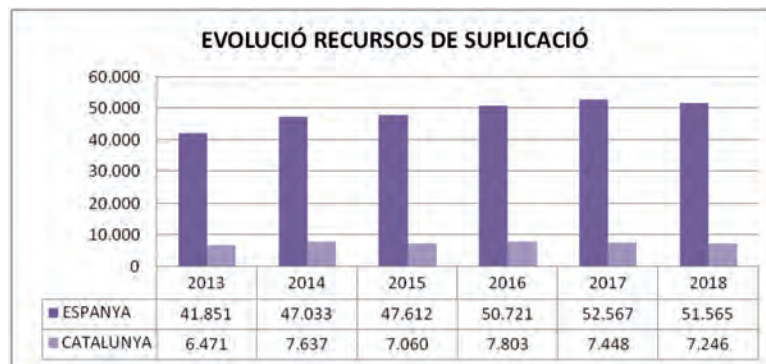
EVOLUCIÓ DEL NOMBRE TOTAL DE SENTÈNCIES PER TIPUS D'ÒRGAN. JURISDICCIO SOCIAL						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
TRIBUNAL SUPREM	989	943	902	1.118	1.071	1.105
AUDIÈNCIA NACIONAL	237	202	223	200	188	202
TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTICIA	47.417	49.566	48.607	49.946	50.457	48.721
JUTJATS SOCIALS	168.590	168.339	169.009	160.879	156.409	153.549
TOTAL	217.233	219.050	218.741	212.143	208.125	203.577

Taula 22. Comparativa per tipus d'òrgan judicial del nombre total de sentències. Jurisdicció social.

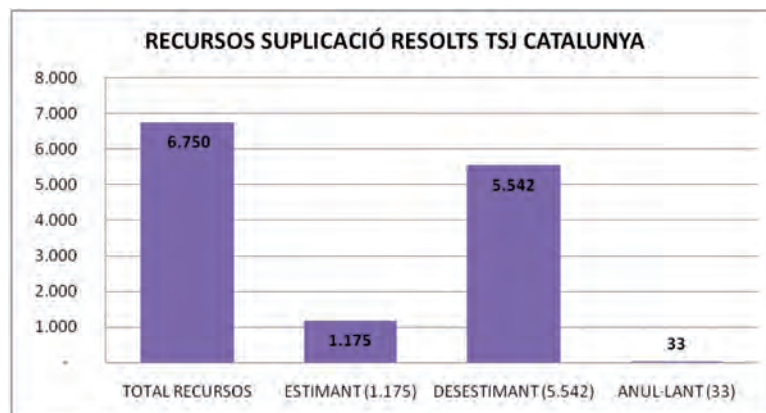
RESOLUCIONS DELS JUTJATS SOCIALS PER MATÈRIA. DEMARCACIÓ ICAB. ANY 2018						
	ACOMIADAMENTS		QUANTITATS		SEGURETAT SOCIAL	
	ESTIMA	DESESTIMA	ESTIMA	DESESTIMA	ESTIMA	DESESTIMA
JSO N° 1 BCN	78	19	100	19	102	165
JSO N° 2 BCN	61	24	88	19	82	103
JSO N° 3 BCN	70	7	89	4	110	83
JSO N° 4 BCN	68	24	69	31	70	145
JSO N° 6 BCN	67	19	48	19	79	143
JSO N° 7 BCN	76	25	67	24	55	157
JSO N° 8 BCN	72	18	82	22	98	135
JSO N° 9 BCN	48	16	80	12	120	150
JSO N° 10 BCN	41	14	86	22	92	165
JSO N° 11 BCN	52	14	84	8	117	116
JSO N° 12 BCN	72	19	89	14	89	229
JSO N° 13 BCN	69	26	97	22	100	176
JSO N° 14 BCN	53	15	76	14	92	129
JSO N° 15 BCN	64	16	78	19	83	97
JSO N° 16 BCN	67	28	77	22	56	162
JSO N° 17 BCN	74	20	88	18	103	169
JSO N° 18 BCN	59	16	94	15	79	149

JSO N° 19 BCN	74	14	53	12	84	101
JSO N° 20 BCN	65	16	80	26	70	153
JSO N° 21 BCN	70	11	79	17	91	112
JSO N° 22 BCN	70	24	96	27	76	124
JSO N° 24 BCN	50	15	83	14	100	103
JSO N° 25 BCN	65	8	75	9	93	94
JSO N° 26 BCN	69	12	120	28	82	127
JSO N° 27 BCN	70	12	70	6	53	117
JSO N° 28 BCN	86	14	85	23	87	142
JSO N° 29 BCN	60	17	88	19	90	93
JSO N° 31 BCN	76	11	103	16	77	138
JSO N° 32 BCN	56	11	69	9	68	124
JSO N° 33 BCN	45	7	84	13	142	121
TOTALES	1.947	492	2.477	523	2.640	4.022

Taula 23. Resolucions dels Jutjats socials per matèria. Demarcació ICAB. Any 2018.

Gràfic 24. Evolució dels recursos de suplicació.

Gràfic 25. Recursos de suplicació resolts pel TSJ de Catalunya. Any 2018.

2.4 Principals indicadors judicials

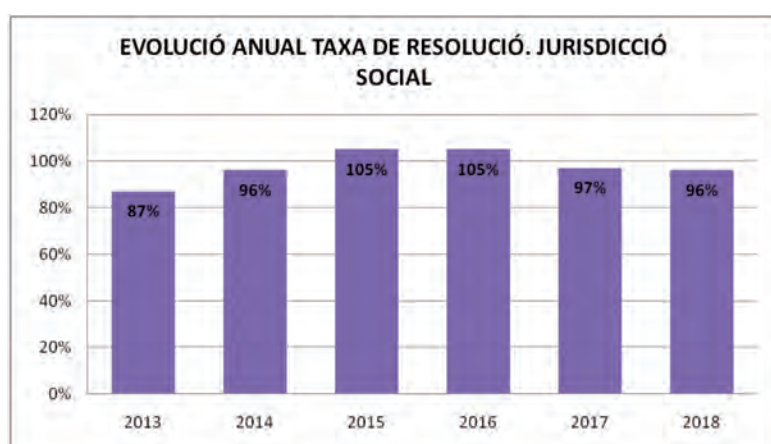
Després de l'anàlisi del moviment d'assumptes en termes absoluts, passem a veure quin és l'estat de la Jurisdicció Social en termes de capacitat resolutiva i congestió.

Taxa de resolució

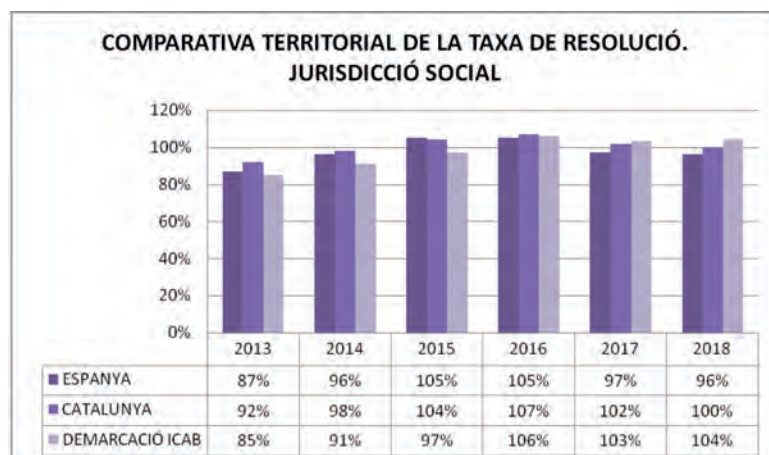
Recordem que la taxa de resolució s'obté de l'aplicació de la següent fórmula: **Taxa de resolució = assumptes resolts/assumptes ingressats**. La mateixa té per objecte, com el seu propi nom indica, mesurar la capacitat resolutiva d'un determinat òrgan judicial o conjunt d'aquests en un període concret. Si el resultat d'aquest indicador és inferior al 100%, vol dir que els òrgans judicials estan resolent un nombre d'assumptes inferior als que s'han ingressat en un mateix període. Per contra, com més gran sigui el valor obtingut com a resultat d'aplicar la taxa de resolució, més gran serà la capacitat resolutiva de l'òrgan a què representa.

En el Gràfic 26, veiem com el desenvolupament de la taxa de resolució en l'àmbit Social, revela l'impacte que la crisi econòmica ha tingut sobre aquesta Jurisdicció. En efecte, durant els primers anys de la sèrie, veiem com la taxa de resolució se situa per sota de la barrera del 100%. Això vol dir que durant aquest període s'han resolt un volum d'assumptes inferior respecte als que s'han anat ingressant. L'any 2015, veiem com la taxa de resolució supera de nou la barrera del 100%, situant-se en un 105%, xifra que es manté l'any 2016, per canviar de nou la tendència en els últims exercicis. En efecte, **l'any 2018 la taxa de resolució que es registra a la Jurisdicció Social és del 96%, el que suposa una reducció de l'1% respecte a l'exercici anterior.**

No obstant això, en l'àmbit de Catalunya i de la "demarcació ICAB", veiem com la taxa de resolució en aquest últim exercici, malgrat registrar també un descens respecte l'any anterior, si supera la barrera del 100%. No obstant això, si mirem la gràfica en el seu conjunt, veiem com la Jurisdicció Social presenta un dèficit en termes de capacitat resolutiva i acumulació, derivada de l'augment de la taxa de litigiositat en els últims anys (Gràfic 1) la planta judicial de la qual no ha estat capaç de resoldre. En efecte, en la Memòria elaborada pel Jutjat Degà de Barcelona per a l'any 2018, s'assenyala que els Jutjats Socials estan tramitant un nombre d'assumptes que està notablement per sobre dels mòduls previstos pel mateix CGPJ com recomanables. Si bé en l'any 2017 es va posar en marxa un pla de reforç consistent en 3 Jutges (que passen a 2 a principis de 2018), 2 LAJ (que al temps d'escriure aquestes línies passen a 3) i una oficina de suport de 9 persones, segueix havent-hi una acumulació important que s'arrossega des de fa una dècada.

Gràfic 26. Evolució anual de la taxa de resolució. Jurisdicció social.

Gràfic 27. Comparativa territorial de la taxa de resolució. Jurisdicció social.

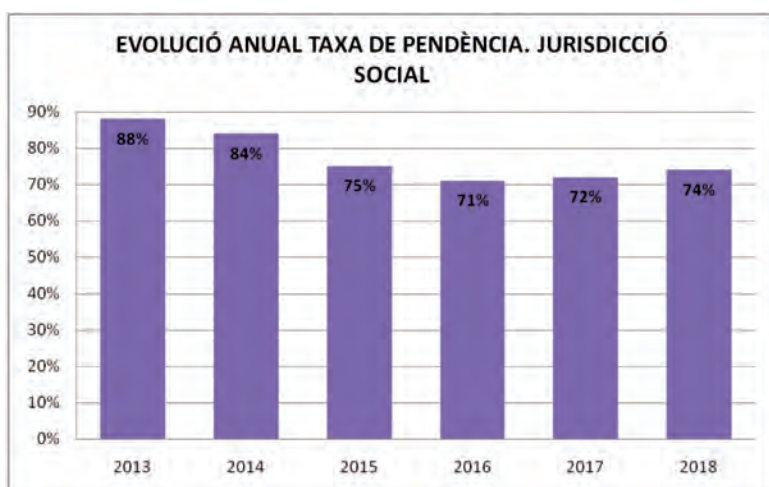
Taxa de pendència

La taxa de pendència ens informa sobre l'acumulació registrada en els òrgans judicials durant un determinat exercici. Juntament amb les taxes de resolució i de congestió, permet a les autoritats competents saber el grau d'eficàcia i eficiència aconseguit en un determinat període, i amb això aplicar les mesures correctores que s'estimin pertinents per tal d'oferir un servei públic de qualitat. El resultat de la mateixa, s'obté a partir de l'aplicació de la següent fórmula: **Taxa de pendència = assumptes pendents al finalitzar/assumptes resolts**. De la mateixa manera que vam fer amb la taxa de resolució, hem traduït els resultats a un valor percentual, ja que sens dubte resulta més expressiu. En aquest cas, com més baix sigui el valor resultant, menor serà la saturació dels tribunals. Si aquest valor és superior a 100%, vol dir que s'han resolt un nombre d'assumptes inferior al dels que han quedat pendents en finalitzar l'any. Per contra, si el resultat està per sota del 100%, significarà que s'ha resolt un major volum d'assumptes, que els que han quedat pendents.

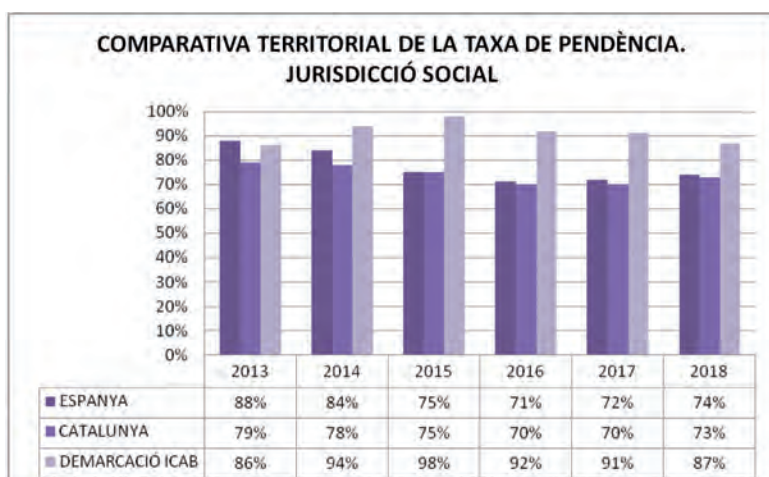
L'any 2018, la Jurisdicció Social ha registrat una taxa de pendència del 74% a nivell estatal, el que significa que s'ha produït un lleuger increment respecte a l'exercici anterior, en què la mateixa es va situar en un 72% (Gràfic 28). En aquest, veiem com el comportament de la taxa de pendència es correspon amb el de la taxa de resolució, però en sentit invers. És a dir, durant els anys en què es produeix l'increment de la taxa de litigiositat, així com en els immediatament posteriors, veiem com es registra un augment dels nivells de saturació i una correlativa disminució en la capacitat resolutiva dels nostres òrgans judicials.

Si ens fixem en la comparativa territorial que es fa en el Gràfic 29, veiem com la taxa de pendència ha tingut un comportament diferent en funció del concret àmbit territorial al qual es refereix. Destaca el distanciament que es registra a la "demarcació ICAB", passant d'una taxa de pendència del 86% en l'any 2013 a una altra del 98% en l'any 2015, la més alta de la sèrie. A partir d'aquí, tot i que es registra de nou un descens en la taxa de pendència, veiem com aquesta segueix estant ostensiblement allunyada dels valors que s'anoten a Espanya i a Catalunya. Així mentre que a Espanya i a Catalunya es registra una taxa de pendència del 74 i el 73% respectivament, en la "demarcació ICAB" la mateixa si situa en un 87%.

Gràfic 28. Evolució anual de la taxa de pendència. Jurisdicció social.

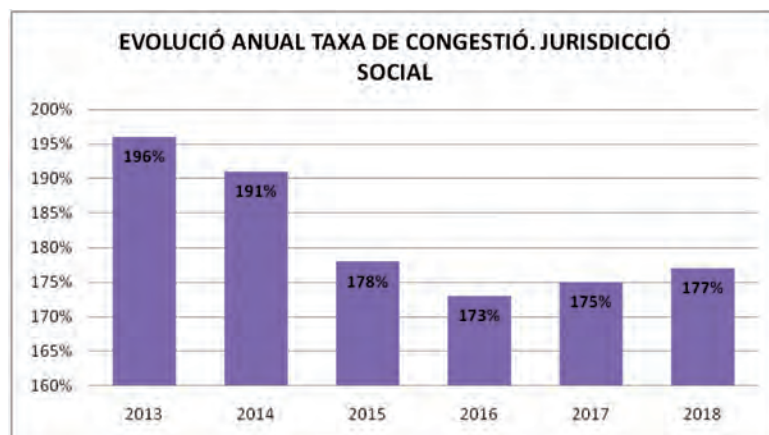
Gràfic 29. Comparativa territorial de la taxa de pendència. Jurisdicció social.

Taxa de congestió

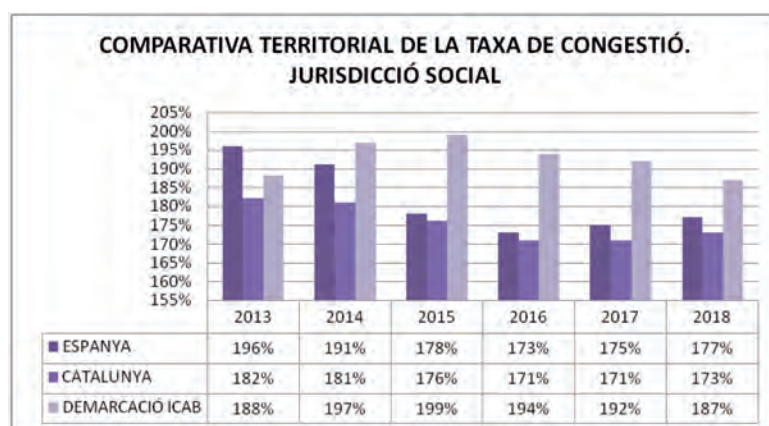
La taxa de congestió és un altre dels indicadors que utilitzem per mesurar la qualitat de l'Administració de Justícia, posant l'accent en aquest cas en els nivells de col·lapse que presenten els òrgans judicials a què es refereix, d'acord amb la següent fórmula: **Taxa de congestió = (ingressats + pendents a l'inici)/resultats**. Juntament amb els anteriors indicadors analitzats, la taxa de congestió ens permet veure si la planta judicial actualment operativa, és capaç d'absorbir la litigiositat real del moment. Per tant, com més baix sigui el resultat de la taxa de congestió, en millor situació es trobarà la jurisdicció que estan exercint els òrgans en un determinat territori i període.

L'any 2018, la taxa de congestió que es registra a la Jurisdicció Social és del 177%, un 1% més respecte a l'exercici anterior. De la mateixa manera que succeeix amb la taxa de pendència, durant els primers anys de la sèrie, coincidint a més amb l'augment de la litigiositat en l'àmbit laboral, veiem com es registren les taxes de congestió més altes, arribant fins i tot l'any 2013 a un 196%. I, de la mateixa manera que succeïa amb la comparativa territorial que es feia de la taxa de pendència, la taxa de congestió es comporta d'una manera diferent en funció de la concreta circumscripció territorial a la qual es refereix. Així, a mesura que es van succeint els anys, veiem com l'acumulació dels assumptes que es reflecteix a través de la taxa de congestió, es va intensificant especialment en l'àmbit de la "demarcació ICAB". L'any 2018, si bé es produeix un lleuger descens respecte a l'exercici anterior, veiem com la taxa de congestió a la "demarcació ICAB" se situa en un 187%, mentre que les que s'anoten a Espanya i a Catalunya són d'un 177% i d'un 173%, respectivament.

Gràfic 30. Evolució anual de la taxa de congestió. Jurisdicció social.

Gràfic 31. Comparativa territorial de la taxa de congestió. Jurisdicció social.

3. Social per òrgans jurisdiccionals

3.1 Jutjats Socials

Moviment d'assumptes

Els Jutjats Socials són òrgans de caràcter unipersonal que sorgeixen del model de planta judicial que preveu l'art 26 LOPJ 1985, en substitució de les antigues Magistratures de Treball. L'art. 93 LOPJ 1985 estableix que *els Jutjats Socials coneixen, en primera o única instància, dels processos sobre matèries pròpies d'aquest ordre jurisdiccional que no estiguin atribuïts a altres òrgans del mateix*. Completa l'àmbit competencial d'actuació dels Jutjats Socials, el que disposa l'art. 6 LRJS.

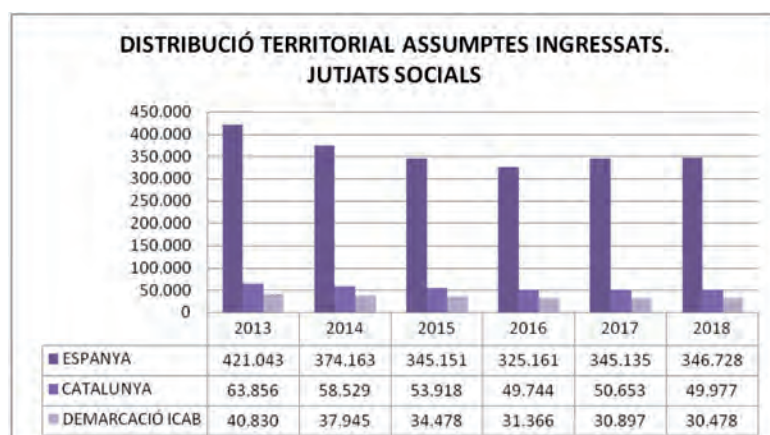
Es tracta dels òrgans que es troben a la base de la piràmide de l'estructura judicial de l'ordre Social, i com a tal, s'ocupen de la major part dels assumptes que ingressen a la Jurisdicció esmentada. Així, **l'any 2018 els Jutjats Socials de tot l'Estat registren un total de 346.728 assumptes**, dels quals 49.977 es van ingressar en l'àmbit territorial de Catalunya i 30.478 en el de la "demarcació ICAB" (Gràfic 32). A nivell estatal, veiem com es produeix un increment del volum d'assumptes ingressats, confirmant el canvi de tendència que s'intuïa en l'exercici anterior. No obstant això, a Catalunya i a la "demarcació ICAB", veiem com el volum d'assumptes ingressats en els Jutjats Socials és lleugerament inferior al de l'exercici anterior. La tendència de la referida gràfica, es correspon amb el desenvolupament de la litigiositat laboral al llarg dels últims anys, com es pot observar en el Gràfic 2.

Tal com es va dir anteriorment a l'hora d'analitzar el volum de sentències emeses per aquest ordre jurisdiccional, veiem com la major part de la litigiositat en aquest àmbit la generen els procediments d'acomiadament, reclamacions de quantitat i en matèria de seguretat social. En efecte, si prenem com a referència les dades que es recullen en el Gràfic 33, veiem com aquests tres tipus de procediments sumen un total de 27.702 assumptes, tenint en compte les dades publicades pel CGPJ per a l'any 2018, respecte als Jutjats Socials de la "demarcació ICAB". Per tant, dels 30.478 assumptes ingressats davant aquests òrgans en aquest últim any, tan sols un 9% dels mateixos han versat sobre un altre tipus de matèries. En efecte, l'any 2018 els Jutjats Socials de la "demarcació ICAB", s'han ocupat de 11.114 acomiadaments, 8.487 reclamacions de quantitat i 8.101 assumptes en matèria de seguretat social.

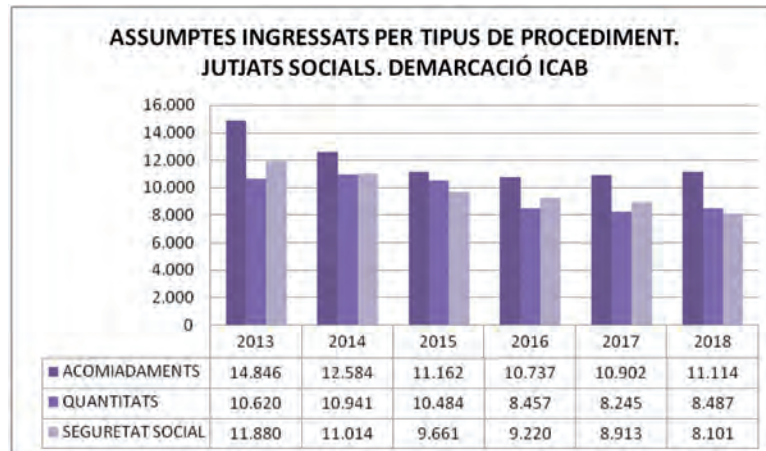
Una dada curiosa que es desprèn de la relació de les dues últimes gràfiques comentades, és que tot i que l'any 2018 s'ha registrat un descens en la litigiositat laboral en els òrgans que s'integren en la "demarcació ICAB", veiem com es produeix un increment del 2% dels procediments sobre acomiadaments.

Pel que fa als assumptes resolts per aquests òrgans, en el Gràfic 34 veiem com el 2018 a nivell estatal la xifra se situa en 333.770 procediments. A Catalunya, els Jutjats Socials han resolt un total de 50.530 assumptes durant aquest últim exercici, dels quals 31.806 han estat tramitats davant òrgans que s'integren en la "demarcació ICAB". En els 3 nivells territorials analitzats, veiem com es produeix un descens que gira al voltant de l'1% en funció de la concreta circumscripció, pel que fa al volum d'assumptes resolts en l'any 2018 respecte a l'exercici anterior. Si bé és una cosa que es podrà comprovar en el següent apartat en el qual s'analitzen els principals indicadors judicials aplicats a aquests òrgans, veiem com això contrasta amb l'increment de la litigiositat a nivell general en l'aquest últim exercici. A priori, això revela cert grau d'acumulació, un fenomen que aquesta Jurisdicció arrossega des que va esclatar la crisi econòmica en l'any 2008. Sobre aquest particular es ressenya en la "Memòria del Jutjat Degà de Barcelona per a l'any 2018", que els Jutjats Socials estan atenent un volum d'assumptes que es troba ostensiblement per sobre dels mòduls de treball fixats com recomanables pel CGPJ. I això malgrat les mesures de reforç implementades durant els dos últims exercicis, a les que succintament s'ha fet referència en epígrafs anteriors.

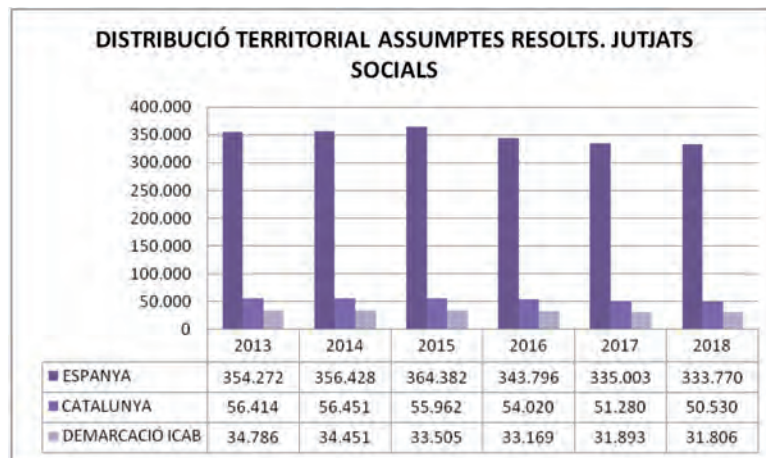
Finalment, en acabar l'any han quedat pendents un total de 257.374 assumptes a nivell estatal. A Catalunya, han quedat pendents en finalitzar l'any un total de 40.252 assumptes, dels quals 27.743 es troben en òrgans que s'integren en la "demarcació ICAB".

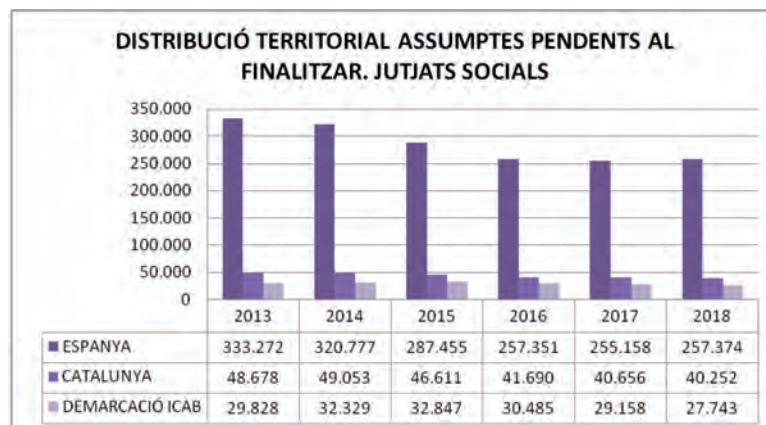
Gràfic 32. Distribució territorial d'assumptes ingressats. Jutjats Socials.

Gràfic 33. Assumpes ingressats per tipus de procediment. Jutjats Socials. Demarcació ICAB.

Gràfic 34. Distribució territorial d'assumpes resolts. Jutjats Socials.

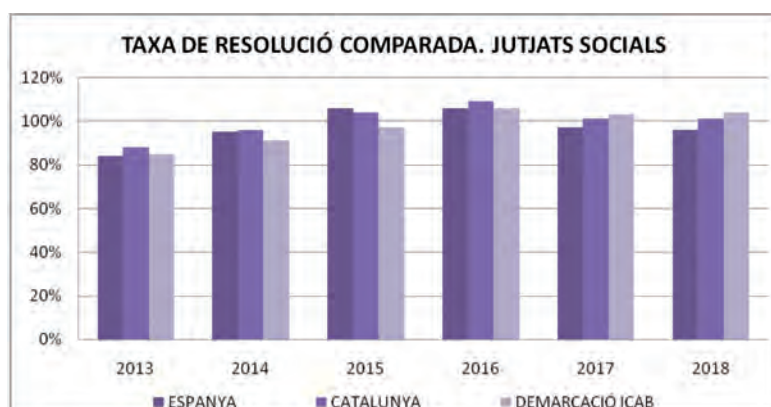
Gràfic 35. Distribució territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Jutjats Socials.

Principals indicadors judicials

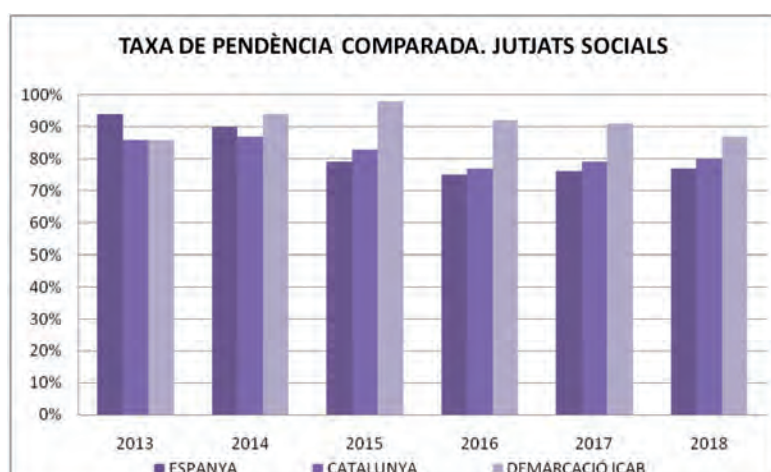
Pel que fa al desenvolupament dels principals indicadors judicials en el període comprès entre els anys 2013 i 2018, relatius als Jutjats Socials, veiem com aquests es corresponen amb el moviment dels assumpes registrat anteriorment analitzat.

A nivell estatal, la taxa de resolució que es registra en els Jutjats Socials l'any 2018 és del 96% (Gràfic 36), mentre que les taxes de pendència i congestió se situen en un 77% (Gràfic 37) i en un 180% (Gràfic 38), respectivament. Per tant, tal com s'apuntava abans, en aquest últim exercici es produeix una lleugera regressió pel que fa a la capacitat resolutiva dels Jutjats Socials, que presenten un problema d'acumulació que es porta arrossegant des que va esclatar la crisi econòmica en el any 2008. En efecte, abans vam veure que el gruix de la litigiositat que es registra en aquesta Jurisdicció, es correspon amb procediments d'acomiadament, reclamacions de quantitat i assumptes en matèria de seguretat social. Es tracta de matèries que precisament presenten un alt grau de permeabilitat a les dificultats econòmiques. En efecte, una de les primeres conseqüències de la crisi és la destrucció d'ocupació, i més en un Mercat de Treball com el nostre que està marcat per uns nivells altíssims de temporalitat.

Si bé en les referides gràfiques veiem com es produeix certa millora en aquests últims anys, la veritat és que encara no estem en els nivells que es considerarien desitjables. Només cal veure les elevades xifres que es registren en les taxes de pendència i congestió, així com la taxa de resolució d'aquests dos últims anys a nivell estatal, que s'ha situat per sota de la barrera del 100%.

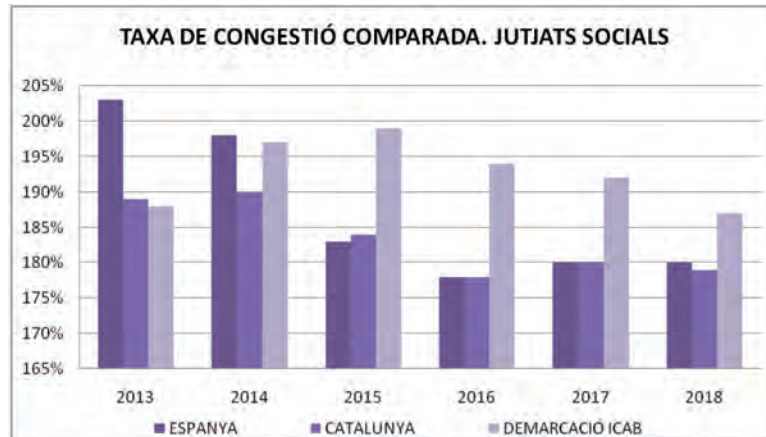

Gràfic 36. Taxa de resolució comparada. Jutjats Socials.

Gràfic 37. Taxa de pendència comparada. Jutjats Socials.

Gràfic 38. Taxa de congestió comparada. Jutjats Socials.

LA LUPA. JUTJATS SOCIALS. DEMARCACIÓ ICAB			
	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA PENDÈNCIA	TAXA CONGESTIÓ
JSO N° 1 BARCELONA	113%	84%	184%
JSO N° 2 BARCELONA	94%	100%	200%
JSO N° 3 BARCELONA	107%	58%	157%
JSO N° 4 BARCELONA	112%	65%	193%
JSO N° 6 BARCELONA	102%	97%	198%
JSO N° 7 BARCELONA	105%	95%	195%
JSO N° 8 BARCELONA	105%	88%	188%
JSO N° 9 BARCELONA	108%	96%	167%
JSO N° 10 BARCELONA	104%	72%	172%
JSO N° 11 BARCELONA	102%	116%	216%
JSO N° 12 BARCELONA	115%	74%	169%
JSO N° 13 BARCELONA	120%	71%	172%
JSO N° 14 BARCELONA	90%	97%	199%
JSO N° 15 BARCELONA	95%	115%	214%
JSO N° 16 BARCELONA	108%	50%	152%
JSO N° 17 BARCELONA	106%	73%	175%
JSO N° 18 BARCELONA	113%	85%	195%
JSO N° 19 BARCELONA	89%	92%	193%
JSO N° 20 BARCELONA	97%	59%	160%
JSO N° 21 BARCELONA	107%	148%	248%
JSO N° 22 BARCELONA	108%	64%	165%
JSO N° 24 BARCELONA	104%	105%	206%
JSO N° 25 BARCELONA	104%	132%	231%
JSO N° 26 BARCELONA	113%	115%	215%
JSO N° 27 BARCELONA	103%	102%	202%
JSO N° 28 BARCELONA	103%	88%	189%
JSO N° 29 BARCELONA	100%	75%	171%
JSO N° 31 BARCELONA	100%	80%	181%
JSO N° 32 BARCELONA	104%	54%	156%
JSO N° 33 BARCELONA	102%	68%	161%

Taula 39. La Lupa. Distribució dels indicadors judicials en els Jutjats Socials. Demarcació ICAB.

3.2 Tribunal Superior de Justícia. Sala Social

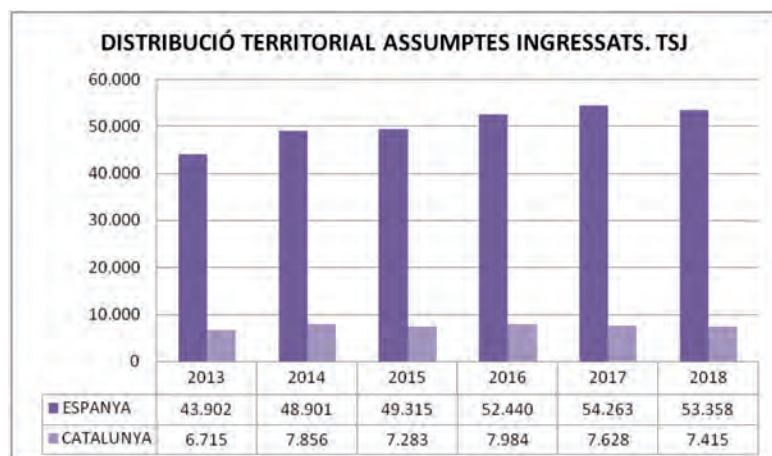
Moviment d'assumpes

Suposen la culminació de la planta judicial a nivell autonòmic i, en el marc de la Jurisdicció Social, es van a ocupar de les matèries previstes en l'art. 7 LRJS. Es tracta d'un àmbit relativament ampli en el que coneixen en única instància d'una sèrie d'assumpes, com els relatius a processos de conflictes col·lectius, així com els recursos de suplicació contra les resolucions dictades pels Jutjats Socials de la seva circumscripció, i els recursos de suplicació contra les resolucions dels Jutjats Mercantils que preveuen els articles 64.8 i 197.8 de la Llei Concursal. També coneixen de les qüestions de competència que se suscitin entre els Jutjats Socials de la seva circumscripció.

L'any 2018, a nivell estatal s'han ingressat un total de 53.358 assumpes en les Sales Socials dels Tribunals Superiors de Justícia (Gràfic 40), dels quals 7.415 han estat tramitats a Catalunya. Si comparem aquestes dades amb les registrades en l'exercici anterior, veiem com en el 2018 s'ha produït una lleugera regressió pel que fa al volum d'assumpes ingressats es refereix, d'un 2% a Espanya i d'un 3% a Catalunya.

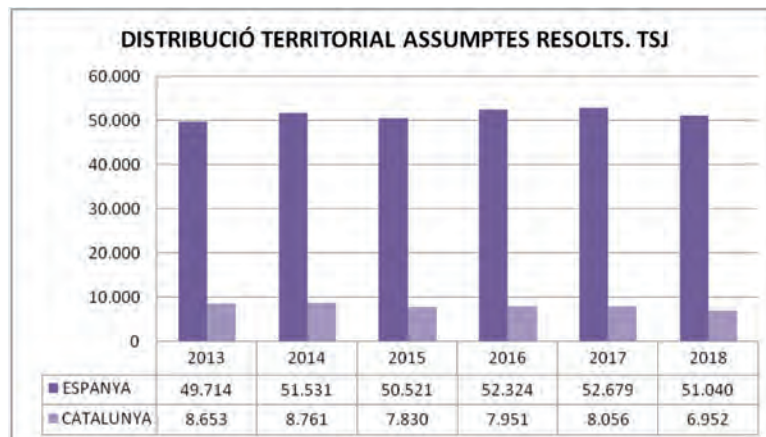
Pel que fa al volum d'assumpes resolts, l'any 2018 s'han ventilat un total de 51.040 assumpes a nivell estatal, mentre que a Catalunya s'han resolt un total de 6.952 procediments. En el Gràfic 41 veiem com la tendència dels assumpes resolts es correspon amb la dels ingressats, ja que es registra un descens respecte a l'any 2017. A Catalunya, la regressió és ostensiblement més accentuada que a la resta de l'Estat, ja que de 8.056 expedients resolts en l'any 2017 hem passat a 6.952 en l'any 2018, un 14% menys.

Finalment, en relació al volum d'assumpes pendents al finalitzar, l'any 2018 s'anoten un total de 23.597 expedients, dels quals 1.591 es troben en l'àmbit territorial de Catalunya (Gràfic 42). Es confirma la tendència a l'alça a la qual es va fer referència en edicions anteriors. En efecte, a nivell estatal veiem com es registra un increment dels assumpes pendents al finalitzar d'un 10%, mentre que a Catalunya aquest és d'un 41%. El que s'ha comentat encaixa amb l'evolució de la taxa de litigiositat registrada en aquest últim any, tenint en compte que l'acumulació d'aquests òrgans dependrà de la quantitat d'assumpes que s'hagin ingressat en els Jutjats Socials en els exercicis precedents, doncs aquests suposaran la massa crítica sobre la qual versarà l'activitat dels TSJ en forma de recursos de suplicació.

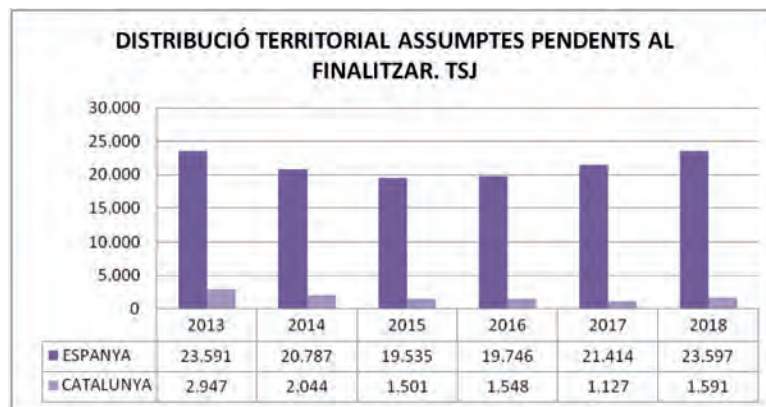

Gràfic 40. Distribució territorial assumpes ingressats. Tribunal Superior de Justícia.

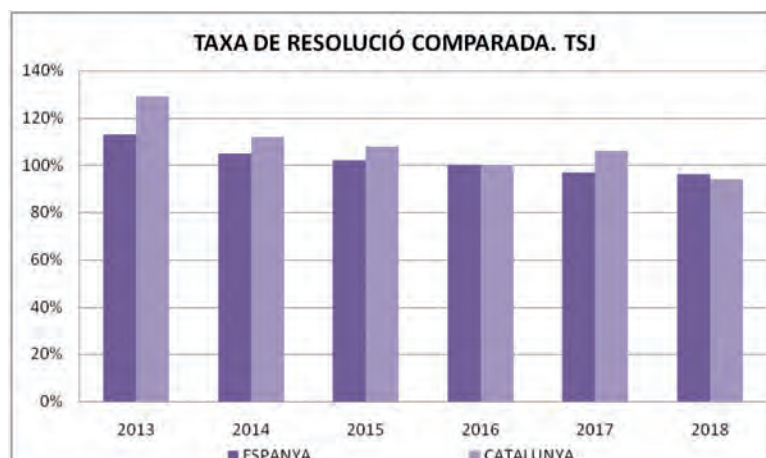
Gràfic 41. Distribució territorial assumptes resolts. Tribunal Superior de Justícia.

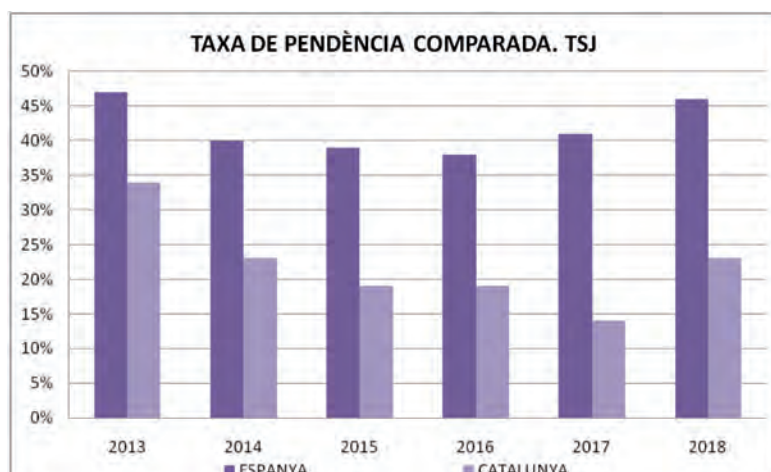
Gràfic 42. Distribució territorial assumptes pendents al finalitzar. Tribunal Superior de Justícia.

Principals indicadors judicials

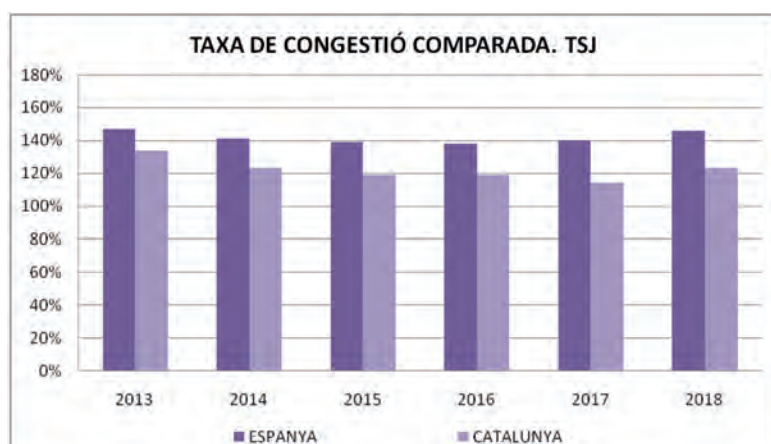
En les següents gràfiques, podem contemplar el desenvolupament dels principals indicadors judicials, referits a l'activitat judicial de les Sales Socials dels Tribunals Superiors de Justícia. A les figures de les mateixes s'evidencia que la capacitat resolutiva d'aquests òrgans judicials es ressent respecte a exercicis anteriors, desvetllant les taxes de pendència i de congestió una acumulació d'assumpes que requereix de l'adopció de mesures de reforç per part de les autoritats competents.

Gràfic 43. Taxa de resolució comparada. Tribunal Superior de Justícia.

Gràfic 44. Taxa de pendència comparada. Tribunal Superior de Justícia.

Gràfic 45. Taxa de congestió comparada. Tribunal Superior de Justícia.

4. Conciliacions

En apartats anteriors, s'ha fet referència a la importància que tenen els mecanismes previstos en la LRJS per l'evitació d'un procediment judicial, sobre la base d'una mediació, que pot tenir lloc en diversos moments des que es produeix el conflicte laboral. Un d'aquests grans moments es concreta en l'art. 63 LRJS, que estableix com a requisit previ l'intent de dur a terme una conciliació davant els serveis administratius territorials corresponents (SMAC), abans d'iniciar un procés judicial. La realització d'una mediació prèvia o conciliació, respon a un doble propòsit. D'una banda, dur a les parts a la resolució extrajudicial del conflicte de forma amistosa, a través d'un apropament de posicions. D'altra banda, alleujar la càrrega de treball dels òrgans jurisdiccionals que s'integren en l'ordre social.

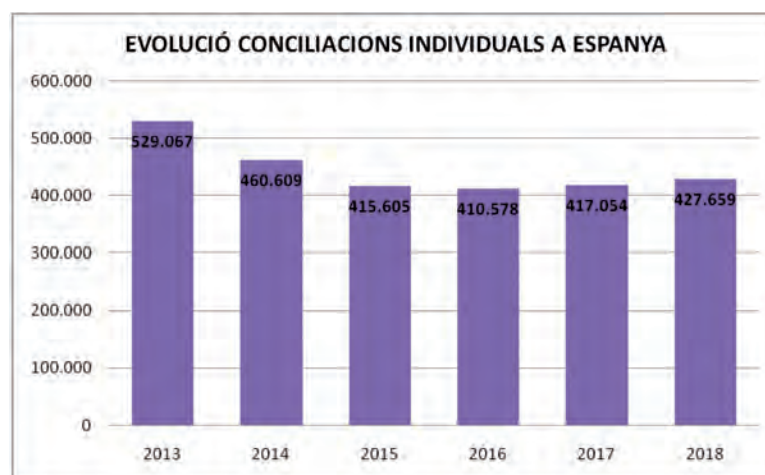
Per aquest motiu, i perquè gran part dels assumptes que ingressen a la Jurisdicció Social (acomiadaments, reclamacions de quantitat i seguretat social), tenen com a requisit previ a la seva judicialització l'intent de conciliació, s'ha considerat oportú dedicar un epígraf específic a l'anàlisi de les dades relatives a les conciliacions practicades al llarg dels últims anys. L'evolució del volum de conciliacions tramitades davant els SMAC al llarg dels últims anys, discorre de forma paral·lela al desenvolupament de la taxa de litigiositat en l'àmbit social. Així, **l'any 2018 s'han registrat un total de 427.659 conciliacions individuals a nivell estatal** (Gràfic 46), produint-se per tant un lleuger

increment respecte a l'exercici anterior, en què es van anotar 417.054 expedients. En aquesta gràfica, veiem com durant els primers anys es registren les xifres més altes de la sèrie. L'any 2013, el nombre total de conciliacions instades va ser de 529.067. A partir d'aquí, veiem com es redueix de forma progressiva el nombre d'expedients registrats, fins aquest últim exercici en què, segons dèiem, es produeix un lleuger augment de tot just un 3%. No obstant això, segueix sent una xifra notablement superior als volums que es registraven en els anys previs a la crisi: 326.436 a l'any 2006 i 339.440 l'any 2007.

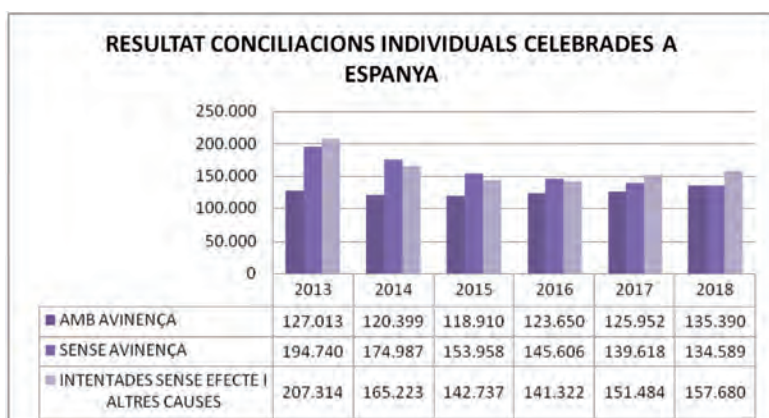
De les 427.659 conciliacions intentades al llarg de l'any 2018, **un total 135.390 han estat resoltes "amb avenença", 134.589 "sense avenença" i 157.680 han estat registrades com a "intentades sense efectes i altres causes"**. Si bé les conciliacions que s'han tancat de forma positiva representen un 32% sobre el total, veiem com en termes quantitius suposa un volum important de conflictes que es resolen abans de ser judicialitzats. Per tant, la funció que desenvolupa aquesta institució, sens dubte ajuda a alleujar la càrrega de treball dels Jutjats Socials, tenint en compte que un nombre important d'assumptes es resolen de forma extrajudicial per les parts. Si ens fixem en la figura descrita pel Gràfic 47, veiem com a mesura que es van succeint els anys, la tendència de les conciliacions celebrades "amb avenença" es mostra a l'alça, reduint al seu torn la distància entre les diferents categories analitzades.

A Catalunya, l'evolució de les conciliacions es desenvolupa de forma similar a la resta del territori nacional, registrant-se un total de 72.656 expedients, un 1% més respecte a l'exercici anterior (Gràfic 48). Pel que fa al repartiment de les mateixes segons el resultat, en el Gràfic 49 veiem que ha estat el següent: 30.974 celebrades "amb avenença", 21.727 "sense avenença" i 19.995 han estat registrades com a "intentades sense efecte i altres causes".

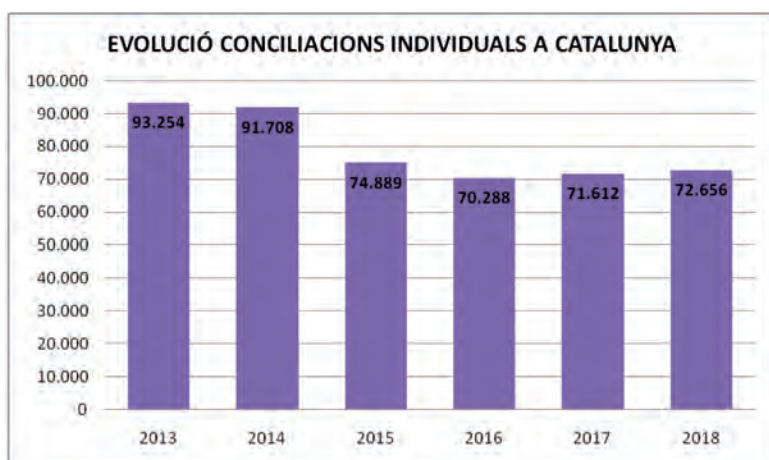
Finalment, a la Taula 50 podem observar quines han estat les principals matèries que han motivat la celebració d'una conciliació. Veiem com els acomiadaments i les reclamacions de quantitat, motiven la major part de les conciliacions intentades al llarg d'aquest últim any en termes absoluts, d'acord amb la tipologia d'assumptes que més litigiositat representen, segons vam poder veure al Gràfic 33. En l'any 2018, de les 427.659 conciliacions intentades a Espanya, 220.259 han estat motivades per acomiadaments i 155.165 per reclamacions de quantitat. Amb un percentatge menor veiem com s'han instat conciliacions amb motiu d'una sanció, així com "causes diverses" que comprenen reclamacions per accident de treball, classificació professional o laboral, per antiguitat, etc. A Catalunya i a la província de Barcelona, encara que amb altres valors, veiem com es replica percentualment parlant la mateixa distribució per matèries pel que fa a les conciliacions individuals intentades al llarg de l'any 2018.

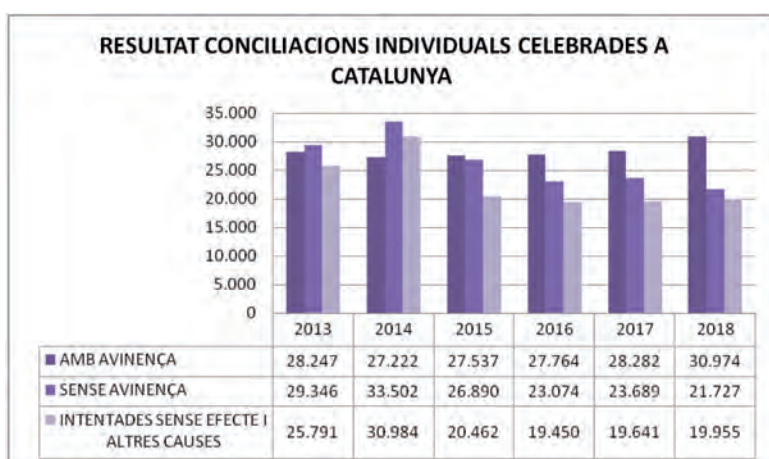
Gràfic 46. Evolució de les conciliacions individuals a Espanya.

Gràfic 47. Resultat de les conciliacions individuals celebrades a Espanya.

Gràfic 48. Evolució de les conciliacions individuals a Catalunya.

Gràfic 49. Resultat de les conciliacions individuals celebrades a Catalunya.

MATÈRIES QUE VAN MOTIVAR UNA CONCILIACIÓ INDIVIDUAL. ANY 2018				
	ACOMIADAMENTS	RECLAMACIONS DE QUANTITAT	SANCIONS I CAUSES VARIES	TOTAL
ESPANYA	220.259	155.165	52.235	427.659
CATALUNYA	47.612	19.820	5.224	72.656
BARCELONA (PROVÍNCIA)	39.166	16.006	3.870	59.042

Taula 50. Matèries que van motivar una conciliació individual. Any 2018.

5. Fons de Garantia Salarial

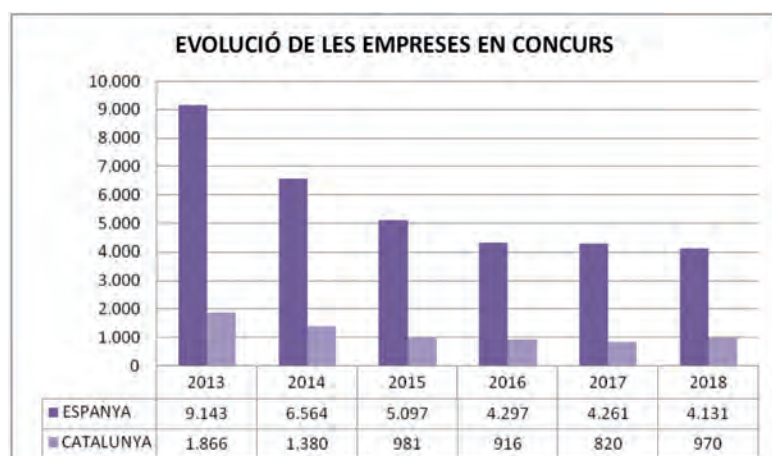
El Fons de Garantia Salarial (en endavant, FOGASA) és un organisme autònom adscrit al Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, amb personalitat jurídica i capacitat d'obrar per al compliment dels seus fins, que no són altres que els de garantir la percepció de salaris deguts i indemnitzacions insatisfetes per part d'empresaris que es trobin en una situació d'insolvència legal. Aquesta institució està prevista en l'art. 33 ET i en el *Reial Decret 505/1985, de 6 de març, sobre organització i funcionament del Fons de Garantia Salarial*. A causa de la importància de les funcions que exerceix, s'ha considerat oportú incorporar un epígraf específic que analitzi les dades relatives al FOGASA, per tal d'obtenir una informació més completa de les principals fites que formen part, tant administrativa com judicialment, de l'ordre social.

Però abans, i sent un dels seus propòsits assegurar la percepció de salaris i indemnitzacions no satisfetes, per part d'empresaris que es trobin en una situació legal d'insolvència, hem de fer referència a l'evolució de les empreses que es trobin en concurs. Segons l'art. 2 LC *es troba en estat d'insolvència el deutor que no pot complir regularment les seves obligacions exigibles*. **L'any 2018, a Espanya es van registrar un total de 4.131 empreses en concursos, de les quals 970 es trobaven a Catalunya**, tal com es pot observar en el Gràfic 51. Si ens fixem en l'evolució de les empreses en concurs, veiem com aquesta es correspon amb les principals dades registrades sobre la situació conjuntural i socioeconòmica del nostre país, l'anàlisi de les quals s'ha dut a terme en un apartat anterior. En efecte, durant els primers anys de la sèrie es registren les xifres més altes, tant a Espanya com a Catalunya. L'any 2013, veiem com es van registrar un total de 9.143 empreses en concurs, xifra que està molt per sobre de les que es anotaven en un període immediatament anterior a la crisi: 916 l'any 2006 i 1.033 l'any 2007.

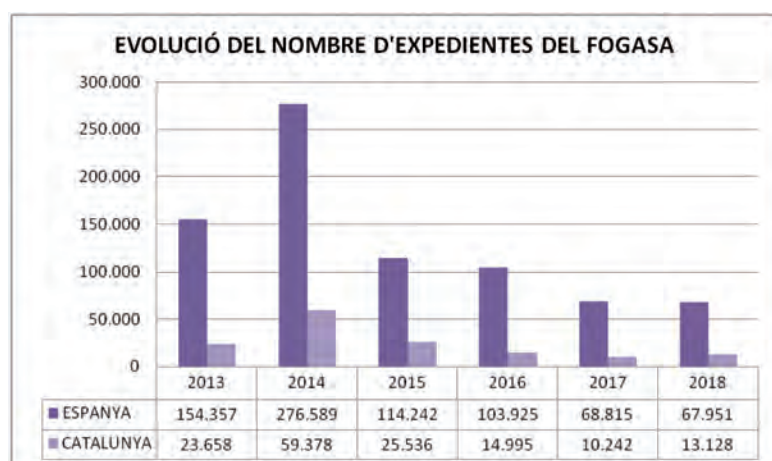
L'any 2018 s'han tramitat un total de 67.951 expedients davant el FOGASA a nivell estatal, dels quals 13.128 s'han instat a Catalunya. Si ens fixem en el detall numèric del Gràfic 52, veiem com l'any 2017 es registra un descens significatiu del nombre d'expedients tramitats davant el FOGASA, que es confirma en aquest últim exercici. Així, dels 103.925 expedients que es van tramitar l'any 2016, hem passat als 67.951 abans referits. Sens dubte, es tracta d'una dada positiva, tenint en compte que darrere de tots aquests expedients hi ha una pluralitat d'empreses i treballadors que s'han vist afectats en un sentit o en un altre per la crisi econòmica.

Pel que fa a les ordres de pagament, així com el nombre d'empreses i treballadors afectats, ens remetem al detall numèric de les Taules números 53 i 54, referides respectivament a Espanya i Catalunya. En aquestes, veiem també els elevats imports que es registren destinats a salaris i a indemnitzacions, el que ens dóna una pista de la importància que té aquesta institució.

Gràfic 51. Evolució de les empreses en concurs.

Gràfic 52. Evolució del nombre d'expedients del FOGASA.

EVOLUCIÓ EXPEDIENTS I ORDRES DE PAGAMENT FOGASA A ESPANYA					
	EXPEDIENTS	EMPRESSES	TREBALLADORS	SALARIS	INDEMNITZACIONS
2013	154.357	81.959	234.686	400.426.931	973.182.914
2014	276.589	122.099	389.472	694.608.011	1.593.991.834
2015	114.242	43.112	165.288	385.363.976	751.181.174
2016	103.925	37.428	147.590	357.787.888	685.283.829
2017	68.815	24.205	90.321	214.070.261	376.528.568
2018	67.951	21.607	81.790	198.752.197	357.349.492

Taula 53. Evolució d'expedients i ordres de pagament del FOGASA a Espanya.

EVOLUCIÓ EXPEDIENTS I ORDRES DE PAGAMENT FOGASA A CATALUNYA					
	EXPEDIENTS	EMPRESSES	TREBALLADORS	SALARIS	INDEMNITZACIONS
2013	23.658	11.901	37.753	85.410.471	217.098.362
2014	59.378	27.820	84.147	149.418.164	254.747.130
2015	25.536	9.833	38.451	98.202.831	183.025.509
2016	14.995	6.186	21.819	54.313.517	107.898.682
2017	10.242	3.588	14.166	36.355.599	55.036.305
2018	13.128	3.422	16.509	37.745.023	80.021.022

Taula 54. Evolució d'expedients i ordres de pagament del FOGASA a Catalunya.

6. Execucions

L'art. 237 LRJS disposa que *les sentències fermes i altres títols, judicials o extrajudicials, als quals aquesta Llei atorga eficàcia per a iniciar directament un procés d'execució, es duran a efecte en la forma que estableix la Llei d'Enjudiciament civil per a l'execució de sentències i títols constituïts amb intervenció judicial, amb les especialitats que preveu aquesta Llei*. Tal com s'ha dit en altres capítols, l'execució del que disposa un títol executiu forma part de la tutela judicial efectiva d'acord amb l'exercici de la potestat jurisdiccional previst en l'art. 117.3 CE *de jutjar i fer executar el jutjat*.

L'any 2018 s'han ingressat un total de 55.049 processos d'execució en el marc de la Jurisdicció Social, un 5% menys respecte a l'exercici anterior. La gran majoria d'aquestes execucions, es ventilen davant els Jutjats Socials, d'acord amb el criteri de la competència funcional que disposa l'art. 237.2 LRJS. Si bé no tots els processos d'execució dimanen d'una sentència (ja que hi ha altres títols amb força executiva segons es desprèn del citat precepte), veiem com de les 203.577 sentències que s'han dictat al llarg de l'any 2018 (Gràfic 21), en una proporció del 27% s'ha obert un procés d'execució. En sentit contrari, el 73% de les sentències s'han complert de forma voluntària, tenint en compte els valors anotats en una i altra categoria. Això, amb el matís comentat que a més de les sentències hi ha altres títols als que la Llei els atribueix força executiva.

Pel que fa a la tendència dels processos d'execució, veiem com es correspon tant amb la taxa de litigiositat, com amb el moviment d'assumptes registrat a la Jurisdicció Social en termes generals al llarg dels últims anys. En efecte, el volum d'execucions disminueix de forma paral·lela al desenvolupament de l'activitat judicial registrada en l'ordre del Social, segons es pot veure de les gràfiques corresponents.

Una dada curiosa que ha de cridar-nos l'atenció del Gràfic 55, és l'escàs nombre de processos d'execució que es registra a la "demarcació ICAB", amb tot just 619 expedients anotats en l'any 2018, ostensiblement per sota del que es podria esperar en comparació amb la resta de territoris, i tenint en compte també el volum d'assumptes que es fa servir en aquesta circumscripció. No obstant això, aquest fet té una explicació, legalment recollida en l'art. 237.4 LRJS i reflectida al Gràfic 56. En efecte, disposa el citat art. 237.4 LRJS que *on hi hagi diversos jutjats socials es pot establir, en els termes que preveu la Llei Orgànica del Poder Judicial, que el coneixement de les execucions l'assumeixin en exclusiva determinats jutjats de la mateixa circumscripció, amb exclusió total o parcial del repartiment d'altres assumptes*. Tal com podem observar a la gràfica, dels 350 Jutjats Socials que existeixen a Espanya, només 4 s'han especialitzat en matèria d'execució, d'acord amb el que preveu el precepte indicat.

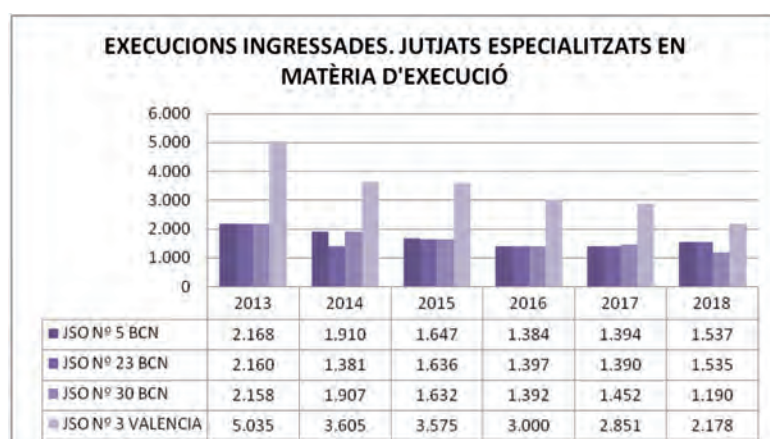
D'aquests 4 òrgans especialitzats, 3 estan a Barcelona: els Jutjats Socials núm. 5, núm. 23 i núm. 30. I aquest és el motiu de la divergència a la qual fèiem referència abans, en relació als procediments d'execució ingressats en l'àmbit Social. I és que per qüestions de metodologia estadística, el CGPJ ha volgut diferenciar les dades relatives a aquests òrgans judicials en concret, motiu pel qual se'ls ha dedicat una gràfica en particular. En la mateixa, veiem com els 3 Jutjats Socials que es dediquen de forma exclusiva als procediments d'execució, s'han registrat un total de 4.262 assumptes durant l'any 2018. Si ens fixem en el detall numèric de l'esmentada gràfica, veiem com es produeix un increment respecte a l'exercici anterior pel que fa al volum d'execucions ingressades. Tal com s'assenyala en la "Memòria del Jutjat Degà de Barcelona per a l'any 2018", això es deu al fet que, per acord del CGPJ i per tal d'optimitzar recursos, aquests òrgans han d'assumir de manera temporal les execucions consistents en condemnes de pagament de quantitat dinerària líquida, dels assumptes resolts pels Jutjats de Terrassa, Sabadell, Granollers, Mataró i Manresa.

Pel que fa al nombre d'execucions resoltes durant l'any 2018, a nivell estatal la xifra se situa en **64.810**, un 8% menys respecte a l'exercici anterior (Gràfic 57), mentre que en l'àmbit de la "demarcació ICAB", s'han resolt un total de 6.377 expedients pels Jutjats especialitzats en execució (als quals cal afegir altres 596 assumptes dels Jutjats no especialitzats). Pel que fa a l'especialització d'alguns jutjats en determinades matèries com, en aquest cas, les execucions, creiem que pot contribuir a la racionalització dels recursos de què disposa l'Administració de Justícia. I més en un procés com el d'execució, que a diferència del declaratiu, és un procediment eminentment escrit, reservant l'oralitat als incidents que es puguin produir en el marc del mateix, d'acord amb les regles processals.

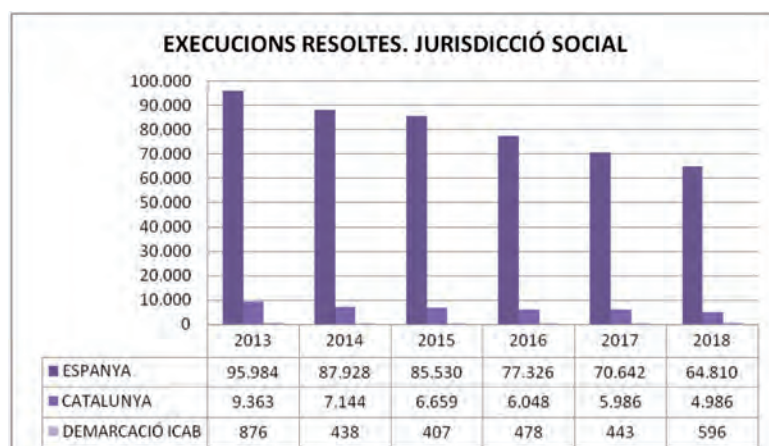
Finalment, pel que fa al nombre d'execucions pendents en finalitzar l'any 2018, veiem com a nivell estatal la xifra se situa en **36.720 expedients**, un 10% menys respecte a l'exercici anterior (Gràfic 60). A Catalunya, l'any 2018 tanca amb un total de 3.557 processos d'execució pendents, dels quals 3.029 + 210 estan sent coneguts pels òrgans judicials que es troben a la "demarcació ICAB".

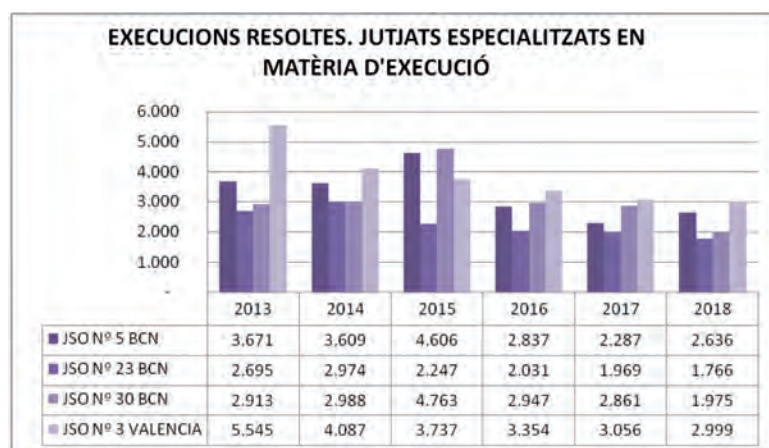
Gràfic 55. Execucions ingressades. Jurisdicció social.

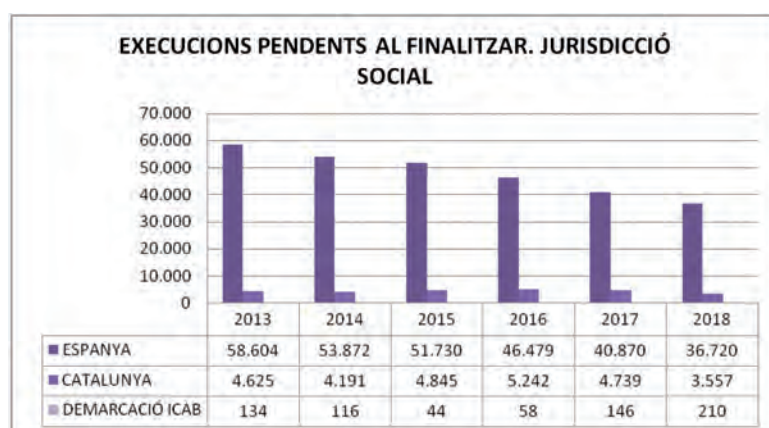
Gràfic 56. Execucions ingressades. Jutjats especialitzats en matèria d'execució.

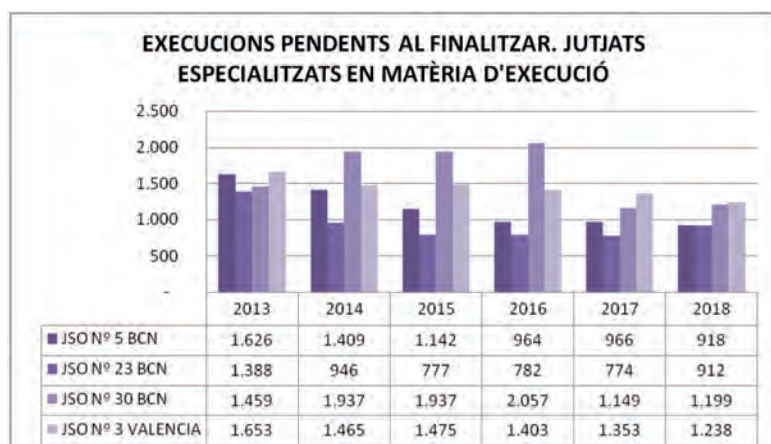
Gràfic 57. Execucions resoltes. Jurisdicció social.

Gràfic 58. Execucions resoltes. Jutjats especialitzats en matèria d'execució.

Gràfic 59. Execucions pendents en finalitzar. Jurisdicció social.

Gràfic 60. Execucions pendents en finalitzar. Jutjats especialitzats en matèria d'execució.

7. Conclusions

Després de l'anàlisi de l'activitat judicial dels òrgans jurisdiccionals que s'integren en l'àmbit social procedirem a destacar les circumstàncies més ressenyables que s'han registrat en aquest últim exercici.

Pel que fa a la taxa de litigiositat, si bé aquesta es manté pràcticament invariable respecte a l'anotada en l'exercici anterior, veiem com suposa la confirmació en certa manera d'aquest canvi de tendència al qual es va fer referència a l'edició anterior. En efecte, durant els últims exercicis, la taxa de litigiositat laboral s'havia anat reduint anualment. L'any 2018 la taxa de litigiositat laboral ha estat de 8,70 assumptes per cada mil habitants. No obstant això, en la "demarcació ICAB" hem vist com la taxa de litigiositat continua baixant, havent-se situat en un 11,39 per cada mil habitants en aquest últim any, un 2% menys respecte a l'exercici anterior.

Els òrgans de la Jurisdicció Social han arrencat l'any 2018 amb un total de 282.385 assumptes pendents d'exercicis anteriors, als quals cal sumar un ingrés de 405.945 procediments nous durant el mateix. En total, s'han resolt 389.971 processos durant tot l'exercici, restant per finalitzar 287.434 assumptes en acabar l'any. Hem vist per tant, que s'ha resolt un volum inferior d'assumptes dels que s'han anat ingressant durant aquest últim any, el que s'ha traduït en un descens de la taxa de resolució del 1% respecte a l'exercici anterior (que al seu torn ja va ser inferior respecte a l'any 2016), situant-se en l'any 2018 en un 96%. Correlativament, s'ha produït un lleuger increment respecte a les taxes de pendència i de congestió, havent-se registrat en aquest últim any un 74% i un 177%, respectivament. Senyal en definitiva d'una falta d'adequació entre els recursos que es destinen a l'Administració de Justícia i la litigiositat real del moment. La Jurisdicció Social necessita d'una ampliació de la planta judicial actualment operativa, ja que tot i que durant els últims anys, i fins l'any 2017, s'ha anat reduint el nombre d'assumptes ingressats, els nivells de litigiositat segueixen sent notablement superiors als immediatament anteriors a la crisi de l'any 2008.

Pel que fa al moviment dels assumptes de la "demarcació ICAB", l'any 2018 s'ha iniciat amb un total de 29.158 assumptes pendents d'altres exercicis, havent-se registrat 30.478 procediments nous durant aquest últim any. S'han resolt 31.806 expedients, havent quedat pendents en finalitzar l'exercici un total de 27.743. D'acord amb el manifestat abans, hem vist com en la "demarcació ICAB" ha baixat el volum d'assumptes ingressats. No obstant això, els òrgans que s'integren en aquesta circumscripció, presenten un col·lapse significatiu, ja que si ens fixem en el detall numèric del

moviment dels assumptes, veiem com la planta judicial actualment operativa no és capaç d'absorbir la litigiositat real del moment.

Quant a la tipologia d'assumpes que més pes tenen quantitativament parlant en la litigiositat d'aquest àmbit, hem vist com destaquen principalment tres classes de procediments: acomiadaments (11.114), reclamacions de quantitat (8.487) i processos en matèria de seguretat social (8.101). Les dades referides de cada tipus de procediment entre parèntesis, es corresponen amb el nombre d'assumpes que s'han ingressat davant els Jutjats Socials que s'integren en la "demarcació ICAB". Dels mateixos, hem de ressenyar com especialment significatiu, l'increment del nombre d'acomiadaments i de les reclamacions de quantitat, pel que fa als exercicis precedents.

La tipologia dels assumptes referida com més representativa de la litigiositat de la qual s'ocupa la Jurisdicció Social, explica l'enorme permeabilitat que ha tingut la crisi econòmica en l'activitat dels Jutjats i Tribunals de l'àmbit laboral. Per això, per entendre millor el comportament de les dades relatives a l'activitat dels nostres òrgans judicials, s'ha fet referència als principals fites que expliquen la situació conjuntural i econòmica del nostre Mercat de Treball. Les dades publicades en els últims anys revelen que s'ha produït una certa millora en termes macroeconòmics. No obstant això, veiem com aquesta millora presenta molts matisos, ja que destaquen els enormes nivells de contractació temporal existents al nostre país; tot i l'augment en el nombre de contractes de treball en l'any 2018, el 90% dels mateixos han estat concertats amb caràcter temporal, i això malgrat que la temporalitat en el nostre sistema laboral ha de ser l'excepció i no la norma.

També, hem vist la importància que tenen els mecanismes previstos en l'art. 63 LRJS, que imposa l'obligació d'acudir a una "conciliació" com a requisit previ a la judicialització d'un assumpte. A Espanya, s'han registrat un total de 427.659 conciliacions, mentre que a Catalunya s'han instat 72.656. Si bé les conciliacions que s'han tancat de forma positiva (això és "amb avinença") representen un 32% sobre el total, veiem com en termes quantitativus suposa un volum important de conflictes que es resolen abans de ser judicialitzats. Per tant, la funció que es desenvolupa a través d'aquesta institució, serveix per alleujar la càrrega de treball dels Jutjats Socials, tenint en compte que un nombre important d'assumpes es resolen de forma extrajudicial per les parts.

En relació al FOGASA, l'any 2018 hem vist com s'ha reduït significativament el nombre d'expedients tramitats, que ha estat de 67.951 a Espanya i 13.128 a Catalunya. En aquest últim territori, s'ha produït un augment del 28% respecte a l'exercici anterior, en què es van anotar un total de 10.242. En aquest últim any, a nivell estatal s'han registrat 4.131 empreses en concurs, de les quals 970 es troben a Catalunya.

Finalment, en aquest últim any hem vist com el nombre de procediments d'execució s'ha reduït en termes generals. Pel que fa a les execucions en la jurisdicció social, hem de destacar l'especialització dels òrgans prevista en l'art. 237.4 LRJS, possibilitat de la qual només 4 òrgans a nivell estatal han fet ús. Tres d'aquests òrgans, es troben a la "demarcació ICAB", estant l'altre a València. Precisament aquests últims han vist incrementat el nombre d'execucions anotades en l'any 2018, tenint en compte l'acord adoptat pel CGPJ en virtut del qual aquests òrgans han d'assumir de manera temporal les execucions consistents en condemnes de pagament de quantitat dinerària líquida, dels assumptes resolts pels jutjats de Terrassa, Sabadell, Granollers, Mataró i Manresa.

L'àmbit Penal

1. Introducció

El Dret penal és aquella branca de l'ordenament jurídic que regula l'ús de la força per part dels poders públics, amb la finalitat de tutelar els valors i principis bàsics que possibiliten la convivència i la pau social. El marc normatiu de referència el trobem en *Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal*, que tipifica les conductes que per ser constitutives de delictes o falta (fins l'1 de juliol de 2015) poden ser castigades per part del Estat amb la imposició d'una pena criminal. El Codi Penal ha experimentat diverses modificacions legislatives, de les quals hem de destacar per la seva importància la *Llei Orgànica 1/2015, de 30 de març*. A través d'aquesta reforma s'ha suprimit la qualificació jurídica de "falta", regulant algunes de les conductes conceptuades com a tal abans de la reforma, sota la nova figura del "delicte lleu" i redirigint altres cap a diferents branques de l'ordenament jurídic. L'última reforma d'importància del Codi Penal, en el moment d'escriure aquestes línies, ha estat l'operada per la *Llei Orgànica 2/2019, d'1 de març, de modificació de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre del Codi Penal, en matèria d'imprudència en la conducció de vehicles de motor o ciclomotor i sanció de l'abandonament del lloc de l'accident*. Tal com es pot llegir en el preàmbul de la mateixa, aquesta reforma respon a una important demanda social, davant l'increment d'accidents en els que resulten afectats vianants i ciclistes per imprudència en la conducció de vehicles de motor o ciclomotor. En futures edicions, podrem valorar l'impacte d'aquesta reforma en la taxa de litigiositat, encara que tot apunta a que la recuperació de determinats supòsits que van quedar al marge de la Jurisdicció penal amb la reforma de l'any 2015, no suposarà una sobrecàrrega de treball en aquest sentit.

A més del Codi Penal, hi ha nombroses lleis especials, com la *Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere*, la *Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors*, o la *Llei Orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària*. Aquestes lleis s'ocupen d'una sèrie de matèries i assumptes

sobre els quals, per la seva naturalesa i característiques pròpies, es fa aconsellable una regulació específica per tal d'oferir una millor resposta en termes d'eficàcia i tutela judicial.

D'altra banda, hem de tenir en compte la potestat sancionadora de l'Administració que, juntament amb el Dret Penal, permeten garantir el lliure exercici dels drets i llibertats dels ciutadans, a través de l'actuació dels Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat. Per a això, els diferents cossos policials es doten de les eines necessàries i, en estreta col·laboració amb les diferents instàncies judicials i fiscals, van permetre el desenvolupament dels pertinents protocols d'actuació en matèria de seguretat, en funció dels fets penals coneguts per part d'aquells.

Pel que fa a la metodologia utilitzada en l'estudi de l'activitat jurisdiccional dins de l'àmbit penal, s'ha estructurat el Capítol en quatre grans apartats. En el primer, sota el títol de "Part general", es porta a terme l'anàlisi de la taxa de litigiositat penal, fent referència als principals fets penals coneguts i la tipologia delictiva de la població reclusa, i també l'estudi del moviment judicial dels assumptes que s'han tramitat davant els òrgans que s'integren en aquesta Jurisdicció, aplicant sobre els mateixos una sèrie d'indicadors per tal de conèixer l'estat en què es troben.

A continuació, en un segon bloc que porta per títol "Penal per òrgans jurisdiccional", es porta a terme l'anàlisi de l'activitat judicial registrada al llarg dels últims anys, en els següents òrgans judicials: Jutjats de Primera Instància i Instrucció, Jutjats Penals, Audiències Provincials i Tribunal Superior de Justícia. Aquests òrgans, si bé no són els únics que administren justícia en el marc de la Jurisdicció penal, representen un volum important de la litigiositat que es produeix a la mateixa.

En tercer lloc, en l'apartat de "Penal per especialitats" s'analitza l'activitat d'aquells òrgans que s'han especialitzat en el coneixement i resolució d'una sèrie de matèries, les lleis de referència de les quals s'han esmentat abans: Jutjats de Menors, Jutjats de Vigilància Penitenciària i Jutjats de Violència sobre la Dona. L'especialització orgànica de l'Administració de Justícia permet obtenir millors ràtios tant a nivell quantitatiu (major nombre d'assumpes resolts en un menor temps), com a nivell qualitatiu (una millor tasca integradora i interpretativa de la normativa d'afectació), per tal d'obtenir un millor servei públic.

En quart lloc, s'analitza l'activitat judicial que gira entorn als procediments d'execució dins de la Jurisdicció penal. L'execució suposa el tancament del cicle judicial d'un assumpte, quant permet la realització de la tutela judicial efectiva mitjançant el compliment forçós dels pronunciaments continguts en una sentència ferma en els seus propis termes, d'acord amb el mandat constitucional contingut en l'art. 117.3 de la nostra Carta Magna de "jutjar i fer executar el jutjat".

Tanca el Capítol l'epígraf de "Conclusions", en el qual es ressenyen les circumstàncies més importants de l'estadística judicial registrada en l'àmbit penal al llarg d'aquest últim exercici, posant-la en relació amb les principals reformes legislatives promulgades durant els darrers anys, per tal de comprovar els efectes que les mateixes han tingut sobre la litigiositat.

2. Part General

2.1 Litigiositat

La taxa de litigiositat o litigació, és un indicador estadístic que posa en relació el volum d'assumpes que s'han tramitat davant els òrgans jurisdiccional d'una determinada jurisdicció o àmbit territorial,

amb la densitat de població resident al mateix en un concret període temporal. La fórmula que resumeix el que s'ha exposat és: **Litigiositat = Assumptes ingressats X 1000/Població**. Aquesta ens permet saber quina és la càrrega de treball a la qual s'han d'enfrontar els òrgans judicials, en aquest cas de la Jurisdicció penal.

En el Gràfic 1 podem observar quina ha estat l'evolució de la taxa de litigiositat en l'àmbit penal, al llarg dels últims 10 anys. Es tracta per tant, d'una sèrie temporal relativament àmplia, en la qual veiem com s'han registrat canvis significatius, sobretot al llarg dels últims exercicis. Durant els primers anys de la sèrie, veiem com la taxa de litigiositat se situa en uns nivells força alts: l'any 2009, la taxa de litigiositat en l'àmbit penal és de 149,72 assumptes per cada mil habitants, la xifra més alta de la sèrie. Fins llavors, la tendència de la litigiositat penal s'havia registrat a l'alça segons vam poder constatar en edicions anteriors, amb motiu dels següents factors: D'una banda, molts autors consideren que l'entrada en vigor del Codi penal de 1995, va suposar un enduriment de les penes previstes per a un elevat nombre de delictes, així com la tipificació de noves conductes lligades a l'aparició de noves formes de criminalitat, fruit d'una creixent complexitat de la societat. D'altra banda, durant els últims anys hem experimentat un creixement progressiu de la població. Aquest creixement ha anat lligat a un període d'expansió econòmica, que ha atret importants fluxos migratoris cap al nostre país. I és que, tot i la creença popular que en els moments de crisi o recessió econòmica es produeix un augment de la delinqüència, la veritat és que és en els períodes de bonança quan es registren les taxes de criminalitat més altes, lligades a una major activitat econòmica i industrial. També, alguns autors consideren que l'enduriment del discurs polític ha pogut influir en l'adopció d'unes polítiques de caràcter més repressiu i no tant de reinserció.

A partir de l'any 2010, la taxa de litigiositat penal registra un descens progressiu a mesura que es van succeint els anys. Quant als factors que han contribuït a la reducció de la mateixa, hem de destacar el següent: els diferents informes elaborats pels diferents cossos i forces de seguretat de l'Estat, indiquen que els últims anys, s'ha produït un descens de les taxes de delinqüència i dels "fets penalment coneguts". La crisi econòmica ha contribuït, doncs si ens fixem en la tipologia de les conductes amb rellevància penal més comuns, veiem com les més nombroses es corresponen amb els delictes "contra el patrimoni i l'ordre socioeconòmic" (Taula 4). Per tant, en un període d'expansió on es produeix una major activitat econòmica, urbana i industrial, majors seran les potencialitats que es produeixi aquest tipus de delinqüència.

L'any 2016 veiem com es registra un descens molt important de la taxa de litigiositat. Així, d'una litigiositat penal de 127,82 punts l'any 2015 passem a una altra de 75,30 per cada mil habitants, el que suposa una reducció del 41%. **L'any 2018, la taxa de litigiositat penal se situa en 70,31 per cada mil habitants, un 3% menys respecte a l'exercici anterior.** Per tant, si prenem com a referència la seqüència temporal que es recull en el Gràfic 1, veiem com en 10 anys la taxa de litigiositat penal ha experimentat una regressió del 53%.

La causa explicativa d'aquesta reducció tan significativa, la trobem en la reforma de la Llei d'Enjudiciament Criminal operada per la *Llei Orgànica 13/2015, de 5 d'octubre, de modificació de la Llei d'Enjudiciament Criminal per a l'enfortiment de les garanties processals i la regulació de les mesures d'investigació tecnològica* i la *Llei 41/2015, de 5 d'octubre, de modificació de la Llei d'Enjudiciament Criminal per a l'agilització de la justícia penal i l'enfortiment de les garanties processals*, juntament amb la *Llei Orgànica 1/2015, de 30 de març*, per la qual es despenalitzen les faltes. Aquestes reformes han contribuït al descens de la litigiositat penal durant els últims exercicis. L'objectiu d'aquestes reformes és el de reduir les dilacions indegudes i innecessàries, per tal de racionalitzar els (escassos) recursos humans i materials que l'Administració de Justícia té a la seva disposició. Un d'aquests objectius s'ha concretat en la reforma de l'art. 284.2 LECrim, que disposa que *quan no hi hagi autor conegut del delicte la Policia Judicial conservarà l'atestat a disposició del*

Ministeri Fiscal i de l'autoritat judicial, sense enviar llevat que es donin algunes de les circumstàncies previstes en l'esmentada norma. La no remissió dels atestats davant la falta d'autor conegut, ha tingut un impacte molt significatiu en la reducció de l'activitat judicial, especialment dels Jutjats d'Instrucció, ja que molts expedients no passen de la fase policial, evitant-se amb això l'obertura de unes diligències prèvies.

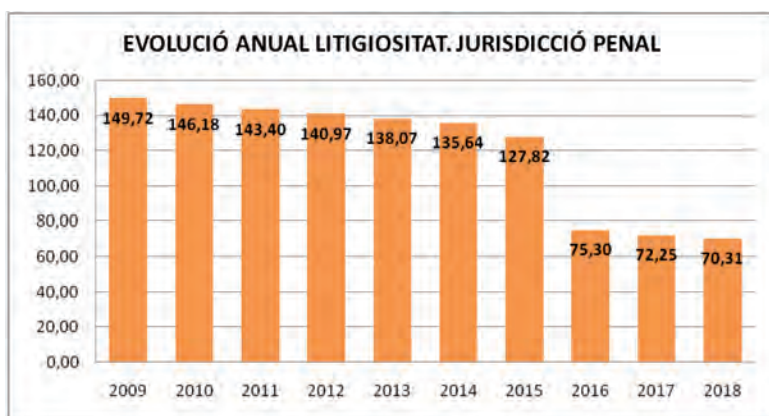
Pel que fa a la comparativa territorial que es fa en el Gràfic 2, veiem com el desenvolupament de la taxa de litigiositat penal discorre de forma paral·lela en les tres circumscripcions. No obstant això, veiem com en la "demarcació ICAB" sempre s'ha registrat una activitat judicial a nivell penal més intensa. En efecte, l'any 2018 veiem com la taxa de litigiositat penal a la "demarcació ICAB" ha estat de 100,10 per cada mil habitants, mentre que a Catalunya i a Espanya la mateixa s'ha situat en 70,31 i en 71,35 punts, respectivament. També, a diferència del que passa a la resta de l'Estat, veiem que l'any 2018 es registra un lleuger increment de la taxa de litigiositat a Catalunya, mantenint-se pràcticament invariable en la "demarcació ICAB". **Nota sobre Gràfic 2:** S'ha procedit a l'actualització de les dades de tota la sèrie, per haver-se detectat una errada de caràcter material en el detall numèric de la mateixa, que no afecta al que expressa sobre la tendència en edicions anteriors.

En el Gràfic 3, podem observar l'evolució dels fets penals coneguts per la Policia de Catalunya al llarg del període comprès entre els anys 2013 i 2018. En la present edició, s'ha procedit a l'actualització de les dades conforme a les estadístiques publicades pel Departament d'Interior en el seu document "Balanz de seguretat i activitat policial 2018". Això ha fet que es revisin les dades d'exercicis anteriors, actualitzant aquells d'acord amb la referida font. Si bé pot haver petites diferències numèriques en alguns dels exercicis actualitzats, aquestes no afecten la tendència de la sèrie. Al cap i a la fi, les dades es publiquen d'acord amb els objectius continguts en el Pla de Seguretat de Catalunya 2016-2019. Es tracta d'un document de gran valor, ja que es podria definir com l'instrument metodològic a partir del qual la Generalitat i els Cossos i Forces de Seguretat de Catalunya, elaboren i implementen les polítiques, previsions, actuacions i mesures en matèria de convivència i seguretat de les persones i els béns. Un dels elements més importants a l'hora d'analitzar la litigiositat i l'activitat dels tribunals que s'integren en l'àmbit penal, és el coneixement dels fets penalment rellevants produïts en un determinat període. Per a això, hem de definir les principals fonts d'informació disponibles, tenint en compte la dificultat que hi ha a l'hora de conèixer els fets delictius. En efecte, molts delictes i faltes (fins l'1 de juliol de 2015) no arriben al coneixement de les autoritats, bé perquè no són denunciats per les víctimes, o bé perquè es desconeix l'autoria dels mateixos. Sens dubte, el registre policial és una de les fonts més importants per a l'obtenció d'aquest tipus d'informació, ja que recull els fets penalment rellevants que arriben al coneixement de la policia. No obstant això, pels motius comentats i per obtenir una informació més completa, hem de complementar les dades del registre policial amb les anomenades "enquestes de victimització" sobre mostres representatives de la població. Aquestes, ens permeten conèixer fets no denunciats i elaborar un informe per tal d'extreure conclusions a partir de les percepcions i valoracions de la població en matèria de seguretat. D'altra banda, la realització de treballs d'investigació per part d'experts en diferents camps, permet completar i cohesionar l'anàlisi de les dades relatives a la criminalitat.

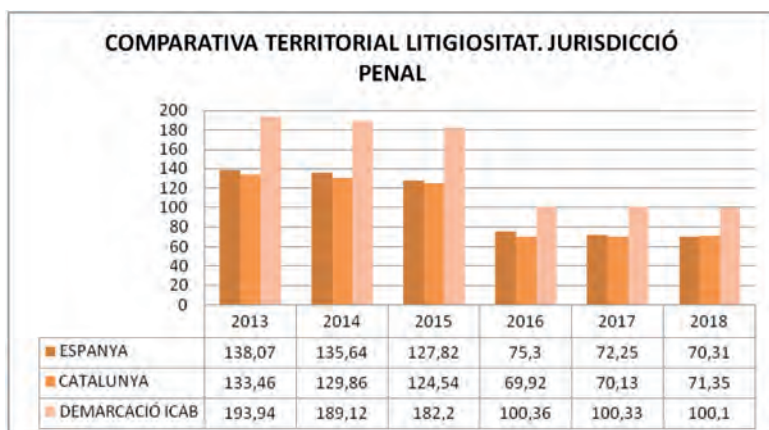
En la indicada gràfica, veiem com en l'any 2018 s'ha recollit un total de 564.672 "fets penals coneguts", un 11% més respecte a l'exercici anterior. L'evolució d'aquests es correspon amb el desenvolupament de la taxa de litigiositat registrada en els últims anys. En efecte, en el Gràfic 3 veiem com durant els primers anys de la sèrie es registra un descens progressiu del nombre de fets penals coneguts per la Policia de Catalunya, produint-se un canvi de tendència en els dos últims exercicis.

Finalment, a la Taula 4 es recullen les dades a 31 de desembre de 2018 relatives a la tipologia delictiva de la població reclusa penada, extretes de la pàgina web institucional de la Secretària General d'Institucions Penitenciàries. Cal tenir en compte que hi ha un petit percentatge de reclusos

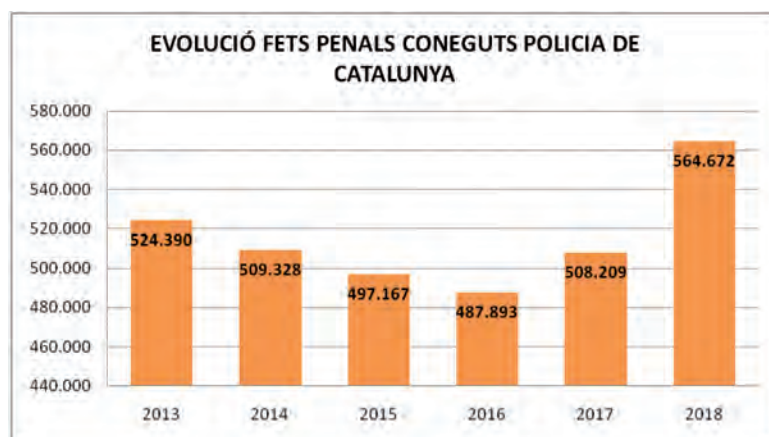
que estan complint condemna en virtut del CP anterior, encara que en la taula només s’han inclòs les dades relatives a la població reclusa que està complint condemna en virtut del Codi Penal de 1995. En la referida taula, veiem com la major part de la població reclusa, està formada per homes; de les 48.072 persones empresonades 44.517 són homes i 3.555 són dones. Per tant la distribució per gènere tenint en compte les dades d’aquest últim exercici està en un 93,7%. D’altra banda, veiem com el tipus delictiu que ha motivat el major volum d’empresonaments, el constitueixen els “delictes contra el patrimoni i l’ordre socioeconòmic”. Per aquest tipus de delictes han estat empresonades un total de 19.306 persones (un 40% de tota la població reclusa). La segona classe de delictes que major litigiositat ha suposat en termes de població reclusa (un 18%), han estat els “delictes contra la salut pública”, amb un total de 8.884 presos. Finalment, les categories delictives del “homicidi i les seves formes”, “delictes contra la llibertat sexual” i “delictes i faltes de violència de gènere”, suposen conjuntament el 24% sobre el total dels penats, un percentatge molt alt tenint en compte la gravetat de les conductes delictives a què es refereix.

Gràfic 1. Evolució anual de la litigiositat. Jurisdicció penal.

Gràfic 2. Comparativa territorial de la taxa de litigiositat. Jurisdicció penal.

Gràfic 3. Fets penals coneguts a Catalunya.

TIPOLOGIA DELICTIVA DE LA POBLACIÓ RECLUSA PENADA			
	HOMES	DONES	TOTAL
Homicidi i les seves formes	3.357	299	3.656
Lesions	2.196	154	2.350
Contra la Llibertat	546	41	587
Contra la Llibertat Sexual	3.239	46	3.285
Contra l'Honor	0	0	0
Delictes i Faltes de Violència de Gènere	4.380	9	4.389
Contra les Relacions Familiars	181	11	192
Contra el Patrimoni i l'ordre socioeconòmic	17.873	1.433	19.306
Contra la Salut Pública	7.804	1.080	8.884
Contra la Seguretat del Tràfic	1.202	37	1.239
Falsedats	593	96	689
Contra la Administració i Hisenda Pública	264	19	283
Contra la Administració de Justícia	692	120	812
Contra l'Ordre Públic	1.497	121	1.618
Resta de Delictes	609	80	689
Per Faltes	32	7	39
No Consta Delicte	52	2	54
TOTALS	44.517	3.555	48.072

Taula 4. Tipologia delictiva de la població reclusa penada Llei Orgànica 10/1995, de 23 de Novembre, del Codi Penal. Font: Dades de la Secretària General d'Institucions Penitenciàries.

2.2 Moviment d'assumptes

L'activitat judicial en termes absoluts

Pel que fa a l'activitat judicial dels òrgans judicials que s'integren en la Jurisdicció penal en termes absoluts, **l'any 2018 veiem com a nivell estatal s'inicia l'exercici amb un total de 743.487 assumptes pendents**, fet que suposa una regressió del 2% respecte a l'exercici anterior (Gràfic 5). A aquests cal sumar que durant tot l'any 2018, **s'han ingressat un total de 3.280.456 procediments nous**, fet que suposa un descens del 2% respecte a l'any anterior, en què es van ingressar un total de 3.361.708 (Gràfic 6). Durant els primers anys de la sèrie, el volum d'assumptes que s'ingressen en la Jurisdicció penal, supera amb escreix la barrera dels 6.000.000 d'afers. En efecte, estem davant l'àmbit jurisdiccional que s'ocupa de la major part dels assumptes que s'ingressen en un òrgan judicial, circumstància que, tot i la significativa reducció de la taxa de litigiositat al llarg dels últims exercicis, es manté a dia d'avui. En el Capítol dedicat a les "conclusions generals", podrem veure la comparativa del moviment dels assumptes en cadascuna de les quatre jurisdiccions, sent la penal la que s'ocupa del major volum d'assumptes, segons comentàvem abans.

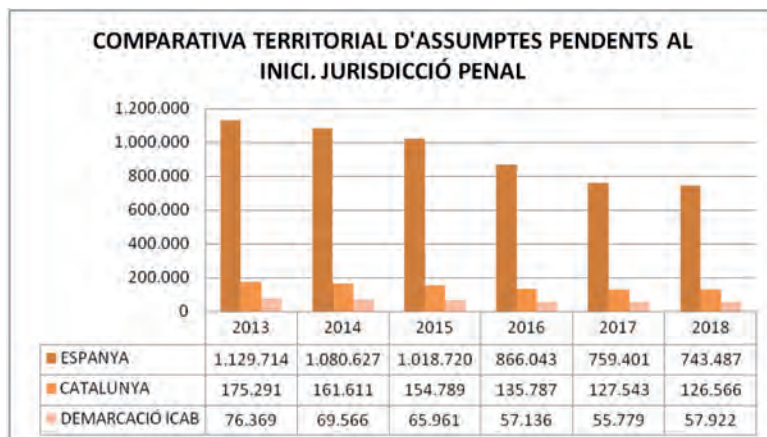
Pel que fa al nombre d'assumptes resolts, al Gràfic 7 veiem com en aquest últim exercici la xifra s'ha situat en 3.314.313 expedients (Gràfic 7). Es produeix per tant una reducció del 3% respecte a l'any 2017, en què es van resoldre un total de 3.426.464 procediments penals a nivell estatal. **En acabar l'any 2018, resten per finalitzar un total de 754.002 procediments**. Si ens fixem en el detall numèric del Gràfic 8, veiem com es produeix un lleuger increment dels assumptes pendents al finalitzar respecte a l'any 2017. Es tracta d'una pujada de tot just un punt percentual; no obstant això, tenint en compte que el nombre d'assumptes pendents a l'inici i ingressats és menor respecte a l'exercici anterior, revela una acumulació que més endavant tindrem ocasió d'analitzar al costat dels principals indicadors judicials.

A nivell territorial, veiem com la tendència del moviment dels assumptes a Catalunya i en la "demarcació ICAB", encara que amb altres valors, es correspon amb la que es registra a nivell estatal, amb les matisacions que es realitzen a continuació. A nivell general, veiem com la tendència es mostra regressiva en les 3 circumscripcions territorials analitzades, tenint en compte la seqüència temporal analitzada en el seu conjunt. No obstant això, veiem com el descens dels valors és més acusat a nivell estatal, registrant fins i tot algunes petites pujades pel que fa al nombre d'assumptes ingressats a Catalunya i en la "demarcació ICAB". En efecte, pel que fa a aquesta última circumscripció l'any 2017 es van ingressar un total de 267.597 procediments, incrementant lleugerament fins als 267.911 el 2018. Aquesta circumstància també es produeix en l'àmbit de Catalunya, passant dels 525.723 assumptes ingressats l'any 2018 a 538.260 en l'últim exercici. En l'apartat anterior, a l'hora d'analitzar l'evolució de la taxa de litigiositat a nivell penal (Gràfic 2), ja vam veure com a diferència del que passava a Espanya, tant a Catalunya com a la "demarcació ICAB" es produeix un lleuger increment de l'activitat judicial en aquest àmbit respecte a l'exercici anterior. D'altra banda, si ens fixem en el detall numèric del moviment dels assumptes que es tramiten a Catalunya i en la "demarcació ICAB", veiem com aquest últim territori concentra gairebé el 50% de l'activitat judicial que es produeix en aquella. La raó d'aquest fenomen és clara: una major densitat de població i una activitat urbana, econòmica i industrial més intensa. No en va a la Taula 4 vam veure com la tipologia d'assumptes més voluminosa es corresponia amb la dels "delictes contra el patrimoni i l'ordre socioeconòmic".

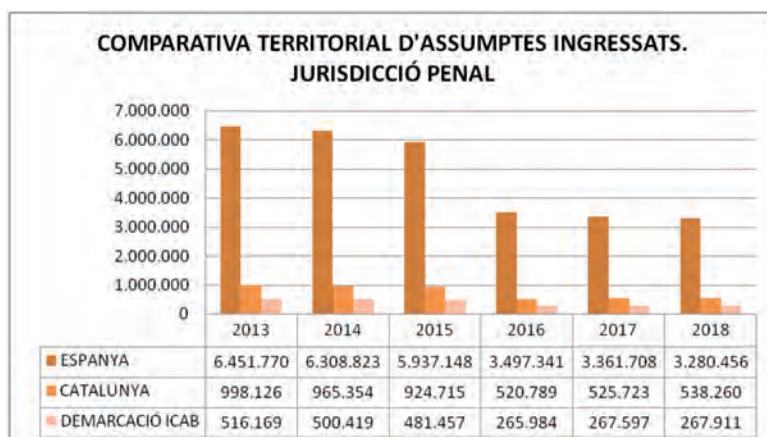
Finalment, per a un millor enteniment de l'activitat judicial que es produeix davant els òrgans que s'integren en aquesta Jurisdicció, hem de tenir en compte una sèrie de consideracions. D'una banda, en un procediment es poden estar enjudiciant un o diversos delictes contra un o diversos subjectes, d'acord amb les regles concursals i de connexió processal previstes en la LECrim. D'altra banda, tal com s'ha comentat abans, hi ha un percentatge de fets penalment rellevants, que no arriben al

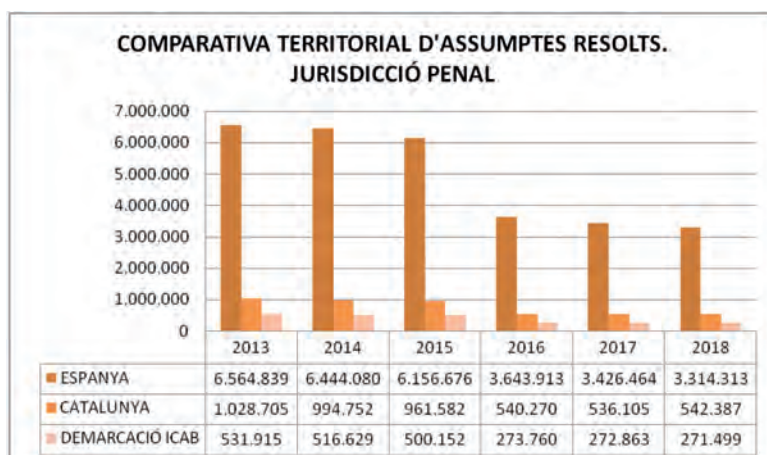
coneixement de les autoritats. Sobre aquesta última circumstància, encara que no incideix directament en l'activitat dels òrgans judicials, si s'ha de tenir en compte a l'hora de valorar la percepció de la ciutadania sobre la criminalitat i la seguretat.

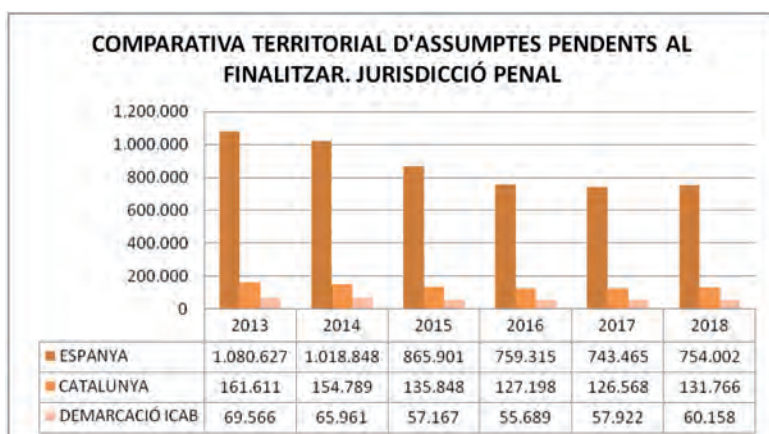
Gràfic 5. Comparativa territorial d'assumpes pendents al inici. Jurisdicció penal.

Gràfic 6. Comparativa territorial d'assumpes ingressats. Jurisdicció penal.

Gràfic 7. Comparativa territorial d'assumpes resolts. Jurisdicció penal.

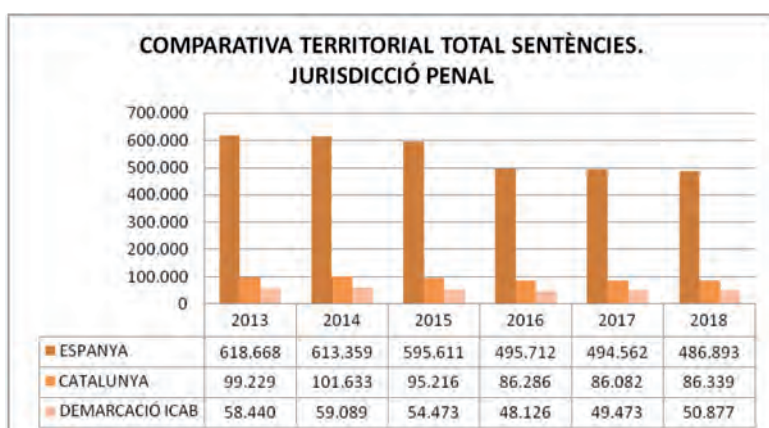
Gràfic 8. Comparativa territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Jurisdicció penal.

Sentències

L'any 2018, els òrgans judicials que es troben integrats en la Jurisdicció Penal, han dictat un total de 486.893 sentències. Per tant, veiem que es produeix una regressió del 2% respecte al nombre de sentències dictades en l'exercici anterior, en què es van dictar un total de 494.562. Aquesta regressió es correspon amb el descens del volum d'assumpes resolts analitzat en l'apartat anterior, que es recull en concret en el Gràfic 7.

Si comparem el nombre de sentències dictades amb el nombre d'assumpes resolts en un mateix exercici, veiem com aquell és ostensiblement menor. En efecte, dels 3.314.313 assumpes resolts al llarg de l'any 2018, tan sols el 15% han acabat amb una sentència. Això es deu al fet que no tots els fets que provoquen l'obertura d'unes diligències passen a una fase d'enjudiciament. En efecte, molts procediments s'acaben arxivant, bé perquè no es coneix l'autor dels fets que s'investiguen, o bé perquè contra la persona inicialment investigada no hi ha indicis racionals per considerar-lo penalment responsable.

Quant a la distribució territorial de les sentències dictades l'any 2018, en el Gràfic 9 veiem que aquesta ha estat la següent: 486.893 a Espanya, 86.339 a Catalunya i 50.877 a la "demarcació ICAB". D'acord amb l'increment de l'activitat judicial d'aquest últim any a què es feia referència a l'apartat anterior, veiem com a Catalunya i a la "demarcació ICAB" el volum de sentències que es dicten s'incrementa lleugerament respecte a l'exercici anterior, en contra del que succeeix a nivell estatal, en què la tendència es mostra sensiblement regressiva.

Gràfic 9. Comparativa territorial del nombre total de sentències. Jurisdicció penal.

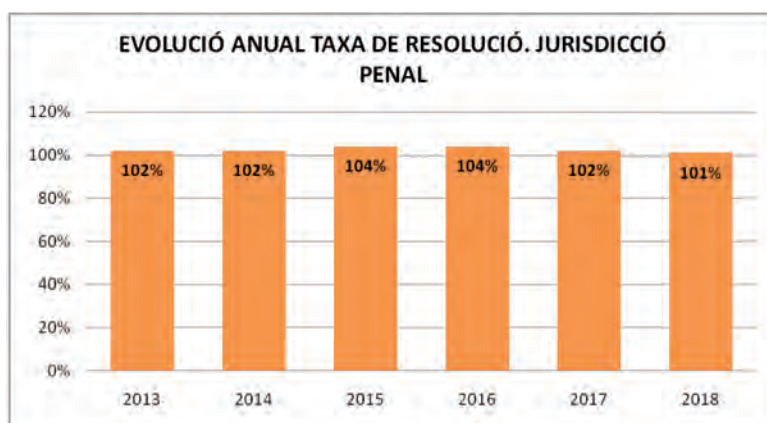
2.3 Principals indicadors judicials

Taxa de resolució

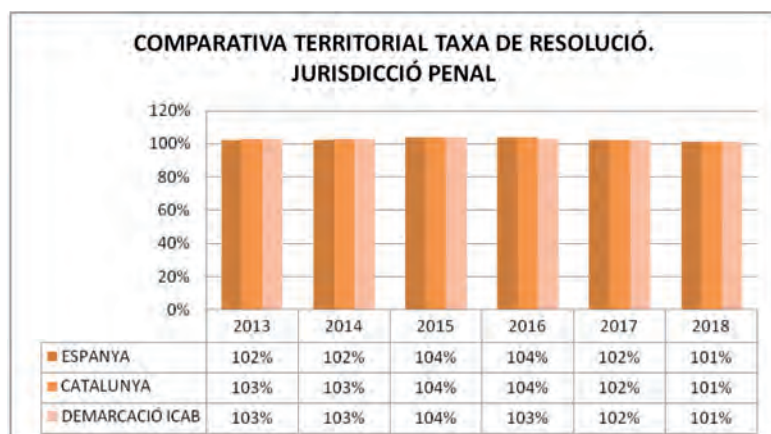
La taxa de resolució s'obté del resultat de dividir el nombre total d'assumpes resolts entre el volum d'assumpes ingressats durant un mateix exercici, d'acord amb la fórmula següent: **Taxa de resolució = assumpes resolts/assumpes ingressats**. A través d'aquest indicador, podem conèixer quina és la situació d'un determinat òrgan judicial o conjunt d'aquests, i comprovar si la capacitat resolutiva dels mateixos s'adequa a la litigiositat real del moment. Per fer-ho més gràfic, hem expressat els valors obtinguts en un percentatge. Si el resultat obtingut està per sota del 100%, significarà que s'està resolent un nombre d'assumpes inferior als que s'estan ingressant, en un mateix període. Per tant, com més gran sigui la taxa de resolució obtinguda, en millor disposició es trobarà l'òrgan/jurisdicció analitzat.

L'any 2018, la taxa de resolució que es registra a la Jurisdicció penal ha estat del 101%. Si ens fixem en el detall numèric del Gràfic 10, veiem com la capacitat resolutiva dels òrgans judicials que s'integren en aquest àmbit, amb prou feines ha experimentat una variació al llarg dels últims 6 anys. En efecte, des de l'any 2013 la mateixa ha oscil·lat entre un 101 un 104%, sent que aquest últim exercici s'ha reduït lleugerament respecte l'any anterior. A nivell territorial, l'evolució de la taxa de resolució es manté pràcticament igual en totes les circumscripcions, tal com es pot observar en el Gràfic 11.

No obstant això, una de les conclusions a què s'arriba des de diferents fòrums i que és comú en tots els àmbits jurisdiccionals, és la necessitat d'invertir més recursos tant materials com humans, i reforçar l'existent planta judicial per adequar-la a la litigiositat real del moment. En aquest sentit, en la Memòria elaborada pel Jutjat Degà de Barcelona per a l'any 2018, es ressenya l'augment de la complexitat d'algunes causes penals, el que ha d'anar acompanyat necessàriament dels recursos necessaris per evitar que aquesta circumstància repercuteixi negativament en la capacitat resolutiva dels òrgans judicials, perjudicant en última instància al conjunt de la ciutadania.

Gràfic 10. Evolució anual de la taxa de resolució. Jurisdicció penal.

Gràfic 11. Comparativa territorial de la taxa de resolució. Jurisdicció penal.

Taxa de pendència

La taxa de pendència és un indicador que ens informa sobre el volum d'assumpes que s'acumulen en un determinat òrgan judicial o conjunt d'aquests en finalitzar l'exercici. La fórmula que resumeix el que s'ha exposat és: **Taxa de pendència = pendents en finalitzar/resolts**. De la mateixa manera que hem fet amb la taxa de resolució, hem traduït els resultats a un valor percentual, ja que sens dubte resulta més expressiu. En aquest cas, com més baix sigui el valor resultant menor serà la saturació dels tribunals. Si aquest valor és superior a 100%, vol dir que s'han resolt un nombre d'assumpes inferior al dels que han quedat pendents en finalitzar l'any. Per contra, si el resultat està per sota del 100%, significarà que s'ha resolt un major volum d'assumpes, que els que han quedat pendents.

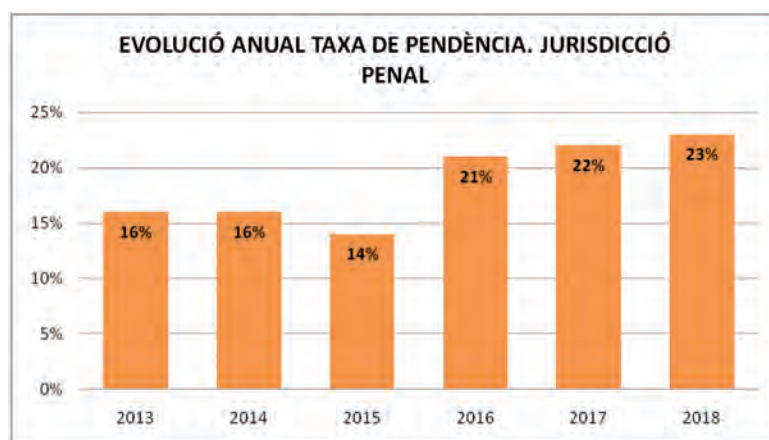
L'any 2018, la taxa de pendència que es registra a la Jurisdicció penal a nivell estatal ha estat del 23% (Gràfic 12). Es confirma per tant la tendència alcista registrada en l'exercici anterior. En anteriors edicions de l'Informe, ja vam advertir que en l'any 2016 es produeix un increment del 50% respecte a l'any 2015. Sens dubte es tracta d'una circumstància ressenyable, tenint en compte que durant els últims exercicis la litigiositat en aquest àmbit ha baixat de forma notable. La causa explicativa d'aquest fenomen, la trobem en la reforma operada per la *Llei 41/2015, de 05 d'octubre, de modificació de la Llei d'Enjudiciament Criminal per a l'agilització de la justícia penal i l'enfortiment de les garanties processals*. En concret, a la implantació d'un nou sistema de terminis màxims per a la instrucció d'una causa, establint-se en l'art. 324 LECrim un termini ordinari de 6 mesos, i un termini extraordinari de 18 mesos per a aquells casos en els que es declari la seva complexitat. En l'apartat tercer de la disposició transitòria única de l'esmentada llei s'estableix el següent: *L'article 324 s'aplica als procediments que es trobin en tramitació a l'entrada en vigor d'aquesta Llei. A aquests efectes, es considera el dia de entrada en vigor com a dia inicial per al còmput dels terminis màxims d'instrucció que es fixen en la present llei*. Per tant, aquest precepte, que va entrar en vigor el passat 06 de desembre de 2015, ha obligat a revisar una quantitat important d'assumpes que es trobaven en tràmit en fase d'instrucció, incidint en l'augment de la taxa de pendència en aquest últim exercici.

D'altra banda, des del CGPJ s'apunta al fet que un altre dels factors que ha influït en aquest increment de la taxa de pendència, malgrat fins i tot de la reducció del volum d'assumpes ingressats, ha estat la contenció pressupostària a l'hora de destinar els recursos materials i humans suficients, per adequar la capacitat resolutiva de l'Administració de Justícia a la litigiositat real del moment. Malgrat els avenços tecnològics i del desplegament progressiu que s'està fent de la Nova Oficina Judicial i de l'expedient electrònic, encara queda molt camí per recórrer en aquest sentit, sent l'adaptació estructural i funcional de l'Administració de Justícia una assignatura pendent en molts partits judicials.

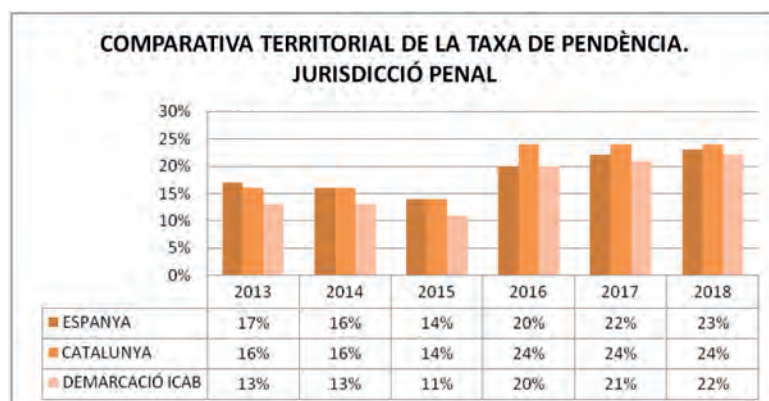

També, l'alta mobilitat del personal en alguns òrgans judicials, així com la falta de reforços en altres, repercuteix de manera negativa en les ràtios dels principals indicadors judicials.

Pel que fa a la comparativa territorial de la taxa de pendència, en el Gràfic 13 veiem que, de la mateixa manera que succeïa amb la taxa de resolució, les tres circumscripcions registren una evolució molt similar al llarg dels últims anys, amb prou feines amb variacions d'uns pocs punts percentuals entre les mateixes. L'any 2018, la "demarcació ICAB" registra una taxa de pendència del 22%, igual que a nivell estatal, mentre que a Catalunya aquesta s'intensifica lleugerament fins situar-se en un 24%.

Gràfic 12. Evolució anual de la taxa de pendència. Jurisdicció penal.

Gràfic 13. Comparativa territorial de la taxa de pendència. Jurisdicció penal.

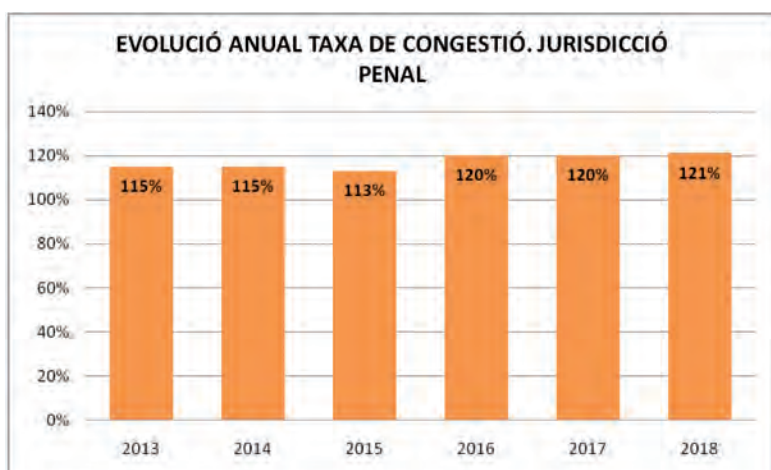
Taxa de congestió

La taxa de congestió és un altre dels indicadors que utilitzem per mesurar la qualitat de l'Administració de Justícia. Aquesta ens permet veure els nivells de saturació que presenten els òrgans judicials a què es refereix, d'acord amb l'aplicació de la següent fórmula: **Taxa de congestió = (ingressats + pendents a l'inici)/resultats**. Juntament amb els anteriors indicadors, la taxa de congestió ens permet veure si l'actual planta judicial és capaç d'absorbir la litigiositat real del moment. Per tant, com més baix sigui el resultat de la taxa de congestió, en millor situació es trobarà la jurisdicció exercida pels òrgans judicials en un determinat territori i període.

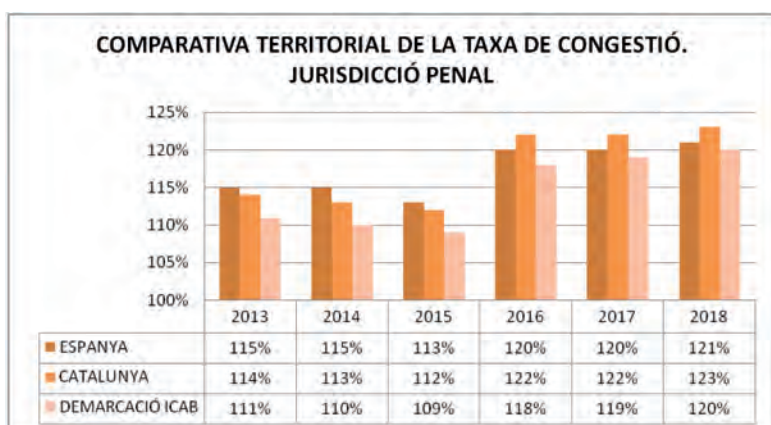
L'any 2018, la taxa de congestió que es registra en els òrgans judicials que s'integren en la Jurisdicció penal és del 121% (Gràfic 14). Per tant, de la mateixa manera que succeïa amb la taxa de pendència, amb prou feines es registra variació respecte a l'exercici anterior. Tal com apuntàvem

abans, en la Memòria elaborada pel Jutjat Degà de Barcelona per a l'any 2018, es parla d'un increment de la complexitat de la instrucció de determinades causes, relacionades amb l'augment de determinats tipus de delictes econòmics, així com associats a bandes criminals i trames de corrupció. Aquests assumptes, requereixen d'un nombre de diligències d'investigació important, no només a nivell quantitatiu, sinó també a nivell qualitatiu tenint en compte la seva complexitat, el que es tradueix en la necessitat d'una major formació per part de les persones implicades en les mateixes, així com d'una adequada dotació pressupostària per tal d'optimitzar els recursos que l'Administració de Justícia té al seu abast. D'altra banda, la nova regulació de la connexitat delictiva comporta la incoació d'un major volum de procediments, tot i que posteriorment s'acabi produint l'acumulació d'acord amb el que disposa l'art. 17.3 LECrim. En definitiva, la realització d'una sèrie de diligències que abans no es feien, incideix en l'augment de la congestió.

Finalment, la taxa de congestió que es registra a la "demarcació ICAB" en aquest últim any, és del 120%, sensiblement superior a la de l'exercici anterior, segons és de veure en el Gràfic 15.

Gràfic 14. Evolució anual de la taxa de congestió. Jurisdicció penal.

Gràfic 15. Comparativa territorial de la taxa de congestió. Jurisdicció penal.

3. Penal per òrgans jurisdiccionals

Un cop analitzades les dades referides a l'activitat judicial produïda en el si de la Jurisdicció penal en termes generals, portarem a terme l'estudi de la mateixa de manera individualitzada sobre els principals òrgans jurisdiccionals que s'integren en aquest ordre.

3.1 Jutjats de Primera Instància i Instrucció

Moviment d'assumpes

L'art. 87 LOPJ disposa que els Jutjats d'Instrucció coneixeran, en l'ordre penal de:

- la instrucció de les causes per delictes l'enjudiciament del qual correspongui a les Audiència Provincials i als Jutjats Penals, excepte d'aquelles causes que siguin competència dels Jutjats de Violència sobre la Dona.
- el dictat de sentència de conformitat amb l'acusació, en els casos establerts per la Llei i en els processos per acceptació de decret.
- el coneixement i la decisió dels judicis de faltes, així com dels delictes lleus a partir del 01 de juliol de 2015, llevat que siguin competència dels Jutges de Pau, o dels Jutjats de Violència sobre la Dona.
- els procediments sobre "habeas corpus".
- els recursos que estableixi la Llei contra les resolucions dictades pels Jutjats de Pau del partit i de les qüestions de competència entre aquests.
- l'adopció de l'ordre de protecció a les víctimes de violència sobre la dona quan estigui desenvolupant funcions de guàrdia, sempre que no pugui ser adoptada pel Jutjat de Violència sobre la Dona.
- l'emissió i execució dels instruments de reconeixement mutu de resolucions penals a la Unió Europea que els atribueixi la Llei.
- els procediments de decomís autònom pels delictes per al coneixement dels quals siguin competents.
- l'autorització de l'internament d'estrangers en els centres d'internament, així com del control de l'estada d'aquests en els mateixos i a les sales d'inadmissió de fronteres i de les peticions i queixes que plantegin els interns pel que fa als seus drets fonamentals.

Es tracta per tant d'un catàleg de competències bastant ampli, i pel qual van a ocupar-se de gairebé un 71% dels assumpes que es tramiten en aquesta Jurisdicció, prenent com a referència el volum d'assumpes ingressats a l'any 2018. Això es deu al fet que es tracta de l'òrgan que s'ocupa de la investigació prèvia de les circumstàncies personals i objectives que envolten a un determinat fet d'aparença delictiva, abans de passar a una segona fase d'enjudiciament, la competència de la qual recaurà en els Jutjats Penals o a les seccions penals de l'Audiència Provincial, en funció de la gravetat de la pena del delictes en qüestió. En efecte, en el procés penal es distingeixen dues grans fases o períodes: una primera fase d'esbrinament dels elements criminals d'un determinat fet aparentment delictiu en què, si el jutge instructor determina l'existència d'indicis racionals de criminalitat, es conclou amb l'ordre de processament; i una segona fase, que es desenvolupa davant el Jutjat Penal o davant l'Audiència Provincial, en funció del marc punitiu de la pena associat al fet delictiu presumptament comès, en la qual es portarà a terme l'enjudiciament pròpiament dit.

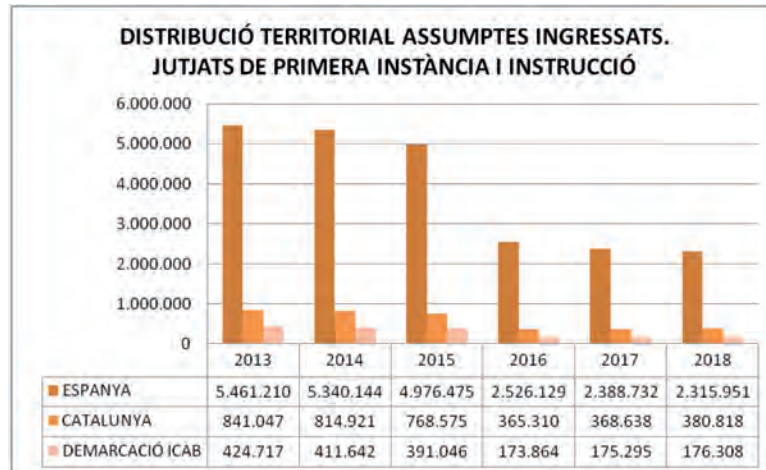
Així, dels 3.280.450 assumpes que s'han ingressat davant els òrgans judicials penals al llarg de l'any 2018, **un total de 2.315.951 s'han tramitat davant els Jutjats de Primera Instància i Instrucció**

(Gràfic 16). Si ens fixem en l'evolució de la seqüència temporal analitzada en l'esmentada gràfica, veiem com els 6 últims anys l'activitat d'aquests òrgans jurisdiccionals s'ha reduït en un 58%. Pel que fa a aquesta reducció tan significativa de la càrrega de treball dels JP II, ens remetem a l'ho exposat en els apartats anteriors, pel que fa al descens de la taxa de litigiositat a causa de l'impacte que han tingut les reformes legislatives que van entrar en vigor a llarg de l'any 2015, de les quals destaca l'operada a través de l'art. 284.2 LECrim, en virtut de la qual molts expedients judicials no passen a disposició judicial en determinats casos, quan no hi ha autor conegut dels fets en qüestió, estalviant amb això l'obertura i tancament d'unes diligències prèvies. A més, hem de tenir en compte també la reforma operada per la LO 7/2015, de 21 de juliol, en virtut de la qual se li dona una nova redacció a l'art. 87 ter LOPJ, detraient el coneixement de certs assumptes que, fins aquell moment, eren competència dels Jutjats d'Instrucció, sent a partir de llavors responsabilitat dels Jutjats de Violència sobre la Dona. Sobre aquest particular es fa referència més endavant, en analitzar de forma específica l'activitat judicial d'aquests òrgans.

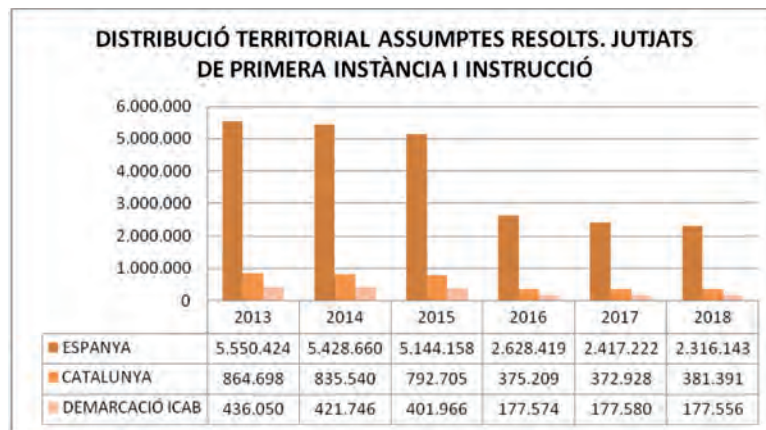
Quant a la distribució territorial dels assumptes, en el Gràfic 16 veiem com dels 2.315.951 procediments que han estat ingressats als JP II en aquest últim any a nivell estatal, un total de 380.818 s'han tramitat davant els òrgans judicials que es troben a Catalunya, havent estat coneguts al seu torn pels que es troben a la "demarcació ICAB" un total de 176.308 procediments. A l'hora d'analitzar l'activitat judicial en termes generals, vam veure com a nivell estatal i local la litigiositat es va reduir respecte a l'any 2017, mentre que va augmentar lleugerament en l'àmbit territorial de Catalunya. No obstant això, pel que fa a la "demarcació ICAB" hem d'advertir que aquesta reducció no es troba en els assumptes que ingressen en els JP II, ja que si ens fixem en el detall numèric de la gràfica, veiem com l'any 2018 es registra un lleuger increment de l'1% respecte a l'exercici anterior.

Pel que fa al volum d'assumpes resolts per aquests òrgans durant l'any 2018, a nivell estatal la xifra se situa en 2.316.143 expedients (Gràfic 17), fet que suposa una reducció del 4% respecte a l'exercici anterior en el qual es van iniciar un total de 2.417.222 procediments. A nivell territorial, a Catalunya s'han resolt 381.391 assumptes, dels quals 177.556 han estat tramitats davant els JP II de la "demarcació ICAB". Veiem com tot just es registren grans variacions respecte a les dades anotades en l'exercici anterior. No obstant això, hem d'assenyalar que el volum d'assumpes resolts ha estat lleugerament superior al dels ingressats, el que sens dubte és una dada positiva. Tot i això, en la gràfica següent veurem com el nombre d'assumpes pendents ha augmentat lleugerament.

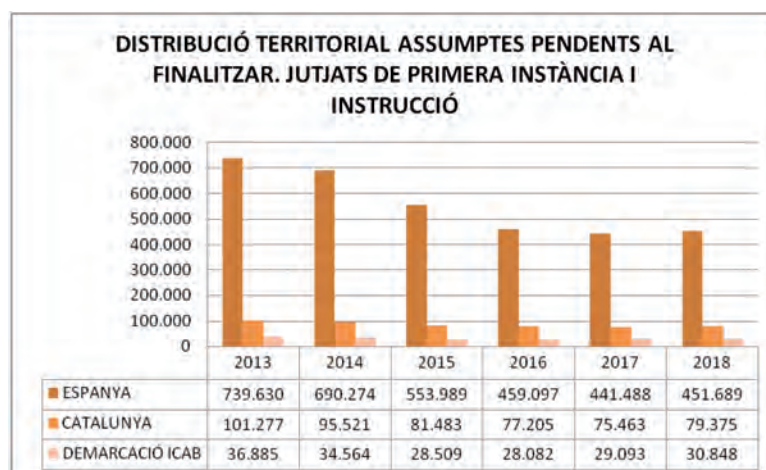
Finalment, en acabar l'any 2018 resten per finalitzar un total de 451.689 assumptes (Gràfic 18). D'aquests, 79.375 assumptes han quedat pendents davant els òrgans ubicats a Catalunya, i d'aquells al seu torn, 30.848 estan sent tramitats davant òrgans de la "demarcació ICAB". Tal com apuntàvem en el paràgraf anterior, si ens fixem en el detall numèric del Gràfic 18, veiem com en tots els nivells territorials es registra un augment: del 2% en el cas d'Espanya, del 5% a Catalunya i del 6% en l'àmbit de la "demarcació ICAB". Tal com assenyàvem abans, cal tenir en compte l'augment de la complexitat de nombroses causes relacionades amb el crim organitzat i els delictes econòmics, la tramitació de les quals requereix d'una major dotació de recursos tant materials com humans.

Gràfic 16. Distribució territorial d'assumpes ingressats. Jutjats de Primera Instància i Instrucció.

Gràfic 17. Distribució territorial d'assumpes resolts. Jutjats de Primera Instància i Instrucció.

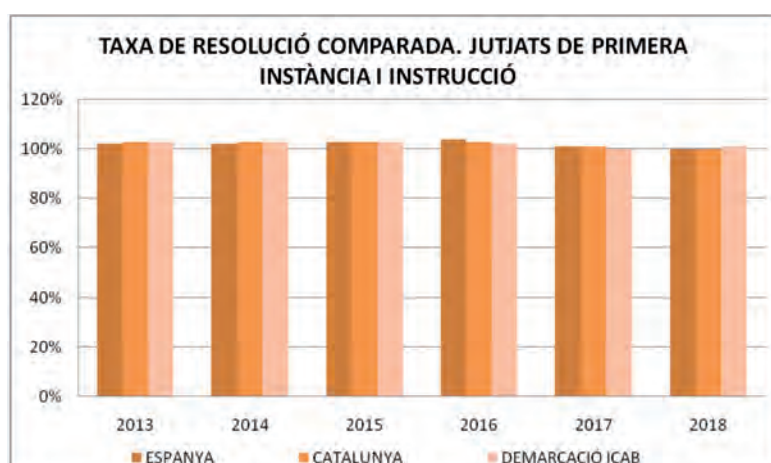
Gràfic 18. Distribució territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Jutjats de Primera Instància i Instrucció.

Principals indicadors judicials

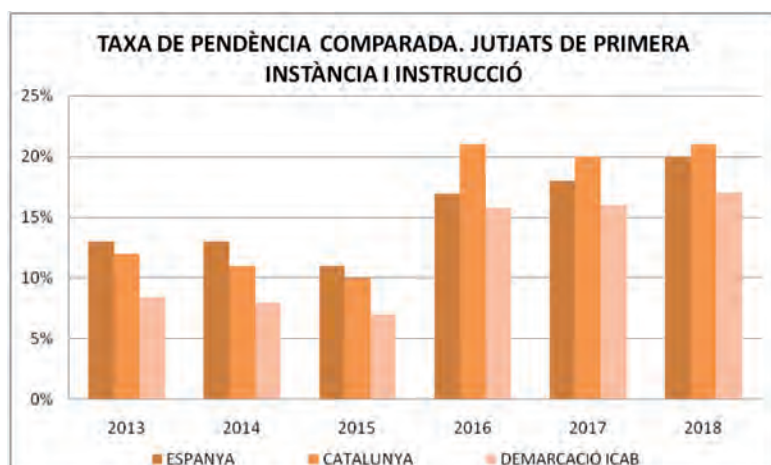
A les gràfiques següents es recullen les dades relatives als principals indicadors judicials aplicats sobre l'activitat dels JPil, al llarg del període comprès entre els anys 2013 i 2018.

L'any 2018, la taxa de resolució que es registra en aquests òrgans judicials a nivell estatal, ha estat del 100% segons és de veure en el Gràfic 19. Si ens fixem en el desenvolupament de la gràfica referida, veiem com la taxa de resolució es mostra relativament estable, amb variacions de tot just uns pocs punts percentuals a mesura que es van succeint els anys. El que s'ha exposat es produeix no només a nivell estatal, sinó també en els àmbits de Catalunya i de la "demarcació ICAB".

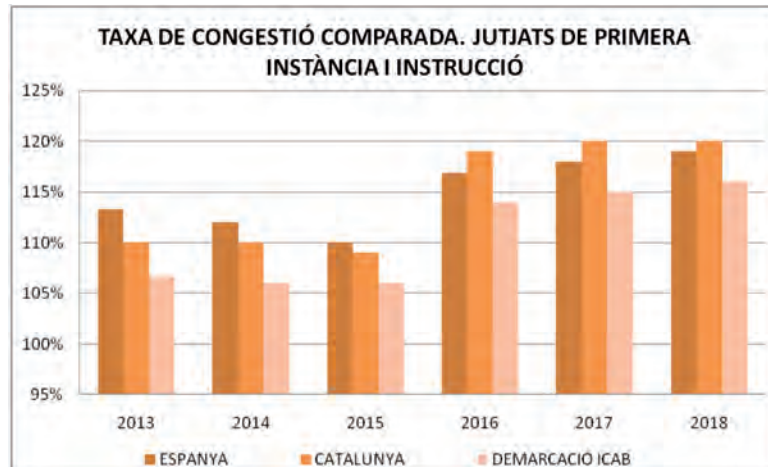
Per contra, les taxes de pendència i de congestió, sí que mostren una variabilitat més intensa respecte als primers anys de la sèrie, d'acord amb l'evolució de la taxa de litigiositat al llarg dels últims anys. **Pel que fa a la taxa de pendència, l'any 2018 a nivell estatal la mateixa se situa en un 20%** (Gràfic 20), mentre que **la taxa de congestió que es registra és del 119%** (Gràfic 21). En aquestes gràfiques, veiem com es produeix un salt en els últims anys respecte als exercicis precedents, motivat pel deure de revisió de les causes pendents que va suposar l'entrada en vigor de l'art. 324 LECrim, tal com s'ha comentat a l'hora d'analitzar el moviment d'assumptes en termes absoluts.

Gràfic 19. Taxa de resolució comparada. Jutjats de Primera Instància i Instrucció.

Gràfic 20. Taxa de pendència comparada. Jutjats de Primera Instància i Instrucció.

Gràfic 21. Taxa de congestió comparada. Jutjats de Primera Instància i Instrucció.

LA LUPA. JUTJATS DE PRIMERA INSTÀNCIA I INSTRUCCIÓ. DEMARCACIÓ ICAB			
	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA CONGESTIÓ	TAXA PENDÈNCIA
J1II N° 1 ARENYS DE MAR	94%	164%	64%
J1II N° 2 ARENYS DE MAR	84%	168%	71%
J1II N° 3 ARENYS DE MAR	90%	164%	64%
J1II N° 4 ARENYS DE MAR	93%	145%	48%
J1II N° 5 ARENYS DE MAR	76%	248%	101%
J1II N° 6 ARENYS DE MAR	116%	121%	21%
J1II N° 7 ARENYS DE MAR	99%	133%	34%
J1II N° 1 IGUALADA	105%	119%	22%
J1II N° 2 IGUALADA	104%	112%	13%
J1II N° 3 IGUALADA	108%	120%	21%
J1II N° 4 IGUALADA	94%	124%	27%
J1II N° 5 IGUALADA	102%	116%	17%
J1II N° 1 BERGA	94%	142%	43%
J1II N° 2 BERGA	90%	149%	51%
J1II N° 1 VILAFRANCA DEL Penedès	82%	187%	88%
J1II N° 2 VILAFRANCA DEL Penedès	100%	132%	32%
J1II N° 3 VILAFRANCA DEL Penedès	88%	141%	40%
J1II N° 4 VILAFRANCA DEL Penedès	94%	139%	43%
J1II N° 5 VILAFRANCA DEL Penedès	64%	254%	154%
J1 N° 1 BADALONA	99%	116%	16%
J1 N° 2 BADALONA	98%	128%	24%
J1 N° 3 BADALONA	93%	134%	34%
J1 N° 4 BADALONA	100%	109%	10%
J1 N° 5 BADALONA	103%	115%	16%

JI N° 1 BARCELONA	108%	109%	12%
JI N° 2 BARCELONA	105%	107%	14%
JI N° 3 BARCELONA	107%	109%	12%
JI N° 4 BARCELONA	109%	110%	15%
JI N° 5 BARCELONA	99%	114%	14%
JI N° 6 BARCELONA	99%	115%	17%
JI N° 7 BARCELONA	102%	110%	12%
JI N° 8 BARCELONA	105%	109%	12%
JI N° 9 BARCELONA	104%	114%	17%
JI N° 10 BARCELONA	100%	113%	18%
JI N° 11 BARCELONA	103%	107%	10%
JI N° 12 BARCELONA	98%	122%	19%
JI N° 13 BARCELONA	101%	111%	11%
JI N° 14 BARCELONA	101%	110%	11%
JI N° 15 BARCELONA	104%	105%	9%
JI N° 16 BARCELONA	103%	109%	12%
JI N° 17 BARCELONA	101%	106%	6%
JI N° 18 BARCELONA	103%	111%	12%
JI N° 19 BARCELONA	100%	108%	10%
JI N° 20 BARCELONA	105%	109%	12%
JI N° 21 BARCELONA	103%	110%	15%
JI N° 22 BARCELONA	103%	103%	5%
JI N° 23 BARCELONA	103%	108%	11%
JI N° 24 BARCELONA	98%	115%	15%
JI N° 25 BARCELONA	99%	112%	12%
JI N° 26 BARCELONA	97%	113%	17%
JI N° 27 BARCELONA	104%	109%	13%
JI N° 28 BARCELONA	98%	113%	13%
JI N° 29 BARCELONA	105%	106%	9%
JI N° 30 BARCELONA	103%	112%	14%
JI N° 31 BARCELONA	126%	84%	5%
JI N° 32 BARCELONA	110%	112%	18%
JI N° 33 BARCELONA	104%	110%	14%
J1II N° 1 SANT BOI DE LLOBREGAT	104%	116%	16%
J1II N° 2 SANT BOI DE LLOBREGAT	100%	110%	10%
J1II N° 3 SANT BOI DE LLOBREGAT	100%	121%	22%
J1II N° 4 SANT BOI DE LLOBREGAT	103%	113%	13%
J1II N° 5 SANT BOI DE LLOBREGAT	100%	111%	12%
J1II N° 6 SANT BOI DE LLOBREGAT	100%	120%	20%
J1II N° 1 VILANOVA I LA GELTRÚ	94%	122%	23%
J1II N° 2 VILANOVA I LA GELTRÚ	89%	140%	40%
J1II N° 3 VILANOVA I LA GELTRÚ	93%	133%	33%
J1II N° 4 VILANOVA I LA GELTRÚ	104%	120%	21%
J1II N° 5 VILANOVA I LA GELTRÚ	103%	118%	18%

J1II N° 6 VILANOVA I LA GELTRÚ	101%	116%	16%
J1II N° 7 VILANOVA I LA GELTRÚ	102%	112%	12%
J1II N° 8 VILANOVA I LA GELTRÚ	98%	121%	21%
J1II N° 9 VILANOVA I LA GELTRÚ	74%	160%	33%
J1 N° 1 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	105%	109%	12%
J1 N° 2 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	102%	106%	7%
J1 N° 3 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	99%	116%	17%
J1 N° 4 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	101%	108%	8%
J1 N° 5 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	101%	104%	7%
J1II N° 1 SANTA COLOMA DE GRAMENET	103%	111%	12%
J1II N° 2 SANTA COLOMA DE GRAMENET	98%	116%	16%
J1II N° 3 SANTA COLOMA DE GRAMENET	105%	115%	18%
J1II N° 4 SANTA COLOMA DE GRAMENET	82%	156%	35%
J1II N° 5 SANTA COLOMA DE GRAMENET	103%	123%	23%
J1II N° 6 SANTA COLOMA DE GRAMENET	92%	143%	16%
J1II N° 1 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	100%	108%	8%
J1II N° 2 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	98%	116%	16%
J1II N° 3 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	96%	114%	15%
J1II N° 4 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	95%	119%	19%
J1II N° 1 GAVÀ	100%	128%	29%
J1II N° 2 GAVÀ	103%	114%	14%
J1II N° 3 GAVÀ	95%	121%	20%
J1II N° 4 GAVÀ	156%	79%	15%
J1II N° 5 GAVÀ	91%	132%	25%
J1II N° 6 GAVÀ	109%	122%	22%
J1II N° 7 GAVÀ	96%	123%	23%
J1II N° 8 GAVÀ	99%	128%	17%
J1II N° 9 GAVÀ	96%	122%	22%
J1II N° 1 EL PRAT DE LLOBREGAT	89%	136%	32%
J1II N° 2 EL PRAT DE LLOBREGAT	95%	131%	31%
J1II N° 3 EL PRAT DE LLOBREGAT	94%	122%	22%
J1II N° 4 EL PRAT DE LLOBREGAT	96%	121%	21%
J1II N° 5 EL PRAT DE LLOBREGAT	99%	131%	31%

Taula 22. La Lupa. Distribució dels indicadors judicials dels Jutjats de Primera Instància i Instrucció. Demarcació ICAB. Any 2018.

3.2 Jutjats Penals

Moviment d'assumpes

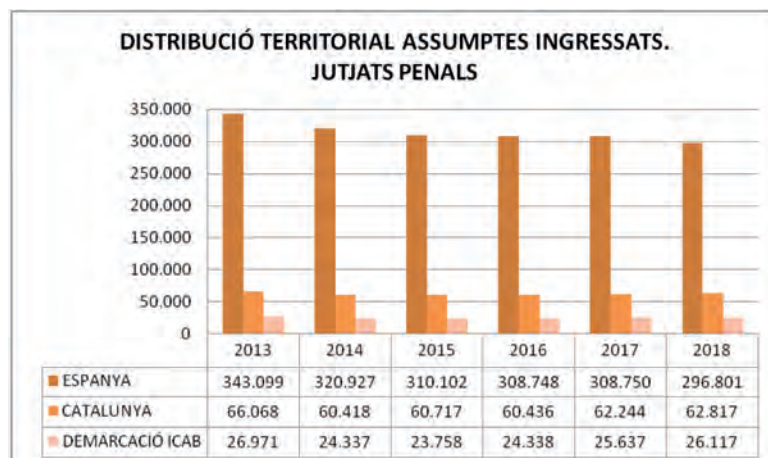
En el Gràfic 23 podem veure quina ha estat l'evolució del nombre d'assumpes ingressats en els Jutjats Penals, al llarg del període comprès entre els anys 2013 i 2018. **A nivell estatal, veiem com en aquest últim exercici s'ha produït una reducció del 4% respecte a l'any anterior, situant-se el nombre total d'assumpes ingressats en 296.801.** D'aquests, un total de 62.817 expedients han estat tramitats davant els Jutjats Penals ubicats a Catalunya, havent-se dirimit al seu torn 26.117 davant òrgans que es troben en la "demarcació ICAB". En aquests dos últims àmbits, a diferència del que ha passat a nivell estatal, sí que s'ha registrat un lleuger increment en aquest últim any respecte a l'exercici anterior.

Si comparem el nombre total d'assumpes ingressats en els Jutjats Penals, amb el dels iniciats en els Jutjats de Primera Instància i Instrucció (amb 2.316.143 registrats en aquest últim exercici), veiem com la relació entre aquests dos tipus d'òrgans és del 13%. La diferència pel que fa als volums que es manegen en un i altre òrgan la trobem en la pròpia configuració del procediment penal. En efecte, aquesta s'estructura en dos grans etapes, separant la fase d'instrucció de la fase d'enjudiciament pròpiament dita, la competència de les quals s'atribueix a tribunals diferents per tal d'evitar la "contaminació" de la resolució de l'assumpte en qüestió. També, cal tenir en compte que en funció de la gravetat del marc punitiu que s'estableixi per al fet presumptament delictiu, la competència de l'enjudiciament del mateix correspondrà al Jutjat penal (pena privativa de llibertat no superior a 5 anys, pena de multa qualsevol que sigui la quantia, o pena de naturalesa diferent sempre que la seva durada no excedeixi dels 10 anys) o bé a l'Audiència Provincial (art 82.1 LOPJ en relació amb l'art. 14 LECrim). Això deixant a part la competència a favor d'altres tribunals que objectivament s'estableixi per la llei, com els Jutjats de Violència sobre la Dona o els jutjats de menors.

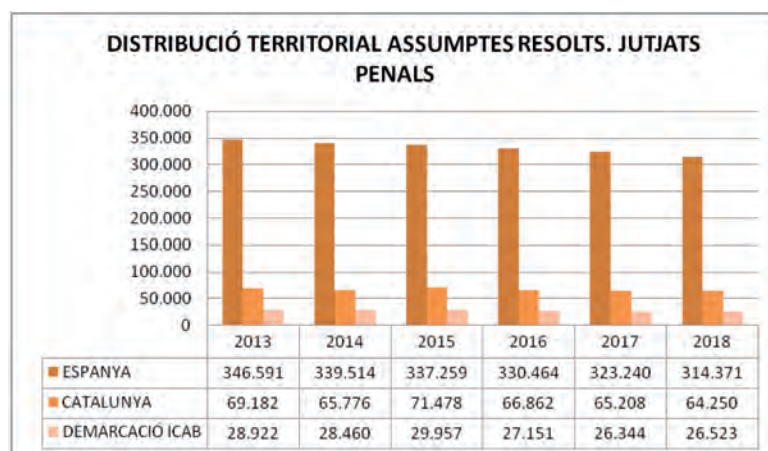
En el Gràfic 24, veiem com **durant l'any 2018 els Jutjats Penals han resolt un total de 314.371 assumptes, un 3% menys respecte a l'any anterior.** Es confirma per tant la tendència regressiva pel que fa al volum d'assumpes resolts es refereix. Així, tal com es pot veure en l'esmentada gràfica, el volum d'assumpes resolts per aquests òrgans judicials, decreix de forma contínua a mesura que es van succeint els anys, i de forma paral·lela al descens del volum d'assumpes ingressats en el mateix període. A la "demarcació ICAB" en canvi, els jutjats penals han resolt un total de 26.523 assumptes, es registra un lleuger increment respecte a l'any 2017, en què es van anotar 26.344 expedients.

Finalment, en acabar l'any 2018 resten per finalitzar un total de 164.491 assumptes, un 4% menys respecte a l'exercici anterior. A Catalunya, el nombre d'assumpes pendents al tancar l'any 2018 ha estat de 32.476, mentre que en els òrgans de la "demarcació ICAB" la xifra s'ha situat en 15.603. A nivell territorial, veiem com en l'àmbit de Catalunya i de la "demarcació ICAB", es registra un increment dels assumptes pendents al finalitzar del 3 i el 7%, respectivament, a diferència del que passa a nivell estatal en què, tal com hem apuntat abans, es registra una lleugera reducció. Això concorda amb el desigual desenvolupament de la taxa de litigiositat en cadascuna de les circumscripcions territorials analitzades (Gràfic 2).

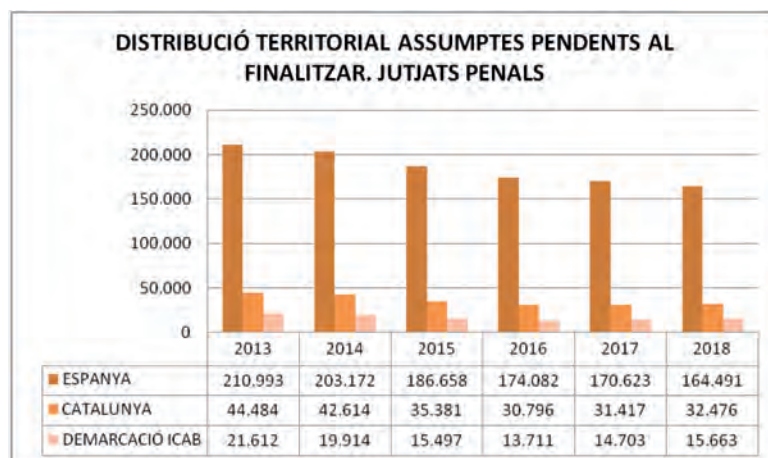
En aquest sentit, en la Memòria elaborada pel Jutjat Degà de Barcelona per a l'any 2018, es ressenya que la càrrega de treball dels Jutjats Penals de la seva circumscripció es troba al límit dels mòduls fixats pel propi CGPJ com recomanables. En concret, i referint-se a l'àmbit dels Jutjats Penals del partit de Barcelona, es parla d'una càrrega de treball que supera en un 20% de mitjana els mòduls previstos al CGPJ, que es tradueix en la necessitat d'ampliar en 4 òrgans més la planta judicial que hi ha actualment.

Gràfic 23. Distribució territorial d'assumpes ingressats. Jutjats Penals.

Gràfic 24. Distribució territorial d'assumpes resolts. Jutjats Penals.

Gràfic 25. Distribució territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Jutjats Penals.

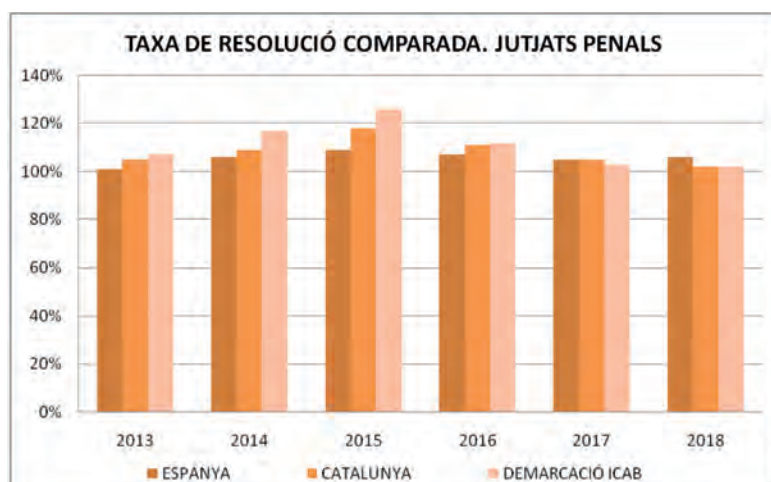
Principals indicadors judicials

Pel que fa a la capacitat resolutiva dels Jutjats Penals, la taxa de resolució que s'ha registrat en aquest últim exercici a nivell estatal ha estat del 106% (Gràfic 26). Si bé la mateixa revela que s'està resolent un major volum d'assumpes dels que s'estan ingressant en el mateix període, veiem com tot just es produeix una variació significativa respecte als últims exercicis, podent-ne parlar de cert

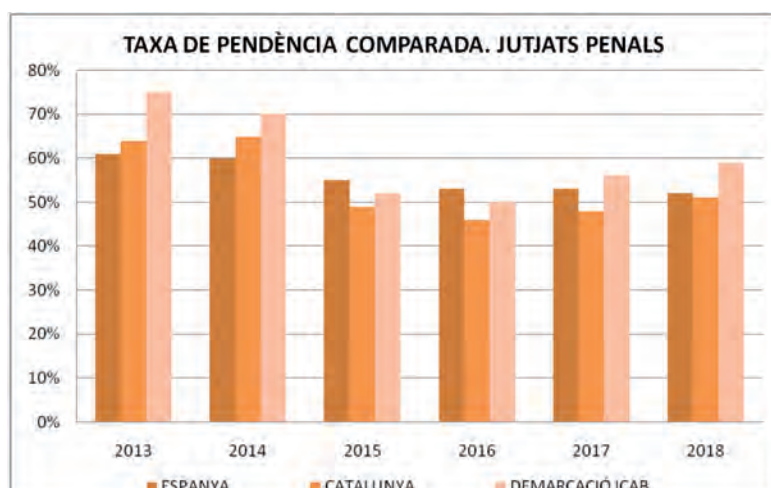
estancament, pel que fa a la capacitat resolutiva es refereix. A Catalunya, la taxa de resolució per a aquest últim exercici s'ha situat en el 102% (un 3% menys), i en la "demarcació ICAB", sent la mateixa d'un 102%, un 1% menys respecte a l'any anterior.

Pel que fa a la taxa de pendència, veiem com a nivell estatal es manté pràcticament invariable respecte a l'any anterior. Així, **la taxa de pendència que s'ha registrat l'any 2018 ha estat del 52%**, segons es pot observar en el Gràfic 27. No obstant això, a nivell territorial veiem com sí s'aprecien variacions. A Catalunya, la taxa de pendència en aquest últim exercici ha estat del 51%, mentre que en la "demarcació ICAB" la mateixa ha estat del 59%, havent-se incrementat un 6 i un 5%, respectivament.

Similar evolució experimenta la taxa de congestió durant aquest últim exercici. En efecte, a nivell estatal la mateixa se situa en un 149%, mentre que a Catalunya i en la "demarcació ICAB" aquesta ha estat del 147 i del 154%, respectivament (Gràfic 28). No obstant això, la figura de la gràfica revela que s'han reduït els nivells de saturació respecte als anys anteriors a les reformes promulgades durant l'any 2015, a les que s'ha anat fent referència al llarg d'aquest Capítol.

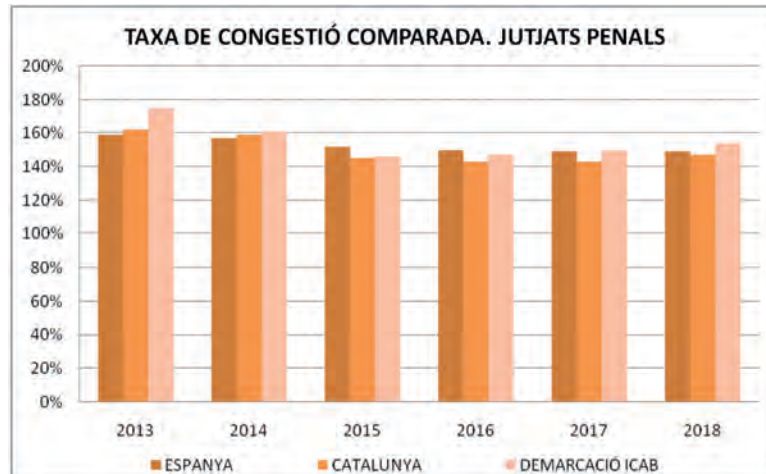

Gràfic 26. Taxa de resolució comparada. Jutjats Penals.

Gràfic 27. Taxa de pendència comparada. Jutjats Penals.

Gràfic 28. Taxa de congestió comparada. Jutjats Penals.

LA LUPA. JUTJATS PENALS. DEMARCACIÓ ICAB			
	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA CONGESTIÓ	TAXA PENDÈNCIA
JP N° 1 BARCELONA	110%	169%	77%
JP N° 2 BARCELONA	97%	180%	80%
JP N° 3 BARCELONA	104%	155%	61%
JP N° 4 BARCELONA	103%	178%	79%
JP N° 5 BARCELONA	105%	178%	68%
JP N° 6 BARCELONA	91%	132%	36%
JP N° 7 BARCELONA	101%	125%	30%
JP N° 8 BARCELONA	122%	132%	39%
JP N° 9 BARCELONA	102%	165%	69%
JP N° 10 BARCELONA	121%	115%	22%
JP N° 11 BARCELONA	104%	117%	42%
JP N° 13 BARCELONA	128%	138%	58%
JP N° 14 BARCELONA	115%	119%	33%
JP N° 16 BARCELONA	107%	157%	67%
JP N° 17 BARCELONA	131%	177%	87%
JP N° 18 BARCELONA	103%	176%	82%
JP N° 19 BARCELONA	106%	152%	67%
JP N° 20 BARCELONA	89%	137%	53%
JP N° 22 BARCELONA	135%	136%	52%
JP N° 23 BARCELONA	98%	153%	35%
JP N° 25 BARCELONA	101%	149%	77%
JP N° 26 BARCELONA	96%	137%	39%
JP N° 27 BARCELONA	110%	105%	25%
JP N° 28 BARCELONA	99%	135%	39%
JP N° 1 ARENYS DE MAR	89%	156%	56%
JP N° 2 ARENYS DE MAR	94%	139%	42%

JP N° 1 VILANOVA I LA GELTRÚ	160%	235%	135%
JP N° 2 VILANOVA I LA GELTRÚ	146%	254%	154%
JP N° 3 VILANOVA I LA GELTRÚ	131%	176%	78%
JP N° 4 VILANOVA I LA GELTRÚ	97%	139%	39%

Taula 29. La Lupa. Distribució dels indicadors judicials dels Jutjats Penals. Demarcació ICAB. Any 2018.

Les conformitats

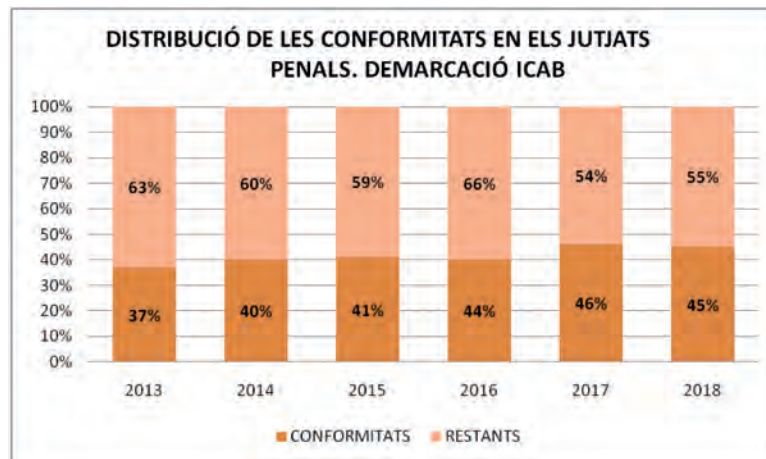
La conformitat és un mecanisme basat en el principi d'adhesió que serveix per posar fi al procediment en determinats supòsits, mitjançant l'acceptació per part de l'acusat dels fets, qualificació jurídica, així com la responsabilitat penal i civil exigida per la part acusadora, amb la contrapartida d'evitar el judici i, a la pràctica, "negociar" amb l'acusació la reducció dels termes de la condemna. La conformitat ha estat objecte d'un protocol d'actuació subscrit entre la Fiscalia General d'Estat i el Consell General de l'Advocacia Espanyola, el passat dia 1 d'abril del 2009, i la seva importància en la pràctica diària del procés penal així com la seva afectació en l'activitat judicial al llarg dels últims anys, justifica que se li dediqui un apartat específic per a examinar la seva evolució.

A la Taula 30, es posa en relació el nombre total de resolucions que han estat dictades en conformitat amb l'acusat, amb les sentències que han estat emeses sense valorar aquest mecanisme, per part dels Jutjats Penals que s'integren en la "demarcació ICAB", al llarg dels dos últims anys. En aquesta, veiem com el volum de les sentències dictades en conformitat amb l'acusat, representen un volum important respecte del nombre total de resolucions. En efecte, l'any 2018 es van acordar un total de 6.563 conformitats, fet que suposa un 45% respecte al nombre total de sentències. En el Gràfic 31 veiem com en aquest últim any es registra un lleuger descens en el volum de sentències que s'han dictat amb la conformitat de l'acusat, respecte al nombre total de resolucions emeses. No obstant això, si ens fixem en la tendència de l'esmentada gràfica, veiem com la mateixa mostra un creixement progressiu de la utilització d'aquest mecanisme: el 2013 la proporció era del 37%, mentre que en el 2018 la mateixa s'ha situat en el 45%, fet que suposa una progressió del 22% en una mica més de 6 anys.

RESOLUCIONS DELS JUTJATS PENALS. DEMARCACIÓ ICAB				
JUTJATS	2017		2018	
	CONFORMITATS	RESTANTS	CONFORMITATS	RESTANTS
JP N° 1 BARCELONA	252	264	218	258
JP N° 2 BARCELONA	193	309	216	275
JP N° 3 BARCELONA	202	238	260	197
JP N° 4 BARCELONA	209	257	233	287
JP N° 5 BARCELONA	216	310	236	294
JP N° 6 BARCELONA	270	212	250	189
JP N° 7 BARCELONA	170	349	141	344
JP N° 8 BARCELONA	233	265	227	306
JP N° 9 BARCELONA	233	250	207	289
JP N° 10 BARCELONA	245	239	248	295
JP N° 11 BARCELONA	232	218	239	244
JP N° 13 BARCELONA	221	286	279	388
JP N° 14 BARCELONA	293	291	277	253

JP N° 16 BARCELONA	215	242	236	236
JP N° 17 BARCELONA	248	282	276	284
JP N° 18 BARCELONA	204	296	207	278
JP N° 19 BARCELONA	218	175	255	230
JP N° 20 BARCELONA	187	294	184	211
JP N° 22 BARCELONA	420	254	310	293
JP N° 23 BARCELONA	189	275	236	261
JP N° 25 BARCELONA	228	232	153	254
JP N° 26 BARCELONA	170	310	175	292
JP N° 27 BARCELONA	229	244	217	240
JP N° 28 BARCELONA	197	284	208	305
JP N° 1 ARENYS DE MAR	88	178	113	209
JP N° 2 ARENYS DE MAR	96	205	104	259
JP N° 1 VILANOVA I LA GELTRÚ	256	187	272	243
JP N° 2 VILANOVA I LA GELTRÚ	331	193	260	209
JP N° 3 VILANOVA I LA GELTRÚ	275	235	257	350
JP N° 4 VILANOVA I LA GELTRÚ	92	255	69	329
TOTAL	6.612	7.629	6.563	8.102

Taula 30. Resolucions dels Jutjats Penals amb conformitat prèvia amb l'acusat. Demarcació ICAB.

Gràfic 31. Distribució de les conformitats en els Jutjats Penals. Demarcació ICAB.

3.3 Audiències Provincials. Sales penals

Moviment d'assumptes

L'art. 82 LOPJ estableix el ventall competencial de les Audiències Provincials, ocupant-se les seccions de l'ordre penal de:

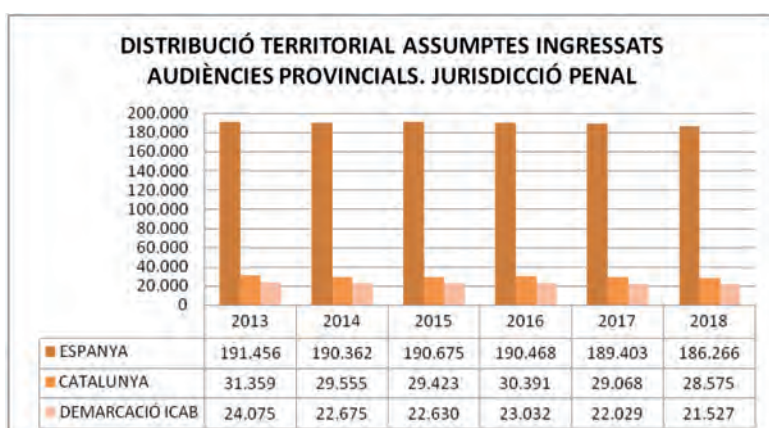
- les causes per delicte, a excepció dels que la Llei atribueix al coneixement dels Jutjats Penals o d'altres tribunals que preveu aquesta Llei.
- els recursos que estableixi la Llei contra les resolucions dictades pels Jutjats d'Instrucció i Penals de la província.

- els recursos que estableixi la llei contra les resolucions en matèria penal dictada pels Jutjats de Violència sobre la Dona de la província.
- els recursos contra les resolucions dels Jutjats de Menors amb seu a la província i de les qüestions de competència entre els mateixos.
- els recursos que estableixi la llei contra les resolucions dels Jutjats de Vigilància Penitenciària, quan la competència no correspongui a la Sala Penal de l'Audiència Nacional.
- els recursos dels procediments de decomís autònom pels delictes per al coneixement dels quals siguin competents.

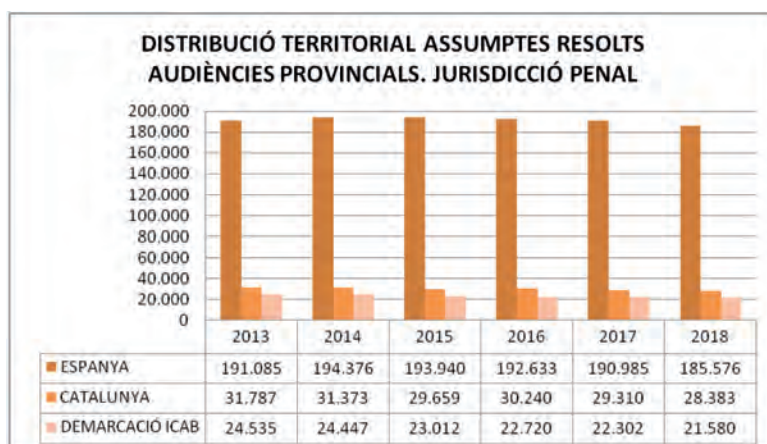
A nivell estatal, les seccions penals de les Audiències Provincials han rebut un ingrés de 186.266 assumptes al llarg de l'any 2018, un 2% menys respecte a l'exercici anterior. Tal com es pot veure en el detall numèric del Gràfic 32, amb prou feines es produeix una variació significativa pel que fa al volum d'assumpes que s'inicien davant d'aquests òrgans, al llarg dels últims anys. En efecte, les oscil·lacions a nivell estatal varien uns pocs punts percentuals d'un any a un altre. A nivell territorial, veiem com l'activitat de les audiències provincials també es mostra relativament estable al llarg del període temporal analitzat. L'any 2018, s'han registrat un total de 28.575 assumptes a Catalunya, dels quals 21.527 (gairebé el 75%) estan sent tramitats en l'àmbit de la "demarcació ICAB".

Pel que fa al volum d'assumpes resolts al llarg de l'any 2018, a nivell estatal la xifra s'ha situat en 185.576 expedients, un 3% menys respecte a l'any anterior (Gràfic 33). A nivell estatal veiem com s'han resolt un nombre d'assumpes inferior dels que s'han ingressat en el mateix període, circumstància que també es produeix a nivell autonòmic. En efecte, a Catalunya s'han resolt un total de 28.383 procediments, dels quals 21.580 han estat tramitats en l'àmbit de la "demarcació ICAB".

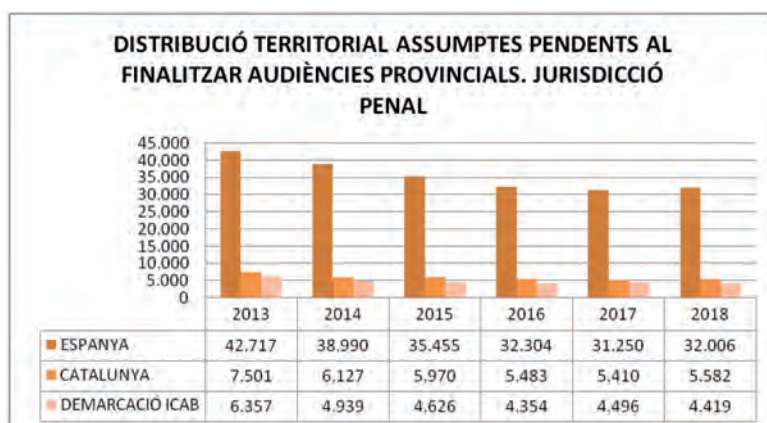
Finalment, l'any 2018 acaba amb un total de 32.006 assumptes pendents a nivell estatal, fet que suposa una pujada del 2% respecte a l'exercici anterior. D'aquests, 5.582 estan sent tramitats a Catalunya, dels quals 4.419 han quedat pendents en l'àmbit de la província de Barcelona.

Gràfic 32. Distribució territorial d'assumpes ingressats. Audiències Provincials. Jurisdicció penal.

Gràfic 33. Distribució territorial d'assumpes resolts. Audiències Provincials. Jurisdicció penal.

Gràfic 34. Distribució territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Audiències Provincials. Jurisdicció penal.

Principals indicadors judicials

Pel que fa a la taxa de resolució de les seccions penals de les Audiències Provincials, la mateixa s'ha mantingut relativament estable al llarg del període temporal comprès entre els anys 2013 i 2018, tal com es pot observar en el Gràfic 35. En aquest últim any, veiem com **la taxa de resolució d'aquests òrgans judicials s'ha situat en un 100%, pràcticament igual que l'any passat.**

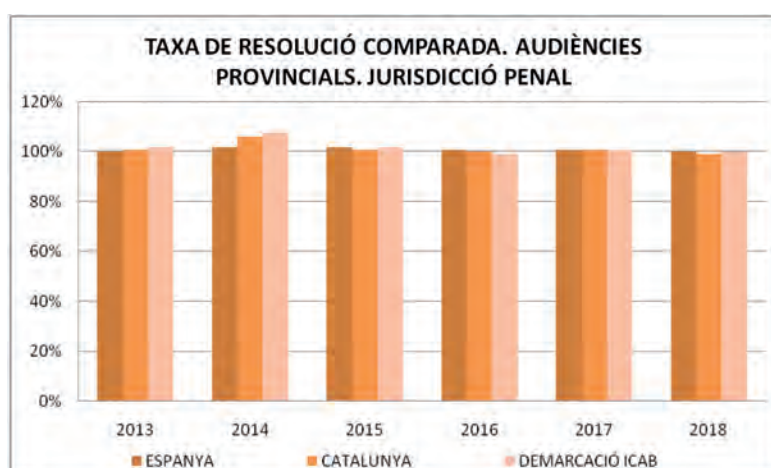
Pel que fa a les taxes de pendència i de congestió de les seccions penals de les Audiències Provincials, aquestes registren uns nivells similars als anotats a nivell de Jurisdicció. Així, **l'any 2018 la taxa de pendència que s'anota a nivell estatal ha estat d'un 17%, mentre que la taxa de congestió s'ha situat en un 117%.** A la "demarcació ICAB", les taxes de pendència i de congestió han tingut un comportament molt similar als valors registrats a nivell general, situant-se en un 20% i en un 121%, respectivament, tal com es pot observar en els Gràfics 36 i 37.

Finalment, a la Taula 38 es recullen els resultats dels principals indicadors judicials registrats a les seccions penals de l'Audiència Provincial de Barcelona, durant l'any 2018. L'Audiència Provincial de Barcelona, compta amb 22 seccions, de les quals 11 s'encomanen a la Jurisdicció penal. Tal com s'informa en el "Annex a la Memòria del TSJ de Catalunya elaborat per l'Audiència Provincial", les seccions penals mantenen criteris d'especialització per matèries, distribuint les mateixes de la següent manera:

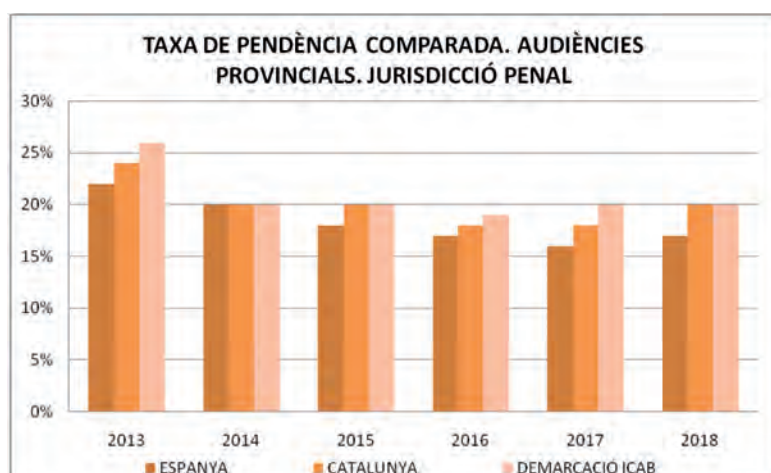

- Qüestions de competència: Secció 2ª
- Jurisdicció de menors: Secció 3ª
- Vigilància penitenciària: Secció 21ª
- Violència de Gènere: Secció 20a
- Violència domèstica: Secció 22ª

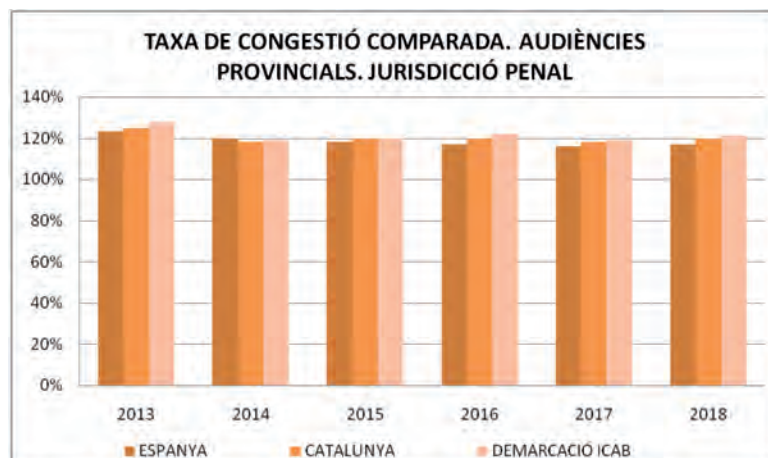
A més, per tal de garantir que es mantingués un criteri uniforme en la investigació dels assumptes, cadascuna de les 11 seccions penals s'ha ocupat dels recursos d'apel·lació interposats contra de les resolucions dels Jutjats de Primera Instància i Instrucció, d'acord a unes normes de repartiment i distribució d'aquests entre aquelles, establertes de forma prèvia. Pel que fa als recursos interposats contra les resolucions dictades en fase d'enjudiciament que dimanen tant dels Jutjats de Primera Instància i Instrucció (Judicis de Faltes/delictes lleus) com dels Jutjats Penals, fan torns i reparteixen de forma aleatòria entre totes les seccions per tal d'equilibrar la càrrega de treball.

Gràfic 35. Taxa de resolució comparada. Audiències Provincials. Jurisdicció penal.

Gràfic 36. Taxa de pendència comparada. Audiències Provincials. Jurisdicció penal.

Gràfic 37. Taxa de congestió comparada. Audiències Provincials. Jurisdicció penal.

LA LUPA. AUDIÈNCIES PROVINCIALS COMPETÈNCIA PENAL. DEMARCATIÓ ICAB			
	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA PENDÈNCIA	TAXA CONGESTIÓ
secc.2 AP BARCELONA	100%	118%	18%
secc.3 AP BARCELONA	95%	118%	17%
secc.5 AP BARCELONA	102%	108%	14%
secc.6 AP BARCELONA	99%	109%	9%
secc.7 AP BARCELONA	100%	112%	12%
secc.8 AP BARCELONA	108%	109%	10%
secc.9 AP BARCELONA	94%	151%	49%
secc.10 AP BARCELONA	101%	118%	18%
secc.20 AP BARCELONA	103%	130%	29%
secc.21 AP BARCELONA	98%	113%	13%
secc.22 AP BARCELONA	104%	129%	27%

Taula 38. La Lupa. Distribució dels indicadors judicials de les Audiències Provincials. Jurisdicció penal. Demarcació ICAB. Any 2018.

3.4 Tribunal Superior de Justícia. Sala civil-penal

Moviment d'assumptes

El Tribunal Superior de Justícia suposa la culminació de l'organització judicial de la CA en la qual se circumscriu, d'acord amb l'art. 70 i ss. de la LOPJ. Segons el que disposa l'art. 73 LOPJ, com a sala penal, el TSJ té competència per al coneixement de:

- Les causes penals que els Estatuts d'Autonomia reserven al coneixement dels Tribunals Superiors de Justícia.
- La instrucció i la resolució de les causes penals contra jutges, magistrats i membres del Ministeri Fiscal per delictes o faltes comesos en l'exercici del seu càrrec en la comunitat autònoma, sempre que aquesta atribució no correspongui al Tribunal Suprem.
- Els recursos d'apel·lació contra les resolucions dictades en primera instància per les Audiències Provincials, així com el de tots aquells previstos per les lleis.
- La decisió de les qüestions de competència entre òrgans jurisdiccionals de l'ordre penal amb seu a la comunitat autònoma que no tinguin un altre superior comú.

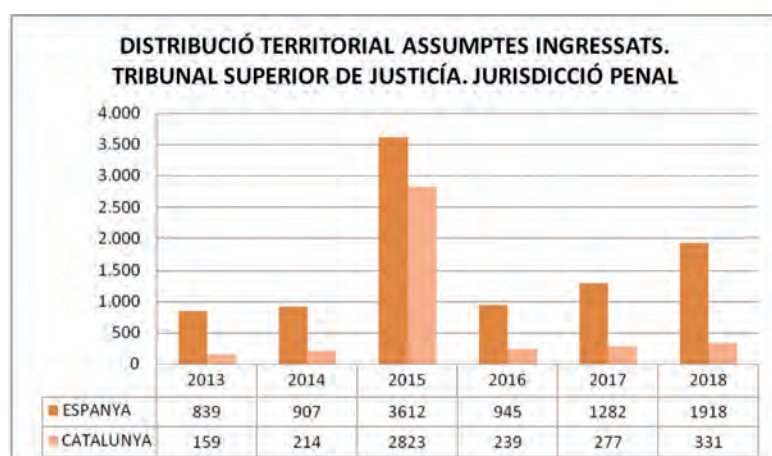
- La decisió de les qüestions de competència entre Jutjats de Menors de diferents províncies de la comunitat autònoma.

A nivell estatal, els Tribunals Superiors de Justícia han ingressat un total de 1.918 assumptes penals durant l'any 2018 (Gràfic 39). Es produeix per tant un increment del 50% respecte a l'exercici anterior, en què es van iniciar un total de 1.282 procediments. En el TSJ de Catalunya, es registra també un increment en aquest últim exercici, passant dels 277 assumptes l'any 2017 als 331 l'any 2018, un 19% més. Destaca el volum d'assumpes ingressats durant l'any 2015, i és que en aquest exercici veiem com s'anoten un total de 2.823 assumptes, sent aquesta visiblement la xifra més alta de la sèrie. En anteriors edicions d'aquest informe, es va posar de manifest amb referència al que s'ha ressenyat en la "Memòria del TSJ de l'any 2015", que aquest increment és conseqüència de les autoinculpacions presentades per ciutadans en relació a la consulta del 9-N del 2014, declarada inconstitucional el passat 11 de juny de 2015 pel Tribunal Constitucional.

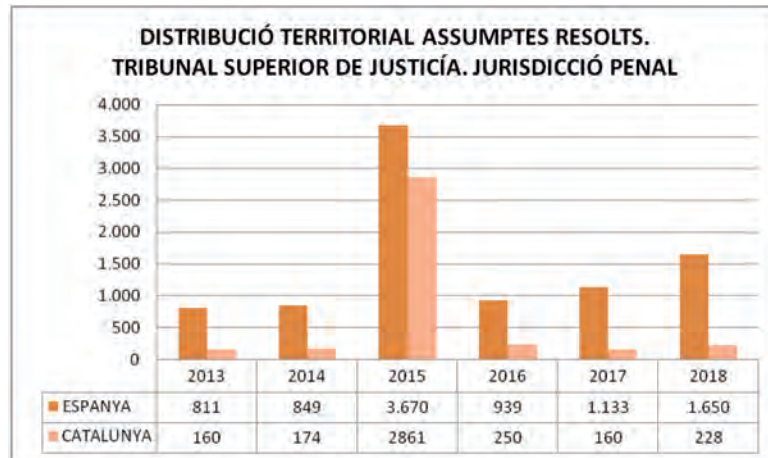
D'altra banda, veiem com el volum d'assumpes que es registra en el TSJ de Catalunya, suposa una part important dels procediments dels quals s'ocupa aquest òrgan a nivell estatal. En efecte, si prenem com a referència les dades registrades en l'any 2018, veiem com el TSJ de Catalunya s'ha ocupat del 17% dels assumptes que s'han ingressat en aquest tipus d'òrgan a nivell estatal.

Quant als assumptes resolts al llarg de l'any 2018 pels TSJ, la xifra se situa en 1.650 expedients (Gràfic 40). Per tant, es produeix un increment del 46% d'assumpes, d'acord amb l'augment en l'entrada de procediments durant aquest últim exercici a què es feia referència anteriorment. Augment que també es dona en el TSJ de Catalunya, segons podem veure a la figura de l'esmentada gràfica. En efecte, l'any 2018 s'han resolt un total de 228 assumptes, un 43% més que el 2017.

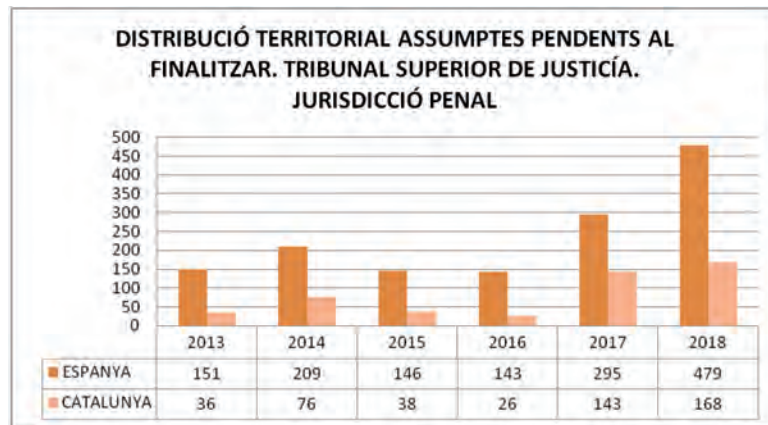
Finalment, resten per finalitzar en acabar l'any 2018 un total de 479 assumptes, dels quals 168 s'estan tramitant davant el TSJ de Catalunya (Gràfic 41). En la referida gràfica veiem com en aquest últim exercici s'ha produït un increment significatiu de la pendència. A nivell estatal, es produeix un increment del nombre d'assumpes pendents del 62%, mentre que al TSJ de Catalunya la pujada ha estat del 17%.

Gràfic 39. Distribució territorial d'assumpes ingressats. Tribunal Superior de Justícia. Jurisdicció penal.

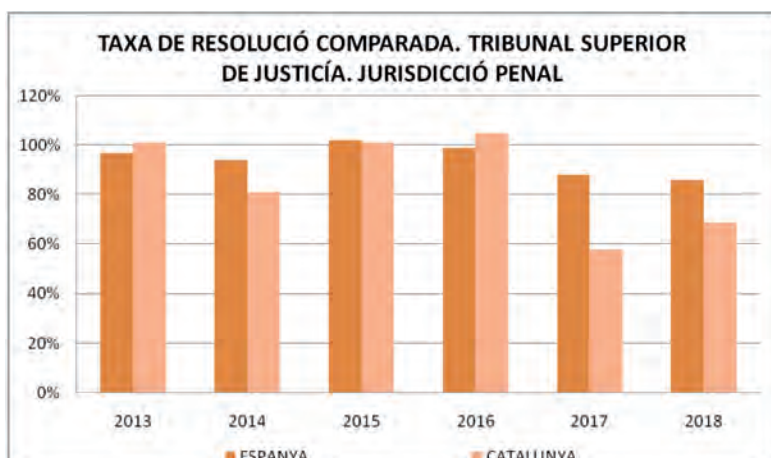
Gràfic 40. Distribució territorial d'assumpes resolts. Tribunal Superior de Justícia. Jurisdicció penal.

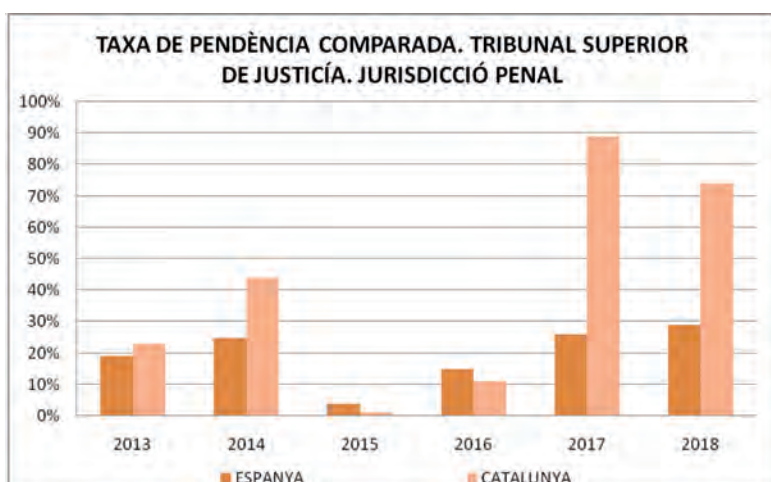
Gràfic 41. Distribució territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Tribunal Superior de Justícia. Jurisdicció penal.

Principals indicadors judicials

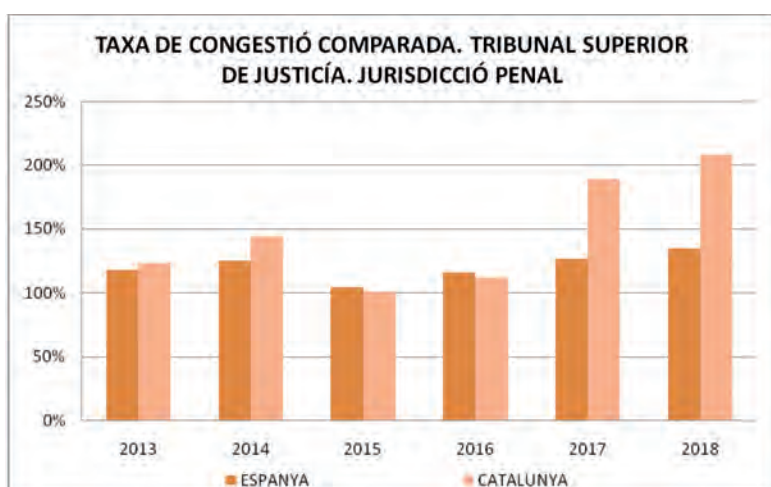
D'acord amb el que s'ha apuntat en l'apartat anterior, els principals indicadors judicials revelen que en aquest últim exercici s'ha produït una regressió de les ràtios de resolució anotades per aquests òrgans. En efecte, **la taxa de resolució en aquest últim exercici s'ha situat en un 86% a nivell estatal** i en un 69% a nivell autonòmic (Gràfic 42). Similar desenvolupament presenten les taxes de pendència i de congestió, de les que, tal com es pot observar en els Gràfics 43 i 44, es posa de manifest un augment significatiu dels nivells de saturació, especialment en el TSJ de Catalunya en el qual s'anota una taxa de pendència del 74% i una taxa de congestió del 208%.

Gràfic 42. Taxa de resolució comparada. Tribunal Superior de Justícia. Jurisdicció penal.

Gràfic 43. Taxa de pendència comparada. Tribunal Superior de Justícia. Jurisdicció penal.

Gràfic 44. Taxa de congestió comparada. Tribunal Superior de Justícia. Jurisdicció penal.

4. Penal per especialitats

4.1 Jutjats de Menors

Moviment d'assumpes

L'art. 19 CP estableix que els menors de 18 anys no són responsables criminalment d'acord amb aquest Codi i que *quan un menor d'aquesta edat cometi un fet delictiu pot ser responsable d'acord amb el que disposa la llei que reguli la responsabilitat penal del menor*. Aquesta norma es concreta en la *Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors*. Tal com s'estableix en la seva Exposició de Motius, aquesta llei té per objecte determinar la *responsabilitat per als joves infractors que no hagin arribat a la majoria d'edat penal, fonamentada en principis orientats cap a la seva reeducació, en base a les seves circumstàncies personals, familiars i socials*.

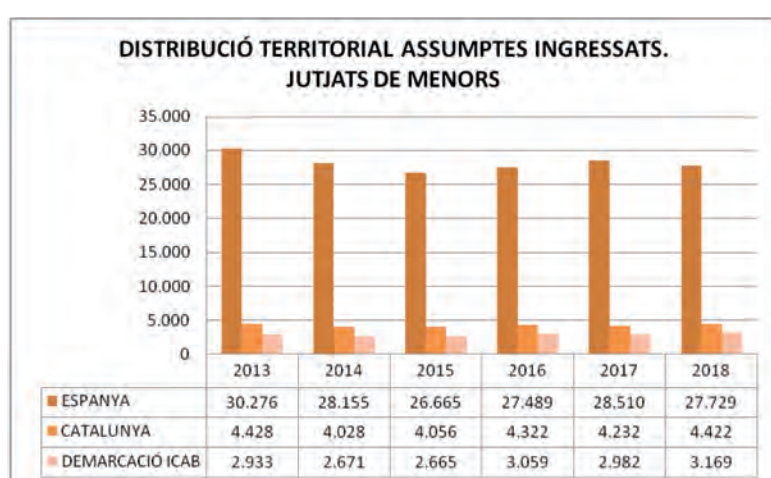
Segons el que disposen els arts. 96 i 97 LOPJ, els òrgans judicials encarregats del coneixement d'aquelles causes derivades de la responsabilitat penal del menor, són els Jutjats de Menors, l'àmbit d'actuació dels quals és de caràcter provincial. **L'any 2018, aquests òrgans han tingut una entrada de 27.729 assumptes a nivell estatal, un 3% menys respecte a l'exercici anterior** (Gràfic 45). En la gràfica, veiem com durant els primers anys de la sèrie, es registra un descens progressiu del nombre d'assumpes ingressats. L'any 2015, el volum d'assumpes que tenen entrada davant els Jutjats de Menors és de 26.665. A partir d'aquí, veiem com es produeix un augment en el nombre d'assumpes ingressats, durant els dos últims anys de la sèrie.

Quant a la distribució territorial de les mateixes, veiem com a Catalunya s'han ingressat un total de 4.422 assumptes al llarg de l'any 2018, dels quals 3.169 han estat tramitats davant dels 6 Jutjats de Menors que es troben a la província de Barcelona. Tenint en compte les dades publicades d'aquest últim exercici, veiem com el 72% dels assumptes la tramitació dels quals correspon a l'àmbit competencial dels Jutjats de Menors, s'ingressen davant els òrgans de la "demarcació ICAB". I és que com dèiem, a Barcelona existeixen 6 òrgans judicials d'aquest tipus, mentre que a Lleida, Tarragona i Girona, hi ha un sol òrgan per a cadascuna de les províncies. Tan sols Madrid, que compta amb 7 òrgans judicials especialitzats en menors, supera Barcelona en nombre de jutjats d'aquest tipus. Tal com s'ha comentat en diverses ocasions al llarg d'aquest Informe, a l'hora d'interpretar les dades s'ha de tenir en compte, entre altres elements, l'heterogeneïtat pròpia de cada partit judicial. En el cas de Barcelona (i més en uns òrgans que estenen la seva jurisdicció a nivell provincial), la densitat de població i l'existència d'una major activitat econòmica, urbana i industrial, suposen una major litigiositat.

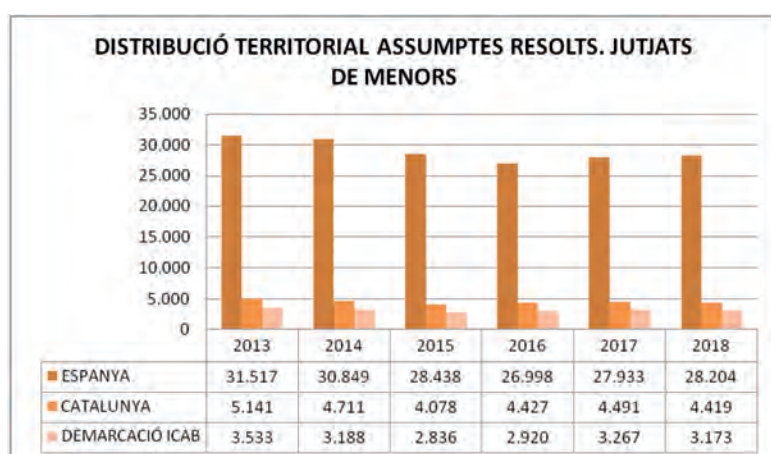
D'altra banda, en els àmbits de Catalunya i de la "demarcació ICAB", veiem com a diferència del que passa a nivell estatal, es registra un increment del volum d'assumpes ingressats respecte a l'exercici anterior, d'un 4 i d'un 6 % respectivament.

Pel que fa al nombre d'assumpes resolts per aquests òrgans al llarg de l'any 2018, a nivell estatal la xifra se situa en 28.204 expedients, un 1% més respecte a l'exercici anterior (Gràfic 46). D'aquests, un total 4.419 assumptes s'han tramitat davant els Jutjats de Menors de l'àmbit territorial de Catalunya, mentre que 3.173 han estat resolts pels òrgans de la "demarcació ICAB". En aquesta, veiem com es produeix una regressió del 3% respecte al volum d'assumpes resolts durant l'exercici anterior.

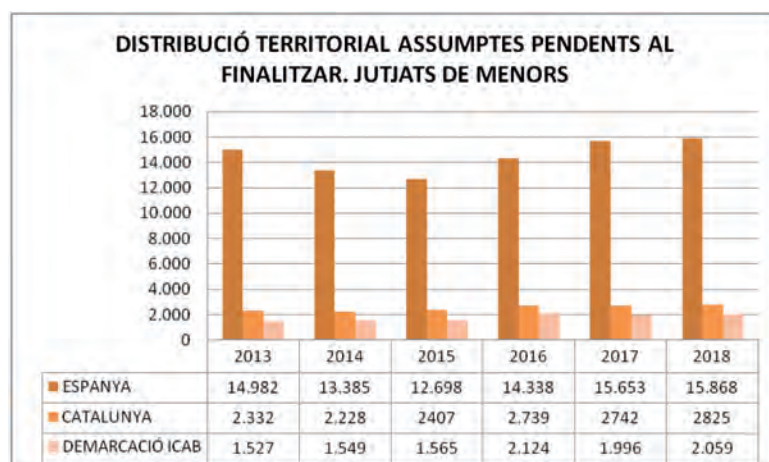
Finalment, en acabar l'any 2018 han quedat pendents un total de 15.868 assumptes (Gràfic 47). La figura de la indicada gràfica, revela una creixent acumulació d'assumpes al llarg dels últims exercicis. En aquest últim any, veiem com s'ha incrementat el nombre d'assumpes pendents en finalitzar en tots els nivells territorials. A Catalunya, la xifra s'ha situat en 2.825, mentre que a la "demarcació ICAB" han quedat pendents en tancar-se el exercici 2018 un total de 2.059 assumptes. A la "Memòria del Jutjat Degà de Barcelona per al 2018" s'alerta del creixement dels anomenats MENAS posant l'accent en la vulnerabilitat d'aquest col·lectiu tenint en compte la manca de referents familiars. Per a una informació més completa sobre aquest fenomen, ens remetem al que s'ha exposat en el Capítol dedicat a l'àmbit civil, en què desenvolupem un epígraf amb dades sobre els nens sotmesos a mecanismes de protecció institucional, fent especial èmfasi en els menors estrangers no acompanyats.

Gràfic 45. Distribució territorial d'assumpes ingressats. Jutjats de Menors.

Gràfic 46. Distribució territorial d'assumpes resolts. Jutjats de Menors.

Gràfic 47. Distribució territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Jutjats de Menors.

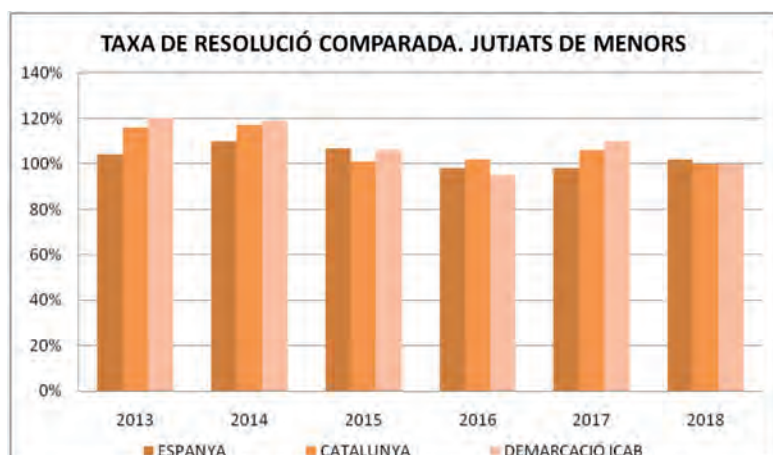
Principals indicadors judicials

A nivell estatal, la taxa de resolució dels Jutjats de Menors s'ha situat en el 102% (Gràfic 48), fet que suposa una certa millora respecte a l'exercici anterior, en què la taxa es trobava per sota de la barrera del 100 %. No obstant això, tant a Catalunya com a la "demarcació ICAB", veiem com es produeix una regressió pel que fa a la taxa de resolució es refereix. En efecte, en el primer veiem com passem d'una resolució del 106% en l'any 2017 a una altra del 100% en l'any 2018, mentre que en la "demarcació ICAB" passem d'un 110 a un 100%. Això encaixa amb el comentat abans sobre l'acumulació d'assumpes. I, tot i que encara se segueix anotant una regressió que està per sobre del 100% (just en el 100% si ens fixem en el detall numèric de la gràfica), tenint en compte la tipologia d'assumpes de la qual s'ocupen aquests òrgans, s'ha d'augmentar la dotació de recursos per a una millora de les ràtios resolutives en interès dels justiciables en particular i de la ciutadania en general.

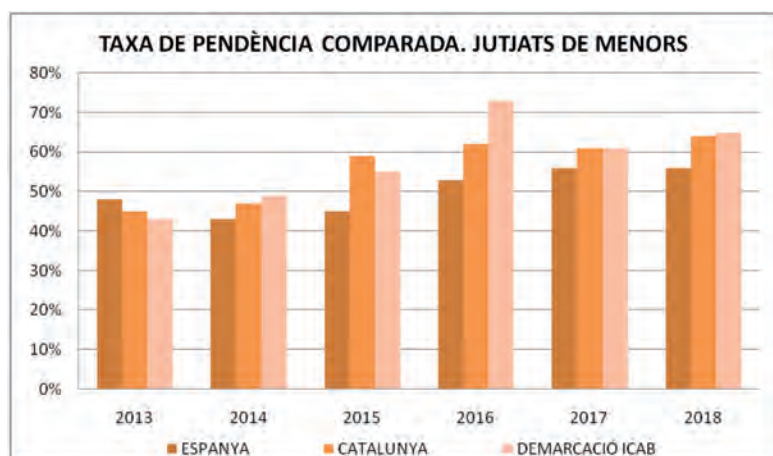
Pel que fa a les taxes de pendència i de congestió, als Gràfics 49 i 50 veiem com a nivell estatal aquestes es mantenen pràcticament invariables respecte a l'exercici anterior. No obstant això, tant a Catalunya com a la "demarcació ICAB" en aquest últim exercici es produeix un lleuger increment pel que fa als nivells de saturació es refereix.

En definitiva, els indicadors judicials no fan sinó reflectir de forma conjunta el desenvolupament del moviment d'assumpes anteriorment analitzat, en el següent sentit: en aquelles demarcacions on es produeix una major entrada d'assumpes, si no va acompanyada d'una major dotació de recursos tant materials com humans, es produeix un increment dels nivells de saturació i de pendència.

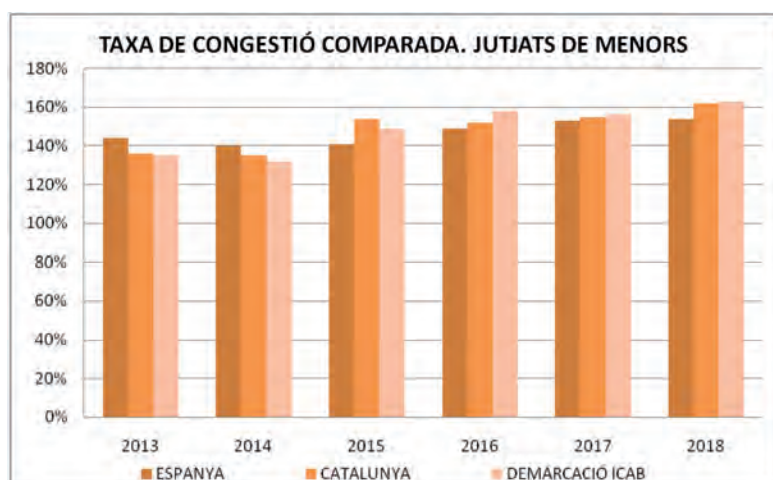
Finalment, a la Taula 51 es recull el detall numèric dels principals indicadors judicials aplicats sobre els 6 Jutjats de Menors que es troben a la província de Barcelona. A la mateixa, veiem com hi ha algunes diferències en funció del concret òrgan a què es refereix, que poden ser motivades per una multiplicitat de factors. Des de la pròpia singularitat dels assumpes que s'ingressen en cada un dels òrgans, que pot donar lloc a una desigualtat numèrica pel que fa a les diligències a practicar en cada procediment en funció de les concretes circumstàncies els envolten, fins a la mobilitat i situacions d'IT de cadascuna de les persones que desenvolupen les seves funcions en cadascun dels òrgans judicials.

Gràfic 48. Taxa de resolució comparada. Jutjats de Menors.

Gràfic 49. Taxa de pendència comparada. Jutjats de Menors.

Gràfic 50. Taxa de congestió comparada. Jutjats de Menors.

LA LUPA. JUTJATS DE MENORS. DEMARCACIÓ ICAB			
	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA CONGESTIÓ	TAXA PENDÈNCIA
JME N° 1 BARCELONA	100%	168%	71%
JME N° 2 BARCELONA	96%	171%	75%
JME N° 3 BARCELONA	102%	154%	55%
JME N° 4 BARCELONA	106%	156%	61%
JME N° 5 BARCELONA	89%	192%	92%
JME N° 6 BARCELONA	107%	143%	43%

Taula 51. La Lupa. Distribució dels indicadors judicials dels Jutjats de Menors. Demarcació ICAB. Any 2018.

4.2 Jutjats de Vigilància Penitenciària

Moviment d'assumptes

L'art. 94 LOPJ estableix que en cada província, i dins de l'ordre jurisdiccional penal, hi haurà un o diversos Jutjats de Vigilància Penitenciària, que tindran les funcions jurisdiccionals previstes en la Llei General Penitenciària en matèria d'execució de penes privatives de llibertat i mesures de seguretat, emissió i execució dels instruments de reconeixement mutu de resolucions penals a la UE que els atribueixi la llei, control jurisdiccional de la potestat disciplinària de les autoritats penitenciàries, empara dels drets i beneficis dels interns en els establiments penitenciaris i altres que assenyali la llei.

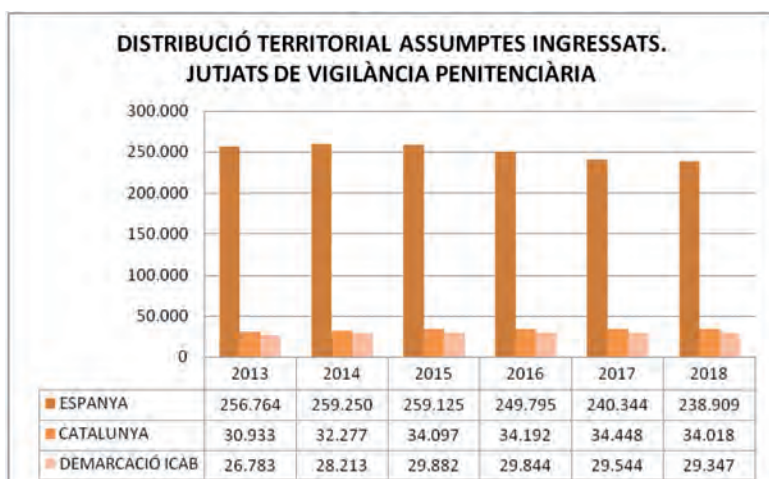
A nivell estatal s'han ingressat un total de 238.909 assumptes al llarg de l'any 2018, un 1% menys respecte a l'exercici anterior. En el Gràfic 52 podem veure com s'ha distribuït territorialment l'entrada d'aquests assumptes. A Catalunya, el nombre d'assumptes que s'han ingressat en aquests òrgans ha estat de 34.018, dels quals 29.347 (un 86%) han estat tramitats davant els JVP de la "demarcació ICAB". En aquests dos àmbits territorials, veiem com tot just es registren variacions respecte a l'any 2017.

Una singularitat que es va donar en l'exercici anterior, és el tancament d'un dels 14 centres penitenciaris de Catalunya, en concret al Centre Penitenciari d'Homes de Barcelona (La Model), el que ha suposat una redistribució de la població reclusa cap als altres centres, així com la necessitat de modificar les normes de repartiment entre els diferents JVP, tal com es ressenya en la Memòria elaborada pel Jutjat Degà de Barcelona per a l'any 2017.

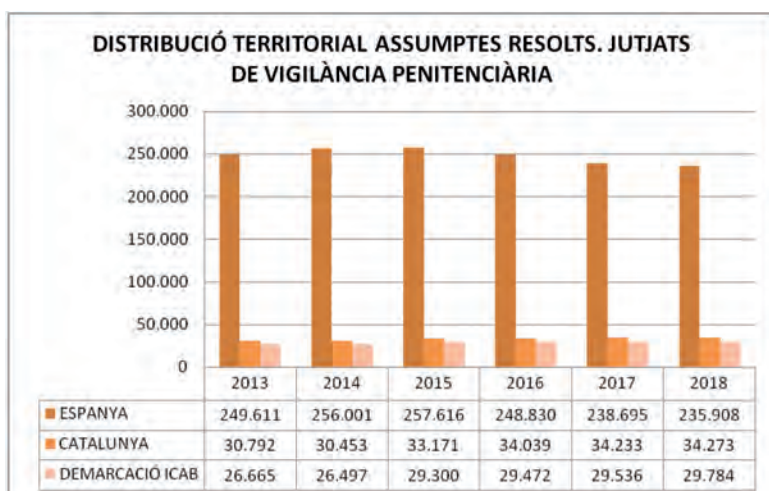
Pel que fa al volum d'assumptes resolts durant aquest últim exercici, es produeix una lleugera reducció respecte a l'any 2017, en proporció al descens del nombre d'expedients ingressats. **Així, a nivell estatal els Jutjats de Vigilància Penitenciària han resolt un total de 235.908 expedients** (Gràfic 53). Quant a la distribució territorial dels mateixos, en la citada gràfica veiem que ha quedat de la següent manera: 235.908 a Espanya, 34.273 a Catalunya i 29.784 a la demarcació ICAB. En aquests dos últims àmbits, a diferència del que va passar a nivell estatal, veiem com s'augmenta lleugerament el volum d'assumptes resolts.

Finalment, han quedat pendents en acabar l'any 2018, un total de 39.744 assumptes, pràcticament el mateix nombre d'assumptes que els que van quedar en l'exercici anterior, tal com es pot observar en el detall numèric de la gràfica. D'aquests, un total de 6.160 s'estan tramitant davant els Jutjats de Vigilància Penitenciària de Catalunya i, al seu torn, 4.833 davant els òrgans de la província de Barcelona.

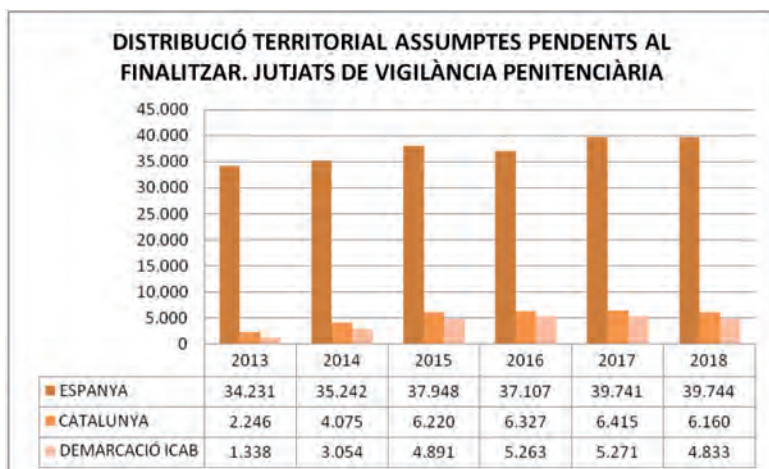

Gràfic 52. Distribució territorial d'assumpes ingressats. Jutjats de Vigilància Penitenciària.

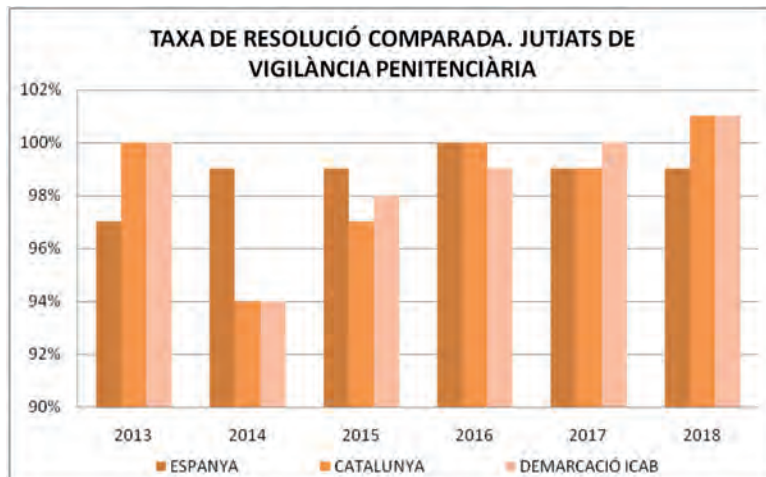
Gràfic 53. Distribució territorial d'assumpes resolts. Jutjats de Vigilància Penitenciària.

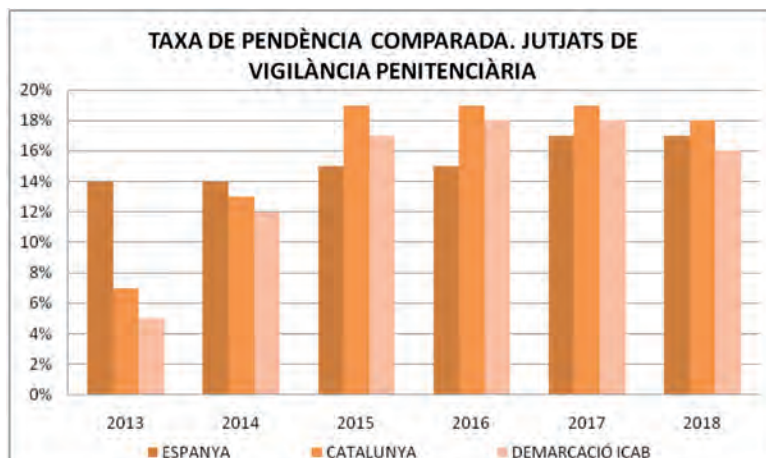
Gràfic 54. Distribució territorial d'assumpes pendents al finalitzar. Jutjats de Vigilància Penitenciària.

Principals indicadors judicials

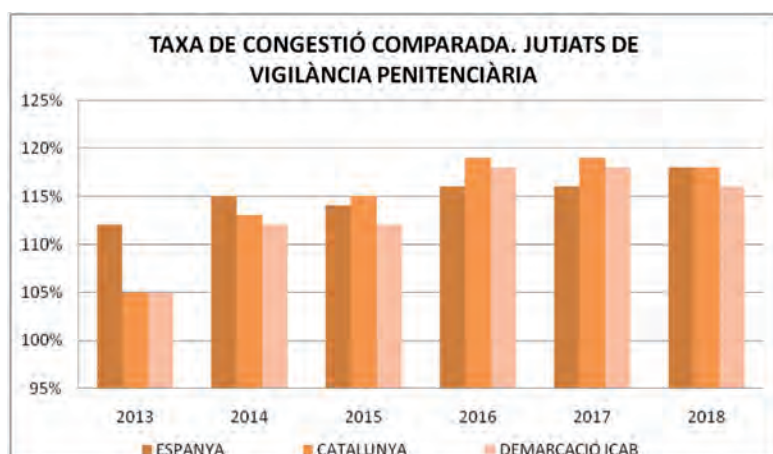
Quant als principals indicadors judicials registrats pels Jutjats de Vigilància Penitenciària en aquest últim exercici 2018, a nivell general s'han situat de la següent manera: la taxa de resolució d'aquests òrgans ha estat del 99%, mentre que les taxes de pendència i congestió anotades han estat d'un 17% i un 118%, respectivament. A les gràfiques següents, veiem com tot just es registren variacions significatives respecte a l'exercici anterior, pel que fa a la capacitat resolutiva dels referits òrgans.

Gràfic 55. Taxa de resolució comparada. Jutjats de Vigilància Penitenciària.

Gràfic 56. Taxa de pendència comparada. Jutjats de Vigilància Penitenciària.

Gràfic 57. Taxa de congestió comparada. Jutjats de Vigilància Penitenciària.

LA LUPA. JUTJATS DE VIGILÀNCIA PENITENCIÀRIA. DEMARCACIÓ ICAB			
	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA CONGESTIÓ	TAXA PENDÈNCIA
JVP N° 1 CATALUNYA (BARCELONA)	99%	131%	31%
JVP N° 2 CATALUNYA (BARCELONA)	88%	134%	34%
JVP N° 4 CATALUNYA (BARCELONA)	104%	103%	3%
JVP N° 5 CATALUNYA (BARCELONA)	100%	105%	5%
JVP N° 6 CATALUNYA (BARCELONA)	111%	120%	20%

Taula 58. La Lupa. Distribució dels indicadors judicials dels Jutjats de Vigilància Penitenciària. Jurisdicció penal. Demarcació ICAB. Any 2018.

Evolució de la població reclusa

A continuació, tenim unes taules amb l'evolució anual de la població reclusa a Espanya i a Catalunya, en el període comprès entre els anys 2013 i 2018. En aquestes, s'han distingit les següents categories, atenent la situació penitenciària en la qual es troba el reclus: penats en virtut d'una sentència condemnatòria ferma ("penada a la presó"), i presos en situació de "preventiva". Així mateix, en cadascuna d'aquestes categories, s'ha fet distinció entre homes i dones per tal d'obtenir una millor valoració demoscòpica.

En primer lloc, veiem com la població reclusa descendeix de forma progressiva a mesura que es van succeint els anys, tant els penats en situació preventiva com aquells que ho estan en virtut d'una condemna ferma. En efecte, d'un total de 65.395 reclusos l'any 2013 vam passar a 57.553 l'any 2018, fet que suposa una regressió de gairebé 8.000 persones en 6 anys. Pel que fa a les causes explicatives que justifiquen la reducció de la població reclusa al llarg dels últims anys, hem d'assenyalar les següents: d'una banda, tal com vam poder veure en el Gràfic 1, la taxa de litigiositat ha registrat un descens significatiu al llarg dels darrers anys, situant-se aquesta en un 70,31% en l'any 2018; d'altra banda, i lligada a la primera, s'ha produït un descens de la població en termes generals, el que sens dubte ha contribuït indirectament al descens de les persones en situació penitenciària. També ha influït en el descens de la població reclusa, l'impuls de mesures alternatives a la presó, tot i que en els últims anys, s'ha produït un enduriment del discurs polític que s'ha concretat en mesures certament controvertides, com ho és la presó permanent revisable.

A nivell legislatiu, hem de destacar la reforma del Codi Penal operada per la LO 5/2010, de 22 de juny. En el gràfic 4, en analitzar la distribució de la tipologia delictiva a la població reclusa, vam tenir l'oportunitat de veure com els delictes "contra la salut pública" representen un percentatge important

dels fets penals que han motivat l'entrada a la presó d'una part significativa dels reus, només superat pels delictes "contra el patrimoni i l'ordre socioeconòmic". En efecte, en la norma a la qual s'ha fet referència, s'introdueixen importants canvis legislatius que han pogut incidir d'una manera més o menys intensa, en la reducció de la població reclusa al llarg dels últims anys. En primer lloc, es redueix el límit superior de la pena de presó prevista en l'art. 368 CP de 9 a 6 anys. Això ha provocat l'excarceració d'alguns interns i l'accés de la llibertat condicional d'altres, per l'aplicació del benefici de la retroactivitat de la norma penal. En segon lloc, s'introdueix un subtipus atenuat en el precepte, pel qual el Jutge pot aplicar una pena inferior en grau, en aquells fets considerats d'escassa entitat i d'acord amb les circumstàncies personals del culpable (drogodependència, marginalitat, etc.). Pel que s'obre la possibilitat al fet que en determinades circumstàncies, per a aquest tipus delictiu, s'apliquin penes de 18 mesos fins a 3 anys, de manera que augmenten les condemnes potencialment susceptibles de ser suspeses, si es reuneixen els requisits exigits per la Llei: que la pena imposada sigui inferior a dos anys, que es tracti del primer delicte per al penat i que s'hagi satisfet la responsabilitat civil.

Pel que fa a l'evolució de la població reclusa a Catalunya, veiem com aquesta es correspon, encara que amb altres valors, a la registrada a Espanya. Així, a Catalunya el 31 de desembre de l'any 2018, existia una població reclusa de 8.309 persones, segons les dades publicades per la Secretaria General d'Institucions Penitenciàries. D'aquests, un total de 6.899 estaven reclosos en virtut d'una sentència condemnatòria ferma, sent que els 1.410 restants estaven en situació cautelar o "preventiva".

Finalment, l'any 2018 es registra un lleuger increment tant nivell estatal com autonòmic de la població reclusa, sobretot d'aquelles persones que estan en situació de "preventiva", segons és de veure en el detall numèric de les referides taules.

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ RECLUSA. ESPANYA						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
PENADA EN PRESÓ	56.103	55.114	52.711	50.364	49.126	48.348
HOMES	51.943	50.998	48.705	46.632	45.485	44.771
DONES	4.160	4.116	4.006	3.732	3.641	3.577
PREVENTIVA	9.292	8.595	7.684	7.996	8.362	9.205
HOMES	8.461	7.800	7.032	7.338	7.699	8.425
DONES	831	795	652	658	663	780
TOTAL	65.395	63.709	60.395	58.360	57.488	57.553

Taula 59. Evolució de la població reclusa en Espanya.

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ RECLUSA. CATALUNYA						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
PENADA EN PRESÓ	8.626	7.918	7.558	7.253	7.083	6.899
HOMES	7.712	7.380	7.052	6.778	6.608	6.426
DONES	514	538	506	475	475	473
PREVENTIVA	1.526	1.326	1.207	1.261	1.220	1.410
HOMES	1.405	1.238	1.108	1.148	1.124	1.299
DONES	121	88	99	113	96	111
TOTAL	10.152	9.244	8.765	8.514	8.303	8.309

Taula 60. Evolució de la població reclusa en Catalunya.

4.3 Jutjats de Violència sobre la Dona

Moviment d'assumptes

La *Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la Violència de Gènere*, sorgeix amb el propòsit de proporcionar una resposta global a la violència que s'exerceix contra les dones, i lluitar contra la mateixa d'una forma integral i multidisciplinària. En l'Exposició de Motius de l'esmentada norma, es fa referència a la definició tècnica de la "síndrome de la dona maltractada" que consisteix a *les agressions sofertes per la dona com a conseqüència dels condicionants socioculturals que actuen sobre el gènere masculí i femení, situant-la en una posició de subordinació a l'home i manifestades en els tres àmbits bàsics de relació de la persona: maltractament al si de les relacions de parella, agressió sexual en la vida social i assetjament en el medi laboral*.

Per al compliment dels seus objectius es creen els Jutjats de Violència sobre la Dona, per ocupar-se d'aquelles matèries que, des d'un punt de vista ampli, suposen l'exercici de qualsevol forma de violència sobre la dona, tal com s'estableix en l'art. 87 ter LOPJ. En les gràfiques següents, es recullen les dades relatives a l'activitat judicial d'aquests òrgans, que van entrar en funcionament el passat 29 de juny del 2005.

L'any 2018, el conjunt de Jutjats de Violència sobre la Dona de tot l'Estat, ha rebut l'entrada d'un total de 187.017 assumptes, un 3% més respecte a l'exercici anterior. Durant els últims anys, la tendència d'aquests òrgans judicials ha evolucionat de manera inversa la de la taxa de litigiositat. Tal com vam dir en l'anterior edició, la raó d'aquest increment la trobem en la reforma operada per la *Llei Orgànica 7/2015, de 21 de juliol, per la qual es modifica la Llei Orgànica 6/1985, d'1 juliol, del poder judicial*, que es materialitza en una nova redacció de l'art. 87 ter LOPJ, en virtut de la qual es produeix una ampliació del catàleg competencial dels Jutjats de Violència sobre la Dona. Així, determinats tipus penals que fins llavors eren investigats pels Jutjats de Primera Instància i Instrucció, passen a ser competència dels Jutjats de Violència sobre la Dona. Aquests tipus penals són:

- Els delictes contra la intimitat i el dret a la pròpia imatge (art. 197-204 CP).
- Els delictes contra l'honor a què es refereix el títol XI del CP (arts. 205-216 CP).
- El delictes de trencament de condemna i / o mesura cautelar previst i penat en l'art. 468.2 CP.

Quant a la distribució territorial dels assumptes ingressats, en el Gràfic 61 veiem com aquesta ha estat la següent: 187.017 assumptes a Espanya, 27.279 a Catalunya i 11.443 en l'àmbit de la "demarcació ICAB".

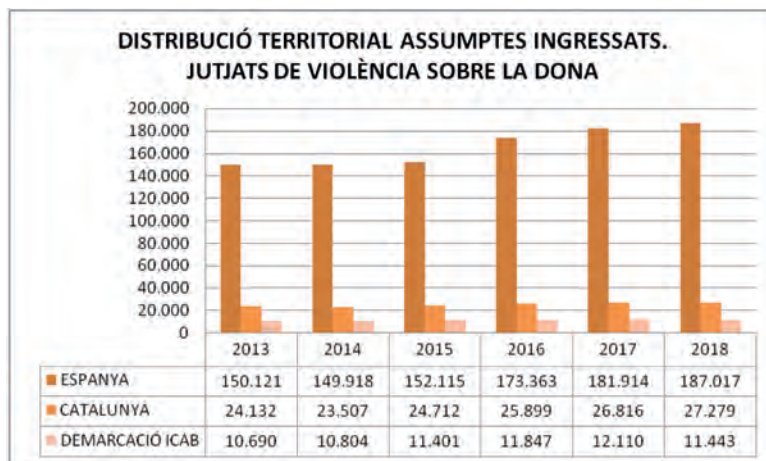
Durant l'any 2018, s'han resolt un total de 210.098 assumptes, un 3% més respecte l'any anterior (Gràfic 62), dels quals 29.443 han estat tramitats davant els òrgans de Catalunya i, al seu torn, 12.883 davant els de la "demarcació ICAB". En aquesta última, veiem com es produeix una regressió del 7% respecte al volum d'assumptes resolts en l'exercici anterior.

Finalment, pel que fa al volum d'assumptes pendents al finalitzar l'any 2018, a nivell estatal la xifra se situa en 36.331 expedients (Gràfic 63). D'aquests, 5.180 s'estan tramitant davant els Jutjats de Violència sobre la Dona de Catalunya, dels quals 2.336 estan sent coneguts pels JVM que es troben en la "demarcació ICAB". En la referida gràfica, veiem com la tendència mostra un lleuger increment del volum d'assumptes que resten pendents en finalitzar l'any, a excepció de la "demarcació ICAB" en què es registra un lleuger descens. No obstant això, aquesta pujada és proporcional a l'increment en l'entrada d'assumptes davant aquests òrgans, motivada per la reordenació competencial que es fa a l'any 2015, abans comentada. Precisament, la intenció de l'esmentada norma, és optimitzar l'aprofitament d'aquests òrgans, tenint en compte que en alguns territoris aquests estaven "infra"

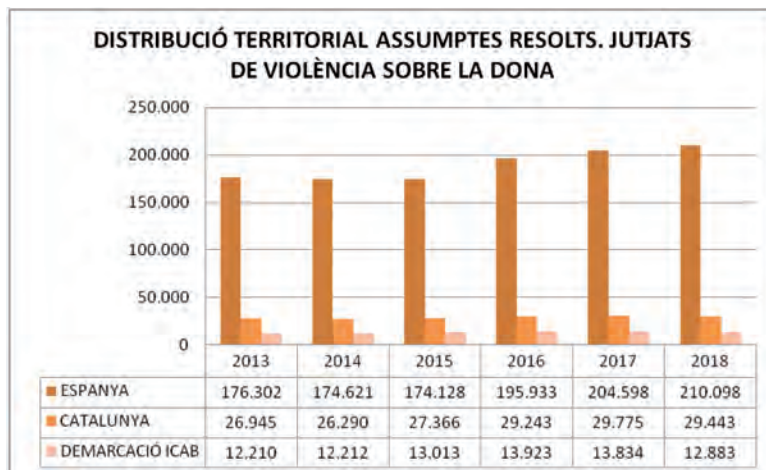

aprofitats, en termes de litigiositat.

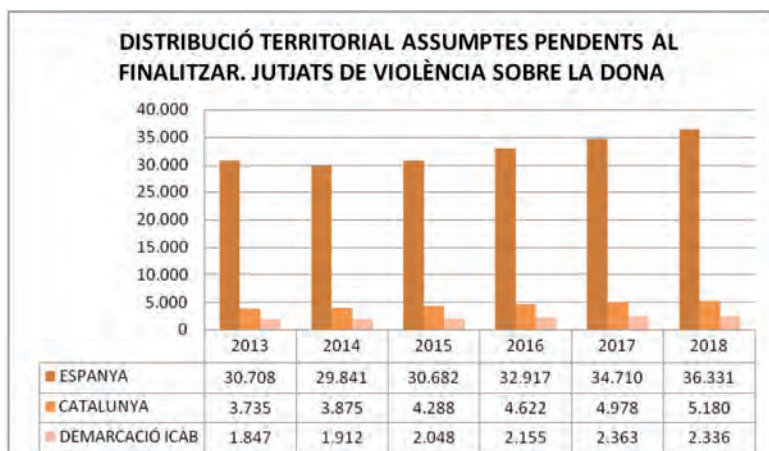
D'altra banda, si ens fixem en el volum d'assumpes pendents al finalitzar, aquest és ostensiblement inferior al dels assumpes ingressats (cosa sens dubte positiva). I és que, en moltes ocasions, la instrucció d'aquests procediments sol ser relativament senzilla, el que repercuteix de forma positiva en la capacitat resolutiva de tals òrgans judicials. No obstant això, hem d'advertir que pels interessos i fets que davant la jurisdicció d'aquests òrgans es discuteixen, es fa necessària una contínua especialització i formació dels diferents agents que d'una manera o d'una altra col·laboren en l'àmbit d'actuació d'aquells. Especialment pel ressenyat en la "Memòria del Jutjat Degà de Barcelona per a l'any 2018" en què es refereix a un increment del 50% en el seu partit dels delictes contra la intimitat i el dret a la pròpia imatge, comesos a través de l'ús de les noves tecnologies, que sí que solen portar una instrucció complexa.

Gràfic 61. Distribució territorial d'assumpes ingressats. Jutjats de Violència sobre la Dona. Jurisdicció penal.

Gràfic 62. Distribució territorial d'assumpes resolts. Jutjats de Violència sobre la Dona. Jurisdicció penal.

Gràfic 63. Distribució territorial d'assumpptes pendents al finalitzar. Jutjats de Violència sobre la Dona. Jurisdicció penal.

Mesures de protecció i seguretat de les víctimes (Arts. 544 bis y ter LeCrim)

Els instruments de protecció s'introdueixen en el nostre ordenament jurídic a través de la *Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'Ordre de Protecció de les víctimes de la violència domèstica*, amb el propòsit de regular en una mateixa resolució i de manera urgent, mesures cautelars de tipus penal, civil i social per tal d'articular una resposta integral contra la violència de gènere. En efecte, l'apartat 5è de l'art. 544 ter LeCrim disposa que *l'ordre de protecció confereix a la víctima dels fets esmentats a l'apartat 1 un estatut integral de protecció que ha de comprendre les mesures cautelars d'ordre civil i penal que preveu aquest article i aquelles altres mesures d'assistència i protecció social establertes en l'ordenament jurídic*.

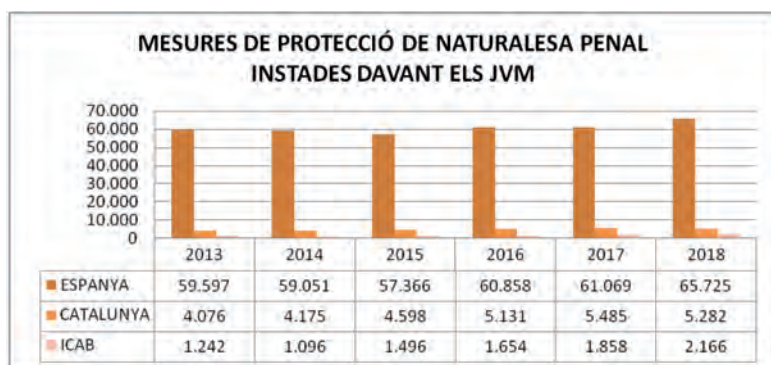
En el Gràfic 64 es recull l'evolució de les mesures de protecció de naturalesa penal instades davant els Jutjats de Violència sobre la Dona. En aquest, veiem com l'any 2018 s'han ingressat un total de 65.725 mesures de protecció, un 8% més respecte a l'exercici anterior. La tendència de la referida gràfica es correspon amb la dels assumpptes ingressats davant els JVM, segons vam poder analitzar en l'apartat anterior. Així, l'increment del ventall competencial d'aquests òrgans, també ha influït en l'increment de l'adopció de les mesures de protecció. Una dada destacable sobre aquest particular, és l'increment de les ordres de protecció tramitades davant els JVM que se situen en l'àmbit de la "demarcació ICAB". En aquesta circumscripció, veiem com en aquest últim exercici s'han instat un total de 2.166 mesures de protecció, un 17% més respecte a l'any 2017, i això malgrat que el volum d'assumpptes ingressats en aquest àmbit territorial va disminuir en un 6% segons vam veure en el Gràfic 61.

L'apartat 2n de l'art. 544 ter LeCrim disposa que les mesures es poden acordar d'ofici o a instància de la víctima, de persona que tingui amb la mateixa alguna relació o del Ministeri Fiscal. En el Gràfic 65, veiem com de les 2.166 mesures instades davant els JVM de la "demarcació ICAB", la gran majoria han estat per compte de la víctima. En concret, s'han instat un total de 2.048 mesures de naturalesa penal (el 94%) per les víctimes, distribuïnt-se la resta en inferiors percentatges segons es pot veure en la referida gràfica. Quant a la tipologia de mesures adoptades, predominen les ordres d'allunyament (881) i les prohibicions de comunicació (969). En el Gràfic 66, veiem com en menor instància s'ha adoptat una tipologia de mesures força diversa: privatives de llibertat, sortides del domicili i prohibició de tornar a determinat lloc, entre d'altres.

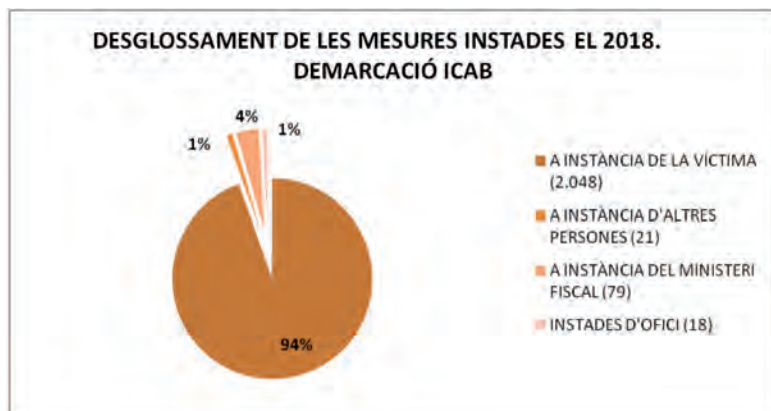
Així mateix, l'ordenament jurídic preveu l'adopció d'una tipologia diversa de mesures de caràcter civil. En el Gràfic 67 veiem com les que predominen, tenint en compte les dades relatives als JVM de la "demarcació ICAB" del 2018, són: prestació d'aliments (229), atribució del dret d'ús del domicili

familiar (170) i suspensió de la guarda i custòdia (152), entre altres. En menor mesura, veiem com s'han adoptat un altre tipus de mesures més dràstiques, com la suspensió de la pàtria potestat o alguna de les previstes en l'art. 158 CC.

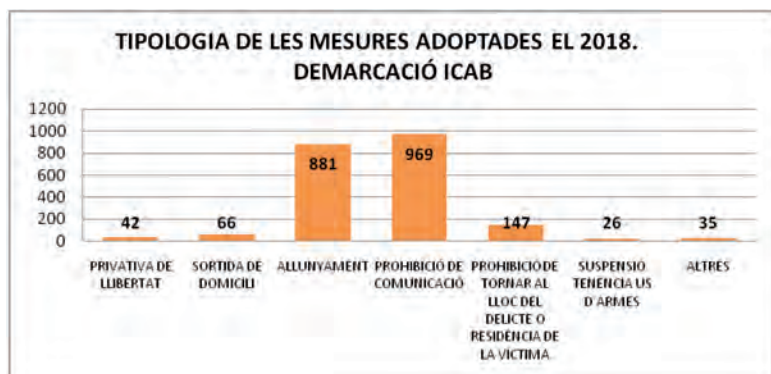
Finalment, es recull una taula amb el desglossament territorial de les víctimes mortals pendent d'un procediment. A la referida taula, es fa distinció entre els procediments amb resultat de mort amb mesura de protecció i aquells sense mesura de protecció. Del detall numèric de la taula, veiem com s'ha produït un major nombre de morts en aquells procediments on no s'havia adoptat cap mesura de protecció. No obstant això, hi hagi o no ordre de protecció, qualsevol xifra diferent de 0 és intolerablement alta.

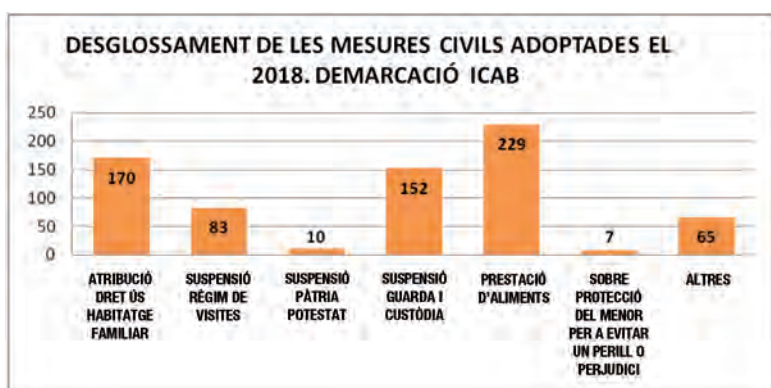
Gràfic 64. Mesures de protecció de naturalesa penal instades davant els Jutjats de Violència sobre la Dona.

Gràfic 65. Desglossament de les mesures instades el 2018. "Demarcació ICAB".

Gràfic 66. Tipologia de les mesures adoptades el 2018. "Demarcació ICAB".

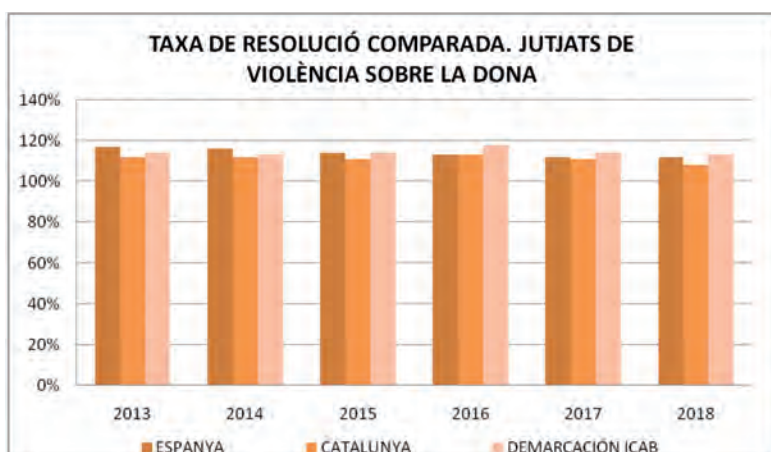
Gràfic 67. Desglossament de les mesures civils adoptades el 2018. "Demarcació ICAB".

PROCEDIMENTS AMB RESULTAT DE MORT. JUTJATS DE VIOLÈNCIA SOBRE LA DONA						
	ESPANYA		CATALUNYA		ICAB	
	AMB MESURA PROTECCIÓ	SENSE MESURA PROTECCIÓ	AMB MESURA PROTECCIÓ	SENSE MESURA PROTECCIÓ	AMB MESURA PROTECCIÓ	SENSE MESURA PROTECCIÓ
2013	2	55	0	3	0	0
2014	4	55	1	14	1	11
2015	3	56	0	8	0	4
2016	6	50	1	8	1	3
2017	9	48	2	8	0	3
2018	5	37	1	4	0	4

Taula 68. Procediments amb resultat de mort. Jutjats de Violència sobre la Dona.

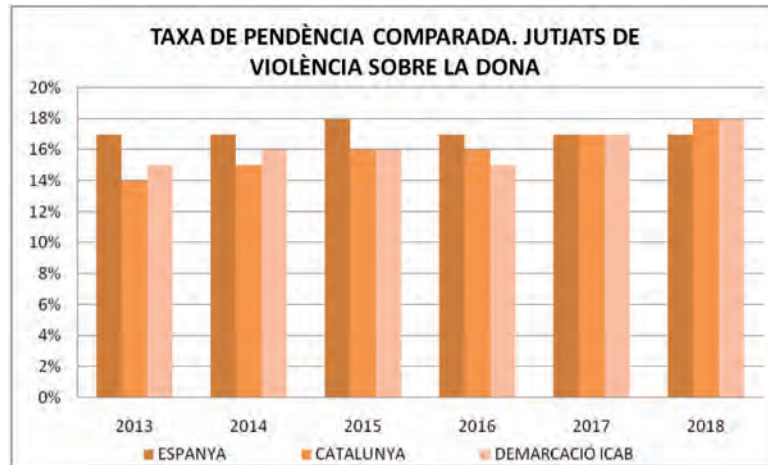
Principals indicadors judicials

Els principals indicadors judicials aplicats als JVM, revelen una certa estabilitat pel que fa a la capacitat resolutiva dels mateixos, així com uns nivells de pendència i congestió relativament acceptables. No obstant això, sí que s'aprecia certa acumulació d'assumptes en els últims dos exercicis, lligada a l'increment de la càrrega de treball que ha representat la reordenació competencial operada per la *Llei Orgànica 7/2015, de 21 de juliol, per la qual es modifica la Llei Orgànica 6/1985, d'1 juliol, del Poder Judicial*, a la qual abans s'ha fet referència. Així mateix, tampoc s'aprecien grans diferències pel que fa a la distribució territorial que s'ha fet a l'hora de presentar les dades, segons es pot veure en les gràfiques 69 a 71.

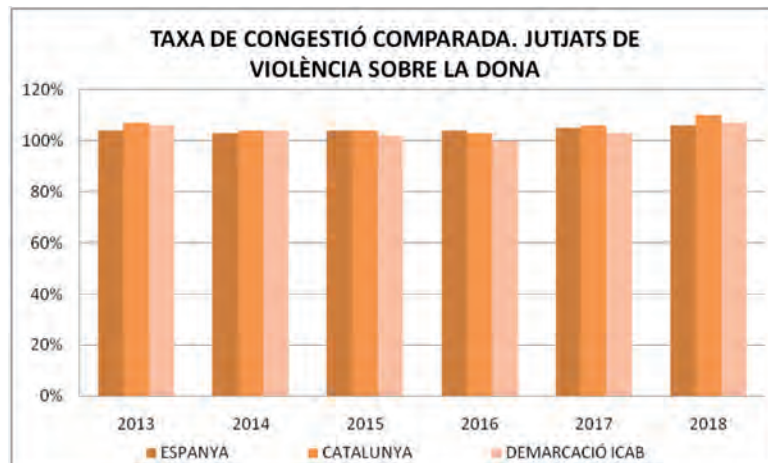

Gràfic 69. Taxa de resolució comparada. Jutjats de Violència sobre la Dona. Jurisdicció penal.

Gràfic 70. Taxa de pendència comparada. Jutjats de Violència sobre la Dona. Jurisdicció penal.

Gràfic 71. Taxa de congestió comparada. Jutjats de Violència sobre la Dona. Jurisdicció penal.

LA LUPA. JUTJATS DE VIOLÈNCIA SOBRE LA DONA. DEMARCACIÓ ICAB			
	TAXA RESOLUCIÓ	TAXA CONGESTIÓ	TAXA PENDÈNCIA
J1II N° 6 ARENYS DE MAR	101%	117%	18%
J1II N° 4 IGUALADA	95%	118%	18%
J1II N° 1 BERGA	81%	168%	80%
J1II N° 3 VILAFRANCA DEL PENEDÈS	92%	131%	33%
JVM N° 1 BADALONA	108%	120%	16%
JVM N° 1 BARCELONA	127%	94%	20%
JVM N° 2 BARCELONA	164%	83%	18%
JVM N° 3 BARCELONA	132%	95%	19%
JVM N° 4 BARCELONA	100%	119%	19%

JVM N° 5 BARCELONA	111%	108%	18%
J1II N° 3 SANT BOI DE LLOBREGAT	101%	127%	27%
J1II N° 6 VILANOVA I LA GELTRÚ	101%	118%	22%
JVM N° 1 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	122%	93%	12%
J1II N° 6 SANTA COLOMA DE GRAMENET	91%	135%	14%
J1II N° 4 CORNELLÀ DE LLOBREGAT	100%	109%	12%
JVM N° 1 GAVÀ	96%	119%	19%
J1II N° 5 EL PRAT DE LLOBREGAT	119%	102%	12%

Taula 72. La Lupa. Distribució dels indicadors judicials en els Jutjats de Violència sobre la Dona. Demarcació ICAB. Any 2018.

5. Execucions

227

L'execució en l'àmbit de la jurisdicció penal, es defineix com aquella activitat judicial adreçada al compliment dels pronunciaments condemnatoris penals continguts en una sentència ferma, així com aquells referits a la responsabilitat civil *ex delicto*, si escau. Per tant, hem de distingir entre l'execució de sentències penals i l'execució de penes en sentit estricte, sent que aquella engloba aquesta última. D'altra banda, en l'execució de penes de presó, intervé l'administració penitenciària a través de diferents òrgans que s'ocupen del control del condemnat, de manera que, en l'execució material d'aquest tipus de condemnes intervé una actuació de caràcter administratiu supeditada a una altra de naturalesa jurisdiccional.

La competència per conèixer de l'execució d'una sentència penal serà del Jutjat o Tribunal que l'ha dictada en única o primera instància, encarregant-se els Jutjats de Vigilància Penitenciària de les incidències que sorgeixin amb motiu del compliment material de la pena, així com de la salvaguarda dels drets dels reclusos enfront de l'administració penitenciària.

A la Taula 73 podem veure el moviment dels procediments d'execució que s'ha produït a nivell estatal al llarg de l'any 2018, per cada un dels òrgans penals que s'integren en l'àmbit penal. En aquesta, veiem com els òrgans que concentren el major volum d'execucions, són els Jutjats Penals, els Jutjats d'Instrucció, els Jutjats de Menors i les Audiències Provincials.

L'any 2018 ha arrencat amb un total de 338.143 execucions pendents d'exercicis anteriors. A més, cal sumar que **durant l'any 2018 s'han iniciat un total de 302.721 processos d'execució**. Tot just es registra una variació respecte a l'exercici anterior, en què es van ingressar un total de 304.843 execucions penals. Si les comparem amb el volum total dels assumptes que s'ingressen en la Jurisdicció (Gràfic 6), veiem com els procediments d'execució representen un 10% aproximadament. No obstant això, ja vam dir a l'hora d'analitzar l'activitat dels Jutjats Penals i de les Audiències Provincials, en comparar la diferència numèrica de la litigiositat de la qual s'ocupen aquests en relació amb els

Jutjats de Primera Instància i Instrucció, que moltes diligències que s'instrueixen no passen a una segona fase d'enjudiciament.

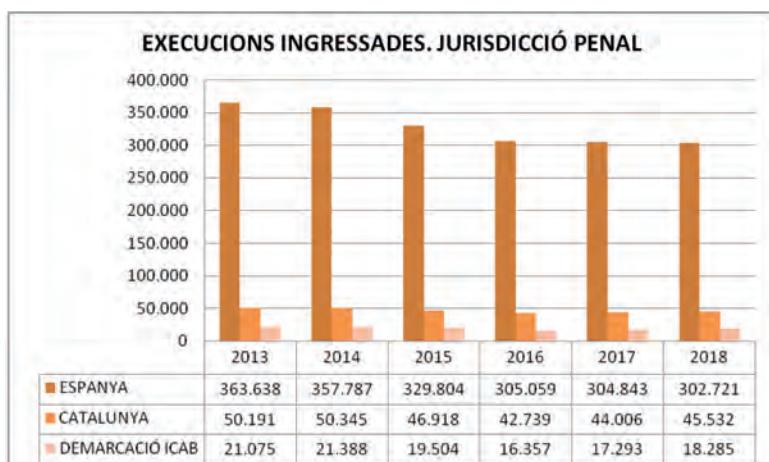
Quant a la distribució territorial de les execucions penals, de les 302.721 ingressades a nivell estatal durant el 2018, un total de 45.532 han estat instades davant òrgans que s'ubiquen en l'àmbit territorial de Catalunya, mentre que en la "demarcació ICAB" el nombre d'execucions penals que s'ingressen en aquest últim exercici ha estat de 18.285. Passa el mateix que a nivell general, en el fet que mentre que a nivell estatal la litigiositat descendeix respecte a l'exercici anterior, a Catalunya, i especialment en la "demarcació ICAB", es registra una major activitat.

Pel que fa al volum d'execucions penals resoltes, en el Gràfic 75 veiem com es produeix un lleuger descens respecte a l'exercici anterior. En efecte d'un total de 428.366 execucions resoltes l'any 2017 a nivell estatal **passem a un volum de 422.069 l'any 2018, un 1% menys**. L'any 2016 veiem com es va produir una pujada significativa, motivada per la reducció de la càrrega de treball registrada en el referit exercici. Quant a la distribució territorial de les execucions resoltes, la mateixa ha estat la següent: 422.069 a nivell estatal, 62.164 a nivell autonòmic i 21.688 a nivell local.

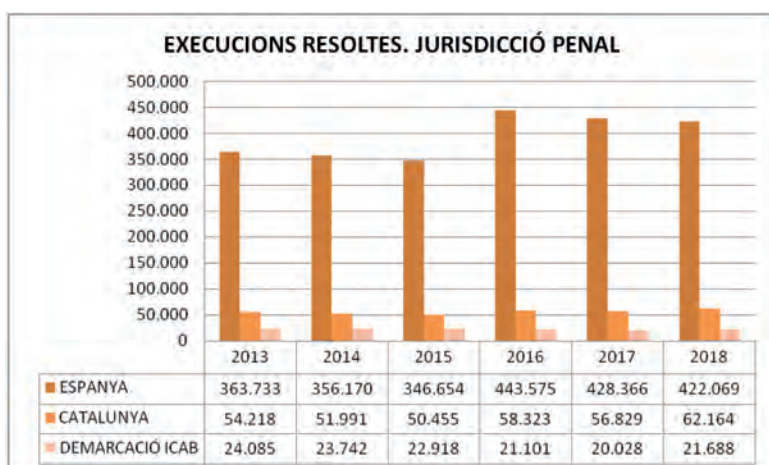
Finalment, han quedat pendents en finalitzar l'any 2018 un total de 340.111 execucions penals, gairebé sense variació respecte a l'exercici anterior (Gràfic 76). D'aquestes, 58.127 han estat tramitades en l'àmbit de Catalunya i 18.145 en el de la "demarcació ICAB".

EXECUCIONS TRAMITADES A NIVELL ESTATAL. ANY 2018				
	PENDENTS A L'INICI	INGRESSADES	RESOLTES	PENDENTS AL FINALITZAR
JDO CENTRAL VP	-	-	-	-
TSJ	12	3	3	13
TS	3	0	0	3
AN	1.613	174	224	1.571
J CENTRAL PENAL	50	18	63	22
JDO CENTRAL MENORS	-	-	-	-
JDO CENTRAL INSTR	-	-	-	-
AP	17.219	7.780	20.618	17.424
VP	-	-	-	-
VIDO	2.117	3.297	3.059	2.078
MENORS	16.062	15.551	16.005	15.479
INSTRUCCIÓ	82.652	111.222	113.968	83.432
J PENAL	218.415	164.676	268.129	220.089
TOTAL	338.143	302.721	422.069	340.111

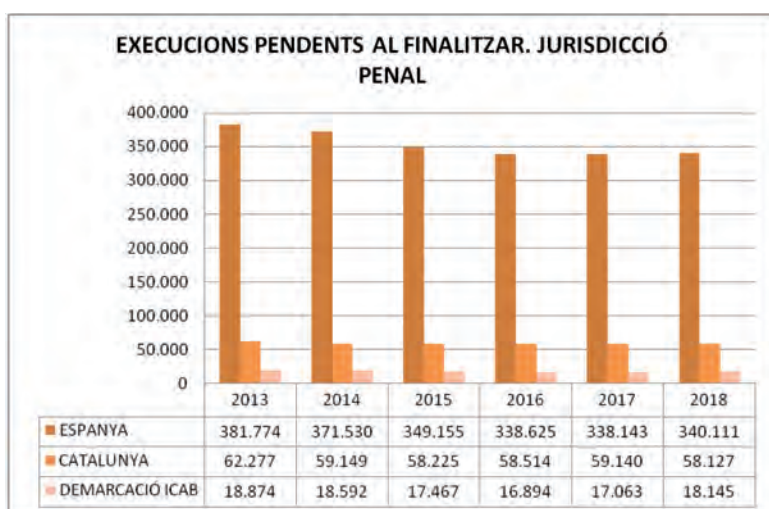
Taula 73. Desglossament de les execucions tramitades a nivell estatal. Any 2018.

Gràfic 74. Execucions ingressades. Jurisdicció penal.

Gràfic 75. Execucions resoltes. Jurisdicció penal.

Gràfic 76. Execucions pendents al finalitzar. Jurisdicció penal.

6. Conclusions

Després de l'anàlisi de l'activitat judicial dels òrgans que s'integren en la Jurisdicció penal a partir de les dades publicades pel CGPJ en la seva pàgina web institucional, procedim a ressenyar les principals fets esdevinguts en l'any 2018.

En primer lloc, estem davant la Jurisdicció que s'ocupa del major volum d'assumptes en comparació amb la resta d'àmbits judicials. Així ho confirmen d'una banda, les dades relatives a la taxa de litigiositat i, d'altra banda, les relatives als assumptes ingressats. L'any 2018, la taxa de litigiositat penal ha estat de 70,31 assumptes per cada mil habitants, un 3% menys que l'exercici anterior. Es confirma per tercer any consecutiu la tendència regressiva de la taxa de litigiositat penal. En efecte, l'any 2015 la taxa de litigiositat penal a nivell estatal es va situar en un 127,82 per cada mil habitants, visualitzant-se en conseqüència l'impacte de les importants reformes operades en dit exercici. La mateixa s'ha fet especialment visible en les dades relatives als Jutjats d'Instrucció, els quals en poc més de 6 anys han vist reduït el volum d'assumptes ingressats en un 56%.

En l'àmbit de la "demarcació ICAB", la taxa de litigiositat es manté pràcticament invariable respecte a l'exercici anterior; l'any 2017 la mateixa es va situar en 100,33 assumptes per cada mil habitants, reduint-se lleugerament fins als 100,10 punts l'any 2018. La taxa de litigiositat penal en l'àmbit de la "demarcació ICAB", sempre ha registrat valors superiors als de la resta de circumscripcions. Tal com hem tingut ocasió de comentar al llarg d'aquest Informe, això es deu a l'heterogeneïtat pròpia dels partits judicials que s'integren en cadascuna d'aquelles. En el cas de la "demarcació ICAB", estem davant d'un territori en el qual es concentra una major densitat de població, així com una activitat econòmica, urbana i industrial més intensa. I és que en contra de la creença popular que en els temps de crisi augmenta la taxa de criminalitat, és precisament en els temps de bonança o expansió econòmica en què es produeix un increment de la mateixa. No en va, a la Taula 4 hem vist com la tipologia de delictes més important, és la dels comesos "contra el patrimoni i l'ordre socioeconòmic". De manera que, a major activitat econòmica, majors potencialitats hi haurà que es produeixi un fet d'aparença delictiva.

Pel que fa a la causa explicativa d'aquest descens tan significatiu de la taxa de litigiositat penal en els últims exercicis, la trobem en la reforma de l'art. 284.2 LeCrim, operada per la *Llei 41/2015, de 5 d'octubre, de modificació de la Llei d'Enjudiciament Criminal per a l'agilització de la justícia penal i l'enfortiment de les garanties processals*, que va entrar en vigor el passat 6 desembre 2015. En virtut d'aquesta modificació, determinats tipus d'assumptes no passen més enllà d'unes diligències policials, quan no hi ha autor conegut, de manera que s'evita "judicialitzar" un volum d'assumptes important en què, a causa de la manca precisament d'aquest element d'autoria al qual imputar presumptament el fet delictiu, s'acabava amb una Interlocutòria de sobreseïment.

D'acord amb el descens de la taxa de litigiositat, veiem com es redueix de forma significativa el volum dels assumptes que s'ingressen i tramiten davant aquesta jurisdicció. L'any 2018 arrenca amb un total de 743.487 procediments pendents d'exercicis anteriors, al que hem de sumar un total de 3.280.456 assumptes de nou ingrés durant aquest últim any. Durant l'exercici, els òrgans judicials que s'integren en el marc de la Jurisdicció Penal, han resolt un total de 3.314.313 expedients, quedant en acabar l'any 754.002 assumptes pendents.

A la "demarcació ICAB", s'inicia l'any amb un total de 57.922 assumptes pendents d'exercicis anteriors, als quals se suma un total de 267.911 procediments de nou ingrés. Durant l'any 2018, els òrgans penals que s'integren en la "demarcació ICAB", han resolt un total de 271.499 assumptes, havent quedat pendents 60.158 procediments al tancar-se l'exercici.

A més de la reforma de la LeCrim, a nivell de dret material o substantiu es produeix un canvi importantíssim en el Codi Penal, a través de la *Llei Orgànica 1/2015, de 30 de març*, en virtut de la qual se suprimeixen les faltes. Amb la despenalització de les faltes, moltes de les conductes que abans estaven regulades com a tal, han passat al coneixement d'altres branques del dret, ocupant-se la Jurisdicció Civil o la Jurisdicció Contenciosa administrativa de la tramitació judicial de les mateixes. No obstant això, també hem de dir que la gran majoria de les faltes, ara han passat a regular-se sota la figura del "delicte lleu", el que en part suposa un enduriment del discurs politico-criminal tenint en compte la incidència que suposa per al enjudiciat un delicte, encara que el mateix sigui qualificat com a lleu: existència d'antecedents, en el cas de resoldre el mateix amb una sentència condemnatòria. L'any 2019 s'ha promulgat la *Llei Orgànica 2/2019, d'1 de març, de modificació de la la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre del Codi Penal, en matèria d'imprudència en la conducció de vehicles de motor o ciclomotor i sanció de l'abandonament del lloc de l'accident*. En futures edicions, podrem valorar l'impacte d'aquesta reforma en la taxa litigiositat, encara que tot apunta que la recuperació de determinats supòsits que van quedar al marge de la Jurisdicció penal amb la reforma de l'any 2015, no suposarà una sobrecàrrega de treball en aquest sentit.

En segon lloc, pel que fa als principals indicadors judicials, veiem com l'any 2018 la taxa de resolució en termes generals registra un lleuger descens respecte a l'exercici anterior. En efecte, la mateixa s'ha situat en un 101%, sense que tot just s'hagin produït variacions al llarg dels últims anys. Correlativament, la taxa de pendència i la taxa de congestió s'han situat en un 23 i en un 121%, respectivament. Quant a la "demarcació ICAB", hem vist com tot i les diferències quant la taxa de litigiositat abans comentada, amb prou feines es produeixen diferències en els indicadors judicials respecte als valors registrats a nivell estatal. Un fet que ens ha de cridar l'atenció (i que es podrà apreciar amb major nitidesa en el Capítol final sobre "conclusions generals), és que tot i que estem davant la Jurisdicció que té la taxa de litigiositat més elevada, és la que presenta unes millors ràtios de pendència. Tanmateix, hem d'advertir que la taxa de pendència s'ha incrementat lleugerament en els últims exercicis. La causa d'aquest increment, la trobem en la implantació d'un termini de 6 mesos, prorrogable a 18 per a la instrucció dels assumptes, a través de la reforma de l'art 324 LeCrim operada per la *Llei 41/2015, de 05 d'octubre*, el que ha obligat a la revisió de multitud de causes a partir del moment de la seva entrada en vigor (6/12/2015) que en aquell moment es trobaven en fase d'instrucció.

D'altra banda, des de la Memòria del Jutjat Degà de Barcelona per a l'any 2018, s'aprecia l'augment de la complexitat de determinades causes relacionades amb delictes de tipus econòmic, bandes organitzades i corrupció. Això exigeix l'augment dels recursos disponibles, especialment en seu d'instrucció, per tal de millorar les ràtios dels òrgans judicials de l'àmbit penal.

En tercer lloc, a l'apartat "penal per especialitats" hem vist que, com a excepció al descens de la taxa de litigiositat en aquest últim exercici, es produeix un lleuger increment de l'activitat judicial registrada en els Jutjats de Violència sobre la Dona, havent ingressat un total de 187.017 assumptes en aquest últim any, un 4% més respecte a l'exercici anterior. Aquest augment, es deu principalment a la reforma operada per la *Llei Orgànica 7/2015, de 21 de juliol, per la qual es modifica la Llei Orgànica 6/1985, d'1 juliol, del Poder Judicial*, que es materialitza en una nova redacció de l'art. 87 ter LOPJ, en virtut de la qual es produeix una ampliació del catàleg competencial dels Jutjats de Violència sobre la Dona. Així, determinats tipus penals que fins llavors eren investigats pels Jutjats de Primera Instància i Instrucció, passen a ser competència dels Jutjats de Violència sobre la Dona. També, l'augment de la conscienciació social sobre l'existència d'aquesta xacra, ha contribuït a que molts fets fins llavors silenciats pel mateix entorn familiar, hagin estat denunciats. Pel que fa a les mesures de protecció instades davant d'aquests jutjats, s'ha produït un increment similar al de la litigiositat de la qual aquests òrgans s'ocupen. L'any 2018, s'han instat un total de 65.725 mesures de naturalesa penal, havent estat promogudes en un 94% per les pròpies víctimes. La gran majoria de les mesures penals,

han tingut per objecte una ordre d'allunyament o una prohibició de comunicació amb la víctima; i en les de naturalesa civil, han versat majoritàriament sobre prestació d'aliments, dret d'ús de l'habitatge familiar i guarda dels fills en comú.

En conclusió, l'any 2018 es confirma la tendència regressiva de la litigiositat penal. No obstant això, hem vist com s'ha registrat un increment de la litispendència dels assumptes, per la qual cosa, tenint en compte la tipologia dels assumptes sobre els quals la jurisdicció esmentada s'ocupa, aquesta circumstància ha de cridar l'atenció de les autoritats competents, a fi d'adequar els recursos que es destinen a l'Administració de Justícia. No oblidem que aquesta, a més de ser un dels Poders bàsics del nostre Estat de Dret, és també un servei públic i com a tal, ha de respondre als criteris d'eficiència i qualitat.

Conclusions generals

1. Introducció

En el present estudi, s'ha dut a terme l'anàlisi de les dades relatives a l'activitat judicial dels òrgans que s'integren en els diferents àmbits jurisdiccionals: Contenciós administratiu, Civil, Social i Penal.

Hem partit de l'estadística que es publica pel propi CGPJ a través de la seva pàgina web institucional, en el marc dels plans nacionals de l'Estadística Judicial. Segons disposa l'art. 461 LOPJ, *L'estadística Judicial constitueix un instrument bàsic al servei de les Administracions Públiques i del Consell General del Poder Judicial per a la planificació, desenvolupament i execució de les polítiques públiques relatives a l'Administració de Justícia*. Aquesta ens proporciona una informació molt útil a l'hora d'avaluar l'adequació entre els recursos que es destinen a l'Administració de Justícia i la litigiositat real del moment. No en va, estem davant d'un servei públic que, com a tal, té un caràcter instrumental en interès del conjunt de la ciutadania.

Prenent com a unitat de referència el "assumpte", s'han agrupat les dades en quatre grans categories, en funció de la situació en què es troba un determinat expedient judicial:

- **Assumptes pendents a l'inici** de cada exercici.
- **Assumptes ingressats** al llarg del mateix.
- **Assumptes resolts**.
- **Assumptes pendents al finalitzar** l'any.

Combinant aquestes categories d'acord amb unes determinades fórmules, obtenim els principals indicadors judicials, que tenen per objecte mesurar la capacitat resolutiva d'un òrgan judicial o conjunt d'aquests, per tal de veure els nivells de saturació dels mateixos. S'han utilitzat els següents indicadors judicials:

- **Taxa de resolució = assumptes resolts/assumptes ingressats.**
- **Taxa de pendència = assumptes resolts/assumptes ingressats.**
- **Taxa de congestió = (ingressats + pendents a l'inici)/resultats.**

Als referits indicadors judicials hem de sumar la taxa de litigiositat, que posa en relació el volum d'assumptes que es judicialitzen anualment en un determinat territori, amb la densitat de població existent en el mateix. La fórmula que resumeix el que s'ha exposat és la següent: **Taxa de litigiositat = Afers ingressats X 1000/Població.**

En el present anàlisi, s'han agrupat les dades fonamentalment en tres nivells territorials: estatal, autonòmic i local. A nivell local s'ha pres com a referència l'àmbit geogràfic en el qual desplega la seva competència l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, és a dir, la "demarcació ICAB". En aquest punt, cal tenir en compte que molts òrgans judicials són de caràcter provincial, de manera que la jurisdicció que despleguen a nivell territorial, no coincidirà exactament amb el de la "demarcació ICAB". No obstant això, i tenint en compte aquesta circumstància, s'ha preferit mantenir aquesta divisió geogràfica, ja que el que el lector té a les mans, no deixa de ser una obra que s'elabora des del punt de vista de l'ICAB.

Una de les consideracions que s'han de tenir en compte a l'hora de comparar les dades que es registren en una i altra circumscripció, és l'heterogeneïtat pròpia dels partits judicials que s'integren en cadascuna d'elles. Així, en la "demarcació ICAB", en la qual es concentren partits judicials en el territori dels quals hi ha una major densitat de població, així com una activitat econòmica, urbana i industrial més intensa, es registren algunes diferències significatives en determinats àmbits i òrgans judicials. Serveixi d'exemple, les diferències existents en la litigiositat penal, sent aquesta més intensa a la "demarcació ICAB" respecte a la que es registra a nivell estatal, cosa que també succeeix en la litigiositat que es registra a la Jurisdicció Social, segons hem tingut ocasió de veure.

A més de la informació estadística pròpia de l'activitat judicial publicada fonamentalment pel CGPJ, s'ha fet referència a una sèrie de dades de caràcter demoscòpic, per tal de contextualitzar la litigiositat que es produeix en cada àmbit jurisdiccional. Per a això, s'ha acudit a una multiplicitat de fonts de caràcter divers, com l'INE, l'IDESCAT, així com diferents Ministeris i altres organismes públics de caràcter oficial.

D'altra banda, a partir de les dades publicades al CGPJ en el document "Justícia dada a dada", en el present Capítol es recullen una sèrie de taules amb la durada mitjana de la tramitació dels procediments distingint, a més dels diferents àmbits jurisdiccional, els òrgans més representatius que s'integren en cada un d'aquests. Una de les principals preocupacions tant dels justiciables com dels diferents operadors jurídics, és el cost temporal que "el seu assumpte" li suposarà abans de ser resolt. En aquest sentit, una justícia àgil és sinònim d'un servei públic eficaç, així com un deure constitucional segons es preveu en el mateix art. 24 CE.

A l'hora de llegir les dades, hem de tenir en compte que es tracta de temps de durada estimada. En aquest sentit, la tramitació de cada procediment variarà en funció de les circumstàncies pròpies de cada assumpte. I és que en la substanciació de diversos assumptes d'una mateixa tipologia, pot haver-hi una diferència de diversos mesos en funció de la casuística pròpia de cada expedient, a més d'altres factors tan variats com la càrrega de treball del concret òrgan que estigui coneixent l'expedient, la mobilitat i rotació del personal al servei de l'Administració de Justícia, la necessitat de dur a terme un major nombre de diligències en què es requereixi un auxili judicial, etc.

Finalment, amb el propòsit de personalitzar l'anàlisi que l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona realitza sobre l'activitat dels Jutjats i Tribunals del nostre país, sota l'epígraf de "La rutina

de l'Advocacia en els Jutjats", es recullen les impressions transmeses pels companys a través d'una sèrie d'enquestes. De les mateixes, hem pogut extreure una sèrie de Gràfiques i Taules, a partir de les quals s'elabora una crítica constructiva per tal de contribuir a la millora de la prestació d'un servei públic de qualitat per part de l'Administració de Justícia.

2. Comparativa entre els quatre ordres jurisdiccionals

2.1 Litigiositat

La taxa de litigiositat és un dels indicadors més representatius de l'activitat dels òrgans judicials. A través de la mateixa, podem saber el volum d'assumptes que s'ingressen en cada òrgan judicial o conjunt d'aquests, en relació amb la densitat de població que hi ha al territori en què aquests òrgans despleguen la seva jurisdicció, d'acord amb la següent fórmula: **Taxa de Litigiositat = Afers ingressats X 1.000/Població**. Juntament amb la resta d'indicadors, la taxa de litigiositat ens serveix per veure si la planta judicial actualment operativa, és capaç d'absorbir d'una manera eficaç la demanda jurisdiccional existent en un determinat territori.

La major litigiositat es produeix en l'àmbit penal

En el Gràfic 1 podem observar una comparativa de les diferents taxes de litigiositat registrades en cadascuna de les quatre Jurisdiccions. En primer lloc, veiem com hi ha una diferència significativa dels valors anotats en funció del concret àmbit jurisdiccional a què es refereixen. Això es deu principalment a la diferència en els volums que es manegen en una i altra Jurisdicció. En efecte, veiem com l'Ordre Penal és el que s'ocupa del major volum de procediments, amb una taxa de 70,31 assumptes per cada mil habitants registrada en aquest últim exercici 2018. El segueix l'àmbit civil, amb una taxa de litigiositat de 43,35 assumptes per cada mil habitants, amb una diferència de gairebé de 30 punts respecte a la Jurisdicció Penal. En tercer lloc, es troba la Jurisdicció Social, amb una litigiositat de 8,70 punts; mentre que l'últim lloc l'ocupa l'àmbit Contenciós-administratiu, amb una taxa de 4,51 assumptes per cada mil habitants.

Dins de la seqüència temporal 2013-2018 analitzada, veiem que la que major variabilitat s'ha produït, amb diferència, en la Jurisdicció Penal. En efecte, l'any 2013 els òrgans judicials de l'ordre penal es van enfrontar a una taxa de litigiositat de 138,07 assumptes per cada mil habitants, mentre que l'any 2018 la mateixa s'ha reduït fins situar-se en els 72,31 punts, fet que suposa una variabilitat de gairebé el 50% en poc més de 6 anys. A més, **la litigiositat penal que s'anota en aquest últim exercici ha estat la més baixa de tota la història de l'estadística judicial recent.** En el Capítol dedicat a l'Ordre Penal, hem vist que aquesta reducció tan significativa, es deu principalment a la reforma de l'art. 284.2 LECrim operada per la *Llei 41/2015, de 5 d'octubre, de modificació de la Llei d'Enjudiciament Criminal per a l'agilització de la justícia penal i l'enfortiment de les garanties processals*. En virtut de la citada reforma, dit precepte va quedar redactat de la manera següent: *quan no hi hagi autor conegut del delicte la Policia Judicial conservarà l'atestat a disposició del Ministeri Fiscal i de l'autoritat judicial, sense enviar llevat que concorri alguna de les circumstàncies previstes en la referida norma.*

La no remissió dels atestats davant la falta d'autor conegut, ha tingut un impacte molt significatiu en la reducció de l'activitat judicial, especialment en els Jutjats d'Instrucció, ja que molts expedients no passen de la fase policial evitant-se amb això l'obertura d'unes diligències prèvies. Aquesta regressió

es comença a intuir tímidament a finals de l'exercici 2015, confirmant-se de manera clara en els últims exercicis segons s'observa en la gràfica.

Encara que amb menys intensitat, una altra reforma que ha influït també en la reducció de la litigiositat penal al llarg dels últims anys, ha estat la *Llei Orgànica 1/2015, de 30 de març*, en virtut de la qual es produeix la "despenalització de les faltes". Així, moltes de les conductes que abans estaven tipificades com a tal, passen a ser regulades sota la figura del "delicte lleu", o bé passen a ser competència d'altres ordres jurisdiccionals, com el Civil o el Contenciós administratiu. L'última reforma d'importància del Codi Penal, alhora d'escriure aquestes línies, ha estat l'operada per la *Llei Orgànica 2/2019, d'1 de març, de modificació de la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre del Codi Penal, en matèria d'imprudència en la conducció de vehicles de motor o ciclomotor i sanció de l'abandonament del lloc de l'accident*. Tal com es pot llegir en el preàmbul de la mateixa, aquesta reforma respon a una important demanda social, davant l'increment d'accidents en els que resulten afectats vianants i ciclistes per imprudència en la conducció de vehicles de motor o ciclomotor. En futures edicions, podrem valorar l'impacte d'aquesta reforma en la taxa litigiositat, encara que tot apunta que la recuperació de determinats supòsits que van quedar al marge de la Jurisdicció penal amb la reforma de l'any 2015, no suposarà una significativa sobre-càrrega de treball en aquest sentit.

Creixement alarmant de la litigiositat civil

Pel que fa a l'evolució de litigiositat en la resta d'àmbits jurisdiccionals, veiem que, si bé s'han registrat variacions durant els últims 6 anys, aquestes no han estat tan pronunciades com les anotades en l'Ordre Penal. D'una banda, veiem com la Jurisdicció civil avança al llarg de la gràfica de manera oscil·lant, amb variacions d'uns pocs punts percentuals d'un exercici a un altre. No obstant això, **hem de destacar que l'any 2018 la taxa de litigiositat en l'àmbit civil ha estat de 43,35 assumptes per cada mil habitants**. Es produeix un increment del 11% respecte a l'exercici anterior, en què la litigiositat en l'àmbit civil es va situar en un 39,15 per cada mil habitants. De fet, **per trobar-nos una xifra tan alta com la registrada en aquest últim exercici, hem de retrocedir fins a 10 anys**. En concret l'any 2009, on l'àmbit civil va experimentar una taxa de 43,45 assumptes per cada mil habitants. Aquest augment de la litigiositat civil ha estat especialment significatiu en els "assumpes dels comerciants", és a dir, en aquells el coneixement i resolució dels quals és competència dels Jutjats Mercantils. L'any 2018, els Jutjats Mercantils han experimentat un augment en el volum d'assumpes ingressats del 46% respecte a l'exercici anterior. Sobretot en procediments de les següents matèries: propietat intel·lectual, transport i competència deslleial. A la "demarcació ICAB", on s'ubiquen 11 dels 68 Jutjats Mercantils, s'ha registrat un increment del 365% dels procediments en matèria de propietat intel·lectual. Això es deu a la *Llei 24/2015, de 24 de juliol de patents*, que va entrar en vigor el passat 01 d'abril de 2017. L'esmentada norma suposa una actualització important de la regulació existent en la matèria, d'acord amb les exigències internacionals de una societat cada vegada més complexa i global. A més, aquesta norma estableix una atribució de competència objectiva als Jutjats Mercantils de Barcelona, València i Madrid.

Col·lapse als Jutjats de Clàusules Sòl

En els Jutjats de Primera Instància, aquest augment es produeix sobretot en els procediments en matèria de clàusules sòl, amb un total de 202.787 assumptes ingressats a l'2018. De fet, en aquest últim exercici la Jurisdicció civil ha ingressat un total de 2.022. 621 assumptes, el que significa que **el 10% dels procediments civils que s'han ingressat l'any 2018, es corresponen amb accions individuals de consumidors en matèria de condicions generals de la contractació**.

Des l'1 d'octubre de 2015, la reforma de l'art. 86 ter LOPJ operada per la *LO 7/2015, de 21 de juliol*, resol la problemàtica pel que fa a la distribució competencial dels litigis en matèria de condicions

generals de la contractació. A partir d'aquest moment, les demandes en exercici d'una acció col·lectiva passarien a ser competència dels Jutjats Mercantils, mentre que les instades de manera individual corresponen als Jutjats de Primera Instància. No obstant això, cal tenir en compte l'Acord aprovat per la Comissió Permanent del CGPJ de data de 27 de maig de 2017, en virtut del qual es porta a terme l'especialització de 54 jutjats, que s'ocupen del coneixement i resolució d'aquells assumptes que es plantegin de forma individual al voltant de les condicions generals incloses en els contractes de finançament amb garanties reals immobiliàries, el prestatari dels quals sigui una persona física. L'esmentada data de l'especialització d'aquests 54 òrgans, coincideix amb la finalització dels 4 mesos que sumen els terminis previstos en el *Reial Decret Llei 1/2017, de mesures urgents de protecció de consumidors en matèria de clàusules sòl*, que va tenir per objecte l'establiment d'un procediment extrajudicial de caràcter voluntari i gratuït per al consumidor, per tal de canalitzar de devolució de les quantitats indegudament satisfetes per aquests a les entitats financeres, per l'aplicació d'aquest tipus de clàusules contingudes en un contracte de préstec hipotecari.

L'any 2017 es van ingressar 138.280 assumptes en matèria de clàusula sòl, mentre que l'any 2018 la xifra s'ha situat en 202.787 procediments, dels quals s'han resolt 89.046 i han quedat pendents 252.834. Per tant, els nivells de saturació que es dedueixen d'aquestes dades són aclaparadores. A més de les 71.962 sentències dictades a Espanya, el 97% de les mateixes han estat estimatòries. A la "demarcació ICAB" un únic Jutjat (el núm. 50) ha tingut un ingrés de 19.521 assumptes, havent pogut resoldre 2.704, quedant pendents d'exercicis anteriors 32.534 procediments. Les dades revelen que l'especialització provincial de 54 Jutjats per ocupar-se de la litigiositat que dimana de les clàusules sòl, ha estat contraproductiva ja que la mateixa trigarà anys en ser absorbida.

L'Advocacia catalana aposta pels mecanismes de segona oportunitat

També s'ha produït un increment del nombre de procediments instats a l'empara de la Llei de Segona Oportunitat: dels 1.579 concursos de persona física instats davant els JPI en l'any 2016, hem passat als 3.273 a l'any 2018, fet que suposa una progressió del 107%. L'ús dels anomenats mecanismes de segona oportunitat ha estat lleugerament més intens en els òrgans judicials tant de Catalunya com de la "demarcació ICAB", a proporció de les dades que es registren a nivell estatal. En efecte, a Catalunya s'ha passat dels 503 concursos de persones físiques l'any 2016 a 1.130 l'any 2018, mentre que a "la demarcació ICAB" es passa dels 241 als 562. Això, es deu a la campanya duta a terme per l'ICAB i pel CICAC, per tal de donar a conèixer i impulsar l'ús dels anomenats mecanismes de segona oportunitat. En aquest sentit, no podem deixar de destacar la WEB desenvolupada a aquest efecte (www.segonaoportunitat2018.cat), que conté informació útil tant per a la ciutadania com per l'Advocat, com a reflex dels amplis esforços realitzats pel Grup de Treball Segona Oportunitat Comissió de Normativa ICAB-CICAC.

Les dades judicials revelen un problema al voltant del dret a l'habitatge

Així mateix, **pel que fa a la litigiositat que gira al voltant del dret a l'habitatge, les dades judicials revelen que les previsions de l'art. 47 CE estan lluny de complir-se**, tenint en compte l'increment dels procediments en matèria d'arrendaments, verbals per ocupació il·legal d'habitatge, verbals de precaris, així com un augment progressiu de les diligències de llançament. En efecte, en la litigiositat analitzada a través dels procediments d'execució hipotecària, si bé a nivell estatal el 2018 segueix la tendència regressiva d'anys anteriors situant-se en 0,59 assumptes per cada mil habitants, hem vist com en la "demarcació ICAB", i per primera vegada en diversos anys, s'ha produït un increment respecte a l'any 2017, a més molt significatiu ja que aquest ha estat del 25%.

Pel que fa a la litigiositat a través dels processos d'arrendament, hem vist com aquests no han parat de créixer al llarg dels últims anys. Així, l'any 2013 es van ingressar un total de 59.960 judicis

verbals en matèria d'arrendaments, mentre que l'any 2018 la xifra s'ha situat en 72.638. Es tracta d'un increment del 21% en poc més de 6 anys, especialment significatiu tenint en compte la realitat social que existeix darrere d'aquestes xifres. De fet, si comparem aquestes dades amb el nombre de procediments ingressats davant els JPI al 2018 (1.450.533 a nivell estatal) veiem com el 5% dels assumptes es correspon amb judicis verbals en matèria d'arrendaments.

D'altra banda, el 2 de juliol de 2018, va entrar en vigor la *Llei 5/2018, d'11 de juny, de modificació de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'Enjudiciament Civil, en relació a l'ocupació il·legal de habitatges*. Des de la seva entrada en vigor, s'han ingressat un total de 1.740 procediments verbals per ocupació il·legal d'habitatge a Espanya, dels quals 209 s'han tramitat a la "demarcació ICAB". Així mateix, creixen un 3% els llançaments practicats pels Serveis Comuns d'Execució. L'any 2018 s'han diligenciat un total de 72.023 llançaments. En la seva majoria provenen de procediments de la LAU (impagament de renda o expiració contractual o legal del termini). En efecte, tenint en compte les dades registrades a la "demarcació ICAB", els llançaments practicats segons l'origen del procediment, s'han distribuït de la següent manera: 3.754 de la LAU, 965 provenen de EH, i 548 han tingut origen en altres procediments (família, atribució d'ús d'habitatge...). Cal tenir en compte que en les dades del CGPJ no es distingeix entre si estem davant un habitatge o un local. Tampoc es contemplen els anomenats "desnonaments silenciosos", producte de la gentrificació de determinats barris. En quant als "llançaments oberts", s'ha resolt legalment la problemàtica de la seva pràctica amb la reforma de l'art. 440.3 operada per la *RD 7/2019, de 01 de març, de mesures urgents en matèria d'habitatge i lloguer*, en tant s'exigeix que els mateixos s'assenyalin en dia i hora exactes.

Descendeix l'ús de la mediació en els procediments de família

En aquest últim exercici no s'han registrat diferències significatives en el moviment dels assumptes que versen sobre dret de família. A Espanya, s'han ingressat un total de 306.822, dels quals 21.536 han tingut entrada en òrgans de la "demarcació" ICAB, un 1% menys respecte a l'exercici anterior. El procediment més representatiu dels assumptes de família és el de divorci. Si prenem les dades relatives a Catalunya, aquests procediments suposen una litigiositat el 34%. En efecte, l'any 2018 es van tramitar un total de 17.220, dels quals 5.333 es van instar de forma contenciosa i 11.887 (el 69%) de mutu acord.

L'any 2018 els procediments que s'han derivat a mediació en la "demarcació ICAB" han estat 519, un 24% menys respecte a l'exercici anterior, en què es van derivar un total de 687. És cert que tan sols el 4% dels assumptes que s'han derivat a mediació han finalitzat amb avenença. No obstant això, tenint en compte les qüestions litigioses que es tracten en aquest tipus de procediments, i que molts d'aquests es resolen de manera no contenciosa, potser s'hauria de potenciar el mecanisme de la mediació.

Necessària ampliació dels Jutjats d'Estat Civil i Incapacitat

Els Jutjats d'Estat Civil i Incapacitat de la "demarcació ICAB" han ingressat un total de 5.890 assumptes, un 35% menys respecte a l'exercici anterior. En efecte, l'any 2017 es va anotar un ingrés d'assumptes irregularment alt, ni més ni menys que 9.048 procediments. Pel que fa al nombre d'assumptes resolts, la xifra ha estat de 7.222, un 19% més, mentre que han quedat pendents en finalitzar 2.523, un 38% menys respecte a l'any 2017.

No obstant això la càrrega de treball d'aquests Jutjats supera notablement els mòduls del CGPJ, tal com es ressenya en la Memòria del Jutjat Degà de Barcelona per a l'any 2018. I això malgrat l'entrada en funcionament d'un nou Jutjat (el N° 59) especialitzat en aquest tipus d'assumptes. De fet, es ressenya la necessitat d'ampliar en 2 Jutjats més la planta actualment operativa, tenint en compte la tipologia d'assumptes de la qual s'ocupen aquests òrgans.

Creixen els procediments d'acomiadament en la "demarcació ICAB"

Pel que fa a la litigiositat laboral amb prou feines es registren variacions respecte a l'exercici anterior. Les dades analitzades revelen una certa millora en termes macroeconòmics pel que fa al Mercat de Treball: s'ha registrat un major volum de contractes celebrats, disminueix la taxa d'atur i creix el nombre d'afiliats a la Seguretat Social. Sens dubte es tracta d'un fet positiu, encara que amb una sèrie de matisos que no hem d'obviar. El mercat laboral espanyol té un problema de caràcter estructural, ja que el 90% dels contractes s'han subscrit de manera temporal. D'altra banda, **la major part de la litigiositat laboral la generen els procediments d'acomiadaments, reclamacions de quantitats i aquells en matèria de Seguretat Social.** En efecte, tenint en compte les dades registrades en els Jutjats Socials de la "demarcació ICAB", tan sols el 9% dels procediments ingressats han versat sobre altres matèries diferents de les referides.

Tot i que s'ha registrat un descens en la litigiositat laboral a la "demarcació ICAB", amb un ingrés de 30.478 procediments el 2018, s'ha produït un increment del 2% dels acomiadaments i del 3% de les reclamacions de quantitat. Això revela un cert augment de la precarietat laboral, tot i les millores registrades en el Mercat de Treball en termes macroeconòmics. I és que, els procediments referits tracten de matèries que precisament presenten un alt grau de permeabilitat a les dificultats econòmiques. En efecte, una de les primeres conseqüències de la crisi és la destrucció de llocs de feina, i més en un Mercat de Treball com el nostre que està marcat per uns nivells altíssims de temporalitat.

La litigiositat laboral continua estant per sobre dels exercicis immediatament anteriors a la crisi

Tot i la millora a nivell macroeconòmic comentada, el volum d'assumptes ingressats segueix estant per sobre dels exercicis immediatament anteriors a la crisi, sent l'acumulació d'aquest àmbit jurisdiccional preocupant. En efecte, la Jurisdicció Social és una de les que més afectació ha tingut amb l'esclat de la crisi econòmica en l'any 2008. I és que, amb anterioritat a la crisi la taxa de litigiositat en l'àmbit social, se situava en 7,53 assumptes per cada mil habitants (dades relatives a l'any 2007). No obstant això, a partir de la crisi, hem vist com la mateixa s'incrementa fins a arribar als 10,48 punts en l'any 2009, la xifra més alta dels últims 10 anys.

Pel que fa al desenvolupament de la taxa de litigiositat en l'àmbit social, s'han de tenir en compte les següents reformes laborals: la *Llei 35/2010, de 17 de setembre, de mesures urgents per a la reforma del mercat de treball* i el *Reial Decret -Llei 3/2012, de 10 de febrer, de mesures urgents per a la reforma del mercat laboral*. Aquesta última, molt més dura que l'anterior, ha girat al voltant de tres eixos fonamentals: la flexibilitat interna (acomiadaments i modificacions substancials de les condicions de treball), acomiadaments col·lectius i negociació col·lectiva. Aquestes reformes tenien l'objectiu de flexibilitzar el Mercat de Treball per "adequar" les condicions laborals i els costos salarials, i afavorir la competitivitat i eficiència de les empreses. No obstant això, aquests objectius no només no s'han aconseguit, sinó que aquestes han tingut més efectes negatius que positius sobre el Mercat de Treball, i en aquest sentit han estat durament criticades per molts sectors de la societat i del Dret. Des del punt de vista processal, hem de destacar la *Llei 36/2011, de 10 d'octubre, Reguladora de la Jurisdicció Social*, que porta a terme una sistematització i unificació a nivell competencial, de totes aquelles matèries que per la seva especialitat s'han d'integrar en l'àmbit social. Amb això es pretén acabar amb la dispersió del coneixement de determinades matèries entre diversos ordres judicials (social, contencions administratiu i civil) provocant un "pelegrinatge de jurisdiccions" amb negatives conseqüències: risc de provocar una disparitat de criteris jurisprudencials, dilació en la resolució dels assumptes i, en definitiva, una minva en el principi de seguretat jurídica.

Creix la litigiositat de l'àmbit Contencions administratiu

En l'àmbit Contencions administratiu, s'ha produït un canvi en la tendència ja que la taxa de litigiositat que s'ha registrat l'any 2018 ha estat de 4,51 assumptes per cada mil habitants, un 6% més respecte a l'exercici anterior. En comparació amb la resta d'àmbits, veiem com l'ordre Contencions administratiu ha registrat les xifres més baixes durant tota la sèrie temporal analitzada. En efecte, estem davant d'una jurisdicció que va néixer amb la vocació de dedicar-se a un volum relativament petit d'assumptes, ocupant l'últim lloc en relació a la resta, des del punt de vista quantitatiu. No obstant això, es tracta d'assumptes referits a temes tan variats com complexos, permeables a canvis normatius no només a nivell nacional sinó també a nivell supranacional, que fa que els operadors que s'ocupen dels mateixos hagin d'estar en constant reciclatge professional. Hem de destacar que les sales contencioses administratives del TSJ han ingressat un 11% més respecte a l'exercici anterior. Així mateix, els assumptes en matèria d'estrangeria han experimentat un significatiu increment en aquest últim exercici, amb 32.294 procediments ingressats a nivell estatal, un 44% més respecte a l'exercici anterior.

El nombre de MENAS ha augmentat exponencialment

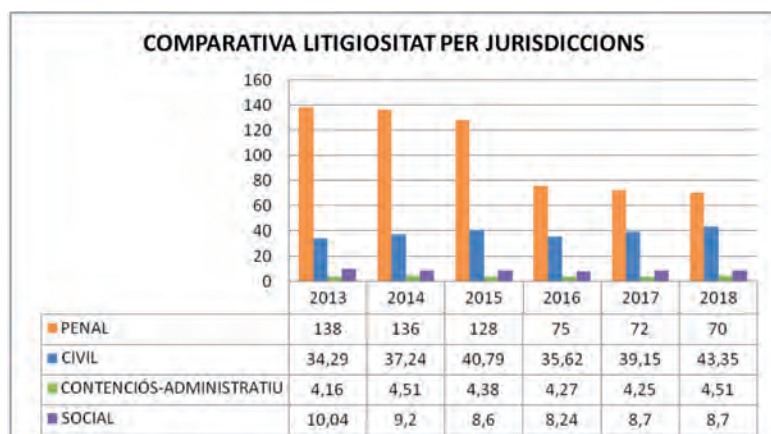
Sobre aquest extrem, hem d'assenyalar l'alarmant augment dels MENAS, les dades s'han ressenyat dins el capítol civil, a l'hora d'analitzar les dades sobre els infants tutelats. Es tracta de nens i joves, majoritàriament homes, que arriben a Espanya principalment en pasteres o altres embarcacions similars, o per carretera amagats en vehicles de motor, fugint dels seus països d'origen per diversos motius: pobresa, guerres, catàstrofes naturals, víctimes de tràfic d'éssers humans, desarrelament i violència en l'àmbit familiar, etc. Gairebé el 98% dels menors estrangers no acompanyats són homes, procedents en gairebé un 81% del Marroc i que majoritàriament tenen entre 16 i 17 anys.

L'any 2018 el nombre de nens tutelats per la DGAIA ha estat de 9.590, un 29% més respecte a l'exercici anterior. D'aquests, 3.450 són MENAS, fet que suposa un 36%. En 2013, el nombre de MENAS atesos per la DGAIA va ser de 431, el que significa que en poc més de 6 anys s'ha produït un increment del 668%. Les designes realitzades pel TOAD especialitzat en MENAS pugen el 2018 fins a les 1.608.

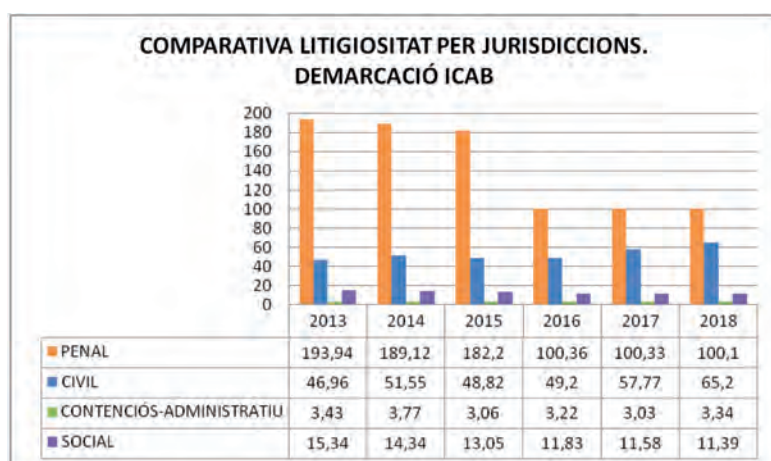
L'heterogeneïtat pròpia dels partits judicials

Finalment, en el Gràfic 2 es fa una comparativa de la taxa de litigiositat per jurisdiccions, des del punt de vista de l'àmbit territorial de la "demarcació ICAB". Com dèiem a la introducció, la jurisdicció que despleguen molts dels òrgans judicials no coincideix exactament des del punt de vista territorial amb l'àmbit de la "demarcació ICAB". En efecte, hi ha òrgans que són de caràcter provincial, com els Jutjats Mercantils, o els Jutjats Contenciosos Administratius. No obstant això, i tenint en compte aquesta circumstància, s'ha considerat interessant mantenir aquesta circumscripció geogràfica, per tal de tenir una informació més rica en termes comparatius, de les dades relatives a l'activitat judicial que es produeix dins de l'àmbit d'actuació de l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona.

En aquesta, veiem com la taxa de litigiositat es mostra més intensa en comparació a nivell estatal, amb la sola excepció de l'àmbit Contencions administratiu. En efecte, l'any 2018 la taxa de litigiositat penal en l'àmbit de la "demarcació ICAB" ha estat de 100,10 assumptes per cada mil habitants, mentre que la registrada en l'Ordre Civil i en el Social ha estat de 65,20 i 11,39 punts, respectivament. Veiem per tant, que es produeix una major activitat en termes judicials, si ho comparem amb les dades que es registren a nivell estatal. En canvi, a la Jurisdicció Contenciosa administrativa, veiem com la xifra se situa ostensiblement per sota, havent-se registrat l'any 2018 una taxa de litigiositat de 3,34 assumptes per cada mil habitants. La causa explicativa d'aquest fenomen, la apuntàvem abans: l'heterogeneïtat pròpia dels diferents partits que s'integren en una i altra circumscripció.

Gràfic 1. Comparativa de la taxa de litigiositat per jurisdiccions.

Gràfic 2. Comparativa de la taxa de litigiositat per jurisdiccions. Demarcació ICAB.

2.2 Moviment d'assumptes

Pel que fa al moviment d'assumptes, veiem com els volums amb els que es treballa en cadascun dels quatre ordres jurisdiccionals, difereix ostensiblement l'un de l'altre, tal com apuntàvem en l'apartat anterior. En les Taules que es presenten a continuació, podem observar el detall numèric de la tramitació dels assumptes, d'acord amb les quatre categories referides a l'inici, així com la seva evolució en el període comprès entre els anys 2013 i 2018.

Comparativa per Jurisdiccions

L'any 2018 arrenca amb un total de 2.336.613 assumptes pendents d'exercicis anteriors, un 6% menys respecte a l'exercici anterior. Aquests s'han distribuït jurisdiccionalment de la següent manera: 743.487 assumptes penals, 1.124.666 civils, 186.075 administratius i 282.385 socials.

A més, durant aquest últim exercici s'han ingressat un total de 5.919.352 assumptes que, tal com es pot observar a la Taula 4, s'han distribuït de la següent manera: 3.280.456 assumptes penals, 2.022.621 civils, 210.330 administratius i 405.945 socials. D'acord amb les dades relatives a la taxa de litigiositat abans comentades, hem vist com en aquest últim exercici s'ha produït un increment en el volum d'assumptes ingressats en totes les jurisdiccions menys a la Penal, on la litigiositat segueix sent regressiva.

Si comparem les dades d'aquest últim exercici amb les que es van registrar fa 6 anys, veiem com en l'àmbit penal es redueix de forma significativa l'entrada d'assumpes, d'acord amb el que es va posar de manifest abans a l'hora d'analitzar la taxa de litigiositat. En efecte, dels 6.451.770 assumpes ingressats l'any 2013, hem passat a un total de 3.280.456 l'any 2018, un 49% menys. Per contra, en l'àmbit Civil s'ha incrementat el volum d'assumpes ingressats en un 27%. De fet, hem de retrocedir 10 anys per trobar un ingrés d'assumpes que superi la barrera dels 2.000.000 de procediments, sent la xifra anotada l'any 2018, la més alta de l'estadística judicial més recent.

L'any 2018, s'han resolt un total de 5.723.355 assumpes, un 1% més respecte a l'exercici anterior. La resolució d'assumpes s'ha distribuït jurisdiccionalment de la següent manera: 3.314.313 en l'àmbit penal, 1.809.729 en el civil, 209.342 en el contenciós-administratiu i 389.971 en l'ordre social. Si comparem aquestes dades amb les anteriors relatives al nombre de procediments ingressats, veiem com en l'única jurisdicció en la qual s'han resolt més assumpes dels que s'han iniciat, ha estat en la penal.

Finalment, han quedat pendents al finalitzar el 2018 un total de 2.570.866 assumpes, fet que suposa una pujada del 10% respecte a l'exercici anterior, en el que van restar en acabar l'any un total de 2.335.069 expedients. A la Taula 6, veiem com els assumpes pendents al finalitzar s'han distribuït de la següent manera: 754.002 assumpes penals, 1.341.753 procediments civils, 187.677 administratius i 287.434 expedients laborals. A la referida taula podem observar com en tots els àmbits jurisdiccionalment es produeix un increment dels assumpes pendents al finalitzar respecte a l'exercici anterior, sent especialment significatiu en l'ordre civil ja que el mateix ha estat del 19%. Això revela que la planta judicial actualment operativa, no està sent capaç d'absorbir la litigiositat real del moment.

ASSUMPES PENDENTS A L'INICI DEL EXERCICI				
	PENAL	CIVIL	CONTENCIÓS-ADMINISTRATIU	SOCIAL
2013	1.129.714	1.131.593	321.729	329.705
2014	1.080.627	964.734	255.787	360.412
2015	1.018.720	957.636	231.646	346.104
2016	866.043	1.031.293	207.959	312.460
2017	759.401	962.220	191.691	282.761
2018	743.487	1.124.666	186.075	282.385

Taula 3. Assumpes pendents al inici. Comparativa per jurisdiccions.

ASSUMPES INGRESSATS				
	PENAL	CIVIL	CONTENCIÓS-ADMINISTRATIU	SOCIAL
2013	6.451.770	1.592.872	194.264	469.329
2014	6.308.823	1.732.343	209.641	427.966
2015	5.937.148	1.894.735	203.245	399.592
2016	3.497.341	1.654.374	198.305	382.576
2017	3.361.708	1.821.637	197.802	404.860
2018	3.280.456	2.022.621	210.330	405.945

Taula 4. Assumpes ingressats. Comparativa per jurisdiccions.

ASSUMPTES RESULTATS				
	PENAL	CIVIL	CONTENCIÓS-ADMINISTRATIU	SOCIAL
2013	6.564.839	1.755.871	260.003	408.092
2014	6.444.080	1.743.278	234.129	411.819
2015	6.156.676	1.826.626	229.965	419.055
2016	3.643.913	1.712.608	213.908	400.868
2017	3.426.464	1.664.423	204.981	392.950
2018	3.314.313	1.809.729	209.342	389.971

Taula 5. Assumptes resultats. Comparativa per jurisdiccions.

ASSUMPTES PENDENTS AL FINALITZAR L'EXERCICI				
	PENAL	CIVIL	CONTENCIÓS-ADMINISTRATIU	SOCIAL
2013	1.080.627	964.734	255.787	360.412
2014	1.018.848	947.885	231.646	346.104
2015	865.901	1.031.793	207.030	312.460
2016	759.315	962.136	191.691	282.761
2017	743.465	1.123.144	186.075	282.385
2018	754.002	1.341.753	187.677	287.434

Taula 6. Assumptes pendents al finalitzar. Comparativa per jurisdiccions.

RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. ANY 2018				
MOVIMIENT D'ASSUMPTES				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESULTATS	PENDENTS AL FINALITZAR
PENAL	743.487	3.280.456	3.314.313	754.002
CIVIL	1.124.666	2.022.621	1.809.729	1.341.753
CONTENCIÓS-ADMINISTRATIU	186.075	210.330	209.342	187.677
SOCIAL	282.385	405.945	389.971	287.434

Taula 7. Resum moviment d'assumptes de totes les jurisdiccions. Any 2018.

Taules resum per òrgans jurisdiccionals

En el present apartat, podem observar una sèrie de Taules amb el resum de l'activitat judicial registrada durant l'any 2018, pels diferents òrgans que s'integren en cadascuna de les quatre Jurisdiccions.

En primer lloc, en la Taula 8 podem observar la distribució dels assumptes penals entre els diferents òrgans que s'integren en aquesta Jurisdicció. Tal com dèiem abans, els òrgans de la Jurisdicció Penal arrenquen l'any 2018 amb un total de 743.487 assumptes pendents d'exercicis anteriors, al que cal sumar que durant el mateix s'han ingressat un total de 3.280.456 expedients més. Quant a la distribució d'aquests últims, veiem com la gran majoria entren a través dels Jutjats d'Instrucció. En efecte, dels 3.280.456 assumptes penals ingressats durant aquest últim exercici, 2.315.951 han tingut entrada a través d'aquests òrgans, fet que suposa un 71% respecte al total. Això es deu a la pròpia configuració del procediment penal, dividit en dues grans fases: una primera d'instrucció en què es

porta a terme la investigació de totes les circumstàncies personals i objectives que giren al voltant d'un fet d'aparença delictiva, per tal d'esbrinar si hi ha indicis racionals de criminalitat; i una segona en què es realitza l'enjudiciament pròpiament dit, davant d'un òrgan judicial diferent del que va instruir la causa, per tal de garantir la imparcialitat en la resolució de l'assumpte.

En efecte, després de la seva instrucció, els assumptes seran repartits entre els Jutjats Penals i les seccions penals de l'Audiència Provincial, en funció de la gravetat de la pena en abstracte del fet que ha motivat la causa. Els Jutjats Penals han tingut un ingrés de 296.801 assumptes durant l'any 2018, mentre que l'Audiència Provincial ha rebut 186.266 expedients. D'altra banda, hi ha una sèrie d'òrgans especialitzats en funció de la temàtica, com els Jutjats de Violència sobre la Dona i els Jutjats de Menors, que s'ocupen d'una part important d'assumptes. Pel que fa als primers, hem de tenir en compte la nova redacció de l'art. 87 ter de la LOPJ donada per la *LO 7/2015, de 21 de juliol*, a través de la qual es fa ampliació de l'àmbit competencial de les matèries sobre les quals coneixeran aquests òrgans. L'any 2018, s'han ingressat un total de 187.017 assumptes davant els Jutjats de Violència sobre la Dona, un 3% més respecte a l'exercici anterior.

En segon lloc, a la Taula 9 veiem com s'han distribuït els assumptes la tramitació i resolució dels quals és competència de la Jurisdicció Civil. Recordem que l'any 2018 s'inicia amb un total de 1.124.666 assumptes civils pendents d'exercicis anteriors, als quals cal sumar l'entrada d'altres 2.022.621 expedients nous. La gran majoria d'aquests assumptes han tingut entrada a través dels Jutjats de Primera Instància, que han rebut un ingrés de 1.450.533 procediments, el que representa un 72%. D'altra banda, d'aquests 1.822.503 assumptes civils, 306.822 (un 15%) han versat sobre matèries pròpies del dret de família. En aquest punt, hem de tenir en compte que a Espanya hi ha un total de 104 Jutjats especialitzats en assumptes de família. Aquesta especialització orgànica té lloc a través del *RD 1322/1981, de 3 de juliol, pel qual es creen els Jutjats de Família*, que inicien la seva activitat com a tal a partir de l'1 de setembre de 1981. En sentit estricte, no estem davant la creació d'uns Jutjats de Família, sinó davant l'especialització d'alguns Jutjats de Primera Instància en assumptes de Dret de Família. La necessitat d'aquesta especialització, sorgeix de les particularitats pròpies dels assumptes que versen sobre aquesta matèria, en els quals es dirimeixen interessos que van més enllà d'una qüestió patrimonial civil i en els que regeixen els principis de l'interès superior del menor i de la protecció de l'incapaç, que inspiraran els procediments propis de Dret de Família. Actualment coexisteixen tres tipus d'òrgans dins de l'ordre civil, que en el present estudi s'han considerat de forma conjunta i que resolen sobre aquest tipus de temes: Jutjats de Primera Instància especialitzats en Dret de Família, Jutjats mixtes de Primera Instància i Instrucció i Jutjats de Primera Instància no especialitzats en matèria de família.

Els Jutjats Mercantils, han tingut durant l'any 2018 un ingrés de 121.176 assumptes, el que representa un 6% respecte al total d'assumptes que s'inicien davant la jurisdicció Civil. Com vam dir, els "assumptes dels comerciants" han experimentat un increment espectacular respecte a l'exercici anterior, ni més ni menys que el 46% a nivell estatal. Actualment existeixen a Espanya 68 òrgans judicials especialitzats en matèria mercantil, dels quals 11 es troben a la ciutat de Barcelona. Així mateix, està previst que en aquesta última entri en funcionament el Jutjat del Mercantil N° 12 de Barcelona, el que sens dubte ajudarà a absorbir l'increment de la litigiositat que es preveu durant els propers exercicis, arran de l'entrada en vigor d'una sèrie de normes. En efecte, d'acord amb el que disposa l'art. 20.1 de la *Llei 38/1998, de 28 de desembre, de Demarcació i de Planta Judicial*, mitjançant el *Reial Decret 902/2017, de 13 d'octubre de creació de noranta-tres jutjats i places judicials*, es porta a terme una ampliació de la planta actualment operativa per tal d'adequar-la a la litigiositat real del moment. Aquesta ampliació ha estat una de les necessitats reclamades en diferents fòrums (incloent aquest informe) pels diferents operadors jurídics. Això no obstant, tal com es pot llegir en el preàmbul del Reial Decret esmentat, la mateixa ha hagut d'esperar per *raons de caràcter pressupostari per reduir el dèficit públic*. Fins llavors, el reforç de la planta judicial actualment operativa, s'ha anat fent a través

de diferents fórmules d'acord amb el que preveu l'esmentada *Llei 38/1998, de 28 de desembre, de Demarcació i de Planta Judicial* o a la mateixa LOPJ, com poguessin ser els Jutges de Adscripció Territorial o l'especialització d'alguns Jutjats, com els previstos en matèria de clàusules sòl.

En tercer lloc, en la Taula 10 veiem el repartiment d'assumpes que s'han tramitat davant els òrgans que s'integren en la Jurisdicció Contenciosa administrativa. D'una banda, d'acord amb el manifestat abans, el volum d'assumpes que es manegen en aquesta Jurisdicció, és ostensiblement menor respecte als que es tramiten davant els àmbits Penal i Civil. En total la Jurisdicció Contenciosa administrativa ha tingut un ingrés de 210.330 assumpes durant aquest últim exercici. En els Jutjats Contenciosos Administratius veiem com s'han ingressat un total de 126.115 assumpes, mentre que en les Sales Contencioses administratives dels Tribunals Superiors de Justícia s'han iniciat 61.744 procediments. Aquests òrgans, d'acord amb el repartiment competencial que es fa a la LJCA, concentren el volum més important en termes quantitius d'aquesta Jurisdicció. D'altra banda, si bé el nombre d'assumpes és inferior al d'altres ordres jurisdiccionals, no hem d'oblidar que els mateixos presenten una diversitat i complexitat que obliga els diferents operadors que en aquests intervenen, a estar en constant estudi i reciclatge professional, d'acord amb l'especialització que requereixen molts dels temes que en aquest àmbit es tracten.

Finalment, a la Taula 11 es recull el detall numèric del moviment dels assumpes que s'han tramitat davant els òrgans judicials que s'integren en l'àmbit Social, durant l'any 2018. L'esmentat exercici s'inicia amb un total de 282.385 assumpes pendents d'anys anteriors, als quals s'han sumat un total de 405.945 procediments de nou ingrés. Tal com es va dir en el Capítol dedicat a l'anàlisi de la Jurisdicció Social, la crisi econòmica va tenir un impacte significatiu en la litigiositat de l'esmentat Ordre. Si bé la tendència general al llarg dels últims anys ha estat regressiva, seguim estant ostensiblement per sobre del volum d'assumpes que es ingressaven amb anterioritat al 2008: l'any 2006 es van iniciar un total de 343.401 assumpes socials, mentre que en el any 2007 la xifra es va situar en 337.416.

RESUM JURISDICCIO PENAL. ANY 2018				
MOVIMIENT D'ASSUMPES PER ÒRGANS JUDICIALS				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESULTTS	PENDENTS AL FINALITZAR
INSTRUCCIO	441.492	2.315.951	2.316.143	451.689
J PENAL	170.623	296.801	314.371	164.491
AP	31.251	186.266	185.576	32.006
TSJ	295	1.918	1.650	479
JDO CENTRAL INSTR	954	5.838	3.565	3.398
J CENTRAL PENAL	7	16	14	15
AN	268	3.396	3.406	269
TS	2.165	5.562	4.668	3.059
MENORS	15.653	27.729	28.204	15.868
JDO CENTRAL MENORS	21	4	11	13
VIDO	34.727	187.017	210.098	36.331
VP	39.741	238.909	235.908	39.744
JDO CENTRAL VP	6.290	11.049	10.699	6.640

Taula 8. Resum del moviment d'assumpes per òrgans judicials. Jurisdicció penal.

RESUM JURISDICCIO CIVIL. ANY 2018				
MOVIMENT D'ASSUMPTE PER ÒRGANS JUDICIALS				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
JPI	827.522	1.450.533	1.281.469	1.002.192
AP	71.519	136.752	114.567	94.811
TSJ	199	516	532	184
TS	9.021	6.822	5.261	10.582
MERCANTIL	78.105	121.176	102.834	97.171
FAMÍLIA	138.300	306.822	305.066	136.813

Taula 9. Resum del moviment d'assumpes per òrgans judicials. Jurisdicció civil. Any 2018.

RESUM JURISDICCIO CONTENCIOSA-ADMINISTRATIVA. ANY 2018				
MOVIMENT D'ASSUMPTE PER ÒRGANS JUDICIALS				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
JCA	94.031	126.115	129.238	91.250
TSJ	66.410	61.744	56.175	72.206
J CENTRAL	1.499	2.532	2.739	1.287
AN	11.232	9.984	7.030	13.905
TS	12.903	9.955	14.160	9.029

Taula 10. Resum del moviment d'assumpes per òrgans judicials. Jurisdicció contenciosa administrativa. Any 2018.

RESUM JURISDICCIO SOCIAL. ANY 2018				
MOVIMENT D'ASSUMPTE PER ÒRGANS JUDICIALS				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
J SOCIAL	255.158	346.728	333.770	257.374
TSJ	21.414	53.358	51.040	23.597
AN	92	349	331	62
TS	5.721	5.510	4.830	6.401

Taula 11. Resum del moviment d'assumpes per òrgans judicials. Jurisdicció social. Any 2018.

Sentències

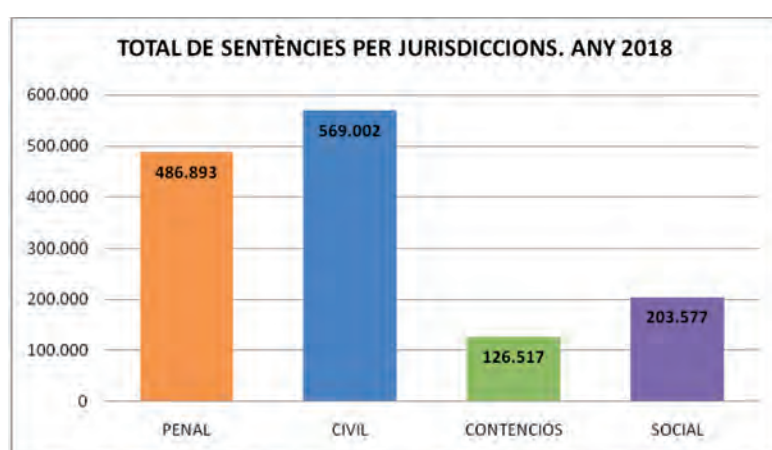
En les següents gràfiques podem observar el detall numèric de les sentències dictades pels òrgans judicials que s'integren en cadascuna de les quatre Jurisdiccions, distingint entre tres nivells territorials: estatal, autonòmic i local.

D'una banda, veiem com el nombre de resolucions emeses en cada ordre jurisdiccional, es correspon amb el volum d'assumpes que es tramiten en cadascuna d'elles. Així, en l'àmbit Penal s'han dictat un total de 486.893 sentències durant aquest últim exercici, mentre que en el marc de la Jurisdicció Civil s'han emès 569.002. Pel que fa als àmbits Contenciós administratiu i Social, durant l'any 2018 s'han dictat un total de 126.517 i de 203.577 sentències, respectivament. Tal com ja va succeir en l'exercici anterior, el nombre de sentències civils supera en nombre al de les penals.

D'altra banda, una de les circumstàncies que es repeteixen en els quatre ordres jurisdiccionals, és que el nombre de sentències és notablement inferior al volum d'assumptes que s'han tramitat, sobretot en l'àmbit Penal i en el Civil. Això es deu al fet que no tots els assumptes acaben amb una sentència, sinó que molts d'ells acaben per desistiment o transacció, quan la naturalesa privada de la matèria ho permet, o bé per arxiu o sobreseïment, o per manca sobrevinguda de l'objecte del procediment.

També, cal tenir en compte el repartiment competencial que s'ha anat fent al llarg dels darrers anys, a favor del cos de Lletrats de l'Administració de Justícia, la resolució del qual per excel·lència és el decret. Aquesta reordenació competencial, té per objecte descarregar als Jutges i Magistrats de tasques que no són estrictament jurisdiccionals, per tal d'aconseguir unes millors ràtios d'eficàcia i eficiència en la distribució dels recursos de què disposa l'Administració de Justícia.

Gràfic 12. Total de sentències per jurisdiccions. Any 2018.

RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. ANY 2018			
TOTAL SENTÈNCIES			
	ESPANYA	CATALUNYA	DEMARCATIÓ ICAB
PENAL	486.893	86.339	50.877
CIVIL	569.002	88.850	45.070
CONTENCIÓS	126.517	11.767	4.727
SOCIAL	203.577	27.406	13.284

Taula 13. Comparativa territorial del total de sentències de totes les jurisdiccions. Any 2018.

Comparativa dels recursos d'impugnació de sentències

Un dels elements que ens serveix a l'hora de valorar la qualitat de la Justícia, el trobem en el sentit de les sentències dictades resolent un recurs d'apel·lació o de suplicació en el marc de la Jurisdicció Social. En efecte, un volum elevat de sentències que confirmen el resultat en primera instància, serà indicatiu del nivell de "encert" de les resolucions que es van dictar en el marc del procediment principal. Així mateix, l'existència d'un volum més o menys elevat de recursos, pot donar-nos pistes del grau de satisfacció/acceptació que els justiciables tenen sobre el resultat en primera instància, així com la facilitat en l'accés a una segona per al cas que els mateixos no estiguin conformes. En aquest sentit, l'existència d'un bon sistema de recursos d'impugnació, suposa un reforç del principi de seguretat jurídica. Això no vol dir que el legislador no hagi de preveure una sèrie de requisits i límits que justifiquin l'accés a aquesta segona instància, a través dels mecanismes impugnatoris pertinents. Però ha de ser especialment cautelós en la implantació de certes prevencions que en la

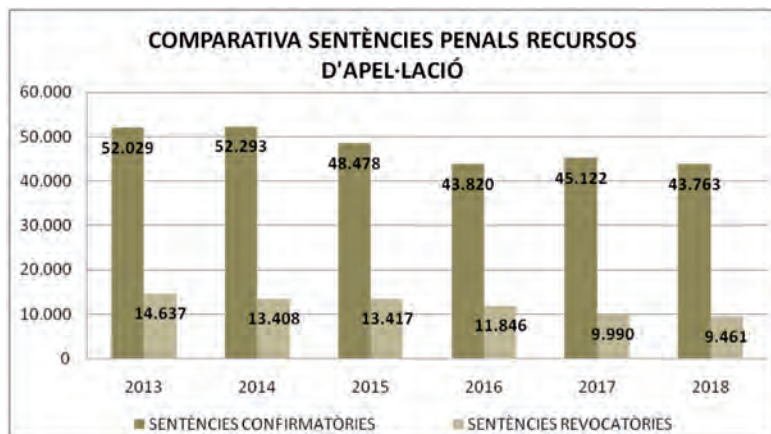
pràctica suposin un obstacle o trava que impedeixi o dificulti la revisió del que s'ha resolt judicialment en primera instància. L'exemple més significatiu d'aquestes prevencions en els últims anys que a la pràctica ha funcionat com un límit injustificat, el trobem en l'extensió de les taxes judicials que es va realitzar en el seu dia per la *Llei 10/2012, de 20 de novembre*.

En l'àmbit penal, l'any 2018 s'han dictat un total de 53.224 sentències a nivell estatal resolent un recurs d'apel·lació, de les quals 43.763 han estat confirmatòries i 9.461 revocatòries. A la "demarcació ICAB", el nombre de sentències penals dictades en el marc d'un recurs d'apel·lació ha estat de 7.333, de les quals 5.894 han resultat confirmatòries i 1.439 revocatòries. Per tant, podem dir que el nivell de "encert" de les resolucions judicials dictades en primera instància és acceptable, tenint en compte que el 80% dels recursos d'apel·lació han acabat confirmant el que es disposa en aquella.

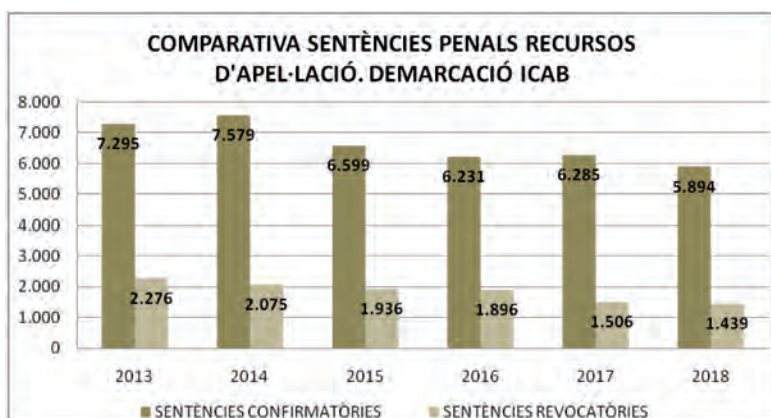
En l'àmbit Civil, veiem com el nombre de sentències que desestimen un recurs d'apel·lació, supera ostensiblement a les que l'estimen. En efecte, l'any 2018 s'han resolt un total de 54.050 recursos d'apel·lació en el marc de la Jurisdicció Civil, dels quals 22.235 han estat estimatoris i 31.815 desestimatoris. Per tant, la relació de les sentències que es confirmen després del dictat d'un recurs d'apel·lació, se situa en un 41-59%. A la "demarcació ICAB", de les 7.626 sentències que s'han dictat en aquest últim any resolent sobre un recurs d'apel·lació, 3.085 han resultat estimatoris mentre que 4.541 han estat desestimatoris.

En la Jurisdicció Contenciosa administrativa, la relació de sentències dictades en el marc d'un recurs d'apel·lació en l'any 2018, ha estat la següent: a nivell estatal, dels 20.694 recursos d'apel·lació resolts, un total de 5.295 ho han estat calculant i 15.399 desestimant, mentre que en la "demarcació ICAB", dels 2.744 recursos d'apel·lació resolts l'any 2018, 953 han estat estimatoris i 1.791 desestimatoris.

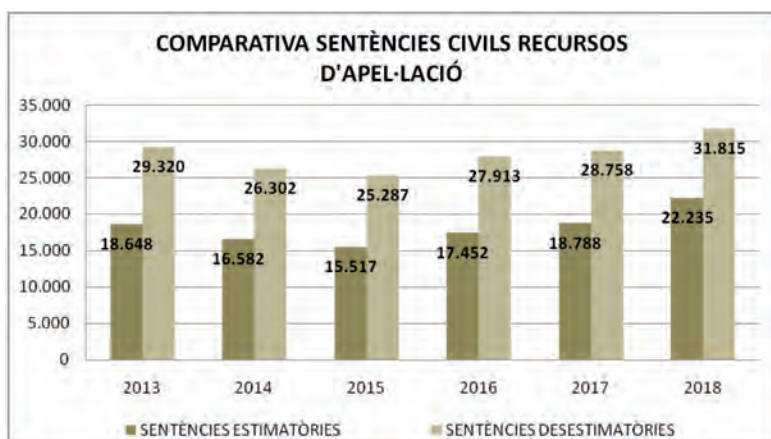
Finalment, en el marc de la Jurisdicció Social, la relació de recursos de suplicació dictats pels Tribunals Superiors de Justícia a l'any 2018, ha estat la següent. A nivell estatal, s'han resolt un total de 48.015 recursos de suplicació, dels quals 10.513 han estat estimatoris i 37.502 desestimatoris. Per tant, un 78% de les sentències que s'han dictat en primera instància han estat confirmades. A la "demarcació ICAB" dels 6.717 recursos de suplicació resolts, 1.175 han estat estimatoris i 5.542 desestimatoris.

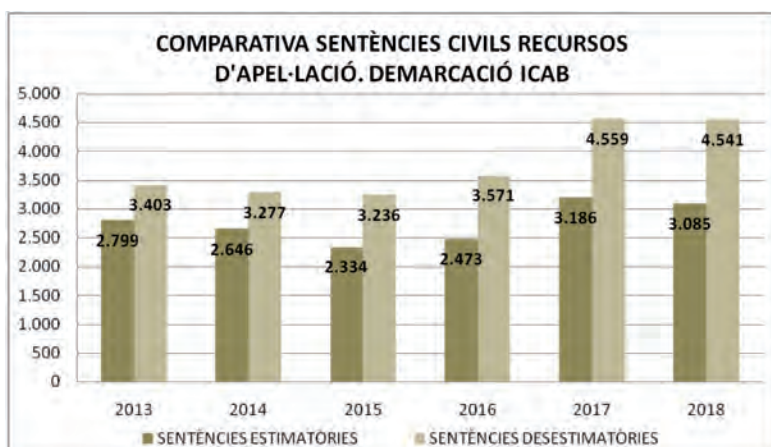
Gràfic 14. Comparativa de les sentències penals sobre recursos d'apel·lació.

Gràfic 15. Comparativa de les sentències penals sobre recursos d'apel·lació. Demarcació ICAB.

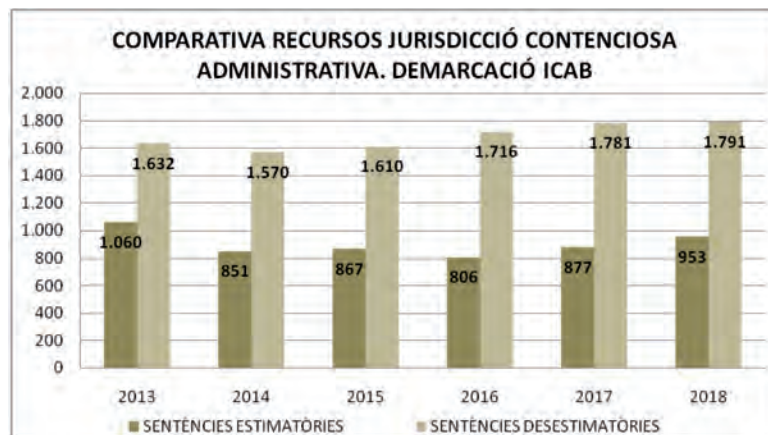
Gràfic 16. Comparativa de les sentències civils sobre recursos d'apel·lació.

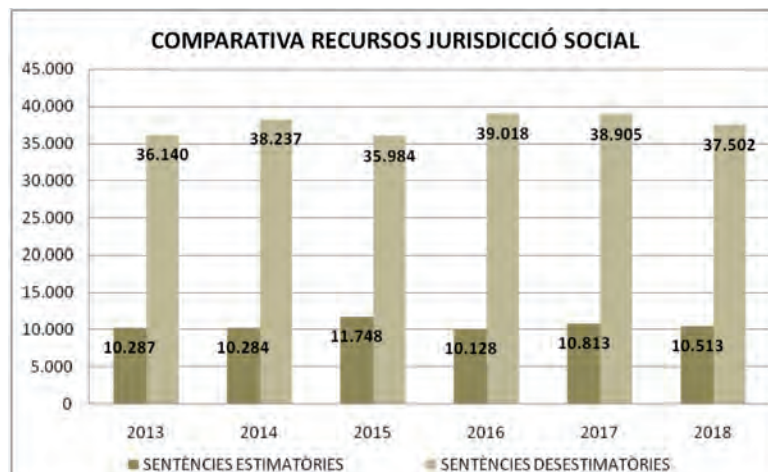
Gràfic 17. Comparativa de les sentències civils sobre recursos d'apel·lació. Demarcació ICAB.

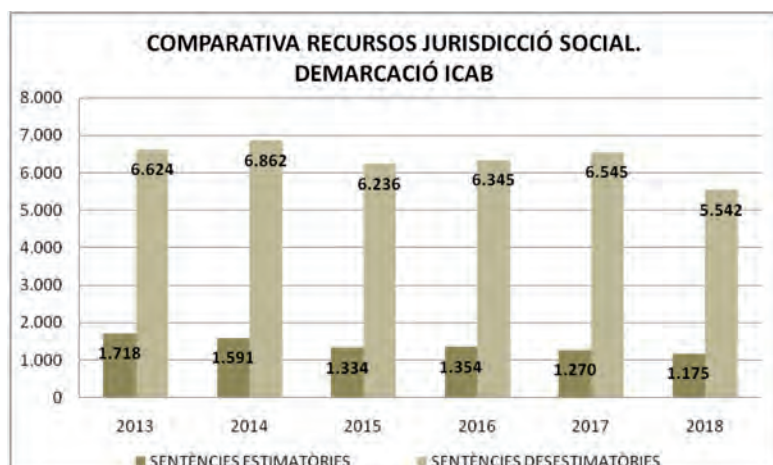
Gràfic 18. Comparativa de recursos d'apel·lació. Jurisdicció Contenciosa administrativa.

Gràfic 19. Comparativa de recursos d'apel·lació. Jurisdicció Contenciosa administrativa. Demarcació ICAB.

Gràfic 20. Comparativa de recursos de suplicació. Jurisdicció Social.

Gràfic 21. Comparativa de recursos de suplicació. Jurisdicció social. Demarcació ICAB.

Execucions

Les execucions suposen el tancament del cicle judicial d'un determinat assumpte, així com una garantia de la realització del que s'ha resolt en una sentència davant la resistència o passivitat de les persones obligades per la mateixa. En les Taules següents, es recull un quadre-resum dels procediments d'execució que s'han tramitat, tant a nivell estatal com en l'àmbit de la "demarcació ICAB", al llarg d'aquest últim any 2018.

Si ens fixem en el detall numèric del moviment de les execucions registrat en cada un dels quatre àmbits jurisdiccionals, veiem com en l'ordre Civil es produeix una notable acumulació d'assumptes. En efecte, a nivell estatal en acabar l'any 2018 resten per finalitzar un total de 1.869.182 execucions, mentre que en la "demarcació ICAB", la xifra se situa en 142.340. La causa explicativa d'aquest fenomen la trobem en el fet que en els processos d'execució les condemnes i la seva consegüent realització pecuniària, dependran de la pròpia solvència del deutor. Moltes vegades un subjecte que ha estat afavorit per un sentència s'ha d'enfrontar a la circumstància que el deutor no pugui (deixem de banda les pràctiques delictives amb vista a la ocultació del patrimoni) satisfer el que preceptua la resolució, ni tan sols a través d'un procediment d'execució. Això fa que els procediments d'execució es demorin al llarg de diversos anys, fins que la sentència es veu completament satisfeta i complerta en els seus propis termes, d'acord amb el que preceptua l'art. 570 LEC.

RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. ANY 2018				
MOVIMENT D'EXECUCIONS				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
PENAL	338.143	302.721	422.069	340.111
CIVIL	1.892.954	459.547	617.469	1.869.182
CONTENCIÓS-ADMINISTRATIU	15.419	14.887	15.417	14.769
SOCIAL	40.870	55.049	64.810	36.720

Taula 22. Resum moviment de les execucions de totes les Jurisdiccions. Any 2018.

RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. ANY 2018				
MOVIMENT D'EXECUCIONS DEMARCACIÓ ICAB				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
PENAL	17.063	18.285	21.688	18.145
CIVIL	140.020	30.865	44.120	142.340
CONTENCIÓS-ADMINISTRATIU	238	571	438	356
SOCIAL	146	619	596	210

Taula 23. Resum del moviment d'execucions de totes les jurisdiccions. Demarcació ICAB. Any 2018.

2.3 Principals indicadors judicials

Taxa de resolució

Tal com s'ha exposat al llarg dels Capítols precedents, la taxa de resolució és un indicador que té la finalitat d'informar sobre el nivell de capacitat resolutiva que ha ofert un determinat òrgan judicial o conjunt d'aquests, en un determinat període. La fórmula que resumeix el que s'ha exposat és la següent: **Taxa de resolució = assumptes resolts/assumptes ingressats**. El valor resultant s'ha presentat a través d'un percentatge, ja que sens dubte resulta més expressiu. En quant als paràmetres que s'han de prendre com a referència a l'hora de valorar els resultats obtinguts, cal tenir en compte que, si el valor d'aquest indicador és inferior al 100%, vol dir que els òrgans judicials estan resolent un volum d'assumptes inferior al que s'ha ingressat en un mateix període. Per contra, com més gran sigui el valor obtingut com a resultat d'aplicar la taxa de resolució, més gran serà la capacitat resolutiva de l'òrgan a què representa.

En el Gràfic 24, veiem com ha estat l'evolució de la taxa de resolució de cada un dels àmbits jurisdiccionals, al llarg del període comprès entre els anys 2013 i 2018. En aquest últim exercici, veiem com les taxes de resolució que es registren en l'àmbit Civil i en el Social, se situen per sota de la barrera del 100%, el que significa que s'està resolent un volum d'assumptes inferior al que s'està ingressant. Això ja passava en l'exercici anterior, sent especialment alarmant la situació que es registra a la Jurisdicció Civil. En efecte, l'Ordre Civil ha ingressat una xifra rècord, per sobre dels 2.000.000. D'acord amb el manifestat en els apartats anteriors, per trobar-nos tan preocupants en termes de capacitat resolutiva hem de retrocedir 10 anys. Això, unit a la contenció pressupostària dels últims anys a l'hora de crear més unitats judicials per aconseguir adequar la planta actualment operativa a la litigiositat real del moment, ha provocat que les ràtios resolutives dels òrgans judicials es ressentin. Això és una cosa que passa en l'Administració de Justícia en termes generals, però en aquest últim exercici s'ha vist d'una forma més evident en la Jurisdicció Civil.

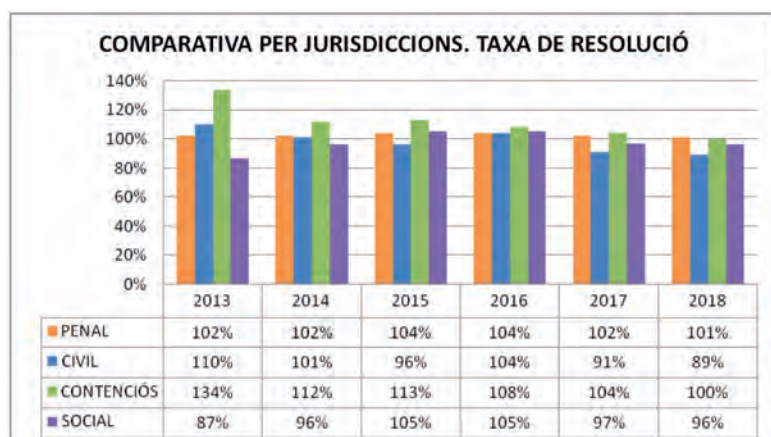
Pel que fa a la Jurisdicció Social, la mateixa experimenta un creixement brutal amb motiu de la crisi que esclata l'any 2008, que provoca serioses dificultats a l'hora d'absorbir la litigiositat que es registra en aquest àmbit jurisdiccional. Les reformes legislatives en l'àmbit laboral dels anys 2010 i 2012, lluny d'aconseguir el seu objectiu d'apaivagar la destrucció d'ocupació, va aprofundir en l'increment dels assumptes relatius a acomiadaments, reclamacions de quantitat i en matèria de seguretat social, segons vam poder veure en el cos del present informe. Afortunadament, al llarg dels últims anys, s'ha vingut registrant una tendència regressiva de la taxa de litigiositat, i això té el seu reflex en la capacitat resolutiva dels òrgans que s'integren en la Jurisdicció Social. De fet, si ens fixem en el detall numèric del Gràfic 24, veiem com l'any 2013 la taxa de resolució en aquest àmbit se situava en un 87%, mentre que l'any 2018 la mateixa, encara que amb una lleugera regressió respecte al exercici

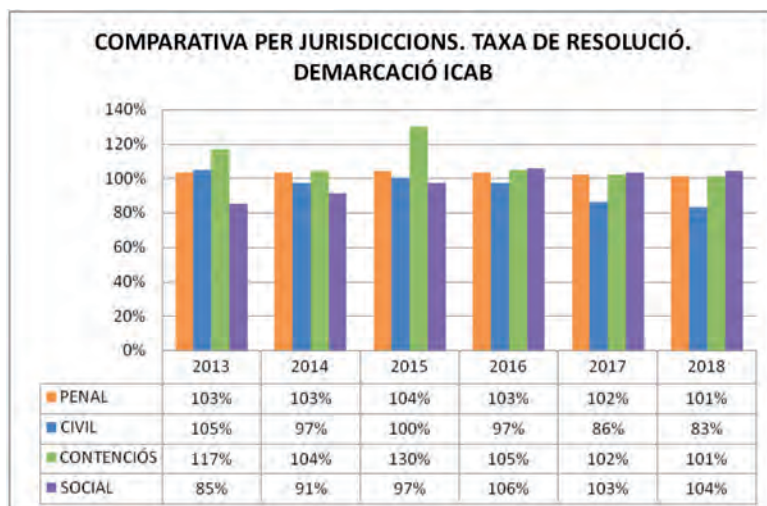
anterior, se situa en un 96%. En l'àmbit social veiem com a més es produeix un lleuger descens de la taxa de resolució, la qual cosa ha de cridar-nos l'atenció ja que s'ha registrat un lleuger increment dels procediments d'acomiadament i de reclamacions de quantitat, senyal de que tot i les millores que a nivell macroeconòmic s'han registrat en el nostre Mercat de Treball, s'intueix la debilitat del mateix en termes de precarietat.

La Jurisdicció Penal registra una taxa de resolució del 101% en aquest últim exercici. Veiem com tot just es produeixen variacions significatives a mesura que es van succeint els anys, amb un lleuger increment puntual els exercicis 2015 i 2016. Quant a la Jurisdicció Contenciosa administrativa, veiem com a mesura que es van succeint els anys descendeix progressivament la seva capacitat resolutiva. Així, l'any 2013 la taxa de resolució de l'àmbit Contencios administratiu era del 134%, la xifra més alta de la sèrie, mentre que l'any 2018 la mateixa se situa en el 100%, el que suposa una regressió del 25% en poc més de 6 anys.

Finalment, en el Gràfic 25 veiem que, tot i que amb altres valors, l'evolució de la taxa de resolució en l'àmbit de la "demarcació ICAB" es correspon amb la registrada en termes generals. En efecte, en tots els àmbits jurisdiccionals, amb excepció del Social, la taxa de resolució experimenta una regressió respecte a l'exercici anterior, sent especialment ressenyable la que es registra en l'Ordre Civil, on la taxa de resolució se situa en un 83%, la xifra més baixa de la sèrie. A la Memòria elaborada pel Jutjat Degà de Barcelona per a l'any 2018, ja s'adverteix dels problemes de acumulació existents a la seva planta judicial. Destaca la greu situació dels Jutjats Mercantils, que han experimentat un ingrés d'assumpes sense precedents, de manera que es preveu l'entrada en funcionament d'un nou òrgan judicial pròximament. També, hi ha un col·lapse brutal del Jutjat de Primera Instància N° 50 de Barcelona, especialitzat en clàusules sòl, amb motiu de l'entrada massiva d'aquest tipus de demandes. Tal com s'ha posat de manifest abans, un sol Jutjat ha rebut l'entrada de 19.521 procediments. Tenint en compte que s'han iniciat un total de 148.484 assumpes en la Província de Barcelona l'any 2018 (174.518 a "la demarcació ICAB"), això vol dir que un únic òrgan judicial ha rebut el 13% dels procediments ingressats. Per tant, i segons s'ha dit en nombroses ocasions, la mesura d'especialitzar a 54 òrgans judicials per a la tramitació d'aquest tipus d'assumpes, NO ha resultat ni eficaç ni favorable al ciutadà. Sobretot tenint en compte que gairebé el 98% de les sentències que s'han dictat resolent sobre clàusules sòl, han estat favorables al consumidor.

Gràfic 24. Comparativa per jurisdiccions. Taxa de resolució.

Gràfic 25. Comparativa per jurisdiccions. Taxa de resolució. Demarcació ICAB.

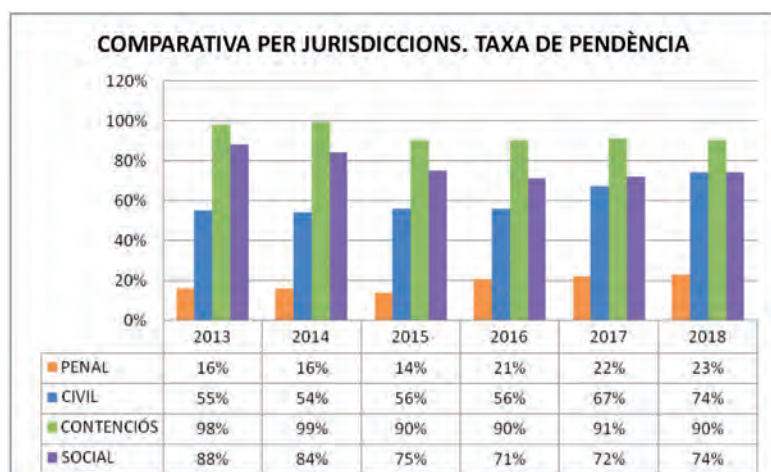
Taxa de pendència

La taxa de pendència és un altre dels indicadors judicials que hem utilitzat amb el propòsit de mesurar l'adequació entre la capacitat resolutiva dels òrgans judicials i la litigiositat real del moment, però en aquest cas posant l'accent en els nivells de saturació, d'acord amb la següent fórmula: **Taxa de pendència = assumptes pendents al finalitzar/assumptes resolts**. De la mateixa manera que vam fer amb la taxa de resolució, hem traduït els resultats a un valor percentual, ja que sens dubte resulta més expressiu. En aquest cas, com més baix sigui el valor resultant, menor serà la saturació dels tribunals. Si aquest valor és superior al 100%, vol dir que s'han resolt un nombre d'assumptes inferior al dels que han quedat pendents en finalitzar l'any. Per contra, si el resultat està per sota del 100%, significarà que s'ha resolt un major volum d'assumptes, que els que han quedat pendents.

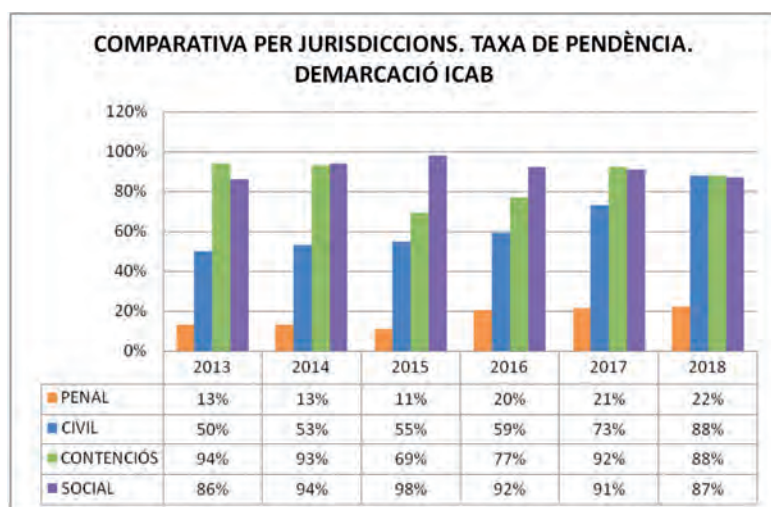
En primer lloc, veiem com el comportament de la taxa de pendència es correspon amb el desenvolupament de la taxa de resolució abans comentat, encara que amb els següents matisos: aquí, sí que podem apreciar variacions significatives respecte als valors registrats en cada un dels quatre ordres jurisdiccionals. En efecte, la taxa de pendència que s'anota en l'àmbit Penal al llarg de l'any 2018, ha estat del 23%, mentre que la referida a la Jurisdicció Civil se situa en un 74%. En els àmbits Contenciós administratiu i Social, veiem com la taxa de pendència és ostensiblement superior, havent-se registrat en aquest últim any un 90% i un 74%, respectivament.

En segon lloc, i correlativament a l'evolució de la taxa de resolució abans comentada, veiem com es produeix un increment de la taxa de pendència en totes les jurisdiccions en aquest últim exercici, amb la sola excepció de l'àmbit Contenciós administratiu, en el qual es registra un descens de l'1% respecte a l'any 2017. D'acord amb el que s'ha manifestat en els apartats anteriors, hem de destacar l'increment que es registra en l'àmbit civil, en el qual es passa d'una taxa de pendència del 67% l'any 2016 a una altra del 74% l'any 2018, fet que suposa una pujada del 10% en l'últim exercici.

La resta d'ordres jurisdiccionals, si bé s'ha registrat un increment segons comentàvem, aquest ha estat més mesurat: un 5% en l'àmbit Penal i un 3% al Social.

Gràfic 26. Comparativa per jurisdiccions. Taxa de pendència.

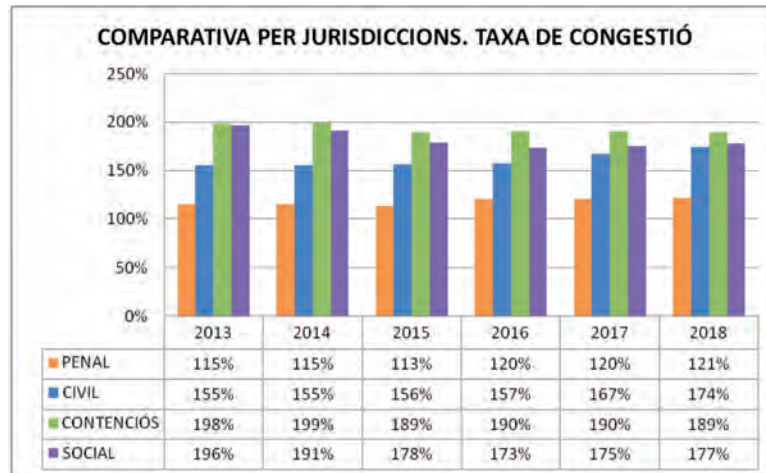

Gràfic 27. Comparativa per jurisdiccions. Taxa de pendència. Demarcació ICAB.

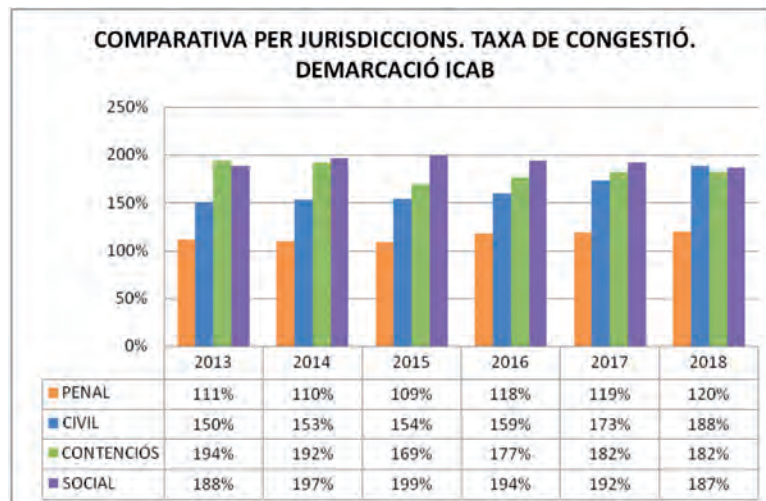
Taxa de congestió

La taxa de congestió és un altre dels indicadors que hem utilitzat per mesurar la qualitat de l'Administració de Justícia, posant l'accent en aquest cas en els nivells de col·lapse que presenten els òrgans judicials a què es refereix, d'acord amb la següent fórmula: **Taxa de congestió = (ingressats + pendents a l'inici)/resultats**. En efecte, juntament amb els anteriors indicadors judicials analitzats, la taxa de congestió ens permet veure si els òrgans judicials existents són capaços d'absorbir la litigiositat real a la qual s'enfronten, en un període determinat. Per tant, com més baix sigui el valor resultant, en millor disposició es trobarà l'òrgan en qüestió.

La taxa de congestió es desenvolupa de forma correlativa a la taxa de pendència, encara que amb una altra escala de valors. En efecte, a nivell estatal la taxa de congestió que es registra en l'àmbit penal el 2018, ha estat del 121%, situant-se la de l'ordre civil en un 174%, mentre que els nivells de congestió anotats a la Jurisdicció Contenciosa administrativa i en la Social, han estat del 189% i del 177% respectivament. Mateixa evolució encara que amb altres valors, es registra en la taxa de congestió relativa als òrgans que s'integren en la "demarcació ICAB", segons és de veure en el Gràfic 29.

Gràfic 28. Comparativa per jurisdiccions. Taxa de congestió.

Gràfic 29. Comparativa per jurisdiccions. Taxa de congestió. Demarcació ICAB.

RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. ANY 2018			
INDICADORS JUDICIALS			
	TAXA DE RESOLUCIÓ	TAXA DE PENDÈNCIA	TAXA DE CONGESTIÓ
PENAL	101%	23%	121%
CIVIL	89%	74%	174%
CONTENCIÓS	100%	90%	189%
SOCIAL	96%	74%	177%

Taula 30. Quadre resum dels indicadors judicials per jurisdiccions. Any 2018.

RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. DEMARCACIÓ ICAB. ANY 2018			
INDICADORS JUDICIALS			
	TAXA DE RESOLUCIÓ	TAXA DE PENDÈNCIA	TAXA DE CONGESTIÓ
PENAL	101%	22%	120%
CIVIL	83%	88%	188%
CONTENCIÓS	101%	88%	182%
SOCIAL	104%	87%	187%

Taula 31. Quadre resum dels indicadors judicials per jurisdiccions. Demarcació ICAB. Any 2018.

2.4 Durada mitjana dels procediments

A l'hora de mesurar la qualitat del servei públic que es presta a través de l'Administració de Justícia, resulten especialment interessants les dades relatives al cost temporal que la tramitació i resolució d'un assumpte, els suposarà tant al justiciable com al professional que l'assisteix. De fet, un dels punts continguts en el document "15 propostes per a una justícia digna", és precisament el següent: *Per una Justícia respectuosa amb el temps de la ciutadania i els professionals. Reivindiquem celeritat en els processos i puntualitat en els assenyalaments.* La durada mitjana dels procediments ens ajuda a completar la informació resultant dels principals indicadors judicials, i a conèixer amb un major grau d'exactitud, quin és l'estat dels òrgans judicials en termes de capacitat resolutiva i nivells de saturació. Uns temps mitjans de resolució elevats, seran reflex d'una inadequada relació entre la litigiositat real del moment i els recursos que s'hi destinen.

A continuació es recullen una sèrie de gràfiques i taules amb la durada estimada (expressada en mesos), dels procediments que es tramiten en els diferents òrgans que s'integren en cada ordre jurisdiccional, d'acord amb la informació publicada pel mateix CGPJ en el document que anualment edita sota el títol de "Justícia dada a dada". En llegir les dades, hem de tenir en compte el següent. Es tracta d'uns temps de durada mitjana, en els quals s'han considerat de forma conjunta una multitud d'assumpes d'una notable diversitat procedimental. A més, l'enorme casuística dels procediments, fa que les circumstàncies entre un i altre variïn de manera substancial, incidint en la resolució (temporal) dels mateixos. D'altra banda, hi ha una altra sèrie de factors com la pròpia càrrega de treball de l'òrgan concret que assumeixi un assumpte, així com la mobilitat del personal en determinats partits judicials, que influeixen en el temps de tramitació d'un procediment.

Jurisdicció penal

A la Taula 32 es recullen les dades relatives a la durada mitjana dels procediments que es tramiten davant els diferents òrgans que s'integren en la Jurisdicció Penal, i la seva evolució en el període comprès entre els anys 2013 i 2018. En aquesta, veiem com els temps de durada mitjana, varien de forma notable en funció del concret òrgan a què es refereixen, anant dels 0,9 mesos als 16 mesos.

Tal com dèiem al principi, la durada real de cada procediment dependrà de la seva pròpia casuística i de les circumstàncies que en cada cas li emboliquin. No obstant això, resulta interessant veure quina ha estat l'evolució de la tendència en termes generals, al llarg dels últims anys. En primer lloc, destaca com els Jutjats de Primera Instància i Instrucció, registren una tendència regressiva, que canvia de forma significativa a partir de l'any 2016. Així, l'any 2015 la durada mitjana dels procediments que estaven sent tramitats davant aquests òrgans, era de 1,5 mesos, mentre que en els últims exercicis la mateixa puja fins als 2,3 mesos. Tal com es va expressar en el cos del present informe, la instauració d'un nou sistema de terminis d'instrucció, ha obligat a la revisió d'un volum important d'assumpes, d'acord amb l'entrada en vigor el passat 06 de desembre de 2015, del que preveu l'apartat tercer de la Disposició Transitòria Única de la *Llei 41/2015, de 05 d'octubre*, que estableix el següent: *l'article 324 s'aplica als procediments que es trobin en tramitació a l'entrada en vigor d'aquesta llei. A aquests efectes, es considerarà el dia d'entrada en vigor com a dia inicial per al còmput dels terminis màxims d'instrucció que es fixen en la present llei.* Sens dubte, aquesta circumstància ha provocat una acumulació que encara avui no s'ha pogut mitigar.

En relació a l'enjudiciament dels delictes lleus en l'àmbit judicial del partit de Barcelona, s'ha detectat un augment del temps que va des de la data de la comissió dels fets fins a la data d'assenyalament del judici. En l'àmbit de Barcelona, se celebren 30 judicis diaris d'acord amb els buits previstos a l'agenda amb aquesta finalitat. No obstant, la litigiositat que suposa aquest tipus de procediments, no està sent adequadament absorbida per la planta judicial actualment operativa, motiu pel qual, des de la

instàncies competents s'han pres algunes mesures, de las quals s'ha de destacar la posada en marxa de un nou Jutjat d'Instrucció constituït en servei de guàrdia per a l'enjudiciament de delictes lleus, per reforçar el servei de què es presta pel actualment operatiu, durant almenys un any, sense perjudici de posteriors pròrrogues. Aquesta modificació singular està prevista en l'art. 48.2 del Reglament 1/2005 de 15 de setembre, que preveu aquest tipus de recursos en el marc de la prestació dels serveis de guàrdia, especialment útil en aquelles zones que, com passa a Barcelona, reben una gran aflluència turística que pot donar lloc a un augment de la litigiositat en aquest tipus d'assumptes.

Sobre l'enjudiciament dels delictes lleus, no només s'ha de tenir en compte el que disposa l'art. 965 LECrim sobre els assenyalaments quan no fos possible celebrar el judici dins el servei de guàrdia, sinó també la prescripció anual prevista en l'art. 131.1 CP. En definitiva, es tracta de donar una resposta adequada a la litigiositat real del moment, en termes d'eficiència i qualitat, per evitar situacions injustes i contràries a dret.

Finalment, veiem com en general es produeix una certa millora en els Jutjats penals i en els Jutjats centrals d'Instrucció i del penal. En sentit contrari, veiem com en els Jutjats de Menors s'ha produït un increment significatiu respecte a l'exercici anterior, i com en els Jutjats de Vigilància Penitenciària i al Tribunal Superior de Justícia, la tendència ha estat clarament alcista si considerem la seqüència temporal en el seu conjunt.

DURACIÓ MITJANA DELS PROCEDIMENTS. JURISDICCIO PENAL						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
JUT. 1ª INSTÀNCIA I INSTRUCCIÓ I JUT. INSTRUCCIÓ	1,7	1,6	1,5	2,3	2,3	2,3
JUTJATS VIOLÈNCIA SOBRE LA DONA	2,2	2,1	2,1	2,0	2,0	2,2
JUTJATS DE MENORS	5,7	5,7	5,6	5,7	6,2	6,6
JUTJATS DE VIGILÀNCIA PENITENCIÀRIA	1,2	1,7	1,7	1,8	1,9	2,1
JUTJATS PENALS	10,6	10,9	10,8	10,2	9,6	9,4
AUDIÈNCIES PROVINCIALS	2,7	2,6	2,4	2,2	2,0	2,0
TSJ SALA CIVIL I PENAL	1,9	2,4	0,7	1,8	2,1	2,8
JUT. CENTRALS D'INSTRUCCIÓ	5,8	5,7	5,3	5,1	5,3	4,8
JUT. CENTRALS PENALS	5,9	5,8	11,1	16,0	9,2	5,6
AUDIÈNCIA NACIONAL SALA PENAL	1,5	1,3	1,2	1,0	0,9	1,0
TRIBUNAL SUPREM SALA 2ª	6,0	5,1	5,1	5,3	5,2	5,8

Taula 32. Durada mitjana dels procediments en la Jurisdicció penal.

Jurisdicció civil

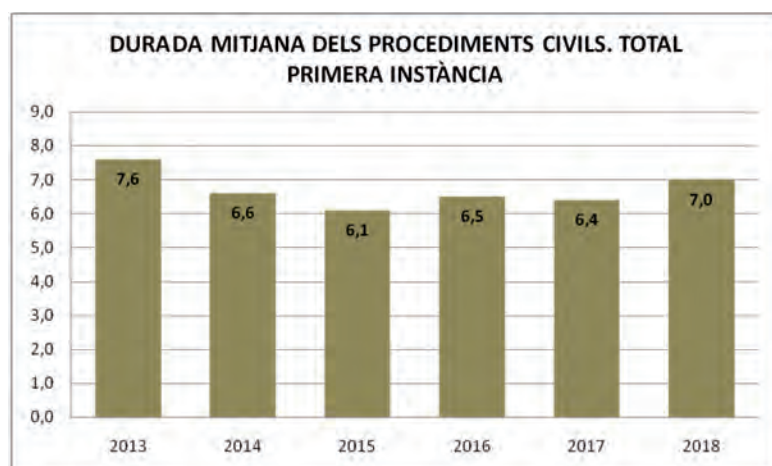
En el Gràfic 33 podem veure l'evolució de la durada mitjana de tramitació dels procediments que es ventilen davant la Jurisdicció Civil. En concret, es recullen les dades referides a la primera instància, durant el període temporal comprès entre els anys 2013 i 2018. Durant els primers anys de la sèrie, veiem com la durada mitjana dels procediments s'ha reduït de manera progressiva. No obstant això, i d'acord amb el que s'ha manifestat a l'hora d'analitzar l'activitat dels òrgans civils, tant en termes absoluts a través del moviment dels assumptes com en termes relatius a través dels principals indicadors judicials, veiem com l'any 2018 la durada mitjana dels assumptes ha crescut; d'una durada estimada de 6,4 mesos l'any 2017 hem passat a una altra de 7 en aquest últim exercici, un 9% més.

Tal com s'ha apuntat abans, es tracta de temps de durada mitjana. Això vol dir que la tramitació real d'un procediment durarà més o menys en funció de la casuística pròpia de cada procés en concret. Així, un procediment de divorci tramitat de mutu acord en què a més no hi ha fills menors, pot ser tramitat perfectament en poc més d'1 mes des que es presenta la demanda fins que s'obté el Decret (a partir de la *Llei 15/2015, de 2 de juliol*) acordant la dissolució del matrimoni. Per descomptat, també influeixen altres tipus de factors com la càrrega de treball del mateix jutjat en què recaigui l'assumpte, de manera que en la tramitació del mateix procediment podria haver una variació d'alguns mesos per aquest motiu. Per contra, un procediment de divorci contenciós, en el qual es presenten a més unes mesures provisionals prèvies o coetànies a la demanda, es pot demorar perfectament més de 12 mesos. Per això, l'experiència pròpia dels col·legiats i col·legiades que es recullen a les taules elaborades a partir d'una sèrie d'enquestes en els propers epígrafs, ens servirà per matisar les dades de durada mitjà dels procediments.

A la Taula 34 es recullen les dades relatives a la durada mitjana dels procediments tramitats davant els diferents òrgans que s'integren en la Jurisdicció Civil. Les xifres varien en funció del concret òrgan a què es refereixen. No obstant això, destaca com els Jutjats especialitzats en Família, registren uns millors temps de durada de tramitació mitjana, respecte als Jutjats de Primera Instància i, al seu torn pel que fa als Jutjats de Primera Instància i Instrucció. Les diferències revelen que l'especialització comporta certs avantatges en termes de capacitat resolutiva i eficiència, a més per descomptat d'una interpretació més coherent i uniforme de la normativa i la jurisprudència aplicables als assumptes propis de Dret de Família.

D'altra banda, veiem com les dades relatives als Jutjats Mercantils, presenten uns valors que destaquen per desproporcionats respecte a la resta d'òrgans. Això és perquè, tal com s'indica en la pròpia font de la qual s'han extret les dades, els mateixos només es refereixen als procediments en matèria concursal, que amb motiu de la crisi es van incrementar de forma significativa, segons vam tenir ocasió de veure en el cos del present informe.

Finalment, a la Taula 35 es fa referència als temps mitjans de durada que es registren per part de les Audiències Provincials, al llarg dels últims 6 anys. S'han distingit les dades relatives als processos que s'han tramitat en única instància, amb una durada mitjana de 2,9 mesos en l'any 2018, i els procediments que dimanen d'un recurs, amb una durada mitjana en aquest últim exercici de 7,8 mesos. Resulta especialment significatiu l'increment que es registra en aquest últim exercici en relació als procediments que han tingut origen en un recurs, ja que la resolució del mateix hauria de ser més àgil sobretot en temes de família, on els interessos a tutelar moltes vegades transcendeixen dels purament patrimonials.

Gràfic 33. Durada mitjana dels procediments civils (en mesos). Total primera instància.

DURADA MITJANA DELS PROCEDIMENTS. JURISDICCIO CIVIL						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
JUTJATS PRIMERA INSTANCIA	7,1	6,2	5,6	6,1	6,1	7,1
JUTJATS DE FAMÍLIA	4,7	4,5	4,7	4,6	5	5
JUTJATS PRIMERA INSTANCIA I INSTRUCCIÓ	8,8	7,6	7	7,3	7,2	7,3
JUTJATS MERCANTILS	38,1	40	41,6	44,8	49	53,1
AUDIÈNCIES PROVINCIALS	7	6,5	6,1	6,7	6,6	7,5
TSJ SALA CIVIL I PENAL	4,7	4,7	4,6	4,6	4,9	4,4
TRIBUNAL SUPREM SALA 1ª	11,7	13,3	15,4	14,9	16,3	18,9

Taula 34. Durada mitjana dels procediments en la Jurisdicció civil.

DURADA MITJANA DELS PROCEDIMENTS. AUDIÈNCIES PROVINCIALS COMPETÈNCIA CIVIL						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
PROCESSOS EN ÚNICA INSTANCIA	4,3	3,8	3,7	5	2,7	2,9
RECURSOS	7,5	7,1	6,5	7,1	6,9	7,8
TOTAL AP CIVILS	7	6,6	6,1	6,7	6,9	7,8

Taula 35. Durada mitjana dels procediments en les Audiències Provincials civils.

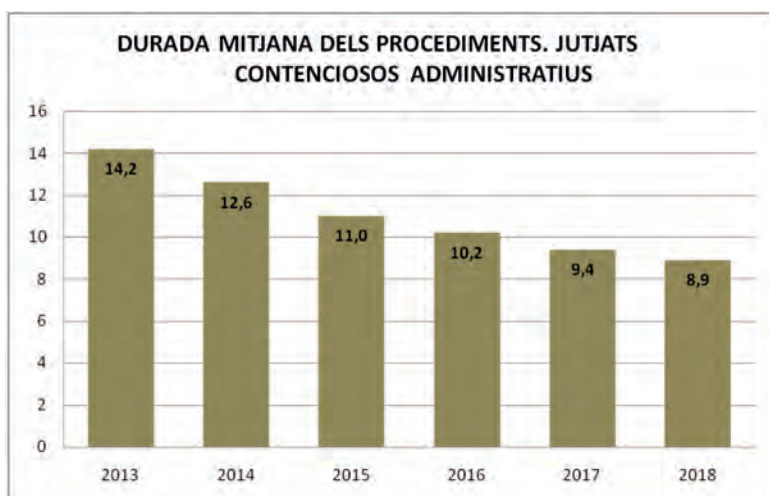
Jurisdicció contenciosa administrativa

En el Gràfic 36 es recullen les dades relatives a la durada mitjana dels procediments que s'han tramitat davant els Jutjats Contenciosos Administratius, durant els últims 6 anys.

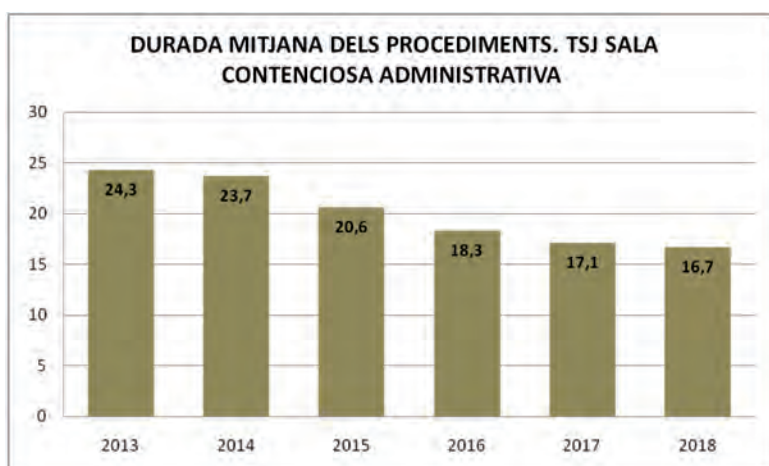
En la referida gràfica, veiem com la tendència es mostra regressiva a mesura que es van succeint els anys. En efecte, d'una durada mitjana de 14,2 mesos l'any 2013, hem passat a una durada estimada de 8,9 mesos, el que suposa una regressió del 37%. L'evolució d'aquesta gràfica, es correspon amb el descens de la taxa de litigiositat que es registra a la Jurisdicció Contenciosa administrativa en termes generals al llarg dels últims anys. En reduir la càrrega de treball, s'aconsegueixen unes millors ràtios en termes de capacitat resolutiva. No obstant això, recordem que part d'aquesta regressió es va deure a l'entrada en vigor de les taxes judicials al novembre de 2012. També, a l'hora d'analitzar la taxa de resolució d'aquesta Jurisdicció, vam veure que la mateixa també es mostra regressiva malgrat l'anterior.

Pel que fa a la durada mitjana dels procediments que es tramiten davant la sala Contenciosa administrativa del Tribunal Superior de Justícia, en el Gràfic 37 veiem com es registra una tendència similar a la dels JCA, encara que amb altres valors segons podem veure en detall numèric d'aquest. En efecte, d'una durada estimada de 24,3 mesos en l'any 2013, passem a una altra de 16,7 el 2018, un 31% menys.

Finalment, a la Taula 38 veiem una relació de la durada mitjana dels procediments més importants que es tramiten davant la jurisdicció Contenciosa administrativa. Veiem com la durada mitjana dels mateixos varia de forma ostensible en funció del concret procediment a què es refereixen, en una forquilla que va dels 2,2 als 31,6 mesos. En termes generals, veiem com es produeix una reducció en la majoria dels tipus de procediments respecte a l'exercici anterior, amb la lògica excepció de les dades referides als processos en matèria electoral.

Gràfic 36. Durada mitjana dels procediments en els Jutjats Contenciosos administratius.

Gràfic 37. Durada mitjana dels procediments en el TSJ Sala contenciosa administrativa.

DURADA MITJANA PRINCIPALS PROCEDIMENTS. JURISDICCió CONTENCIOSA		
	2017	2018
URBANISME I ORDENACió TERRITORI	12,8	12,1
EXPROPIACió FORçOSA	15,5	13,9
CONTRACTES ADMINISTRATIUS	12,5	12,2
DOMINI PúBLIC I PROP. ESPECIALS	11,8	12,8
ADMINISTRACió TRIBUTàRIA	11,1	9,7
MEDI AMBIENT	14,6	12,7
FUNCió PúBLICA	10,3	10,2
ADMINISTRACió LABORAL	10,0	10,1
EXTRANGERIA	6,4	5,8
ACTIVITAT ADMINISTRATIVA SANCIONADORA	8,6	7,9
ELECTORAL	20,0	31,6
AUTORITZACió ENTRADES DOMICILI	2,2	2,2
RESPONSABILITAT PATRIMONIAL	10,6	10,3
DISCIPLINA DEPORTIVA EN MATèRIA DE DOPATGE	-	5,0

Taula 38. Durada mitjana dels principals procediments en la Jurisdicció contenciosa. Any 2018.

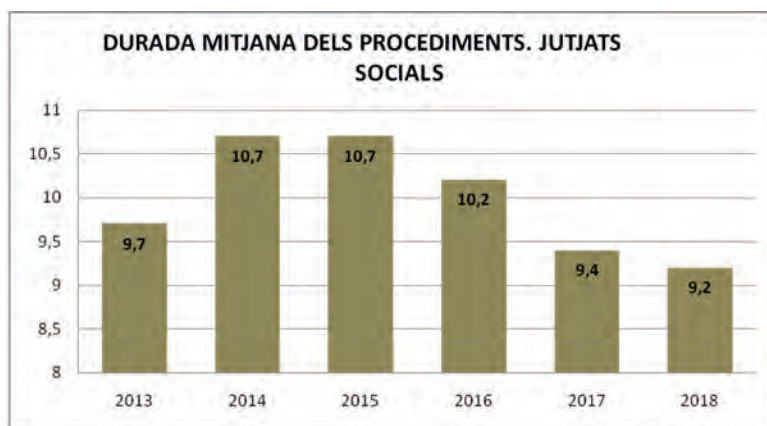
Jurisdicció social

La Jurisdicció Social és una de les que més impacte ha experimentat amb l'esclat de la crisi econòmica de l'any 2008. En efecte, tal com hem tingut ocasió de veure en el cos del present Informe, la taxa de litigiositat a partir d'aquest any, s'incrementa de forma notable i amb això, la càrrega de treball per a una planta judicial que no estava preparada per absorbir un augment en l'entrada d'assumpes tan important, coincidint amb un moment de contenció pressupostària que impedia augmentar els recursos disponibles al servei de l'Administració de Justícia.

En el Gràfic 39 es recullen les dades relatives a la durada mitjana dels procediments que es tramiten davant els Jutjats Socials. En aquest, veiem com durant els primers anys de la sèrie, la durada mitjana dels procediments creix de forma progressiva, fins a situar-se en 10,7 mesos l'any 2015. No obstant això, i d'acord amb el manifestat a l'inici del present epígraf sobre la cautela en llegir aquestes dades tenint en compte que es tracta de temps estimats, l'experiència dels nostres col·legiats i col·legiades (que es recull de forma específica en els següents apartats) revela que molts procediments de l'àmbit social s'han anat força més enllà d'aquests 10,7 mesos. Afortunadament, en els últims exercicis hem vist com es produeix un canvi en la tendència, de manera que la durada mitjana dels procediments que es tramiten davant els Jutjats Socials comença a baixar, situant-se en aquest últim any en 9,2 mesos.

A la Taula 40, es recullen les dades relatives a la durada estimada dels procediments que es tramiten davant la resta d'òrgans que s'integren en la Jurisdicció Social. En aquest, veiem com el Tribunal Suprem presenta un col·lapse significatiu, en el sentit que la durada mitjana de tramitació creix de forma gradual en el període comprès entre els anys 2013 i 2018. L'Audiència Nacional i el Tribunal Superior de justícia, tot i que amb diferents valors, presenten una evolució similar a la registrada pels Jutjats Socials.

Finalment, a la Taula 41 es recullen les dades relatives als principals procediments dels quals s'ocupa la jurisdicció Social. D'acord amb el manifestat abans, si bé en aquest últim any es registra una millora pel que fa als temps de durada mitjana de tramitació, veiem com en alguns procediments encara seguim per sobre dels valors que es registraven fa 6 anys, reflex de la acumulació que ha experimentat aquesta Jurisdicció.

Gràfic 39. Durada mitjana dels procediments en els Jutjats Socials.

DURADA MITJANA DELS PROCEDIMENTS. JURISDICCIO SOCIAL						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
TSJ SALA SOCIAL	6,8	5,6	4,9	4,5	4,6	5,1
AUDIÈNCIA NACIONAL SALA SOCIAL	3,2	4,8	4,1	3,1	2,7	3
TRIBUNAL SUPREM SALA 4ª	10,7	11,1	12,7	14	14,1	13,8

Taula 40. Durada mitjana dels procediments en la Jurisdicció social.

DURADA MITJANA PRINCIPALS PROCEDIMENTS. JURISDICCIO SOCIAL						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
CONFLICTES COL·LECTIUS	6,7	10,3	12,7	10,6	9,2	8,7
ACOMIADAMENTS	6,5	7,6	7,2	6,5	6,1	6,2
QUANTITATS	12,2	12,5	12	11,7	11,0	10,5
SEGURETAT SOCIAL	11,6	12,6	13,2	12,4	11,2	10,8

Taula 41. Durada mitjana dels principals procediments en la Jurisdicció social.

3. La rutina de l'Advocacia als Jutjats

En primer lloc, hem de posar de manifest que la realització del present apartat, ha estat possible gràcies a la col·laboració dels companys i companyes que, d'una manera o d'una altra han participat en la confecció d'una mostra d'opinió, desplegada de diferents formes a través de les següents pàgines. Per aquest motiu i abans d'avançar, els hi hem de mostrar la nostra gratitud, ja que a través de les seves impressions podem obtenir una visió més completa sobre la realitat que gira al voltant de l'Administració de Justícia.

En segon lloc, el present epígraf s'ha dut a terme sota la supervisió i col·laboració de la Comissió de Relacions amb l'Administració i la Justícia (CRAJ) i la Comissió de Normativa de l'ICAB. Pel que fa a la CRAJ, aquesta funciona d'enllaç entre els col·legiats i les diferents administracions amb les que, de manera directa o indirecta, s'interrelacionen en la seva rutina professional. D'una banda, la CRAJ té com a finalitat canalitzar les queixes i disfuncions posades de manifest pels col·legiats, relatives al funcionament de les diferents administracions incloent, per descomptat, la de Justícia. També té per objecte la consecució d'acords de col·laboració amb diferents institucions, com el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, la Fiscalia o els representants dels Mossos d'Esquadra, així com dur a terme actuacions amb l'Agència Tributària, diferents Registres Públics i els organismes de la Seguretat Social, entre d'altres. Així mateix, la CRAJ porta a terme una funció informativa, a través de l'actualització regular de les dades dels jutjats i tribunals, calendaris de guàrdies anuals, així com altres novetats d'interès per a l'exercici de la professió.

Per al desenvolupament i consecució de totes les funcions i objectius exposats, la CRAJ tracta d'obtenir informació sobre el funcionament de les diferents administracions amb les que els col·legiats tracten professionalment, amb la finalitat última d'oferir un servei públic de qualitat al ciutadà, d'acord amb aquesta projecció social que emana de l'exercici propi de l'Advocacia. Un dels principals canals mitjançant el qual la Comissió recull l'opinió de l'Advocacia és l'anomenat "Baròmetre de la CRAJ", que des del 7 de juny de l'any 2011 es publica a la pròpia web institucional de l'ICAB. Des d'aquest moment, el baròmetre s'ha convertit en una eina molt útil per al coneixement i difusió, de les impressions i preocupacions de l'Advocacia que giren al voltant de la rutina del seu exercici

professional. A través del mateix, l'ICAB té l'oportunitat de apropar-se al col·legiat per conèixer de primera mà les seves necessitats i interessos, mitjançant la realització d'una enquesta dinàmica sobre diversos temes d'actualitat jurídica i sobre el funcionament de l'Administració de Justícia.

Durant els últims anys, el "Baròmetre de la CRAJ" s'ha anat consolidant de manera clara i directa, permetent la immediació de l'ICAB respecte als seus col·legiats i col·legiades. D'una banda, les consultes plantejades poden estar incloses dins d'un conjunt d'accions dirigides a l'anàlisi demoscòpic d'una determinada matèria, o bé formar part d'una sonda el propòsit de la qual és el de mesurar i detectar situacions en què es faci aconsellable la intervenció de l'Advocacia com a col·lectiu. D'altra banda, en relació a determinades qüestions, es pretén fer un seguiment mitjançant la seqüenciació de determinades preguntes, per tal d'analitzar l'evolució de la mateixa. En aquest sentit, el "Baròmetre de la CRAJ" suposa un indicador de gran valor, tenint en compte les opinions dels professionals de l'Advocacia que en aquest es reflecteixen.

Com a colofó a la present edició de l'Informe ICAB sobre l'Estat de la Justícia, es recull una sèrie d'enquestes sobre alguns aspectes que s'han considerat especialment ressenyables en relació al funcionament de l'Administració, per tal d'oferir la nostra visió de la mateixa des del compromís i la lleialtat institucional que com Corporació tenim en millorar el dret dels justiciables, no només des del punt de vista material, sinó també des del punt de vista processal en nom d'una veritable tutela judicial efectiva.

Els Intèrprets judicials

En el document "15 propostes per a una justícia digna", els punts del qual s'han relacionat en el Capítol introductor d'aquest Informe, es fa la següent reivindicació: *Per una Justícia dotada de mitjans suficients i complementaris a l'Advocacia com a traductors, intèrprets i perits, imprescindibles per a garantir la defensa dels drets de la ciutadania*. La realització material d'aquesta proposta és fonamental per a poder parlar d'un dret a la defensa amb caràcter ple i efectiu.

Des del ICAB s'ha dut a terme una sèrie d'enquestes, en què han pogut participar 237 col·legiats, recollint múltiples respostes argumentades que sens dubte tenen un gran valor, per l'experiència que transmeten de la mateixa rutina professional de l'Advocacia. S'ha deixat certa llibertat en les respostes per tal de recollir impressions i sensacions, dins d'una coherència per poder filtrar i elaborar les taules que s'expressen a continuació. En efecte, s'han agrupat finalment totes les respostes al voltant de dues grans qüestions:

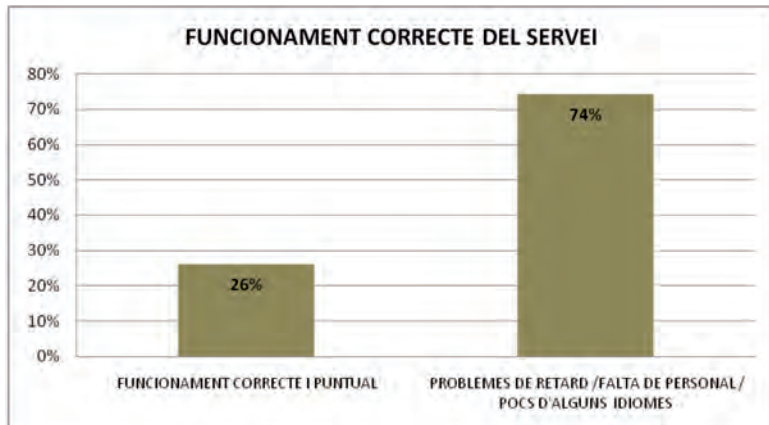
- Si la resposta dels intèrprets és immediata o amb espera.
- Si es considera que el servei funciona correctament o, per contra, hi ha algunes mancances en el mateix.

El 74% dels enquestats, considera que s'ha produït una espera ressenyable pel que fa al temps de resposta del intèrpret. En el mateix percentatge s'han referit diversos problemes i mancances pel que fa al funcionament del servei. Alguns d'ells, es refereixen a la manca de personal o a l'existència de pocs intèrprets en determinats idiomes. En efecte, no hi ha problemes a l'hora de trobar un intèrpret per a l'anglès o l'àrab. No obstant això, la cosa es complica quan es tracta de buscar altres idiomes com l'urdú, el xinès o el romanès. Una altra de les mancances recollides, és la manca de coneixements jurídics. Per descomptat no se'ls pot exigir uns coneixements extensos en la matèria, ja que la defensa tècnica sempre li correspondrà a l'Advocat. No obstant això, una certa formació en l'entorn en el qual han d'exercir les seves funcions, possiblement milloraria la qualitat del servei, en benefici tant dels justiciables com dels professionals i el personal al servei de l'Administració de Justícia.

Una altra de les impressions recollides, sobre la manca d'intèrprets en relació a alguns idiomes, és la dificultat afegida a l'hora de traduir en alguns dialectes, que fa que el traduït no es correspongui al cent per cent amb la literalitat del que s'expressa per cada un dels interlocutors. D'altra banda, la majoria de les actuacions dels intèrprets es fan en el marc de la Jurisdicció Penal, havent-se recollit certes respostes de companys i companyes, en el sentit que seria molt positiu per a un exercici adequat de la defensa, poder comptar amb ells no només en l'acte del judici oral, sinó també amb caràcter previ per poder preparar aquesta actuació.

Gràfic 42. Inmediatesa de la resposta del intèrpret.

Gràfic 43. Funcionament del servei: ¿Amb correcció o amb mancances?

Temps d'espera i puntualitat en els assenyalaments

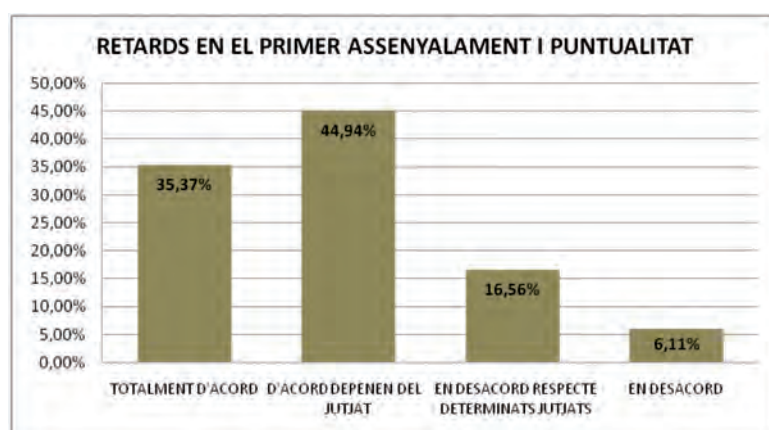
Tal com vam dir en l'apartat anterior, un dels punts continguts en el document "15 propostes per a una justícia digna", és el següent: *Per una Justícia respectuosa amb el temps de la ciutadania i els professionals. Reivindiquem celeritat en els processos i puntualitat en els assenyalaments.* Per això, i perquè aquesta obra és sobretot una eina d'anàlisi que es realitza des del punt de vista de l'Advocacia institucional de Barcelona, a continuació es recull un estudi específic realitzat per l'ICAB a través d'una sèrie d'enquestes, sobre els retards en els assenyalaments per comprovar:

- Si hi ha una falta de puntualitat habitual i constant.
- Si aquesta es podria solucionar.
- I si aquest fet suposa una falta de respecte al temps tant dels professionals com dels ciutadans que acudeixen als jutjats.

Per a això, s'han formulat les preguntes les gràfiques de les quals es presenten a continuació:

1. Sobre la qüestió de si: **"El primer judici del matí sol iniciar-se amb retard i no es compleix gairebé mai la puntualitat"**:

- El 35,37% està d'acord en general, i el 44,94% el concentra en funció del jutjat.
- El resultat global és que el 80,34% de l'advocacia indica que el primer dels assenyalaments sol iniciar-se amb retard.

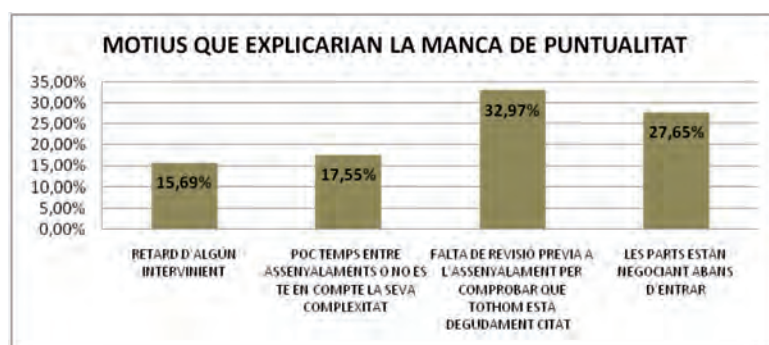

Gràfic 44. Retards en el primer assenyalament i puntualitat.

2. Sobre la qüestió dels **"motius que explicarien la manca de puntualitat tant en el primer judici com en els següents"**:

- El retard sol produir-se per la demora d'algun dels intervinents.
- El retard es produeix perquè els judicis s'assenyalen amb poc temps entre ells o no es té en compte la complexitat del judici quan es reserva hora.
- El retard es produeix perquè el Jutjat no realitza una revisió prèvia al dia d'assenyalament per comprovar que tothom estigui citat adequadament i ho fa en el mateix dia i moment.
- El retard es produeix perquè les parts estan negociant abans d'entrar.

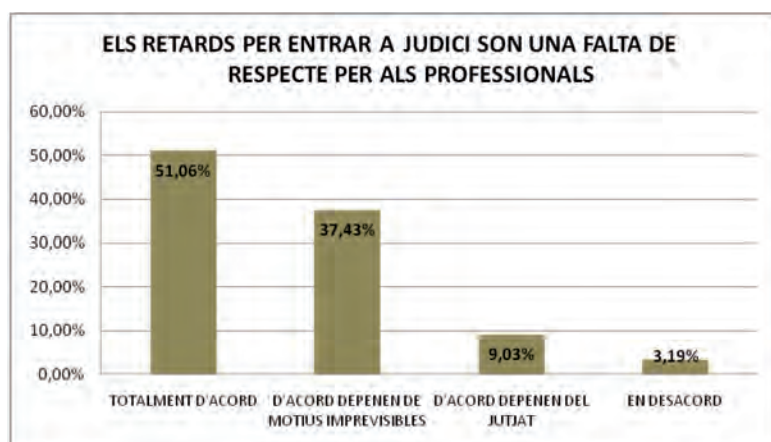
El 50,52% de l'Advocacia entén que la causa dels retards és doble: en un 32,97% perquè el Jutjat no realitza una revisió prèvia al dia d'assenyalament per comprovar que tothom estigui citat adequadament i ho fa en el mateix dia i moment, i en un 17,55% perquè que els judicis s'assenyalen amb poc temps entre ells o no es té en compte la complexitat del judici quan es reserva hora.

Gràfic 45. Motius que explicarien la manca de puntualitat.

3. Sobre la qüestió de si: "Els retards per entrar a judici són una falta de respecte al temps i treball realitzat per l'Advocacia":

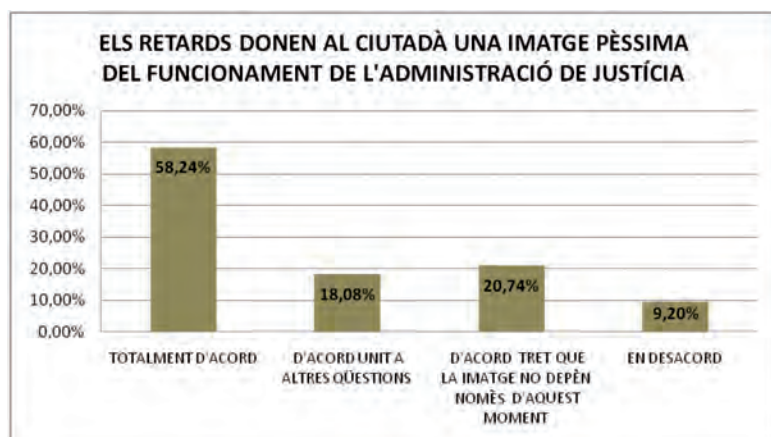
- El 51,36% de l'advocacia creu que els retards són una falta de respecte.

Gràfic 46. Els retards per entrar a judici són una falta de respecte per als professionals.

4. En relació a la qüestió de si: "Els retards en l'hora d'entrada als assenyalaments donen una imatge pèssima a la ciutadania sobre el funcionament de l'Administració de Justícia":

- El 58,24% de l'Advocacia creu que els retards donen una imatge pèssima, al que cal afegir el 18,08% que creu que influeixen factors com el retard general o la incomprensió del llenguatge.
- El 76,32% de l'Advocacia entén que el retard és una mala imatge de la justícia.

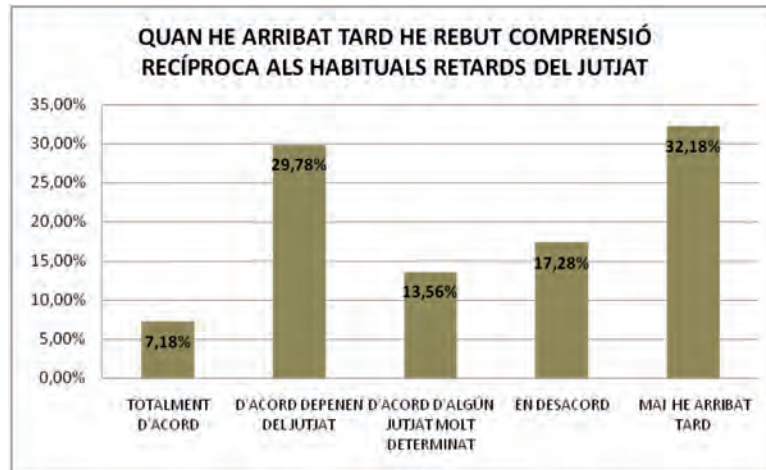

Gràfic 47. Els retards donen al ciutadà una pèssima imatge del funcionament de l'Administració de Justícia.

5. En relació a la qüestió de si: "Quan he arribat tard a l'assenyalament he rebut comprensió i tolerància de manera recíproca als retards que els Jutjats solen tenir":

- Tan sols el 29,78% de l'Advocacia creu que rep el mateix tracte que quan els jutjats no funcionen amb puntualitat amb els assenyalaments. Destaca que 31,18% indica que mai arriba tard als assenyalaments.

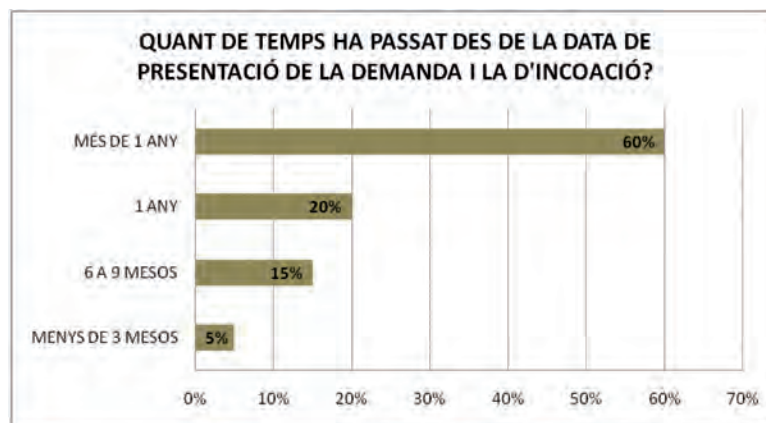

Gràfic 48. Quan he arribat tard he rebut comprensió recíproca als habituals retards del Jutjat.

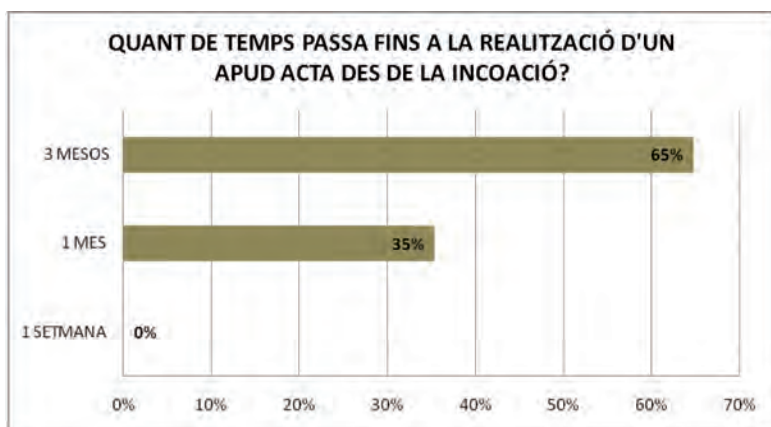
Clàusules Sòl i el Jutjat de Primera Instància N° 50 de BCN

Tenint en compte que un únic òrgan judicial ha rebut l'entrada del 13% dels procediments civils que s'han ingressat a la Província de Barcelona, resultava gairebé obligatòria la realització d'una sèrie d'enquestes específiques sobre el mateix. Per a això, la CRAJ amb la col·laboració de la Comissió de Normativa de l'ICAB, ha articulat una enquesta a través de 6 preguntes referides a diferents fases del procediment dels assumptes en matèria de Clàusules Sòl.

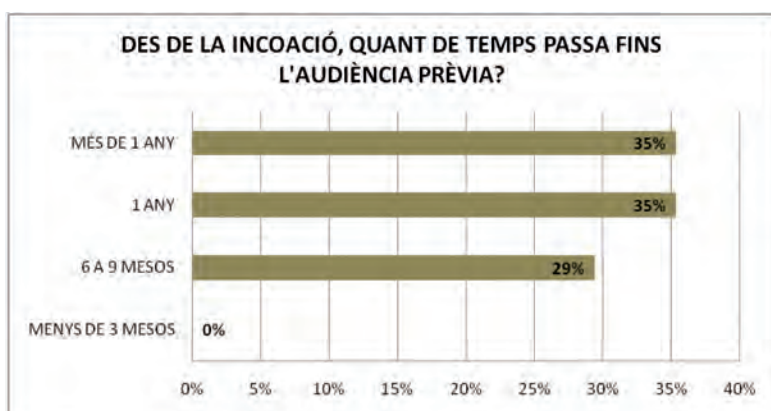
Els resultats de les referides Gràfiques, que s'adjunten a continuació, coincideixen amb el que ja s'havia apuntat a l'hora d'analitzar la litigiositat que dimana dels assumptes que es plantegen de forma individual sobre condicions generals incloses en els contractes de finançament amb garanties reals immobiliàries, el prestatari dels quals és una persona física. Un retard desproporcionat en la tramitació d'un procediment en el qual el 97% de les sentències són favorables al consumidor.

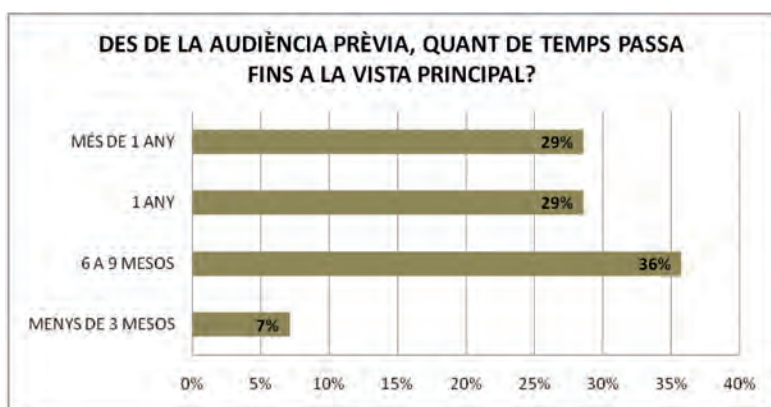
Gràfic 49. Quant de temps ha passat des de la data de presentació de la demanda i la d'incoació?

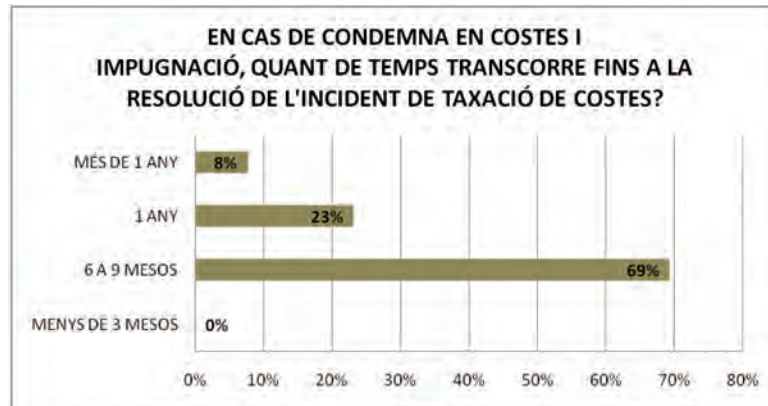
Gràfic 50. Quant de temps passa fins a la realització d'un apud acta des de la incoació?

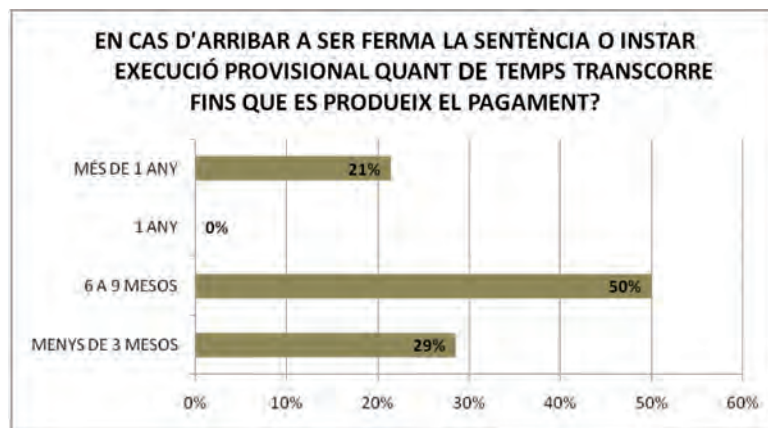
Gràfic 51. Des de la incoació, quant de temps passa fins l'audiència prèvia?

Gràfic 52. Des de la audiència prèvia, quant de temps passa fins a la vista principal?

Gràfic 53. En cas de condemna en costes i impugnació, quant de temps transcorre fins a la resolució de l'incident de taxació de costes?

Gràfic 54. En cas d'arribar a ser ferma la sentència o instar execució provisional quant de temps transcorre fins que es produeix el pagament?

Fonts i Metodologia

Per a l'elaboració del present Informe s'han utilitzat dos grans grups de dades estadístiques. D'una banda, s'ha fet l'anàlisi de les dades relatives a l'activitat pròpia dels nostres jutjats i tribunals, la principal font d'obtenció dels quals ha estat l'estadística judicial que des de 1995 elabora el Consell General del Poder Judicial. D'altra banda, s'ha elaborat un estudi sobre les dades relatives al context sociopolític, amb el propòsit de situar la informació sobre l'activitat judicial, en l'entorn social i econòmic d'afectació.

En efecte, per a una millor comprensió de les gràfiques que reflecteix la tendència de la litigiositat judicial els últims anys, s'ha considerat oportú fer referència a una sèrie de dades demoscòpiques per a la seva contextualització. En aquest sentit s'han elaborat gràfiques sobre la conjuntura social i econòmica del Mercat de Treball, la problemàtica que gira entorn al dret a l'habitatge, els fets penals coneguts pels Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat i l'evolució de la població, entre d'altres.

Per a l'elaboració de les principals sèries relatives a aquest segon grup de dades, s'ha utilitzat la informació estadística publicada per diferents òrgans i institucions públiques, com el Institut Nacional d'Estadística, el IDESCAT, la Secretària General d'Institucions Penitenciàries, etc.

A més, s'han ressaltat les principals reformes legislatives que han tingut una incidència més o menys intensa en els resultats de les gràfiques exposades. Entre aquestes hem de destacar, encara que no amb caràcter exhaustiu:

- *Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia i del Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses.*
- *Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova Oficina judicial.*
- *Reial decret-Llei 3/2012, de 10 de febrer, de mesures urgents per a la reforma del mercat laboral.*

- Llei Orgànica 5/2010, de 22 de juny, per la qual es modifica la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal.
- Llei Orgànica 1/2015, de 30 de març, per la que es modifica el Codi Penal.
- Llei 24/2015, de 24 de juliol, de patents.
- LO 7/2015, de 21 de juliol, per la que es modifica la Llei Orgànica 6/1985, de 1 de juliol, del Poder Judicial.
- Llei 5/2018, de 11 de juny, de modificació de la Llei 1/2000, de 7 de gener, de Enjudiciament Civil, en relació a l'ocupació il·legal d'habitatges.
- RD 7/2019, de 01 de març, de mesures urgents en matèria d'habitatge y lloguer.

Finalment, per completar la informació sobre algun tema en concret s'han consultat diversos estudis i informes especialitzats, com "Informe sobre l'Estat de l'Administració de Justícia a Catalunya 2016" elaborat per l'Observatori Social i Econòmic de la Justícia (Càtedra UAB-CICAC), el "Pla General de Seguretat de Catalunya 2016-2019" publicat per el Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya, el "Pla Estratègic de Modernització de la Justícia", la "Memòria elaborada pel Jutjat Degà de Barcelona per l'any 2018" o la "Memòria anual elaborada per la Fiscalia General de l'Estat".

A continuació es recullen de forma detallada les fonts de consulta utilitzades en l'elaboració dels capítols de cadascun dels àmbits jurisdiccionals estudiats:

Jurisdicció Civil

- Institut Nacional d'Estadística (INE).
- Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).
- Memòria anual del CGPJ: Justícia dada a dada 2018.
- Base de dades de l'estadística judicial del CGPJ.
- Informe "Emergència habitacional en l'estat espanyol: la crisi de les execucions hipotecàries i els desallotjaments des d'una perspectiva de drets humans", elaborat per l'Observatori DESC i la PAH.
- Estadística publicada a la web del Registre Mercantil 2018.
- Recensió: "Els jutjats de família" de l'autor José María CASTÁN VÁZQUEZ.
- Memòria elaborada pel Jutjat Degà de Barcelona per l'any 2018.
- Estadística publicada en la web del Ministeri de Foment.
- Memòria anual elaborada per la Fiscalia General de l'Estat.
- Guia "Segona Oportunitat. Una llei a l'abast de tothom" elaborada per el ICAB-CICAC.
- Dossier "15 propostes per una Justícia digna".

Jurisdicció Contenciosa administrativa

- Institut Nacional d'Estadística (INE).
- Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).
- Memòria anual del CGPJ: Justícia dada a dada 2018.
- Base de dades de l'estadística judicial del CGPJ.
- Capítol introductori de "Tot Dret Administratiu 2012", de diversos autors: José Ramón RECUERO ASTRAY, Paz RECUERO SÁEZ i Javier LORIENTE SAINZ, editat per grup Wolters Kluwer.

Jurisdicció Social

- Institut Nacional d'Estadística (INE).
- Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).
- Memòria anual del CGPJ: Justícia dato a dada 2018.

- Base de dades de l'estadística judicial del CGPJ.
- Extracte: "Execució de sentències" elaborat per l'autora Macarena MARTÍNEZ MIRANDA, Magistrada del TSJ de Catalunya.

Jurisdicció Penal

- Institut Nacional d'Estadística (INE).
- Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).
- Memòria anual del CGPJ: Justícia dada a dada 2018.
- Base de dades de l'estadística judicial del CGPJ.
- Ministeri de l'Interior. Institucions penitenciàries. Estadística sobre població reclusa.
- Recensió: "La despenalització de les faltes: entre l'agreujament de les penes i l'augment de la repressió administrativa", de l'autora Patricia FARALDO CABANA, publicat en la revista INDRET.
- Recensió: "Possibles causes de la reducció de la població penitenciària a Espanya i Catalunya entre 2010 i 2013", de l'autor Erik RUEDA ESTÉVEZ.
- Informe: "Dades estadístiques. Policia de Catalunya. Període 2016-2019".

IL·LUSTRE COL·LEGI DE
L'ADVOCACIA DE BARCELONA

Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona

Mallorca 283

08037 Barcelona

934 961 880 • icab@icab.cat

www.icab.cat